

**T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI
İKTİSAT TARİHİ BİLİM DALI**

**19. YÜZYILDA TEKE SANCAĞI ANTALYA MERKEZ
KAZASI'NIN SOSYO-EKONOMİK YAPISI**

Doktora Tezi

AYLİN DOĞAN

İstanbul, 2012

**T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI
İKTİSAT TARİHİ BİLİM DALI**

**19. YÜZYILDA TEKE SANCAĞI ANTALYA MERKEZ
KAZASI'NIN SOSYO-EKONOMİK YAPISI**

Doktora Tezi

AYLİN DOĞAN

Danışman : PROF.DR. GÜLFETTİN ÇELİK

İstanbul, 2012

Marmara Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Tez Onay Belgesi

İKTİSAT Anabilim Dalı İKTİSAT TARİHİ Bilim Dalı Doktora öğrencisi AYLİN DOĞAN'ın tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 13.07.2011 tarih ve 2011-14/27 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi : 08.03.2012

1) Tez Danışmanı : PROF. DR. GÜLFETTİN ÇELİK

2) Jüri Üyesi : PROF. DR. TİĞİNÇE OKTAR

3) Jüri Üyesi : PROF. DR. MEHMET EMİN ARAT

4) Jüri Üyesi : PROF. DR. MEHTAP ÖZDEĞER

5) Jüri Üyesi : PROF. DR. GÜLDEN ÜLGEN

ÖZET

19. yüzyıl, siyasi, iktisadi ve sosyal açılardan tüm dünyada önemli dönüşümlere sahne olmuştur. Bu süreçteki gelişmelerin Avrupa ülkeleri ve Osmanlı Devleti'ne siyasi, iktisadi ve sosyal yansımaları farklı şekilde olmuştur. Avrupa yükselişe geçerken, Osmanlı Devleti çözüluşe sürüklenmiştir. Çalışmamızda, 19. yüzyılda Teke Sancağı'nın merkezi ve bir liman kenti olan Antalya'nın sosyo-ekonomik yapısı ele alınmıştır. İçsel ve dışsal dinamiklerin etkisiyle, 19. yüzyıl'da Osmanlı Devleti'nin içine girmiş olduğu dönüşümün izleri, Antalya kazası özelinde takip edilmeye çalışılmıştır. Mevcut kaynakların verdiği imkan ölçüsünde, 19. yüzyılda Antalya kazası'nın idari, adli, ekonomik ve sosyal açıdan bir profili çıkarılmıştır. Bu bağlamda, kazadaki idari taksimat, adli teşkilat, vakıf sistemine yer verilmiştir. Ekonomik yapı bünyesinde, tarım, hayvancılık, sanayi, ticaret ve ulaşım, gelirler ve vergiler incelenmiştir. Diğer birkaç Osmanlı liman kentine ait ticaret verileri Antalya'ya ait verilerle mukayese edilerek, 19. yüzyılda Antalya ekonomisinin gelişme eğilimi tespit edilmeye çalışılmıştır. Kazadaki sosyal yapı, nüfus, yerleşim, sosyal grup ilişkileri gibi sosyal yapı bileşenleri incelenerek ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler : Teke Sancağı, Antalya, Şehir tarihi, 19. yüzyıl, Temettuat defterleri, Nüfus defterleri

ABSTRACT

19th Century has been the scene of all significant transformations in the world as political, economic and social aspects. The Process of these developments of political, economic and social implications occurred in a different way in Europe and the Ottoman Empire. When Europe started to rise, the Ottoman Empire was dragged to disintegration. In our study the socio-economic structure of Antalya, which was a port city and the center of Teke Sanjak in 19th is discussed. With the impacts of internal and external dynamics, the traces of the conversion of Ottoman Empire was tried to be followed in the local area of town of Antalya. To the extent of the opportunities provided by the available resources, the profile of Antalya was outlined in terms of administration, judicial, economic and social. In this context, the administrative division and institution system in the town was defined. Agriculture, industry, trade, transportation, income and taxes were examined within the economic structure. The data belonged to several other Ottoman Port urban area were compared with the ones belonged to Antalya and the development trend of Antalya economy was tried to be determined. The social structure components such as social structure, population, settlement, social group relations were defined through examination.

The key words : Teke Sanjak, Antalya, Urban history, 19th Century, Temettuat registers, Population registers

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin yüzyılları bulan tarihine yönelik olarak, siyasi, idari, askeri, ekonomik ve sosyal açılardan olmak üzere pek çok araştırma yapılmış ve yapılmaktadır. Bütünü anlama gayreti içinde, her yeni bilgi ile mevcut olana yeni bilgiler eklenmektedir. 19. yüzyıl Antalya'sını sosyo-ekonomik açıdan incelediğimiz çalışmamızın temelinde de bu bakış açısı yatmaktadır. Tez çalışma konusu olarak Antalya'nın seçilmesinde, iktisat tarihi açısından 19. yüzyıl Antalya'sına yönelik çalışmaların sınırlı oluşu yönlendirici hususlardan biri olmuştur. 19. yüzyıl Osmanlı sosyo-ekonomik yapısına yönelik çalışmalardaki değerlendirmelerde Antalya'nın yer almaması da dikkat çeken bir husus olarak bu konuya yönelmemizi sağlamıştır. Antalya ile ilgili olarak Osmanlı arşivlerinde yer alan çok sayıdaki dökümanın konu bağlamında ele alınarak açığa çıkarılması amacı da bu konunun seçilmesinde etkili olmuştur. Böylelikle, temettuat defterleri, nüfus defterleri ve diğer bir çok arşiv dökümanı verisi bu çalışmada elden geldiğince ifşa edilmeye çalışılmıştır.

Doktora tez çalışması gibi, bu oldukça uzun ve zor süreçte, danışmanlığımı üstlenip, çalışmalarımın ilerlemesinde değerli katkılarda bulunan hocam Prof. Dr. Gülfettin Çelik'e teşekkür etmek isterim. Tezimin değerlendirilmesinde buldukları katkılardan dolayı hocalarım Prof. Dr. Tiğınçe Oktar, Prof. Dr. Mehtap Özdeğer, Prof. Dr. Gül den Ülgen ve Prof. Dr. Mehmet Emin Arat'a teşekkürlerimi sunarım. Doktora eğitimi sürecimin başından sonuna kadar maddi ve manevi destekleriyle, sabır ve sevgileriyle daima yanımda olan sevgili ailemin her üyesine ayrı ayrı teşekkürü bir borç bilirim. Bilgi ve tecrübesi ile arşiv çalışmalarım süresince desteğini esirgemeyen Yard. Doç. Dr. Raif İvecan'a, değerli fikirleri ve güler yüzleriyle desteklerini hissettiren bölüm asistanlarımız Gökçen Coşkun Albayrak ve S. Çağrı Kocakaplan'a, bu süreçte beraber yol aldığımız sevgili arkadaşım Gökçe Binbir'e ve destekleriyle yanımda olan diğer yakınlarım ve arkadaşlarıma çok teşekkür ederim. Yoğun bir emek ve sabrın ürünü olan çalışmamızın, araştırmacılara ve ilgililere faydalı olmasını temenni ederim.

Aylin Doğan
İstanbul, 2012

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖNSÖZ	II
KISALTMALAR	VI
TABLolar LİSTESİ	VI
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIII
HARİTA VE BELGELER LİSTESİ	XIV
GİRİŞ	1
1. TARİHSEL SÜREÇTE 19. YÜZYIL VE ANTALYA	6
1.1. 19. Yüzyılda Avrupa ve Osmanlı Devleti.....	6
1.2. Teke Sancağı ve Merkez Kazası Antalya	15
1.2.1. Yöre Coğrafyası Üzerine Genel Bilgiler	15
1.2.2. Tarihte Antalya	17
1.2.2.1. Osmanlı Fethi Ardından Antalya ve Civarında Ortaya Çıkan Karışıklıklar, İsyancılar ve Sürgünler	28
1.2.2.1.1. Yabancı Devletlerden Gelen Saldırıları	29
1.2.2.1.2. Şah Kulu Baba Tekeli İsyancı	30
1.2.2.1.3. Suhte Ayaklanmalarının Antalya ve Civarına Etkileri ...	33
1.2.2.1.4. Celali Ayaklanmalarının Antalya ve Civarına Etkileri ...	36
1.2.2.1.5. Kör Bey Mustafa Paşa İsyancı	38
2. İDARİ VE KURUMSAL YAPI	39
2.1. Osmanlı Devleti'nde İdari Yapı	39
2.1.1. 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda İdari Yapı	42
2.1.2. 19. Yüzyılda Antalya'da İdari Teşkilat	44
2.1.2.1. 19. Yüzyılda Antalya'da İdari Taksimat	45
2.1.2.1.1. Nahiyelele	46
2.1.2.1.2. Köylele	48
2.1.2.1.3. Mahallelele	57
2.1.2.1.4. Çiftliklele	64
2.1.3. Kale Teşkilatı	67
2.1.3.1. Antalya Kalesi	67
2.1.3.2. Kale Görevlilele	70
2.2. Adli Yapı	73
2.2.1. Osmanlı Devleti'nde Adli Yapı	73

2.2.2. 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda Adli Yapı	75
2.3. Vakıf Sistemi	79
2.3.1. Osmanlı Devleti'nde Vakıf Sistemi	79
2.3.2. 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası Vakıfları	83
3. EKONOMİK YAPI	91
3.1. Osmanlı Devleti'nde Ekonomik Yapı	91
3.2. 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda Ekonomik Yapı	94
3.2.1. Tarım	94
3.2.1.1. Toprak	97
3.2.1.2. Tarımsal Üretim	113
3.2.2. Hayvancılık	133
3.2.3. Vergiler	154
3.2.3.1. Vergi-i Mahsusa	154
3.2.3.2. Adet-i Ağnam	159
3.2.3.3. Öşür	161
3.2.3.4. Toplam Vergi	171
3.2.4. Gelirler	176
3.2.4.1. Toplam Gelir	176
3.2.4.2. Gelir Kaynakları ve Gelir Dağılımı	179
3.2.4.3. Gelir - Vergi İlişkisi	185
3.2.5. Sanayi, Ticaret, Ulaşım ve Haberleşme	191
3.2.5.1. Sanayi	191
3.2.5.2. Ticaret	198
3.2.5.3. Antalya Limanı	204
3.2.5.4. Ulaşım ve Haberleşme	213
4. SOSYAL YAPI	222
4.1. Osmanlı Devleti'nde Sosyal Yapı	222
4.2. 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda Sosyal Yapı ...	229
4.2.1. Nüfus ve Yerleşim	229
4.2.2. Nüfusun Mesleki Dağılımı	250
4.2.3. Sosyal Grup İlişkileri Ve Sosyal Hayat	259
4.2.4. 19. Yüzyılda Antalya ve Civarındaki Sosyal Karışıklıklar, İsyanlar ve Sürgünler	266
SONUÇ	275
EKLER	284
KAYNAKÇA	290

KISALTMALAR

AŞS.	: Antalya Şeri'yye Sicili
B. O. A.	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
Der.	: Derleyen
Haz.	: Hazırlayan
ML. VRD. TMT.	: Maliye Nezareti Vâridât Muhasebesi Defterleri Temettüât Defteri
NFS. d.	: Nüfus Defteri
s. s.	: Sayfa Sayıları
s.	: Sayfa
S.	: Sayı

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo</u>		<u>Sayfa</u>
1	1 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili Kayıtlarında Geçen Antalya Sancağı'na Bağlı Köyler (1808-1817)	50
2	Antalya Şeri'yye Sicilleri Kayıtlarında Geçen Nefs-i Şehr-i Antalya'ya Bağlı Köyler (1808-1817)	51
3	1830 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Antalya Merkez Kazası Köyleri	52
4	1840 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Antalya Kazası Köyleri	53
5	Temettuat Defterlerine Göre Antalya Kazası Köyleri (1844)	54
6	15 Numaralı Antalya Şer'iyeye Sicili Kayıtlarında Geçen Antalya Sancağı'na Tabi Kaza ve Nahiyelerin Köyleri (1866-1867)	55
7	1809 Tarihli Mahallat Defterleri'nde Kayıtlı Antalya'nın Mahalleleri	59
8	1837 Tarihli Mahallat Defterleri'nde Kayıtlı Antalya'nın Mahalleleri	59
9	1830 Tarihli Nüfus Defterine Göre Antalya Kazası Mahalleleri	60
10	2 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili (1817-1826) ve 5 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili (1833-1836) Kayıtlarına Göre Antalya'nın Mahalleleri	61
11	Temettuat Defterleri Kayıtlarında Yer Alan Antalya Kazası Mahalleleri (1844)	62
12	Temettuat Defterleri'nde Kayıtlı Antalya Kazası Çiftlikleri (1844)	66
13	19. Yüzyılın İlk Yarısı İtibariyle Antalya Kalesi'nin Topçu Yerli Zabitan ve Neferatı	72
14	Mütesellim Mehmed Ağa'nın 1810 Tarihli Vakfiyesine Göre Vakıf Gelirlerinin Tashihi	88
15	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toprağın Kullanım İtibariyle Dağılımı (1844)	97

16	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toprağın Kullanım Alanları İtibariyle Oransal Dağılımı (1844)	102
17	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toprağın Kullanım Alanları İtibariyle Hane Başına Düşen Toprak Dönümleri (1844)	103
18	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Mezru Tarlaların Ekiliş Şekillerine Göre Dağılımı (1844)	104
19	Antalya Kazası'nda Ekili Tarlalardaki Ortaklık Durumunun Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)	105
20	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Büyük Zirai İşletmelerin Dağılımı (1844)	109
21	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Orta Büyüklükteki Zirai İşletmelerin Dağılımı (1844)	111
22	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Küçük Boy Zirai İşletmelerin Dağılımı (1844)	112
23	Antalya Kazasında Yetiştirilen Ürün Çeşitleri ve Miktarları (1844)	114
24	Yetiştirilen Ürün Gruplarının Toplam Üretim İçindeki Payları (%)	115
25	Antalya Kazasında Yetiştirilen Hububat Ürünlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)	116
26	Antalya Kazasında Yetiştirilen Baklagil Ürünlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)	118
27	Antalya Kazasında Yetiştirilen Sınai Bitkilerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)	119
28	Antalya Kazasında Yetiştirilen Ürünlerin Nakdi Değerleri (Kuruş) (1844)	121
29	Yetiştirilen Ürün Gruplarının Nakdi Değerlerinin Oransal Dağılımı (%)	122
30	Antalya Kazasında Yetiştirilen Hububat Ürünlerinin Nakdi Değerlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (Kuruş) (1844)	123
31	Antalya Kazasında Yetiştirilen Baklagil Ürünlerinin Nakdi Değerlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (Kuruş) (1844)	126

32	Antalya Kazasında Yetiştirilen Sınai Bitkilerinin Nakdi Değerlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (Kuruş) (1844)	127
33	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Bağ-Bağçe-Bostan Faaliyetlerinin Dönüm/Kıt'a Olarak ve Yıllık Hasılat/Kira Değerleri İtibariyle Dağılımı (1844)	129
34	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Bağ-Bağçe-Bostan Arazilerinin Toplam Dönüm Başına Hasılatları ve Oransal Dağılımı (1844)	133
35	Antalya Kazası'ndaki Hayvan Türleri ve Hasılat (1844)	135
36	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Büyükbaş Hayvan Türlerinin Dağılımı (1844)	137
37	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Küçükbaş Hayvan Türlerinin Dağılımı	142
38	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Binek Hayvanı Türlerinin Dağılımı (1844)	146
39	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam ve Hane Başına Düşen Hayvansal Gelir (1844)	150
40	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Arıcılık Faaliyeti (1844)	151
41	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Vergi-i Mahsusa ve Hane Başına Düşen Vergi-i Mahsusa Miktarları (Kuruş) (1844)	155
42	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Adet-i Ağnam ve Hane Başına Düşen Adet-i Ağnam Miktarları (Kuruş) (1844)	159
43	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Tarla Mahsullerinden Alınan Toplam Öşür Vergisi ve Hane Başına Düşen Öşür Miktarları (Kuruş) (1844)	163
44	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Bağ - Bağçe - Bostan Mahsullerinden Alınan Toplam Öşür ve Hane Başına Düşen Öşür Miktarları (Kuruş) (1844)	167
45	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Arıcılık Mahsulatından Alınan Toplam Öşür Vergisi ve Hane Başına Düşen Öşür Miktarları (Kuruş) (1844)	169

46	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Öşür ve Öşür Gruplarının Oransal Dağılımı (%) (1844)	170
47	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Vergi ve Vergi Türlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (Kuruş) (1844)	171
48	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Gelir ve Kişi Başına Ortalama Gelir (1844)	176
49	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Gelir Kaynakları (1844), (Guruş)	180
50	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Hane Reislerinin Gelir Gruplarına Göre Dağılımı, (Guruş), (1844)	182
51	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Hane Başına Düşen Vergi Miktarı (Kuruş) (1844)	185
52	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Gelirde Toplam Verginin Payı (Yüzde) (1844)	188
53	Antalya Limanı Gemi Trafiği ve Gümrük Vergisi Değerleri (Haziran-1841)	207
54	Mart 1889-Şubat 1890 Yılları Arasında Antalya Limanına Giriş-Çıkış Yapan Gemilerin Bandıra-Tür-Sayı ve Tonajları	209
55	Mart 1889-Şubat 1890 Tarihleri Arasında Antalya Limanı ve Civarındaki Limanlara Giriş-Çıkış Yapan Gemilerin Tür-Sayı ve Tonajları	210
56	1890 Senesinde Antalya Limanında Gerçekleşen İhracat ve İthalat Değerleri (Dolar)	211
57	1890 Senesinde Antalya Limanı ve Diğer Bazı Limanlardaki İthalat-İhracat Değerleri	212
58	1817 Yılında Hazineden Antalya Menzilcisine Verilen Meblağ (Guruş)	219
59	1830 Tarihli Nüfus Defterine Göre Antalya Kazası Yerleşim Birimlerindeki Nüfus Miktarı	231

60	1840 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Antalya Kazası Köylerindeki Nüfus Miktarı	233
61	1845 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Antalya Kazasında Bulunan Yabancı Ehl-i İslam ve Ehl-i Zimmet Nüfus Miktarı	235
62	Hane ve Dini Dağılım İtibarıyla Antalya Merkez Kazası Yerleşim Birimleri (1844)	237
63	Antalya Kazası Yerleşim Birimlerindeki Hane Sayıları ve Nüfus Tahminleri (1844)	240
64	Antalya Kazası'ndaki Yerleşim Birimlerinin Dini Dağılımı (1844)	241
65	1890 Senesi İtibarıyla Teke Sancağı Kazalarının Nüfus Bileşenleri	244
66	1890 Senesi İtibarıyla Antalya Merkez Kazasının Nüfus Bileşenleri (%)	244
67	Antalya Merkez Kazası'na Bağlı Yerleşim Birimlerinde Mesleki Dağılım (1844)	250
68	Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda Mesleki Grupların Yerleşim Birimleri İtibarıyla Dağılımı (1844)	253
69	Antalya Merkez Kazası'nda Mesleki Grupların Hane Sayıları İtibarıyla Oransal Dağılımı (%) (1844)	258
70	1869-1870-1890 Senesine Ait Verilere Göre Antalya Kazası'ndaki Mevcut Yapılar	264
Ek-1	3190 Numaralı Teke sancağında vaki nefsi-i Antalya şehrinde mevcut nüfus defteri (1830)	290
Ek-2	3208 Numaralı Teke sancağı, Antalya (Sahil kısmı) kazası, müslim defteri (1840)	319
Ek-3	3211 Numaralı Nefs-i Antalya ile Zeytun karyesi beyinde Manutaş Abdal taifesinin nüfus defteri (1840)	360
Ek-4	3212 Numaralı Antalya civarında bulunan yabancı kazgancı müslim kıbtıyan taifesinin nüfus nüfus defteri (1840)	363

Ek-5	3230 Numaralı Teke sancağı kazalarında bulunan yabancı ehl-i islamın nüfuslarını mübeyyin defteri (1845)	364
Ek-6	3231 Numaralı Teke sancağı Antalya kazasında bulunan ehl-i zimmet nüfusları defteri (1845)	382

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Sekil</u>		<u>Sayfa</u>
1	Haneler İtibarıyle Antalya Kazası Mahallelerinde Nüfusun Dini Dağılımı (1844)	242
2	Haneler İtibarıyle Antalya Merkez Kazasında Nüfusun Dini Dağılımı (1844)	243
3	19. Yüzyıl Sonları İtibarıyle Merkez Kazasında Nüfusun Dini Dağılımı (1892)	245
4	Haneler İtibarıyle Antalya Kazası'nda Nüfusun Kentsel ve Kırsal Dağılımı (1844)	247
5	Antalya Merkez Kazası'nda Hane Sayıları İtibarıyle Mesleki Grupların Oransal Dağılımı (%) (1844)	258

HARİTA VE BELGELER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Ek Harita 1. Kazaları ve Nahieleriyle Teke Sancağı Haritası (1923)	285
Ek Belge 1. Antalya Kazası Temettuat Defteri Örneği (H. 1260-1261/ M. 1844-1845)	286
Ek Belge 2. Antalya Kazası Nüfus Defteri Örneği (H. 1256- M.1840)	288

GİRİŞ

Tarihsel süreç içinde 19. yüzyıl, tüm dünya ülkelerini etkileyen önemli gelişmelerin yaşandığı bir yüzyıl olmuştur. Çalışmamızda, Osmanlı Devleti'nde bu süreçte meydana gelen değişme ve gelişmeler, Teke Sancağı'nın merkez kazası olan Antalya'nın 19. yüzyıldaki sosyo-ekonomik yapısının bir profili elde edilerek takip edilmeye çalışılmıştır.

19. yüzyılda, Osmanlı Devleti'nin sosyo-ekonomik durumuna yönelik çalışmalar incelendiğinde çoğunlukla, bu yüzyılın etkilerinin hissedildiği ve bariz değişimlerin yaşandığı Osmanlı kentlerine değinildiği görülmektedir. Bu etki ve değişimlerin ise genellikle ticari tarımın yaygınlaşması, sanayi, ticaret ve ulaşım açısından ele alındığı ve bu türden çalışmalarda değerlendirmeye alınan kentler arasında Antalya'nın yer almadığı görülmektedir. Bu çalışmalarda, tarım, sanayi, ticaret ve ulaşım açısından Osmanlı Devleti'ne yönelik olarak yapılan tespitlerde, İstanbul ve taşra kentleri olarak İzmir, Mersin, Halep, Bursa, Tokat, Sinop, Samsun, Adana, Beyrut gibi kentler üzerinden değerlendirmeler yapıldığı görülmektedir.¹ Değerlendirmelerde çoğunlukla, 19. yüzyıldaki etkilerden olumlu veya olumsuz yönde etkilenmiş olan bu kentlerin kıstas olarak alınması, Antalya'nın bu süreçteki dönüşümünün adı geçen kentlerdeki kadar dikkat çekici bir ivmede seyretmediği intibası uyandırmaktadır.

Osmanlı hakimiyetine geçişinden 16. yüzyıla kadar önemli bir liman kenti olan Antalya'nın 19. yüzyıldaki gelişmelerden ne şekilde etkilendiğini ortaya koyabilme hedefimiz doğrultusunda, hedeflenen gidilirken genel olarak bizi yönlendiren sorular şunlar olmuştur: Avrupa'daki Sanayi Devrimi'nin etkisiyle 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu idari, adli, ekonomik ve sosyal dönüşümden, bir Osmanlı taşra kenti olarak Antalya nasıl etkilenmiştir? Aynı zamanda bir liman kenti olarak

---

¹ Bu çalışmalar için bkz. Donald Quataert, "19. Yüzyıla Genel Bir Bakış, Islahatlar Devri 1812-1914", **Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1600-1914 Cilt 2**, Editörler: Halil İnalçık-Donald Quataert, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2004; Edhem Eldem, Daniel Goffman, Bruce Masters, **Doğu ile Batı Arasında Osmanlı Kenti-Halep, İzmir ve İstanbul**, Çeviren: Sermet Yalçın, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000; Mehmet Genç, "17-19. Yüzyıllarda Sanayi ve Ticaret Merkezi Olarak Tokat", **Türklük Araştırma Dergisi, Cilt-3**, İstanbul: 1988, ss. 35-56 ; Sevgi Aktüre, **19. Yüzyıl Sonunda Anadolu Kenti Mekansal Yapı Çözümlemesi**, Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, 1978, ss.74-83 ve 143-153; Şevket Pamuk, **100 Soruda Osmanlı- Türkiye İktisadi Tarihi (1500-1914)**, 1.Baskı, İstanbul: Gerçek Yayınevi, 1988, ss.221-223

Antalya ekonomisinin dışa açılması, civarındaki diğer liman kentlerindeki benzer bir ekonomik gelişime yol açmış mıdır? 19. yüzyıl Osmanlı Devleti'ne atf edilen hammadde ihracatçısı rolünün, Antalya ekonomisine yansımaları ne şekilde olmuştur? 19. yüzyılda, kaza ekonomisinin ve nüfus, yerleşim, sosyal grup ilişkileri gibi kazadaki sosyal yapıya yönelik bileşenlerin mevcut durumu nedir?

Bu soruların yönlendirdiği çalışmamızda, bir Osmanlı kenti olarak 19. yüzyıl Antalya'sının sosyo-ekonomik yapısına dair bahsi geçen sorulara kaynakların elverdiği ölçüde cevaplar bulunmaya çalışılmıştır.

Antalya, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde siyasi, ticari ve askeri açılarından önemli bir liman şehri konumunda olmuştur. Mısır ve Rodos'un Osmanlılar tarafından fethi neticesinde, İstanbul ile İskenderiye arasında doğrudan ve güvenli deniz ulaşımının mümkün hale gelmesi, Antalya'nın 16. yüzyıl itibarıyla eski önemini kaybetmeye başlamasına neden olmuştur. Antalya tarihi ile ilgili çalışmalarda da bu vurgunun yapıldığı görülmektedir.

Antalya tarihine yönelik bu çalışmalar, zaman dilimi olarak 15. yüzyıl, 16. yüzyıl ve 19. yüzyılları ele alan çalışmalardır. Bu çalışmalardan 16. yüzyıla yönelik olanlarından biri, 16. yüzyılda Teke sancağı vakıflarının incelendiği bir vakıf defteri olup, bu yüzyıla dair diğer çalışmalar ise, tapu-tahrir defterleri ve çeşitli arşiv belgelerinden yararlanılarak hazırlanmış olan çalışmalardır.² 19. yüzyıla ait çalışmalar ise, ağırlıklı olarak farklı tarihli Antalya Şer'iyye Sicilleri'ne dayanan çalışmalardır.³ Diğer bazı çalışmalar da, çeşitli birincil kaynak, salnameler ve literatür çalışmalarından

---

² Latif Armağan, "XVI. Yüzyılda Antalya", s.111, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/18/35/292.pdf>, (Erişim Tarihi: 01.03.2011); Behset Karaca, **XV. ve XVI. Yüzyıllarda Teke Sancağı**, 1.Baskı, Isparta: Fakülte Kitabevi, 2002; M. Akif Erdoğan, "Antalya ve Havalisi İçin Bir Kaynak: Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke", **Tarih İncelemeleri Dergisi X**, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 1995

³ Bu çalışmalar için bkz. Erdal Taşbaş, **15 No'lu Antalya Şer'iyye Sicili Defterine Göre 1866-1867 Yılları Arasında Antalya Şehrinin İdari ve Sosyo-Ekonomik Durumu**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi SBE, 2007); Hasan Moğol, **Şer'iyye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Antalya**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, 1990); Rıfat Özdemir, "Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)", **XI. Türk Tarih Kongresi, (Ankara: 5-9 Eylül 1990), Kongreye Sunulan Bildiriler IV. Cilt**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1994; Serap Sarıhan, **I Numaralı Şer'iyye Siciline Göre XIX. Yüzyıl Başında Antalya'nın Sosyo-Ekonomik Profili**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi SBE, 2003); Suraiya Faroqhi, "19. Yüzyılın Başlarında Antalya Limanı", **VIII. Türk Tarih Kongresi, Ankara: 11-15 Ekim 1976, Kongreye Sunulan Bildiriler II. Cilt**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1981

yaralanılarak antik dönemlerinden itibaren Antalya tarihini, çoğunlukla siyasi tarih boyutunda ele alan çalışmalardır.⁴

Referans kaynaklar olarak başvurduğumuz bu çalışmalar, özellikle incelediğimiz arşiv belgelerine göre mahalle ve köy adlarının tespitinde oldukça yararlı olmuşlardır. 19. yüzyıl gibi idari taksimatın sıklıkla değişikliğe uğradığı bir yüzyılda, Antalya'daki yerleşim birimlerinin farklı tarihlerde, farklı isim ve idari birimler olarak geçiyor olmaları, ilgili her kaynağın titizlikle karşılaştırılarak yerleşim birimlerinin tespit edilmesini gerekli kılmıştır. İncelenen kaynaklarda, 19. yüzyıl Osmanlı iktisadi ve içtimai hayatına dair önemli veriler ihtiva eden temettuat defterlerinden istifade edilmemiş olması, bizi çalışmamızda bu defterlerden yararlanmaya yöneltmiştir.

Teke Sancağı'nın merkez kazası olan Antalya'nın 19. yüzyıldaki sosyo-ekonomik yapısını incelediğimiz çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. İki ana başlıktan oluşan birinci bölümün ilk başlığında, çalışmamızın zaman dilimini oluşturan 19. yüzyıl ele alınmıştır. Bu başlık altında, Osmanlı Devleti'nin idari, adli, siyasi, iktisadi ve sosyal yapı kurumlarını dönüştüren gelişmeleri bünyesinde barındıran 19. yüzyıl, Avrupa ve Osmanlı Devleti açısından ele alınmaya çalışılmıştır. İkinci başlıkta ise, öncelikle Antalya ve bağlı bulunduğu Teke Sancağı'nın genel coğrafi özelliklerine yer verilmiştir. Ardından ise, Teke sancağı ve Antalya kazasının 19. yüzyıla kadarki genel tarihleri ele alınmış, Osmanlı fethi ardından bu yörede ortaya çıkan sosyal karışıklık, isyan ve sürgünlere değinilmiştir.

İkinci bölümde, idari ve kurumsal yapı ele alınmıştır. İlk olarak hukuki, mali ve askeri teşkilattan doğan gereklere göre bir gelişim seyri izleyen Osmanlı idari yapılanması ve Tanzimat'ın ilanı ile gelen yenileşme çabalarının idari yapılanmaya yansımaları ele alınmıştır. Ardından ise, 19. yüzyılda Antalya kazasının idari teşkilat ve taksimatına yönelik bilgilere yer verilmiştir. Temettuat defterleri, nüfus defterleri ve

---

⁴ Bu çalışmalar için bkz. Fahrettin Tızlak, "Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar", **Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu / 18-19 Aralık 2003**, Yayına Haz: Necdet Ekinci, Hatice Akın, Antalya: A.Ü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, 2006; İbrahim Adil Sivrikaya, **Teke Sancağı Mütesellimi Hacı Mehmed Ağa**, (Yayınlanmamış Mezuniyet Tezi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Son Çağ Tarihi Kürsüsü, 1965/ 1966 Ders yılı); Muhammet Güçlü, **XX. Yüzyılın İlk Yarısında Antalya**, Antalya: Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Kültür Yayınları No: 25, 1997; S.Fikri Erten, **Antalya Vilayeti Tarihi**, İstanbul: Tan Matbaası, 1940

konuyla ilgili diğerk çalışmalardan elde edilen veriler doğrultusunda, 19. yuzyıl Antalya'sının nahiye, kuy, mahalle ve çiftliklerinin tespiti yapılmıştır. Bu bölümde ayrıca, askeri amacın dışında, hem idari ve mali, hem de adli açıdan önemli işlevi bulunan Antalya kale teşkilatı da ele alınmıştır.

Bu bölümde ikinci olarak, Osmanlı Devleti'ndeki adli yapıya dair elde edilen tespitlere yer verilmiş ve ardından, 19. yuzyılda Antalya kazasındaki adli yapıdan bahsedilmiştir. Arşiv belgelerinden elde edilen bilgiler el verdiği ölçüde, idari-askeri açıdan sancak merkezi, adli teşkilat açısından da kaza merkezi olan Antalya'nın adli yapısı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

İkinci bölümün son ana başlığında ise, vakıf sistemi ele alınmıştır. Osmanlı Devleti vakıf sisteminin gayesi, menşei ve çeşitlerine yönelik değerlendirmelerin ardından, vakıflar açısından oldukça zengin bölgelerden biri olan Teke sancağı ve Antalya kazasındaki vakıflar incelenmiştir. Tanzimat'ın ilanı ile gelen süreçte, vakıf sistemine yönelik yapılan düzenlemelerin kaza nezdindeki yansımalarına yer verilmiştir.

Üçüncü bölüm, ekonomik yapıya ilişkin olup, öncelikle Osmanlı Devleti'nin ekonomik yapısının temel unsurları ve 19. yuzyıldaki mevcut durumuna değinilmiştir. Ardından ise, büyük kısmını temettuat defterlerinden elde edilen verilerin oluşturduğu bilgiler doğrultusunda, Antalya'nın ekonomik yapısı incelenmiş ve tablolar eşliğinde açıklanmaya çalışılmıştır. Kaza ekonomisi, tarım, hayvancılık, vergiler, gelirler, sanayi, ticaret, ulaşım ve haberleşme olmak üzere ayrı alt başlıklar altında ele alınmıştır. Tarım başlığı altında, kazada kullanılan tarımsal toprak büyüklüğu, üretilen tarımsal ürün türleri, miktarları ve yerleşim birimleri itibariyle kullanılan tarımsal toprağın ve üretilen ürünlerin dağılımına yer verilmiştir. Hayvancılık başlığı altında kazadaki hayvan varlığı, tür, sayı ve yerleşim birimlerindeki dağılımı itibariyle incelenmiştir. Vergiler başlığında, vergi türleri tespit edilip, her vergi türünün yerleşim birimlerinde ne nispette alındığı ve toplam vergi miktarı belirlenmeye çalışılmıştır. Gelirler başlığında, hanelerin gelir kaynakları, gelir dağılımı, toplam gelir ve gelir-vergi ilişkisi incelenmiştir. Sanayi, ticaret, ulaşım ve haberleşme başlıkları altında ise, hem temettuat defterleri, hem Antalya'daki sanayi, ticaret, ulaşım ve haberleşmeye yönelik tespit ettiğimiz arşiv

belgeleri ve konuyla ilgili diğer çalışmalar doğrultusunda elde edilen bilgilere yer verilmiştir.

Çalışmamızın son bolumunu oluşturan dorduncu bolumde ise sosyal yapı ele alınmıştır. Osmanlı Devleti'nin sosyal yapı özelliklerine değinilmesinin ardından Antalya kazasının sosyal yapısına yönelik tespitler ortaya konulmuştur. Bu tespitlerde, temettuat defterleri, nüfus defterleri, diğer arşiv belgeleri ve basılı kaynaklardan yararlanılmıştır. Kazadaki nüfus, yerleşim, nüfusun mesleki ve dini dağılımı, sosyal grup ilişkileri ve sosyal hayata yönelik hususlar ve 19. yüzyılda kazanın sosyal yapısını etkileyen sosyal karışıklık, isyan ve sürgünler bu bolumde incelenmiştir.

Çalışmamıza yön veren temel kaynaklar Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nden sağlanan arşiv kaynaklarıdır. Bu kaynaklar; 19. yüzyıl Antalya'sına dair önemli bilgiler ihtiva eden Antalya kazası yerleşim birimlerine ait 103 adet temettuat defteri* (1844-1845), 6 adet nüfus defteri (1830-1840-1845), Antalya gümrüğü hasılat defteri (1841 senesi Haziran ayı) ve arşivdeki çeşitli fonlardan elde edilen belgelerdir. Bu kaynakların yanı sıra, açıklama veya mukayese yapma amacıyla, çalışmamızın bolumlerinde yeri geldikçe diğer basılı kaynaklardan da istifade edilmiştir.

---

* Bazı yerleşim birimlerine ait temettuat defterlerinde, sayfa veya hane numaralarındaki atlamalar, bu defterlerde eksiklikler bulunduğunu göstermektedir.

1. TARİHSEL SÜREÇTE 19. YÜZYIL VE ANTALYA

1.1 19. Yüzyılda Avrupa ve Osmanlı Devleti

19. yüzyıl, hem Avrupa ülkeleri hem de Osmanlı Devleti açısından önemli dönüşümlerin yaşandığı bir geçiş dönemi olma niteliğine sahiptir. Bu süreçteki gelişmelerin Avrupa ülkeleri ve Osmanlı Devleti'ne siyasi, iktisadi ve sosyal açılardan yansımaları farklı şekillenmiş olup, Avrupa yükselişe geçirirken, Osmanlı Devleti çözümlü sürüklenmiştir.

Bilindiği üzere tarihsel süreçte insanlığı her yönden etkileyen iki devrimden bahsedilmektedir. Bunlardan biri, M.Ö. 7000 yıllarında doğan Ziraat Devrimi, diğeri 18. yüzyılın sonlarında doğan Sanayi Devrimi'dir. Her iki devrim de tarihin akışında derin değişimler meydana getirmişlerdir.⁵ Ziraat Devrimi ile üretim faaliyeti ile tanışarak, avcı ve toplayıcılıktan zirai toplumlara dönüşüm sürecine giren insanlık, Sanayi Devrimi ile de, sanayi öncesi zirai toplumların oluşturduğu maddi ve manevi kültür birikimiyle günümüz modern toplumlarına geçiş sürecine girmiştir.

19. yüzyıl, Sanayi Devrimi'nin yaydığı etkilerle şekillenen ve bu doğrultuda, kapitalist sistemin dünyaya yayılmaya başladığı bir yüzyıl olmuştur. 19. yüzyılda Avrupa ülkeleri hızla sanayileşirken, Osmanlı Devleti sanayileşen Avrupa'nın gerisinde kalan ülkeler arasında yer almıştır.

18. yüzyıl sonu ve 19. yüzyıl başı arasında Avrupa'da gerçekleşen büyük atılımı ifade eden Sanayi Devrimi, kendinden önceki en az iki yüz yıllık sürekli iktisadi gelişmenin ortaya çıkardığı temeller üzerinde gerçekleşmiştir.⁶ Bu temeller, 18. yüzyılın sonlarında ve 19. yüzyıldaki daha yaygın teknik değişmelerle birlikte iyice oturmuş ve gelişmenin temposu hızla yükselmiştir.⁷

19. yüzyıl'da Avrupa'ya ve Osmanlı Devleti'ne mevcut rollerini biçen gelişmelerin alt yapısında kuşkusuz Sanayi Devrimi'nin etkileri yatmaktadır. Bilindiği

⁵ Carlo M. CIPOLLA, **Dünya Nüfusunun İktisat Tarihi**, 2.Baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş., 1999, s.24

⁶ E.J. Hobsbawm, **Sanayi ve İmparatorluk**, 2. baskı, Ankara: Dost Kitabevi, 2003, s. 33

⁷ Maurice Dobb, **Kapitalizm Sosyalizm Azgelişmiş Ülkeler ve İktisadi Kalkınma**, Çeviren: Mehmet Selik, Ankara: Ankara Üniversitesi SBF Yayınları: 464, 1981, s. 16

üzere, bir ülkenin sanayileşmesi için belli kriterlere sahip olması gerekmektedir. Asgari bir siyasi alt yapının kurulmuş olması, sürekli bir istikrar ortamı ve yeterli serbest piyasa koşulları var olmadan, özellikle de mülkiyet ve sermaye alanlarında hukuki güvencelerin yokluğunda, büyük ve uzun ömürlü yatırımlar gerektiren sanayileşmenin gelişmesi beklenemez. Ayrıca, asgari bir fizik alt yapının mevcudiyeti de önemlidir. Sanayileşmenin başlayıp yayılabilmesi, büyük ve genişleyen pazarlar gerektirir ki; bu da yeterli ulaşım, iletişim ve finans olanakları ile mümkündür. Tüm bunların yanı sıra, nüfusun asgari bir eğitim alt yapısına, temel ve teknik eğitim düzeyine sahip olması gerekliliği de bu kriterler arasında yer almaktadır.⁸

İşte, Sanayi Devrimi de bu kriterleri bünyesinde barındıran Avrupa'da gerçekleşmiştir. Avrupa'yı Sanayi Devrimi atılımına götüren sürece bakılırsa, Modern Çağ'ın başlangıcında, bu çağın karakteristik özelliklerinin oluşumuna etki eden faktörün, Avrupa'daki mevcut ticari sınıfın eylemlerinin olduğu görülmektedir. Bu sınıfın eylemleri, 13. yüzyılın büyük ekonomik ilerlemelerinden beri çok değişmiş olan ve değişmeye devam eden bir ortamda ortaya çıkmaktadır. Değişiklikler Coğrafi keşifler, Rönesans, Reformasyon, büyük ulusal devletlerin ortaya çıkışı gibi oluşumlarla birlikte gerçekleşmiştir. Bu entelektüel, dinsel, siyasi ve coğrafi gelişmeler, büyük boyutlu ekonomik değişimler yaratmışlardır.⁹

Sanayi Devrimi'yle gelen süreçte pek çok gelişme birbiriyle bağlantılı olarak gerçekleşmeye devam etmiştir. 16. yüzyıldan 19. yüzyılın başlarına kadar köylüyü toprağından yoksun kılma faaliyeti sürdürülmüştür. Mülksüzleştirilen emekçi sınıfın varoluşuyla, ticaretten gelen sermaye birikiminin birleşmesi, sını kapitalizmin serpilmesini sağlamıştır.¹⁰ Tarım, sını ve ulaşımdaki gelişmeler de buna eşlik etmiş, sını kapitalizmin güçlenmesi ve yayılması hız kazanmıştır.

Teknik alandaki değişmeler; daha iyi araçların tasarlanması ve sonrasında makinelerin icadı, yeni cins güçlerin, özellikle de buharın yaygın kullanımı, ucuza ve daha bol miktarda maden çıkartma ve kullanma usullerinin gelişmesi, kömürün yakıt

---

⁸ Oktay Yenal, **Cumhuriyet'in İktisat Tarihi**, 1.Baskı, İstanbul: Homer Kitabevi, 2003, s.39

⁹ Herbert Heaton, **Avrupa İktisat Tarihi**, 1. Baskı, Ankara: Paragraf Yayınevi, 2005, s.194

¹⁰ Leo Huberman, **Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla**, 4.Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları, 2004, s. 187; s.192

olarak kullanımı ve daha sonra da petrolün de küçük ölçekte devreye girmesi, bilimsel veri ve ilkelerin birikimine dayalı bir bilgi bütününün ortaya çıkması gibi bu gelişmeler, işin yapılma biçimini değiştirerek maliyetleri düşürmüş, çıktı miktarını artırmış, üretimi insan beceri ve gücünün sınırları ötesine taşımış, yeni endüstri ve faaliyetleri devreye sokmuştur.¹¹

Daha çok malı daha hızlı çıkarmak, daha çok ve daha iyi yetiştirmek ve bunlara ihtiyacı olanlara ulaştırmak için ucuz, hızlı ve düzenli bir ulaşım ağı oluşturulmuştur. 18. yüzyılda yol ve kanal yapımında ilerlemeler kaydedilmiştir. Bilinen makadam yolu 19. yüzyılın başında ortaya çıkmıştır. Kısa zaman sonra bunu, demiryolu ve buharlı gemi izlemiştir. Ulaşımında kaydedilen bu gelişmeler sadece iç pazarın her yönde gelişmesini sağlamamış, aynı zamanda dünya pazarının iç pazar olmasını sağlamıştır.¹² Haberleşme; hızlı, ucuz posta hizmetleriyle, kitlesel üretimle, gazetelerle, telgraf, telefon ve radyo ile bir devrim geçirmiştir. Ticari hacim genişlemiş, üreticilerle tüketicilerin temas olanakları artmış ve Avrupa, dünyanın geri kalan yerlerine bağlanmıştır. Avrupa'nın her tarafı er yada geç bu teknik gelişmelerle tanışmıştır.¹³

Sanayi Devrimi, insan verimliliğinin tarihte benzeri olmayan bir biçimde artmasına yol açmıştır. Fabrikaların yaygın olarak inşası ve makinelerin kapsamlı kullanımı, bu artışın mekanik temelini oluşturmuştur. Ancak ekonominin verimli kapasitesini sermaye mallarının yaratılmasına yönlendirmek için, bu sermayenin nispeten küçük bir bölümünün tüketici malları imalatına ayrılması zorunluluğundan ötürü, sermaye mallarının kitle mahrumiyeti şeklindeki bir toplumsal maliyetle satın alınması gerekmiştir. Teknolojik değişim, verimliliği arttırarak bu toplumsal maliyetin yükünü bir ölçüde hafifletse de etkileri biriken sermayenin artan hacmine destek olmaya kesinlikle yeterli olmamıştır. İngiltere'deki Sanayi Devrimi'nde de bu şekilde cereyan etmiştir. Çalışan sınıf 1750'de ölmeyecek ölçüde yaşayabilme düzeyine yakın yaşamış ve yaşam standartları 18. yüzyılın ikinci yarısında kötüleşmiştir. Sanayi Devrimi

---

¹¹ Heaton, ss. 328-329

¹² Huberman, s.197

¹³ Heaton, s. 329

boyunca yoksulların yaşam standardı orta ve yüksek sınıfa göre çarpıcı bir biçimde düşüşe geçmiştir.¹⁴

18. yüzyılın son yarısında gerçekleştirilen önemli keşif ve icatlar, 1800'den sonra genişletilmiş ve geliştirilmiştir. 1850 yılından sonra, bir çok endüstri dalında makineye dayalı üretim kendini kabul ettirmiştir. Yüzyılın ortalarında, ticaret iç ve bazı dış kısıtlamalardan kurtulmuştur. Barış, denizleri korsan tehlikesinden kurtarmış ve merkantilist siyasetler geniş ölçüde etkisini kaybetmiştir. Emek sorunları çözülmeye başlamıştır; müfettişler iş yasalarının uygulanmasını denetlemiş, gönüllü birlikler ve tüketici birlikleri doğmuştur. Orta sınıf oy hakkını elde etmiş ve ücretliler de bunu talep etmeye başlamışlardır.

Bu ilerlemelerin çoğu, İngiltere'de meydana gelmiş olup, 1850'den itibaren bu ilerlemeler artan bir şekilde Kıta Avrupa'sında da ortaya çıkmaya başlamıştır. Sanayileşen Avrupa, kıtanın kömür ve demir alanları boyunca yayılmıştır. Avrupa demiryolu sistemini tamamlamış, yalnızca kırla kenti bağlamakla kalmamış, aynı zamanda Kıtanın her yerini birbirine bağlamıştır.¹⁵

19. yüzyıl ekonomisinin karakteristiğini serbest ticaret ve serbest rekabet oluşturmuştur. 19. yüzyılın büyük bir kısmı boyunca kapitalizm oldukça yüksek düzeyde rekabete dayanan bir sistem olmuştur. Yenilik yapmak rekabette başarının anahtarı olarak görülmüş ve yenilik için gerekli mali aracı sağlamak üzere sermaye birikimine önem verilmiştir.¹⁶ Ayrıca, kısıtlamaların kaldırılması ve gümrük tarifelerinin indirilmesi, uluslar arası rekabeti teşvik ederken, iç ekonomide loncaların kaldırılması, çıraklık kanunlarının feshedilmesi, serfliğin sona ermesi, göç yasağının kaldırılması, insanların istedikleri yere giderek, istedikleri mesleği seçmelerine yasal olanak sağlaması, ulaştırma ve haberleşmedeki gelişmeler insanların birbirleriyle rekabet edebilecekleri alanı genişletmiştir. Böylelikle rekabet, mal, hizmet ve emeğin alınıp satıldığı hemen hemen her piyasayı işgal etmiştir.¹⁷

---

¹⁴ E.K. Hunt, **İktisadi Düşünce Tarihi**, 1. Baskı, Ankara: Dost Kitabevi, 2005, s.100

¹⁵ Heaton, ss. 340-341

¹⁶ Dobb, s. 18

¹⁷ Heaton, ss. 512-513

1870'ten sonra serbest rekabet kapitalizminin, tekelci kapitalizme dönüşmesi büyük bir değişim olmuştur. Büyük çapta tekelci endüstri eskisinden daha büyük bir hızla üretici güçleri geliştirmiş ve endüstricilerin mal üretme gücü, vatandaşlarının bu malları tüketme gücünden çok daha hızlı ilerlemiştir. İç pazarın yetersizliği, fazla mamulleri emecek dış pazarların varlığını gerekli kılmıştır. Bu ihtiyacın kolonilerle karşılanması yoluna gidilmiştir. Koloniler fazla mallar için pazar olmanın dışında, büyük çapta üretimin geniş hammadde stokçusu olma işlevini de görmüşlerdir.¹⁸

18. yüzyılın sonu ve 19. yüzyılın ilk yarısında tüm ilgi, zaman ve paralarını sanayileşme dürtüsüne ayıran endüstriciler, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren ise sömürü faaliyetine ağırlık vermişlerdir.¹⁹ Sermaye fazlası ve mamul fazlası için uygun pazar bulma zorunluluğu ve hammadde kaynaklarının denetlenmesi isteği batı emperyalizminin çıkış noktası olmuştur. Geri kalmış ülkeler ve sömürgeler batı emperyalizminin açık pazarı ve hammadde stokçusu olmuşlardır. Demiryoluna, elektrik ve gaz sistemlerine, yollara vb. ihtiyacı olan yerler, maden ve fabrika işletmesi için tavizler koparılabilen, doğal kaynakları zengin yerler, Avrupa'nın fazla sermayesi için karlı yatırım alanları arasında yer almışlardır.²⁰

Bu dönemde sermaye ihracında nitel bir değişiklik meydana gelmiştir. Buna göre; ihraç edilen sermaye öncelikle gittikçe artan ölçüde, madenlerde, büyük tarım işletmelerinde ve kamu hizmetleri kurumlarında doğrudan doğruya yatırım şeklini alıyor ve daha sonra bunu endüstri yatırımları izliyordu. Özellikle sömürge ülkelerde kurulan şirketler, ana vatandaki kumpanyaların ya ikizleri ya da şubeleri durumunda oluyor ve buldukları yerlerde geniş tekelci ayrıcalıklardan yararlanıyorlardı.²¹

Londra, 1815'ten sonra kredi ve yatırımların kıtaya ve daha uzak yerlere akıtıldığı bir havuz haline gelmiştir.²² Londra sermaye piyasası, yoğun dış borç işlemlerinin görüldüğü önemli bir merkez olmuştur. Çoğunlukla hükümetlere verilen ya

---

¹⁸ Huberman, ss. 277-275

¹⁹ Hunt, s.436

²⁰ Huberman, ss.278-280

²¹ Dobb, s. 24

²² Heaton, s. 536

da hükümetlerin kefil oldukları borçlar, Londra'nın bu iş kolunda uzmanlaşmış büyük ticaret bankerlerinin aracılığı ile gerçekleştirilmekteydi.²³

Böylelikle, İngiltere'nin başı çektiği Avrupa ülkelerinin sömürü faaliyetleri 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yoğunluk kazanmış ve 19. yüzyılın sonlarında batı emperyalizminin dünya üzerinde göz dikmediği bir yer kalmamıştır.²⁴

Sanayi Devrimi ile gelen sürecin nüfus ve sosyal yapı üzerindeki etkilerine bakıldığında, 18. yüzyılın ortasından itibaren Avrupa nüfusunda daha önceki dönemlerde görülmemiş oranlarda bir artışın gerçekleştiği görülmektedir. Bu artışta tıbbi ve iktisadi gelişmelerin etkisi büyüktür.²⁵ Nüfustaki bu artış hızı 19. yüzyılın sonlarına doğru düşük bir seyir izlemiştir.²⁶ Ancak, dünyanın diğer yerlerindeki nüfus artışı Avrupa'nın aksine çok kısa bir zamanda ve çok hızlı bir şekilde gerçekleşmiştir.

Sanayileşme ile birlikte, 19. yüzyılda şehirleşme oranı ve büyük şehirlerdeki nüfus yoğunluğu da hızlanarak artmıştır. Sanayileşme ve şehirleşme, nüfus yoğunluğu ve dağılımında oluşturduğu etkilerin yanı sıra, nüfusun sosyal özelliklerine de etkilerde bulunmuştur. Fransız İhtilali'nin etkilerine rağmen, 19. yüzyılda toprak sahibi aristokrasi, sosyal prestij ve gücünü korumaya devam etmiştir.²⁷ Hatta bu kesim, tarımsal ürün talebinin artmasıyla, kentlerin ve madenlerin genişlemesiyle, demir imalathanelerinin ve demiryollarının yaygınlaşmasıyla önemli rantlar elde etmişlerdir.²⁸

Yüzyıl içinde hızla büyüyen orta sınıflar, Avrupa ülkelerinde önemli bir güce ulaşırlarken, köylüler ise, 19. yüzyılda genel olarak en kalabalık sınıfı oluşturmalarına rağmen, sanayileşmiş bölgelerde nisbi oranları önemli ölçüde azalmıştır. Sanayileşmenin beraberinde gelen şehirleşmeyle birlikte, yeni sosyal sınıflar ortaya çıkmıştır. 19. yüzyılın başında şehirli nüfusun küçük bir bölümünü oluşturan şehirli işçiler sınıfı, sanayinin yayılması ile birlikte sayıca artmaya başlamışlardır.²⁹

---

²³ Dobb, s. 24

²⁴ Hunt, s.436

²⁵ Heaton, ss. 327-328

²⁶ Dobb, s.17

²⁷ Tefvik Güran, **İktisat Tarihi**, Acar Matbaacılık, İstanbul: 2003, ss.121-123

²⁸ Hobsbawm, s.74

²⁹ Güran, ss. 123-124

Sanayileşmenin getirdiği yıkıcı toplumsal etkileri yoğun bir şekilde hisseden de bu sınıf olmuştur.³⁰

Sanayileşmenin etkisiyle 19. yüzyılda sosyal yapıda ortaya çıkan bir gelişme de eğitim alanında olmuştur. Daha önceleri önemsiz ve nüfusun küçük bir kısmını ilgilendiren bir kurum olan okul, hızla yayılarak devlet, kilise, aile ve mülkiyet gibi toplumun en güçlü kurumlarından biri haline gelmiştir.³¹ Okur-yazar nüfus artmış, kamu destekli eğitim yaygınlaşmış ve özel bilim ve mühendislik okulları açılmıştır.³²

Genel hatlarıyla bahsetmeye çalıştığımız Avrupa'da meydana gelen bu dönüşüm, 19. yüzyıldaki genel konjonktürü şekillendiren unsur olmuş, Avrupa'nın iki yüzyıllık birikiminin yarattığı Sanayi Devrimi ve yükselen kapitalizmin etkileri bu yüzyıla damgasını vurmuştur. 19. yüzyılda tüm dünya ülkeleri, kendi içsel dinamiklerinin, Avrupa'dan yayılan bu etki ile eklemlenmesiyle şekillenmiştir.

Osmanlı Devleti açısından bakıldığında, Osmanlı Devleti'nin dünyanın iktisadi olarak gelişmemiş pek çok ülkesi gibi, Sanayi Devrimi'nin tümüyle dışında kalmış olduğu, Avrupa'nın komşusu, büyük ve bağımsız bir devlet olmasına rağmen, Avrupa sanayileşmesinin etkilerinin Osmanlı Devleti'ne olumsuz olarak yansıdığı görülmektedir.³³

Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki gibi bir sanayileşme ve gelişme sürecinin dışında kalması içsel ve dışsal faktörlerin bileşkesinin bir neticesidir. Bahsettiğimiz üzere, Avrupa'da Sanayi Devrimi atılımı, öncesindeki yaklaşık iki yüzyıllık bir birikimin ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti açısından böyle bir birikim evresi gerçekleşmemiştir. Bunda, Osmanlı hayat tarzı ve toplumsal zihniyetinin etkili olduğunu belirtmek gerekir. Avrupa'nın sanayileşmesinin alt yapısını oluşturan gelişmelerin yaşandığı yıllarda, Osmanlı Devleti, Klasik dönemin olgunlaşma evresinde

---

³⁰ Hobsbawm, s.78

³¹ Yenal, s. 39

³² Güran, s. 124

³³ Yenal, s.39

bulunmakta olup, bu evre, İstanbul'un fethinden Karlofça andlaşmasına (1453-1683) kadar geçen yaklaşık iki yüz elli yıllık bir süreci kapsar.³⁴

15. yüzyılın ortalarından 18. yüzyılın sonlarına kadar süren Osmanlı olgunlaşma dönemi, Osmanlı Devleti için bir noktada modern kapitalizm ile mücadele tarihidir. Devlet ve ekonomi 1600'lerde olgunluk dönemine erişmiş ve esnekliğini kaybetmeye başlamıştır. 18. yüzyılın sonlarına doğru dikkatleri çeken esnekliği kaybetme, hakim dünya sistemi olma özelliğini de kaybetme anlamına gelmektedir. Bu yüzden, yüzyıl sonlarında nizam-cedid (yeni düzen) hareketiyle başlayan yenileşme ve batılılaşma dönemi, atıf çerçevesini kapitalizmin oluşturduğu ve bu sistemin model alındığı bir dönem olma niteliğine haizdir. Sınai kapitalizmin başlangıcını ifade eden XIX. yüzyıl başları, Osmanlı Devleti'nin modern kapitalizm karşısında enerjisini kaybettiği ve tamamen onun etki alanına girdiği bir dönemdir.³⁵

XIX. yüzyılda Avrupa'nın siyasi, sosyal ve iktisadi gelişimini yönlendiren milliyetçilik ve liberalizm, Osmanlı Devleti'ne aksi yönde etki etmiştir. Batı sanayileşirken, Osmanlı yalnızca bu gelişmelerin etkilerini kendi sosyal, iktisadi, siyasi ve askeri kurumlarında hissetmiştir. İç ve dış faktörlerin birleşmesiyle güç kaybetmeye başlayan Osmanlı Devleti'nde, mevcut yapılarda yenileşmeye gidilmesinin gerekliliği ise oldukça geç fark edilmiş olup, Osmanlı Devleti XIX. yüzyılda askeri, idari, iktisadi ve sosyal olmak üzere Avrupa Devletleri'nin tesiri altında gerçekleşen büyük bir dönüşüm içine girmiştir.

Avrupa Devletleri, "Hasta Adam" olarak gördükleri Osmanlı Devleti'nin devamını ve merkezi idaresinin güçlendirilmesini kendi çıkarlarına uygun gördükleri sürece teşvik etmişlerdir. Bu süreçteki önemli gelişmelerden, 1839 Tanzimat ve 1856 Islahat Fermanları ve 1876 Anayasası, Osmanlı Devleti'nin merkezileşmesi ve batılılaşmasını teyit etme ve sağlamak bakımından önem arz etmekte olup, bu fermanlar ve anayasa ile hükümet siyasetini değiştirerek daha yüksek bir adaleti, kanunlara riayeti, bütün tebaanın kanun önünde eşitliğini ve aynı zamanda iktisadi gelişmeyi de taahhüt etmiştir. Osmanlı iktisadi yapısına büyük etkide bulunan dönüm noktası niteliğindeki

---

³⁴ Ahmet Tabakoğlu, **Türk İktisat Tarihi**, 6. Baskı, İstanbul: Dergah Yayınları, 2003, s.44

³⁵ Tabakoğlu, s. 135

gelişmeler ise, 1826’da reforma muhalefet eden bir kuvvet olarak Yeniçeri Ocağı’nın kaldırılması ve 1838 Balta Limanı Antlaşması’nın imzalanması olmuştur. 1839 Tanzimat ve 1856 Islahat Fermanları ve 1876 Anayasası’nın, idari, hukuki, sosyal açılardan Osmanlı Devleti’ni batıya yakınlaştırması gibi, bu iki karar da, Osmanlı ve Avrupa ekonomilerini birbirine daha da yakınlaştırmıştır.³⁶

Kısaca ifade etmek gerekirse; Osmanlı İmparatorluğu’nun XVI. yüzyıldan başlayarak iktisadi alanda Avrupa’nın gerisinde kalışı, temelde Avrupa ülkelerinin hızla ilerlemelerinden kaynaklanmış olup, batının bu artan üstünlüğünün Osmanlı yönetimi tarafından anlaşılması ve kabul edilmesi uzun zaman almıştır. Sonrasında, Islahat hareketleri ve Tanzimat ile batı tesirinde gerçekleştirilmeye çalışılan yenilenme ve reform çabaları, bazı alanlarda düzeltmeler sağlamakla birlikte, ne geniş halk kitlelerinin durumunu iyileştirmek, ne de devletin iktisadi kalkınmaya öncelik vermesi yönünde ilerleme sağlayamamıştır. Esas olarak, Osmanlı Devleti’ni askeri bakımdan düşmanlara karşı, asayiş bakımından da iç bölünmelere karşı korunması amacını güden Tanzimat ve beraberinde gelen yenileşme çabaları ülke için toplumsal bir reform stratejisi niteliği taşımaktan çok, savunma gayesine yönelik olmuştur. Bu girişimler, İmparatorluğun tam olarak çöküşünü geciktirse de, önleyememiştir.³⁷ Batılıların, Osmanlı Devleti’nin kendi gücü ve araçları ile yenileşme ve ıslahatı başaramadıkları gerekçesiyle, Osmanlı iç işlerine tümünden müdahale etmeleri neticesinde, bir dünya devleti giderek etkisizleşerek, küçük bir Doğu Akdeniz devleti haline gelmiş, hakim sistem yok olarak, başka bir sistemin yani kapitalizmin edilgen ögesi haline gelmiştir.³⁸ Denilebilir ki 19. yüzyıl; bu süreçte yaşanan gelişmelerin etkisini Osmanlı Devleti’nin tüm kurumlarında hissettirdiği ve dönüşüme uğrattığı bir yüzyıl olmuştur.

---

³⁶ Quataert, “19. Yüzyıla Genel Bir Bakış, Islahatlar Devri 1812–1914”, ss.887-889

³⁷ Yenal, ss.44-45

³⁸ Tabakoğlu, s.136

1.2 Teke Sancağı Ve Merkez Kazası Antalya

1.2.1 Yöre Coğrafyası Üzerine Genel Bilgiler

Osmanlı Devleti idari taksimatında Antalya ve civarının 14. yüzyıldan itibaren “Teke-ili” olarak adlandırıldığı görülmektedir.³⁹ “Teke-ili”, “Teke Sancağı” ve kimi zaman sancağın merkezi olmasından ötürü “Antalya Sancağı” olarak da adlandırılan bu yöre coğrafi alan olarak zaman zaman çok küçük değişiklikler olmakla birlikte günümüz Antalya ili sınırlarını ihtiva etmektedir. 1892 Konya Vilayet Salnamesi’nde Teke Sancağı’nın, merkez kaza Antalya, Elmalı kazası, Alanya kazası, Akseki kazası ve Kaş kazalarından mürekkep olduğu görülmektedir.⁴⁰

Bilindiği gibi, belirttiğimiz bu iskan alanı Türkiye’nin yedi iklim bölgesinden biri olan Akdeniz Bölgesi’nde yer almakta olup, iklim, bitki örtüsü ve topoğrafik özellikler bakımından Akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Burada şunu ifade etmek gerekir ki; Akdeniz Bölgesi’nde, günümüz coğrafi ayırımına göre Antalya ve Adana olmak üzere iki coğrafi bölüm mevcuttur. Bölge aynı zamanda, birbirinden belirli bir şekilde ayrılmış olan yedi yöreden oluşmaktadır. Bu yöreler; Teke, Antalya, Göller, Adana Ovası, Adana Toroslari, Taşeli ve Antakya-Maraş yöreleridir.⁴¹ Antalya Bölümüne dahil edilen yöreler, Teke yöresi, Göller yöresi ve Antalya yöresidir.

Görüldüğü üzere, 19. yüzyıl Osmanlı idari taksimatında, günümüz Antalya il sınırlarına dahil olan alanı kapsayan idari bir birimin adı olan “Teke” adı, günümüz coğrafya terminolojisinde, Akdeniz Bölgesi sınırları içinde bulunan coğrafi bir birimin adıdır. Antalya ise, o dönemlerde Teke Sancağı’nın merkezini oluşturan idari bir birimin adıyken, günümüzde hem idari bir birim, hem de coğrafi bir birimin adıdır.

“Tekeli Yaylası”, “Tekeli Yarımadası”, “Teke Platosu” gibi adlarla da anılan Teke Yöresi, Antalya ili topraklarının batı sınırıyla, Antalya Körfezi ve Antalya Ovası arasında kalan kesimdir.⁴² Başka bir deyişle, Dalaman Çayı vadisiyle, Antalya Körfezi ve Antalya Ovası’nın doğu kenarında kalan yarımadaı kapsamaktadır. Dağlık bir

³⁹ Karaca, s.25

⁴⁰ “Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, İstanbul : Anadolu Yayıncılık, 1982, s.784

⁴¹ Karaca, s. 66

⁴² “Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.751

görünümüne sahip yörenin kıyı şekilleri de farklılıklar arz etmektedir. Kalkan-Finike arasında, Kalkan'dan Fethiye'ye; Finike'den Antalya'ya doğru seyreden sahillerde girintili çıkıntılı kıyıları, adalar, küçük koylar yer almaktadır.

Yörenin, Akdeniz'e komşu olması ve Akdeniz Bölgesi'nin en belirgin özelliği olan dağlık ve engebeli bir yapıya sahip olması durumu, yörenin iklimi, bitki örtüsü, sosyo-ekonomik ve kültürel yapısını belirleyici etmenlerdendir. Yörede kıyı kesimlerde yazlar çok sıcak, kışlar ılıman, iç kesimlerde, kışlar daha uzun ve daha soğuk geçmektedir. Dağlık kesimlerde ise, yükseltinin artmasının etkisiyle, yağış artıp, ısı düşmekte, kar uzun süre yerde kalmaktadır.⁴³

Antalya yöresi ise, Antalya Körfezi'nin kuzeybatı ucunda yer alır.⁴⁴ Yörenin genel yapısını, güneyde dik yamaçların kestiği Akdeniz ve kuzeyde ona koşut uzanan Toroslar belirlemekte olup, batı kesiminde Teke Yarımadası (Tekeli Platosu) doğusunda ise, Taşeli Platosu yer almaktadır. Yöre, bu iki platonun kesiştiği körfezin kuzeyinde bir alüvyon ovası niteliğindedir.⁴⁵ Antalya Ovası, deniz derinliğinin hızla arttığı körfez kenarında kara içine bir üçgen gibi sokulmakta olup, batıda Teke Yöresi dağlarının dik kenarı önünde birden son bulurken, doğuda yavaş yavaş darlaşıp kesintiye uğrayarak, Alanya yakınlarında tamamen yok olur.⁴⁶

Akdeniz Bölgesi'nin karakteristiği gereği yöre topografyasına dağlık alanlar ve geniş düzlükler hakimdir. Yörenin batı kesiminde dağların kıyıya çok yakın oluşu, burada büyük ovaların meydana gelmesine engel olmaktadır. Burada yer yer dere ve çaylara bağlı olarak meydana gelmiş küçük ovalar bulunmaktadır. Ancak doğu kesimlerde dağların kıyıya fazla yakın olmayışı geniş kıyı ovalarına olanak sağlamaktadır.⁴⁷

Kışların ılık ve yağışlı, yazların sıcak ve kurak geçtiği Antalya yöresi ve civarının topografik yapısını, kıyı şeridindeki ovalar ve bunların gerisindeki dağlık ve

---

⁴³ Karaca, ss. 65-67

⁴⁴ Feridun EMECEN, "Antalya", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt-3, İstanbul: 1991, s.232

⁴⁵ "Antalya" **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s. 748

⁴⁶ Karaca, s.68

⁴⁷ **1968 Antalya İl Yıllığı**, s.89

yaylalık alanların oluşturuyor olması, yöredeki yerleşimi ve yörenin iç merkezlerle ulaşım bağlantısını etkileyen bir unsurdur. Bu etkinin bir neticesi olarak, nüfus yoğunluğu verimli kıyı ovalarında daha yüksektir. İç kesimlerde ise, ovalık alanların dar, dağlık alanların ise geniş olması nedeniyle, kırsal yerleşmelerin çoğunluğu, dağların etekleri ve yamaçlarında toplanmaktadır.⁴⁸

Antalya Bölümünün diğer yöresi olan Göller Yöresine, Teke Sancağı'nın kapsadığı alanın çok az bir kısmı girmekte ve bu yörenin özelliğini taşımaktadır. Yörede, Teke Sancağı'nın kapsadığı alana giren ovalar arasında, Ketsel Gölü'nün yer aldığı ova çanağı belirtilebilir. Yüksek dağlar ve aralarındaki çukur alanlardan oluşan Göller Yöresi, Akdeniz Bölgesi'nin Anadolu içine sokulmuş bir parçasıdır. Böylelikle, İç Batı Anadolu'ya doğru bir geçit alanı yaratmış olmaktadır. Dağlık alanların geniş yer tutmasına rağmen, tabanı verimli geniş ovalar da bulunmaktadır. Bu ovalar, nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu alanlardır. Yükselti fazlalığı nedeniyle Akdeniz iklimi bu yörede yer yer değişime uğrayabilmektedir. Yöredeki göller, iklimi biraz olsun yumuşatsa da karasal iklim özellikleri belirgindir.⁴⁹

1.2.2 Tarihte Antalya

Anadolu'daki en eski yerleşim yerlerinden biri olan Antalya'nın tarihi, bu topraklarda ilk insanın görüldüğü çağlardan itibaren başlar. Öteden beri yapılan çalışmalarda bölgede 100'e yakın kent kalıntısı ortaya çıkarılmıştır.⁵⁰ Anadolu'nun diğer kesimlerinde de olduğu gibi, bu yöreye ilk yerleşenler de yukarı Asya'dan gelen Türk kavimleridir.⁵¹ Bölgedeki en önemli tarih öncesi buluntulardan biri olan Karain mağarasında paleolitik ve neolitik, Beldibi mağarasında da Mezolitik çağdan kalan araç ve gereçler, bölgede Paleolitik çağdan günümüze kadar kesintisiz bir uygarlığın var olduğunu gösteren bulgulardır.⁵²

Antik dönemde Antalya, eski adları ile; Pamfilya, Likya, kısmen Pisidya ve Kilikya-Terahya'dan ibaretti. Pamfilya, Phaselis-Tekirova civarından başlayarak

⁴⁸ Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.818

⁴⁹ Karaca, ss.67-68

⁵⁰ Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.764

⁵¹ Erten, s.11

⁵² **1968 Antalya İl Yıllığı**, s.102

doğuya doğru uzanan sahile malik olup, Antalya körfezini bir at nalı gibi kuşatarak doğuda Manavgat çayında son bulan alanı ihtiva etmekteydi.⁵³ Pamfilya adı, M.Ö. XII. Yüzyılda bölgeyi istila eden Yunan kabileleri tarafından “Tüm kabileler ülkesi” manasında verilmiştir.⁵⁴

“Aydınlık memleket” anlamına gelen Likya, Pamfilya’nın batısında bulunmakta olup, Fethiye’den başlayıp, biraz kuzeye doğru meyledip, doğuya doğru devam ederek Tekirova’da son bulmaktaydı.⁵⁵ Bu yöreye adını veren Likyalıların orjinleri hakkında kesin bir bilgiye ulaşılamamış olmakla birlikte, kesin olarak Likyalılardan ilk defa Lidya Kralı Kroisos zamanında bahsedilir.⁵⁶

Pisidya, Pamfilya ve Likya’nın kuzeyinde bulunmakta olup, Burdur’un bir kısmı ve Isparta’yı içine almaktaydı.

Batı tarafına “Taşlık Kilikya” anlamına gelen “Terahya Kilikya” denilen Kilikya’nın Antalya sınırlarına giren kısımları ise, “Kara su” anlamına gelen Melas-Manavgat çayı ağzından başlayarak doğuya doğru sahili takiben Silifke sınıрыyla Antalya sınırını ayıran Kalidaran çayı ağzına kadar olan kısmı ihtiva etmekteydi.⁵⁷

İlkçağlarda Anadolu’yu gösteren tarih haritalarında Antalya bölgesi, Büyük Hitit Krallığı’nın sınırları içinde gösterilmektedir. Yunanistan’da Aka uygarlığının ortadan kalkmasına yol açan Dor istilasının bir kolu sanılan büyük göç neticesinde Hitit Krallığı yıkılmıştır. Hititler bir süre Anadolu’da dağınık ve bağımsız topluluklar şeklinde yaşamıştır. Bu dönemlerde, Pamfilya, Likya, Kilikya kent devletleri de bağımsız birer güç olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Dorlar’dan kaçarak Anadolu’ya geçen Akalar, Batı Anadolu’da Frigya (M.Ö. 725-675), Lidya (M.Ö. 680-546) devletlerini kurmuşlardır. Pamfilya bölgesi bir süre Lidya egemenliği altına girmiştir. Doğuda gelişip büyüyen İran’la Lidya’nın Boğazköy’de (Hattuşas) birbirilerini yenemediği savaşın ardından ise, durumdan yararlanan İran, Lidya’nın başkenti Sardes’i ele geçirerek Akdeniz’de Lidya egemenliğindeki tüm kentleri boyunduruğu altına

---

⁵³ Erten, s.3

⁵⁴ Güçlü, s.1

⁵⁵ Erten, s.3

⁵⁶ **1968 Antalya İl Yıllığı**, s.102

⁵⁷ Erten, s.20

almıştır.⁵⁸ Bölgedeki İran egemenliği 214 yıl kadar sürmüştür ve batıda güç kazanmaya başlamış olan Makedonya Krallığı'nın komutanı Büyük İskender'in bölgeye girmesiyle İran egemenliği son bulmuştur. Büyük İskender'in ölümü üzerine ülke İskender'in seraskerleri arasında 34 parçaya bölünmüştür.⁵⁹ Ancak, seraskerler arasındaki ülkeyi paylaşma sorunları çözüme ulaştırılamayınca aralarında savaşlar çıkmıştır. Neticede, İskender'in almış olduğu topraklar üzerinde Ptolemaios, Makedonya ve Selökid olmak üzere üç krallık kalmıştır. Pamfilya, bu krallıklar arasındaki savaşlar nedeniyle, Ptolemaioslar'la, Selevkoslar arasında el değiştirip durmuştur. Selökid Kralı'nın Bergama Krallığı'na yenilmesi sonucunda yapılan antlaşma gereğince, Toroslar'ın kuzeyine düşen bütün Batı Anadolu Bergamalılar'ın eline geçmiştir.⁶⁰

Antalya adının kaynağı da, Bergama Kralı II. Attalos'a dayandırılır. Antik dönemlerde Attaleai olarak adlandırılan şehir, Atalia, Adalia, Ortaçağ Batı kaynaklarında Satalia, Arap ve Türk kaynaklarında ise Antaliyye, Adayla olarak geçmektedir.⁶¹ Bölgenin en gelişmiş limanı olan Side, Romalılar'ın koruması altında olduğu için, krallığın doğu sınırında bir liman kentinde askeri üs kurarak, Psidya bölgesine yapacağı saldırılarda bu kenti kullanmak amacıyla II. Attalos, Pamfilya'nın en iyi doğal limanı olan bugünkü Antalya kentini yeniden onartarak, kente kendi adını vermiştir.⁶²

Antalya ve civarı, Bergama Krallığı'nın çökmesi üzerine bir süre serbest yaşadıktan sonra, Romalıların egemenliği altına girmiştir. Roma'nın diğer kavimlerle uğraştığı sıralarda bölgede korsanların sayısı gittikçe artmaya başlamıştır. Öyle ki, hiç kimse Akdeniz'e çıkamaz, gemiler Roma'ya buğday getiremez olmuştur. Korsanlık bölgede senelerce sürmüştür.⁶³ M.Ö. 79 senesinde, İsauricus lakabı ile bilinen konsül P.Servilius tarafından korsanların bertaraf edilmesiyle, Roma'nın bölgedeki fiili hakimiyeti başlamıştır. Roma İmparatorluğu'nun ikiye bölünmesi üzerine, Bizans devrinde Antalya'nın önemi gittikçe artarak, bu liman kenti Akdeniz havzasında faal bir

---

⁵⁸ Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, ss.766-767

⁵⁹ Erten, ss.23-24

⁶⁰ Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.768

⁶¹ Emecen, “Antalya”, s.232

⁶² “Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.768

⁶³ Erten, ss. 25-27

ticaret limanı haline gelmiştir. Bu nedenle, İslamiyet'in ilk yayılma dönemlerinde Antalya, arada sırada Müslüman deniz akıncılarının da saldırılarına uğramıştır. 860 (246) senesinde, halife Mutavakkil'in amirali, Türk asıllı Fazl B. Karin tarafından denizden hücum ile zapt edilmiştir. Antalya, XI. Asrın son yarısında, bütün Anadolu'nun Türkler tarafından fethi sırasında zapt edildiyse de, 1103'te imparator Alexis Komnen'in kuvvetleri tarafından alınarak yeniden Bizans'a dahil edilmiştir.⁶⁴ Daha sonra Türkler tarafından tekrar işgal edilen kent, arda arda tam altı kez el değiştirmiştir. 1120'de imparator Yuannes Komnen tarafından zapt edilen kent, tekrar Bizans'a dahil edilmiştir.⁶⁵

Birinci Haçlı seferi nedeniyle sahil bölgelerini kaybederek Orta Anadolu'ya çekilen Selçuklular, II. Kılıçarslan döneminden itibaren genişlemeye ve sahillere çıkmaya başlamışlardır. Ancak ticari açıdan büyük önem verilen Antalya, 1182'de II. Kılıçarslan tarafından kuşatıldıysa da alınamamıştır.⁶⁶ Antalya'nın Bizans'tan tekrar alınışı, Rükneddin Süleymanşah tarafından Anadolu'da kurulmasına başlanmış olan birliği takviyeye çalışan Sultan I. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından 1207'de sağlanmıştır. Mübarizeddin Er-Tokuş Bey, Venediklilerle ticaretin merkezi olan bu kente subaşı olarak atanmıştır.⁶⁷

Sultan Gıyaseddin Keyhüsrev'in Antalya'yı almasıyla, Akdeniz'de Türkler'e bir kapı açılmıştır. İthalat ve ihracat emniyet altına alınarak, şehre yerleştirilen tüccar ve sermayedarlarla ticari faaliyetler bir düzen altına alınmıştır. Aynı zamanda Antalya limanı, oluşturulmaya başlanan Türk donanmasına da bir üs olmuştur.⁶⁸ Ancak, Gıyasettin Keyhüsrev'in 1211'de vefat etmesi üzerine, oğulları İzzettin Keykavus ve Alaeddin Keykubat'ın saltanat mücadelesiyle uğraştıkları esnada, Antalya hristiyanları, Kıbrıs Frenkleri ile işbirliği yaparak Antalya'yı zapt etmişlerdir.⁶⁹ Gıyasettin Keyhüsrev'in vefaati ardından, devlet adamları tarafından hükümdar ilan edilen İzzettin

---

⁶⁴ Besim Darkot, "Antalya", **MEB İslam Ansiklopedisi**, 1.Cilt, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1978, s.460

⁶⁵ Antalya" **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.773

⁶⁶ Osman Turan, **Selçuklular ve İslamiyet**, İstanbul: Turan Neşriyat, 1971, s.134

⁶⁷ İbni Bibi (El-Hüseyn B. Muhammed B.Ali El-Ca'feri Er-Rugadi), **EL-Evamirü'l-Ala'ıye Fi'l-Umuri'l-Ala'ıye (Selçuk Name) I**, Çev. Mürsel Öztürk, Kültür Bakanlığı Yayınları:1833, s.14

⁶⁸ Turan, s.134

⁶⁹ Erten, ss. 33-34

Keykavus'un hükümdarlığını tanımayan Alaeddin Keykubad, İzzeddin Keykavus'un üstünlüğü karşısında Ankara Kalesi'ne sığınmıştır. İzzettin Keykavus'un kaleyi alması neticesinde Alaeddin Keykubad, 1213'te Malatya'da Menşar Kalesi'ne hapsedilmiştir.⁷⁰

İç meseleleri halletmiş olan İzzettin Keykavus, Antalya'nın zapt edildiği haberini alır almaz hemen bir ordu toplayarak Antalya'yı tekrar almış ve yeniden daha önce, 20 yıldan fazla Antalya subaşılığında bulunan Mübarizeddin Ertokuş Bey'in memuriyetine vermiştir.⁷¹

İzzettin Keykavus'un genç yaşta ölümü üzerine devlet büyükleri tarafından tahta geçirilen Alaeddin Keykubad zamanında, Anadolu Selçuklu Devleti büyük bir gelişme göstermiştir.⁷² Keykubad'ın izlediği siyaset, daha önceki izlenen siyasete göre daha geniş ve kapsamlı olmuş, bu dönemde, ilk olarak Antalya Körfezi'nin doğusundaki Kalonoros ele geçirilmiş ve Alaeddin Keykubad'a mal edilerek buraya Alaiye adı verilmiştir.⁷³ Rumların Kalanoros, Avrupalılar'ın Candelore, Kandolor dedikleri Kyr Vart adındaki bir Rum'un hakimiyetindeki Alaiye, Antalya'nın yanında ikinci bir ticaret limanı ve askeri üs olarak kullanılmak amacıyla, Mübarizeddin Er-Tokuş kumandasındaki donanma ile iki ay kadar süren bir kuşatma neticesinde alınmıştır.⁷⁴ Alaiye'nin de alınmasıyla, Selçukluların Akdeniz donanmasının merkezi olan Antalya, bir müddet için Alaiye ile beraber Selçuklu hükümdarlarının kışlık ikamet yeri olmuştur.⁷⁵

Antalya, Selçuklular için Akdeniz kıyısında önemli bir liman kenti olmuştur. İç Anadolu'nun hububatı, madeni ve kumaşları Antalya limanı üzerinden Frenk memleketlerine sevk edilirken, Hindistan, Mısır, Yemen ve Suriye'nin malları da yine bu yol üzerinden Anadolu içlerine ulaştırılmıştır.⁷⁶ Selçuk Sultanları'nın buradaki ticarete verdikleri önem, korsan ve eşkıya saldırılarında zarar gören tüccarların mallarının hazineden tazmin edilmesinden, kervan yollarının emniyeti ve yolcuların

---

⁷⁰ İbni Bibi, s.15

⁷¹ Erten, ss. 33-34, İbni Bibi, s.167

⁷² İbni Bibi, s. 15

⁷³ Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.776

⁷⁴ Moğol, s.18

⁷⁵ Darkot, “Antalya”, s. 460

⁷⁶ Güçlü, s.2

istirahati için pek çok önlemin alınmış olmasından ve kervan yollarında kurulan kervansaraylardan açık bir şekilde anlaşılmaktadır.⁷⁷

Selçuk Sultanları hükümlerleri döneminde mütemadiyen, Ortaasya, Harzem ve etrafından Anadolu'ya gelen muhtelif Türk kabilelerini sınır boylarına yerleştirmişlerdir.⁷⁸ Günümüzde pek çok yer ve köy adları Selçuklu topraklarına akın akın gelmiş olan bu kabile ve oymaklara dayanmaktadır. Antalya'da; Çandır, Çakırlar, Karaman, Solaklar, İlyas, Eydir, Serik'te; Çandır, İsalı, Macar, Çakallı, Teke, Manavgat'ta; Sarılar, Demirciler, Işıklar, Cebeci, Aklar, Avsallar, Finike ve Kaş'ta; Çavdar, Dodurga, Kınık, Avşar, Bayındır, Kayı, Korkudeli'nde; Kureyş dağı, Mamatlar, Yuva, Avdan, Kargın, Dat, Köseler, Bayat, Yazır, Belenli ve daha bir çok yer ve köy ismi, Selçuklu döneminde yerleştirilmiş Türk aşiretlerinin adlarıdır.⁷⁹

Selçuklular döneminde, belirli yörelerde oturan Türkmenler, nüfusları on bini geçince aşiret olarak adlandırılmaktaydı. "Lehçe-i Osmani" de Teke Aşireti'nden, Türkmenler içinde nüfusu üç yüz bini bulan en büyük aşiretlerden biri olarak bahsedilmektedir.⁸⁰ Harzem ve Serahs taraflarında bulunup, bir kısmı sonradan Küçükasya'ya gelen Teke Aşireti'nin Antalya ve civarına yerleştirilmesinin ardından, Antalya ve civarı Teke-eli olarak, Antalya'ya vali olanlar ise Teke Beyi olarak anılmaya başlanmıştır.⁸¹

Anadolu Selçuklu Devleti'nin son senelerinden itibaren İlhaniler'in nüfuzu altına girerek, güçten düşmesi üzerine, sınırlara yerleştirilmiş olan uç beyleri toplanarak beylik kurmaya başlamışlardır.⁸² Uç beylerinin kendilerini serbest bir şekilde idare etmeye başladıkları bu sırada Antalya valiliğinde bulunan son Selçuklu valisinin ismi bilinmemektedir. Takvîmu'l-Buldân'ın* anlatışına göre, Antalya valisi şehrin

---

⁷⁷ Turan, s.136

⁷⁸ İ. Hakkı Uzunçarşılı, "Teke Oğulları", **Türk Tarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi**, Sayı I, İstanbul: Devlet Matbaası, 1933, s.96

⁷⁹ Erten, s.31

⁸⁰ Antalya" **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.778

⁸¹ Uzunçarşılı, "Teke Oğulları", s.96, Ayrıca bkz. Naci Kum Atabeyli, "Teke (Antalya) Yörükleri Hakkında Notlar", **Türk Tarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi**, Sayı IV, İstanbul: Maarif Matbaası, 1940, s.213

⁸² Moğol, s.19

* Takvîmu'l-Buldân, Ebü'l-Fidâ'nın bir eseri olup, Ortaçağda yazılmış en önemli coğrafya kitaplarındandır.

ahalisinden biridir ve şehirden uzaklaşmasını fırsat bilen Eğirdir ve havalisine sahip olan (Dünder) Bey'e bağlı Hamit Türkmenleri tarafından bastırılarak yakalanmış ve böylelikle şehir Hamit Oğulları eline geçmiştir.⁸³ Hamid Oğulları, 1300 yılında kurulup, Uluborlu, Eğridir, Yalvaç, Asi Karaağaç, Keçiborlu, Isparta, Burdur ve Antalya bölgelerinde hakimiyet sürmüş bir Beylik olup, 1423 yılında ortadan kalkmıştır.⁸⁴

Antalya'yı ele geçiren Hamid Oğlu Dünder Bey, kentin idaresini kardeşi Yunus Bey'e vermiştir. Yunus Bey, Antalya'da Hamit Oğulların'dan gelen ilk bey olmuştur. Böylece, Hamid Oğulları'nın Antalya şubesi olarak adlandırılan dönem başlamıştır.⁸⁵ Ancak, bazı kaynaklarda Antalya'daki bu şube Tekeoğulları Beyliği olarak adlandırılmakta olup, burada Teke Oğulları denilen bir ailenin hüküm sürdüğü şeklinde bilgiler yer almaktadır. Bir kaynakta, Tekeoğulları'nın 1308 (?) -1423 seneleri arasında merkezi Antalya olan Teke-eli'nde, Hamid Oğulları'nın bir kolu olarak hüküm süren bir Türkmen ailesi olduğu ve Teke Bey, Emir Mübarizü'd-Din Mehmet Bey'den sonra Teke Beyleri veya Tekeoğulları adını aldıklarından bahsedilmektedir.⁸⁶ Osmanlı Devleti'nin toprak tasarruf sistemini ve bu sistemin dayandığı hukuki ve mali esasları bütün ayrıntılarıyla izah eden 1653 tarihli "Sofyalı Ali Çavuş Kanunnamesi"nde de: *"...Teke ise adını, 1300 yılında Antalya Bölgesi'nde Tekeoğulları tarafından kurulan ve 1426 yılında varlığı sona eren Beylikten almıştır. Yukarıda adı geçen Hamidoğulları, aslında Tekeoğulları'nın mensup olduğu Teke Aşireti'nin bir bölümü idi. Tekeoğulları, Selçuklu Devleti'nin bir uç beyi iken, bu devletin inkıraza sürüklenmesi üzerine istiklalini ilan etmiştir."*⁸⁷ denilmektedir.

Bir diğer kaynakta ise, Antalya ve civarının 1300 (699)'den 1323 (723)'e kadar, Teke Beyi sülalesi idaresinde bulunduğu bahsedilmektedir.⁸⁸

---

⁸³ Uzunçarşılı, "Teke Oğulları", s.96

⁸⁴ **Sofyalı Ali Çavuş Kanunnâmesi**, Hazırlayan: Midhat Sertoğlu, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları No:515, 1992, s.28, Ayrıca bkz. Ali Sevim ve Yaşar Yücel, "Hamidoğulları Beyliği" **Türkiye Tarihi I Fetihten Osmanlılara Kadar**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1990, s.229

⁸⁵ Uzunçarşılı, "Teke Oğulları", ss.95-96

⁸⁶ Şehabettin Tekindağ, "Teke-Oğulları", **MEB İslam Ansiklopedisi**, 12/1.Cilt, 2.Baskı, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1979, s.128

⁸⁷ **Sofyalı Ali Çavuş Kanunnâmesi**, s.1 ve s.28

⁸⁸ Erten, s.84

Bu muallak durum başka bir kaynakta ise şu şekilde ifade edilmektedir: “ *Bu hanedana dair tarihçilerin verdikleri bilgi çok azdır. Bunların Teke-İli diye adlandırılan eski Likya bölgesine rastlayan Liva’ya sahip oldukları sanılmaktadır. Hükümet merkezleri Antalya ili idi. Tekeliler, Harzem ve Serahs civarında yerleşmiş bir Türkmen aşiretinin koludur. Fakat, Elmalı, Kalafatlı, Kaş, Karahisar-ı Teke, Finike, Kızılkaya, İstanoz, vb. gibi yerlere de sahiptiler. Bu hükümetin kurucusu olan Teke Bey yada Teke Paşa, Selçuklular döneminde uç emirlerindendi. Frenklere karşı savaşırdı. Selçuklular’ın yıkılışları sırasında Antalya’da egemen oldular. Oğulları ve ataları (Tekeoğulları) adı ile bu vilayette hükümran olmuşlardı ki tarihçiler Yunus Bey, oğlu Hızır Bey, diğer oğlu Mahmud Bey ile bunun oğlu Mehmed Bey’den bahsederler. Bunların Hamid Oğlu ailesinden olduklarını da söyleyenler vardır.*”⁸⁹ denilmektedir.

Ancak Antalya’da Tekeoğulları diye bir ailenin yönetimde bulunmadığı, şimdiye kadar Teke Oğulları denilen bu ailenin, Eğirdir ve etrafında ilk hükümetlerini kuran Hamit Oğulları Beyliği’nin Antalya şubesi beyleri oldukları tamamen anlaşılmıştır. Antalya ve havalisine Teke aşiretinin yerleştirilmiş olmasından dolayı bu yöreye Teke-Eli denilmesi, bu karışıklığın bir gerekçesi olarak gösterilmektedir. Germiyan’da Germiyan Oğulları, Aydın’da Aydın Oğulları, Karaman’da Karaman Oğulları gibi, her memlekette o memleket ismini taşıyan ailelerin bulunuyor olması, Teke-Eli denilen Antalya ve civarında da Teke Oğulları diye bir ailenin var olduğu şeklinde bir kanı oluşmasına sebebiyet vermiştir.⁹⁰

Hamid Oğulları’nın Antalya şubesinin ilk Bey’i Yunus Bey’den sonra, Hamid Oğulları’ndan tamamen ayrı olarak, Yunus Bey’in büyük oğlu Mahmud Bey, Antalya’da iken, diğer oğlu Sinan-ed-Din Calis (Hızır Bey), Korkud-ili’nde, kölesi Zekeriya ise, Teke-Karahisarı’nda hüküm sürmekteydiler. Bu arada, Antalya’da hüküm süren Mahmud Bey, 1324(724) senesinde, İlhanlıların Anadolu valisi olan ve nüfuzu İstanoz ve Antalya’ya kadar yayılan Demirtaş’tan kaçarak yanına sığınan amcası Dünder Bey’i Demirtaş’a teslim ederek ölümüne sebep olmuştur.⁹¹

⁸⁹ Antalya” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-2**, s.776

⁹⁰ Uzunçarşılı, “Teke Oğulları”, s.95 ve s.98

⁹¹ Tekindağ, “Teke-Oğulları”, s.129, Sevim ve Yücel, “Hamidoğulları”, s.231

Demirtaş'ın Memluk Sultanı Nasır Mehmed'e isyanı sırasında, taraftarı olan Mahmud Bey de Antalya'dan kaçarak Kahire'ye sığınmıştır. Kahire'de Demirtaş'la birlikte hapsedilen Mahmud Bey'in akibeti belli olmamakla birlikte, yerine Korkudeli Beyi olan kardeşi Hızır Bey, Antalya Beyi olmuştur(1327).⁹² 1333 senesinde Antalya'da bulunan Seyyah İbn-i Batuta da Antalya'ya geldiğinde, Yunus oğlu Hızır Bey'in Antalya sultanı olduğundan ve o sırada hasta bulunan Hızır Bey'i hasta yatağında ziyaret ettiğinden bahsetmektedir.⁹³ Vefat tarihi bilinmeyen Hızır Bey'in ardından yerine oğlu Dadı Bey geçmiştir. Dadı Bey'den sonra ise, Kahire'de hapsedilen Mahmud Bey'in küçük diye tanınan oğlu Mübarizüddin Mehmed Bey kenti idare etmeye başlamıştır. Mehmed Bey, 1361'de Kıbrıs Kralı Petro'nun işgaline uğramış olan Antalya'yı 1373'te tekrar almıştır.⁹⁴ Hayatını Kıbrıslılar'dan Antalya'yı geri almak için geçiren Mehmed Bey, bu mücadelede Alaiye ve Manavgat emirleri ile birlikte hareket etmiştir. Kıbrıs kaynaklarına göre, Kıbrıslılar Antalya'nın ihtilaf halinde oldukları Cenevizlilerin eline geçmemesi için kenti Teke emirine bırakmışlardır. Mehmed Bey'in Antalya emirliğinin ne kadar sürdüğü bilinmemektedir.⁹⁵ Genellikle, Antalya ve Diyar-ı İstanos Beyi, Emir Teke, Teke Bey veya Teke Paşa olarak anılan Mübarizeddin Mehmed Bey'in ardından yerine oğlu Osman Bey geçmiştir.⁹⁶ Osman Bey zamanında, Teke Beyliği'nin pek bir önemi kalmadığı, yalnızca Antalya ve Korkud-İli'nin hakimiyet sınırları içinde olduğu, I.Murad'ın 1387'de Karamanoğlu Alaeddin Ali Bey'i yenip, Beyşehir'e geldiği sırada kendisine Teke'nin de düşman olduğu bildirildiğinde, I. Murad'ın onun biri Antaliya, diğeri İstanos (Korkud-İli) olmak üzere iki şehre sahip fakir bir kişi olduğunu söyleyerek üzerine yürümeyi lüzumsuz gördüğünü ifade etmiştir.⁹⁷

Antalya'nın Osmanlıların eline geçiş tarihi ile ilgili olarak farklı tarihlerden bahsedilmektedir. Neşri ve Oruç Bey tarihlerinde, Antalya'nın Yıldırım Beyazıt

---

⁹² İ.Hakkı Uzunçarşılı, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, 2. Baskı, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1969, s.67

⁹³ Ebu Abdullah Muhammed İbn Battuta Tanci, **İbn Battuta Seyahatnamesi I**, Çev. A.Sait Aykut, 2. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2004, s.405,

⁹⁴ Uzunçarşılı, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, ss.67-68

⁹⁵ Tekindağ, "Teke-Oğulları", ss.130-131

⁹⁶ Moğol, s.22

⁹⁷ Tekindağ, "Teke-Oğulları", s.131

tarafından 1389 (791) veya 1393 (795)'te fethedildiğinden bahsedilmektedir.⁹⁸ Tacü't-Tevârih'e* göre ise, Antalya 1392 (794)'de Yıldırım Beyazıt'ın eline geçmiş olup, bu tarih itibariyle, Antalya ve havalisi bu hanedan tarihe karışmıştır.⁹⁹ Başka bir kaynakta, I.Beyazıt'ın 1390'da, daima İstanoz'da oturan Osman Bey zamanında, oğlu Mustafa'nın elinde bulunan Antalya üzerine yürüdüğü ve Mustafa Bey'in Mısır'a kaçması üzerine kenti ele geçirerek muhafızlığını Firuz Bey'e verdiği belirtilmektedir.¹⁰⁰ Diğer bir kaynakta ise, Teke elinin Osmanlılar tarafından zapt edilen yerlerinin bir aralık ellerinden çıkmış olduğu ve sonradan Yıldırım Beyazıt tarafından Antalya'da dahil olmak üzere 1391'de bütün Teke taraflarının zapt edilerek, Hamidoğulları'nın Teke eli beyliği'nin Osmanlı topraklarına katıldığından ve buraya İsa Çelebi'nin tayin edildiği ve muhafızlığına da Firuz Bey'in getirildiğinden bahsedilmektedir.¹⁰¹

Netice itibariyle denilebilir ki; Osmanlılar, Antalya ve havalisini muhtemelen 1390, 1391 veya 1392 tarihlerinden birinde topraklarına katmışlardır. Antalya'nın Osmanlılar eline geçiş tarihi hususundaki bu muallak duruma karşın, şu kesin olarak söylenebilir ki; Antalya, Yıldırım Beyazıt zamanında alınmış ve oğlu İsa Çelebi'ye sancak olarak verilmiştir.¹⁰²

Bölgenin kesin olarak Osmanlılar'a geçmesi 1397'de, Karamanoğlu Alaeddin Ali Bey'in Akçay savaşında yenilerek öldürülmesinden sonradır.¹⁰³ 1397'de Antalya ve Aliaye arasındaki bölge tamamen Osmanlı hakimiyetine geçmiştir. Yıldırım Beyazıt'la Timur'un karşı karşıya geldiği Ankara Savaşı'nı (1402) Timur'un kazanması üzerine, Timur'a bağlılığını arz eden Osman Bey, Antalya hariç olmak üzere eski beyliğine sahip olarak, İstanoz'u kendisine merkez yapmıştır. Yıldırım Beyazıt'ın tüm Teke-İli'ne sahip olması ile 1402 arasındaki süreçte, beyliğin iktidarında 12 yıllık bir kopukluk olmuştur.¹⁰⁴

---

⁹⁸ Erten, s.84; Uzunçarşılı, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, s.68

* Bkz. Hoca Sadeddin Efendi, **Tacü't-Tevârih I**, Sad. İsmet Parmaksızoğlu, İstanbul, 1974

⁹⁹ Erten, s.84

¹⁰⁰ Tekindağ, "Teke-Oğulları", s.131

¹⁰¹ Uzunçarşılı, "Teke Oğulları", s.97

¹⁰² Karaca, ss.43-44

¹⁰³ Tekindağ, "Teke-Oğulları", s.131

¹⁰⁴ Moğol, s.23

Osman Bey, Ankara Savaşı'ndan sonra, İstanosz'a sahip olsa da 1402-1415 senelerinde Antalya ve Alaiye hariç, Teke-İli'ne Karamanlılar hakim olmuştur. Osman Bey, 1423'te (826) yeni tahta geçen Osmanlı hükümdarı II. Murad'ın iç karışıklıklarla uğraşmasını fırsat bilerek, Karamanoğlu II. Mehmed'le iş birliğine gidip Antalya'yı almak istemişse de başarılı olamamıştır. Teke-Karahisarı'nda subaşı olan Firuz oğlu Hazma Bey, Antalya'ya gelip, halkla müşavereden sonra bunların birleşmesine meydan vermeyerek, İstanosz'a bir gece baskını yapmış ve Osman Bey'i öldürterek, hemşiresini Antalya'ya getirtmiştir.¹⁰⁵ Antalya'ya ertesı gün ulaşan ve Teke oğlu Osman Bey'in öldüğünü öğrenen Karaman oğlu Mehmed Bey de, altı ay boyunca uğraşmasına rağmen Antalya'yı almayı başaramamıştır. Kaleden atılan bir gülle parçasının isabet etmesiyle vefat etmiştir. Karaman oğullarını bertaraf etmek isteyen II. Murad, Karaman oğlu Mehmed Bey'in oğlu Alaeddin Bey'e Sofya Sancağı'nı vermiş ve kız kardeşiyle evlendirmiştir. Ancak, anlaşmaya uymayan Karamanoğulları Sultan Mehmed döneminde de asiliklerine devam etmişlerdir.¹⁰⁶

Hamidoğulları Antalya şubesinin sona ermesiyle, Antalya'nın doğusunda bulunan Teke-Karahisarı ve civarını elinde bulunduran, Antalya emiri Yunus Bey'in kölesi Zekeriya da tarihe karışmıştır.¹⁰⁷ Osmanlı Devleti tarafından Hazma Bey'e başarılarına mükafat olarak, Anadolu Beylerbeyiliği ile birlikte, Osman Çelebi'nin Antalya'ya getirilen hemşiresi ve Teke-eli sancağı verilmiştir.¹⁰⁸

Antalya, Osmanlılar tarafından son kez fethedildiğinde, yöredeki Rumların dini hürriyetlerine karışmayan II. Murad, kentteki Büyük Kilise (Beniyye)'nin vakıf yerleri ve bahçeleri Metropolitlere terk etmiş ve ellerine de hüküm vermiştir.¹⁰⁹

II. Murad devrinde kesin olarak Osmanlı hakimiyetine geçen Antalya ve havalisinde bir vilayet (Liva-i Teke) teşkil edilmiştir.¹¹⁰ Liva-i Teke'nin merkezi olan Antalya ayrıca, 15. yüzyılın ortalarına kadar Osmanlı şehzadelerine Sancak merkezliği

---

¹⁰⁵ Tekindağ, "Teke-Oğulları", s.132, Anonim, **Tevârih-i Âl-i Osman**, F.Giese neşri, Hazırlayan: Nihat Azamat, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992, s.65

¹⁰⁶ Anonim, **Tevârih-i Âl-i Osman**, ss.65-67

¹⁰⁷ Uzunçarşılı, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, s.69

¹⁰⁸ Tekindağ, "Teke-Oğulları", s.132

¹⁰⁹ Karaca, s.45

¹¹⁰ Şehabettin Tekindağ, "Teke-Eli", **MEB İslam Ansiklopedisi**, 12/1.Cilt, 2.Baskı, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1979, s.126

yapmıştır.¹¹¹ Osmanlı coğrafyasında bulunan sancaklar içerisinde şehzade sancağı olan yirmi dört sancaktan biri olan Antalya, bu sancaklarda görev yapan şehzade sayısına bakıldığında, dört şehzadenin sancak beyliği ile dördüncü sırada yer almaktadır. I. Selim’le birlikte Manisa’nın şehzade sancağı olarak belirlenmesiyle, Şehzade Korkut’tan sonra Antalya’ya şehzade gönderilmemiştir.¹¹²

Yıldırım Beyazıt’ın Antalya’yı fethi ardından kent, önce oğlu İsa Çelebi’ye, sonra ise diğer oğlu Mustafa Çelebi’ye sancak olarak verilmiştir.¹¹³ II. Beyazıt’ın oğlu Şehzade Korkut da Teke Sancağı Beyi olarak 1502’den 1509’a kadar Antalya’da ikamet etmiş ve saltanat mücadelesini buradan sürdürmüştür.¹¹⁴

Teke-İli’nin vilayet haline getirilmesinin ardından, ellerinde babadan kalma tapu senetleri (nişan, berat gibi) bulunan ve arazi ve nüfus tahriri ile, Teke Beyleri ile İsa Bey ve Mustafa Çelebi zamanlarında bazı tımarlara sahip oldukları anlaşılan aileler (sipahiyan-ı vilayet-i Teke), il yazmaya çıkan Halil Bey’e senetlerini tecdid ettirmek veya II. Murad’dan yeni bir berat ve nişan almak suretiyle bu imtiyazlarını, Fatih ve II. Beyazıt devirlerinde de muhafaza etmişlerdir. Bu aileler esasen, başlarında buldukları halkın da kethüdası, dolayısıyla da sipahi ve müsellemi olarak kabul edilmişlerdir.¹¹⁵

II. Murad zamanında Anadolu Eyaleti’ne bağlı bir sancak haline getirilen Teke-İli, Kanuni Sultan Süleyman zamanında da aynı vaziyetini sürdürmüştür.¹¹⁶

1.2.2.1 Osmanlı Fethi Ardından Antalya ve Civarında Ortaya Çıkan Karışıklıklar, İsyancılar ve Sürgünler

Osmanlı fethi ardından Antalya, İstanbul’un alınmasının neticesinde ortaya çıkan hasımların, şehzadeler arasındaki taht mücadelelerinden yararlanmaya çalışan bazı kişilerin, ve devletin genel olarak içinde bulunduğu siyasi, ekonomik ve sosyal koşulların yaratmış olduğu etkilerle, aşağıda da detaylarını vereceğimiz üzere, bir takım

---

¹¹¹ Moğol, s.26

¹¹² Haldun Eroğlu, “Şehzade Sancağı Antalya”, **Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu / 18-19 Aralık 2003**, Yayına Haz: Necdet Ekinci, Hatice Akın, Antalya: A.Ü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, 2006, ss.24-25

¹¹³ Karaca, s.44

¹¹⁴ Emecen, “Antalya”, s. 234

¹¹⁵ Tekindağ, “Teke-Eli”, s.126

¹¹⁶ Karaca, s.45

karışıklık ve isyanlara sahne olmuştur. Cereyan eden hadiseler neticesinde, düzenin sağlanması amacıyla yöreden farklı yerlere bir takım sürgünler yapıldığı gibi bu yöreye de bazı sürgünler gerçekleştirilmiştir. Yörede, cezalandırma maksatlı yapılan sürgünlerin dışında iskan amaçlı sürgünlerin yapıldığı da görülmektedir.

1.2.2.1.1 Yabancı Devletlerden Gelen Saldırıları

Antalya'nın Osmanlı Devleti tarafından ele geçirilmesinin ardından, Antalya ve civarı 1472 yılına kadar hiçbir tehlikeye maruz kalmamıştır. Ancak, Fatih'in İstanbul'u fethinin ardından, Arnavutluk, Bosna, Mora ve Adalardaki başarıları ve Anadolu'da Trabzon İmparatorluğu, Candar Beyliği, Karamanoğulları ve Alaiye Beyliği'nin de Osmanlılar tarafından ortadan kaldırılmış olması, Osmanlı Devleti'ni, hem doğu hem batıdan güçlü hasımlarla yüz yüze getirmiştir.¹¹⁷ Sultan Mehmed'in Uzun Hasan'ın üzerine yürüdüğü esnada,¹¹⁸ Uzun Hasan'a yardım maksadıyla toplanan ancak, asıl amaçları, Osmanlı ticaretine darbe vurmaktır olduğu anlaşılan bir Haçlı donanması Antalya üzerine yönelerek burayı kuşatma altına almıştır.¹¹⁹ Bu kuşatmadan oldukça zarar gören Antalya (Satalya), o zamanlar Küçük Asya'nın en büyük ve en zengin sahil şehirlerinden biri olarak oldukça önem arz etmekteydi. Özellikle, Mısır ve Suriye'den bir çok tüccarın geldiği Antalya, Hindistan ve Arabistan'dan gelen itriyat, baharat, kuru karanfil, tarçın, her nevi attariye ile halı ve benzeri pek çok eşyanın getirildiği ve burada bolca bulunduğu bir yerdi.¹²⁰ 1472 senesinde bir araya gelerek Antalya üzerine yürüyen bu hasımlar, Akkoyunlu Devleti, Papalık, Venedik Cumhuriyeti, Napoli, Macar Kralları, Arnavutluk Beyi İskender Bey ve Rodos Şövalyeleri'nden oluşmaktaydı. Ancak bu hasımlar, Antalya'yı yağmalasalar da, iki katlı sur ve iki katlı hendekle çevrilmiş olan kaleyi almaya muvaffak olamamışlardır.¹²¹ Antalya'nın yağlanması sırasında, toplarla kırılarak alınan Antalya limanını koruyan zincir şuanda, Roma'da Sen Piyer Kilisesi elbise odasında harp hediyesi olarak asılı bulunmaktadır.¹²²

---

¹¹⁷ Karaca, s.45

¹¹⁸ Erten, s.92

¹¹⁹ Emecen, "Antalya", s. 234

¹²⁰ Erten, ss.92-93

¹²¹ Karaca, s.45

¹²² Erten, s.93

Antalya'nın maruz kaldığı bu saldırı, yabancıların Antalya'ya yönelik son saldırısı olmuştur.¹²³ Ancak Antalya'da, yer yer iç kaynaklı karışıklıklar da vuku bulmuştur.

1.2.2.1.2 Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı

Şah İsmail'in, Akkoyunluları bertaraf edip Safevi Devleti'ni kurmasının ardından, Osmanlı topraklarından kısım kısım İran'a hicret eden taraftarlarla, kurulan bu Şii Devleti'nin kudreti artmaya başlamıştır.¹²⁴ Şah İsmail'in büyükbabası Şeyh Cüneyd'in¹²⁵ Anadolu gezisi (1450) ve onun Toros Dağları'ndaki Varsak Türkmenleri arasında bulunması İran'a olan bağlılığı daha da arttırmıştır.¹²⁶ Şah İsmail'e olan bu bağlılık Osmanlı Devleti tarafından da daima dikkatle takip edilmiştir.¹²⁷ Nitekim, fırsat buldukça bu eğilimde olanların bir kısmı Avrupa taraflarına hicret ettirilmişlerse de Anadolu'daki kökleri bir türlü yok edilememiştir.¹²⁸ Şah İsmail'in bazı diplomatik girişimleri neticesinde, taraftarlarının rahatlıkla İran'a geçmelerine II. Beyazıt tarafından izin verilse de, birçok çiftçi ve gazinin Erdebil'i ziyaret maksadıyla İran'a gidip dönmediklerini ve bu nedenle sipahi sınıfının günden güne azalmakta olduğunu gören II. Beyazıt tedbir maksadıyla, Teke-İli'nden Erdebil'i ziyarete gideceklere, geri dönmek şartıyla izin verilebileceğini açıklamış ve bundan sonra Sufi (Şah İsmail) namına kimsenin huduttan geçirilmemesi için kat'i emirler vermiştir.¹²⁹ İran'a, Erdebil'i ziyaret maksadıyla gidenler, görünüşte inanç amacı ile gidiyor gibi görünseler de gerçekte, geçim zorluğundan bunalarak, yeni bir ekme kapısı açıldığı umudu ile hareket etmişlerdir.¹³⁰

Şah Kulu Baba Tekeli isyanının hızla yayılarak Anadolu'yu tehdit edecek düzeye gelmesinde, Teke-İli Sipahileri önemli rol oynamışlardır. Teke-İli Sipahileri'nin devlete isyan ile Şah İsmail'e meyletmelerinde ise, 1510 senesinde, bazı hasis ve cahil

¹²³ Karaca, s.46; Emecen, "Antalya" s. 234

¹²⁴ Şehabettin Tekindağ, "Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı", **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi 4**, İstanbul: Menteş Matbaası, Ocak-1968, ss.34

¹²⁵ Tekindağ, "Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı", s.59

¹²⁶ Karaca, s.47

¹²⁷ Tekindağ, "Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı", s.35

¹²⁸ Erten, s.98

¹²⁹ Tekindağ, "Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı", s.35

¹³⁰ Karaca, s.48

kimseler yüzünden, tımarlarının ellerinden alınarak, layık olmayan kimselere devredilmesi dolayısıyla eski imtiyazlarını kaybetmeleri etkili olmuştur.¹³¹ Şah Kulu Baba Tekeli isyanı da böyle bir ortamda güçlenerek yayılmıştır.

Şah Kulu, Şah İsmail'in Anadolu'da bulunan taraftarları arasına gönderdiği Erdebil Halifelerinden biri olan ve evvelce Şeyh Haydar'ın hizmetinde bulunup, sonradan Teke-İli halkını Şeyh Haydar'a bağlamak üzere görevlendirilmiş olan Hasan Halife'nin oğludur.¹³² Antalya'nın Yalınlu köyü halkından olan Şah Kulu Osmanlı tarihinde, Şah Kulu Baba Tekeli, Karabıyıkoglu veya Şeytankulu namıyla geçmektedir.¹³³ Şah Kulu ve babası Hasan Halife, Yalınlu köyü civarında bir mağarada, bütün zahid ve sufiler gibi ibadetle meşgul olarak, bu yörede hayli nam salmışlardır. Nitekim, baba ile oğlun zühdü takvalarını takdirle karşılayan II.Beyazıt'ın, dualarını almak maksadıyla, onlara her sene altı-yedi bin akça gönderdiği de bilinmektedir.¹³⁴

Şah Kulu Baba Tekeli, Anadolu'da ilk Şii isyanını çıkaran Baba İshak gibi, Şi'iliğe eğilimli Tekelileri ve tımarları ellerinden alınan Teke-İli Sipahileri'ni etrafında toplamış ve İran'da olduğu gibi, Anadolu'da temelleri Şi'iliğe dayanan bir devlet kurmak istemiştir. Beyazıt'ın yaşlandığı bir sırada, oğulları arasında vuku bulan taht mücadelesi de Şah Kulu'nun faaliyetleri için uygun bir zemin hazırlamıştır.¹³⁵ Hatta, Celal-Zade Mustafa'nın Selim-Name'sinde Sultan Ahmed'in kardeşi Sultan Korkud ile ilgili olarak yer alan şu ifadeleri de bu görüşü destekler niteliktedir; “*Kardeşim Korkud babamın gönlü yokken Mısır'a giderek Çerkes beylerine varıp, zamanla kendisine arka ve yardımcı olmaları için onlarla ilgi kurdu. O günahkarın bir suçu da sancağı olan Teke-İli'nden izinsiz kalkıp, Saruhan'a geldi. Onun hareketleriyle Şeytan Kulu ayaklandı. Bu denli bozgunculuklara sebep oldu...*”¹³⁶

Şah Kulu, babasının ölümünün ardından, mevcut durumdan istifade ile maiyetindeki sipahilerle Döşeme Derbendi'nde gizli toplantılara başlayarak,

¹³¹ Tekindağ, “Teke-Eli”, s.126

¹³² Tekindağ, “Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı”, s.36

¹³³ Karaca, s. 48; Celal-Zade Mustafa, **Selim-Name**, Haz. Ahmet Uğur, Mustafa Çuhadar, İstanbul: MEB Yayınları:3023, 1997, s.466

¹³⁴ Tekindağ, “Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı”, s.36; Anonim, **Tevârih-i Âl-i Osman**, s.132

¹³⁵ Tekindağ, “Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı”, s.59

¹³⁶ Celal-Zade Mustafa, s.484

müridlerinden Saferi' Siroz'a, İmamoğlu'nu Selanik'e, Taceddin'i Zağra Yenicesi'ne, Pir Ahmed'i Filibe'ye göndererek geniş bir propaganda faaliyetine girişmiştir. Şahkulu'nun müridlerinin Rumeli'deki faaliyetlerinin devlet tarafından yakından takip edildiği görülmektedir. Filibe Sancak Beyi, Şah Kulu'nun müridlerinden Pir Ahmed'i tevkif ettirip ondan, Rumeli özellikle de Filibe'de bulunan Şah Kulu Halifeleri hakkında bilgi almış ve bunu derhal Divan'a bildirmiştir. Öte yandan, Şah Kulu'nun Döşeme Derbendi'nde yaptığı ayinleri ve giriştiği propaganda faaliyetlerini dikkatle takip eden Antalya Kadısı, şehrin Subaşısını göndererek bu toplantıları bastırılmışsa da, Şah Kulu kaçmayı başarmıştır. Bu durum, halk arasında bir takım kerametlere dayandırılarak yayılmış ve Şah Kulu'nun şöhretini arttırmıştır.¹³⁷

Kısa zamanda yaklaşık 20.000'i bulan Şah Kulu taraftarlarının bir kısmı Teke'den Kütahya üzerine hareket ederken, diğer bir kısmı ise Bursa yakınlarına kadar ilerlemiştir. Durum hükümet merkezine aksedince, Sadrazam Ali Paşa, 3000 yeniçeri ve 4000 azap askeri ile Anadolu'ya hareket etmiştir. Ordunun yaklaştığı haberi üzerine, Şah Kulu takımı, Teke-İli Kızıkkaya boğazına çekilmiştir. Şah Kulu isyanını bastırmakla görevli Şehzade Ahmed ve Sadrazam Ali Paşa'nın, Kızılkaya'ya varmalarıyla, iki taraf arasında başlayan ve 38 gün süren mücadele neticesinde, Şah Kulu daha fazla karşı koyamayarak Kayseri yolu üzerinden Sivas'a doğru kaçtıysa da takipten kurtulamamıştır.¹³⁸ Sivas yakınındaki Gedik Hanı mevkiinde yapılan kanlı muhaberede Ali Paşa ve Şah Kulu okla vurulmuşlardır. Bu olayın ardından, Teke-İli sipahileri ve Türkmenler İran'a sığınmışlardır. Tekelilerden bir kısmı, Şi'i ordusunun sekiz kolundan birini oluşturan Tekeli birlikleri arasına dağıtılmış, bir kısmı da Tebriz sokaklarında sürünmüşlerdir.¹³⁹

Beyazıt, isyandan sonra Teke ve Hamid-İli yöresinde bulunan Şi'i ve Alevileri, yeni fethedilmiş olan Modon ve Koron kalelerine sürmüştür.¹⁴⁰ Anadolu'da 50.000 kişinin ölümüne sebep olan bu isyan ve birbiri ardına yapılan sürgünler nedeniyle, Teke-İli'nde nüfusun azaldığı, belli başlı kaza ve nahiyelerin ise küçüldüğü anlaşılmaktadır. Aynı durum Hamid-İli Sancağı için de geçerlidir. Burada da bir çok

¹³⁷ Tekindağ, "Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı", ss.36-37

¹³⁸ Erten, s.100

¹³⁹ Tekindağ, "Teke-Eli", s.127

¹⁴⁰ Tekindağ, "Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı", s.59

köy boşalarak mezraya dönüşmüştür. Bu durum, Hamid ve Teke sancaklarında yapılan sürgünlerin oldukça geniş kapsamlı olduğunu yada kendi istekleriyle İran'a giden halktan dolayı bir çok köyün boşaldığını göstermektedir.¹⁴¹

1.2.2.1.3 Suhte Ayaklanmalarının Antalya ve Civarına Etkileri

16. yüzyılın sonlarında, Osmanlı Devleti'nde nüfus artışı nedeniyle yer yer ortaya çıkan topraksızlık sorunu, devletin mali bunalımının köylüler üzerindeki vergi yükünü arttırması, vergilerin artan bir bölümünün para olarak ve sipahi yerine doğrudan devlet tarafından toplanması, yalnızca reayayı değil, sipahileri de güç duruma düşürmüştür. Tarımsal ürün fiyatlarında ortaya çıkan olumsuz gelişmeler, yoksullaşan sipahilerin ve topraksız reayanın tımarlarını terk etmeye başlamalarına yol açmıştır. Kırsal alanları terk eden köylülerin bir kısmı nüfus baskısının olmadığı yörelere giderken, bir kısmı devlet denetiminin daha sınırlı olmasından dolayı konar-göçerliğe yönelmiştir. Toprağını terk eden köylülerin diğer bir kısmı da kentlere göç etmiştir. Kentlere göç eden genç nüfusun bir bölümü ise medreselere öğrenci olarak yazılarak, ulema içine girmeye çalışmıştır. Bu medrese öğrencileri, tarikatların tekkelerinde veya vakıf gelirleriyle beslenen imaretlerde ikamet etmişlerdir.¹⁴²

İşte, "Suhte" (softa) olarak adlandırılan bu medrese öğrencilerinin dirlik ve düzeni bozucu bir takım faaliyetleri tarihe, "Suhte ayaklanmaları" olarak geçmiştir. Bu faaliyetleriyle suhtelerin, memleketin asayişsizliğinde ve "Celali İsyanları" adı altında bütün bir halkın birbirlerine girmelerinde oldukça etkin bir rolleri olmuştur. Medreselerin toplu hareketinin XVI. asrın başlarından da önce başlamış olduğu, kuvvetli bir ihtimal dahilindedir denilebilir.¹⁴³

Birer vakıf kuruluşu olan medreselerde öğrenci sayısı 16. yüzyılda büyük bir artış göstermiştir. Medreselerdeki bu öğrenci artışında, 16. yüzyılın ikinci yarısına kadar olan süreçte devletin çok geniş sınırlara ulaşmış olmasının medrese bitirenlere kadılık, naiplik, müderrislik, imamlık ve benzeri iş kapıları açmış olması yatmaktadır. 16. yüzyılda belirmeye başlayan bunalımlı dönemde ise, çift bozanlığın artması ile

¹⁴¹ Karaca, s.50; Tekindağ, "Teke-Eli", s.128

¹⁴² Pamuk, **100 Soruda Osmanlı- Türkiye İktisadi Tarihi (1500-1914)**, ss.133-134

¹⁴³ Mustafa Akdağ, "Medreseli İsyanları", **İ.Ü. İktisat Fakültesi Mecmuası, 1-4**, 1949, ss.361-387

medreselerdeki öğrenci sayısı hızla artmaya başlamış ve medrese bitirenler iş bulamaz olmuşlardır. Ayrıca, bir çeşit öğrenci yurdu olan imaretlerde, öğrencilerin toplumdan kopuk bir hayat sürmeleri, onları bir takım ruhsal bunalımlara sürüklemiştir. Bunun neticesinde ise, ahlak dışı davranışlar yapmaya, kadın ve kızlara saldırmaya, köylere ve kasabalara çıkarak zorla para ve yiyecek benzeri şeyler toplamaya başlamışlardır. Suhteler, bu gibi yanlış davranışlarını önleyerek kendilerini yola getirmeye çalışan devlet güçlerine silahla karşılık vermeye başladıkları gibi hızlı bir şekilde de örgütlenmişlerdir. Kadı, naip, müftü gibi medrese çıkışlılardan ve çoğu kez de akrabalarından yardım görmüşlerdir. Suhte olayları, 16. yüzyılın sonlarına kadar devam etmiştir.¹⁴⁴

Anadolu'da, Tarsus'tan başlayarak, Toroslar'ı takiben, Sivas'tan ve Erzincan'dan Giresun'un doğusuna çekilen bir hattın batısında kalan sahalarda devamlı surette suhte faaliyetlerine sahne olmuştur.¹⁴⁵ Antalya ve civarının da suhte ayaklanmalarından yoğun olarak etkilendiği belgelerden anlaşılmaktadır. Teke Sancağı'ndaki suhte ayaklanmaları ile ilgili olarak Mühimme defterlerinde çok sayıda hüküm bulunmaktadır. Sancağın kaza ve nahiyelerinde bulunan medreselerin; Antalya'da (Medrese-i Has Balaban, Medrese-i Mevlana Muhyiddin v. Zinnun ve Teke Beyi Enbiya Sultan Hatun Medresesi), İstanos'da (Medrese-i Sultan Hatun), Elmalu'da, (Medrese-i Ahi b. Hızır ve Medrese-i Hacı İvaz b. Yayla) ve Kaş'ta (Medrese-i Şeyh Sinan) Teke Sancağı dahilindeki suhte ayaklanmalarında etkili oldukları bilinen bir gerçektir.¹⁴⁶

Anadolu vilayetinde Manavgat, Alaiye, Menteşe, Hamit sancakları suhtelerinin cemiyet halinde buldukları bilinmektedir. Hatta, Hamit suhtelerinin Teke suhtelerini kendi yanlarına çağırıp cenge davet ettikleri ve gelmedikleri takdirde Teke sancağını tahrip edecekleri tehdidinde bulduklarına dair bilgiler mevcuttur. Yöredeki suhte faaliyetleri ile ilgili olarak merkeze bildirilen bir bilgiye göre ise; Alaiye ve Manavgat'ta suhtelerin harekete geçtikleri Karahisar sancağında Karatay adlı bir köyü bastıkları, halkı katlettikleri ve bir kısmını da alıp gittikleri bildirilmektedir. Bölge

---

¹⁴⁴ Karaca, ss. 54-55

¹⁴⁵ Akdağ, "Medreseli İsyanları", ss.361-387

¹⁴⁶ Karaca, s.55

Naibleri bu yaşananların halkı korkuttuğunu ve halkın dağlara sığındıklarını belirtip daha sonra takip sonucu suhtelerle muharebe edildiğini, birçok insanın öldüğünü ama kaçırılan masumların kurtarıldığını merkeze bildirmektedirler.¹⁴⁷

Suhtelerin, yollara, köylere baskın yapıp mal yağmalama, kadın ve oğlanları kaçırmaya gibi taşkınlıkların dışında, mahkeme basma, yol kesip adam öldürme gibi hadiselerle karıştıkları da görülmektedir. Teke Sancağı'ndaki suhtelerin giriştiği eşkiyalık faaliyetlerine suhtelerle birlikte, Antalya kalesi erenleri, zaim, naib, sipahi gibi devlet görevlilerinin katıldığı da bilinen bir gerçektir. Suhtelerin ve devlet erkaniyla beraber bazı Yörük gruplarının ve leventlerin de bu eşkiyalık faaliyetlerine katıldıklarına dair bilgiler, sancaktaki eşkiyalık faaliyetlerinin ne boyutlara vardığını göstermektedir.¹⁴⁸ Bu hadiseler cereyan ederken, halk korkusundan isyankarları çoğu zaman şikayet edemediği gibi, kadılar bile olayları sicillere kaydedememe aczi içine düşmüşlerdir.¹⁴⁹

Alaiye'deki suhte kıyımları ile ilgili bir hadiseden de, bu türden olayların sancakbeyi ile reaya'nın arasını tamamen açtığı görülmektedir. Bahsi geçen olaya göre, Bey halkın suhtelere yardım ettiğini, halk ise beyin suhtelerden rüşvet aldığını ifade etmektedirler.¹⁵⁰ Halkın suhtelerle, beyler arasında kaldığı anlaşılmaktadır. Nitekim, suhte faaliyetlerinin yoğunlukla sürdüğü bu dönemlerde merkeze, özellikle Teke ve Hamid sancaklarından çok miktarda şikayet gelmiştir.¹⁵¹

Suhte faaliyetleriyle ilgili olarak yakalanan bir isyancının verdiği bir takım bilgilere göre ise, çok aranmasına rağmen ele geçirilmeyen Şemsettin adlı isyancı liderinin yakalanamamasının nedeni, bu isyancı liderine Akşehir, Beyşehir, Karahisar ve Hamit'te nüfuzlu bir takım zenginler ve hükümet adamları tarafından yataklık ediliyor olmasıdır. Şehzade Murat'ın Şahinci başısının babasının da bunlar arasında

---

¹⁴⁷ Akdağ, "Medreseli İsyancıları", ss.361-387

¹⁴⁸ Karaca, ss. 56-57

¹⁴⁹ Tızlak, s.37

¹⁵⁰ Akdağ, "Medreseli İsyancıları", ss.361-387

¹⁵¹ Tızlak, s.37

olduğu ifade edilmektedir.¹⁵² Bu bilgiler, sancaktaki eşkıyalığın ve halkın karşı karşıya kaldığı çaresizliğin boyutlarını apaçık gözler önüne sermektedir.

Hükümetin suhte faaliyetleri karşısındaki izlediği tutum, herhangi bir sefer sırasında sancakların başı boş bırakılmayıp, suhte ve benzeri eşkıyadan korunması için bazı tımar erbabının sancaklarda bırakılması şeklinde olmuştur. Bu tür olaylara karışanların cezalandırılması hususunda ise, suçları büyük olanların katledilmesi, suçları az veya kısasa müstehak olmayanların ise küreğe konulması yolu izlenmiştir.¹⁵³ Yakalananların küreğe konmak için İstanbul'a yollanmaları istenmiştir. Ayrıca tedbir maksadıyla, bölge kadılarına hüküm gönderilerek il erleri ve sipahileri ile birlikte “ehl-i fesadın üzerlerine varmaları” emredilmiş, sürekli olarak, halkın suhtelere yardım etmemeleri tekrar edilmiştir.¹⁵⁴ Tüm bunlarla birlikte, devletin zaman zaman suhteleri ıslah için genel af çıkardığı da olmuştur.¹⁵⁵

Devleti tehdit eder bir durum göstermeyen fakat yıldan yıla halkı da içine alan içtimai bir buhrana doğru giden suhte ayaklanmaları, II.Selim öldüğünde, bütün Anadolu Medreselerini içine alan umumi bir ayaklanma manzarasına bürünmüştür.¹⁵⁶

1.2.2.1.4 Celali Ayaklanmalarının Antalya ve Civarına Etkileri

16. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu olumsuz iktisadi koşullar, işsiz reaya yığınlarının yarattığı baskıların da etkisiyle, taşradaki valilerin ve beylerin emrindeki kuvvetlerin hızla genişlemesine neden olmuştur. Oluşturdukları birliklere katılan paralı asker sayısı arttıkça valiler ve yerel beyler, savaşlar nedeniyle zaten Anadolu'nun iç güvenliği ile uğraşmakta zorlanan merkezi devlete karşı ayaklanmaya başlamışlardır. İstanbul'dan gönderilen kuvvetler pek çok kez yenilgiye uğramışlardır. Hem kent hem de köy halkı, eşkıya çetelerinin, sekban bölüklerinin ve devlet kuvvetlerinin taleplerine ve baskılarına karşı direnmeye, kendilerini savunmaya çalışmışlardır.

---

¹⁵² Akdağ, “Medreseli İsyancıları”, ss.361-387

¹⁵³ Karaca, s.56

¹⁵⁴ Akdağ, “Medreseli İsyancıları”, ss.361-387

¹⁵⁵ Karaca, s.60

¹⁵⁶ Akdağ, “Medreseli İsyancıları”, ss.361-387

Celali ayaklanmaları olarak adlandırılan bu hareketler, 1590’larda hızla yayılmıştır. Eşkîyalık hareketleri ve silahlı birliklerin taleplerinin giderek artması neticesinde, köylüler tarıma elverişli alanları terk ederek, hem eşkıyaların hem de devlet güçlerinin kolaylıkla ulaşamayacağı, ancak tarıma daha az elverişli yeni alanlara çekilmeye, buralarda yerleşmeye başlamışlardır. “Büyük Kaçgun” deyimi de, Celali ayaklanmaları olarak adlandırılan hareketlere karşı köylü kesimin bu tepkisini yansıtmaktadır. Büyük Kaçgun ile birlikte, bir iktisadi genişleme dönemi geride kalarak, siyasal ve toplumsal çalkantıların eksik olmadığı bir iktisadi durgunluk ve daralma dönemine girilmiştir.¹⁵⁷

Çeşitli karakterde vakalar gibi görünmelerine rağmen, Celali ayaklanmaları olarak adlandırılan bu olayların hepsi de birer “levendat” veya resmi tabiriyle “sekban” baskınıdır ve menşelerini de köy halkının iktisadi bir çöküntü içinde olmasından almaktadırlar.¹⁵⁸

Antalya ve civarı da, suhte ayaklanmalarında olduğu gibi, Celali ayaklanmalarında da oldukça zarar gören yörelerden biri olmuştur. Öyle ki, 16. yüzyılın ortalarından, 17. yüzyılın başlarına kadar Antalya yöresi, Küthaya ile birlikte suhte ayaklanmalarının yoğunluğu ve sertliği açısından ilk sıradaki bölgelerden biri olmuştur. Celali olaylarının meydana geldiği dönemlerde de, Hamid, Menteşe, Aydın ve Saruhan sancakları ile birlikte Antalya yöresi yine hükümet için huzursuzlukların bitmediği bir yer olmuştur.¹⁵⁹

Halktan türeyen bir yiğitbaşı veya herhangi bir nüfuzlu kimsenin ahaliyi etrafına toplayarak, hükümet aleyhine ayaklanması ve sancakbeylerinin ve maiyetlerinin mallarını yağma ettirerek, onları sancaktan sürmeye teşebbüs etme hadiseleri sıklıkla yaşanmıştır. Antalya ve civarında da yer yer karşılaşılan bu olaylardan birinde, Arslan Bey adında bir kişi, Antalya’da dört yüz kişi ile isyan ederek, yöreye büyük zarar vermiştir. Aynı esnada, Beyşehir ve Alaiye arasında Hüsam adındaki birinin idare ettiği levend grubu da bu yöreye telafisi zor zararlar vermiştir.¹⁶⁰ Başka bir olay da,

---

¹⁵⁷ Pamuk, ss. 135-136

¹⁵⁸ Karaca, s.61

¹⁵⁹ Tızlak, “Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar”, s.37

¹⁶⁰ Karaca, s.61

1595’lerde Istanos Nahiyesine bağlı Aktaş köyünden şahgeldi’nin etrafına topladığı dört beş bin kişiyle isyana kalkışmasıdır. Teke Bey’inin bu isyanı bastıramaması üzerine, hükümet evre beylere hükümler göndererek şahgeldi’nin yakalanmasını emretmiştir. 17. yüzyılın başlarında ortaya çıkan Kalenderoğlu isyanına destek veren Ağaçdan Piri isminde biri ve etrafındaki bin kadar kişi de yine bu yöreden çıkmıştır.¹⁶¹

1.2.2.1.5 Kr Bey Mustafa Paşa İsyanı

Antalya’yı etkisi altına alan bir isyan da Kr Bey Mustafa Paşa isyanıdır. Bu isyan, 17. yüzyılın ortalarında devletin içinde bulunduğu karışıklıktan yararlanmak isteyen Antalya mutasarrıfı Kr Bey Mustafa Paşa tarafından çıkarılmıştır.¹⁶² Körbey Mustafa Paşa, elindeki servete ve Antalya Kalesi’nin savunma açısından sağlamlığına da güvenerek, Celali isyanlarının bir uzantısı durumundaki Abaza Mehmet Paşa isyanını da fırsat bilip harekete geçmiştir.¹⁶³

Arpalık olarak Antalya sancağına mutasarrıf olarak atanan Körbey lakaplı Mustafa Paşa, uzun süre Süveyş kaptanlığında ve Cidde sancakbeyliğinde bulunarak epey zengin olmuş ve birkaç defa da Antalya sancakbeyliği yapmıştır. Antalya’nın müstahkem bir yer olmasına da güvenerek giriştiği ilk isyanını kadılardan Vehhab Kadı önlemeyi başarmıştır. Abaza Hasan Paşa isyanının çıkmasını fırsat bilen Kr Bey Mustafa Paşa tekrar isyana girişmiştir. İsyanın bastırılması için, Anadolu beylerbeyi Ali Paşa ile Manisa sancakbeyi Küçük Mehmed Paşa ve denizden Kaptan-ı derya Ali Paşa görevlendirilmişlerdir. Kaptan Paşa’nın sahile asker ve top çıkardığını gören Antalya halkı, Körbey’i af vadiyle kendilerine teslim etmişlerse de, Körbey ve adamları öldürülmüş, Körbey’in malları müsadere edilerek İstanbul’a gönderilmiş ve böylelikle isyan bastırılmıştır. (1659)¹⁶⁴

¹⁶¹ Tızlak, “Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar”, s.37

¹⁶² Emecen, “Antalya”, s.234

¹⁶³ Tızlak, “Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar”, s.38

¹⁶⁴ Karaca, s.61; Tızlak, “Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar”, s. 39

2. İDARİ VE KURUMSAL YAPI

2.1 Osmanlı Devleti'nde İdari Yapı

Osmanlı Devleti'nde askeri faaliyetler yönetim faaliyetlerinden daha ön planda olmuş ve Osmanlı toplumsal sistemi askeri gereklere göre örgütlenmiştir. Yönetici sınıfın aynı zamanda askeri olarak adlandırılması da buradan kaynaklanmaktadır. Osmanlı toplumsal sistemine etki eden unsurlar; Ostaasya'dan gelen Türk kültürü, İslam öğretisi ve önceki İslam Devletleri'nin uygulamaları, Anadolu ve yakın coğrafyanın mirası ve dönemin koşullarıdır.¹⁶⁵

Osmanlıların akıncı bir boydan geliyor olmaları, fetihçi anlayışı destekleyici bir unsur olmuştur. Bu durum, devlet yapısı şekillendikçe devlet kurumlarında askeri niteliğin ön planda tutulmuş olması ve genişleme siyaseti sürdürülmüş olmasından da anlaşılmaktadır.¹⁶⁶ İslami öğretinin getirdiği adalet anlayışı ile, geleneksel İslam toplumlarında olduğu gibi, Osmanlı toplumsal sisteminde de adalet idealinin ön planda tutulduğu görülmektedir. Bu anlayışın betimlendiği Adalet dairesini oluşturan ilkelere göre; *“Asker olmadan devlet olmaz; Mal olmadan asker olmaz; Malı üreten reayadır; Reayanın devlete bağlılığını adalet sağlar; Dünyada düzeni sağlayan adalettir; Dünya bağının duvarı devlettir; Devlete nizam veren şeriattir; Şeriatın koruyucusu da devlettir.”*¹⁶⁷ Bu ilkelerin esasen, Osmanlı toplumsal sistemini oluşturan askeri, mali, idari ve sosyal yapılanmasının hareket noktasını oluşturduklarını söylememiz mümkündür.

Osmanlı Devleti'nde, tüm yönetim fonksiyonlarının yerine getirilmesi ve denetlenmesi, Osmanlı merkezi yönetim organları olarak, merkezi yönetimin başı olan padişah, padişahın başyardımcısı vezir-i azam ve padişahın başkanlığında üst düzey yöneticilerin katıldığı bir kurul olan divan-ı hümayun tarafından gerçekleştirilmiştir. Merkezi teşkilatın taşra yönetim sistemi de, karşılığını toprak rejiminde bulan askeri

---

¹⁶⁵ Gülfettin Çelik, *Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl*, Gebze: Gebze Belediyesi, 2003, s.3

¹⁶⁶ İ. Metin Kunt, *Türkiye Tarihi III / Osmanlı Devleti (1600-1908)*, 5. Baskı, İstanbul: Cem Yayınevi, 1997, s. 64

¹⁶⁷ Tabakoğlu, s.132

örgütlenmeye göre şekillenmiş olup, yönetim örgütünü askeri hiyerarşi belirlemiştir.¹⁶⁸ Toprak rejiminin bu etkisi, idari ve askeri hizmetlerin yürütülebilmesinin mali kaynağını teşkil ediyor olmasından dolayıdır.¹⁶⁹

Osmanlı idari yapılanması da bahsedilen tüm bu unsurların şekillendirmiş olduğu hukuki, mali ve askeri teşkilattan doğan gereklere göre bir gelişim seyri izlemiştir. Osmanlı idari yapılanmasının başlangıçta sancak esaslı olarak ortaya çıkması da, askeri teşkilatlanmanın doğurduğu bir zaruret gereğidir. Bu doğrultuda ilk idari teşkilatlanma, fetihlerle elde edilen toprakların dirlik sistemine göre askeri komutanlara tımar ve zeamet olarak verilmesi ve bu yerlerin bu görevliler eli ile yönetilmesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Süreç içerisinde oluşan yapı, dirliklerin kazalarda, kazaların sancaklarda, sancakların ise eyaletler bütününde toplanarak idare edildiği bir yapı olmuştur.¹⁷⁰ Bilindiği üzere, bu taksimat tamamen askeri bir anlam ifade etmektedir. Sivil hükümet idaresi, merkeze bağlı tek bir bölüm olmak üzere, idari-kazai örgüt olarak teşkil edilen ve kadı idaresinde bulunan kazalardan oluşmuştur.¹⁷¹ Bu yapılanma içinde, her fetih olunan yere asker yönetici diyebileceğimiz birer beyin yanı sıra, evkaf, maarif, arazi idaresi, mahkeme ve ayrıca mülki idareyle ilgili işleri yürütmek üzere kadılar tayin edilmiştir.¹⁷²

Fetihçi bir anlayışın getirdiği bir büyüme ile sınırlarını genişleten ve beylikten, imparatorluğa kadar giden bir saltanat süren Osmanlı Devleti idari yapısındaki gelişmeler, ülke topraklarının genişlemesine paralel bir doğrultuda gerçekleşmiştir.

Ülke sınırlarının genişlemesi neticesinde gelen yönetim zorluğunun bertaraf edilmesi amacıyla, birçok sancağı içine alan Beylerbeyliği kurulmuştur. Birden çok sancağı içine alan ve askeri yapılanmanın bir gereği olarak kurulan Beylerbeyliği sayısı zamanla artmış olsa da, ülkenin idari ve askeri teşkilatlanmasının esası sancak üzerine kurulmaya devam etmiştir.¹⁷³ Nitekim, Osmanlı merkez idare düzeninde sancakların, en

¹⁶⁸ Muzaffer Sencer, **Türkiye'nin Yönetim Yapısı**, İstanbul:Alan Yayıncılık, 1986, s.51

¹⁶⁹ Vecihi Tönük, **Türkiye'de İdare Teşkilatı'nın Tarihi Gelişimi ve Bugünkü Durumu**, Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayınları Seri:3, Sayı:1, Kanaat Basım ve Ciltevi, 1945, s.56

¹⁷⁰ Çelik, **Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl**, ss. 9-10

¹⁷¹ Mustafa Akdağ, **Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi / Cilt II**, İstanbul: Cem Yayınevi, 1974, s.82

¹⁷² Tönük, s.55

¹⁷³ Çelik, **Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl**, s.10

önemli alt idari birim olarak görüldüğü, merkezin ülkeyi idare etmek için yaptığı yazımların, tahrir defterlerinin sancaklar için ayrı ayrı düzenlenmiş olmasından anlaşılmaktadır. Ayrıca, tahrir defterlerinin hazırlanmasında uygulanacak genel hükümlerin, yani toplanacak vergi gelirlerinin nasıl oluşacağı ve paylaşılacağını belirten ve çoğunlukla mufassal tahrir defterlerine eklenen kanunnamelerin de genellikle her sancak için ayrı ayrı düzenlenmiş olması da bunu teyit eder niteliktedir.¹⁷⁴

16. yüzyıl başlarında, Yavuz Sultan Selim'in Asya'daki toprakları "vilayet" adı ile Beylerbeyilik düzeyinde yeni bir dağılıma tabi tutması, sonraki eyalet düzenine gidişte bir adım olarak nitelendirilebilir.¹⁷⁵ Nitekim, 16. yüzyıl sonlarında vilayet terimi yerine eyalet teriminin kullanılmaya başlandığı görülmektedir.¹⁷⁶

Kendine özgü bir yapı sergileyen Osmanlı eyalet sisteminde, birbirlerine göre farklılıklar arz eden eyaletler haslı, salyaneli yani yıllık ve yurtluk ocaklık olarak üç şekilde idare edilmişlerdir. Bu eyaletlere tayin edilecek valilerle, idare tarzlarında da farklılıklar bulunmaktadır. Haslı eyaletler daha ziyade merkezden idare edilirken, diğerlerinin dahili idareleri kendilerine ait olmuştur. Ancak, bütün tayin ve aziller merkezce gerçekleştirilmiştir.¹⁷⁷

Sancak esasına dayanan Osmanlı idaresinden, eyalet esaslı idareye geçişin 17. yüzyılda tamamlanmış gibi olduğu söylenebilir.¹⁷⁸ 16. yüzyıldan 17. yüzyıla kadarki bu süreçte Beylerbeyilerin yönetimdeki yeri gittikçe güçlenirken, sancakbeylerinin prestiji ise düşmeye başlamıştır.¹⁷⁹

Tanzimat'ın ilanı ile gelen yenileşme çabaları, idari yapılanmada da kendini göstermiştir. Bu amaçla yapılan bir takım düzenlemeler, eyalet sisteminden vilayet sistemine geçişin temelini oluşturmuştur. Vilayet sistemine geçerken, pilot bölge seçilen Tuna Vilayeti'nde uygulanan 1864 tarihli Tuna Vilayeti Nizamnamesi, sonraki

---

¹⁷⁴ İ. Metin Kunt, **Sancaktan Eyalet (1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İl İdaresi)**, İstanbul: Boğaziçi Üniv. Yayınları, 1978, ss.17-18

¹⁷⁵ Çelik, **Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl**, s.10

¹⁷⁶ Kunt, **Sancaktan Eyalet (1550-1650) Arasında Osmanlı Ümerası ve İl İdaresi**, s.28

¹⁷⁷ İ. Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi, III. Cilt, II. Kısım, 4. Baskı**, Ankara: TTK Basımevi, 1988, s.323

¹⁷⁸ Tuncer Baykara, **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I / Anadolu'nun İdari Taksimatı**, Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yayınları-86, 1988, s. 115

¹⁷⁹ Kunt, **Türkiye Tarihi III / Osmanlı Devleti (1600-1908)**, s.19

uygulamaların da ilk adımı olmuştur. Bu nizamnamenin küçük değişikliklerle tadil edilmesiyle çıkarılan 1867 Tarihli Vilayetler Nizamnamesi ile, vilayet sisteminin diğer vilayetlerde de uygulanmasına başlanmıştır. İdari taksimat ve teşkilatta yapılan bu düzenlemeler ile vilayet, liva, kaza ve karye birimleri oluşturulurken, bu birimlerin idaresinde vali, mutasarrıf, kaymakam ve muhtarlar görevlendirilmiştir. Daha sonra ise, 1870 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi çıkarılarak, değişiklik gerektiren veya eksik bulunan bazı hususlar bu nizamname ile düzenlenmiştir.¹⁸⁰

Netice itibariyle denilebilir ki; Tanzimat öncesinde, ordu ve adliye olmak üzere iki ana kuruma dayanan devlet yönetimine, Tanzimat ile birlikte “mülki yönetim” adı altında ordu ve adliyeden bağımsız olmak üzere üçüncü bir ana kurum daha eklenmiştir.¹⁸¹ Bu dönemde Osmanlı tarihinde ilk kez, uzmanlaşmış sivil bürokratların rol aldığı bir taşra teşkilatlanmasının temelleri atılmaya başlanmıştır. Ancak bunun, geniş bir coğrafya ve görevlendirilecek yetişmiş elemanların kıtlığı söz konusu iken, devletin her tarafında aynı ölçüde etkili ve başarılı bir şekilde uygulandığını iddia etmek güçtür.¹⁸²

2.1.1 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası’nda İdari Yapı

Teke yöresi ve civarının Osmanlı hakimiyetine geçmesiyle birlikte, Osmanlı yönetim anlayışına uygun olarak burada, kimi zaman Antalya, kimi zaman Teke denilen bir sancak teşkil edilmiş ve Antalya sancak merkezi yapılmıştır. Antalya’nın bu konumu incelediğimiz dönemde de devam etmiştir.

Sancaktaki genel idari yapının izlediği seyre bakıldığında; 1831’deki nüfus sayımından, başlangıçta Anadolu eyaletine bağlı olarak kurulan sancağın 19. yüzyılın ilk yarısı itibariyle, bu durumunu koruduğu anlaşılmaktadır.¹⁸³ Tanzimat’la gelen süreçle birlikte, idari teşkilat ve taksimatta bir takım düzenlemelere gidilmiştir. 1846 senesinde ilk defa neşredilmiş olan Devlet salnamesine göre, Teke Sancağı Karaman

---

¹⁸⁰ Tönük, ss.146-149 ve s.177

¹⁸¹ Aktüre, s.96

¹⁸² Ali Akyıldız, **Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme**, 1. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları, 2004, s. 79

¹⁸³ Enver Ziya Karal, **Osmanlı İmparatorluğu’nda İlk Nüfus Sayımı 1831**, Ankara: Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü Yayını, 1943, s.15

Eyaleti'ne bağlıdır.¹⁸⁴ 1850 yılı Devlet salnamesinden sancağın bu tarihte de Karaman Eyaleti'ne bağlı olduğu görülmektedir.¹⁸⁵ Vilayet sistemine geçilmesiyle birlikte sancak, Konya Vilayeti'ne bağlanmıştır. 1869 senesi Konya Vilayet Salnamesi'nde sancağın merkez kazası Antalya ile birlikte, Elmalı, Kızılkaya, Alaiyye ve Akseki olmak üzere beş kazası bulunmaktadır.¹⁸⁶ 1890 yılı kayıtlarına göre sancak yine beş kazaya sahiptir. Ancak, çıkarılan Nevahi Nizamnamesi ile nahiye olarak Antalya kazasına bağlanan Kızılkaya kazasının yerini, yeni kurulan Kaş kazası almıştır.¹⁸⁷ 1896 senesi itibariyle de sancağın bu beş kazadan mürekkep bulunduğu ve 19. yüzyıl sonları itibariyle de Antalya'nın sancak merkezi olma statüsünü koruduğu görülmektedir.¹⁸⁸

19. yüzyılın ilk yarısında genellikle, Teke Sancağı ile Hamid Sancağı'nın birleştirilerek veya bazan ayrı olarak "vezir" rütbeli paşalara "mutasarrıflık" olarak tevcih edildiği görülmektedir. Bu paşalardan göreve gelebilen paşalar "mutasarrıf" ünvanıyla ya her iki sancağı yada yalnızca birini yönetirken, göreve gelemeyen "mutasarrıflar"ın yerlerine mutasarrıfların kendileri tarafından veya hükümet tarafından seçilen becerikli, dürüst biri *mütesellim* sıfatı ile tayin edilmiştir. Genellikle asker kökenli, "Ağa" sıfatlı bu mütesellimlerin, bazan doğrudan merkezi yönetim veya bir hazine tarafından bu sancaklardan birine veya ikisine "Teke Sancağı Mütesellimi" veya "Teke ve Hamid Sancağı Mütesellimi" sıfatı ile atandıkları görülmektedir. Görev başına gelen "mutasarrıf veya mütesellim"ler, "Teke ve Hamid Sancakları Divanı" adı altında oluşturdukları "Sancak Divanları" ile bu sancaklardan birini veya her ikisini yönetmişlerdir. Tanzimat'la gelen süreçte ise idari teşkilatta, "Kaymakam, Mutasarrıf ve Vali" ünvanıyla tayin edilen idareciler yer almışlardır.¹⁸⁹

1914 senesinde Teke Sancağı, "Müstakil Teke Mutasarrıflığı" haline getirilmiştir. Tüm bu düzenlemeler süresince Antalya, dahil olduğu idari birimin merkezi olma konumunu sürdürmüştür. Cumhuriyet'in ilanından sonra, 1924 yılında

---

¹⁸⁴ Tönük, s.110

¹⁸⁵ Baykara, ss.126-128

¹⁸⁶ **Konya Vilayeti Sal-namesi / 1869 Konya Yıllığı**, Çev.Mehmet Eminoglu, Konya: Konya Büyükşehir Belediyesi Yayını, ss.135-141

¹⁸⁷ Güçlü, s. 31

¹⁸⁸ İbrahim Hakkı Konyalı, **Alanya (Alaiyye)**, İstanbul: Ayaydın Basımevi, 1946, s.264

¹⁸⁹ Özdemir, "Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)", ss. 1370-1371

çıkarılan Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'na göre; Müstakil Mutasarrıflıklara ve sancaklara “vilayet” adının verilmesi uygulamasının getirilmesiyle birlikte, “Müstakil Teke Mutasarrıflığı”, “Antalya Vilayeti” olmuştur.¹⁹⁰

2.1.2 19. Yüzyılda Antalya’da İdari Teşkilat

Tanzimat’ın ilanını takiben çıkarılan 1864 Tarihli Vilayet Nizamnamesi ile eyalet sisteminden, vilayet sistemine geçiş süreci başlamıştır.¹⁹¹ Bilindiği üzere eyalet sisteminde, her fetih olunan yere asker yönetici diyebileceğimiz birer beyin yanı sıra, sivil hükümeti temsilen adli, mülki ve beledi işleri yürütmek üzere kadılar tayin edilmiştir.¹⁹² Klasik Osmanlı idari düzeninde, devletin merkez hükümeti denetiminde olan idare örgütü denilince akla gelen “kaza” idari bölgesi, kadıların yetki ve sorumluluk alanları olmuştur.¹⁹³ Kadıların adli, mülki ve beledi alandaki görevleri 1826 yılına kadar sürmüş olup, sonraki yıllarda kadılar sadece yargı organı olarak kalmışlardır.¹⁹⁴

Vilayet sistemine geçişin temelini oluşturan 1864 tarihli Tuna Vilayeti Nizamnamesi’nin küçük değişikliklerle tadil edilmesiyle çıkarılan 1867 Tarihli Vilayetler Nizamnamesi ile, vilayet sistemi diğer vilayetlerde de uygulanmaya başlanmıştır. Daha sonra ise, 1870 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi çıkarılarak, değişiklik gerektiren veya eksik bulunan bazı hususlar bu nizamname ile düzenlenmiştir.¹⁹⁵

Kaza teşkilatına dair bu nizamnamelerde yer alan hükümler, Osmanlı idari düzeninde, hem idari-askeri bakımdan sancak merkezi, hem de adli teşkilat açısından kaza merkezi durumunda olan Antalya kazasının,¹⁹⁶ 19. yüzyıl’daki idari teşkilatına dair önemli bilgiler edinmemizi sağlamaktadır.

1864 tarihli Tuna Vilayeti Nizamnamesi’ne göre mülki işlerde; “*kaymakam*,

---

¹⁹⁰ Güçlü, ss. 33-34

¹⁹¹ Tönük, s.52

¹⁹² Tönük, s.55

¹⁹³ Akdağ, **Türkiye’nin İktisadi ve İctimai Tarihi / Cilt II**, s.88

¹⁹⁴ Aktüre, s.93

¹⁹⁵ Tönük, ss. 146-149 ve s.177

¹⁹⁶ Karaca, s.94

kaza katibi, idare meclisi ve zaptiye askerleri”nin, hukuki işlerde ise; “*hakim-i kaza ve meclis-i devai*”nin kaza teşkilatının organları olarak yer aldıkları görülmektedir. Buna göre, kaymakam kazada mülkiye, maliye ve zabtiye işlerine bakmak üzere devletin bir görevlisi olup, birinci derecede mercii liva mutasarrıfıdır.¹⁹⁷

1870 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi’ne göre ise; “*kaymakam, malmüdürü, idare katipleri, emlak ve nüfus memurları, zabtiye zabiti, kaza idare meclisi*”nin kaza idari teşkilatının uzuvlarını oluşturduğu ve bu hususta bir önceki nizamnameye göre eklemelerin olduğu görülmektedir.¹⁹⁸ Bir başka düzenleme ise, 21 Şubat 1876’da çıkarılan İdare-i Umumiye-i Vilayet Hakkında Talimat’tır. İdari taksimat açısından bir değişiklik getirmeyen bu talimatın kaza kaymakamlarına yönelik olarak; “*Kaymakamlar, buldukları kazada liva mutasarrıflarının vekili olup bunların vezai fi dahi talimatın ahkamı umumiyesinden kazalar idarelerine raci olan şeyleri icra etmekten ve buldukları mahallerin zabitasına ve umuru maliye ve mülkiye ve hukukiyenin icraatına bakmaktan ibarettir.*” Hükmünün yer aldığı ve görev tanımlarının yapıldığı görülmektedir.¹⁹⁹

2.1.2.1 19. Yüzyılda Antalya’da İdari Taksimat

İncelediğimiz dönemde, Osmanlı idari taksimatında Teke Sancağı merkez kazası olan Antalya’nın bir kaza olarak alt idari birimlerini, nahiyeler, köyler, mahalleler ve çiftliklerin oluşturduğu görülmektedir. Çeşitli kaynaklardan edinilen verilere göre, Antalya’daki idari kademe birimleri aşağıda yer almaktadır.

---

¹⁹⁷ Tönük, ss.156-157

¹⁹⁸ Tönük, ss.193-194

¹⁹⁹ Tönük, s.212; s.218

2.1.2.1.1 Nahiyeler

Osmanlı idari yapılanması içinde “*nahiye*” kavramı farklı anlamlarda kullanılmıştır. Aynı özelliklere sahip köylerden oluşan idari bir bölge anlamında kullanıldığı gibi, cihet, yön, taraf, bölge, vilayet, divan ve cemaat anlamlarında da kullanılmıştır.²⁰⁰

Bilindiği üzere, Osmanlı idari düzeninde eyalet sisteminden vilayet sistemine geçiş 19. yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşmiştir. Bu süreçte, idari yapılanmaya yönelik düzenlemelere nahiyeler açısından bakıldığında, 1864 tarihli Tuna Vilayeti Nizamnamesi’nde dört kademededen oluştuğu görülen idari taksimatta nahiyelerle ilgili olarak dördüncü kademedeki karye maddesinde bir açıklama beyan edilmiştir. Buna göre: “*Bazı kuranın içtimaından hasıl olan küçük daireler hasbelmevki müstakil kaza olmayıp diğer bir kazaya ilhakla idare olunur. Ve bunlar nahiye ittihaz kılınır.*” Denilmek suretiyle nahiyelerin birkaç köyün bir araya gelmesiyle oluştuğu ve karye idari kademesi kapsamında düzenlendiği görülmektedir. 1870 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi’nde ise idari taksimat kademesi beşe çıkartılarak nahiyeler ayrı bir idari kademe haline getirilmiştir. 1876 Tarihli İdare-i Nevahi Nizamnamesi ile nahiye idaresi yeniden tanzim edilmiştir. Bu nizamnamede de, 1870 Nizamnamesi hükümlerindeki gibi nahiyeler, köy ve çiftliklerden mürekkeptir. Ancak bu nizamname ile nahiye dairleri iki kısma ayrılmıştır. Buna göre; birincisi, münferinden teşkil edilen nahiyeler ikincisi ise, toplu olarak teşkil edilen nahiyelerdir. 200 haneden fazla olan köyler doğrudan doğruya nahiye olarak kabul edilmiş ve bu sayıdan az olan köyler de bu miktara ulaşınca kadar birleştirilerek nahiyeler teşkil edilmiştir. İdari teşkilatta ise bir önceki nizamnamede mevcut olan Nahiye Müdürü ve Nahiye Meclisi’ne ek olarak Nahiye Katibi ve Nahiye Zabıt Katibi teşkilata dahil edilmiştir. 1876 Nizamnamesi ile yeni nahiyeler teşkil edilirken, bazı kazaların da nahiye haline getirildiği görülmektedir.²⁰¹

İncelediğimiz dönem itibariyle merkez kaza Antalya’nın nahiyelerine baktığımızda, Osmanlı idari yapısındaki düzenlemelere bağlı olarak yıllar itibariyle,

---

²⁰⁰ Karaca, s.70

²⁰¹ Tönük, s.149; s.178; ss. 200-206

nahiye sayısında değişiklikler olduğu görölmektedir.

19. Yüzyılın ilk yarısında Antalya'nın Istanos Nahiyesi olmak üzere tek bir nahiyesi bulunduğunu, 1831 tarihli nüfus sayımı verilerinden öğrenmekteyiz.²⁰² 1840 ve 1844-1845 senelerinde, hane reislerinin gelirlerinin tespiti maksadıyla yapılan tahrirlerin kaydedildiği temettuat defterleri²⁰³ katalogu tarandığında, Antalya Kazası'na bağlı bulunan üç nahiye ismine rastlanmaktadır. Bu nahiyeler, Istanos, Beşkonak ve Has nahiyeleridir.²⁰⁴ 1853 senesindeki durumu veren bir diğer kaynakta ise, Antalya'nın 19. yüzyılın ortalarında da üç nahiyesi olduğu görölmektedir. Ancak bu kaynakta, üçüncü nahiye olarak, Beşkonak değil Serik nahiyesinin ismi geçmektedir.²⁰⁵ Bunun, Beşkonak ve Serik'in aynı civardaki yerleşim birimleri olmalarından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Nitekim, 1856-1857 (1273) yılına ait Devlet Salnamesi'nde de "*Serik nam-ı diğer Karahisar-ı Teke mea nevahi-i Beş-konak*" ifadesi bunu göstermektedir. Aynı salnamede, Antalya'nın Istanos ve "*Nahiye-i Mortina* nam-ı diğer Kürd aşireti*" olmak üzere iki nahiyesi olduğu görölmektedir.²⁰⁶ 1874-1875 (1290) yılına ait Konya Vilayet Salnamesi'ne göre bu tarihte de Antalya'ya yine bu iki nahiye bağlı bulunmaktadır.²⁰⁷

1876 Tarihli İdare-i Nevahi Nizamnamesi'nin yürürlüğe girmesinin ardından çıkarılan devlet salnamelerindeki kayıtlara göre, bu nizamname neticesinde Teke Sancağı merkez kazası Antalya'da; Mamort, Istanos, Kızılkaya, Bucak-Maa Hısnı, Serik, Milli, Beşkonak Nahiyeleri teşkil edilmiştir.²⁰⁸ 1890 senesinde ise, Antalya'nın Istanos, Sirik (Serik), Millu, Kızılkaya olmak üzere dört nahiyesi bulunduğu görölmektedir.²⁰⁹ Bu değişikliklerden, Osmanlı idari yapılanmasındaki düzenlemelerin, 19. yüzyılın sonlarında da devam ettiği sonucunu çıkarmamız mümkündür.

---

²⁰² Karal, s.122

²⁰³ Mübahat Kütükoglu, "Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi Kaynaklarından Temettü Defterleri", **Belleten**, C. 59, s. 225, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1995, ss.395-396

²⁰⁴ Örnek olarak bkz., BOA. ML.VRD. TMT. Nu: 9663, 9719, 17530

²⁰⁵ Güçlü, s.28

* Mortina (Murtana) : Aksu; bkz., Nuri Akbayar, **Osmanlı Yer Adları Sözlüğü**, 2. baskı, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2003, s.6

²⁰⁶ Baykara, s.239; Güçlü, s.28

²⁰⁷ Güçlü, s. 30

²⁰⁸ Tönük, ss. 206-209

²⁰⁹ Vital Cuinet, **La Turquie D'Asie I**, Editör: Ernest Leroux, Paris: 1892, s.853; Konyalı, s.264

2.1.2.1.2 Köyler

Köy veya bir diğer ifadeyle karye idari birimi, Osmanlı'da kır iskanının önemli bir parçasını oluşturmakta olup, Selçuklu köy hayatının bir devamı niteliği taşımıştır. Osmanlı döneminde yerleşik hayat daha belirgin bir hale gelmiştir. Köyler de şehirler gibi cami etrafında teşekkül etmiş olup, bazılarında tekke ve zaviyeler de yer almıştır. Köy yerleşimi üzerinde Ahilik geleneğinin rolü büyük olmuştur.²¹⁰

Klasik Osmanlı idari yapısında köy idaresi, sınırları içinde bulunduğu sancağın kadısına bağlı olarak teşkilatlanmıştır. Köy kethüdasının yönetimindeki yiğitbaşılardan oluşan köy teşkilatında idari etkinlik imamlarda olmuştur.²¹¹ 1833'ten itibaren muhtarlık örgütünün köylerde de kurulmaya başlamasıyla, daha önce imamlar ve ayanlar tarafından yerine getirilen işler muhtarlara verilmiştir. Özellikle, köy halkının devlete ödemekle yükümlü olduğu bütün vergilerin muhtar tarafından toplanıp ilgililere teslim edilmesi, Tanzimat dönemi muhtarlarının başlıca görevleri arasında yer almıştır. İmamlar da muhtarlarla birlikte halk-hükümet ilişkilerinin yürütülmesinde etkin olmayı sürdürmüşlerdir.²¹²

19. yüzyılda vilayet sistemine geçişle birlikte idari taksimat ve bu taksimatın teşkilat ve idaresine yönelik olarak köy idari biriminde de düzenlemeler yapılmıştır. 1864 Tarihli Vilayet Nizamnamesi'nde idari taksimattaki dört kademededen biri olarak "Karye" biriminin yer aldığı görülmektedir. Bu nizamname'ye göre kazalar, karyelere ayrılmıştır. Her karye bir belediye dairesi olup, bazı karyelerin birleşmesinden oluşan küçük karyeler mevki olarak müstakil kaza olamadıklarından dolayı diğer kazaya dahil edilmişler ve bunlar "nahiye" olarak kabul edilmişlerdir. Nizamnamede, karyelerdeki idari teşkilata yönelik olarak ise; idari teşkilatın muhtar, ihtiyar meclisi, köy bekçi ve korucusundan oluştuğu, teşkilat organlarının görev ve yetkileri ile beraber, muhtar ve ihtiyar meclisinin seçim usulüne yönelik düzenlemelere yer verildiği görülmektedir. Nizamnamede ayrıca imamlar ve diğer cemaatlerin ruhani reislerinin ihtiyar meclisinin

---

²¹⁰ Tabakoğlu, s. 161

²¹¹ Tabakoğlu, s. 161

²¹² Musa Çadircı, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, Ankara: TTK Basımevi, 1991, ss. 38-40

tabii azasından olacakları bildirilmektedir.²¹³

1870 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi hükümlerine göre ise, idari taksimatın nahiyelerle birlikte beş kademeye çıkarıldığı ve nahiyelere dahil edilen köylerin beşinci kademede yer aldığı görülmektedir. İdari teşkilat organlarında ise bir değişikliğe gidilmemiştir.²¹⁴

Nahiyelerin yeniden düzenlemeye tabi tutulduğu 1876 Tarihli İdare-i Nevahi Nizamnamesi'nde ise genel hükümlerden anlaşıldığı kadarıyla köylerin mevcudiyetleri ve idare tarzlarının olduğu gibi muhafaza edildiği görülmektedir.²¹⁵

19. yüzyıl, Osmanlı idari yapısının dönüşüme uğradığı bir yüzyıl olmuştur. Bu dönemdeki idari yapıya yönelik düzenlemelerin yansımalarını, merkez kaza olarak Antalya'nın idari taksimat ve teşkilatında görmek mümkündür. Nitekim, köy sayılarının veya köylerin dahil edildiği idari birimlerin yıllar itibariyle farklılıklar arz etmesi de bunun bir göstergesidir.

Antalya şehrinin 19. yüzyıldaki köylerini tespit amacı ile 19. yüzyılın belli kesitlerine dair bilgiler ihtiva eden dört kaynaktan yararlanılmıştır. Bunların ilki; Hasan Moğol'un Antalya ile ilgili çalışmasıdır. Çalışmada, bulunabilen en eski tarihli sicil olan ve (1808-1817) tarihlerini ihtiva eden 1 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili Defteri verilerine göre köy adlarının bir listesi verilmektedir.²¹⁶

Moğol'un çalışmasında; "Antalya Sancağı'na bağlı köyler" olarak 71 adet köy listelenmiştir. Buna göre; vergilerin tarh ve tahsil edildiği ifade edilen 1 Numaralı Şeri'yye Sicili Defteri'nde yer alan Antalya Sancağı'na bağlı köyler şu şekildedir:²¹⁷

---

²¹³ Tönük, s.149; ss. 158-159

²¹⁴ Tönük, s.180; s.198

²¹⁵ Tönük, s.200

²¹⁶ Moğol, s.11

²¹⁷ Moğol, ss. 33-39

Tablo 1

1 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili Kayıtlarında Geçen Antalya Sancağı'na Bağlı Köyler (1808-1817)

Köy İsimleri		Köy İsimleri	
1	Ali Fahreddin-i Kebir	37	Sımandır
2	Ali Fahreddin-i Sağır	38	Geyik Bayırı
3	İmecik	39	Yıva
4	Yazır Kardıcı	40	Köseler
5	Sekice	41	Kandıra
6	Kundı	42	Çukurca
7	Avcı Bayırı	43	Bağçe
8	Yund	44	Leylek
9	Çaykenarı	45	Ürkütlü
10	Fığla	46	Kevzer
11	Çıvgalar	47	Dur'ali
12	Karakoyunlu	48	Osman Halifeler
13	Beğiş	49	Sökeler
14	Kurtlar Karamanı	50	Sulak
15	Taşkesiği	51	Tumanlar
16	Avdan	52	Belek
17	Akkilisa	53	Kargalık
18	Andiye	54	Karadigin
19	Balıklı Kebir	55	Bayat
20	Balıklı Sağır	56	Mirahor
21	Karkın	57	Çığlık
22	İnhan	58	Cema'at-ı Millu
23	Ekşili	59	Karaman
24	Dere	60	Güzelim Asi Karaman
25	Sülekler	61	Sülekler
26	Yaka	62	Şehir Karakoyunlu
27	Yelten	63	Akçeaniş
28	Şerafeddin	64	Manay
29	Bayır	65	Çıyıklı
30	Mamatlar	66	Yeleme
31	Garibce	67	Alaylu
32	Karakuyu	68	Sığırılık
33	Bıyıklı	69	Viranşehir
34	Çakıllı	70	Gürün
35	Kızılı	71	Minecik
36	Çam		

Yine aynı çalışmada, Antalya Şeri'yye Sicilleri'ndeki vergi kayıtlarında bu 71 adet köyden başka, yine sancağa bağlı olduğu ifade edilen köy adlarına, sancağa bağlı her bir kaza nezdinde yer verilmiştir. Burada Nefs-i şehri-i Antalya'ya bağlı olarak 36 adet köy adının yer aldığı görülmektedir.²¹⁸

Tablo 2
Antalya Şeri'yye Sicilleri Kayıtlarında Geçen Nefs-i Şehr-i Antalya'ya Bağlı Köyler (1808-1817)

Köy İsimleri		Köy İsimleri	
1	Ahatlı	19	Yarbaş Çandır
2	Duacı	20	Hurma
3	Keşirler	21	Başköy
4	Koyunlar	22	Camili
5	Topallı	23	Çılık
6	Varsak	24	Dereli
7	Yukarı Karaman	25	Ilıca
8	Cihadiye	26	Karadeveliler
9	Hacı Celiller	27	Kızıklı
10	Hatibler	28	Kirişçiler
11	İhsaniye	29	Kovanlık
12	Kayadibi	30	Yağca
13	Kurşunlu	31	Yeşilbayır
14	Çakırlar	32	Kemer
15	Aşağı Karaman	33	Çamyuva
16	Bahtılı	34	Ovacık
17	Çitdibi	35	Ulupınar
18	Hisar Çandır	36	Aslanbucak

Yukarıda yer verdiğimiz Antalya Şeri'yye sicillerinde geçen bu köy isimlerinden bazıları, “Çiftlikler” ve “Mahalleler” kısmında da görüleceği üzere, temettuat teftelerinde çiftlik veya mahalle olarak kaydedilmişlerdir. Yine bazı köylerin de temettuat defterlerinde Antalya Sancağı'na bağlı diğer kaza veya nahiyelere dahil köyler olarak geçtiği görülmektedir.

19. yüzyıl Antalya merkez kazasına dahil köy adlarının belirlenmesinde yararlanılan ikinci kaynak ise 1830 tarihli (3190 numaralı) ve 1840 tarihli (3208 / 3211

²¹⁸ Moğol, s.39, (Bu çalışmada 1 Numaralı AŞS. dışında değerlendirmeye tabi tutulan diğer Antalya Şeri'yye Sicili Defterleri: 2-3-4-5-6-7-8-18 Numaralı AŞS.'dir.)

/ 3212 numaralı) nüfus defterleridir.²¹⁹ Bu defterlerden elde edilen verilere göre oluşturulan ilk tablo 1830 senesine ait olup aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3
1830 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Antalya Merkez Kazası Köyleri

Köy İsimleri		Köy İsimleri	
1	Karye-i Sekici ve Bahtlı ve Çakırlar	14	Karye-i Bıyıklı
2	Karye-i Avcıbayırı maa Doyuran	15	Karye-i Ekşili
3	Karye-i Kıkbayırı	16	Karye-i Bağçe
4	Karye-i Duacı	17	Karye-i Çığlık
5	Karye-i Hurma	18	Karye-i Şehr-i Karakoyunlusu
6	Karye-i Şerefeddin	19	Karye-i Solaklar
7	Karye-i Duraliler	20	Karye-i Zeytun
8	Karye-i Çam	21	Karye-i Önceli
9	Karye-i Dumanlar	22	Karye-i Varsak
10	Karye-i Karaçalı	23	Karye-i Mandirle
11	Karye-i Çirkinoba	24	Karye-i Kındıra
12	Karye-i Kundu	25	Karye-i Kızıllı
13	Karye-i Asikaraman	26	Karye-i Güzelim Karamanlu

²¹⁹ BOA., NFS.d. 3190 / NFS.d.3208 / NFS. d. 3211 / NFS. d. 3212

1840 tarihli (3208 / 3211 / 3212 numaralı) nüfus defterlerinden elde edilen veriler ise aşağıdaki tabloda düzenlenmiştir.

Tablo 4
1840 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Antalya Kazası Köyleri

Köy İsimleri		Köy İsimleri	
1	Karye-i Önceli	19	Karye-i Ekşili
2	Karye-i Hurma	20	Karye-i Kızıllı
3	Karye-i Çakırlar	21	Karye-i Manderli
4	Karye-i Bahtılı	22	Karye-i Dumanlar
5	Karye-i Sekici	23	Karye-i Solak
6	Karye-i Kıkbayırı	24	Karye-i Çam
7	Karye-i Şerefeddin	25	Karye-i Keşerli
8	Karye-i Avcıbayırı	26	Karye-i Çirkinoba
9	Karye-i Karamanlu	27	Karye-i Kındıra
10	Karye-i Alaplu	28	Karye-i Karaveliler
11	Karye-i Asikaraman	29	Karye-i Karaçalı
12	Karye-i Zeytun	30	Karye-i Kundu
13	Karye-i Varsak	31	Karye-i Hisarçandır
14	Karye-i Duacı	32	Karye-i Yarbaşçandır
15	Karye-i Duraliler	33	Karye-i Çitdibi
16	Karye-i Çıglık	34	Zeytun Karyesi Manutaş Abdal Taifesi
17	Karye-i Bağçe	35	Yabancı Kazgancı Müslim Kıbtıyan
18	Karye-i Bıyıklı		

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Maliye Nezareti Temettuat Defterleri, 19. yüzyıl Antalya merkez kazasına dahil köy adlarının belirlenmesinde yararlanılan üçüncü kaynaktır. 1844 senesinde, Antalya kazasına yönelik önemli bilgiler ihtiva eden temettuat defterlerinden, arşiv katalogunda, “Antalya kazasına bağlı köy” olarak geçen defterler değerlendirilmeye alınmıştır. Temettuat defterleri verileri ışığında oluşturulan tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 5
Temettuat Defterlerine Göre Antalya Kazası Köyleri (1844)

Köy İsimleri		Köy İsimleri	
1	Yazır karyesi	28	Zeytun Karyesi Abdal Taifesi
2	Sülekler karyesi	29	Örgünlü karyesi
3	Karcıbayırı Şerefeddin karyesi	30	Çitdibi köyü
4	Kındıra karyesi	31	Osman halifeler karyesi
5	Ekşili karyesi	32	Beğeş karyesi
6	Ali Fahreddin köyü	33	Duraliler karyesi
7	Çağlak köyü	34	Baltan karyesi
8	Simandır karyesi	35	Alaylı karyesi
9	Geyikbayırı karyesi	36	Yarbaşı Çandır karyesi
10	Sekellü karyesi	37	Çakırlar karyesi
11	Ali Fahreddin Sagir karyesi	38	Varsak köyü
12	Karataş karyesi	39	Garibce karyesi
13	Kargılık karyesi	40	Karaman karyesi
14	Akkilise karyesi	41	Fığla köyü
15	Duacı köyü	42	Küçükbalıklı köyü
16	Çaykenarı karyesi	43	Oran karyesi
17	Sekici karyesi	44	Bıyıklı karyesi
18	Belek karyesi	45	Çam karyesi
19	Yaka köyü	46	Dere karyesi
20	Solak karyesi	47	Kışla Karyesi
21	Bağçe karyesi	48	Zeytün karyesi
22	Güzar karyesi	49	Kızıllı karyesi
23	Hisarçandır karyesi	50	Endiye karyesi
24	Yalınlikebir karyesi	51	Doyran köyü
25	Asikaramanlı köyü	52	Karaçalı karyesi
26	Enhar Çiftliği köyü(İslam)	53	Beyrebucak/ Direvli köyü (İslam)
27	Endiye Köyü (İslam)		

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9673, 9674, 9677, 9680, 9683, 9684, 9687, 9689, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9698, 9701, 9702, 9703, 9705, 9706, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9716, 9721, 9722, 9723, 9724, 9726, 9727, 9732, 9737, 9738, 9746, 9749, 9751, 9752, 9754, 9760, 9761, 9763, 9764, 9766, 9767, 9771, 9772, 9773, 17567, 17578, 17726, 17727

Buna göre; Arşiv katalogunda “Antalya kazasına bağlı köy” olarak kayıtlı 53 adet temettuat defteri tespit edilmiştir. Tespit edilen defterlerden Endiye Köyü ve Zeytun Karyesi’ne ait ikişer defter mevcut olup, bu köylere ait defterler kayıtlarda; “9772 numaralı Endiye Karyesi temettuat defteri, 17567 numaralı Endiye Köyü (İslam) temettuat defteri, 9767 numaralı Zeytun Karyesi temettuat defteri ve 9766 numaralı Zeytun Karyesi Abdal Taifesi temettuat defteri” olarak yer almaktadırlar.

19. yüzyıl’da Antalya kazası köylerinin tespiti için yararlanılan bir diğer çalışma ise, Erdal Taşbaş’ın, 15 Numaralı Antalya Şeri’yye Sicili Defteri verilerine göre yaptığı çalışmadır. Bu sicil ise (1866-1867) tarihlerini ihtiva etmektedir.²²⁰ Antalya Sancağı’na bağlı kaza ve nahiyelerin köylerinin bu sicilde 29 adet olarak tespit edilmiş olduğu görülmektedir. Bu köyler şunlardır:

Tablo 6

15 Numaralı Antalya Şer’iyye Sicili Kayıtlarında Geçen Antalya Sancağı’na Tabi Kaza ve Nahiyelerin Köyleri (1866-1867)

Köy İsimleri		Köy İsimleri	
1	Cumalar	16	Çerkimmüyye
2	Ali Fahreddin-i Sagîr	17	Mandarlı
3	Hasil	18	Kum
4	Bahtılı	19	Çandır
5	Karabayır	20	Sulak
6	Çuğalar	21	Ali Fahreddin-i Kebîr
7	Irmak	22	Kızıllı
8	Ketşerler	23	Sekice
9	Asıl Karacan	24	İkibaşlı
10	Kazıcı	25	Çerkinoba
11	Ekşili	26	Tahtalı
12	Sülekler	27	Yatanlı
13	Alaylı	28	Bıyıklı
14	Hümanlar	29	Çıvgalar
15	Sağırılı		

²²⁰ Erdal Taşbaş, **15 No’lu Antalya Şer’iyye Sicili Defterine Göre 1866-1867 Yılları Arasında Antalya Şehrinin İdari ve Ssoyo-Ekonomik Durumu**, (Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi SBE, 2007), s.7

19. yüzyılın belli zaman dilimlerini ihtiva eden kaynaklardan tespit edebildiğimiz bu köy isimleri, 1 Numaralı Şeriyye Sicili ve 15 Numaralı Şeri'yye Sicili'nde, Antalya Sancağı'nın kaza ve nahiyelerine bağlı köyler olarak belirtilmiştir. Bu her iki kaynak ve 1840 tarihli nüfus defterleri verilerinde, temettuat defterlerinde çiftlik olarak geçen yerleşim birimlerinin köy olarak kaydedilmiş oldukları görülmektedir. Temettuat defterlerinde Antalya Sancağı'nın, merkez kaza Antalya dışındaki kaza ve nahiyelerine tabi köy isimlerine de ulaşılabilmeyle beraber, konumuz gereği yalnızca Antalya merkez kazaya bağlı oldukları tespit edilebilen köyler değerlendirmeye alınmıştır. Temettuat defterleri verilerine göre belirlenen köy isimlerinin diğer kaynaklardaki köy isimleri ile bir karşılaştırması yapıldığında, listelerde eşleşen isimler olduğu gibi eşleşmeyen isimlerin de bulunduğu yukarıdaki tablolarda da görülmektedir. Bu hususla ilgili olarak şunu belirtmek gerekir ki; her kaynağın farklı zaman dilimini içermesi, transkripsiyon farklılığı nedeni ile bazı köy isimlerinin eşleşip eşleşmediği hususunda muallakta kalınması ve daha önce de bahsettiğimiz üzere, 19. yüzyıl'da idari taksimatta yapılan düzenlemelerin etkisiyle, köylerin birleştirilerek nahiyelerin oluşturulması, köy adlarında değişiklikler yapılması yada nüfus artışıyla birlikte bazı mahallelerin köy konumuna getirilmesi gibi düzenlemelerle köy sayısı ve isimlerinde meydana gelen değişiklikler, 19. yüzyılda, özellikle de bu yüzyılın ikinci yarısında, idari birimlerin isimlerinin tespiti açısından göz önünde bulundurulması gereken hususlardır.

Cuinet'in 1890 yılı saptamalarına göre ise, Antalya kazasının yüzyıl sonları itibariyle 163 köyü olduğu görülmektedir. Ancak, bu kaynakta köy isimlerine yer verilmemiştir.²²¹

Kaynaklarda tespit edilen köy isimlerinin genel olarak, Türk aşiret, boy ve oymak isimleri, şahıs isimleri, bitki örtüsü isimleri, coğrafi özelliklere dayanan isimler, meslek isimleri, dini kimlikleri olan kişi isimleri gibi isimlerden oluştuğu görülmektedir.

---

²²¹ Cuinet, *La Turquie D'Asie I*, s.853

2.1.2.1.3 Mahalleler

Bir mekan ismi olan “*Mahalle*” kelimesi, devamlı veya geçici olarak ikamet etmek için kurulan küçük yerleşim birimlerini ifade etmektedir.²²² Geleneksel Osmanlı idari yapılanması içinde mülki, beledi ve adli teşkilatın ilk basamağını “*mahalleler*” teşkil etmiştir.²²³

19. yüzyılın ilk yarısına kadar mahallelerin idaresi, müslüman mahallelerinde imamların, gayr-ı müslim mahallelerinde haham veya papazların sorumluluğunda olmuştur. 19. yüzyıl ıslahatlarıyla birlikte, mahalle ve köylerde muhtarlık teşkilatı kurulmaya başlamış ve mahalle idaresinde muhtarlar, imamlara göre daha yetkili konuma gelmişlerdir.²²⁴

19. yüzyılda, idari yapıda gerçekleştirilen düzenlemelere mahalleler açısından bakıldığında, 1864 Tarihli Vilayet Nizamnamesi’nde mahallelerle ilgili olarak nizamnamenin beşinci maddesinde; “*Kasaba ve şehirlerde en az elli hane bir mahalle itibar olunur. Her bir mahalle, bir karye hükmünde bulunacaktır.*” düzenlemesine yer verildiği görülmektedir.²²⁵

1876 Tarihli İdare-i Nevahi Nizamnamesi’nin sekizinci maddesinde ise; “*Her daire dahilinde bulunan köylerin kemakan birer muhtarı olacak ve bir köy müteaddit mahalleden ve ahalisi sınıfı muhtelifeden mürekkep ise her sınıfın ve mahallenin başka başka muhtarı bulunacaktır.*” denilmek suretiyle, bir köy şayet birkaç mahalleden ve ahalisi çeşitli sınıflardan oluşmakta ise, her sınıfın ve mahallenin farklı muhtarı olması hükme bağlanmaktadır.²²⁶

19. yüzyılda, Osmanlı Devleti sürekli bir yeni oluşum içinde bulunmuştur. Osmanlı idari yapısına da yansıyan düzenlemelerin gerçekleştiği bu süreçte, Teke Sancağı’nın merkez kazası konumundaki Antalya’nın mahallerinin tespiti yapılırken,

---

²²² Ali Murat Yel, Mustafa Sabri Küçükbaşçı, “Mahalle”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Cilt-27**, Ankara, 2003, s.323

²²³ Osman Nuri Ergin, **Türk Belediyecilik ve Şehircilik Tarihi Üstüne Seçmeler**, Haz: Selahattin Yıldırım, İstanbul: T.C. Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği, 1987, s.124

²²⁴ Yel, Küçükbaşçı, “Mahalle”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Cilt-27**, ss.325-326

²²⁵ Tönük, s.149

²²⁶ Tönük, s. 203

diğer idari birimlerde olduğu gibi, mahallelerin de farklı yıllardaki farklı kaynaklarda sayı ve isim olarak değişiklikler arz ettiği görölmektedir.

19. yüzyıl Antalya'sının mahallelerini tespitte kaynak olarak yararlanılan çalışmalardan biri; Rıfat Özdemir'in Antalya Şeri'yye Sicilleri'nde yer alan, "Avarız ve Nüzül Resimleri"nin alındığını gösteren "Avarız ve Nüzül-Hanesi Defterleri", şehrin ihtiyacı olan masrafları karşılamak, bazı vergileri ödeyebilmek amacıyla toplanan "Salyane Resimleri"nin toplanması için tanzim edilen "Tevzii ve Taksim Defterleri", yine değişik "Tekalifler"in ödenmesi için düzenlenen "Hane Defteri", "Mahallat Defteri", "Sayım Defteri" gibi defterlere dayanarak yaptığı çalışmadır. Özdemir'in bu çalışmasında, 26 Mart 1809 tarihli "Mahallat Defterleri"nde 35 olarak tespit edilen mahalle sayısının, 1837 tarihli çeşitli "Mahallat Defterleri"nde 47 mahalleye ulaştığı görölmektedir. Özdemir, mahalle sayılarındaki bu artışı, nüfus artışının dışında, bazı büyük mahallelere bağlı olan ve "*Koltuk Mahalle*" olarak adlandırılan küçük mahallelerin ayrı sayılması, bir sayımda müşterek sayılan mahallelerin, daha sonraki sayımda ayrı ayrı sayılması, bir önceki sayımda, şehir çevresinde toplanan bazı münferit yapıların sayılmayıp, daha sonraki sayımda mahalle olarak sayılması gibi nedenlere dayandırmıştır. Özdemir'in tespitleri neticesinde ulaşılmış olduğu, 1809 ve 1837 yılları itibariyle Antalya'nın mahallelerinin listesi şu şekildedir.²²⁷

---

²²⁷ Özdemir, "Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)", ss.1386-1391

Tablo 7**1809 Tarihli Mahallat Defterleri'nde Kayıtlı Antalya'nın Mahalleleri**

Mahalle İsimleri		Mahalle İsimleri	
1	Cami-i Atik	19	Arab Mescidi
2	Kara Dayı	20	Şeyh Şüca'
3	Ahi Kızı	21	Araban
4	Tuzcular	22	Kızıl Harım (Kızıl Çıra)
5	Ahi Yusuf	23	Çavuş Bağçesi (Çavuş)
6	İskender	24	Sofular
7	Çullah Kara	25	Şeyh Sinan
8	Hacı Balaban (Balaban)	26	Demürcü Kara
9	Hatib Süleyman	27	Baba Doğan
10	Mecdeddin	28	Cami-i Cedid
11	Kızıl Saray (ve Kara Çallı)	29	Meydan
12	Tahıl Pazarı (Tahıl)	30	Kirişçiler
13	Divan Yeri	31	Yüksek
14	Kiçi Baba (Kiçi Bali)	32	Makbul Ağa (Makbul)
15	Sağır Beg	33	Takyeci Mustafa (Takyeci)
16	Aşık Doğan	34	Eğdir (Ekdir) Hasan (Keder)
17	Demirci Süleyman	35	Kışlak (Kışla)
18	Baba Beğ (Bali Beğ)		

1809 tarihli "Mahallat Defterleri"nde geçen bu mahallelere ilaveten 1837 tarihli "Mahallat Defterleri"inde geçen mahalleler ise şunlardır:

Tablo 8**1837 Tarihli Mahallat Defterleri'nde Kayıtlı Antalya'nın Mahalleleri**

Mahalle İsimleri		Mahalle İsimleri	
1	Elmalu	7	Kara Çallu
2	Perakente-i Makbul Ağa	8	Alaylu
3	Perakente-i Zimmiyan	9	Zeytun
4	Hisar Cüdi	10	Hurma (Fırma)
5	Hisarlı (Kısaldı, Fisadlı) (?)	11	Unculu (Önceli)
6	Parpetan (Kal'a Korkuluğu) Cüdi (Barban, Yarban) (?)	12	Şehr-i Karakoyunlu

19. yüzyılda Antalya kazasına dahil olan mahalleler ile ilgili bir diğer kaynak ise 1830 tarihli (3190 numaralı) nüfus defteridir. Tabloda yer alan defter verilerine göre, ilk 13 mahalle kale içinde, 21 mahalle kale dışında yer almakta olup, toplam mahalle sayısı 34'tür.

Tablo 9

1830 Tarihli Nüfus Defterine Göre Antalya Kazası Mahalleleri

Mahalle İsimleri		Mahalle İsimleri	
1	Mahalle-i Cami-i Cedid	18	Mahalle-i Elmalı
2	Mahalle-i Cami-i Cedid cami-i atik	19	Mahalle-i Aşık Doğan
3	Mahalle-i Makbulağa	20	Mahalle-i Sağırbey
4	Mahalle-i Hatib Süleyman	21	Mahalle-i Keçibali
5	Mahalle-i Mecdeddin	22	Mahalle-i Şeyh Sinan
6	Mahalle-i Hasbalaban	23	Mahalle-i Çavuş Bahçesi
7	Mahalle-i Karadayı	24	Mahalle-i Tahıl Pazarı
8	Mahalle-i İskender çelebi	25	Mahalle-i Eğdir Hasan
9	Mahalle-i Babadoğan	26	Mahalle-i Şecaaddin
10	Mahalle-i Tuzcular	27	Mahalle-i Sofiler
11	Mahalle-i Culahkara	28	Mahalle-i Arab Mescidi
12	Mahalle-i Ahikızı	29	Mahalle-i Araban
13	Mahalle-i Ahiyusuf	30	Mahalle-i Kızılharim
14	Mahalle-i Timurcu Süleyman	31	Mahalle-i Takiyeci
15	Mahalle-i Bal-i Bey	32	Mahalle-i Kirişçi
16	Mahalle-i Divanepiri	33	Mahalle-i Meydan
17	Mahalle-i Kızılsaray	34	Mahalle-i Timurci Kara

Hasan Moğol'un daha önce de bahsi geçen Antalya'ya yönelik çalışması da, 19. yüzyılda Antalya'nın mahallelerine dair bilgi edinebildiğimiz bir diğer kaynaktır. Moğol'un (1817-1826) arası tarihleri ihtiva eden 2 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili ve (1833-1836) arası tarihleri ihtiva eden 5 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili Defterleri verilerine göre tespit ettiği mahalleler aşağıdaki listede yer almaktadır.²²⁸

²²⁸ Moğol, ss. 41-43

Tablo 10

2 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili (1817-1826) ve 5 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili (1833-1836) Kayıtlarına Göre Antalya'nın Mahalleleri

Mahalle İsimleri		Mahalle İsimleri	
1	Hatib Süleyman	22	Kirişçiler
2	Şeyh Şuca'	23	Cami-i Cedid
3	Arab Mescidi	24	Şeyh Sinan
4	Has Balaban	25	Takıyyeci Mustafa
5	İskender	26	Timurcu Kara
6	Kızılharım	27	Sofılar
7	Aşık Toğan	28	Kışla
8	Divane Yeri	29	Makbule
9	Mecdüddin	30	Tuzcular
10	Ahi Kızı	31	Kara Dai
11	Çavuş Bahçesi	32	Baba Toğan
12	Bali Beğ	33	Yüksek
13	Keçi Bali	34	İğdir Hasan
14	Cami-i Atik	35	Sağır Beğ
15	Timurcu Süleyman	36	Araban
16	Ahi Yusuf	37	Meydan
17	Elmalu	38	Çolak Kara
18	Perakende-i Zımmiyan	39	Barban Çandır
19	Kızıl Saray	40	Çit Zımmi
20	Tahıl Pazarı	41	Kara Cello
21	Perakende-i Zımmiyan Makbule		

19. yüzyılda, Antalya'nın mahallelerini tespit edebildiğimiz diğer bir kaynak ise, Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Maliye Nezareti Temettuat Defterleridir. 1844 senesi sayımlarının kaydedildiği bu defterlere göre 37 mahalle tespit edilmiş olup, bu mahallelerin listesi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 11
Temettuat Defterleri Kayıtlarında Yer Alan Antalya Kazası Mahalleleri
(1844)

Mahalle İsimleri		Mahalle İsimleri	
1	Kirişçiler Mahallesi	20	Babadoğan Mahallesi Ermeni taifesi
2	Elmalı Mahallesi	21	Gebiz Aşireti Aşağıoba Mahallesi
3	Divanepiri Mahallesi	22	Martan Aşireti, Yetimler Mahallesi
4	Tahıl pazarı Mahallesi	23	Kızılsaray Mahallesi
5	Arap Mescidi Mahallesi	24	Eğdirhasan Mahallesi
6	Aşıkdoğan Mahallesi	25	Hacıbalban Mahallesi
7	Keçiyalı Mahallesi	26	Şeyhsancağı Mahallesi
8	Ahıkızı Mahallesi	27	Balibey Mahallesi
9	Sağırbey Mahallesi	28	Makbulağa mahallesi (Rum)
10	Karadağı Mahallesi	29	Tuzcular Mahallesi
11	Cami-i Atik Mahallesi	30	Şehr-i karakoyunlu Mahallesi
12	Meydan Mahallesi	31	Hattabsüleyman Mahallesi
13	Cadiş Bahçesi Mahallesi	32	Makbuleğa Mahallesi
14	Cellahkara Mahallesi	33	Cami-i cedid mahallesi (Reaya)
15	Demirci Süleyman Mahallesi	34	Babadoğan mahallesi (Reaya)
16	Kızılharim Mahallesi	35	Sofular Mahallesi
17	İskender Çelebi Mahallesi	36	Ermeni mahallesi (Reaya)
18	Takiyeci Mustafa Mahallesi	37	Asmadalı mahallesi (İslam)
19	Urban Mahallesi		

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9671, 9675, 9681, 9682, 9686, 9690, 9691, 9700, 9714, 9715, 9717, 9718, 9725, 9728, 9730, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9747, 9750, 9753, 9756, 9757, 9758, 9759, 9762, 9765, 9768, 9769, 9685, 9688, 10574, 17588, 17728

Behset Karaca'nın, 15 ve 16. yüzyıllarda Teke Sancağı'na yönelik olarak yapmış olduğu çalışmasında, 1455/1530/1568/1754 yılları tahrirlerinde kayıtlı olan Antalya'nın mahallelerine yer verilmiştir. Edindiğimiz bilgilere göre, 1455 tarihli tahrirde Antalya'nın 3 mahallesi, 1530 tahririnde 20 mahalle, 1568 tarihli tahrirde 39

mahalle ve 1754 tarihli verilerde ise kale içinde 16 ve kale dışında 22 olmak üzere toplam 38 mahalle tespit edilmiştir.²²⁹

Bahsettiğimiz bu çalışmada ulaşılan mahalleler, 19. yüzyılın ilk yarısında Antalya'nın yukarıda yer vermiş olduğumuz mahalleleriyle karşılaştırıldığında bu mahallelerden bazılarının 16. yüzyılın ilk yarısı ve ikinci yarısında, bazılarının ise 18. yüzyılın ikinci yarısı itibarıyla mevcut oldukları görülmektedir. Buna göre; Cami-i Atik, Cami-i Bali Bey, Cami-i Cedid, Mescid-i Ahi Kızı, Mescid-i Baba Doğan, Mescid-i Cüllah Kara, Mescid-i Has Balaban, Mescid-i Karatay, Mescid-i Müceddin, Mescid-i Mukbil Ağa, Mescid-i Sağırcı Ali, Mescid-i Temürcü Süleyman, Mescid-i Tuzcu mahalleleri 16. yüzyılın ilk yarısında olduğu gibi, 19. yüzyılın ilk yarısında da var oldukları görülen mahallelerdendir. İmareti Muhsin Çelebi nam-ı diğer Hatib Süleyman, Kassab Kici Bali, Mescid-i Arab, Mescid-i Aşıkdoğan, Mescid-i Bali Halife nam-ı diğer Kızıl Harım, Mescid-i Hurmalı, Mescid-i Hızır Sofu (Sofular), Mescid-i Takyacı Mustafa nam-ı diğer Eşekli, Mescid-i İğdirlü Hasan, Mescid-i İskender, Mescid-i Şüca' Halife mahalleleri ise 16. yüzyılın ikinci yarısından 19. yüzyılın ilk yarısına kadar mevcudiyetlerinin sürmüş olduğu görülen mahallelerdir. Araban, Çavuş Bahçesi, Divane Piri, Karadayı, Kızılsaray, Kirişçiler, Meydan, Şeyh Sinan, Tahin Pazarı, Timurcu Kara, Yüksek mahalleleri ise, 18. yüzyılın ikinci yarısından 19. yüzyıla değin var oldukları görülen mahallelerdir.²³⁰

Genel olarak bakıldığında, mahallelere de köy adlarında olduğu gibi, tabiatan, mesleklerden, kişi adlarından, dini öğelerden oluşan Türk-İslam adlarının verilmiş olduğu görülmektedir.

Antalya'nın mahalleleri ile ilgili olarak belirtilmesi gereken bir husus da, dini ve etnik unsurlar açısından mahallelerin durumudur. Özdemir'in tespitlerine göre; Antalya'da, çeşitli Osmanlı şehirlerinde olduğu gibi müstakil zımmi mahallesine rastlanmamakla birlikte, 17. yüzyılda müstakil zımmi mahallesi olarak görülen 4 zımmi mahallesinden 2 tanesinin tamamen Türkleşmiş, İslamlaşmış olduğu, 2 tanesinin ise ağırlık Türk-İslam nüfusta olmak üzere karışık bir yapı sergilediği belirtilmektedir.

---

²²⁹ Karaca, ss.117-118

²³⁰ Karaca, ss.119-120

Türk-İslam nüfusla, zımmilerin karışık olarak yaşadıkları bu iki mahalleden biri Makbul Ağa mahallesi, diğeri ise Cami-i Cedid mahallesidir.²³¹ Temettuat defterleri kayıtlarının da bu bilgileri desteklediğini söyleyebiliriz. Temettuat sayımlarında Makbul Ağa mahallesinin “Makbulağa mahallesi (Rum)” ve “Makbuleağa Mahallesi” olarak, Cami-i Cedid mahallesinin de “Cami-i cedid mahallesi (Reaya)” şeklinde kaydedilmiş oldukları görülmektedir. Bu mahallelerin dışında Babadoğan mahallesinin de “Babadoğan mahallesi (Reaya)” ve “Babadoğan Mahallesi Ermeni taifesi” olarak kaydedilmiş olması, sayımların yapıldığı yıllarda bu mahallenin de karışık bir yapı sergilediğini göstermektedir.²³² Nitekim, Karaca'nın farklı yıllardaki tahrirlere göre oluşturduğu tablodaki 1754 sayımlarında da, Cami-i Cedid, Babadoğan, Makbul Ağa mahallelerinin gayri Müslim mahalleler içinde yer aldıkları görülmektedir.²³³

Temettuat kayıtlarındaki, “Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesi” ve “Martan Aşireti Yetimler Mahallesi” olarak geçen mahallelerin varlığı, bu aşiretlerin yerleşik hayata geçtiklerinin bir göstergesidir denilebilir.

2.1.2.1.4 Çiftlikler

Osmanlı toprak sisteminde ziraat yapılan belirli büyüklükteki araziye “*çiftlik*” adı verilir. Önceleri, tımar sistemi çerçevesinde bir çiftçi aileye yetebilecek büyüklükte toprak birimi iken, daha sonraları büyük zirai işletmeleri ve malikaneleri ifaden eden “çiftlik” kavramı, Osmanlı'dan önceki devirlerde de çiftçinin temel toprak ölçü birimini oluşturmuştur.²³⁴ Çiftlikler aynı zamanda, mezra'alar ile birlikte kırsal iskan merkezleri olan köylerin haricinde köy altı iskan merkezlerini teşkil etmişlerdir.²³⁵

Osmanlı arazi sisteminde bir çiftlik toprağın ölçüsü kanunnamelerle tespit edilmiş olup, verim kabiliyetine göre 60-150 dönüm arasında değişen ölçülerden oluşmuştur. Bu haliyle çiftlikler, tımar, vakıf ve mülk topraklarda ziraat yapılan toprakların temel ünitesini oluşturmuşlardır. Buna göre çiftlikler, reaya çiftlikleri, askeri

²³¹ Özdemir, “Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)”, ss. 1392-1393

²³² BOA. ML.VRD.TMT., No: 9685; BOA. ML.VRD.TMT., No:9744

²³³ Karaca, s.121

²³⁴ Halil İnalçık, “Çiftlik”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Cilt-8**, İstanbul, 1993, s.313

²³⁵ Karaca, s. 150

teşkilat içinde yer alan yaya-müsellem, doğancı çiftlikleri ve tımarlı sipahilerin ellerindeki hassa çiftlikleri şeklinde bir kategori içinde bulunmuştur. Reaya çiftlikleri, çiftçi köylünün temel toprak birimi olup, karşılığında tayin olunmuş çift resmi vergisi ve elde ettikleri mahsulün vergileri olarak öşr vergisini, has, tımar, vakıf veya mülk olarak, intifa hakkı kime verilmişse ona ödemekle yükümlü olmuşlardır. Parçalara bölünmesi yasak olan reaya çiftlikleri, veraset çerçevesinde yalnızca ikiye ayrılabilen (nim çift) olup, bu gibi topraklardan alınan vergi de bütün çiftlikten alınan verginin yarısını oluşturmuştur. Yaya-müsellem, doğancı çiftlikleri ve tımarlı sipahilerin ellerindeki hassa çiftliklerinin reaya çiftliklerinden farkları ise, raiyet vergileri ödemiye olmalarıdır. Hasa çiftlikleri, ortaklık ve mukataa, yani bir çeşit toprak kiracılığı sistemiyle tımarlı sipahiler tarafından işletilirken, yaya ve müsellem çiftlikleri genellikle kendileri tarafından ekilip biçilmiştir. Eskiden beri uygulanmakta olan mukataa sistemi, tımar sisteminin bozulması sonucu tımar topraklarının mukataa olarak oldukça yüksek fiyatlarla zengin sivil şahıslara kiralanması sebebiyle hızla yaygınlık kazanarak, 18. yüzyılda büyük ayan veya ağa çiftlikleriyle malikanelerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu yüzyılda büyük ayanın zapt ettikleri yerler mukataalı araziler olup, çiftlik tabiri bu yüzyıldan itibaren büyük mülk veya zirai işletme anlamı kazanmaya başlamıştır. Tanzimat döneminde bu gibi büyük toprakların dağıtılması girişiminde bulunulduysa da önemli bir başarı sağlanamamıştır.²³⁶

İdari düzenlemelere yönelik olarak, 19. yüzyılın ikinci yarısında çıkarılan nizamnamelerde çiftliklerin de bahsi geçtiği görülmektedir. 1870 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi'nin 50. maddesinde; “*Her kazanın dahili daire-i idaresi olan karye ve çiftlikler kurb ve münasebetlerine göre bir veyahut müteaddit daireye taksim olunacak iş bu dairelere nahiye itlak edilecektir.*” denilmektedir. 52. maddede ise; “*Dahili daire-i idaresi olacak karye ve çiftliklerde laakal 500 nefer nüfusu zükur bulunmayan mahaller nahiye itibar olunamaz.*” Denilmek suretiyle, nahiye teşkilinde çiftliklerin de karyelerle aynı hükümlere tabi tutulduğu görülmektedir.²³⁷

²³⁶ İnalçık, “Çiftlik”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Cilt-8**, ss. 313-314

²³⁷ Tönük, ss. 194-195

1876 Tarihli İdare-i Nevahi Nizamnamesi'nin 1. maddesinde ise; “*Her kazanın mülhakatından olan karye ve çiftlikler vesair müteferrik haneler kurb ve civar ve münasebetlerine göre nahiye dairesi namıyla müteaddit devaire taksim olunacaktır.*” denilerek, kazalardaki karye, çiftlik ve dağınık hanelerin yakınlık ve münasebetlerine göre nahiye dairesi olarak birkaç daireye taksim olunacağı hükmü yer almaktadır.²³⁸

Antalya'ya ait temettuat defterleri kayıtlarına göre, köyler ve mahalleler gibi çiftliklerin de ayrı ayrı sayıma tabi tutuldukları görülmektedir. 19. yüzyılın ilk yarısındaki bu sayımlar sayesinde, ziraat yapılan toprakların temel ünitesi olmasının yanı sıra, bir köy altı iskan merkezi de olarak Antalya Kazası'nda mevcut olan çiftliklere dair bilgiler edinebilmekteyiz. Buna göre, temettuat sayımlarında çiftlik olarak kaydedilmiş Antalya kazası çiftlikleri şunlardır:

Tablo 12
Temettuat Defterleri'nde Kayıtlı Antalya Kazası Çiftlikleri (1844)

Çiftlik İsimleri		Çiftlik İsimleri	
1	Köseler Çiftliği	8	Zivind Çiftliği
2	Yuda Çiftliği	9	Mandıralar Çiftliği
3	Garkın (Kargın) Çiftliği	10	Dumanlar Çiftliği
4	Kemerağzı Çiftliği	11	Çukurca Çiftliği
5	Hurma Çiftliği	12	Karakapu Çiftliği
6	Uncalı Çiftliği	13	Leylek Çiftliği
7	Kundu Çiftliği		

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9670, 9676, 9678, 9679, 9697, 9704, 9707, 9708, 9729, 9731, 9755, 9774, 9776.

Mahalleler ve köyler kısmında yer verdiğimiz listelerde de görüleceği üzere, bu listelerdeki birkaç mahalle veya köy isminin temettuat sayımlarında çiftlik olarak kaydedilmiş oldukları görülmektedir. (1808-1817) tarihlerini ihtiva eden, 1 Numaralı Antalya Şeri'yye Sicili kayıtlarında geçen Antalya Sancağı'na bağlı köyler listesindeki Leylek, Köseler ve Çukurca Köyleri, (1844-1845) tarihli sayımları ihtiva eden temettuat defterlerinde çiftlik olarak kaydedilmişlerdir. 1837 Tarihli Mahallat Defterleri'nde kayıtlı Antalya mahallelerinden biri olan Uncalı (Önceli), temettuat sayımlarında çiftlik

²³⁸ Tönük, s. 202

olarak kaydedilmiştir. Hurma Çiftliği'nin de, mahalleler ve köyler kısmında yer verdiğimiz kaynaklarda, hem köy hem de mahalle olarak geçtiği görülmektedir.

2.1.3 Kale Teşkilatı

2.1.3.1 Antalya Kalesi

Anadolu'da ilk Türk yerleşim alanları, kaleler ve civarları olmuştur. Askeri unsurların ön planda olduğu Osmanlı Devleti'nde de, kaleler askeri açıdan olduğu kadar yerleşim açısından da önem taşımışlardır. Fethedilen kalelere ilk iş olarak kale beyi, kadı, katip, imam ve muhafızlar görevlendirilip, cami inşa edilerek veya mevcut kilise camiye çevrilerek, askeri güvenliğin sağlanması dışında, Türk-İslam unsurları taşıyan yerleşim yerlerinin oluşması sağlanmıştır.²³⁹ Kaleler, şehrin güvenliğinin sağlanması dışında adli ve idari olarak da önemli işlevlere sahip olmuşlardır.

Antalya Kalesi'nin, aynı zamanda şehrin kurucusu da olan Bergama hükümdarı II. Attalos Fladelfs tarafından M.Ö. 158 yılında yaptırıldığı bilinmektedir. Tarihsel süreç içinde, kalenin egemen olan devletler tarafından zaman zaman tamir ve takviye edilmiş olduğu görülmektedir.²⁴⁰ Helenistik dönemde, limanı kuşatan ve doğuya doğru uzanan kesimde yer alan Antalya'ya, daha sonra güneydoğudaki geniş alan surlarla çevrilerek dahil edilmiştir. X. Yüzyılda ise, kara tarafına ikinci bir sur ilave edilmiştir. Böylelikle, liman ve çevresi bir iç kale durumunda kalmış ve burası idarecilere ayrılmıştır. Tersaneyi kuşatan tarafta ikinci bir duvar inşa edilerek, tersane arkasındaki Ahi Yusuf Mescidi merkez olmak üzere bir yerleşim şeridi ortaya çıkmıştır. Arap seyyahların ifadelerinden öğrenildiği kadarıyla, Selçuklu dönemi Antalya'sı etrafı üç kat surlarla çevrili, bağlık bahçelik, mamur bir şehir olup, ticaret limanı olması sebebiyle etnik açıdan karışık bir nüfusa sahip olmuştur. Selçuklular döneminde surlarla çevrili kapalı bir şehir olan Antalya, Osmanlı döneminde fiziki açıdan gelişerek sur

---

²³⁹ Fatma Acun, "Osmanlı Şehirlerinde Devlet ve Sivil Toplum", **Sivil Toplum Dergisi 3 (10)/ Nisan-Haziran 2005**, s.52, http://yunus.hacettepe.edu.tr/~facun/Osmanli_sehirlerinde_sivil_toplum.pdf (Erişim Tarihi: 01.03.2011)

²⁴⁰ Armağan, "XVI. Yüzyılda Antalya", s.103

dışına doğru genişlemeye başlamıştır. Çarşı ve pazarların sur dışında yer alması bu gelişmede etkili olmuştur.²⁴¹

“*Dış Kale*” ve “*İç Kale*” olmak üzere iki kısımdan oluşan Antalya Kalesi’nde, kaleyi dıştan çeviren surların içinde kalan bölüm “*Dış Kale*”yi, yöneticilerle maiyetinin oturdukları iç surların çevirdiği bölüm ise “*İç Kale*” ya da “*hisarı*” oluşturmuştur. *Dış kale*, askeri amaçlı savunmaya yönelik olarak yapılırken, *iç kale* (hisar), hem askeri hem de idari ve mali amaçlı olarak kullanılmıştır.²⁴²

Antalya Kalesi, Türk hakimiyetinin her döneminde önemli bir nokta olmuştur. Kalenin sıklıkla tamir edilerek, elden geçirilmesi de bunun bir göstergesidir denilebilir. Antalya Kalesi’nin Türkler tarafından tamiri, şehrin Selçuklular tarafından fethiyle başlamış olup kale, Beylikler döneminde de tamirden geçmiştir. Yine Osmanlılar zamanında da kale ve surlar muhtelif tarihlerde tamir edilmiştir.²⁴³ Kalelerin tamiri hususuna büyük önem veren Osmanlı Devleti’nde, öyle ki, sık sık kale tamir keşfi yaptırılmış, devlete ait tamir edilen tüm kalelerin masrafları, sancaklara taksim edilerek tahsil edilmiştir.²⁴⁴ Antalya Kalesi de, kalelerin tamirinde izlenen bir takım bürokratik uygulamaların yerine getirilmesinin ardından, dış surları, iç kalenin bazı bölümleri, birçok burç, kule ve tabyalar, cephanelik ve depolar, surlardan girişi sağlayan bir çok kapı ve merdivenler, rıhtım ve iskelenin önemli yerleri olmak üzere ayrı ayrı tamir görmüştür.²⁴⁵

Antalya Şeri’yye Sicillerinde yer alan 1815, 1820, 1825, 1827, 1836 tarihli “*Antalya Kalesi Tamirat Defterleri*”, Antalya Kalesi’nde yapılan tamiratlara yönelik olarak tanzim edilmiş olup, bu defterlerde kalenin tamir edilen kapıları, surları, burçlarına ve tamirata yönelik bilgilere yer verilmiştir.²⁴⁶

---

²⁴¹ Emecen, “Antalya”, s.234

²⁴² Özdemir, “Osmanlı Döneminde Antalya’nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)”, s.1377

²⁴³ Armağan, “XVI. Yüzyılda Antalya”, s.103

²⁴⁴ Moğol, s. 64

²⁴⁵ Özdemir, “Osmanlı Döneminde Antalya’nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)”, s.1380

²⁴⁶ Özdemir, “Osmanlı Döneminde Antalya’nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)”, s.1372 (Özdemir’in bu çalışmasında Antalya Kalesi’ne dair daha detaylı bilgiler bulunmaktadır.); Ayrıca bkzn. Moğol, s.66

Defterlerin tanzim tarihlerine bakılırsa, Antalya Kalesi'nin 19. yüzyılın ilk yarısı itibariyle sıkça tamirattan geçtiği söylenebilir. Aynı dönemde, mevcut kısımların tamirati dışında kaleye yeni kısımlar da eklendiğini, kalenin doğu kısmındaki duvarda yeni bir kapı açılması ve dışındaki hendek üzerine bir köprü inşasına yönelik olan 15 Temmuz 1846 tarihli bir belgeden anlaşılmaktadır.²⁴⁷ Yine belgeler göstermektedir ki; kaleye eklenen yeni kapı, köprü gibi kısımların inşası, Antalya'da yerleşik reaya nüfusun artışından dolayı, kale dışında da iskan yerlerinin oluşturulması amacı taşımaktadır.²⁴⁸

Dökümanlardan edinilen bilgiler, Antalya Kalesi'nde 19. yüzyılın ikinci yarısında da bir takım tamiratlar ve yenilikler yapıldığını göstermektedir. 3 Ocak 1851 ve 21 Ocak 1851 tarihli iki belgenin, Antalya Kalesi içinde bulunan bir arsaya ilişkin olduğu görülmektedir. Bahsi geçen arsanın, İbrahim Efendi adında birine satıldığı ancak bunun mahzurundan dolayı, arsanın tekrar kale tarafından satın alınarak, kaleye katılması bildirilmektedir.²⁴⁹

Antalya Kalesi içinde bulunan arsalar dışında, anbarların da satışa konu olabildiğini, 12 Eylül 1860 tarihli bir belgeden anlamaktayız. Belgede, kale mühimmatının muhafazasına uygun bir anbar bulunmaması nedeniyle, sur içindeki miri anbarların satışından vazgeçilip, tamir edilmek suretiyle kaleye teslim edilmesinin bildirildiği görülmektedir.²⁵⁰

İncelediğimiz döneme dair belgelerden kale mühimmatıyla ilgili bilgi de edinebilmekteyiz. 15 Kasım 1834 tarihli bir belgede; Antalya Kalesi'nde bulunmak üzere, Tophane-i Amire'den tertib edilen ve yollanması için irade buyrulan 9500 yuvarlak dane* ile 50 adet küçük küfenin Feyzullah sefinesiyle ulaştığı, daneler ve küfelerin kale cephanesi müdürü Hüseyin'e teslim edilerek, kale cephanesine

²⁴⁷ BOA. A.MKT., 46-12, 15 Temmuz 1846

²⁴⁸ BOA. C. BLD., 15-745, 2 Nisan 1840; BOA. A.MKT., 132-18, 3 Haziran 1848

²⁴⁹ BOA. A.AMD., 28-38, 3 Ocak 1851; BOA. A.MKT.MVL., 38-16, 21 Ocak 1851

²⁵⁰ BOA, A.MKT.MVL., 119-87, 12 Eylül 1860

* Dane: Gülle, Bknz. Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**, 16. Baskı, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 1999, s.164

konulduğu bildirilmektedir. Buna göre teslim edilen mühimmat aşağıda yer almaktadır;²⁵¹

Yuvarlak 5 müd* olandan 3000

Yuvarlak 3 müd olandan 5000

Yuvarlak 1.5 müd olandan 500

Yuvarlak 1 müd olandan 1000

4 Mart 1840 tarihli bir başka belgede ise; Antalya Kalesi'nde bulunan topların eski ve kullanılmaz halde olmaları nedeniyle, 14, 20 ve 24 çaplarında yeterli sayıda top ve topçu nefer gönderilmesi bildirilmektedir.²⁵² Görüldüğü üzere kale, mühimmat ve nefer açısından merkez tarafından sürekli olarak desteklenmiştir.

Diğer Osmanlı kalelerinde olduğu gibi, Antalya Kalesi de kentin korunması ve idaresindeki işlevi dışında, adli açıdan da işleve sahip olmuştur. Nitekim, idari görevlilerin de karıştığı kalpazanlık, rüşvet gibi bazı olayların neticesinde, suçluların kalebend olarak mahpus edildikleri görülmektedir. Belgeler, kalebendlik uygulamasının 19. yüzyılın ikinci yarısı itibarıyla de devam ettiğini göstermektedir.²⁵³

2.1.3.2 Kale Görevlileri

“İç Kale” ve “Dış Kale” denilen surlarla çevrili Antalya Kalesi'nde, bu surların farklı yerlerine yapılan “*Tophane, Hıdırlık, Zindan, Liman*” gibi burçlar ile askeri amaçlar yerine getirilmeye çalışılırken, çeşitli kule, depo, idari binalarla da, idari ve ticari amaçlar yerine getirilmeye çalışılmıştır.²⁵⁴ Kalede bu amaçların yerine getirilmesini “*kale görevlileri*” sağlamışlardır.

“*Kale Dizdari*”, şehrin güvenliğinden sorumlu bir yönetici, tımar sahibi olması dolayısıyla da bir asker olup, kalenin en önemli sorumlusudur. Sefer sırasında orduya katılmakla yükümlü olan dizdar, bu görevi gereği beylerbeyi-sancakbeyine bağlıdır.

²⁵¹ BOA, C.AS., 440-18313, 15 Kasım 1834

* Müd: Batman cinsinden bir ölçek, bkz. Devellioğlu, s.707

²⁵² BOA. HAT., 1625-66, 4 Mart 1840

²⁵³ BOA. A.MKT.MVL., 106-38, 6 Ekim 1858; BOA. A.MKT.MVL., 147-38, 5 Haziran 1862

²⁵⁴ Özdemir, “Osmanlı Döneminde Antalya'nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)”, s.1405

Görevi sırasındaki faaliyetlerinin şer'i uygunluğunun denetimi açısından ise kadiya karşı sorumludur.²⁵⁵

Dizdarlar, padişah beratı ile hizmete alınmakta olup, yeni bir padişahın tahta geçişiyle, bütün beratlarla beraber dizdarlık beratları da yenilenirdi. Bunun dışında dizdar tayinin istek üzerine yapıldığı da görülmektedir. Devletin kuruluş yıllarından itibaren var olan dizdarların başlardaki, kale savunma sorumluluklarının, sonraları askeri örgütün gelişmesiyle kalenin her türlü onarımı ve bakımı, toprakların koruması gibi sorumluklara dönüştüğü görülmektedir. 1826'da yeniçeri ocağının kaldırılması ile birlikte, kale dizdarlığı da lağvedilmiştir.²⁵⁶

Bir diğer kale görevlisi "*Kale Kethüdası*" ise, devlete ait mallar ve kale hizmetleri hususunda kale dizdarının yardımcısı konumunda olmuştur. Kale kethüdası, kale erlerinin dirlik ve düzenin sağlanması, diğer hizmetlerin yerine getirilmesinde kale dizdarı ile birlikte sorumlu olup, mutasarrıf veya mütesellimin veya naib ile kale dizdarının emirlerini yerine getirmekle görevlidir. Kale kethüdası ayrıca, kale dizdarının katılmadığı seferlerde, emrindeki kuvvetlerin "*başbuğu*" olma görevini de yerine getirmekteydi., kale kethüdalığı da Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ile kale dizdarlığı gibi kale kethüdalığı da kaldırılmış ve yerine mansure ve redif askeri teşkilatları oluşturulmuştur.²⁵⁷

Kale dizdarı ve kale kethüdası dışındaki kale görevlileri ise; "*Kale erleri, kale mühimmat müdiri ve derbendciler*" dir. Gece-gündüz kaleyi beklemekle görevli askerler olan "*kale erleri*" beratla tayin edilmekte olup, görevleri karşılığında kendilerine tımar tevcih edilirdi. Kale dizdarı ve kale kethüdasının emrinde görev yaparak, onların arzı ile atanır veya azledilirlerdi. "*Kale erleri*", topçu, zenberekçi, cebeci, tüfenkendaz, sipahi, piyade, yeniçeri ve kuloğlu gibi farklı askeri sınıflara mensup bulunmaktaydılar.²⁵⁸

---

²⁵⁵ Karaca, s.82

²⁵⁶ Moğol, ss.68-70

²⁵⁷ Moğol, s.70

²⁵⁸ Karaca, s.85

14 Kasım 1841 tarihli bir belgeden, 19. yüzyılın ilk yarısı itibariyle Antalya Kalesi'nde topçu yerli zabitan ve neferatının bir aylık maaşları ve bu görevlilerin sayılarına dair bilgi edinebilmemiz mümkün olmaktadır.

Tablo 13

19. Yüzyılın İlk Yarısı İtibariyle Antalya Kalesi'nin Topçu Yerli Zabitan ve Neferatı

1. BÖLÜK	2. BÖLÜK	3. BÖLÜK
Binbaşı Hüseyin Ağa	1 Yüzbaşı	1 Yüzbaşı
1 Yüzbaşı	1 Mülazım	1 Mülazım
1 Mülazım	2 Çavuş	2 Çavuş
2 Çavuş	74 Nefer	70 Nefer
75 Nefer	1 Nefer vefaata etmiş.	1 Nefer vefaata etmiş.

Belgeye göre; üç bölük olarak verilen Antalya Kalesi'nde topçu yerli zabitan ve neferatının, 1841 senesi Kasımı'nda hesaplanan aylık maaşının 3630 kuruş olarak tamamen Teke Sancağı Muhassıllığı emval sandığından alındığı bildirilmektedir.²⁵⁹

Kaledeki diğer görevlilerinden “*Kale mühimmat müdiri*” nin görevi, gelen mühimmatı teslim almak, koruyup gözetmektir. 1834 tarihli bir ferman kaydına göre, Antalya sakinlerinden, Topç Süleyman-zade Hüseyin'in 25 guruş aylıkla, “*Kale mühimmat müdiri*” olarak tayin edilmiştir. “*Derbendciler*” ise; sınır üzerinde bulunan küçük kalelerde veya dağ üzerindeki geçitlerde ve boğazlarda bulunan karakollarda görevli olup, askeri ve ticari amaçla kullanılan yolların güvenliğini sağlamışlardır. Hizmetleri karşılığında, kendilerine belli bir toprağı kullanma hakkı verilmesinin yanı sıra ve örfi vergilerden muaf tutulmuşlardır.²⁶⁰

²⁵⁹ BOA., C.AS., 552-23134, 14 Kasım 1841

²⁶⁰ Moğol, s.71-72

2.2. Adli Yapı

2.2.1 Osmanlı Devleti'nde Adli Yapı

Osmanlı Devleti'nde adli yapının temel birimini, askeri teşkilattan ayrı olarak tamamıyla sivil karakterli kazalar oluşturmuş ve devlet bir çok kaza bölgesine ayırmıştır.²⁶¹ Merkeze bağlı her bir kaza örgütünde, beledi ve adli karar alma ve yürütme yetkisi, bu konudaki tek görevli olan “*kadı*” elinde toplanmıştır. İlmiye sınıfından seçilen “*kadı*” bölgede hem şer'i ve hukuki meselelerin çözüme kavuşturulmasını, hem de beledi işlerin yerine getirilmesini sağlamakla görevli olmuştur. Farklı sayıda kadılıklara ayrılan her sancakta mahkemeler, şehir ve kasabalarda kurulmuştur.²⁶²

Osmanlı adli yapısı içinde, merkeziyetçi idarenin memleket içinde ilk kademe organları olan kadılar, kaza denem bölgelerin idare merkezi olan şehirlerde ikamet etmekte olup, idari-adli yetkileri bütün kaza sınırları için geçerli olmuştur.²⁶³

Kadının adli ve idari görevlerine bakılacak olursa; yargı konusu davalara bakmak, vakıf mütevellileri, tımarlı sipahiler, ehl-i zürra olan reaya, esnaf, tüccarın kanuni haklarını korumak için belge talepleri, kendilerine, mallarına, haklarına yapılan müdahalelerin çözüme kavuşturulması, beledi işlere yönelik denetimler, loncalara yönelik hususların düzenlenmesi, denetimi ve cezalandırılması kadının görevleri arasında bulunmaktadır. Kadılar, adli yargılama ve kolluk işlerinin yanı sıra devlet idaresi ve reaya arasındaki ilişkilerde de aracı konumda olmuşlardır. Kadıların bir yargı mercii olarak verdikleri kararlarda halk, kadıların üst mercii olarak Divan'a başvurma hakkına sahip olmuştur.²⁶⁴

Kadılar bahsettiğimiz bu görevleri yerine getirirlerken, emirlerinde merkez tarafından atanan yardımcılar bulunmuştur. Bu yardımcı görevlilerden “*subaşılar*”, asayiş amiri olarak kaza idaresinin ikinci önemli kişisi konumunda olmuşlardır. Ancak, idari ve adli yetkileri bütün kaza sınırları için geçerli olan kadıların aksine “*subaşılar*”ın

---

²⁶¹ Karaca, s.94

²⁶² Çelik, a.g.e., s.17

²⁶³ Akdağ, **Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi / Cilt II**, ss.88-89

²⁶⁴ Çelik, a.g.e., ss.17-18

yetkileri, kaza merkezi olan şehir ve nahiyesi ile sınırlandırılmıştır. Bunların dışında kalan serbest yerler denilen dirlik-tımar köylerinde asayişli dirlik sahipleri kendileri sağlarken, cebeli tımarları yani tımarlı sipahi dirliklerini teşkil eden köylerde ise asayiş sancakbeyi tarafından görevlendirilen köy “*subaşılar*”ı tarafından sağlanmıştır.²⁶⁵

Oldukça geniş bir sorumluluk alanı olan kadının yargı işlerini yerine getirmesinde ise “*naipler*” yani kadı vekilleri yardımcı görevlilerdir. Merkez nahiyesinde kadınların bulunmadığı duruşmalara vekillik eden “*naipler*”, kadıya bağlı olarak aynı zamanda, serbest dirlik durumundaki köyler ve cebeli tımarı köylerden ibaret diğer bucaklardaki davalara bakmakla yükümlü olmuşlardır. “*Naipler*” dışında, hukuk duruşmalarında ve diğer cürüm ve cinayet dışı duruşmalık işlerde, mahkemeler bünyesinde “*muhzırlık*” örgütü mevcut olup, mahkemelerce istenen getirip götürme işleri “*muhzırbaşı*” emrinde bir nevi adli polis görevi yapan “*muhzırlar*” tarafından yerine getirilmiştir. Bu işler karşılığında, bu işlemlerle ilişkili taraflardan “*ihzariye ücreti*” alınmıştır. Hazineye ait olan bu hisse, iltizam veya emanet şeklinde “*muhzırbaşı*” tarafından alınarak, üç ayda bir hazineye verilirdi.²⁶⁶ Kadının diğer yardımcılarında “*mahkeme katipleri*” ise terekelerin yazımı ve varisler arasında taksim edilmesi, olay yerinde keşif yapılması ve sicile kaydedilmesi gibi işleri yerine getirmekle görevli olup, yaptıkları iş karşılığında “*katibiye*” adıyla bir ücret alırlardı.²⁶⁷

Kadınların adli, idari ve beledi alandaki görevleri 1826 yılına kadar sürmüştür. Esnaf işleriyle uğraşmak üzere İstanbul’da kurulan İhtisap Nazırlığı, diğer kentlerde de doğrudan doğruya merkezden atanan İhtisap Müdürlükleri kurulmuştur. Kentlerin kolluk ve beledi işleri, vergi toplama gibi görevler bu memurluklar eliyle yerine getirilmiştir. Böylelikle kadınların görevleri, yargı organı, noter ve vakıf denetçiliği gibi görevlerle sınırlı kalmıştır. 1836’da kurulan Evkaf Nazırlığı’nın vakıf işlerini yüklenmesiyle de, kadınlar artık sadece yargı organı olarak kalmışlardır.²⁶⁸

Tanzimat’ın ilanı sonrasında yapılan düzenlemelerle eyalet ve sancak merkezi olan kentlerin tümünde yönetim, yargı ve maliye işleriyle doğrudan doğruya uğraşan

²⁶⁵ Akdağ, *Türkiye’nin İktisadi ve İctimai Tarihi / Cilt II*, ss.90-91

²⁶⁶ Akdağ, a.g.e., ss.99-101

²⁶⁷ Moğol, a.g.e., ss.75-76

²⁶⁸ Aktüre, s.93

meclisler kurulmuştur. Özellikle de 1864 Nizamnamesi ile görev bölüşümü ayrıntılarıyla yeniden belirtilmiştir. 1871 Nizamnamesi'nde de aynı anlayış sürdürülmüştür. Böylelikle, vilayet, sancak ve kaza idare meclisleri kurulmuştur. Bu meclislerin yönetim görevlerinin yanı sıra yargılama görevleri de olmuştur. Ancak bu yargılama görevi, idari davalar için söz konusudur. Devlet memurlarının işledikleri zimmete para geçirme, rüşvet alma gibi suçlar ve ayrıca halkın memurlar ve hükümet aleyhine yapacağı şikayetlerin başvuru ve çözüme kavuşturulması işlemleri bu görev alanına dahil edilmiştir. Özel hukuka ve şer'iyeye mahkemelerine ait işlere ise kesinlikle karışılmaması hükmü getirilmiştir.²⁶⁹ Buna göre, hukuk, ticaret ve cinayet davalarıyla, müslüman ve gayrimüslimler arasında oluşacak her türlü davanın vilayet, liva ve kazalarda kurulan dava meclisleriyle ticaret mahkemelerinde görülmesi kararlaştırılmıştır.²⁷⁰

2.2.2 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda Adli Yapı

Osmanlı Devleti adli yapılanmasının temelini devletin kaza bölgelerine ayrılmasının ve bu bölgelerdeki işleyişin kadıların yönetim ve denetiminde sağlandığını belirtmiştik. Bu anlamda eyalet-sancak esaslı askeri teşkilatlanmadan ayrı oluşturulan bu yapı içinde, her bir kaza doğrudan merkeze bağlı olmuştur. İdari-askeri açıdan Teke Sancağı'nın merkezi olan Antalya aynı zamanda adli teşkilat açısından da kaza merkezi durumundadır.²⁷¹

19. yüzyılın ilk yarısında Antalya'nın adli yapısına ilişkin incelediğimiz belgelerden 17 Haziran 1814 tarihli bir belge, Antalya'da kadı bulunmadığından dini bütün bir zatın kadı tayin edilmesi hakkındadır.²⁷² Yine bir diğer belge ise, 24 Şubat 1816 tarihli olup, Fenike ve Kaş kazaları ahalisinin kazalarında naib olmadığı ve bundan istifade ayanların yaptıkları zulümlerden şikayetle Antalya kadısı mührüyle birer naib gönderilmesini istirham etmelerine dairdir. Aynı konuyla ilgili olarak 27 Mart 1816 tarihli bir diğer belgeden, bu tarihlerde Teke Sancağı'nda Antalya ve Elmalu'dan başka yerde kadı ve naib bulunmadığı anlaşılmaktadır. Belgede, Ayanların

---

²⁶⁹ Çadircı, a.g.e., ss.254-256

²⁷⁰ Tönük a.g.e., s.174

²⁷¹ Karaca, a.g.e., s.94

²⁷² BOA., HAT., 1224-47827, 17 Haziran 1814

bu durumdan istifade ederek zulüm ve haksızlıklarda buldukları, birer naib gönderilmesi ve ayanların durdurulmasına müsaade olunması Teke Mutasarrıfı Vahid Paşa'dan kapı kethüdasına bildirilmektedir.²⁷³ Bu durumun, Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda güç kazanan ayanların bölgedeki etkilerine bir örnek teşkil ettiğini belirtmek gerekir.

Daha önce bahsi geçtiği üzere “*naipler*”, merkez nahiyesinde kadıların bulunmadığı duruşmalara vekillik etmekte olup aynı zamanda, kadıya bağlı olarak serbest dirlik durumundaki köyler ve cebeli tımarı köylerden ibaret diğer bucaklardaki davalara bakmakla yükümlü görevlilerdir. Antalya'da farklı yıllara dair tespit edebildiğimiz naiplerin isimleri şöyledir: 1814'te Antalya Naibi Seyyid Mehmed, 1823'te Antalya Naibi Mehmed Emin, 1833'te Antalya Naibi Seyyid Süleyman, 1846'da Antalya Nâibi Mehmed Esad, 1854'te Antalya Naibi Hüseyin Vehbi Efendi, 1858'de ise Antalya Naibi Şakir Efendi'dir.²⁷⁴

İncelediğimiz dönem itibariyle Antalya'da kayda geçen idari ve adli suçlara ve bunlara verilen cezalara yönelik bilgi edinebilmemiz mümkün olabilmektedir. İdari açıdan işlenen suçlara bakıldığında çoğunlukla, rüşvet, halka zulüm, kalpazanlık, görevi gerektiği gibi yerine getirmeme gibi suçlara rastlanmakta olup bu türden suçlara genellikle ömür boyu hak mahrumiyeti, kürek cezası gibi cezalar verildiği görülmektedir.²⁷⁵ Daha önce de belirttiğimiz üzere, bu türden davaların yargılanması işlemleri, 1864 ve 1871 Nizamnameleri ile yapılan düzenlemelerin bir sonucu olarak kurulan idare meclisleri tarafından yerine getirilmiştir.

Özel hukuk ve şer'iyye mahkemelerini ilgilendiren suçlara bakıldığında ise işlenen suçlar arasında cinayetler önde gelmektedir.²⁷⁶ Ayrıca, hırsızlık ve kaçakçılık²⁷⁷,

---

²⁷³ BOA. HAT., 637-31426, 24 Şubat 1816; BOA. HAT., 637-31426, 27 Mart 1816

²⁷⁴ BOA. HAT., 649-31763, 13 Kasım 1814; BOA. HAT., 514-25155, 9 Temmuz 1823; BOA. HAT., 698-33702, 3 Eylül 1833; BOA. A.MKT., 39-40, 7 Nisan 1846; BOA. HR.MKT., 82-31, 3 Ağustos 1854; BOA. A.MKT.MVL. 96-89, 24 Mart 1858

²⁷⁵ BOA. A.MKT.MVL. 96-89, 24 Mart 1858; BOA. A.MKT.MVL., 106-38, 1 Nisan 1859; BOA. MVL., 788-66, 24 Ağustos 1862; BOA. Y.PRK.AZJ., 5-16, 14 Şubat 1882; BOA. DH.MKT., 1394-1, 21 Ocak 1887; BOA. BEO., 69-5102, 12 Eylül 1892; BOA. MV., 77-27, 6 Kasım 1893

²⁷⁶ BOA. A.MKT., 13-76, 17 Haziran 1844; BOA., A.AMD., 29-54, 31 Ocak 1851; BOA. A.MKT.NZD., 100-76, 16 Kasım 1853; BOA. A.MKT.MVL., 74-24, 12 Ağustos 1855; BOA. A.MKT.MVL., 98-67, 12 Temmuz 1858

bir takım hak ihlalleri²⁷⁸, kız kaçırma²⁷⁹, kumar oynatma²⁸⁰, ormanlardan kanunsuz olarak kereste kesimi²⁸¹ gibi suçların işlendiği de görülmektedir. Bu suçlara verilen cezalar ise; kürek cezası, pranga cezası, para cezası, kalebendlik, diyet ödeme gibi cezalardır.²⁸² Ayrıca, cinayet suçlarında kısasın da uygulandığı ve maktulün yakınları affederlerse, cezanın kürek cezasına çevrildiği, kısas talebinde bulunulduğunda ise işlemin, kadı ilâmı ve fetva emininin tasdiki ile gerçekleştiği görülmektedir.²⁸³ Bu şekilde, şer'i makam onayı olmadan bir suçlunun kısas gereği yada işlediği büyük bir suç nedeniyle öldürülmesinin yasaklanması, sivil alana yönelik önemli bir düzenlemedir.²⁸⁴

1864 ve 1871 tarihli Nizamnameleri'nin getirdiği düzenlemelerle özel hukuk ve şer'iyeye mahkemelerini ilgilendiren bu türden davaların, vilayet, liva ve kazalarda kurulan dava meclisleriyle ticaret mahkemelerinde görülmesi kararlaştırılmıştır. Örneklerini sunduğumuz bu davalar sancak merkezi olan Antalya'da Ticaret, Ceza ve Hukuk Mahkemeleri'nde görülmüştür.²⁸⁵

İncelediğimiz döneme ait belgelerden Antalya Hapishanesi'ne dair bilgiler de edinebilmekteyiz. Belgelerden, Antalya'da bulunan hapishanenin yer yer onarımdan geçtiği görülmektedir.²⁸⁶ 9 Ağustos 1887 tarihli bir belgeden, Antalya hükümet konağı ile hapishanesinin yanmış olduğunu öğrenmekteyiz.²⁸⁷ Konuyla ilgili olarak, 23 Aralık

---

²⁷⁷ BOA. A.MKT.NZD., 163-96, 18 Eylül 1855; BOA. MVL., 616-62, 21 Ekim 1861; BOA. DH.MKT., 2227-95, 1 Ağustos 1899; BOA. DH.MKT., 2263-39, 30 Ekim 1899

²⁷⁸ BOA. DH.MKT., 1394-1, 21 Ocak 1887; BOA. BEO., 69-5102, 12 Eylül 1892 ; BOA. MV., 77-27, 16 Kasım 1893

²⁷⁹ BOA. A.MKT.MVL., 117-34, 20 Haziran 1860; BOA. MVL., 788-66, 24 Ağustos 1862;

²⁸⁰ BOA. HR.MKT., 322-19, 10 Ocak 1860

²⁸¹ BOA. İ.OM., 2-1312/M-4, 29 Temmuz 1894; BOA. MV., 83-121, 25 Şubat 1895; BOA. İ.OM., 3-1313/Z-8, 8 Haziran 1896

²⁸² A.AMD., 29-54, 31 Ocak 1851; BOA. A.MKT.MVL., 98-67, 12 Temmuz 1858; BOA. HAT., 514-25155/A, 9 Temmuz 1823; BOA. A.MKT.MVL., 106-38, 1 Nisan 1859; BOA. A.MKT.NZD., 100-76, 16 Kasım 1853; BOA. İ.OM., 2-1312/M-4, 29 Temmuz 1894; BOA. A.MKT.MVL., 74-24, 12 Ağustos 1855; BOA. İ.OM., 3-1313/Z-8, 8 Haziran 1896; BOA. MV., 83-121, 25 Şubat 1895; BOA. HAT., 514-25155, 9 Temmuz 1823; BOA. A.MKT.MVL., 117-34, 20 Haziran 1860; BOA. MVL., 741-100, 24 Eylül 1865

²⁸³ BOA. A.MKT., 13-76, 27 Haziran 1844

²⁸⁴ Mustafa Nuri Paşa, **Netayic Ül-Vukuat / Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi, Cilt III-IV**, Sadeleştiren: Neşet Çağatay, Ankara: TTK Basımevi, 1980, s.284

²⁸⁵ BOA. ŞD., 2464-37, 25 Şubat 1884; BOA. DH.MKT., 1394-1, 21 Ocak 1887; BOA. BEO., 69-5102, 12 Eylül 1892

²⁸⁶ BOA. İ.DH. 143-7360, 31 Mart 1847

²⁸⁷ BOA. DH.MKT., 1437-113, 9 Ağustos 1887

1887 tarihli bir diğerk belgede ise, Antalya’da inşası önerilen yeni Hükümet Konağı inşaat masraflarının Rumeli-i Şarki ve Bulgaristan muhacirleri iane akçesine dokunulmadan arsa satışları yoluyla karşılanması, beş yüz bin kuruş harcayarak bina yapılmasının mevcut mali durum sebebiyle caiz olmadığı, tasarrufa gidilerek en fazla otuz-kırk bin kuruşa, hapishanesiyle beraber bir hükümet konağı yapılmak üzere keşif ve ihalesine dair işlemlerin gerçekleştirilmesi bildirilmektedir.²⁸⁸

Belgelerden ayrıca, hapishane koşullarının yeterli olmayışı dolayısıyla kimi zaman hapishanedeki suçluların başka hapishanelere sevk edildikleri de görülmektedir. 27 Şubat 1887 tarihli bir belge; Antalya hapishanesinin harap ve dar olması sebebiyle beş yıldan fazla mahkumiyeti olanların Payas ve Rodos hapishanelerine nakledilmelerine izin verilmesine dairdir.²⁸⁹ 14 Eylül 1889 tarihli bir başka belge ise, Antalya Hapishanesi’nde mahkumların fazlalığından dolayı sıhhi şartların bozulduğu, suçu ağır olanlarla, hafif olanlar arasında sürtüşmeler ve başgardiyana itaatsizlik gibi durumların vuk’u bulduğundan bahisle idam ve kürek mahkumlarının Akka Kürek Merkezi’ne irsal edilmelerine dairdir.²⁹⁰ Burada, mevcut hapishanenin mahkumlar için yetersiz kalmasıyla, suç oranının fazlalığı hususunda bir bağlantı kurulabilir.

Mevcut belgelerin bir diğerk ise, Antalya Hapishanesi’nde kadın görevlilerin de bulunduğunu göstermektedir. 26 Haziran 1890 tarihli bahsettiğimiz bu belgede, isminin Hatice Hatun olduğunu öğrendiğimiz kadın memurun maaşının kırk kuruş olduğu görülmektedir.²⁹¹

Belgelerden, Antalya Hapishanesi’nde sıhhi sorunların gündeme geldiği de anlaşılmaktadır. Nitekim, Antalya’da ortaya çıkan koleranın Antalya Hapishanesi’nde de sorun teşkil ettiği görülmektedir. 3 Şubat 1895 tarihli bir belgede, Antalya Hapishanesi’ndeki mahpuslara doktor tavsiyesi ile verilen etli ve limonlu çorbaya, koleranın def’ine kadar devam edilmesi bildirilmektedir.²⁹² Yine 20 Mart 1898 tarihli bir belge ise, Antalya kazasında zuhur eden çiçek hastalığının, Antalya Hapishanesi’nin

---

²⁸⁸ BOA., DH.MKT. 1471-32, 23 Aralık 1887

²⁸⁹ BOA. DH.MKT., 1401-94, 27 Şubat 1887

²⁹⁰ BOA. DH.MKT., 1656-74, 14 Eylül 1889

²⁹¹ BOA. ŞD., 1706-45, 26 Haziran 1890

²⁹² BOA., DH.MKT., 340-9, 3 Şubat 1895

hıfzıssıhaya uygun olmamasından ileri gelmesi nedeniyle hapishanenin yeniden inşa edilmesine dairdir.²⁹³ Bu bilgilerden, mahkumların bulunduğu ortamın sıhhi şartlara uygunluğunun göz ardı edilmediği görülmektedir.

19. yüzyıl Antalya'sının adli yapısına yönelik tespit edebildiğimiz belgelerden de anlaşılacağı üzere, askeri ve idari açıdan bir sancak merkezi olmanın dışında adli açıdan da kaza merkezi olan Antalya'da, 19. yüzyılda Osmanlı adli yapısında meydana gelen değişiklik ve düzenlemelerin izleri görülebilmektedir. Adli yapı ve teşkilatın Osmanlı Devleti'nin genel kaidelerine göre şekillendiği Antalya'da, adli işler kadı ve yardımcılarını vasıtasıyla yerine getirilmiştir.

2.3. Vakıf Sistemi

2.3.1 Osmanlı Devleti'nde Vakıf Sistemi

Ortaasya'dan dünyanın dört bir yanına yayılan Türkler, gittikleri her yere kahramanlık ve medeniyet götürdükleri gibi, iyilik ve yardımseverliği de taşımışlardır. Vakıflar da bunun en güzel örneklerinden biri olmuştur. Vakıf sözlük anlamı itibariyle; *“bir şeyi daima durdurmak ve şer'an bir malı mülkiyetten çıkarıp menafini şeraiti mahsusa üzere müebbeden bir ciheti hayra tahsis ederek saklamak”* manasındadır. Vakfeden kimseye (*Vakıf*), vakfedilen mala (*mevkuf*) ve tahsis edilen cihete ise (*mevkufunaleyh*) denir.²⁹⁴ Hukuki bir akid olarak izah edilen vakıf, aynı zamanda bizzat vakf edilen şeyi de ifade etmektedir.²⁹⁵

Vakıf müessesesi ile ilgili önemli bilgiler sağlayan *vakfiyeler*, vakıfların kuruluş ve işleyişine yönelik nizam ve şartların yazıldığı resmi vesikalardır.²⁹⁶ Hukuki tabiriyle, vakfın tescili olan *vakfiyeler* şahitlerin önünde imzalanarak, mahkeme kütüğüne

²⁹³ BOA., DH.TMIK.S., 17-59, 20 Mart 1898

²⁹⁴ H. Baki Kunter, **Türk Vakıfları ve Vakfiyeleri Üzerine Mücmel Bir Etüd**, İstanbul: Cumhuriyet Matbaası, 1939, s.6; s.8

²⁹⁵ Bahaeddin Yediyıldız, “Müessese-Toplum Münasebetleri Çerçevesinde XVIII. Asır Türk Toplumunu ve Vakıf Müessesesi”, **Vakıflar Dergisi**, XV, Ankara: 1982, s.26

²⁹⁶ Ergin, s.117

geçirilirlerdi. Genellikle kağıt ve deri üzerine yazılmış olan *vakfiyeler* dışında, nadiren taş üzerine kazılmış olanlar da vardır.²⁹⁷

Vakıf müessesesinin gayesi ve menşesine yönelik değerlendirmeler, genellikle dini ve uhrevi bir müessese olarak görülmesine karşın vakıf müessesesinin dünyevi ve beledi bir teşekkül olduğuna dairdir.²⁹⁸ Vakıf müessesesinin menşei tamamen islami sisteme veya dini faziletlere dayandırılmakla birlikte, vakfın doğuşunu ve asırlar boyunca yayılışını kolaylaştıran farklı etkenler de bulunmaktadır. İslami toplum yapısındaki siyasi-içtimai değişme, bireysel arzu ve ihtiyaçlar, iktisadi ve içtimai ihtiyaçlar, gelenekler ve muhafazakarlık, taklit, ümitsizlik, sosyal baskı gibi etkenler vakıfların doğuşu ve yayılışına etki eden faktörler arasında değerlendirilmektedir.²⁹⁹

Vakıfların hizmet konularının, zamana, muhite ve vakfi kuran kişinin şahsi kabiliyeti ve düşünüş tarzına göre değişiklikler arz ettikleri görülmektedir.³⁰⁰ Başlangıçta, ferdi ve içtimai ihtiyaçların karşılanması amacı ile ortaya çıkan vakıflar, daha sonra cemiyet hayatında ortaya çıkan değişme ve gelişmelere paralel olarak bulunduğu toplumların sosyo-kültürel yapısı, iktisadi imkanları ve kabiliyetleri oranında değişmiş ve gelişmiştir.³⁰¹

Vakıflar; islami prensiplere göre devletin iyi işlediği durumlarda mevcut imkanların yokluğu nedeniyle yerine getirilemeyen hizmetler için devlete yardım eden bir müessese, devletin iyi işlemediği durumlarda ise toplumun tamamen sarsılmaması amacıyla, halka karşı devletin görevlerini geçicici olarak üstlenen bir müessese konumunda görülmektedir. Bu anlamda vakıflar, islami sistemin yardımcı veya yedek bir müessesesi olarak değerlendirilmektedir. Nitekim, vakıf müessesesinin yayılması, İslam cemiyetinde Emevi hanedanlığının iktidarı ele geçirmesi ve islami sistemin halka

---

²⁹⁷ Kunter, s.18

²⁹⁸ Ergin, a.g.e., s.116

²⁹⁹ Yediyıldız, "Müessese-Toplum Münasebetleri Çerçevesinde XVIII. Asır Türk Toplumunu ve Vakıf Müessesesi", ss. 31-47

³⁰⁰ Kunter, s.9

³⁰¹ Nazif Öztürk, "Osmanlı Döneminde Vakıflar", **Türkler X**, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002, s.434

karşı yerine getirmekle yükümlü olduğu görevleri ihmal etmiş olmasına dayandırılmaktadır.³⁰²

Vakıf türleri ile ilgili olarak, konuları itibariyle (sahih-gayr-i sahih), yararlananları itibariyle (hayri ve zürri vakıflar), kendilerinden yararlanma açısından (müessesat-ı Hayriye, musakkafat ve müstegıllat, avarız vakıfları), işletilmeleri itibariyle (icareteynli ve mukataalı vakılar), idareleri bakımından (mazbut, mülhak ve müstesna vakıflar) şeklinde detaylı bir sınıflandırma mevcuttur.³⁰³ Ancak genel olarak vakfın iki kategoriye ayrıldığı bilinmektedir. Birincisi; gelirin tamamının mutlak surette doğrudan nihai gayeye gittiği *şer'i* veya *hayri vakıflar* 'dır. Bu tür vakıflarda vakfın kurucusu, kurduğu vakıftan çoğunlukla ilahi lütuf ve bazen da şöhret ve sosyal nüfuz dışında hiçbir maddi menfaat beklememektedir. Mevcut hesaplamalara göre, 18. yüzyılda bu türden vakıfların tüm vakıflar içindeki oranı, %18'dir. İkincisi; bütün gelirin asıl gayeye ulaşmadan önce, vakıf tarafından tayin edilen ve genellikle vakfın ailesine mensup kişilerin elinde kaldığı *aile vakfı* veya *adi-ehli vakıflar*'dır. Bu tür vakıflar ise, son safhada dini ve hayri bir esere tahsis edilmiş olmalarına rağmen, öncelikle vakfa, vakfın soyundan gelenlere, ailesine veya üçüncü şahısların istifadesine bırakılmış vakıflardır. Yararlanma hakkına sahip kişilerin nesli sona erince, *vakf-ı ehli* ve *yarı-ailevi vakıf*, *hayri vakıf* şekline dönüşmektedirler.³⁰⁴

Vakıf müessesesi Osmanlı Devleti'nde de büyük bir öneme sahip olmuştur. Bu sistem Osmanlı'ya kendinden önceki topluluklar ve İslam devletlerinden intikal etmiş olmakla birlikte Osmanlı Devleti vakıf müessesesinin kurulup, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması hususunda en başarılı örneği teşkil etmiştir.³⁰⁵ Osmanlı Devleti, bir İslam devletinin üstlenmek zorunda olduğu sosyal hizmetlerin hepsini, yani zaruret içinde olanların, yetimlerin ve benzerlerinin ihtiyaçlarının sağlanması, mektep, medrese, tekke, cami gibi halkın eğitim ve öğretim için ihtiyaç duyduğu binaların inşası ve idaresi, çeşmelerin, köprülerin, kervansarayların kuruluşu ve tamiri gibi hizmetler için

---

³⁰² Yediyıldız, "Müessese-Toplum Münasebetleri Çerçevesinde XVIII. Asır Türk Toplumunu ve Vakıf Müessesesi", ss. 52-53

³⁰³ Ahmed Akgündüz, "Osmanlı Hukukunda Vakıflar, Hükümleri ve Çeşitleri" **Türkler X**, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002, ss.453-456

³⁰⁴ Yediyıldız, "Müessese-Toplum Münasebetleri Çerçevesinde XVIII. Asır Türk Toplumunu ve Vakıf Müessesesi", ss. 26-29

³⁰⁵ Öztürk, "Osmanlı Döneminde Vakıflar", s.433

doğrudan doğruya devlet bütçesinden pay tahsis etmemişlerdir. Bu nedenden ötürüdür ki; devlet tarafından yerine getirilmeyen hizmetler, mümkün olduğu ölçüde toplum üyeleri tarafından yerine getirilmeye çalışılmıştır. Ancak bu işi çoğu durumda, kendilerine bazı avantajlar sağlayan bir müessesese yardımıyla yerine getirmişlerdir.³⁰⁶

Osmanlı'da vakıf müessesesi, sosyal güvenlikle alakalı olduğu kadar, ülkedeki eğitim, sağlık ve sosyal yardım, diyanet ve bayındırlık yatırımlarını yürüten bir kurum olarak mali sistemin bir ögesi olmuştur. Özerk ve demokratik bir sivil toplum yapısına haiz olmakla birlikte, nezaret kurumu vasıtasıyla devlet denetimi altında tutulmuştur. Osmanlı'da taşınmaz mal vakıflarının en önemli kısmını toprak vakıfları, ikinci türünü ise, çarşılar, ticaret merkezleri gibi gelir getiren çeşitli yapılar oluşturmuştur. Taşınır servetin, özellikle nakit paraların vakfi tartışmalı bir mevzu olsa da, Osmanlılar para vakıflarını önemli kredi ve finansman kurumları olarak yaşatmışlardır. Para vakıflarının ilk bilineni II. Mehmed (1451-1481) tarafından kurulmuştur.³⁰⁷

Osmanlı'da zaman zaman vakıf kuranların nesilleri sona erince, mütevellilikleri yani yöneticiliklerinin, vakfın bağlı olduğu makam tarafından uygun kişilere verildiği görülmektedir. Bu uygulamaya göre; mevcut vakıf artık şart koşulan nesillerden çıkmış olduğundan, bu gibi mütevellilikler "*sadaka tevliyetleri*" adı altında, padişahın tevcihi ile verilmekte olan bir tür memuriyet niteliğinde olmuştur.³⁰⁸

Vakıflar, 1826'da Evkaf Nezareti kurulana kadar nazır ve mütevelliler vasıtasıyla idare edilmiştir. Batılılaşma süreci içinde vakıflar bir yandan genişlerlerken bir yandan da tesir ve nüfuzlarını kaybetmeye başlamışlardır. Tanzimat, tımar gibi, vakfi sistemini de bertaraf etmeye çalışmıştır. Vakıf sisteminin taşınmazların Müslümanların elinden çıkışını zorlaştırması, sömürgecilerin kolonizasyon siyasetlerine engel teşkil ediyor olması, vakıflar aleyhine ileri sürülen görüşlerin liberal doktrinle yakın ilgisini gözler önüne sermektedir.³⁰⁹

---

³⁰⁶ Yediyıldız, "Müessesese-Toplum Münasebetleri Çerçevesinde XVIII. Asır Türk Toplumunu ve Vakıf Müessesesi", s.34; Tabakoğlu, s.192

³⁰⁷ Tabakoğlu, ss.210-212

³⁰⁸ Mustafa Nuri Paşa, s.285

³⁰⁹ Tabakoğlu, ss. 213-214

2.3.2 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası Vakıfları

Teke yöresi ve özellikle Antalya şehri, konum olarak askeri açıdan olduğu kadar ticari açıdan da, hem Selçuklular hem Osmanlılar için büyük önem arz etmiştir. Her iki dönemde de yörenin muhafazasına ve gelişimine büyük önem verildiği görülmektedir. Yörenin ele geçirilmesinin ardından oluşturulan idari ve adli kurumların yanı sıra, iktisadi ve sosyal gelişmişliğin göstergesi kurumların varlığı verilen bu önemi gösterir niteliktedir.

Selçuklu mirasını devam ettiren Osmanlı'da şehir ve kasabalar, fiziki, içtimai ve iktisadi bakımdan şehre merkezlik etmekte olan vakıf kuruluşları etrafında gelişmişlerdir. Vakıflar açısından oldukça zengin bölgelerden biri olan Teke Sancağı'nda da şehirler ve kasabalar, bu geleneğe uygun olarak vakıf eserler etrafında gelişmişlerdir.³¹⁰ Nitekim, XVI. yüzyılın ikinci yarısında Antalya'nın mahallelerini öğrendiğimiz M. Akif Erdoğan'nun, Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke çalışmasında, Antalya'daki mahalle isimlerini, cami ve mescid isimlerinin oluşturduğu görülmektedir.³¹¹ Bu cami ve mescid isimleriyle anılan mahallelerden, isimleri değişmeksizin günümüze kadar gelenleri de mevcuttur.

Bilindiği üzere, vakıf müessesesinin esasını, bir malı insanların faydalanması için, Allah'ın mülkünde olmak üzere, ferdi mülkiyet sahasından çıkarmak oluşturmaktadır. Mallar, taşınır ve taşınmaz mallar olarak ikiye ayrılmakta olup, asıl vakıf, akar da denen taşınmaz malların vakfidir. Vakıflarda, finanse eden gelir kaynakları olarak asl-ı vakıf denen bina, arazi, nakit para gibi değerler ile müessesat-ı hayriye denen eğitim, din, bayındırlık, sağlık ve sosyal yardım kurumları gibi finanse edilen kurumlar söz konusudur.³¹²

Temelini bahsettiğimiz bu hususların içerdiği vakıf müessesesine, Teke sancağı itibariyle bakıldığında vakıfların çoğunluğunun, sancak merkezi Antalya ve nahiyesi İstanos'ta yer aldığı görülmektedir. Bu vakıfların çoğunluğu ise sırasıyla, zaviye, mescid, cami ve evladlık vakıflardan oluşmaktadır. Ayrıca, medrese, mektebhane,

---

³¹⁰ Karaca, s.317

³¹¹ Erdoğan, ss.93-94

³¹² Tabakoğlu, s.210

köprü, bahçe, muallimhane, imaret, mezar, çeşme, avarız, hamam, kervansaray ve cemaatler için de vakıflar yapılmıştır. Antalya’da fırıncı, yufkacı, hayyat, oduncu, balıkçı, helvacı, boyacı, kuyumcu, cüllah, saraç, börekçi çömlekçi, çilingir gibi zanaatkarların yanı sıra, Kazancı çarşısı, Saraçlar çarşısı, Helvacı dükkanları, Hayyatın bazarı, Kuyumcular bazarı gibi pazaryerlerinin vakıflarla doğrudan ilgili oldukları görülmektedir. Ayrıca, Rum, Yahudi zanaatkarların ve askeri sınıftan şehir kethüdası, kale merdanları, iskele emirleri, hisar erenleri, kale dizdarları, sancakdarlar ve özellikle kadılar da vakıflarla yoğun ilişki içinde olmuşlardır.³¹³

M.Akif Erdoğan’ın incelemeye tabi tuttuğu Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke çalışmasında, bu defterin muhtemelen yöre evkafına dair hazırlanan beşinci defter olduğu ve II. Selim’in ilk yıllarında, 1567’den biraz önce hazırlandığı belirtilmektedir. Sancak evkafına dair daha önceki tahrirler ise, II. Murat, Fatih Sultan Mehmed, II.Beyazıt ve Kanuni Sultan Süleyman dönemlerinde yapılmıştır. II. Murat döneminde, muhtemelen 1423 senesinde yapılan evkaf yazımı, Teke yöresinin ilk evkaf yazımı olup bu bilgiye Ahmet Refik’in yayınladığı, Fatih Sultan Mehmed dönemindeki evkaf defterinden ulaşılmıştır.³¹⁴

S. Fikri Erten’in Antalya tarihine yönelik çalışmasından anlaşıldığı kadarıyla, II. Murat devrinde (1421-1444) Teke yöresine tabi köylerin çoğunluğu ya eski Teke Beyleri’nin yada II. Murat’ın ve oğulları İsa Bey ile Mustafa Çelebi’nin vakıflarıdır. Yine aynı çalışmada, Fatih devrindeki Antalya’ya tabi vakıf köyleri olarak, Kirtibolu, Kocayeri, Avdan, Borkir, Keçiköprü, Çeklik, Selametboğazı, Ada, Kalkanlı, Aklar köyü, Fenike; Kaş’a tabi Armutağacı, Gömbeçukur, Gömbeğedir, Gömbe, Kesik; İstanos-Korkuteli’ye tabi, Bayır, Çerdeğın, Bayatköy, Elmalı, Akçahisar, İmanköy; Karahisar’a bağlı, Keçici köyleri vakıf köyler olarak zikredilmektedir. Zaviye ve tekkelerin de yoğun olduğu Antalya’nın Fatih devrinde mevcut olan tekke ve zaviyeleri olarak ise, Kılıçcı Yusuf zaviyesi, Fenike’ye tabi Abdal Musa tekkesi isimlerine yer verildiği görülmektedir. Ayrıca, Kalkanlı’da Ehi Declet Han zaviyesi, Gömbe’de Şeyh

³¹³ Erdoğan, “Antalya ve Havalisi İçin Bir Kaynak: Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke”, s.95

³¹⁴ Erdoğan, “Antalya ve Havalisi İçin Bir Kaynak: Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke”, s.91; Erten, a.g.e., s.122; (A. Refik’in yayınladığı Fatih dönemine ait defter için bkz.BOA. K.K Tasnifi No: 3357)

İshak zaviyesi, Şeyh Orhan zaviyesi, İstanos'a tabi Hacı Balaban zaviyesi, Erder oğlu zaviyesi, Kaş'a bağlı Şeyh Bey zaviyelerinin isimleri de yer almaktadır.³¹⁵

1455 tarihli tahrir defterinde Teke Sancağı toplam evkaf sayısı 51 olup, bunun 27'sini Antalya'daki vakıflar oluşturmaktadır. 1479-80 tarihli evkaf defterinde ise sancak genelinde evkaf sayısının 27'ye düştüğü ve bunların 9 adedinin Antalya'da bulunduğu görülmektedir. Fatih Sultan Mehmet'in bazı vakıfları ilga etmesinin vakıf sayısındaki bu düşüşte etkili olduğunu belirtmek gerekir. 1530 tarihli tahrir defterinde, toplamı 151 olan sancak evkafının 39'unun Antalya'da olduğu görülmekte olup, önceki evkaf ve tahrir kayıtlarına göre bir artış söz konusudur.³¹⁶ 1567 tarihli evkaf defterinde ise genel evkaf toplamı 217 olup bunun 75 adeti Antalya'da bulunmaktadır.³¹⁷

Daha sonraki asırlarda, özellikle XIX. yüzyılın sonlarında evkaf sayısının oldukça arttığı görülmektedir. Sancak geneli itibariyle vakıflar Antalya, İstanos ve Elmalu'da yoğunlaşmaktadır.³¹⁸ Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi verileri, bu dönemde tüm sancak itibariyle vakıf toplamının 525 adeti bulunduğunu göstermektedir.³¹⁹ XX. yüzyıla gelindiğinde Antalya kazasında 1 hükümet dairesi, 77 cami ve mescid, 8 tekke, 17 medrese, 31 mekteb, 4 kütübahne, 1170 dükkan ve mağaza, 10 fabrika, 4 destegah, 16 fırın, 17 değirmen, 42 kahvehane, 1 karantinahane, 6 han ve 7 hamam bulunduğu görülmektedir.³²⁰

II. Selim dönemine ait Teke sancağı evkafını veren ve XVI. yüzyılın ikinci yarısındaki vakıfların isimlerini öğrendiğimiz 1567 tarihli evkaf defterinde, Teke sancağında mevcut olan o dönemdeki vakıflardan bazılarının, aynı zamanda XIX. yüzyıl Antalya mahallerinin isimlerini oluşturduklarını belirtmek gerekir. Cami-i Atik, Ahi Kızı, Ahi Yusuf, İskender, Çullah Kara, Hacı Balaban (Balaban), Meceddedin, Makbul Ağa (Makbul), Baba Doğan, Cami-i Cedid, Şeyh Sinan, Arab Mescidi, Demirci

---

³¹⁵ Erten, s.122

³¹⁶ Karaca, s.318

³¹⁷ Erdoğan, "Antalya ve Havalisi İçin Bir Kaynak: Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke"(Erdoğan'ın bu çalışmasında vakıflar detaylarıyla yer almaktadır. Ayrıca bknz. Behset Karaca, s.318, Karaca burada 1567 tarihli evkaf defterinde sancaktaki evkaf toplamının 216 olduğunu ve bunun 68'nin Antalya'da bulunduğunu belirtmektedir.)

³¹⁸ Karaca, s.319

³¹⁹ Erdoğan, "Antalya ve Havalisi İçin Bir Kaynak: Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke", s.95

³²⁰ Karaca, s.319

Süleyman, Baba Beğ (Bali Beğ), İğdir Hasan vakıfları, XVI. yüzyılda vakıf olarak kaydedilen ve XIX. yüzyılda Antalya kazası mahallelerine isimlerini de veren vakıflardandır.³²¹

İncelediğimiz dönem için Antalya vakıflarına bakacak olursak bu vakıfların mahiyetleri itibariyle; “*Hayri veya Şer’i*” vakıf, “*Avarız*” vakfı, “*Yarı-Ailevi*” vakıf ve “*Zapt etmek suretiyle Hayri veya Şer’i*” vakıf olarak tasnif edilmesi mümkündür.³²²

“*Hayri veya Şer’i*” vakıf, doğrudan doğruya hayır amacıyla kurulan ve fakir veya zengin bütün insanların yararlanabildiği vakıflardır.³²³ Şeri’yye sicillerinden tespit edilebildiği kadarıyla, XIX. yüzyılın ilk yarısında Antalya’da bulunan vakıfların genellikle “*hayri vakıflar*”dan oluştuğu söylenebilir. Bu vakıflar şunlardır: Yıkık minare vakfı, İskender cami vakfı, Ak mescid vakfı, Zincir kıran Hüseyin Efendi hazretlerinin dergah-ı şerifinde meşrut olan atika ve cedide vakıfları, Ali Fahreddin’li Hacı Mehmed vakfı, Antalya ahalisinden Naci oğlu Hacı Mustafa vakfı, Toyranlı müderris vakfı, Şehirli zade vakfı, Beli Beğ vakfı, Köseler köyünden Salih Şeyh Sinan vakfı, İbrahim bin Ebubekir ve Adem Efendi bin Ataullah vakfı, Adem Efendi vakfı, Abdullah Hafız vakfı, Murad Paşa vakfı, Hoca Nebi vakfı’dır.³²⁴

“*Avarız*” türü vakıflar, geliri bir köy veya mahalle ahalisinin beklenmedik ihtiyaçlarına sarf edilmek üzere tesis edilen ve istifadede din ayrımı gözetilmeyen vakıflardır.³²⁵ Bu türden vakıfların XIX. yüzyılın ilk yarısı itibariyle Antalya’da iki adet olduğu görülmektedir. Bunlar; Yüksek mahalle vakfı ve Makbul Ağa vakfı’dır.³²⁶

Gelirin değişik tarzlarda, vakıf ve ailesi ile dini, hayri ve içtimai müesseseler arasında paylaşıldığı *yarı-ailevi*” vakıf türü, hem *hayri* vakıfların, hem de *aile* vakıflarının unsurlarını ihtiva etmektedir.³²⁷ Bu vakıf türünün, XIX. yüzyılın ilk yarısı itibariyle Antalya’da bir adet olduğu görülmektedir. Bu vakıf, Teke sancağı mütesellimi

³²¹ Erdoğru, “Antalya ve Havalisi İçin Bir Kaynak: Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke”; Ayrıca bknz. Çalışmamızın “19. Yüzyılda Antalya’da İdari Taksimat” kısmı, ss.64-67

³²² Moğols.140

³²³ Akgündüz, “Osmanlı Hukukunda Vakıflar, Hükümleri ve Çeşitleri”, s.454

³²⁴ Moğol, ss. 140-142

³²⁵ Akgündüz, “Osmanlı Hukukunda Vakıflar, Hükümleri ve Çeşitleri”, s.454

³²⁶ Moğol, s.142

³²⁷ Yediylidiz, “Müessese-Toplum Münasebetleri Çerçevesinde XVIII. Asır Türk Toplumunu ve Vakıf Müessesesi”, ss..26-29

el-hac Mehmed Ağa bin el- Hac Osman Ağa'nın kurduğu vakıfdır.³²⁸ Daha önce de bahsedildiği üzere bu aile, kırk yıldan fazla bir süre sancağın idaresini elinde bulundurmuş ve zenginlikleriyle nam salmış bir ailedir.³²⁹ Mütessellim Mehmed Ağa, 1810 tarihli vakfiye kaydında; vakfın mütevellisinin, ölene kadar kendisi, öldükten sonra da ailesinden kişilerin olmasını şart koşmuştur. Edinilen bilgilere göre Mütessellim Mehmed Ağa'nın 1810 tarihli vakfiyesinde vakıf gelirlerinin tashihi şu şekildedir:³³⁰

---

³²⁸ Moğol, s.143

³²⁹ Sivrikaya, s.1

³³⁰ Moğol, s.143

Tablo 14

Mütesellim Mehmed Ağa'nın 1810 Tarihli Vakfiyesine Göre Vakıf Gelirlerinin Tashihi

Vakıf Görevlileri için Yevmi (akçe)	hatib için 5 akçe imam için 5 akçe müezzin için 3 akçe kütüphaneci için 3 akçe kayyum için 3 akçe muallim-i sıbyan için 5 akçe müderris için 20 akçe
Toplam	44 akçe (x 12 ay)= 528 akçe
Vakıf mütevellisi için aylık (akçe)	80 akçe (x 12 ay)= 960 akçe
Mekke-i mükerreme için senelik (akçe)	3.600 akçe
Genel Toplam	5.088 akçe

Görüldüğü üzere, Mütesellim Mehmed Ağa'nın 1810 tarihli vakfiyesi, XIX. yüzyılın ilk yarısında *yarı-ailevi* vakıf türündeki bir vakfın gelirlerinin tahsisi hususunda fikir edinebilmemizi sağlamaktadır. Tabloda da verildiği üzere, vakıf görevlilerine yevmi olarak toplam 44 akçe tahsis edildiği, bunun senelik tutarının 528 akçe olduğu görülmektedir. Vakıf mütevellisi için ise aylık 80 akçe tahsis edilmiş olup, bunun senelik tutarı 960 akçedir. Mekke-i mükerreme için ise senelik 3.600 akçe tahsis edilmiş olup, vakıf gelirlerinin tahsis edilen genel toplamı senelik 5.088 akçeyi bulmaktadır.

“*Zapt edilmek suretiyle hayri veya şer'i*” vakıf ise, herhangi bir kişinin mallarının devlet tarafından zapt edilerek vakıf haline getirilmesidir. Bu kişiler genellikle devlet erkanından olup, görevleri esnasında gayr-i meşru yollardan elde ettikleri servetleri, sonunda devlet tarafından zapt edilerek bir “*vakf-ı matlube-i tahire*”de toplatılmaktadır. Nitekim, yetkisini kötüye kullanarak, gayr-i meşru yollardan servet sahibi olduğu bilinen mütesellim Mehmed'in ölümü ardından, serveti zapt edilerek vakfa dönüştürülmüştür. Bunda, Hacı Mehmed'in uzunca bir müddet mütesellim olması hasebiyle, uhdesinde bulunan Teke sancağında servet sahibi zenginler arasına girmesi ve uzun süredir emval ve emlak biriktirdiğinin bilinmesi etkili olmuştur.³³¹ Konuyla ilgili 27 Mart 1815 tarihli bir belgede; “*Teke Sabık mütesellimi*

³³¹ Moğol, ss. 140-144

Hacı Mehmed'in Antalya'da bina eylediği cami, medrese, mektep ve kütüphanesine vakfelediği dükkanlar, bahçeler ve hamamın tevliyeti evladına mesrud ise de bunların ve on iki çiftliğin Darphane tarafından idare edilmesi ve muhallefatından olan meblağın Darphane'ye vasıl olduğu" bildirilmektedir.³³² Vesikalardan edinilen bilgiler, mütesellim Mehmed'in el konulan servetinin 1.304.900 kuruş tutarında olduğunu göstermektedir.³³³

19. yüzyıl başlarında çok dağınık ve karışık bir görünüm sergileyen vakıfların, 1826'da kurulan Evkaf Nezareti şemsiyesi altında toplanması belli bir düzen getirmiş olsa da, vakıf gelirlerinin vakfiyelerde belirtilen yerlere sarf edilmeyip hazineye aktarılması, vakıfları ve personelini daha kötü duruma düşürmüştür.³³⁴ Tanzimat'la gelen süreçte, bütün sultanların ve öteki devlet ileri gelenlerinin, nüfuzlu, yüksek mevkili kişilerin vakıf toprakları, maliye hazinesi tarafından zapt edilerek, öşrü alınmaya başlanmıştır. Bu vakıf topraklarından elde edilen gelirler aylara bölünerek, her ay maliye hazinesinden vakıflara verilmiştir. Ancak daha sonraları, maliyenin evkaf yönetimine verdiği bu maktu bedelin, iane adı altında, devlet bütçesi açık verdikçe azaltılmasıyla, vakıf gelirleri gerçek gelirlerinin oldukça altına düşmüştür.³³⁵

Tanzimat'ın ilanı sonrasındaki gelişmeler çerçevesinde, bir takım suiistimalleri önlemek ve daha iyi hizmet verilmesini sağlamak amacıyla, vakıf müessesesinin de bir sisteme oturtulmaya çalışıldığı görülmektedir. 15 Mart 1849 tarihli bir ferman suretinde, "*vakıfların ekserisinin mütevellilerinin, fazla hasılatı yiyerek hayratlarının imarına bakmadığından harab ve mu'attal olmakda ve hademe-i seyidin hizmetlerini eda etmeyerek terk eylemekde olduğundan ve bu keyfiyetin şerait-i evkafa mugayir ve münafi olduğundan her bir tarafa evkaf müdiri namiyle me'mur ta'yin ve irsal olduğundan, Alaiye, Teke ve Hamid sancakları vakıflarının da, Konya evkaf müdirliğinden ayrılarak, üzerlerine Mehmed Ferhad Efendi'nin müdir ta'yin edildiği*" belirtilmiştir. Bundan böyle, evkaf müdirliği vazifesi kesintisiz devam etmiş olup, 1299

---

³³² BOA. C..DRB., 13-609, 27 Mart 1815

³³³ Sivrikaya, s.61

³³⁴ Tabakoğlu, s.213

³³⁵ Mustafa Nuri Paşa, s.287

(1881-1882) tarihli Konya Salnamesi'ne göre, bu tarihte Teke sancağı evkaf müdirinin Şevket Beğ olduğu görülmektedir.³³⁶

Netice itibariyle denilebilir ki; vakıf müessesesi Osmanlı'da gerek ekonomi, gerek sosyal yapının bir çok alanına nüfuz etmiş bir müessese olup, Tanzimat'ın ilanı ile gelen süreç, diğer alanlarda olduğu gibi bu müessesede de bir takım düzenlemeleri beraberinde getirmiştir. Vakıflar yönünden oldukça zengin olan Teke Sancağı ve sancak merkezi Antalya'da da bu düzenlemelerin uygulamaları görülmektedir.

---

³³⁶ Moğol, s.139

3. EKONOMİK YAPI

3.1. Osmanlı Devleti'nde Ekonomik Yapı

Osmanlı kültür ve iktisat sistemi, hem birey hem de toplum ve ekonomi açısından talep yönlü değil, arz yönlü bir nitelikte olmuştur. Osmanlı zihni yapısında ekonomiye ilişkin tasavvur, en genel anlamıyla ihtiyaçların karşılanması noktasında toplanmış olup, talebin arttırılmasına yönelik bir sistem olan kapitalist sistemin aksine, arzın arttırılmasına öncelik verilmiştir. İnsanın ekonomi için değil, ekonominin insan için olduğu anlayışının hakim olduğu Osmanlı'da ekonominin görevi, insan refahını arttırmak olarak görülmüştür. Bunun içindir ki; Osmanlı ekonomisinde, piyasalarda yeterli mal bulundurulması ve tüketicinin istediği malı ödeyebileceği fiyattan alabilmesi amacıyla ekonomide arz yönlü bir tutum sergilenmiştir.³³⁷

Klasik dönemde Osmanlı ekonomisindeki işleyişe yön veren bu tutumda, provizyonizm, gelenekçilik ve fiskalizim ilkelerinin etkili olduğu görüşü hakimdir. İslami değerlerle uyum içinde ve kendi bünyelerinde istisnalara sahip olarak, Osmanlı'nın iktisadi tavır ve uygulamalarını bu üç ilke şekillendirmiştir.

Buna göre *provizyonizmin* amacı en genel ifadeyle, ihtiyaçların karşılanması olup, iktisadi faaliyetin hedefini ve meşruiyetini, toplumdaki tüm katmanların ihtiyaçlarının karşılanması oluşturmuştur. Mal ve hizmet üretimi arzında kıtlığa düşülmemesi, kademe kademe toplumun tüm kesimlerinin ihtiyaçlarına cevap verilmesinin bir gereği olarak, ithalatı serbest bırakan, ihracatı kimi zaman yasaklamalara da varan ölçüde sıkı bir denetim altında tutan uygulamalar Osmanlı Devleti iktisadi politikasında oldukça önemli olmuştur. Devletin misyonu, bu iktisadi anlayışı gerçekleştirecek kanunları, kurumları, ilişkileri oluşturmaktan ibaret kalmıştır. *Gelenekçilik* ise, dindeki tek hakikat gibi, sosyo-ekonomik dünyada da hakikatin tek olduğu düşüncesinden hareketle, kadim olana, eski olana uygun hareket edilmesi gereğini ifade etmektedir. Sistemle ilgili olarak yazılmış olan risale, layiha ve deneme gibi eserlerde, 19. yüzyıla kadar süren ve hep eskiyi yücelten, ondan sapmaları yanlış

---

³³⁷ Tabakoğlu, s.132

ve kötü sayan zihni ürünler de gelenekçilik ilkesinin tezahürleri niteliğindedir.³³⁸ Üçüncü ilke olan *fiskalizm* yani gelircilik en genel ifadeyle, her durumda kamu gelirlerini ekonomi dışı amaçlarla azamiye çıkarma çabası olarak tanımlanmakta olup, askeri güç zenginliğin başlıca aracı olarak görüldüğünden, fiskalizmle birlikte askeri emperyalizm, Osmanlı fetih devleti anlayışının da temelini oluşturmuştur.³³⁹ Osmanlı fiskalizmi, Avrupa'daki fiskalizmin aksine sert, katı ve değişmez bir nitelikte olmuştur. Bu niteliğin derecesi giderek artmış ve her türlü iktisadi faaliyetin öncelikle getireceği vergi geliri açısından değerlendirildiği, daha ilerisinin görülemediği bir hal almıştır. Esnek ve değişken bir nitelikte olan Avrupa fiskalizmi ise, pazar ilişkilerinin genişliği ve hızlı büyümesinin etkisiyle geniş bir manevra sahasına sahip olmuştur.³⁴⁰

Esasını bu zihni yapının oluşturduğu Osmanlı ekonomisinde, ekonomik yapının temel işlevi olarak siyasal düzenin kurulması ve devamının sağlanması amacı güdülmüştür. Üretimde, aynı ilişkilerin ağırlıklı olduğu ve üreticilerin tüketecekleri kadar ürettikleri bir yapının mevcut olmasından dolayı, kısıtlı bir mal üretimi söz konusu olmuştur.³⁴¹

Batılı merkantilist devletler kapitalist bir sistem altında sürekli genişleyen sanayi ve pazar aracılığıyla gelişen bir ulusal zenginlik ekonomisinin alt yapısını oluştururken, Osmanlı Devleti, fetihle toprak kazanmayı amaçlayan bir politikaya bağlı kalmıştır. Klasik dönem Osmanlı Devleti'nde en önemli ve gerekli ekonomik faaliyet olarak tarıma öncelik tanınmış olup, devletin güçlendirilmesi anlayışına paralel olarak, Osmanlı siyasal sistemi, tarımsal üretimin arttırılması ve köylünün korunması için çift-hane sistemini geliştirmiştir.³⁴² Bundan dolayıdır ki, tarımsal üretimin tabii kaynaklarını oluşturan insan ve toprak unsurları Osmanlı ekonomisinde büyük önem arz etmiştir. Tarım üretiminin ana kaynağı olan toprak, genel olarak miri, yani devletin mülkiyetindeki topraklar olup, bu topraklarda uygulanan tımar düzeni, miri arazi

---

³³⁸ Mehmet Genç, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi**, 2. baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2002, ss. 68-69

³³⁹ Halil İnalçık, "Ekonomik Zihniyet", **Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1300-1600 Cilt 1**, 2. baskı, İstanbul: Eren Yayınları, 2004, s.81

³⁴⁰ Genç, s.83

³⁴¹ Ali İhsan Bağış, "Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türk-Müslüman Burjuvazisi Oluşturma Çabaları", **Osmanlı 3 İktisat**, Editör: Güler Eren, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s.543

³⁴² Halil İnalçık, "Ekonomik Zihniyet", s.82

rejimine dayandırılmıştır. Miri arazi rejimi, sosyal, ekonomik, tarihi ve askeri unsurların ortaya çıkardığı bir rejim olarak, Osmanlı Devleti'nde toprak-insan ilişkilerini düzenlemiş ve uzunca bir süre devletin kuvvet unsurlarından birini oluşturmuştur.³⁴³ Bu rejimde toprak mülkiyeti devlete, kullanım hakkı reayaya, toprağın işlenmesinden elde edilen vergiler ise dirlik sahibine (has, zeamet, tımar, mülk sahipleri veya vakıflar) ait olmuştur.

Osmanlı ekonomisinde tarımsal üretim dışında, mesleki dayanışma ve katı kuralların hakim olduğu loncalara bağlı ve zanaate dayalı bir üretim yapısı hakim olurken, ticari faaliyetler ise, hem mali hem de politik amaçlarla kullanılan kapitülasyonlara dayalı olmuştur.³⁴⁴

XIX. yüzyıl Osmanlı ekonomisine yön veren gelişmelerin, XVI. yüzyıl ortaları itibariyle su yüzüne çıkmaya başladığı söylenebilir. XVI. yüzyıl Osmanlı ekonomisinde olumsuz etkiler yaratan bu gelişmelerin temelinde ise, Avrupa kaynaklı fiyat hareketleri ve imparatorluktaki iktisadi, mali ve demografik faktörler yatmaktadır.³⁴⁵

Bu dönemde başlayan miri toprak rejimindeki bozulmanın önüne geçilememiştir. Bu bozulmanın etkisiyle, iç meseleler artmış, devlet güç kaybetmiş, otorite buhranı baş göstermiş, iktisadi ve siyasi anarşi başlamış, zayıflayan devletin askeri ve siyasi yenilgilerinin birbirini takip etmesiyle toprak rejimi bozulmuştur. Toprak rejimindeki bu bozulma, tımar sahiplerinin devlete karşı sorumluluklarını yerine getirmemeleri ve reayaya baskı yaparak onları iktisadi açıdan sömürmeleriyle başlamış olup, miri arazinin özel mülk araziye dönüşümü istikametinde gelişmiştir. Tımar düzeninin işlevini kaybetmesi neticesinde, XIX. yüzyılda, Tanzimat'ın ilanı ile tımar düzeni kaldırılmıştır.³⁴⁶

XVI. yüzyıl boyunca süren fiyat artışlarının zanaatler üzerindeki ilk etkisi ise loncalarda üretim maliyetlerinin artması olmuştur. Hem lonca ustalarının karları, hem çalışanlarının gerçek ücretleri gerilemeye başlamıştır. Fiyat hareketlerinin ve Akdeniz

---

³⁴³ Halil Cin, **Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması**, Ankara: Yenigün Matbaası, 1978, s.544

³⁴⁴ Bağış, "Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türk-Müslüman Burjuvazisi Oluşturma Çabaları", s.543

³⁴⁵ Pamuk, s.123

³⁴⁶ Cin, s.545

havzasındaki batı-doğu ticaretinin Osmanlı zanaatleri üzerindeki en ciddi sonuçları ise, mamul ürünlerdeki rekabetten ziyade hammaddelerdeki rekabet nedeniyle ortaya çıkmıştır. Bunda, XVI. yüzyıl boyunca batının tarımsal ürünler talebinin hızla artması ve ithalat yoluna başvurması etkili olmuştur. Hammadde darlıklarının sıklaşması ise, lonca esnafını güç duruma düşürerek, kimi zaman üretimi durdurmak zorunda bırakmıştır.³⁴⁷

Ticari açıdan ise, XVI. yüzyıldan itibaren Akdeniz ticaretinin Atlantik'e kaymaya başlaması, Osmanlı Devleti'nin transit ticaretten elde ettiği gelirlerin azalmasına yol açmıştır. Sonraki süreçte, Avrupa'nın Sanayi Devrimi ile atağa geçmesi ve Osmanlı Devleti'nin bunun dışında kalması neticesinde, daha önceden Osmanlı ticaretinin dayanağı olan ve temel dış politika aracı olarak kullanılan kapitülasyonlar bu dönemde, kontrol edilemez bir biçimde ekonominin sömürü aracı haline gelmiştir.³⁴⁸

19. yüzyılda, ekonominin dışa açılması ve Osmanlı maliyesinin Avrupa sermayesinin denetimi altına girmesi sürecindeki dönüm noktaları, 1838 yılında imzalanan dış ticaret antlaşması, 1854 yılında başlayan dış borçlanma süreci ve 1850'lerden itibaren ulaşım alanında, demir yolu yapımı için yabancı sermayeye verilen imtiyazlar olmuştur. Bahsi geçen bu gelişmelerin her birinde asıl amaç, uzun vadeli iktisadi sonuçlardan çok, kısa vadede Avrupa devletlerinden sağlanacak siyasal ve mali destek olmuştur.³⁴⁹ Avrupa'nın, sınai ürünler üretimine gidilmesi, ulaşım ağının geliştirilmesine yönelik olarak teşviklerde bulunması, Osmanlı Devleti'ne biçtiği "hammadde stokçusu" rolünden ileri gelmiştir.

3.2 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda Ekonomik Yapı

3.2.1 Tarım

Osmanlı ekonomisi temelde, tarımsal bir ekonomi olup, devlet, tarımsal üretimin iki ana unsuru olan, toprak ve emeği, tımar sistemi dahilinde bir araya getirmiştir. Toprağın hukuki statüsü ve tasarruf şekli itibariyle farklılıklar arz ettiği Osmanlı

---

³⁴⁷ Pamuk, ss.130-132

³⁴⁸ Bağış, s.543

³⁴⁹ Pamuk, ss. 198-199

Devleti'nde toprak, miri, mülk ve vakıf topraklar olarak ayrılandırılmıştır. Tımar sistemi de, mülkiyeti devlete ait olan ve miri olarak adlandırılan topraklarda uygulanmıştır. Bu sistem çerçevesinde, tarımsal üretimin emek unsurunu oluşturan reaya, toprağı kullanım hakkı karşılığında devlete karşı belirli mali ve askeri yükümlülükleri yerine getirmiştir.³⁵⁰

Uygulamada, tımar sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak çift-hane sistemi geliştirilmiştir. Çift-hane sistemi, tarımsal üretimin, köylü hanelerinin her birine bir çift yada çiftlik verilerek düzenlenmesinden oluşmuştur. Bu çiftlikler, bir hanenin geçimini sağlamasına ve toprak sahibi devlete, “kira”yı ödemesine yetecek büyüklükte arazi parçaları olup, temel tarımsal birimleri oluşturmuştur.³⁵¹

Tarımsal üreticilerin toplumsal konumuyla mali yükümlülükleri, işledikleri toprağın mülkiyetine ve diğer etkenlere bağlı olarak değişiklikler göstermiştir. Tarımsal üreticilerin işledikleri toprakların en büyük bölümünü, tımar sistemi çerçevesindeki miri topraklar oluşturmuştur. Tarımsal üretimde, üretici kesim köylü reaya, çeltikçi reaya, ortakçı kullar ve konar-göçer teşekküllerden oluşmuştur.³⁵²

Öncelikli ihtiyaçların karşılanması politikasına göre hareket eden devletin, üretim, pazarlama ve tüketimin her safhasında izlediğı müdahaleci tutumun, tarımsal üretime yansıyan boyutunu, tımar sistemi şekillendirmiştir.³⁵³ 19. yüzyıla gelindiğinde, tımar sisteminin önceki dönemlerden başlayan bozulma süreci, Tanzimat'ın ilanı ile tımar sisteminin kaldırılması ile sonuçlanmıştır.³⁵⁴ 1858 Arazi Kanunnamesi ile tarımsal topraklarda özel mülkiyet ağırlık kazanmış ve tımar sistemi hukuken de bertaraf edilmiştir.³⁵⁵ Tanzimat'la birlikte, ülkenin farklı yerlerinde farklı oranlarda

---

³⁵⁰ Pamuk, s.46

³⁵¹ Halil İnalçık, “Çiftliklerin Doğuşu: Devlet, Toprak Sahipleri ve Kiracılar”, **Osmanlı Toprak Mülkiyeti ve Ticari Tarım**, Editörler: Çağlar Keyder, Faruk Tabak, Çev: Zeynep Altok, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1998, s.18

³⁵² Pamuk, ss.59-61

³⁵³ Çelik, “Osmanlı Devleti'nin Nüfus ve İskan Politikası”, s.56

³⁵⁴ Cin, a.g.e., s.545

³⁵⁵ Tabakoğlu, s.209

toplanan öşür vergisi de her yerde gayri safi üretim üzerinden yüzde on olarak saptanmıştır.³⁵⁶

Osmanlı ekonomik yapısı içinde, nüfusun iâşesi ve vergi gelirleri içinde en büyük paya sahip olan tarımsal üretimin XIX. yüzyıl itibariyle, pazar için üretime yöneldiği, tarımsal üreticilerin de önceki dönemlere nispeten çok daha güçlü bir biçimde pazar ilişkileri içine çekildikleri söylenebilir.³⁵⁷ Bu dönemde, tarımsal üretimi arttırma, ürünleri çeşitlendirme, dış talebi olan ürünlerin üretiminin teşviki, yerli sanayi hammaddelerinin içeride üretilmesi ve tarımın modernleştirilmesi için bir zirai bürokrasi oluşturulmuştur.³⁵⁸

XVIII. yüzyılda gücünü arttırmış olan ayan sınıfına karşın, küçük üreticilik tarımsal yapıların temelini oluşturmaya devam etmiştir. XIX. yüzyıl Anadolu tarımında küçük ve orta ölçekli işletmelerin yanı sıra büyük ölçekli işletmeler de görülmekle birlikte, büyük ölçekli zirai işletmeler, ücretli işçilerin çalıştırıldığı kapitalist çiftlikler biçiminde değil de, ortakçılık yoluyla köylü hanelerine kiralanarak işletilmişlerdir. XIX. yüzyıl boyunca iç ve dış pazarlara yönelen tarımsal meta üretiminin önemli bir bölümü küçük ve orta ölçekli işletmeler tarafından gerçekleştirilmiştir.³⁵⁹ Osmanlı tarımsal yapısının tipik bir özelliği olarak, toprağa göre emek açığı, bu dönemde de devam etmiştir.³⁶⁰

XIX. yüzyıl boyunca Osmanlı tarımsal yapısında ortaya çıkan değişimin dış kaynağını, 1800'lerden itibaren Avrupa ekonomisinin hızla artan bir ölçüde tarımsal ürün talebi içinde olması oluştururken, iç kaynağını ise Tanzimat yönetiminin ekonomik gelişmeyi hedef alan politikaları oluşturmuştur. Tanzimat dönemi Osmanlı ekonomisi açısından, hızlı bir tarımsal genişleme dönemi olup tarımsal üretim ve tarımsal ürün ihracatında büyük artışlar sağlanmıştır. Ancak, tarım teknolojisinde önemli bir değişim

---

³⁵⁶ Şevket Pamuk, **Osmanlı Ekonomisi'nde Bağımlılık ve Büyüme 1820-1913**, 2. Baskı, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1994, s.100

³⁵⁷ Pamuk, s.93

³⁵⁸ Tabakoğlu, s.219

³⁵⁹ Pamuk, **Osmanlı Ekonomisi'nde Bağımlılık ve Büyüme 1820-1913**, s.98

³⁶⁰ Tabakoğlu, s.218

gerçekleşmemiş, üretimde eski usul metotların ve araçların kullanımına devam edilmiştir.³⁶¹

XIX. yüzyılda, Osmanlı Devleti'nde bir liman kenti olan Antalya'daki tarımsal yapıya dair sundukları veriler itibariyle, Temettuat Defterleri önemli kaynaklardır. Bu defterlerde yer alan verilerden oluşturduğumuz tablolar, XIX. yüzyıl Antalya'sının tarımsal yapısına yönelik tespitler yapabilmemize olanak sağladığı gibi, ortaya çıkan sonuçların genel olarak Osmanlı tarımsal yapısı ile ilgili benzerlikleri veya farklılıklarının olup olmadığını ortaya koyabilmemizi sağlayacaktır.

3.2.1.1 Toprak

İncelemeye tabi tuttuğumuz 1844-1845 tarihli temettuat defterleri verilerine göre oluşturduğumuz tabloda, öncelikle tarımsal üretimin ana kaynağı olan toprağın Antalya kazası yerleşim birimlerindeki kullanımına bakacak olursak, ekili-dikili ve ekilmemiş toprak miktarı dönümleri şu şekildedir:

Tablo 15
Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toprağın Kullanım İtibariyle Dağılımı
(1844)

Yerleşim Birimleri	Mezru Toprak (Dönüm)	G.Mezru Toprak (Dönüm)	Bağ-Bağçe ve Bostan (Dönüm)	Toplam Dönüm
Köyler				
Yazır Karyesi	6.040	-	-	6.039
Sülekler Karyesi	3.154	-	42,5	3.196
Karcıbayırı Şerefeddin köyü	360	-	21	381
Kındıra karyesi	581	1.650	3	2.233
Ekşili köyü	575	-	-	576,5
Ali Fahreddin Kebir köyü	6.840	75	-	7.020
Çağlak köyü	1.047	95	34	1.176
Simandır karyesi	2.410	-	-	2.409
Geyikbayırı karyesi	415	-	22	407
Sekellü karyesi	42	-	18	50
Ali Fahreddin Sagir köyü	10.535	50	-	10.585

³⁶¹ Güran, ss.57-59

Karataş karyesi	4.276	2.000	2	6.284
Kargılık karyesi	911	110	9	460
Akkilise karyesi	3.060	100	-	3.160
Duacı köyü	-	-	-	-
Çaykenarı karyesi	11.044	1.450	154	12.899
Sekici karyesi	1.429	241	621,5	1.917,5
Belek karyesi	2.585	-	21, 5	2802,5
Yaka köyü	560	100	-	660
Solak karyesi	4.831	2.700	-	6.971
Bağçe karyesi	391	-	3	394
Güzar karyesi	710	1.100	-	1.729
Hisarçandır karyesi	368	-	38	412
Yalınkebir karyesi	5.849	30	-	5.805
Asikaramanlı köyü	543	10	-	491
Örgünlü karyesi	3.490	-	7	4.008
Çitdibi köyü	100	-	-	100
Osmanhalifeler karyesi	1.067	-	-	1.067
Beğüş karyesi	3.125	140	-	3.265
Duraliler karyesi	1.748	650	-	2.398
Baltan karyesi	4.751	-	41	4.792
Alaylı karyesi	720	-	-	720
Yarbaş Çandır karyesi	1.353	135	133,5	941,5
Çakırlar karyesi	2.157	-	141,5	2.167,5
Varsak köyü	-	-	-	-
Garibce karyesi	4.323	20	9,5	4.052,5
Karaman karyesi	1.960	93	295,5	2.275,5
Fığla köyü	10.518	-	31,5	10.549,5
Küçükbalıklı köyü	4.803	-	-	4.803
Oran karyesi	5.475	77	-	5.512
Bıyıklı karyesi	231	-	-	240,5
Çam karyesi	-	-	-	-
Dere karyesi	1.768	1.617	22	3.407
Zeytün karyesi abdal taifesi	-	-	-	-
Zeytün karyesi	20	-	1	21
Kızıllı karyesi	45	-	-	45
Endiye karyesi	170	-	10	180
Doyran köyü	1.076	-	51,5	1.102
Endiye köyü	5.093	-	102	5.491
Beyrebucak/Direvli köyü	153	-	143	301
Enhar Çiftliği köyü	-	-	1	1
Karaçalı karyesi	65	-	-	65
Kışla Karyesi	3.204	2.026	74,5	5.304,5
Köyler Toplam	125.971	14.469	2.054	142.494
Çiftlikler				

Köseler Çiftliği	-	1.500	6	1.506
Yuda Çiftliği	75	-	-	75
Garkin (Kargin) Çiftliği	62	-	3	62
Kemerağzı Çiftliği	1.976	1.650	14	3.536
Hurma Çiftliği	1.426	350	4	1.880
Uncalı Çiftliği	11,5	-	50	61,5
Kundu Çiftliği	1.494	100	-	1.094
Zivind Çiftliği	90	-	-	90
Mandıralar Çiftliği	3.035	500	-	1.535
Dumanlar Çiftliği	-	-	-	-
Çukurca Çiftliği	5.970	250	35	6.255
Karakapu Çiftliği	-	-	50,5	50,5
Leylek Çiftliği	124,5	-	31	155,5
Çiftlik Toplam	14.264	4.350	193,5	18.807,5
Mahalleler				
Kirişçiler Mahallesi	-	-	2	2
Elmalı Mahallesi	-	-	-	-
Divanepiri Mahallesi	-	5.000	7	5.007
Tahılazarı Mahallesi	-	25	1	26
Arap Mescidi Mahallesi	-	-	-	-
Aşıkdoğan Mahallesi	-	-	-	-
Keçiyalı Mahallesi	-	-	-	-
Ahıkızı Mahallesi	400	304	2	706
Sağırbey Mahallesi	1.025	1.000	10	2.035
Karadağı Mahallesi	-	15	5	20
Cami-i Atik Mahallesi	-	-	5	5
Meydan Mahallesi	729	4	45,5	778,5
Cadiş Bahçesi Mahallesi	-	-	1	1
Cellahkara Mahallesi	-	-	1	1
Demirci Süleyman Mahallesi	90,5	-	1	91,5
Kızılharım Mahallesi	113	-	2,5	115,5
İskender Çelebi Mahallesi	-	-	2	2
Takiyyeci Mustafa Mahallesi	133	-	1	134
Urban Mahallesi	80	-	1	81
Babadoğan mh. Ermeni taifesi	-	-	-	-
Gebiz Aşireti Aşağıoba mh.	735	-	-	735
Martan Aşireti Yetimler mh.	248	-	-	248
Kızılsaray Mahallesi	372	15	8	395
Eğdirhasan Mahallesi	86	-	7	93
Hacıbalban Mahallesi	330	100	18	348
Şeyhsancağı Mahallesi	100	-	-	100
Balibey Mahallesi	12	15	3	30
Makbulağa mahallesi (Rum)	-	-	11	11
Tuzcular Mahallesi	-	-	3	3

Şehr-i karakoyunlu Mahallesi	55	-	5	25
Hattabsüleyman Mahallesi	175	25	8	208
Makbuleağa Mahallesi	1.000	1.000	1	2.001
Cami-i cedit mahallesi (Reaya)	-	-	1	1
Babadoğan mahallesi (Reaya)	-	-	24	24
Sofular Mahallesi	358	215	27	585
Sofular mahallesi (Ermeni)	-	9	26	35
Asmadalı mahallesi	10	-	-	10
Mahalleler Toplam	6.051,5	7.727	229	14.007,5
Genel Toplam	146.286,5	26.546	2.476,5	175.309

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Antalya merkez kazası yerleşim birimlerindeki ekili-dikili ve ekilmemiş toprak toplamının 175.309 dönüm olduğu görülmektedir. Toplam dönüm içinde, ekili (mezru) topraklar % 84, ekilmemiş (gayri mezru) topraklar %15 ve bağ-bağçe ve bostanlar % 1'lik bir pay teşkil etmektedirler.

Tablodaki ekili-dikili ve ekilmemiş toprak büyüklüklerine ait verileri köy, çiftlik ve mahalleler nezdinde sırasıyla değerlendirecek olursak; yerleşim birimleri içinde dönüm itibarıyla en fazla ekili toprağın köylerde mevcut olduğu görülmektedir. Köyler içinde; Çaykenarı karyesi 11.044 dönüm ile en fazla ekili toprağa sahip olan köydür. Köyler içinde an az ekili toprak dönümü ise, 20 dönüm ile Zeytün karyesi'ndedir. Kayıtlarda, hanelerin hayvancılık ve el sanatları ticaretiyle uğraştığı görülen Zeytün karyesi abdal taifesi ile hanelerin devecilikle uğraştığı görülen Çam, Duacı ve Varsak karyelerinde herhangi bir tarımsal toprak ve üretim kaydı bulunmamaktadır. Çiftliklerde; 5.970 dönüm ile Çukurca Çiftliği en fazla ekili toprağın bulunduğu çiftliktir. Çiftliklerde ekili toprağın en az bulunduğu yer ise 11,5 dönüm ile Uncalı Çiftliği'dir. Kayıtlarda, Dumanlar Çiftliği ve Karakapu Çiftlikleri'ndeki tarımsal toprak dönümleri verilmemekle birlikte, tarımsal üretim yapıldığı verilen hasılat tutarlarından anlaşılmaktadır. Köyler ve çiftliklere nispeten ekili toprağın daha az bulunduğu mahalleler içinde ise; 1.025 dönüm ile en fazla ekili toprağa sahip olan mahalle Sağırbey Mahallesi'dir. Ekili toprağın en az olduğu mahalle ise 10 dönüm ile

Asmadalı mahallesi'dir. Mahalleler içinde, tarla ve bağ-bağçe-bostan dönüm kayıtlarına rastlanmayan yerleşim birimlerinin, hanelerin çeşitli zanaat kollarıyla uğraştığı görülen Elmalı, Arap Mescidi, Aşıkdoğan, Babadoğan mh. Ermeni tairesi ve Keçiyalı mahalleleri olduğu görülmektedir.

Köyler, çiftlikler ve mahalleler nezdinde ekilmemiş (gayr-i mezru) toprakların dağılımına bakacak olursak köylerde; ekili olmayan en fazla toprak dönümüne sahip köy 2.700 dönüm ile Solak Karyesi'dir. Ekilmemiş toprak dönümün en az olduğu köy ise, 10 dönüm ile Asikaramanlı köyüdür. Çiftliklerde; ekilmemiş toprağın en fazla olduğu yer, 1.650 dönüm ile Kemerağzı Çiftliği'dir. Ekilmemiş toprağın en az olduğu çiftlik ise 100 dönüm ile Kundu Çiftliği'dir. Mahalleler içinde ekilmemiş toprağın en fazla olduğu yer, 5.000 dönüm ile Divanepiri Mahallesi, en az dönüme sahip mahalle ise, 4 dönüm ile Meydan Mahallesi'dir.

Yerleşim birimlerine bağ-bağçe ve bostan dönümleri itibariyle baktığımızda köylerdeki en fazla dönümün, 621,5 dönüm ile Sekici karyesinde olduğu görülmektedir. En az dönüme sahip olan köy ise, 1 dönümle Zeytün karyesidir. Çiftliklerde en fazla dönüme sahip olan yer 50,5 dönümle Karakapu Çiftliği'dir. En az dönüme sahip çiftlik ise, 3 dönümle Garkın (Kargın) Çiftliği'dir. Mahalleler içinde en fazla bağ-bağçe ve bostan dönümüne sahip mahalle ise 45,5 dönümle Meydan Mahallesi'dir. En az dönüme sahip mahalle ise birden fazla olup bunlar, 1'er dönüm ile Tahıl pazarı, Cadiş Bahçesi, Cellahkara, Demirci Süleyman, Takiyyeci Mustafa, Urban, Makbuleağa, Cami-i cedid (Reaya) mahalleleridir.

Ekili-dikili ve ekilmemiş toprak dönümlerinin köyler, çiftlikler ve mahalleler nezdinde en az ve en fazla oldukları yerler ve dönümleri yukarıda yer verdiğimiz gibidir. Toplamı 175.309 dönüm olan ekili-dikili ve ekilmemiş toprakların yerleşim birimleri itibariyle oransal dağılımı ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 16

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toprağın Kullanım Alanları İtibariyle Oransal Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimleri	Mezru Toprak (Dönüm)	Oran (%)	G.Mezru Toprak (Dönüm)	Oran (%)	Bağ-Bağçe ve Bostan (Dönüm)	Oran (%)
Köyler	125.971	86	14.469	55	2.054	83
Çiftlikler	14.264	10	4.350	16	193,5	8
Mahalleler	6.051.5	4	7.727	29	229	9
Toplam	146.286,5	100	26.546	100	2.476,5	100

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tabloda da görüleceği üzere, ekili-dikili ve ekilmemiş toprakların, 175.309 dönümü bulan toplamı içinde, ekili (mezru) toprak dönümü köylerde, 125.971 dönüm, çiftliklerde 14.264 dönüm ve mahallelerde 6.051.5 dönümdür. Yüzde olarak ifade edecek olursak; toplam toprak dönümü içinde ekili toprağın % 86'sı köylerde, % 10'u çiftliklerde ve % 4'ü mahallelerde yer almaktadır. Ekilmemiş (gayr-i mezru) toprak ise, köylerde 14.469 dönüm, çiftliklerde 4.350 dönüm ve mahallelerde 7.727 dönüm olup, oransal olarak, köyler %55, çiftlikler %16 ve mahalleler %29'luk bir paya sahiptir. Bağ-bağçe ve bostan dönümünün ise köylerde toplam 2.054 dönüm, çiftliklerde 193,5 dönüm ve mahallelerde 229 dönüm olduğu görülmektedir. Oransal olarak ifade edersek, toplam içinde köylerin payı % 83, çiftliklerin payı % 8 ve mahallelerin payı % 9'dur.

Burada bir hususa dikkat çekmek gerekmektedir. Antalya, iklimi ve konumu itibariyle bağ ve bağçelerin yoğunlukta olduğu bir yerdir. Hatta, İbn Battuta'nın Seyahatnamesi'nde de bu husus dile getirilmiştir.³⁶² Hal böyleyken, yukarıdaki tablo verilerine göre bağ-bağçe ve bostan dönümünün % 1 gibi bir oran teşkil etmesi şaşırtıcı gelmektedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun bazı bölgeleri için tahrir defterlerinde kayıtlı olan vergilerin meyve, sebze ve bağ üretiminin sadece pazarlanan kısmına ilişkin olduğu ve bu ürünlerin, köylü ailelerinin kendi tüketimleri için ürettikleri bölümünün

³⁶² İbn Battuta, s.403

büyük olasılıkla vergiden muaf olduğu dolayısıyla tahrir tahminlerinde yer almadıkları bilinmektedir.³⁶³ Bu bilginin, bağ ve bağçelerin bol bulunduğu Antalya kazasındaki bağ-bağçe ve bostan dönümünün, temettuat sayımlarına göre % 1'lik bir paya sahip oluşunun bir açıklaması olabileceği kanaatindeyiz.

Aşağıda yer alan tablo, mezru, gayr-i mezru toprak ve bağ-bağçe-bostan dönümlerinin toplamları üzerinden hane başına düşen dönüm miktarlarını vermektedir.

Tablo 17

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toprağın Kullanım Alanları İtibariyle Hane Başına Düşen Toprak Dönümleri (1844)

Yerleşim Birimleri	Hane Sayısı	Mezru Toprak Dönüm	H.Başına Düşen M.Toprak Dönüm	G.Mezru Toprak Dönüm	H.Başına Düşen G.Mezru Toprak	Bağ-Bağçe-Bostan Dönüm	H.Başına Düşen Bağ-Bağçe-Bostan Dönüm
Köyler	2.619	125.971	48,09	14.469	5,52	2.054	0,78
Mahalleler	1.668	6.051,5	3,62	7.727	4,63	229	0,13
Çiftlikler	521	14.264	27,37	4.350	8,34	193,5	0,37
Toplam	4.808	146.286,5	30,42	26.546	5,52	2.476,5	0,51

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerinde de görüleceği gibi, toprağın kullanım alanları itibariyle hane başına düşen ortalama dönüm miktarları şu şekildedir: Hane başına düşen ortalama mezru toprak dönümü 30,42 dönümdür. Hane başına düşen gayr-i mezru toprak dönümü 5,52 dönüm olarak, hane başına düşen bağ-bağçe-bostan dönümü ise 0,51 dönüm olarak tespit edilmiştir. Hane başına düşen mezru toprak miktarının en fazla köylerde olduğu (48,09), hane başına düşen gayr-i mezru toprak dönümünün en fazla çiftliklerde olduğu (8,34) ve hane başına düşen bağ-bağçe-bostan dönümünün en fazla yine köylerde olduğu (0,78) görülmektedir.

³⁶³ Huricihan İslamoğlu, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Köylü**, 2. baskı, İstanbul: İletişim Yayınları, 2010, s.240

Temettuat kayıtlarından, Antalya kazasında ekili tarlaların kullanım şekillerine yönelik bilgiler de edinebilmekteyiz. Ancak, bazı yerleşim birimlerinde mezru tarla dönümlerinin kaydedilmemiş olduğunu belirtmek gerekir. Defter kayıtlarının elverdiği ölçüde tespit edebildiğimiz veriler neticesinde oluşturduğumuz tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 18

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Mezru Tarlaların Ekiliş Şekillerine Göre Dağılımı (1844)

Tarlanın Kullanılış Şekli	Dönüm	Oran (%)
Sahibi tarafından ekilen tarla	114.038	78
Kiraya verilerek ve kiralanan ekilen tarla	20.395,5	14
Ortakla birlikte ekilen hisseli tarla	6.528	4
Ortağa verilen tarla	5.325	4
Toplam	146.286,5	100

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Mezru tarlaların ekiliş şekillerine göre dağılımını gösteren yukarıdaki tablo verileri, kaza ahalisinin toprak tasarrufuna dair fikir edinebilmemizi de sağlamaktadır. Tabloda da görüleceği üzere, tarlaların hepsi sahipleri tarafından işletilmemektedir. Kiraya verilerek veya kiralanan ekilen tarlalar, ortakla birlikte işletilen tarlalar ve ortağa verilen tarlalar da mevcuttur. Tablodaki verilere göre; sahibi tarafından ekilen tarla dönümü 114.038 dönüm olarak tespit edilmiş olup, 146.286,5 dönümü bulan toplam ekili tarla dönümü içinde % 78’lik bir paya sahiptir. Bu orana bakılacak olursa, kaza genelinde ahalinin büyük bir kısmının bizzat toprak tasarrufunda bulunduğunu söyleyebiliriz. Kiraya verilerek ve kiralanan ekilen tarla dönümü toplamı ise, 20.395,5 dönüm olup, genel toplam içindeki payı % 14’tür. 6.528 dönümü bulan ortakla birlikte ekilen hisseli tarlalar ile, 5.325 dönümü bulan ortağa verilen tarlaların her birinin toplam içindeki payları % 4 olarak tespit edilmiştir.

Yukarıda da yer verdiğimiz gibi, Antalya kazası yerleşim birimlerinde ortakla birlikte ekilen ve ortağa verilen tarlalar % 8’lik bir pay teşkil etmektedirler. Aşağıdaki tablo, ortaklık ilişkisi tespit edilen yerleşim birimlerinde, ortağı olan hane sayılarını yerleşim birimleri itibariyle göstermektedir.

Tablo 19
Antalya Kazası’nda Ekili Tarlalardaki Ortaklık Durumunun Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)

Köy İsimleri	Ortağı Olan Hane Sayısı	Köy İsimleri	Ortağı Olan Hane Sayısı
Yazır Karyesi	4	Örgünlü karyesi	3
Sülekler Karyesi	5	Beğüş karyesi	2
Kındıra karyesi	11	Duraliler karyesi	3
Simandır karyesi	2	Baltan karyesi	21
Geyikbayırı karyesi	3	Alaylı karyesi	1
Sekellü karyesi	11	Yarbaş Çandır karyesi	6
Ali Fahreddin Sagir karyesi	8	Çakırlar karyesi	15
Karataş karyesi	19	Garibce karyesi	6
Kargılık karyesi	2	Karaman karyesi	3
Akkilise karyesi	2	Bıyıklı karyesi	1
Çaykenarı karyesi	7	Dere karyesi	1
Sekici karyesi	16	Doyran köyü	2
Belek karyesi	6	Endiye köyü	4
Solak karyesi	17	Karaçalı karyesi	4
Yalınkebir karyesi	5	Kışla Karyesi	31
Asikaramanlı köyü	3		
Toplam			224
Çiftlik İsimleri	Ortağı Olan Hane Sayısı	Çiftlik İsimleri	Ortağı Olan Hane Sayısı
Köseler Çiftliği	20	Kundu Çiftliği	21
Yuda Çiftliği	1	Zivind Çiftliği	7
Garkın (Kargın) Çiftliği	37	Mandıralar Çiftliği	13
Kemerağzı Çiftliği	20	Dumanlar Çiftliği	10
Hurma Çiftliği	5	Leylek Çiftliği	26
Uncalı Çiftliği	19		
Toplam			179
Mahalle İsimleri	Ortağı Olan Hane Sayısı	Mahalle İsimleri	Ortağı Olan Hane Sayısı
Gebiz Aşireti Aşağıoba mh	4	Kızılsaray Mahallesi	1
Martan Aşireti Yetimler mh	2	Eğdirhasan Mahallesi	1
		Toplam	8
Genel Toplam			411

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tabloda yer verdiğimiz ortaklık ilişkisi söz konusu olan yerleşim birimlerindeki ortağı olan hane sayılarına baktığımızda, tüm yerleşim birimlerindeki toplamın 411 olduğu görülmektedir. Ortağı olan hane sayısı toplamı 224 olarak tespit edilen köylerde, 31 hane ile Kışla karyesi ilk sırada gelmektedir. Ortağı olan hane sayısı toplamı 179 olan çiftliklerde ise, 37 hane ile Garkın (Kargın) Çiftliği toplam içinde ilk sıradadır. Ortaklık ilişkisi tespit edilen dört mahallede ise ortağı olan hane sayısı toplamı 8 olup, ortağı olan hane sayısının en fazla olduğu mahalle, 4 hane ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir.

Temettuat kayıtlarında, bir yerleşim biriminde, aynı kişinin birden çok hane ile ortaklık ilişkisi bulunmakta olup, bu kişilerin her hane ile olan ortaklık ilişkisi yukarıdaki sayıya ayrı olarak dahil edilmiştir. Kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla, birden fazla hane ile ortaklık ilişkisi içinde olan bu kişilerin bazılarının aynı zamanda, bazı çiftlikleri de uhdesinde bulundurmakta oldukları görülmektedir. Aralarında vakıf çiftliklerin de bulunduğu görülen bu çiftliklerdeki ahalinin büyük bir kısmı “ağa”ların uhdesindeki bu çiftlik topraklarında ortak ziraat yapmaktadırlar. Defter kayıtlarında isimleri geçen ağalar ve çiftlikler şunlardır:

Köseler Çiftliği: Antalya hanedanından Dergah-ı Âlî kapıcıbaşlarından Hacı Bekir Ağazade Hacı Mehmed Ağa'nın uhdesindedir.

Uncalı Çiftliği: Dergah-ı Âlî kapıcıbaşlarından Antalya'da Divanyeri mahallesinde mukim Hacı Mehmed Ağa'nın çiftliğidir.

Leylek Çiftliği: Dergah-ı Âlî kapıcıbaşlarından Antalyalı Hacı Mehmed Ağa'nın çiftliğidir.

Bu üç çiftliği uhdesinde bulunduran Hacı Mehmed Ağa'nın aynı zamanda, Kındıra, Sülekler ve Çaykenarı karyelerindeki bazı hanelerle de ortaklık ilişkisi içinde olduğu görülmektedir.

Yuda Çiftliği: Gazi Sultan Mahmud Han hazretlerinin vakf-ı hümayunlarından olup müeccele ile Antalya hanedanından Balıkzade İsmail Beğ ile Moravi Ali Ağa'nın uhdesinde olup emlak ve arazisine mutasarrıf bulunmaktadırlar.

Garkın (Kargın) Çiftliği: Hamidiye evkaf-ı hümayunundan olup müeccele ile Antalyalı Hacı Ömer Ağa uhdesinde bulunmaktadır. Hacı Ömer Ağa'nın ayrıca Garibce ve Akkilise karyelerindeki birkaç hane ile ortaklık ilişkisinin mevcut olduğu görülmektedir.

Zivind Çiftliği: Gazi Sultan Mahmud Han hazretlerinin vakf-ı hümayunlarından olup müeccele ile Hacegan-1 Divan-1 hümayundan Antalyalı Hacı İbrahim Efendi ile şeriki Hacı Pavluz uhdesindedir.

Enhar Çiftliği Köyü: Gazi Sultan Mahmud Han hazretlerinin vakf-ı hümayunlarından olup müeccele ile Hacegan-1 Divan-1 hümayundan Antalyalı Hacı İbrahim Efendi ve şeriki Kazairoğlu Hoca İstirati uhdesinde bulunmaktadır.

Kundu Çiftliği: Hacegan-1 Divan-1 hümayundan Antalya'da Hacıbalaban mahallesi sakinlerinden Hacı İbrahim Efendi'nin uhdesindedir.

Karaçalı Karyesi: Hacegan-1 Divan-1 hümayundan Antalyalı Hacı İbrahim Efendi'nin çiftliğidir.

Hacı İbrahim Efendi'nin ayrıca Karataş karyesi ve Hurma Çiftliğinde de ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu haneler mevcuttur.

Kemerağzı Çiftliği: Gedikli oğlu Hüseyin Ağa, Şeyh Ali Ağa, Celil Ağa, Osman Ağa ve Aişe Hatun uhdesinde bulunmaktadır.

Çukurca Çiftliği: Antalya ahalisinden Mehmed Bey ve Şeyh Ali Ağa uhdesindedir.

Mandıralar Çiftliği: Antalya hanedanından Halil Ağa'nın olup emlak ve arazisine mutasarrıftır.

Karakapu Çiftliği: Bağdad valisi Ali Necip Paşa'nın kerimesi Nafia Hanım'ın olup emlak ve arazisine mutasarrıf bulunmaktadır.

Görüldüğü üzere, özellikle Hacı Mehmed Ağa ve Hacı İbrahim Efendi'nin birden fazla çiftliği uhdesinde bulundurdukları ve farklı yerlerde de ortaklık ilişkisi

içinde oldukları görülmektedir. Diğer çiftlik sahiplerini de dahil ettiğimizde, ayanların yöredeki nüfuzunun hiç de azımsanmayacak bir ölçüde olduğunu söyleyebiliriz. Bu durum, Osmanlı Devleti'nde genel itibariyle 18. yüzyılda gücü artmış bulunan ayanların yöredeki varlığını gösterir niteliktedir.

Ortaklık ilişkileri ile ilgili olarak tespit ettiğimiz birkaç hususu da belirtmek gerekmektedir. İlk olarak, kaza genelindeki ortaklık ilişkilerinde, kadınların da isimlerinin geçtiği görülmektedir. Yine, yukarıdaki açıklamalarda da görüldüğü üzere, Karakapu Çiftliğinin bir kadın uhdesinde olduğu ve Kemerağzı Çiftliği'nde de ortaklardan birinin kadın olduğu görülmektedir. Bunun dışında, ortak isimlerinden anladığımız kadarıyla kaza genelindeki ortaklık ilişkilerinde gayr-ı müslim ahali de yer almaktadır. Zivind Çiftliği ve Enhar Çiftliği Köyü'nde bunun örnekleri görülmektedir.

Tarımsal üretim yapılan topraklar birer tarımsal işletme niteliğinde olup, bu işletmeler büyüklüklerine göre sınıflandırılmışlardır. Buna göre, ekili alanı 50 dönümü aşan topraklar “büyük” (imalat-ı cesime), 10-50 dönüm arasında klan topraklar “orta” (imalat-ı mütevassıta) ve 10 dönümden az olan topraklar “küçük” (imalat-ı sağire) tarımsal işletme olarak kabul edilmişlerdir.³⁶⁴ Bu bilgi ışığında, hane başına düşen ortalama ekili toprak dönümünü 29,53 dönüm olarak tespit ettiğimiz Antalya kazası yerleşim birimlerinde, hane başına düşen toprak büyüklüğünün orta büyüklükte tarımsal işletme niteliğinde olduğunu söyleyebiliriz.

Tarımsal işletme büyüklüklerinin Antalya kazası yerleşim birimlerindeki dağılımı, aşağıdaki tablolarda sırasıyla gösterilmiştir.

---

³⁶⁴ Güran, s.81

Tablo 20

**Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Büyük Zirai İşletmelerin Dağılımı
(1844)**

Yerleşim Birimi Adı	Hane Sayısı	Dönüm	Yerleşim Birimi Adı	Hane Sayısı	Dönüm
Yazır Karyesi	63	5.291	Baltan Karyesi	43	4.371
Sülekler Karyesi	31	2.561	Alaylı Karyesi	8	450
Kındıra Karyesi	2	450	Yarbaş Çandırı karyesi	2	125
Ali Fahreddin Kebir k.	86	6.320	Kışla Karyesi	23	1.958
Çağlak Karyesi	7	420	Çakırlar karyesi	4	220
Simandır Karyesi	27	2.325	Garibce karyesi	34	3.965
Ali Fahreddin Sagir k.	105	9.864	Karaman karyesi	18	1.080
Karataş Karyesi	4	4.225	Fığla köyü	99	9.797
Kargılık Karyesi	4	871	Küçükbalıklı köyü	44	4.057
Akkilise Karyesi	22	3.020	Ahıkızı Mh.	1	400
Çaykenarı Karyesi	35	10.501	Meydan Mh.	2	105
Sekici Karyesi	5	556	Demirci Süleyman Mh.	1	70
Belek Karyesi	14	2.185	Urban Mh.	1	50
Yaka Karyesi	3	560	Kızılsaray Mh.	1	50
Solak Karyesi	26	4.758	Hacıbalban Mahallesi	2	330
Güzar Karyesi	8	630	Şeyhsancağı Mh.	1	50
Yalınkebir karyesi	58	5.665	Hattab Süleyman Mh.	2	150
Asikaramanlı köyü	1	80	Makbuleağa Mh.	1	1000
Örgünlü Karyesi	28	3.215	Sofular Mh.	1	200
Oran Karyesi	62	5.130	Yuda Çiftliği	1	50
Dere Karyesi	17	1.195	Kemerağzı Çiftliği	6	1.922
Endiye Karyesi	1	110	Hurma Çiftliği	8	940
Doyran Karyesi	4	200	Kundu Çiftliği	5	1.300
Endiye Köyü	41	4.425	Mandıralar Çiftliği	4	2.450
Osmanhalifeler karyesi	12	785	Çukurca Çiftliği	15	5.940
Beğüş Karyesi	34	2.910	Leylek Çiftliği	1	50
Duraliler Karyesi	13	1.470	Toplam	1.041	120.802

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo incelendiğinde görülmektedir ki; Antalya kazası yerleşim birimlerinde büyük tarımsal işletmelerin toplamı 1.041, toplam dönüm ise 120.802'dir. Büyük tarımsal işletmenin en fazla olduğu yer 105 hane ile Ali Fahreddin Sagir karyesi olup, toplamda 9.864 dönümdür. İkinci sırada ise, 99 büyük tarımsal işletmeye sahip Fığla köyü gelmekte olup, toplam dönümün 9.797 olduğu görülmektedir. Dönüm itibariyle bakıldığında iki köy arasındaki dönüm farkı 67'dir. Bu fark, bir tarımsal işletme büyüklüğündedir. Ancak her iki köyün sahip olduğu büyük işletme sayısı arasındaki fark 6'dır. Bu durum, her iki köydeki büyük işletmelerin sahip oldukları dönüm büyüklüklerinin hanelere dağılımının farklı oluşundan ileri gelmektedir.

Yerleşim birimleri içinde en az büyük işletmeye sahip olan yerlerin, bir işletmeye sahip oldukları görülmektedir. Bu yerleşim birimleri; Asikaramanlı köyü, Endiye karyesi, Ahıkızı, Demirci Süleyman, Urban, Kızılsaray, Şeyhsancağı, Makbuleağa, Sofular mahalleleri, Yuda ve Leylek çiftlikleridir. İşletme sayısının en az olduğu yerler mahallelerde çoğunluktadır.

Tablodaki verilere göre, altı yerleşim biriminde işletme sayısı 50'yi geçmektedir. Bu yerleşim birimleri içinde, Yazır Karyesi (63), Ali Fahreddin Kebir köyü (86), Ali Fahreddin Sagir karyesi (105), Yalınkebir karyesi (58), Oran Karyesi (62) ve Fığla köyü (99) yer almaktadır. 29 yerleşim biriminde ise, işletme sayısı 10'un altındadır. Bu yerleşim birimleri ise; Kındıra, Çağlak, Karataş, Kargılık, Sekici, Yaka, Güzar, Asikaramanlı, Endiye, Doyran, Alaylı, Yarbaş Çandır, Çakırlar karyeleri, Ahıkızı, Meydan, Demirci Süleyman, Urban, Kızılsaray, Hacıbalban, Şeyhsancağı, Hattab Süleyman, Makbuleağa, Sofular mahalleleri, Yuda, Kemerağzı, Hurma, Kundu, Mandıralar ve Leylek çiftlikleridir.

Tablo 21

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Orta Büyüklükteki Zirai İşletmelerin Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimi Adı	Hane Sayısı	Dönüm	Yerleşim Birimi Adı	Hane Sayısı	Dönüm
Yazır Karyesi	23	748	Osmanhalifeler karyesi	11	282
Sülekler Karyesi	22	587	Beğeş Karyesi	6	215
Karcıbayırı Şerefeddin K	15	360	Duraliler Karyesi	9	278
Kındıra Karyesi	5	130	Baltan Karyesi	15	380
Ekişili Karyesi	33	545	Alaylı Karyesi	9	270
Ali Fahreddin Kebir k.	18	615	Yarbaş Çandır karyesi	27	540
Çağlak Karyesi	32	627	Kışla Karyesi	33	1.134
Simandır Karyesi	3	84	Çakırlar karyesi	78	1.806
Geyikbayırı Karyesi	18	415	Garibce karyesi	3	47
Sekellü Karyesi	1	30	Karaman karyesi	29	801
Ali Fahreddin Sagir k.	19	660	Fığla köyü	23	721
Karataş Karyesi	3	40	Küçükbalıklı köyü	23	738
Kargılık Karyesi	1	40	Gebiz Aşireti Aşağıoba M.	44	728
Akkilise Karyesi	1	40	Meydan Mh.	34	585
Çaykenarı Karyesi	19	540	Demirci Süleyman Mh.	1	20
Sekici Karyesi	39	533	Kızıllar Mh.	7	102
Belek Karyesi	11	250	Takiyyeci Mustafa Mh.	10	120
Solak Karyesi	8	223	Urban Mh.	2	30
Bağçe Karyesi	18	391	Martan Aşireti Yetimler M	16	248
Güzar Karyesi	2	80	Kızılsaray Mh.	18	349
Hisarçandır Karyesi	19	245	Eğdirhasan Mahallesi	5	65
Yalınkebir karyesi	6	184	Şeyhsancağı Mh.	3	50
Asıkaramanlı köyü	25	463	Şehri Karakoyunlu Mh.	3	55
Örgünlü Karyesi	11	305	Hattab Süleyman Mh.	1	25
Çitdibi Karyesi	5	82	Sofular Mh.	8	155
Oran Karyesi	9	345	Asmadalı Mh.	1	10
Bıyıklı Karyesi	14	207	Yuda Çiftliği	1	25
Dere Karyesi	20	573	Garkın (Kargın) Çiftliği	1	31
Zeytin Karyesi	1	20	Kemerağzı Çiftliği	1	31
Kızıllı Karyesi	3	45	Hurma Çiftliği	25	481
Endiye Karyesi	2	60	Kundu Çiftliği	8	185
Doyran Karyesi	46	918	Mandıralar Çiftliği	21	585
Endiye Köyü Dönüm	22	658	Çukurca Çiftliği	1	30
Beyrebucak/Direvli köyü	1	30	Toplam	952	22.195

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

10 ila 50 dönüm arasındaki toprak büyüklüğünü ifade eden orta büyüklükte tarım işletmelerinin Antalya kazası yerleşim birimlerindeki dağılımını gösteren yukarıdaki tablo verilerine göre, orta büyüklükteki tarımsal işletmelerin toplamı 952, dönüm toplamı ise 22.195 dönümdür. En fazla orta büyüklükte işletmeye sahip olan yerleşim birimi Çakırlar karyesi'dir. 78 işletmenin bulunduğu Çakırlar karyesi'nde toplam dönüm 1.806'dır. İkinci sırada ise 46 işletme ile Doyran karyesi gelmekte olup, toplam dönüm 918'dir. Orta büyüklükte tarımsal işletmenin en az olduğu yerleşim birimleri ise birer işletmeye sahip olup, bu yerleşim birimleri şunlardır: Sekellü, Kargılık, Akkilise, Zeytun, Beyrebucak/Direvli köyleri, Demirci Süleyman, Hattab Süleyman, Asmadalı mahalleleri, Yuda, Garkın (Kargın), Kemerağzı ve Çukurca çiftlikleridir.

Tablo 22

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Küçük Boy Zirai İşletmelerin Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimi Adı	Hane Sayısı	Dönüm	Yerleşim Birimi Adı	Hane Sayısı	Dönüm
Yazır Karyesi	1	1	Kışla Karyesi	2	12
Sülekler Karyesi	2	6	Garibce karyesi	2	11
Kındıra Karyesi	1	1	Karaman karyesi	1	6
Ekişili Karyesi	5	30	Küçükbalıklı köyü	1	8
Ali Fahreddin Kebir k.	1	5	Gebiz Aşireti Aşağıoba M	1	7
Simandır Karyesi	1	1	Meydan Mh.	8	39
Sekellü Karyesi	3	12	Demirci Süleyman Mh.	1	0,5
Ali Fahreddin Sagir k.	2	11	Kızılharim Mh.	2	11
Karataş Karyesi	2	11	Takiyyeci Mustafa Mh.	2	13
Çaykenarı Karyesi	1	3	Eğdirhasan Mahallesi	3	21
Sekici Karyesi	68	362	Sofular Mh.	1	3
Hisarçandır Karyesi	23	123	Garkın (Kargın) Çiftliği	23	31
Çitdibi Karyesi	3	18	Kemerağzı Çiftliği	13	23
Bıyıklı Karyesi	11	34	Hurma Çiftliği	1	5
Doyran Karyesi	2	8	Uncalı Çiftliği	4	11,5
Endiye Köyü	2	10	Kundu Çiftliği	2	9
Beyrebucak/Direvli köyü	46	123	Leylek Çiftliği	26	74,5
Yarbaş Çandır karyesi	1	8	Toplam	268	1.052,5

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Antalya kazası yerleşim birimlerinde 10 dönümün altında bulunan küçük tarımsal işletmelerin en fazla olduğu yer, 68 işletmeye sahip olan Sekici karyesi olup, dönüm toplamı 362'dir. Sekici karyesi'ni, 46 işletmeye sahip olan ve dönüm toplamının 123 olduğu Beyrebucak/Direvli köyü izlemektedir. Küçük tarımsal işletmenin en az olduğu yerleşim birimleri, bir işletmeye sahip oldukları görülen, Yazır, Kındıra, Ali Fahreddin Kebir, Simandır, Çaykenarı, Yarbaş Çandır, Karaman, Küçükbalıklı köyleri, Gebiz Aşireti Aşağıoba, Demirci Süleyman, Sofular mahalleleri ve Hurma çiftliğidir. Yerleşim birimlerindeki küçük işletme toplamı 268, toplam dönüm ise 1.052,5 dönümdür.

Tablolarda yer alan veriler neticesinde diyebiliriz ki; Antalya kazası yerleşim birimlerinde büyük tarımsal işletmeler % 46, orta büyüklükteki tarımsal işletmeler % 42 ve küçük tarımsal işletmeler % 12'lik bir payı teşkil etmektedirler. Bu oranlar, kazadaki tarımsal faaliyetlerin çoğunluklu olarak büyük ve orta büyüklükteki tarımsal işletmelerde yapıldığını göstermektedir.

3.2.1.2 Tarımsal Üretim

Antalya kazasında toprağın kullanımı ve tarımsal işletmelerin büyüklüklerine yönelik verdiğimiz yukarıdaki bilgilerin ardından, ekili topraklarda üretimi yapılan tarımsal ürünlerle ilgili tespitler yine tablolar eşliğinde yapılacaktır. Aşağıda yer alan tablolar, yetiştirilen ürünlerin hububat, baklagiller ve sınai bitkiler olarak sınıflandırılmasıyla oluşturulmuştur. Temettuat defterlerinde tarımsal ürünlerden alınan öşür vergisinin aynı ve nakdi karşılıklarının verilmiş olması üretilen ürünlerin kile ve kıyye olarak miktarları ve kuruş cinsinden değerlerini tespit edebilmemize imkan sağlamaktadır. Burada, defter kayıtlarında bazı eksikliklerin mevcut bulunduğu bilgisinin de hatırlatılması gerekmektedir.

Tablolarda öncelikle üretilen ürünlerin aynı değerlerine göre oluşturulan tablolara yer verilmiş olup, bu rakamlara, defterlerde kile ve kıyye olarak kaydedildikleri görülen ürünlerin aynı değerlerinin on ile çarpılmasıyla ulaşılmıştır.

Tablo 23
Antalya Kazasında Yetiştirilen Ürün Çeşitleri ve Miktarları (1844)

Hububat	Miktar (Kile)	Yüzde %
Hınta	188.080	61
Şair	94.515	31
Darı	17.655	6
Melez	5.510	2
Çeltik	385	0
Burçak	270	0
Alef	25	0
Toplam	306.440	100
Baklagiller	Miktar (Kile)	Yüzde %
Harnup	7.680	78
Fiğ	1.350	14
Börülce	550	5
Nohut	260	3
Toplam	9.840	100
Sınai Bitkiler	Miktar (Kile-Kıyye)	Yüzde %
Penbe	27.060	59
Sisam	8.975	20
Duhan	6.250	14
Kendir	2.760	6
Asfur	520	1
Toplam	45.565	100
GENEL TOPLAM	361.845	

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Yukarıdaki tabloya bakıldığında, Antalya üretimi yapılan tarımsal ürünlerin çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Hiç kuşkusuz bu çeşitlilik, Antalya'nın ılıman iklimi ve elverişli coğrafi özelliklerinden ileri gelmektedir.

Öncelikle hububat ürünlerini ele alacak olursak; hububat ürünleri içinde üretimi en fazla olan ürün hınta(buğday) olup, toplam hububat üretiminin yarısını geçmektedir. Toplamı 306.440 kileyi bulan hububat üretiminin % 61'ini hınta oluşturmaktadır. Şair (arpa), toplam hububat üretimi içinde % 31'lik bir paya sahip olup, ikinci sırada yer almaktadır. Üçüncü sıradaki darı % 6 ve dördüncü sıradaki melez %

2'lik bir paya sahiptir. Diğer hububat ürünlerinden, 385 kile olan çeltik, 270 kile olan burçak ve 25 kile olan alef (yulaf)'in toplam üretim içinde %1'in altında bir paya sahip oldukları görülmektedir.

Baklagillere baktığımızda; toplam üretimin 9.840 kileyi bulduğu baklagil üretiminde ilk sırayı % 78'lik bir pay ile harnup (keçiboynuzu) almaktadır. Bunu, %14'lük bir pay ile fiğ (mercimek), % 5'lik bir pay ile börülce ve %3'lük bir pay ile nohut izlemektedir.

Defterlerde hem kıyye hem de kile olarak kaydedilmiş olan sınai ürünlerine bakacak olursak; toplam üretimin 45.565 kile/kıyye olarak tespit edildiği sınai bitki çeşitleri içinde üretimi en fazla olan ürünün penbe (pamuk) olduğu görülmektedir. %59'luk bir payla ilk sırada gelen penbe üretimi, sınai ürünler üretiminin yarısını geçmektedir. İkinci sırada ise, toplam üretimdeki payı % 20'yi bulan sisam (susam) gelmekte olup bunu, % 14'lük bir payla duhan (tütün), % 6'lık bir payla kendir ve % 1'lik bir pay ile asfur izlemektedir.

Temettuat defterlerinden elde ettiğimiz verilere göre Antalya kazası yerleşim birimlerinde tarımı yapılan ürün gruplarının toplam tarımsal üretim içindeki payları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 24
Yetiştirilen Ürün Gruplarının Toplam Üretim İçindeki Payları (%)

Yetiştirilen Ürün Grupları	Toplam Üretim (Kile-Kıyye)	Yüzde (%)
Hububat	306.440	85
Sınai Bitkileri	45.565	12
Baklagiller	9.840	3
Genel Toplam	361.845	100

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablodaki verilere göre, incelemeye tabi tuttuğumuz Antalya kazası yerleşim birimlerinde toplam tarımsal üretim 361.845 kile/kıyye olup, bu toplam içinde % 85'lik

bir paya sahip olan hububat üretiminin tarımsal üretim içinde ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Hububat üretiminin ardından, toplam üretim içindeki payı % 12'yi bulan sinai bitkiler üretimi gelmektedir. Toplam tarımsal üretim içinde, baklagiller üretimi ise % 3'lük bir paya sahiptir.

Hububat, sinai ürünleri ve baklagiller olarak sınıflandırdığımız tarımsal ürünlerin Antalya kazası yerleşim birimleri itibariyle dağılımları ise aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 25

Antalya Kazasında Yetiştirilen Hububat Ürünlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimleri	Hınta	Şair	Darı	Melez	Çeltik	Burçak	Alef
Yazır karyesi	9.320	3.585	-	-	-	-	-
Sülekler karyesi	4.100	965	-	-	-	-	-
Karcıbayırı Şerefeddin	290	260	-	-	-	-	-
Kındıra karyesi	185	90	-	-	-	-	-
Ekşili köyü	635	30	-	-	-	-	-
Ali Fahreddin Kebir Kö	12.725	3.900	-	-	-	-	-
Çağlak köyü	1.215	520	-	-	-	-	-
Simandır karyesi	1.740	1.320	-	-	-	-	-
Geyikbayırı karyesi	415	425	-	-	-	-	-
Sekellü karyesi	1.060	370	-	-	-	-	-
Ali Fahreddin Sagir Kö	16.100	8.835	-	200	-	-	-
Karataş karyesi	3.775	1.360	-	-	-	-	-
Kargılık karyesi	625	380	-	-	-	-	-
Akkilise karyesi	2.640	1.270	-	-	-	-	-
Çaykenarı karyesi	8.135	3.410	-	-	-	-	-
Sekici karyesi	1.370	975	1.440	-	-	-	-
Belek karyesi	1.955	655	-	390	-	-	-
Yaka köyü	300	170	-	-	-	10	-
Solak karyesi	1.565	740	510	-	-	-	-
Bağçe karyesi	390	475	110	-	-	-	-
Güzar karyesi	1.325	605	-	-	-	10	-
Hisarçandır karyesi	345	705	970	-	-	-	-
Yalınkebir karyesi	5.225	2.700	170	45	-	-	-
Asikaramanlı köyü	265	25	-	65	-	-	-
Örgünlü karyesi	3.340	1.825	-	115	-	-	-
Çitdibi köyü	110	155	45	-	-	-	-
Osmanhalifeler karyesi	2.210	430	-	-	-	30	-
Beğüş karyesi	3.905	2.380	-	1.395	-	-	-
Duraliler karyesi	1.920	1.320	395	150	-	-	-
Baltan karyesi	6.970	2.540	10	310	-	10	-
Alaylı karyesi	540	195	25	-	-	-	-
Yarbaş Çandır karyesi	540	450	845	310	-	10	-
Çakırlar karyesi	1.425	80	2.785	-	-	-	-

Garıbcce karyesi	9.635	5.700	-	220	-	10	-
Karaman karyesi	1.630	920	85	50	-	-	-
Fıgla köyü	9.430	4.960	-	160	-	30	-
Küçükbalıklı köyü	7.980	4.050	-	30	-	-	-
Oran karyesi	5.135	3.325	-	1.450	-	-	-
Bıyıklı karyesi	400	40	-	-	-	-	-
Dere karyesi	2.320	2.140	-	-	-	-	-
Zeytün karyesi	-	100	-	-	-	-	-
Kızıllı karyesi	100	-	20	30	-	-	-
Endiye karyesi	190	130	-	-	-	-	-
Doıran köyü	1.060	1.175	660	50	-	-	-
Endiye köyü	2.505	1.720	-	105	-	-	-
Beyrebucak/Direvli Kö	1.250	1.920	20	-	-	-	-
Enhar Çiftliği köyü	2.500	1.645	-	-	-	130	25
Karaçalı karyesi	50	130	315	20	-	-	-
Kışla Karyesi	7.215	2.820	-	-	-	-	-
Köseler Çiftliği	2.760	1.790	-	-	-	-	-
Yuda Çiftliği	5.480	2.890	-	-	-	-	-
Garkın (Kargın) Çiftl.	4.980	2.140	-	-	-	-	-
Kemerağı Çiftliği	3.185	1.740	-	-	-	-	-
Hurma Çiftliği	1.235	255	2.125	-	385	30	-
Uncalı Çiftliği	100	20	420	-	-	-	-
Kundu Çiftliği	1.160	785	1.290	-	-	-	-
Zivind Çiftliği	10.885	5.645	-	35	-	-	-
Mandıralar Çiftliği	580	220	2.020	50	-	-	-
Dumanlar Çiftliği	330	100	425	-	-	-	-
Çukurca Çiftliği	2.115	1.470	-	60	-	-	-
Karakapu Çiftliği	2.230	1.575	-	190	-	-	-
Leylek Çiftliği	2.975	1.570	-	-	-	-	-
Meydan Mahallesi	480	170	-	-	-	-	-
Demirci Süleyman M.	-	-	15	-	-	-	-
Kızılharım Mahallesi	60	20	210	-	-	-	-
Takiyyeci Mustafa M.	-	-	620	-	-	-	-
Urban Mahallesi	-	-	215	-	-	-	-
Gebiz Aşireti Aşağıoba	575	45	40	-	-	-	-
Martan Aşireti Yetimler	770	150	180	80	-	-	-
Kızılsaray Mahallesi	20	10	525	-	-	-	-
Hacıbalban Mahallesi	100	-	-	-	-	-	-
Eğdirhasan Mahallesi	-	-	205	-	-	-	-
Şeyhsancağı Mahallesi	-	-	280	-	-	-	-
Şehr-i karakoyunlu Mh	-	-	130	-	-	-	-
Hattabsüleyman Mh.	-	-	200	-	-	-	-
Sofular Mahallesi	-	-	350	-	-	-	-
Genel Toplam	188.080	94.515	17.655	5.510	385	270	25

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Toplam tarımsal üretimin % 85'ini teşkil eden hububat üretiminin ve çeşitlerinin Antalya kazası yerleşim birimlerindeki üretim miktarlarını gösteren

yukarıdaki tabloya baktığımızda; toplam üretimi 188.080 kileyi bulan hintanın, 16.100 kile ile en fazla Ali Fahreddin Sagir köyü'nde üretildiği görülmektedir. Hinta üretiminin en az olduğu yer ise, üretimi 20 kile tespit edilen Kızılsaray Mahallesi'dir. Toplam üretimi 94.515 kile olan şair'in en fazla üretildiği yer ise, 8.835 kile ile Ali Fahreddin Sagir köyü'dür. Şair üretiminin en az olduğu yer ise, üretimin 10 kile olduğu Kızılsaray Mahallesi'dir. Toplam üretimi 17.655 olan darı üretiminin, 2.785 kile ile en fazla Çakırlar karyesi'nde olduğu görülmektedir. Darı üretiminin 10 kile olduğu tespit edilen Baltan karyesi ise, darı üretiminin en az olduğu yerdir. Toplam üretimi 5.510 olan melez üretiminin en fazla olduğu yer, 1.450 kile üretimi olan Oran karyesi'dir. Melez üretiminin en az olduğu yer ise 20 kile ile Karaçalı karyesi'dir. Toplam üretimi 385 kile olan çeltik üretiminin sadece Hurma Çiftliği'nde yapıldığı görülmektedir. Toplam üretimi 270 kile olan burçak üretiminin en fazla yapıldığı yer, 130 kile ile Enhar Çiftliği köyü, üretimin en az olduğu yerler ise 10'ar kile ile, Yaka, Güzar, Baltan, Yarbaş Çandır ve Garibce karyeleridir. Toplam üretimi 25 kile olarak tespit edilen alef üretiminin ise Enhar Çiftliği köyü'nde olduğu görülmektedir.

Tablo 26

Antalya Kazasında Yetiştirilen Baklagil Ürünlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimleri	Harnup	Fiğ	Börülce	Nohut
Solak karyesi	-	1.220	280	-
Enhar Çiftliği köyü	-	130	-	-
Beğüş karyesi	-	-	-	260
Karaman karyesi	7.280	-	-	-
Dere karyesi	400	-	-	-
Dumanlar Çiftliği	-	-	270	-
Genel Toplam	7.680	1.350	550	260

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Baklagiller üretiminin Antalya kazası yerleşim birimleri itibariyle dağılımını gösteren yukarıdaki tabloya baktığımızda; toplam üretimi 7.680 kile olan harnup üretiminin iki yerde yapıldığı görülmektedir. Üretimin en fazla olduğu yer 7.280 kile ile Karaman karyesi olup ikinci sırada 400 kile ile Dere karyesi gelmektedir. Toplam üretimi 1.350 kile olarak tespit edilen fiğ üretimi de yine iki yerde yapılmakta olup, ilk sırada 1.220 kile ile Solak karyesi, ikinci sırada, 130 kile ile Enhar Çiftliği köyü gelmektedir. Yine toplamı 550 kileyi bulan börülce üretiminin de iki yerde yapıldığı görülmekte olup, 280 kile ile Solak karyesi ilk sırada yer alırken, 270 kile ile Dumanlar Çiftliği ikinci sırada yer almaktadır. Toplamı 260 kileyi bulan nohut üretiminin ise Beğüş karyesi'nde yapıldığı görülmektedir.

Tablo 27

Antalya Kazasında Yetiştirilen Sınai Bitkilerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimleri	Penbe	Sisam	Duham	Kendir	Asfur
Çağlak köyü	-	-	530	-	-
Sekici karyesi	425	135	40	-	-
Solak karyesi	80	710	-	-	-
Yaka köyü	-	-	10	-	-
Asikaramanlı köyü	3.420	480	640	-	-
Duraliler karyesi	450	75	30	-	-
Alaylı karyesi	350	460	345	-	-
Çakırlar karyesi	9.430	1.275	-	-	-
Karaman karyesi	1.375	200	-	-	-
Doyran köyü	410	840	-	-	-
Fığla köyü	-	-	5	-	-
Bıyıklı karyesi	-	-	570	-	-
Kızıllı karyesi	-	-	100	-	-
Endiye karyesi	-	-	25	-	-
Endiye köyü	-	-	5	-	-
Beyrebucak/Direvli köyü	-	-	1.070	-	-
Karaçalı karyesi	225	210	10	-	-
Köseler Çiftliği	-	-	445	910	230
Garkın (Kargın) Çiftliği	-	-	200	-	-
Kemerağzı Çiftliği	-	-	310	-	-
Hurma Çiftliği	2.940	640	65	-	-
Uncalı Çiftliği	620	610	80	-	-
Kundu Çiftliği	695	825	60	-	-
Mandıralar Çiftliği	280	470	80	-	-
Dumanlar Çiftliği	235	150	125	-	-
Karakapu Çiftliği	-	-	10	-	-
Leylek Çiftliği	50	-	905	1.850	290
Meydan Mahallesi	-	425	-	-	-
Demirci Süleyman Mh.	-	5	20	-	-

Kızılharım Mahallesi	-	15	160	-	-
Takiyyeci Mustafa Mahallesi	-	40	-	-	-
Urban Mahallesi	-	70	-	-	-
Gebiz Aşireti Aşağıoba mh.	5.170	860	300	-	-
Martan Aşireti Yetimler mh.	280	180	110	-	-
Kızılsaray Mahallesi	625	130		-	-
Şeyhsancağı Mahallesi	-	70	-	-	-
Şehr-i karakoyunlu Mahallesi	-	45	-	-	-
Hattabsüleyman Mahallesi	-	40	-	-	-
Sofular Mahallesi	-	15	-	-	-
Genel Toplam	27.060	8.975	6.250	2.760	520

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Antalya kazası yerleşim birimlerinde üretimi yapılan sınai bitkilerinin yerleşim birimleri itibariyle dağılımı ise şöyledir; sınai bitkiler üretimi içinde en fazla paya sahip olan penbe üretiminin yerleşim birimleri içinde en fazla üretildiği yer 9.430 kile/kıyye ile Çakırlar karyesi, en az üretildiği yer ise, 50 kile/kıyye ile Leylek Çiftliği'dir. Sınai bitkiler üretimi içinde 8.975 kile/kıyye ile ikinci sırayı alan sisamın ise en fazla 1.275 kile/kıyye ile Çakırlar karyesi'nde, en az ise 15 kile/kıyye ile Sofular Mahallesi'nde üretiminin yapıldığı görülmektedir. Toplam üretimi 6.250 kile/kıyye olan duhan üretimi ise en fazla 1.070 kile/kıyye ile Beyrebucak/Direvli köyü'nde, en az ise 5'er kile/kıyye ile Fığla köyü ve Endiye köyü'ndedir. Toplam üretim içindeki payı 2.760 kile/kıyye olan kendir üretiminin ise iki yerde yapıldığı tespit edilmiş olup, ilk sırada 1.850 kile/kıyye ile Leylek Çiftliği, ikinci sırada, 910 kile/kıyye ile Köseler Çiftliği gelmektedir. Toplam üretimi 520 kile/kıyye olan asfur üretiminin yine iki yerde yapıldığı tespit edilmiş olup, ilk sırada 290 kile/kıyye ile Leylek Çiftliği, ikinci sırada 230 kile/kıyye ile Köseler Çiftliği'nin geldiği görülmektedir.

Kazada yetiştirilen tarımsal ürünlerin aynı değerlerine göre tespit ettiğimiz üretim miktarları ve üretimin yerleşim birimleri itibariyle dağılımına dair yer verdiğimiz tablo ve değerlendirmelerin ardından, tarımsal üretime konu olan ürünlerin nakdi değerlerini gösteren tablolar ve değerlendirmelere yer verilecektir. Aşağıda yer alan

tablolardaki değerlere, defterlerde kuruş olarak kaydedilmiş olan aşarın nakdi değerlerinin on ile çarpılmasıyla ulaşılmıştır.

Tablo 28
Antalya Kazasında Yetiştirilen Ürünlerin Nakdi Değerleri (Kuruş)
(1844)

Hububat	(Kuruş)	Yüzde (%)
Hınta	1.824.670	74
Şair	482.779	20
Darı	108.190	4
Melez	40.880	2
Çeltik	3.045	0
Burçak	1.350	0
Alef	140	0
Toplam	2.461.054	100
Baklagiller	(Kuruş)	Yüzde (%)
Börülce	3.720	37
Fiğ	3.615	36
Nohut	1.720	17
Harnup	995	10
Toplam	10.050	100
Sınai Bitkiler	(Kuruş)	Yüzde (%)
Sisam	157.785	64
Penbe	50.115	21
Duhan	27.210	11
Kendir	5.600	2
Asfur	5.250	2
Toplam	245.960	100
GENEL TOPLAM	2.717.064	

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Hububat, baklagiller ve sınai ürünler olarak sınıflandırdığımız ürün gruplarını sırasıyla değerlendirecek olursak; kazanın yıllık hububat üretiminin nakdi değeri 2.461.054 kuruştur. Toplam hububat üretimi içinde hınta üretiminin değeri 1.824.670 kuruş olup, toplam hububat üretiminin %74'ünü teşkil ettiği görülmektedir. Hınta üretimini, toplam değeri 482.779 kuruş olan şair izlemektedir. Şair üretiminin toplam hububat üretimi içindeki payı % 20'dir. 108.190 kuruş toplam değeri olan darının toplam üretim içindeki payı ise % 4'tür. Melez üretiminin toplam nakdi değeri 40.880

kuruş olup, toplam hububat üretimi içinde % 2'lik bir paya sahiptir. Nakdi değeri 3.045 kuruş olan çeltik, 1.350 kuruş olan burçak ve 140 kuruş olan alefin toplam üretim içindeki payları ise % 1'in altındadır.

Baklagillere baktığımızda, 3.720 kuruş nakdi değeri olan börülce üretimi % 37'lik bir payla ilk sırada yer almaktadır. Hemen ardından 3.615 kuruş değeri olan ve % 36'lık paya sahip olan fiğ üretimi gelmektedir. 1.720 kuruş nakdi değere sahip olan nohut üretimi, toplam üretim içinde % 17'lik bir paya sahiptir. Harnup üretimi ise, 995 kuruş nakdi değere sahip olup, toplam üretim içinde % 10'luk bir paya sahiptir. Yıllık baklagil üretimi toplamı 10.050 kuruştur.

Sınai bitkiler üretiminin yıllık nakdi değeri 245.960 kuruş olup, bunun % 64'lük kısmını, 157.785 kuruşla sisam üretimi oluşturmaktadır. İkinci sırada, 50.115 kuruş nakdi değere sahip olan penbe üretimi gelmekte olup, toplam üretim içindeki payı % 21'dir. 27.210 kuruş nakdi değeri olan duhan üretimi, sınai bitkiler üretimi toplamında % 11'lik bir paya sahiptir. Nakdi değerleri 5.600 kuruş olan kendir ve 5.250 kuruş olan asfur, toplam üretim içinde % 2'şer paya sahiptirler.

Temettuat defterlerinden elde ettiğimiz verilere göre, incelemeye tabi tuttuğumuz Antalya kazası yerleşim birimlerinde yetiştirilen ürün gruplarının nakdi değerlerinin oransal dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 29

Yetiştirilen Ürün Gruplarının Nakdi Değerlerinin Oransal Dağılımı (%)

Yetiştirilen Ürün Grupları	Toplam Üretim (Kuruş)	Yüzde (%)
Hububat	2.461.054	91
Sınai Bitkileri	245.960	9
Baklagiller	10.050	0
Genel Toplam	2.717.064	100

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tabloda görüleceği üzere, yıllık üretim değeri 2.461.054 kuruş olan hububat üretimi, % 91’lik bir paya sahip olup tarımsal üretimin büyük bir kısmını teşkil etmektedir. Ardından gelen sınai bitkiler üretiminin nakdi değeri ise 245.960 kuruş olup, toplam tarımsal üretim içinde % 9’luk bir paya sahiptir. 10.050 kuruş nakdi değere sahip olan baklagiller üretimi ise toplam tarımsal üretim içinde 0, 36’lık bir değere sahip olup, % 1’in altında bir paya sahiptir.

Antalya kazasında yetiştirilen tarımsal ürünlerin ürün grupları itibariyle nakdi değerlerinin yerleşim birimlerine göre dağılımları sırasıyla aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 30
Antalya Kazasında Yetiştirilen Hububat Ürünlerinin Nakdi Değerlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Hınta	Şair	Darı	Melez	Çeltik	Burçak	Alef
Yazır karyesi	92.800	18.095	-	-	-	-	-
Sülekler karyesi	37.000	5.075	-	-	-	-	-
Karcıbayırı Şerefeddin	2.970	1.290	-	-	-	-	-
Kındıra karyesi	1.380	425	-	-	-	-	-
Ekşili köyü	4.975	150	-	-	-	-	-
Ali Fahreddin Kebir kö	124.250	19.860	-	-	-	-	-
Çağlak köyü	11.750	2.600	-	-	-	-	-
Şimandır karyesi	17.340	6.895	-	-	-	-	-
Geyikbayırı karyesi	4.070	2.610	-	-	-	-	-
Sekellü karyesi	10.600	1.800	-	-	-	-	-
Ali Fahreddin Sagir köy	160.930	45.415	-	1.600	-	-	-
Karataş karyesi	35.310	7.300	-	-	-	-	-
Kargılık karyesi	6.250	1.900	-	-	-	-	-
Akkilise karyesi	26.500	6.575	-	-	-	-	-
Çaykenarı karyesi	81.200	17.050	-	-	-	-	-
Sekici karyesi	14.560	6.020	8.790	-	-	-	-
Belek karyesi	19.730	3.495	-	1.695	-	-	-
Yaka köyü	3.000	900	-	-	-	40	-
Solak karyesi	15.250	3.750	2.880	-	-	-	-
Bağçe karyesi	2.450	2.375	540	-	-	-	-
Güzar karyesi	8.750	3.325	-	-	-	50	-
Hisarçandırı karyesi	3.300	3.570	7.380	-	-	-	-
Yalınkebir karyesi	51.750	13.730	1.360	360	-	-	-
Asıkaramanlı köyü	2.090	125	-	455	-	-	-
Örgünlü karyesi	33.400	9.200	-	360	-	-	-
Çitdibi köyü	1.130	915	275	-	-	-	-
Osmanhalifeler karyesi	22.100	2.150	-	-	-	150	-
Beğüş karyesi	39.050	11.960	-	10.750	-	-	-
Duraliler karyesi	19.200	6.560	2.310	1.200	-	-	-
Baltan karyesi	63.175	12.845	75	2.480	-	50	-

Alaylı karyesi	4.320	985	140	-	-	-	-
Yarbaş Çandır karyesi	5.400	2.270	5.130	2.480	-	50	-
Çakırlar karyesi	14.260	480	16.710	-	-	-	-
Garibce karyesi	86.080	29.125	-	1.760	-	50	-
Karaman karyesi	16.300	4.755	510	400	-	-	-
Fığla köyü	86.805	24.145	-	1.190	-	130	-
Küçükbalıklı köyü	79.025	18.570	-	240	-	-	-
Oran karyesi	51.110	17.050	-	10.970	-	-	-
Bıyıklı karyesi	3.400	200	-	-	-	-	-
Dere karyesi	23.200	11.299	-	-	-	-	-
Zeytün karyesi	-	500	-	-	-	-	-
Kızıllı karyesi	1.000	-	100	210	-	-	-
Endiye karyesi	1.135	650	-	-	-	-	-
Doyran köyü	8.980	7.470	4.865	400	-	-	-
Endiye köyü	24.985	8.975	-	940	-	-	-
Beyrebucak/Direvli köy	12.500	11.460	120	-	-	-	-
Enhar Çiftliği köyü	25.020	8.525	-	-	-	680	140
Karaçalı karyesi	400	715	1.890	140	-	-	-
Kışla Karyesi	72.130	14.305	-	-	-	-	-
Köseler Çiftliği	27.600	8.950	-	-	-	-	-
Yuda Çiftliği	54.800	14.450	-	-	-	-	-
Garkın (Kargın) Çiftliği	49.850	10.615	-	-	-	-	-
Kemerağzı Çiftliği	31.455	8.700	-	-	-	-	-
Hurma Çiftliği	8.750	1.310	12.700	-	3.045	150	-
Uncalı Çiftliği	760	110	2.520	-	-	-	-
Kundu Çiftliği	9.285	4.025	7.620	-	-	-	-
Zivind Çiftliği	108.850	28.225	-	280	-	-	-
Mandıralar Çiftliği	4.740	1.100	11.870	330	-	-	-
Dumanlar Çiftliği	2.910	500	2.560	-	-	-	-
Çukurca Çiftliği	22.050	7.250	-	480	-	-	-
Karakapu Çiftliği	22.300	8.055	-	1.520	-	-	-
Leylek Çiftliği	29.750	7.840	-	-	-	-	-
Meydan Mahallesi	4.360	880	-	-	-	-	-
Demirci Süleyman Mh.	-	-	150	-	-	-	-
Kızıllarharim Mahallesi	600	100	1.260	-	-	-	-
Takiyyeci Mustafa Mh.	-	-	3.550	-	-	-	-
Urban Mahallesi	-	-	1.290	-	-	-	-
Gebiz Aşireti Aşağıoba	5.750	270	280	-	-	-	-
Martan Aşireti Yetimler	7.700	900	1.260	640	-	-	-
Kızılsaray Mahallesi	200	60	3.155	-	-	-	-
Hacıbalban Mahallesi	650	-	-	-	-	-	-
Eğdirhasan Mahallesi	-	-	1.200	-	-	-	-
Şeyhsancağı Mahallesi	-	-	1.680	-	-	-	-
Şehr-i karakoyunlu Mh.	-	-	720	-	-	-	-
Hattabsüleyman Mh.	-	-	1.200	-	-	-	-
Sofular Mahallesi	-	-	2.100	-	-	-	-
Genel Toplam	1.824.670	482.779	108.190	40.880	3.045	1.350	140

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Hububat ürünlerinin nakdi değerlerinin yerleşim birimleri itibariyle dağılımını gösteren yukarıdaki tabloya bakacak olursak; yerleşim birimlerinin tamamına yakın bir kısmında üretimi yapılan ve yıllık hâsılatı 1.824.670 kuruşu bulan hınta üretiminde, 160.930 kuruşluk bir paya sahip olan Ali Fahreddin Sagir köyü ilk sırada yer almaktadır. Ardından ise, 124.250 kuruşluk paya sahip olan Ali Fahreddin Kebir köyü gelmektedir. 200 kuruşluk bir paya sahip olan Kızılsaray Mahallesi ve 400 kuruşluk bir paya sahip olan Karaçalı karyesi, hınta üretim hâsılatının en düşük olduğu yerlerdir. 482.779 kuruş nakdi değere sahip şair üretimi hâsılatı içinde en fazla paya sahip olan yerleşim birimi, Ali Fahreddin Sagir köyü olup 45.415 kuruşluk bir paya sahiptir. İkinci sırada ise, 29.125 kuruş değerinde üretime sahip olan Garibce karyesi yer almaktadır. Toplam şair üretimi hâsılatı içinde en az paya sahip olan yer ise 60 kuruş ile Kızılsaray mahallesidir. Toplam hâsılatı 108.190 kuruş olan darı üretiminde hâsılatın en fazla kısmını, 16.710 kuruş ile Çakırlar karyesinin karşıladığı görülmektedir. İkinci sırada ise 12.700 kuruş ile Hurma çiftliği gelmektedir. Üretim içindeki payı en az olan yer ise 75 kuruş ile Baltan karyesidir. Yıllık hâsılat toplamı 40.880 kuruş olarak tespit edilen melez üretiminde, bu hasılatın en büyük kısmını, 10.970 kuruş ile Oran ve 10.750 kuruş ile Beğüş karyelerinin karşıladığı görülmektedir. Toplam hâsılat içinde payı en düşük olan yer ise 140 kuruş ile Karaçalı karyesidir. Çeltik üretimi yapılan tek yer olarak tespit ettiğimiz Hurma çiftliğinde yıllık çeltik üretiminin nakdi değeri ise 3.045 kuruştur. Toplam, 1.350 kuruşluk bir üretim değerine sahip olan burçak üretiminde ise en fazla payın, 680 kuruş ile Enhar Çiftliği köyüne ait olduğu görülmektedir. Burçak üretiminden en az hasılat elde edilen yer ise 40 kuruş ile Yaka köyüdür. Yalnızca, Enhar Çiftliği köyünde üretimi yapıldığı görülen alefin nakdi değeri ise 140 kuruştur.

Tablo 31

Antalya Kazasında Yetiştirilen Baklagil Ürünlerinin Nakdi Değerlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Börülce	Fiğ	Nohut	Harnup
Solak karyesi	2.820	2.620	-	-
Enhar Çiftliği köyü	-	995	-	-
Beğüş karyesi	-	-	1.720	-
Karaman karyesi	-	-	-	895
Dere karyesi	-	-	-	100
Dumanlar Çiftliği	900	-	-	-
Genel Toplam	3.720	3.615	1.720	995

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Baklagil ürünlerinin nakdi değerlerinin yerleşim birimleri itibariyle dağılımını gösteren yukarıdaki tabloya göre; üretim miktarı olarak baklagiller üretimi içinde üçüncü sırada yer alan börülce, nakdi değer olarak ilk sırada yer almaktadır. Toplamı 3.720 kuruşu bulan börülce hasılatının büyük bir kısmı Solak karyesine aittir. 2.820 kuruşluk bir paya sahip olan Solak karyesini, börülce üretimin yapıldığı ikinci yer olarak tespit edilen Dumanlar çiftliği izlemekte olup, buradan elden edilen börülce üretiminin nakdi değeri ise 900 kuruştur. Fiğ üretiminin de iki yerde yapıldığı görülmekte olup, 3.615 kuruşu bulan fiğ hasılatının 2.620 kuruşluk kısmını Solak karyesinin, 995 kuruşluk kısmını ise Enhar Çiftliği köyünün karşıladığı görülmektedir. Yalnızca Beğüş karyesinde üretimi yapıldığı görülen nohut üretiminin nakdi değeri ise 1.720 kuruştur. Toplam hasılatın 995 kuruş olduğu harnup üretiminde de, üretim yapılan iki yer tespit edilmiş olup, toplam hasılat içinde Karaman karyesinin payı 895 kuruş, Dere karyesinin payı ise 100 kuruştur. Üretim miktarı olarak baklagiller üretimi içinde ilk sırada yer alan harnup üretiminin, nakdi değer olarak son sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 32
Antalya Kazasında Yetiştirilen Sınai Bitkilerinin Nakdi Değerlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Sisam	Penbe	Duhan	Kendir	Asfur
Çağlak köyü	-	-	2.560	-	-
Sekici karyesi	3.255	950	240	-	-
Solak karyesi	17.950	160	-	-	-
Yaka köyü	-	-	40	-	-
Asikaramanlı köyü	6.330	7.030	3.310	-	-
Duraliler karyesi	1.875	900	150	-	-
Alaylı karyesi	2.405	795	1.725	-	-
Çakırlar karyesi	31.875	14.140	-	-	-
Karaman karyesi	5.000	2.755	-	-	-
Doyran köyü	15.350	960	-	-	-
Fığla köyü	-	-	20	-	-
Bıyıklı karyesi	-	-	3.340	-	-
Kızıllı karyesi	-	-	500	-	-
Endiye karyesi	-	-	125	-	-
Endiye köyü	-	-	20	-	-
Beyrebucak/Direvli köyü	-	-	2.040	-	-
Karaçallı karyesi	1.850	450	40	-	-
Köseler Çiftliği	-	-	2.225	1.900	2300
Garkın (Kargin) Çiftliği	-	-	600	-	-
Kemerağzı Çiftliği	-	-	930	-	-
Hurma Çiftliği	14.805	5.920	320	-	-
Uncalı Çiftliği	5.280	1.055	400	-	-
Kundu Çiftliği	19.300	1.625	300	-	-
Mandıralar Çiftliği	11.450	540	400	-	-
Dumanlar Çiftliği	1.650	470	675	-	-
Karakapu Çiftliği	-	-	25	-	-
Leylek Çiftliği	-	250	4.275	3.700	2.950
Meydan Mahallesi	2.250	-	-	-	-
Demirci Süleyman Mh.	125	-	100	-	-
Kızıllarım Mahallesi	375	-	800	-	-
Takiyyeci Mustafa Mahallesi	340	-	-	-	-
Urban Mahallesi	400	-	-	-	-
Gebiz Aşireti Aşağıoba mh.	8.175	10.340	1.500	-	-
Martan Aşireti Yetimler mh.	3.150	560	550	-	-
Kızılsaray Mahallesi	3.250	1.215	-	-	-
Şeyhsancağı Mahallesi	625	-	-	-	-
Şehr-i karakoyunlu Mahallesi	245	-	-	-	-
Hattabsüleyman Mahallesi	100	-	-	-	-
Sofular Mahallesi	375	-	-	-	-
Genel Toplam	157.785	50.115	27.210	5.600	5.250

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Antalya kazasında yetiştirilen sınai bitkilerinin nakdi değerlerinin yerleşim birimleri itibariyle dağılımını veren yukarıdaki tabloya göre; üretim miktarı olarak ikinci sırada yer alan sisamın, nakdi değer olarak ilk sırada yer aldığı görülmektedir. 157.785 kuruşu bulan toplam sisam hasılatı içinde en büyük paya sahip yerleşim birimi, 31.875 kuruş ile Çakırlar karyesidir. Çakırlar karyesini, 19.300 kuruş ile Kundu çiftliği izlemektedir. Sisam hasılatı içinde en az paya sahip olan yer ise, 100 kuruş ile Hattabsüleyman Mahallesidir. Üretim miktarı itibariyle ilk sırada yer alan penbe ise, nakdi değer itibariyle ikinci sırada yer almaktadır. Toplam hasılatın 50.115 kuruş olduğu penbe üretiminde en fazla paya sahip olan yerleşim birimi, 14.140 kuruş ile Çakırlar karyesidir. İkinci sırada ise 10.340 kuruş ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesi gelmektedir. En az payın ise 160 kuruş ile Solak karyesine ait olduğu görülmektedir. Toplam nakdi değeri 27.210 kuruşu bulan duhan üretiminde, 4.275 kuruş ile Leylek çiftliği ilk sırada yer almaktadır. Ardından ise, 3.340 kuruş ile Bıyıklı karyesi gelmektedir. Toplam duhan hasılatı içinde en az paya sahip olan yerleşim birimleri ise, 20'şer kuruş ile Fığla ve Endiye köyleridir. İki yerde üretimi yapıldığı tespit edilen ve toplam nakdi değeri 5.600 kuruş olan kendir üretiminde, Leylek çiftliği 3.700 kuruş, Köşeler çiftliği 1.900 kuruşluk bir paya sahiptirler. Toplam hasılatı 5.250 kuruşu bulan asfur üretiminin de yine aynı iki yerde yapıldığı görülmekte ve toplam hasılat içinde, 2.950 kuruş ile Leylek çiftliği ilk sırada, 2300 kuruş ile Köşeler çiftliği ikinci sırada gelmektedir.

Daha önce de bahsi geçtiği üzere ekili-dikili ve ekilmeyen toprak dönümü toplam, 171.025 dönüm olarak tespit edilmiştir. Tarımsal faaliyetlerin sürdürüldüğü bu toplam dönümün, % 83'lük kısmında tarla tarımı yapılmakta, % 16'lık kısmı nadasa ayrılmış bulunmakta ve % 1'lik kısmında ise bağ-bağçe-bostan faaliyetlerinin yapılmakta olduğu görülmektedir. 2.476,5 dönümlük bir toplama sahip olan bağ-bağçe ve bostan dönümlerine, bazı yerlerde dönüm, bazı yerlerde kıt'a olarak ayrıca kaydedilmiş olan harir (dut), harnup, üzüm, zeytin eşcarı (ağaçları) bahçeleri dönüm miktarları da dahildir. Defterlerde yer alan verilerin, bazı yerleşim birimlerinde eksik kaydedildikleri görülmekte olup, bu durumun yapılan değerlendirmelerde göz önünde bulundurulması gereği hatırlatılmalıdır.

Temettuat sayımlarında, üzüm üretimi yapılan bağlar, meyve üretimi yapılan bağçeler ve sebze üretimi yapılan bostanlar, dönümleri ve hasılatları itibariyle ayrı ayrı kaydedilmişlerdir. Bu kayıtlar bize, her ne kadar yetiştirilen tüm meyve ve sebzelerin çeşit ve miktarlarını öğrenebilmemize imkan vermese de, tarımsal faaliyetin bu kısmının boyutu ile ilgili fikir sahibi olabilmemizi sağlamaktadır. Bağ-bağçe-bostan tarımı faaliyetlerinde, hanelerin kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar üretimde buldukları miktarlar vergilendirilmemiş olup, pazara sunulan kısım vergiye tabi tutulmuştur. Antalya kazası yerleşim birimlerindeki vergiye tabi bağ-bağçe-bostan tarımı faaliyetlerinin vergi tutarlarına vergiler kısmında değinilecektir.

Aşağıdaki tabloda, Antalya kazası yerleşim birimlerindeki toplam ekili ve dikili toprak dönümü içinde % 1'lik bir pay teşkil eden bağ-bağçe-bostan tarımı faaliyetlerinin yerleşim birimleri itibariyle dağılımı yer almaktadır. Defterlerde, bu türden faaliyetlere ayrılan topraklar dönüm/ kıt'a olarak ve bazılarının yıllık hasılatları, bazılarının ise yıllık kira bedelleri verilmiş olup, tablo değerleri de tespit edilen bu durumu yansıtmaktadır. Harir (dut), harnup, üzüm, zeytin eşcarı (ağaçları) bahçeleri değerleri de bağçeler toplamına dahil edilmiştir.

Tablo 33

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Bağ-Bağçe-Bostan Faaliyetlerinin Dönüm/Kıt'a Olarak ve Yıllık Hasılat/Kira Değerleri İtibariyle Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimleri	Bağ	Yıllık Hasılat	Yıllık Kira	Bağçe	Yıllık Hasılat	Yıllık Kira	Bostan	Yıllık Hasılat	Yıllık Kira
Köyler									
Çaykenarı karyesi	100	530	-	54	7.607,5	-	-	-	-
Sekici karyesi	69,5	10.301,5	-	552	2.738	-	-	-	-
Garibce karyesi	2	150	-	7,5	785	-	-	-	-
Fığla köyü	6,5	1.120	-	25	3.322	-	-	-	-
Beyrebucak/Direvli	114	114	-	29	3.600	-	-	-	-
Kışla Karyesi	2	170	-	58,5	6.565	-	14	1.370	-
Sülekler karyesi	-	-	-	42,5	11.140	-	-	-	-
Karcıbayırı Ş.karyesi	-	-	-	21	4.018	-	-	-	-
Kındıra karyesi	-	-	-	3	495	-	-	-	-
Geyikbayırı karyesi	-	-	-	22	3.965,5	-	-	-	-
Sekellü karyesi	-	-	-	18	2.481	-	-	-	-
Karataş karyesi	-	-	-	2	325	-	-	-	-
Kargılık karyesi	-	-	-	9	1.275	-	-	-	-

Belek karyesi	-	-	-	21,5	9.097,5	-	-	-	-
Hisarçandır karyesi	-	-	-	38	5.515	-	-	-	-
Örgünlü karyesi	-	-	-	7	1.530	-	-	-	-
Baltan karyesi	-	-	-	41	3.860	-	-	-	-
Yarbaş Çandır kar	-	-	-	133,5	8.749	-	-	-	-
Çakırlar karyesi	-	-	-	140,5	17.853	-	1	200	-
Karaman karyesi	-	-	-	295,5	7.784,5	-	-	-	-
Dere karyesi	-	-	-	22	510	-	-	-	-
Zeytün karyesi	-	-	-	1	300	-	-	-	-
Endiye karyesi	-	-	-	10	1.050	-	-	-	-
Doyran köyü	-	-	-	51,5	10.277	-	-	-	-
Endiye köyü	-	-	-	102	18.698	-	-	-	-
Enhar Çiftliği köyü	-	-	-	1	150	-	-	-	-
Çağlak köyü	-	-	-	-	-	-	34	7.595	-
Bağçe karyesi	-	-	-	-	-	-	3	550	-
Toplam	294	12.385,5	-	1.708	133.691	-	52	9.715	-
Çiftlikler	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zivind Çiftliği	-	2.852	-	-	7.388,5	-	-	-	-
Çukurca Çiftliği	13,5	2.710	-	21,5	5.260	-	-	-	-
Garkın (Kargın) Çift	-	-	-	3	450	-	-	-	-
Kemerağzı Çiftliği	-	-	-	14	217,5	-	-	-	-
Hurma Çiftliği	-	-	-	4	440	-	-	-	-
Karakapu Çiftliği	-	-	-	50,5	12.690	-	-	-	-
Leylek Çiftliği	-	-	-	31	7.055	-	-	-	-
Köseler Çiftliği	-	-	-	-	-	-	6	160	-
Uncalı Çiftliği	-	-	-	-	-	-	50	10.270	-
Toplam	13,5	5.562	-	124	33.501	-	56	10.430	-
Mahalleler									
Sofular mh. (Ermeni)	2	87	-	24	5.510	-	-	-	-
Kirişçiler Mahallesi	-	-	-	2	690	-	-	-	-
Divanepiri Mahallesi	-	-	-	7	620	-	-	-	-
Tahıl pazarı Mahalle	-	-	-	1	150	-	-	-	-
Ahıkızı Mahallesi	-	-	-	2	-	270	-	-	-
Sağırbey Mahallesi	-	-	-	10	-	745	-	-	-
Karadağı Mahallesi	-	-	-	1	-	100	4	200	-
Cami-i Atik Mahalle	-	-	-	5	-	695	-	-	-
Meydan Mahallesi	-	-	-	17	12.599,5	100	28,5	3.570	-
Cadiş Bahçesi Mh.	-	-	-	1	150	-	-	-	-
Cellahkara Mahallesi	-	-	-	1	50	-	-	-	-
Kızılharım Mahallesi	-	-	-	2	-	720	0,5	50	-
İskender Çelebi Mh.	-	-	-	2	-	125	-	-	-
Takiyyeci Mustafa M	-	-	-	1	980	-	-	-	-
Hacıbalban Mahallesi	-	-	-	18	-	1.983	-	-	-

Balibey Mahallesi	-	-	-	3	-	110	-	-	-
Makbulağa M. (Rum)	-	-	-	11	-	2.637	-	-	-
Tuzcular Mahallesi	-	-	-	3	210	-	-	-	-
Şehr-i karakoyunlu M	-	-	-	5	-	4.250	-	-	-
Hattabsüleyman M	-	-	-	6	-	734	2	-	700
Makbuleağa Mahalle	-	-	-	1	-	120	-	-	-
Cami-i cedit mh(R.)	-	-	-	1	-	50	-	-	-
Babadoğan M (Reaya)	-	-	-	24	1.030	2.755	-	-	-
Sofular Mahallesi	-	-	-	6	770	1.957	21	-	1.085
Asmadalı mahallesi	-	-	-	-	-	60	-	-	-
Kızılsaray Mahallesi	-	-	-	-	-	-	8	555	-
Eğdirhasan Mahalle	-	-	-	-	-	-	7	753	-
Demirci Süleyman M	-	-	-	1	100				
Urban Mahallesi				1	210				
Toplam	2	87	-	156	23.069,5	17.411	71	5.128	1.785
GENEL TOPLAM	309,5	17.764,5	-	1.988	190.261,5	17.411	179	25.273	1.785

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerini değerlendirecek olursak; bağ-bağçe-bostan tarımı faaliyetlerinin yapılmakta olduğu toplam 2.476,5 dönümlük toprağın % 13'lük kısmını bağlar, % 80'lik kısmını bağçeler ve % 7'lik kısmını bostanlar oluşturmaktadır. Bu oranlardan da anlaşılacağı üzere, yerleşim birimlerinde bağçe tarımının ağırlıklı olduğu görülmektedir. Toplam bağ, bağçe ve bostan dönümlerinin her birinin yerleşim birimleri itibariyle dağılımı ise şu şekildedir: Toplam 309,5 dönüm olarak tespit edilen bağ dönümü içinde % 95'lik bir payla köyler ilk sırada yer almaktadır. Ardından ise % 4'lük paya sahip olan çiftlikler gelmektedir. Mahallelerdeki bağ dönümü toplam içindeki oranı % 1 kadardır. Toplamı 1.988 dönümü bulan bağçeler içinde köylerin payı %86'dır. Mahalleler %8'lik bir payla ikici sırada yer alırken, çiftlikler % 6'lık bir paya sahiptir. Toplam 179 dönüm olarak tespit edilen bostan dönümü içinde ise, mahalleler % 40'lık bir payla ilk sırada gelmektedir. Ardından ise % 31'lik payla çiftlikler ve % 29'luk payla köyler gelmektedir.

Bağ-bağçe ve bostan hasılatlarına baktığımızda, bağ hasılatında, köylerin % 69 ve çiftliklerin % 31'lik bir paya sahip oldukları görülmektedir. Bağçe hasılatı içinde, köyler % 70, çiftlikler % 18 ve mahalleler %12'lik bir paya sahiptir. Mahallerdeki bu payı, 190.261,5 kuruşu bulan toplam bağçe hasılatının 23.818, 5 kuruşluk kısmını oluşturan harir (dut), harnup, üzüm, zeytin eşcarı (ağaçları) bahçeleri hasılat toplamları oluşturmaktadır. Toplam bostan hasılatı içinde ise, % 41'lik paya sahip olan çiftlikler ilk sırada yer alırken ardından, % 39'luk payla köyler ve % 20'lik payla mahalleler gelmektedir.

Bağ-bağçe ve bostan dönümlerinin yerleşim birimlerine dağılımında, en fazla bağ dönümünün Beyrebucak/Direvli köyünde, en fazla bağçe dönümünün Karaman karyesinde, en fazla bostan dönümünün ise, Uncalı çiftliğinde olduğu görülmektedir. Hasılat itibariyle bakıldığında ise, bağ hasılatı içinde en fazla paya sahip olan yerleşim birimi Sekici karyesi, bağçe hasılatı içinde en fazla paya sahip olan yerleşim birimi Endiye köyü, bostan hasılatı içinde ise en fazla paya sahip olan yerleşim birimi Uncalı çiftliğidir.

Bağ-bağçe ve bostan tarımı faaliyetlerinde, bağçe ve bostanların kiraya konu oldukları ve bunların da mahalleler için mevzu bahis oldukları görülmektedir. Mahallelerde tespit edilen bağçelerin yıllık kira bedelleri toplamı 17.411, bostanların kira bedelleri toplamı ise 1.785 kuruş olarak tespit edilmiştir.

Mahallelerde tespit ettiğimiz bağçe dönümleri içinde, vakf bağçe dönümleri de yer almaktadır. Vakf bağçelerin bulunduğu mahalleler; Divanepiri, Tahıl pazarı, Sağırbey, Cami-i Atik, Cellahkara, Balibey, Hattabsüleyman mahalleleri olup, tespit edilen bu vakıf bağçelerin dönüm toplamları, mahallelerdeki bağçe dönümü toplamının %15'lik bir kısmını teşkil etmektedirler.

Aşağıdaki tabloda, bağ-bağçe ve bostan faaliyetlerinin sürdürüldüğü toplam toprak dönümleri ve dönüm başı hasılatlarının yerleşim birimleri itibariyle oransal dağılımları yer almaktadır.

Tablo 34
Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Bağ-Bağçe-Bostan Arazilerinin Toplam
Dönüm Başı Hasılatları ve Oransal Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimleri	Bağ-Bağçe-Bostan (Dönüm)	Hasılat (Kuruş)	Dönüm Başı Hasılat (Kuruş)	Yüzde Oran (%)
Köyler	2.054	155.791,5	75,84	67
Çiftlikler	193,5	49.493	255,77	21
Mahalleler	229	28.284,5	123,51	12
Toplam	2.476,5	233.569	94,31	100

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerine bakıldığında, 2.476,5 dönümlük bir arazide sürdürülen bağ-bağçe ve bostan faaliyetlerinden elde edilen toplam hasılat 233.569 kuruştur. Kaza ortalaması itibariyle dönüm başı hasılatın 94,31 kuruş olduğu görülmektedir. Dönüm başı hasılat, çiftliklerde 255,77 kuruş, mahallelerde 123,51 kuruş, köylerde ise 75,84 kuruş olarak tespit edilmiştir. Toplam 233.569 kuruşu bulan bağ-bağçe ve bostan faaliyetleri hasılatının % 67'sinin köylerden, % 21'inin çiftliklerden, % 12'si kadarının ise mahallelerden elde edildiği görülmektedir.

3.2.2 Hayvancılık

Ekonominin tarıma dayandığı Osmanlı Devleti'nde hayvancılık, önemli bir ekonomik faaliyet olup, mevcut hayvan varlığı tarıma dayalı, sanayi öncesi ekonomilerde olduğu gibi, Osmanlı ekonomisi açısından da birikmiş bir servet niteliğine sahip olmuştur. Hayvancılık faaliyetinin yerine getirilmesinde belirleyici faktörü, tarımsal işletmelerin üretim hedefleri oluşturmuştur. Tarla tarımının temel faaliyet olarak yürütüldüğü bir işletmede hayvanlar, üretim faaliyetinin yardımcı araçları olarak, taşıma, çift sürme, gübre sağlama, harman döğme, çiftçinin hayvansal ürün ihtiyacını karşılama gibi amaçlarla yetiştirilirken, hayvancılığın temel faaliyet olarak yürütüldüğü bir işletmede ise, pazar için et, yağ, süt, deri, yapağı gibi ürünlerin üretilmesi amacıyla yetiştirilmişlerdir.³⁶⁵

³⁶⁵ Güran, 19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar, s.100

Osmanlı Devleti'nde hayvanlardan alınan bazı vergilerin bütçelerde çoğu kez dördüncü gelir kalemi olarak kaydedilmesi, hayvancılığın ekonomideki önemini göstermekle birlikte, incelediğimiz dönem itibariyle hayvancılığın, gelişme potansiyelinin gerisinde kaldığını belirtmek gerekir. Başta hayvan hastalıkları olmak üzere, hayvan ihracı, erken kesim, aşırı vergileme, verimli mera, çayır ve otlakların yetersizliği ve mevcut bulunanların tarla haline dönüştürülmesi gibi nedenler, 19. yüzyılda hayvancılığın gelişmesini olumsuz yönde etkilemişlerdir.³⁶⁶

Hayvancılığın Antalya merkez kazası nezdindeki durumuna yönelik tespitlerimizi, Temettuat Defterleri verilerine göre oluşturduğumuz tablolar eşliğinde yapacağız. Hayvancılığın Antalya kazasındaki durumuna yönelik edineceğimiz bulgular aynı zamanda ülkenin güney kesimindeki hayvancılığa dair bir örnek teşkil edecektir.

Öncelikle, Antalya kazasındaki hayvan türleri ve bunların 1844 senesi itibariyle toplam hasılatlarına bakacak olursak;

---

³⁶⁶ Tabakoğlu, s.222

Tablo 35
Antalya Kazası'ndaki Hayvan Türleri ve Hasılat (1844)

Büyükbaş Hayvanat	Adet	Hasılat (guruş)
İnek	6.263	115.932
Öküz	3.813	-
Manda	100	1.296
Tosun	260	-
Dana	638	-
Buzağı	217	-
Düğe	147	-
Bargir	758	-
Kısrak	1.068	-
Tay	270	-
Deve	2.885	-
Merkeb	3.285	-
Katır	27	-
Toplam	19.731	117.228
Küçükbaş Hayvanat	Adet	Hasılat (guruş)
Keçi	38.266	148.922
Oğlak	25.064	-
Koyun	10.217	50.755
Kuzu	7.019	-
Toplam	80.566	199.677
GENEL TOPLAM	100.297	316.905

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerine bakıldığında; büyükbaş ve küçükbaş olarak tasnif ettiğimiz hayvan varlığının toplamı 100.297'dir. Bunun 19.731 adedini, inek, öküz, manda, tosun, dana, buzağı, düğe, bargir, kısrak, merkeb ve katır olmak üzere büyükbaş hayvanat teşkil etmektedir. Keçi, oğlak, koyun ve kuzu varlığından oluşan küçükbaş hayvanat ise, bu toplamın 80.566'sını teşkil etmektedir. Genel toplam içinde büyükbaş hayvan varlığının % 20, küçükbaş hayvan varlığının ise % 80'lik bir paya sahip olduğu görülmektedir. Küçükbaş hayvanat içinde ise keçi ve oğlak varlığının önde gelmesi, yörenin dağlık coğrafi yapısının, bu cins hayvan yetiştiriciliği açısından uygun

olmasıyla açıklanabilir. Tabloda büyükbaş hayvanat içinde yer verdiğimiz binek hayvanı varlığı ise, toplam adedi 19.731'i bulan büyükbaş hayvanatın % 42'sini oluşturmaktadır. Kazada tespit ettiğimiz toplam hayvan adedini, toplam hane sayısına böldüğümüzde, hane başına 21 adet hayvan düşmekte olduğu görülmektedir.

Toplam hayvansal gelir açısından baktığımızda, toplam hayvansal gelirin 316.905 guruş olduğu kazada, küçükbaş hayvanattan sağlanan gelir toplam 199.677 guruştur. Büyükbaş hayvanattan sağlanan gelir toplamının ise 117.228 guruş olduğu ve küçükbaş hayvanattan sağlanan gelirin gerisinde kaldığı görülmektedir. Bu veriler, toplam hayvansal gelir içinde küçükbaş hayvanattan sağlanan gelirin % 63 ve büyükbaş hayvanattan sağlanan gelirin % 37'lik bir orana tekabül ettiğini göstermektedir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan türlerinden sağlanan toplam gelir içinde en fazla gelir sağlayan hayvan türü keçi olup, keçiden sağlanan gelir, toplam hayvani gelirin % 47'sini oluşturmaktadır.

Tablodaki verileri büyükbaş ve küçükbaş hayvanat olarak ayrı ayrı değerlendirecek olursak; büyükbaş hayvanat içinde sayıca en fazla olan hayvan türü 6.263 adedi bulan inek'tir. Sayısı en az olan büyükbaş hayvan türü ise 27 adet olan katır'dır. İnek'ten sonra sayıca ne fazla olan hayvan türleri sırayla, öküz (3.813 adet), merkeb (3.285 adet), deve (2.885 adet) ve kısrak (1.068 adet)'tir. Büyükbaş hayvanat türlerinin miktarındaki bu sıralama aynı zamanda, kazadaki büyükbaş hayvan varlığının yerine getirdiği fonksiyonların, beslenme, çift sürme ve taşıma fonksiyonları olarak sıralanmakta olduğunu göstermektedir. Büyükbaş hayvan içinde gelir getiren hayvan türleri inek ve mandadır. İnek'ten sağlanan yıllık gelir 115.932 guruş olup, 1.296 guruş yıllık gelir getiren mandanın, ineekten sağlanan gelirin oldukça altında bir gelir sağladığı görülmektedir. Büyükbaş hayvanat olarak, her ikisinin sağladığı gelir toplamı ise, 117.228 guruş'tur.

Küçükbaş hayvanat içinde ise sayıca en fazla olan hayvan türü, 38.266 adet olan keçi olup ardından 25.064 adet olan oğlak gelmektedir. Küçükbaş hayvanat içinde sayısı en az olan hayvan türü ise, 7.019 adet olarak tespit ettiğimiz kuzu'dur. 10.217 adedi bulan koyun sayısının, keçi ve oğlak sayısının gerisinde kaldığı görülmekte olup bunda, kazanın bulunduğu dağlık coğrafyanın keçi yetiştiriciliği açısından elverişli

oluşunun etkili olduğunu belirtmek gerekir. Bu durumdan kaynaklı olarak, küçükbaş hayvanattan sağlanan toplam 199.677 guruş'luk gelir içinde, yıllık keçi gelirinin, 148.922 guruş'luk payla, 50.755 guruş'luk paya sahip olan yıllık koyun gelirinden daha büyük bir paya sahip olduğu görülmektedir.

Hayvan türlerinin Antalya kazasındaki yerleşim birimlerine göre dağılımı ise, büyükbaş, küçükbaş hayvan ve binek hayvanları olarak ayrı tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 36

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Büyükbaş Hayvan Türlerinin Dağılımı (1844)

KÖY MAHALLE ÇİFTLİK	inek	Hasılat	Manda	Hasılat	Tosun	Dana	Buzağı	Düğe	Öküz	Toplam Hayvan
Köy İsimleri										
Yazır karyesi	159	2.760	-	-	3	51	21	2	155	391
Sülekler karyesi	35	700	-	-	-	13	1	7	48	104
Karcıbayırı Şerefeddin	37	740	-	-	5	15	-	-	20	77
Kındıra karyesi	26	500	-	-	-	2	-	-	5	33
Ekşili köyü	235	2.880	-	-	1	2	-	1	40	279
Ali Fahreddin Kebir K.	107	2.140	-	-	2	4	-	-	100	213
Çağlak köyü	143	2.650	-	-	7	11	-	4	62	227
Simandır karyesi	3	60	-	-	-	1	-	-	66	70
Geyikbayırı karyesi	53	1.060	-	-	1	20	-	-	31	105
Sekellü karyesi	20	400	-	-	-	10	5	2	18	55
Ali Fahreddin Sagir K.	67	1.340	-	-	-	-	-	2	191	260
Karataş karyesi	82	1.280	-	-	-	-	-	-	21	103
Kargılık karyesi	9	180	-	-	4	6	-	3	13	35
Akkilise karyesi	52	1.040	-	-	-	-	-	-	60	112
Duacı köyü	59	1.180	-	-	-	20	-	-	2	81
Çaykenarı karyesi	66	1.280	3	-	3	2	-	2	85	161
Sekici karyesi	279	3.600	-	-	31	133	-	4	137	584
Belek karyesi	17	340	-	-	-	2	-	-	32	51
Yaka köyü	8	160	-	-	-	-	-	-	10	18
Solak karyesi	229	4.720	4	-	10	30	-	24	55	352
Bağçe karyesi	51	1.020	-	-	1	29	-	1	23	105
Güzar karyesi	38	760	-	-	1	-	-	-	20	59
Hisarçandır karyesi	52	496	-	-	-	-	-	-	57	109
Yalınkebir karyesi	125	2.500	-	-	4	18	19	6	100	272
Asikaramanlı köyü	103	1.850	-	-	2	16	-	-	38	159
Örgünlü karyesi	101	2.020	28	396	2	2	-	-	66	199

Çitdibi köyü	8	160	-	-	-	-	-	-	11	19
Osmanhalifeler karyesi	36	720	-	-	-	5	13	-	33	87
Beğeş karyesi	24	480	-	-	5	1	9	-	67	106
Duraliler karyesi	52	1.040	-	-	-	-	-	10	31	93
Baltan karyesi	94	1.790	-	-	1	3	-	1	97	196
Alaylı karyesi	46	920	-	-	5	15	-	1	17	84
Yarbaş Çandır karyesi	51	980	-	-	2	6	38	1	32	130
Çakırlar karyesi	148	2.960	-	-	8	-	-	1	119	276
Varsak köyü	350	6.340	-	-	15	62	17	-	-	444
Garibce karyesi	50	1.000	9	150	1	3	-	3	106	172
Karaman karyesi	156	3.120	9	150	9	5	-	7	79	265
Fığla köyü	216	4.306	-	-	1	2	-	3	256	478
Küçükbalıklı köyü	86	1.640	-	-	3	23	-	3	92	207
Oran karyesi	103	2.060	-	-	2	13	29	1	123	271
Bıyıklı karyesi	146	2.920	-	-	1	3	-	-	27	177
Çam karyesi	49	940	-	-	-	-	-	1	-	50
Dere karyesi	51	697	-	-	-	3	-	-	73	127
Zeytün karyesi abdal T.	-	-	-	-	6	-	-	4	-	10
Zeytün karyesi	108	2.160	-	-	-	4	29	-	3	144
Kızıllı karyesi	7	120	-	-	-	1	-	-	3	11
Endiye karyesi	1	20	-	-	-	-	-	-	5	6
Doyran köyü	111	2.220	-	-	1	-	-	-	73	185
Endiye köyü	87	1.740	-	-	-	-	-	-	68	155
Beyrebucak/Direvli K.	70	1.360	-	-	-	-	-	-	74	144
Enhar Çiftliği köyü	88	1.770	17	480	2	-	-	-	50	157
Karaçalı karyesi	223	4.460	-	-	6	-	-	-	14	243
Kışla Karyesi	92	1.320	-	-	14	6	3	12	123	250
Çiftlik İsimleri										
Köseler Çiftliği	41	840	10	-	5	-	-	-	2	58
Yuda Çiftliği	45	900	5	120	-	-	-	2	-	52
Garkın (Kargın) Ç.	53	1.060	5	-	16	10	-	3	60	147
Kemerağzı Çiftliği	77	1.500	2	-	6	1	-	3	52	141
Hurma Çiftliği	96	1.840	-	-	6	-	-	4	61	167
Uncalı Çiftliği	44	880	-	-	-	-	-	-	32	76
Kundu Çiftliği	220	4.040	-	-	24	9	-	17	75	345
Zivind Çiftliği	166	3.253	-	-	1	6	-	-	118	291
Mandıralar Çiftliği	263	5.180	-	-	21	27	-	2	29	342
Dumanlar Çiftliği	65	1.220	-	-	5	15	-	6	21	112
Çukurca Çiftliği	39	780	-	-	-	7	-	-	41	87
Karakapu Çiftliği	74	1.480	-	-	1	1	-	-	2	78
Leylek Çiftliği	42	800	8	-	-	-	-	-	60	110
Mahalle İsimleri										
Kirişçiler Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elmalı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Divanepiri Mahallesi	15	200	-	-	-	-	-	-	-	15
Tahıl pazarı Mahallesi	5	100	-	-	-	-	-	-	2	7
Arap Mescidi Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aşıkdoğan Mahallesi	2	40	-	-	-	-	-	-	2	4
Keçiyalı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ahıkızı Mahallesi	5	80	-	-	-	1	-	-	2	8
Sağırbey Mahallesi	2	40	-	-	-	-	-	-	-	2
Karadağı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cami-i Atik Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meydan Mahallesi	105	2.040	-	-	-	-	-	-	57	162
Cadiş Bahçesi Mh.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cellahkara Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Demirci Süleyman Mh.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kızılharım Mahallesi	19	280	-	-	4	-	-	-	10	33
İskender Çelebi Mh.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Takiyyeci Mustafa Mh.	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13
Urban Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Babadoğan mh. Ermeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gebiz Aşireti Aşağıoba	133	2.060	-	-	11	15	33	3	49	244
Martan Aşireti Yetimler	53	620	-	-	1	-	-	1	23	78
Kızılsaray Mahallesi	20	400	-	-	-	-	-	-	17	37
Eğdirhasan Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Hacıbalban Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Şeyhsancağı Mahallesi	9	180	-	-	-	-	-	-	4	13
Balibey Mahallesi	2	40	-	-	-	-	-	-	-	2
Makbulağa mh. (Rum)	2	40	-	-	-	-	-	-	6	8
Tuzcular Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Şehr-i karakoyunlu Mh.	15	240	-	-	-	4	-	-	8	27
Hattabsüleyman Mh.	2	40	-	-	-	-	-	-	4	6
Makbuleağa Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cami-i cedid mh. (R)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Babadoğan mh. (Reaya)	20	400	-	-	-	-	-	-	1	21
Sofular Mahallesi	14	280	-	-	-	-	-	-	15	29
Sofular mh.(Ermeni)	6	180	-	-	-	-	-	-	-	6
Asmadalı mahallesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Antalya kazasındaki büyükbaş hayvan türlerinin yerleşim birimlerine göre dağılımını gösteren yukarıdaki tabloyu incelediğimizde şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır;

Öncelikle yerleşim birimlerinin tümü nezdinde bir değerlendirme yapacak olursak; tüm yerleşim birimleri içinde en fazla büyükbaş hayvan varlığını barındıran yer, toplam büyükbaş hayvan adedinin 584 olduğu Sekici karyesidir. Büyükbaş hayvan varlığının en az olduğu iki yer tespit edilmiş olup bunlar, hayvan toplamının 2'ser adet olduğu Sağırbey ve Balibey mahalleleridir. Köy, çiftlik ve mahalle olarak bakıldığında ise; köylerde en fazla büyükbaş hayvan 584 adet toplama sahip olan Sekici karyesinde, en az hayvan ise toplam hayvan adedi 6 olan Endiye karyesindedir. Çiftliklerde, en fazla büyükbaş hayvan varlığı, adedi 345'i bulan Kundu çiftliğinde, en az hayvan varlığı ise, adedi 52 olan Yuda çiftliğindedir. Mahallelerde ise en fazla büyükbaş hayvan barındıran mahalle, 244 adet ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir. Büyükbaş hayvan varlığının en az olduğu mahalleler olarak ise 2'ser adet ile Sağırbey ve Balibey mahalleleri tespit edilmiştir.

Tablodaki verileri, hayvan türlerinin yerleşim birimlerine göre dağılımı açısından tek tek değerlendirecek olursak; büyükbaş hayvanat içinde sayıca en fazla olan inek türünün, yerleşim birimleri içinde en fazla olduğu yer köylerde; 350 adet toplamla Varsak karyesi, çiftliklerde; 263 adet ile Mandıralar çiftliği ve mahallelerde; 133 adet ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir. İnek türünün yerleşim birimleri içinde sayıca en az olduğu yer ise köylerde; 3 adet toplamla Simandır karyesi, çiftliklerde; 39 adet ile Çukurca çiftliği, mahallelerde ise; toplam adetin 2 olduğu, Aşıkdoğan, Sağırbey, Balibey, Makbulağa mh. (Rum) ve Hattabsüleyman mahalleleridir.

Manda varlığının en fazla olduğu yer köylerde; 28 adet ile Örgünlü karyesi, çiftliklerde; 10 adet ile Köseler çiftliğidir. Manda sayısının en az olduğu yerler ise köylerde; 3 adet ile Çaykenarı karyesi, çiftliklerde; 2 adet ile Kemerağzı çiftliğidir. Mahallelerde ise manda varlığına rastlanmamıştır.

Tosun sayısının en fazla olduğu yerler köylerde; 31 adet ile Sekici karyesi, çiftliklerde; 24 adet ile Kundu çiftliği, mahallelerde; 11 adet ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir. En az tosun varlığının bulunduğu yerler ise köylerde; 1'er adet ile Ekişil,

Geyikbayırı, Bağçe, Güzar, Baltan, Garıbcce, Fıgla, Bıyıklı, Doyran köyleri, çiftliklerde; yine 1'er adet ile Zivind ve Karakapu çiftlikleri, mahallelerde; 1 adet ile Martan Aşireti Yetimler mahallesidir.

Dana sayısının en fazla olduğu yerler köylerde; 133 adet ile Sekici karyesi, çiftliklerde; 27 adet ile Mandıralar çiftliği, mahallelerde; 15 adet ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir. En az dana sayısının olduğu yerler ise köylerde; 1'er adet ile Simadır, Beğeş ve Kızıllı karyeleri, çiftliklerde; 1'er adetle Kemerağzı ve Karakapu çiftlikleri, mahallelerde; 1 adet ile Ahıkızı mahallesidir.

Buzağı sayısının en fazla olduğu yerler köylerde; 38 adet ile Yarbaşçandır, mahallelerde; 33 adet ile mahalleler içinde buzağı varlığına rastlanan tek yer olan Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir. En az buzağı sayısı ise köylerde; 1 adet ile Sülekler karyesidir. Çiftliklerde buzağı varlığına rastlanmamıştır.

Düğe varlığına rastlanan yerlerden, düğenin sayıca en fazla olduğu yerler köylerde; 24 adet ile Solak karyesi, çiftliklerde; 17 adet ile Kundu çiftliği, mahallelerde; 3 adet ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir. Düğe sayısının en az olduğu yerler ise köylerde; 1'er adet ile Ekşili, Bağçe, Baltan, Alaylı, Yarbaşçandır, Çakırlar, Oran ve Çam karyeleri, çiftliklerde; 2'şer adet ile Yuda ve Mandıralar çiftlikleri, mahallelerde; 1 adet ile, mahalleler içinde düğe varlığına rastlanan ikinci yer olan Martan Aşireti Yetimler mahallesidir.

Son olarak Öküz sayısının en fazla olduğu yerler ise köylerde; 256 adet ile Fıgla karyesi, çiftliklerde; 118 adet ile Zivind çiftliği, mahallelerde; 57 adet ile Meydan mahallesidir. Öküz varlığının en az olduğu yerler ise köylerde; 3'er adet ile Zeytun ve Kızıllı karyeleri, çiftliklerde; 2'şer adet ile Köseler ve Karakapu çiftlikleri ve mahallelerde; 1 adet ile Babadoğan (Reaya) mahallesidir.

Antalya kazasındaki küçükbaş hayvan türlerinin yerleşim birimlerine göre dağılımını gösteren tablo şu şekildedir:

Tablo 37

**Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Küçükbaş Hayvan Türlerinin Dağılımı
(1844)**

KÖY MAHALLE ÇİFTLİK	Keçi (Adet)	Hasılat (Guruş)	Koyun (Adet)	Hasılat (Guruş)	Oğlak (Adet)	Kuzu (Adet)	Toplam Hayvan Sayısı
Köy İsimleri							
Yazır karyesi	3.507	13.736	5	15	2.849	-	6.361
Sülekler karyesi	1.220	4.697	109	639	678	74	2.081
Karcıbayırı Şerefeddin	355	1.420	50	300	240	30	675
Kındıra karyesi	-	-	-	-	-	-	-
Ekşili köyü	370	1.300	-	-	180	-	550
Ali Fahreddin Kebir köyü	590	2.360	2.425	14.180	457	1.656	5.128
Çağlak köyü	15	60	-	-	-	-	15
Simandır karyesi	4.235	16.944	369	956	2.927	76	7.607
Geyikbayırı karyesi	710	2.840	65	390	420	33	1.228
Sekellü karyesi	388	1.663	20	20	222	-	630
Ali Fahreddin Sagir K.	5.064	19.276	-	-	3.354	2.600	11.018
Karataş karyesi	88	540	40	210	64	76	268
Kargılık karyesi	250	904	29	174	183	4	466
Akkilise karyesi	345	1.284	-	-	248	-	593
Duacı köyü	-	-	-	-	-	-	-
Çaykenarı karyesi	250	610	42	252	80	12	384
Sekici karyesi	1.177	5.333	66	411	755	31	2.029
Belek karyesi	170	680	-	-	132	-	302
Yaka köyü	52	208	-	-	42	-	94
Solak karyesi	80	320	-	-	15	-	95
Bağçe karyesi	-	-	15	90	-	10	25
Güzar karyesi	180	720	-	-	155	-	335
Hisarçandır karyesi	1.082	4.158	-	-	766	-	1.848
Yalınkebir karyesi	202	748	246	1.352	142	88	678
Asıkaramanlı köyü	140	986	-	-	84	-	224
Örgünlü karyesi	50	200	560	2.060	31	183	824
Çitdibi köyü	120	450	-	-	90	-	210
Osmanhalifeler karyesi	40	160	295	1.680	30	12	377
Beğeş karyesi	610	2.345	375	2.209	444	255	1.684
Duraliler karyesi	220	880	-	-	155	-	375
Baltan karyesi	264	1.064	-	-	215	-	479
Alaylı karyesi	-	-	-	-	-	-	-
Yarbaş Çandır karyesi	210	785	20	120	185	20	435
Çakırlar karyesi	50	200	-	-	40	-	90
Varsak köyü	40	160	-	-	35	-	75
Garibce karyesi	162	648	-	-	136	-	298
Karaman karyesi	4.925	18.500	-	-	2.173	10	7.108

Fiğla köyü	1.954	7.110	-	-	1.531	-	3.485
Küçükbalıklı köyü	130	520	1.050	5.892	210	635	2.025
Oran karyesi	-	-	3.785	16.152	1.650	663	6.098
Bıyıklı karyesi	-	-	-	-	-	-	-
Çam karyesi	-	-	-	-	-	-	-
Dere karyesi	1.147	3.795	59	281	687	32	1.925
Zeytün karyesi abdal T.	-	-	-	-	-	-	-
Zeytün karyesi	200	800	-	-	50	-	250
Kızıllı karyesi	-	-	-	-	-	-	-
Endiye karyesi	10	40	-	-	10	-	20
Doıran köyü	783	3.330	-	-	399	-	1.182
Endiye köyü	1.133	4.136	-	-	586	-	1.719
Beyrebucak/Direvli köyü	1.553	6.318	5	35	-	-	1.558
Enhar Çiftliği köyü	-	-	-	-	-	-	-
Karaçallı karyesi	-	-	50	300	-	28	78
Kışla Karyesi	569	2.117	83	423	318	28	998
Çiftlik İsimleri							
Köseler Çiftliği	250	790	-	-	95	-	345
Yuda Çiftliği	257	1.028	25	100	219	-	501
Garkın (Kargın) Çiftliği	80	352	63	378	6	52	201
Kemerağı Çiftliği	93	322	187	1.062	13	75	368
Hurma Çiftliği	564	2.500	10	60	140	180	894
Uncalı Çiftliği	50	200	-	-	20	-	70
Kundu Çiftliği	120	480	25	150	50	15	210
Zivind Çiftliği	1.423	5.673	14	84	899	40	2.376
Mandıralar Çiftliği	195	780	55	330	142	50	442
Dumanlar Çiftliği	-	-	-	-	-	-	-
Çukurca Çiftliği	-	-	-	-	-	-	-
Karakapu Çiftliği	42	168	5	30	42	-	89
Leylek Çiftliği	275	1.104	-	-	225	-	500
Mahalle İsimleri							
Kirişçiler Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Elmalı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Divanepiri Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Tahıl pazarı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Arap Mescidi Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Aşıkdoğan Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Keçiyalı Mahallesi	25	100	-	-	20	-	45
Ahıkızı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Sağırbey Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Karadağı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Cami-i Atik Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Meydan Mahallesi	70	280	-	-	60	-	130
Cadış Bahçesi Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-

Cellahkara Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Demirci Süleyman Mh.	-	-	-	-	-	-	-
Kızılharim Mahallesi	30	120	30	180	20	20	100
İskender Çelebi Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Takiyyeci Mustafa Mh.	-	-	-	-	-	-	-
Urban Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Babadoğan mh. Ermeni	-	-	-	-	-	-	-
Gebiz Aşireti Aşağıoba	22	160	30	180	40	21	113
Martan Aşireti Yetimler	15	60	10	60	10	10	45
Kızılsaray Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Eğdirhasan Mahallesi	20	80	-	-	20	-	40
Hacıbalban Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Şeyhsancağı Mahallesi	75	300	-	-	55	-	130
Balibey Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Makbulağa mh. (Rum)	-	-	-	-	-	-	-
Tuzcular Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Şehr-i karakoyunlu Mh.	-	-	-	-	-	-	-
Hattabsüleyman Mh.	-	-	-	-	-	-	-
Makbuleağa Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Cami-i cedid mh. (Reaya)	-	-	-	-	-	-	-
Babadoğan mh. (Reaya)	-	-	-	-	-	-	-
Sofular Mahallesi	20	80	-	-	20	-	40
Sofular mh.(Ermeni)	-	-	-	-	-	-	-
Asmadalı mahallesi	-	-	-	-	-	-	-

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Antalya kazasındaki küçükbaş hayvan türlerinin yerleşim birimlerine göre dağılımını gösteren yukarıdaki tablo verilerini öncelikle yerleşim birimlerinin tümü açısından değerlendirecek olursak; yerleşim birimlerinin tümü içinde en fazla küçükbaş hayvan varlığının bulunduğu yer, 11.018 toplam adet ile Ali Fahreddin Sağır karyesi, en az küçükbaş hayvan varlığının bulunduğu yer ise, 40'ar adet ile Eğdirhasan ve Sofular mahalleleridir. Yerleşim birimleri ayrı ayrı değerlendirildiğinde ise en fazla küçükbaş hayvan varlığı köylerde, 11.018 adet ile Ali Fahreddin Sağır karyesinde, en az küçükbaş hayvan ise toplam adedin 15 olduğu Çağlak karyesindedir. Çiftliklerde, en fazla küçükbaş hayvan, 2.376 adet toplamı bulan Zivind çiftliğinde, en az hayvan ise, 70 adet

ile Uncalı çiftliğindedir. Mahallelerde ise, en fazla küçükbaş hayvan adedi, 130 adet ile Meydan mahallesindedir. Mahalleler içinde küçükbaş hayvan sayısının en az olduğu iki mahalle olarak ise 40'ar adet ile Eğdirhasan ve Sofular mahalleleri tespit edilmiştir.

Tablodaki verileri, küçükbaş hayvan türlerinin yerleşim birimlerine göre dağılımı açısından sırasıyla değerlendirecek olursak; küçükbaş hayvan varlığı içinde en fazla sayıya sahip olan keçi türünün yerleşim birimleri içinde en fazla olduğu yer köylerde; 5.064 adet toplamla Ali Fahreddin Sağır karyesi, çiftliklerde; 1.423 adet ile Zivind çiftliği ve mahallelerde; 75 adet ile Şeyhsancağı mahallesidir. Keçi varlığının sayıca en az olduğu yerler ise köylerde; 10 adet ile Endiye karyesi, çiftliklerde; 42 adet ile Karakapu çiftliği, mahallelerde; 15 adet ile Martan Aşireti Yetimler mahallesidir.

Koyun varlığının sayıca en fazla bulunduğu yerler köylerde; toplam adedin 3.785 olduğu Oran karyesi, çiftliklerde; 187 adet ile Kemerağzı çiftliği, mahallelerde; 30'ar adet ile Kızılharım ve Gebiz Aşireti Aşağıoba mahalleleridir. En az koyun varlığının olduğu yerler ise köylerde; 5'şer adet ile Yazır ve Beyrebucak/Direvli köyleri, çiftlikelerde; 5 adet ile Karakapu çiftliği, mahallelerde; 10 adet ile Martan Aşireti Yetimler mahallesidir.

Oğlak sayısının en fazla olduğu yerler köylerde; 3.354 adet ile Ali Fahreddin Sağır karyesi, çiftliklerde; 899 adet ile Zivind çiftliği, mahallelerde; 60 adet ile Meydan mahallesidir. Oğlak varlığının sayıca en az olduğu yerler ise köylerde; 10 adet ile Endiye karyesi, çiftliklerde; 6 adet ile Garkın (Kargın) çiftliği, mahallelerde; 10 adet ile Martan Aşireti Yetimler mahallesidir.

Kuzu varlığının sayıca en fazla olduğu yerler ise köylerde; toplam adedin 2.600'ü bulunduğu Ali Fahreddin Sağır karyesi, çiftliklerde; 180 adet olan Hurma çiftliği, mahallelerde; 21 adet ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir. Kuzu sayısının en az olduğu yerler ise köylerde; 4 adet ile Kargılık karyesi, çiftliklerde; 15 adet ile Kundu çiftliği ve son olarak mahallelerde; 10 adet ile Martan Aşireti Yetimler mahallesidir.

Antalya kazasında mevcut bulunan binek hayvanı türlerinin yerleşim birimlerine göre dağılımı ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 38

**Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Binek Hayvanı Türlerinin Dağılımı
(1844)**

KÖY MAHALLE ÇİFTLİK	Bargir	Kısrak	Tay	Deve	Merkeb	Katr	Toplam Havan
Köy İsimleri							
Yazır karyesi	20	-	2	20	135	-	177
Sülekler karyesi	8	4	2	8	73	-	95
Karcıbayırı Şerefeddin	16	7	-	4	3	-	30
Kındıra karyesi	-	5	-	5	11	-	21
Ekşili köyü	4	24	5	82	38	-	153
Ali Fahreddin Kebir K.	4	90	13	215	104	-	426
Çağlak köyü	6	34	7	111	30	-	188
Simandır karyesi	1	10	4	45	68	-	128
Geyikbayırı karyesi	13	9	-	1	3	2	28
Sekellü karyesi	1	1	-	2	12	-	16
Ali Fahreddin Sagir K.	17	30	2	275	148	-	472
Karataş karyesi	1	1	-	8	26	-	36
Kargılık karyesi	1	2	3	1	14	-	21
Akkilise karyesi	4	5	1	8	67	-	85
Duacı köyü	-	-	-	28	11	-	39
Çaykenarı karyesi	6	-	-	13	74	-	93
Sekici karyesi	42	90	58	62	112	-	364
Belek karyesi	5	-	2	-	24	-	31
Yaka köyü	3	1	-	3	4	-	11
Solak karyesi	20	69	10	-	33	-	132
Bağçe karyesi	4	18	-	44	18	-	84
Güzar karyesi	-	-	1	-	25	-	26
Hisarçandır karyesi	8	2	-	-	36	2	48
Yalınkebir karyesi	2	4	3	100	73	-	182
Asıkaramanlı köyü	8	24	2	71	23	-	128
Örgünlü karyesi	4	31	2	-	45	1	83
Çitdibi köyü	8	1	-	-	-	-	9
Osmanhalifeler karyesi	1	11	-	3	27	5	47
Beğüş karyesi	2	1	1	58	55	-	117
Duraliler karyesi	5	11	1	49	23	-	89
Baltan karyesi	8	7	3	3	74	-	95
Alaylı karyesi	1	9	4	10	15	-	39
Yarbaş Çandır karyesi	22	5	5	6	17	1	56
Çakırlar karyesi	60	13	2	15	78	4	172
Varsak köyü	13	84	67	356	82	-	602
Garibce karyesi	12	5	1	11	74	-	103

Karaman karyesi	9	30	1	86	87	-	213
Fıġla köyü	29	8	3	-	178	3	221
Küçükbalıklı köyü	10	14	12	168	72	-	276
Oran karyesi	2	12	-	74	122	-	210
Bıyıklı karyesi	-	-	1	87	23	-	111
Çam karyesi	1	17	-	27	8	-	53
Dere karyesi	5	6	2	12	79	-	104
Zeytün karyesi abdal T.	-	-	-	-	-	-	-
Zeytün karyesi	3	41	-	46	9	-	99
Kızıllı karyesi	1	2	-	6	3	-	12
Endiye karyesi	-	-	-	-	3	-	3
Doyran köyü	21	10	1	20	54	3	109
Endiye köyü	18	11	3	-	64	3	99
Beyrebucak/Direvli K.	7	15	-	11	42	-	75
Enhar Çiftliġi köyü	6	3	-	2	34	-	45
Karaçalı karyesi	13	50	3	105	20	-	191
Kışla Karyesi	17	10	4	16	134	-	181
Çiftlik İsimleri							
Köseler Çiftliġi	1	6	-	-	23	2	32
Yuda Çiftliġi	6	8	2	-	60	-	76
Garkın (Kargın) Ç.	5	-	-	10	44	-	59
Kemeraġzı Çiftliġi	4	-	-	32	27	-	63
Hurma Çiftliġi	26	17	1	28	26	-	98
Uncalı Çiftliġi	7	10	1	13	17	-	48
Kundu Çiftliġi	28	47	4	40	44	-	163
Zivind Çiftliġi	3	-	-	-	133	-	136
Mandıralar Çiftliġi	10	37	6	77	28	-	158
Dumanlar Çiftliġi	7	8	4	-	12	-	31
Çukurca Çiftliġi	2	2	-	-	23	-	27
Karakapu Çiftliġi	4	8	-	-	28	-	40
Leylek Çiftliġi	5	3	-	-	28	-	36
Mahalle İsimleri							
Kirişçiler Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Elmalı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Divanepiri Mahallesi	10	10	-	54	5	-	79
Tahıl pazarı Mahallesi	5	-	-	13	2	-	20
Arap Mescidi Mahallesi	-	-	-	3	1	-	4
Aşıkdoğan Mahallesi	5	-	-	14	9	-	28
Keçiyalı Mahallesi	7	-	-	23	8	-	38
Ahıkızı Mahallesi	3	1	-	-	9	-	13
Saġırbey Mahallesi	21	1	-	35	14	-	71
Karadaġı Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Cami-i Atik Mahallesi	-	1	-	-	-	-	1
Meydan Mahallesi	27	10	1	18	35	-	91

Cadiş Bahçesi Mh.	2	-	-	-	-	-	2
Cellahkara Mahallesi	1	-	-	14	1	-	16
Demirci Süleyman Mh.	9	-	1	-	3	-	13
Kızılharım Mahallesi	4	5	2	3	6	-	20
İskender Çelebi Mh.	1	2	-	-	1	-	4
Takiyyeci Mustafa Mh.	4	1	-	-	8	-	13
Urban Mahallesi	5	-	-	2	3	-	10
Babadoğan mh. Ermeni	-	-	-	-	-	-	-
Gebiz Aşireti Aşağıoba	11	32	6	53	27	-	129
Martan Aşireti Yetimler	5	9	8	26	12	-	60
Kızılsaray Mahallesi	2	2	-	11	12	-	27
Eğdirhasan Mahallesi	4	-	-	30	12	-	46
Hacıbalban Mahallesi	15	-	-	21	4	-	40
Şeyhsancağı Mahallesi	2	-	-	13	3	-	18
Balibey Mahallesi	7	1	-	13	2	1	24
Makbuleğa mh. (Rum)	6	3	-	-	2	-	11
Tuzcular Mahallesi	-	-	-	-	-	-	-
Şehr-i karakoyunlu Mh.	3	-	-	-	6	-	9
Hattabsüleyman Mh.	5	6	-	6	2	-	19
Makbuleğa Mahallesi	1	-	-	-	-	-	1
Cami-i cedid mh. (R)	-	-	-	-	-	-	-
Babadoğan mh. (Reaya)	-	-	-	-	1	-	1
Sofular Mahallesi	9	1	1	56	17	-	84
Sofular mh.(Ermeni)	2	-	-	-	-	-	2
Asmadalı mahallesi	2	-	-	-	-	-	2

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Yukarıda yer verdiğimiz tabloyu, Antalya kazasındaki binek hayvanı bulunan tüm yerleşim birimleri açısından değerlendirecek olursak; yerleşim birimlerinin tümü içinde en fazla binek hayvanı varlığının bulunduğu yer, toplam binek hayvanı adedinin 602 olduğu Varsak karyesi, en az binek hayvanı bulunan yerler ise, 1'er adet ile Cami-i Atik, Makbuleğa ve Babadoğan(Reaya) mahalleleridir. Yerleşim birimlerine ayrı ayrı bakıldığında ise en fazla binek hayvanı varlığı olan yer köylerde; 602 adet ile Varsak karyesi, en az olan yer ise 3 adet ile Endiye karyesidir. Çiftliklerde; 163 adet ile en fazla binek hayvanı Kundu çiftliğinde, en az binek hayvanı ise 27 adet ile Çukurca

çiftliğindedir. Mahallelerde ise en fazla binek hayvanı barındıran yer 129 adet ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesi, en az binek hayvanı olan yerler ise, 1'er adet ile Cami-i Atik, Makbuleağa ve Babadoğan(Reaya) mahalleleridir.

Tablodaki veriler, yerleşim birimlerine göre binek hayvanı türlerinin ayrı ayrı dağılımı açısından değerlendirildiğinde; bargirin en fazla olduğu yer köylerde; 60 adet ile Çakırlar karyesi, çiftliklerde; 28 adet ile Kundu çiftliği, mahallelerde; 27 adet ile Meydan mahallesidir. Bargir sayısının en az olduğu yerler ise köylerde; 1'er adet ile Simandır, Sekellü, Karataş, Kargılık, Osmanhalifeler, Alaylı, Çam ve Kızıllı karyeleridir. Çiftliklerde; 1 adet ile Köseler çiftliğidir. Mahallelerde; 1'er adet ile Cellahkara, İskender Çelebi ve Makbuleağa mahalleleridir.

Kısrak varlığının en fazla olduğu yerler köylerde; 90'ar adet ile Ali Fahreddin Kebir ve Sekici karyeleridir. Çiftliklerde; 47 adet ile Kundu çiftliğidir. Mahallelerde; 32 adet ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesidir. En az kısrak varlığının bulunduğu yerler ise köylerde; 1'er adet ile Sekellü, Karataş, Yaka, Çitdibi ve Beğeş karyeleridir. Çiftliklerde; 2 adet ile Çukurca çiftliğidir. Mahallelerde; 1'er adet ile Ahıkızı, Sağırbey, Cami-i Atik, Takiyyeci Mustafa, Balibey ve Sofular mahalleleridir.

Tay varlığının en fazla olduğu yerler köylerde; 67 adet ile Varsak karyesi, çiftliklerde; 6 adet ile Mandıralar çiftliği, mahallelerde; 8 adet ile Martan Aşireti Yetimler mahallesidir. Tay varlığının en az olduğu yerler ise köylerde; 1'er adet ile Akkilise, Güzar, Beğeş, Duraliler, Garibce, Karaman, Bıyıklı ve Doyran köyleridir. Çiftliklerde; 1'er adet ile Hurma ve Uncalı çiftlikleridir. Mahallelerde ise; yine 1'er adet ile Meydan, Demirci Süleyman ve Sofular mahalleleridir.

Deve varlığının sayıca en fazla olduğu yerler köylerde; 356 adet ile Varsak karyesi, çiftliklerde; 77 adet ile Mandıralar çiftliği, mahallelerde; 56 adet ile Sofular mahallesidir. Deve varlığının sayıca en az olduğu yerler ise köylerde; 1'er adet ile Geyikbayırı ve Kargılık karyeleri, çiftliklerde; 10 adet ile Garkın (Kargın) çiftliği, mahallelerde; 2 adet ile Urban mahallesidir.

Merkebin sayısının en fazla olduğu yerler köylerde; 178 adet ile Fığla karyesi, çiftliklerde; 133 adet ile Zivind çiftliği, mahallelerde; 35 adet ile Meydan mahallesidir.

Merkebin varlığının en az olduğu yerler ise köylerde; 3'er adet ile Karcıbayırı Şerefeddin, Geyikbayırı, Kızıllı ve Endiye karyeleridir. Çiftliklerde; 12 adet ile Dumanlar çiftliği, mahallelerde; 1'er adet ile Arap Mescidi, Cellahkara, İskender Çelebi ve Babadoğan(Reaya) mahalleleridir.

Diğer binek hayvanı türleri içinde en az sayıya sahip katırın en fazla olduğu yerler ise köylerde; 5 adet ile Osmanhalifeler köyü en az olduğu yerler ise 1'er adet ile Örgünlü ve Yarbaşı Çandıri karyeleridir. Çiftlik ve mahalleler içinde ise sadece Köşeler çiftliğinde 2 adet, Balibey mahallesinde 1 adet katır varlığına rastlanmıştır.

Temettuat defterleri verilerine göre Antalya kazası yerleşim birimlerindeki toplam ve hane başına düşen hayvansal gelir sonuçlarına yer verdiğimiz aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, kaza genelinde hane başına düşen gelir 66 guruştur. Yerleşim birimleri itibarıyla hane başına düşen gelir ise, köylerde 103 guruş, çiftliklerde 76 guruş ve mahallelerde 67 guruş olarak tespit edilmiştir. Hane başına düşen hayvansal gelirin, şehir hayatının yaşandığı mahallelerde düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 39

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam ve Hane Başına Düşen Hayvansal Gelir (1844)

Yerleşim Birimleri	Toplam Hayvansal Gelir (Guruş)	Hane Sayısı (Adet)	Hane Başına Düşen Hayvansal Gelir (Guruş)
Köyler	268.561	2.619	103
Çiftlikler	39.484	521	76
Mahalleler	8.860	1.668	67
Genel Toplam	316.905	4.808	66

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Kazadaki hayvan varlığına yönelik olarak değerlendireceğimiz son tablo ise kazadaki arıcılık faaliyetine ilişkin olarak aşağıda yer verdiğimiz tablodur. Tablo verilerine göre kaza genelinde arı kovani olan hane sayısı köylerde 243, mahallelerde 23 ve çiftliklerde 18 adet olmak üzere toplamda 284 adettir. Toplam arı kovani adedi ise, köylerde 1.634, mahallelerde 279 ve çiftliklerde 120 olmak üzere toplam 2.033 adettir. Toplam arı kovani sayısı, arıcılıkla uğraşan haneler sayısına bölündüğünde, hane başına düşen arı kovani sayısı ortalama 7 adet tespit edilmiştir. Arı kovani olan hane sayısının en fazla olduğu köy 44 hane ile Sekici karyesidir. Arı kovani adedinin en fazla olduğu yer ise 365 adet kovan tespit edilen Beyrebucak/Direvli köyüdür. İkinci sırada 168 adet arı kovani ile Sekici karyesi gelmektedir. Mahalleler içinde en fazla arı kovani bulunan yer 159 adet kovan ile Meydan mahallesi, çiftliklerde ise 87 adet kovan ile Mandıralar çiftliğidir. Kazadaki yerleşim birimlerinden 16 köy, 29 mahalle ve 7 çiftlikte ise arıcılık faaliyetine rastlanmamıştır.

Arıcılık faaliyetinin yapıldığı tüm yerleşim birimleri itibariyle, arıcılıktan sağlanan toplam gelir 20.246 guruştur. Toplam gelir içinde köylerden sağlanan gelir %80, mahallelerden sağlanan gelir %14 ve çiftliklerden elde edilen gelir % 6'lık bir paya tekabül etmektedir. Toplam hayvani hasılat içinde değerlendirildiğinde arıcılıktan sağlanan gelir % 6'lık bir paya sahiptir. Hane başına düşen arıcılık geliri ise ortalama 71 guruş olarak tespit edilmiştir.

Tablo 40
Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Arıcılık Faaliyeti (1844)

KÖY MAHALLE ÇİFTLİK	ARI KOVANI ADET/HASILAT		
	Kovani Olan Hane (Adet)	Kovan (Adet)	Hasılat-ı Senevi (Guruş)
Köy İsimleri			
Yazır karyesi	10	70	700
Sülekler karyesi	4	32	320
Karcıbayırı Şerefeddin karyesi	1	9	90
Ekşili köyü	12	68	680
Çağlak köyü	16	125	1.350
Geyikbayırı karyesi	1	15	150
Kargılık karyesi	1	5	50
Çaykenarı karyesi	1	5	50
Sekici karyesi	44	168	1.603,5
Solak karyesi	1	10	150
Bağçe karyesi	12	121	1.210

Yalınkebir karyesi	7	47	470
Asıkaramanlı köyü	5	20	290
Örgünlü karyesi	1	4	40
Osmanhalifeler karyesi	1	3	30
Beğeş karyesi	2	8	80
Duraliler karyesi	1	5	50
Baltan karyesi	1	8	80
Alaylı karyesi	1	4	40
Yarbaş Çandır karyesi	3	13	130
Çakırlar karyesi	2	3	30
Varsak köyü	3	45	450
Garibce karyesi	4	19	190
Karaman karyesi	18	115	1.150
Fığla köyü	5	40	400
Küçükbalıklı köyü	4	22	220
Oran karyesi	18	127	1.270
Bıyıklı karyesi	2	50	500
Çam karyesi	1	10	100
Dere karyesi	6	20	142,5
Kızıllı karyesi	1	8	80
Doyran köyü	2	15	200
Endiye köyü(17567)	1	3	30
Beyrebucak/Direvli köyü	42	365	3.210
Enhar Çiftliği köyü	1	5	50
Karaçalı karyesi	1	2	200
Kışla Karyesi	7	45	450
TOPLAM	243	1.634	16.236
Mahalle İsimleri			
Meydan Mahallesi	5	159	1.590
Kızılharım Mahallesi	3	15	150
Takiyyeci Mustafa Mahallesi	1	20	200
Gebiz Aşireti Aşağıoba mh.	6	22	220
Martan Aşireti Yetimler mh.	4	19	190
Kızılsaray Mahallesi	1	15	150
Şehr-i karakoyunlu Mahallesi	2	4	40
Sofular Mahallesi	1	25	250
TOPLAM	23	279	2.790
Çiftlik İsimleri			
Yuda Çiftliği	4	8	80
Kemerağzı Çiftliği	1	5	50
Hurma Çiftliği	1	6	60
Kundu Çiftliği	3	9	90
Mandıralar Çiftliği	8	87	890
Karakapu Çiftliği	1	5	50
TOPLAM	18	120	1.220
GENEL TOPLAM	284	2.033	20.246

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Kazadaki hayvan varlığı ve hayvansal gelire yönelik olarak tablolarda tespit ettiğimiz değerlendirmelerin ardından son olarak, arşiv kaynaklarında kazadaki hayvan hastalıklarına dair rastladığımız bazı bilgilere de yer vermek gerekmektedir.

Daha önce de bahsettiğimiz üzere, 19. yüzyılda hayvancılığın gelişme potansiyeli açısından geride kaldığı ve bunun sebepleri arasında hayvan hastalıklarının da bulunduğunu belirtmiştik. İncelediğimiz döneme ait arşiv belgelerinde, Antalya kazasında da hayvan hastalıklarının vuku bulduğu görülmektedir. 26 Haziran 1810 tarihli bir belgeden, bu tarihlerde kazadaki hayvan hastalığı nedeniyle, ordu için istenilen deve bedeliyyelerinin tahsilinin zor olduğu ve mühlet istendiği ancak, tahsilatın bir an evvel yapılarak gönderilmesinin emredildiği görülmektedir.³⁶⁷

Eldeki belgeler, 1. yüzyıl sonları itibariyle ise kazadaki sığır hayvanlarında veba salgınının (veba-yi bakari) ortaya çıktığını göstermektedir. 3 Haziran 1888 tarihli bir belgede, Antalya'daki hayvan hastalığının tamamen sona erdiğine dair baytar raporundan bahsedilmekteyse de, sonraki yıllara ait belgelerde salgının sürdüğü veya yeniden ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. 13 Ocak 1891 tarihli bir belgede, Antalya sancağında şiddetli bir şekilde hüküm süren hayvan hastalığının önlenmesi için ölen hayvanların derilerinin yüzülerek ortada bırakılmamaları ve gereken tedbirlerin suritle alınması emredilirken; 12 Şubat 1891 tarihli bir belgede ise, Antalya dahilinde ortaya çıkan hayvan hastalığının önlenmesi için baytar gönderildiğinden bahsedilmektedir. 7 Haziran 1891 tarihli bir diğer belgede ise, Antalya'da veba-yı bakari hastalığı sebebiyle Babialı'den izin alınmadıkça hayvan ve zahire ihracının yasaklanması tebligat ahkamından olduğu ve bunun dışındaki icraatın kabul yada reddi hususlarının Sadaret'e bildirilmesinden bahsedilmektedir.³⁶⁸

Belgelerden anlaşılacağı üzere, 19. yüzyıl başları itibariyle deve varlığını, 19. yüzyıl sonları itibariyle ise sığır varlığını tehdit eden salgın hastalıklar, Antalya'daki hayvan varlığı üzerinde olumsuz etkide bulunmakla birlikte, devletin hayvansal gelir tahsilatını da zorlaştırmıştır.

---

³⁶⁷ BOA. C.AS., 509-21267, (26 Haziran 1810)

³⁶⁸ BOA. DH.MKT., 1510-90, (3 Haziran 1888); BOA. DH.MKT., 1799-50, (13 Ocak 1891); BOA. DH.MKT., 1808-103, (12 Şubat 1891); BOA. DH.MKT., 1840-40, (7 Haziran 1891)

3.2.3 Vergiler

Devletin gelir kalemleri içinde en önemli payı oluşturan vergiler konusu çalışmamızda, vergi-i mahsusa, adet-i ağnam, öşür vergisi ve toplam vergi başlıkları altında ayrı ayrı ele alınacaktır.

3.2.3.1 Vergi-i Mahsusa

Tanzimat Fermanının ilanı ile yenileşmeye yönelik yapılan düzenlemelerin temel amacını mali yapıda yenileşme düşüncesi teşkil etmiştir. Bu düşünceden hareketle, vergilerin toplanmasında iltizam usulünün kaldırılması, bu işin devlet organları eliyle hakkaniyet çerçevesinde ve belirli kurallara dayandırılarak yerine getirilmesi kararı alınmıştır. Vergi tahsil işlerinde, halkı zorlayan uygulamalarda bulunan valiler ve ayanlar devre dışı bırakılarak, bu iş için, merkezden geniş yetkilerle muhasıllar tayin edilmiştir.³⁶⁹

Vergilerin tahsili hususu dışında, halktan alınan vergilerde de bir takım düzenlemelere gidilmiş olup, daha önceden çeşitli adlar altında alınan çok sayıda örfi vergi tek kalem olarak birleştirilmiştir. Yeni düzenleme ile, tahsil edilecek verginin tayini ve dağıtılmasına esas olmak üzere, sayımlarla herkesin mal, mülk ve kazancı tespit edilmiştir. 1840 (1256) yılından itibaren, her yerin muhassılı, iki katib, hakim, müftü, bir asker zabiti ile o yerin ileri gelenlerinden güvenilir dört kişi, verginin tayini ve dağıtılması işinde görevlendirilmişlerdir. Gayr-i müslimlerin bulunduğu yerlerde ise, metropolid ve kocabaşları da bu göreve dahil edilmişlerdir. Sonradan verginin tayin şekli değiştirilmiş ve “komşuca”, “kardaşça”, “cemaatce”, “köyce”, “mahallece” tevzi edilmek üzere mahalle ve köy meclislerine bırakılmıştır.³⁷⁰ Devletçe bir kazadan istenen toplam verginin, kaza tarafından köyleri arasında dağıtılarak, her köyün kendine düşen vergiyi haneleri arasında ve gelirleri nispetinde paylaşması kararlaştırılmıştır. “Köyce tahsili mutad vergi”, “an cemaaten tahsil olunan vergi” gibi adların da kullanıldığı vergi-i mahsusanın, 1840-1845(1256-1261) yılları arasında “ruz-ı hızır” (ilkbahar) ve

³⁶⁹ İlber Ortaylı, **Tanzimatdan Sonra Mahalli İdareler-Kuruluş Dönemi (1840-1878)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi SBF, 1974), s.12

³⁷⁰ Kütükoğlu, ss.175-176

“ruz-i kasım” olarak iki taksitte tahsili yapılırken, bu tarihten itibaren, mahsulün alınmasından yıl sonuna kadar kalan zaman içinde tahsili kararlaştırılmıştır.³⁷¹

1845 senesinde düzenlenen ve 1844 senesi rakamlarını ihtiva eden incelemeye tabi tuttuğumuz Antalya kazası yerleşim birimlerine ait temettuat defterlerinden, hanelerin ödedikleri vergi miktarlarını öğrenebilmekteyiz. Nakden ödenen bir vergi olan vergi-i mahsusa toplamı ve hane başına düşen ortalama vergi-i mahsusa miktarı, kaza yerleşim birimleri itibariyle aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 41

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Vergi-i Mahsusa ve Hane Başına Düşen Vergi-i Mahsusa Miktarları (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Vergi-i Mahsusa Toplamı	Hane Sayısı	Hane Başına Düşen Vergi-i Mahsusa
Köyler			
Yazır karyesi	8.300	99	83,8
Sülekler karyesi	2.692,5	62	43,4
Karcıbayırı Şerefeddin köyü	887	20	44,3
Kındıra karyesi	245	17	14,4
Ekşili köyü	2.493	47	53,0
Ali Fahreddin Kebir köyü	10.754,5	114	94,3
Çağlak köyü	2.320	42	55,2
Simandır karyesi	2.764,5	34	81,3
Geyikbayırı karyesi	1.470	22	66,8
Sekellü karyesi	765	13	58,8
Ali Fahreddin Sağır köyü	14.500	135	107,4
Karataş karyesi	1.470	29	50,6
Kargılık karyesi	425	10	42,5
Akkilise karyesi	1.950	27	72,2
Duacı köyü	900	7	128,5
Çaykenarı karyesi	3.631	62	58,5
Sekici karyesi	13.209	139	95,0
Belek karyesi	1.263	36	35,0
Yaka köyü	445	3	148,3
Solak karyesi	2.203	41	53,7
Bağçe karyesi	485	24	20,2
Güzar karyesi	515	11	46,8
Hisarçandır karyesi	1.947	53	36,7
Yalınkebir karyesi	7.143,5	68	105,0
Asikaramanlı köyü	2.340	33	70,9
Örgünlü karyesi	2.160	47	45,9
Çitdibi köyü	285	9	31,6
Osmanhalifeler karyesi	1.170	24	48,7

³⁷¹ Güran, “19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı”, s.199

Beğeş karyesi	4.225	43	98,2
Duraliler karyesi	1.410	27	52,2
Baltan karyesi	2.946,5	85	34,6
Alaylı karyesi	650	18	36,1
Yarbaş Çandır karyesi	1.520	50	30,4
Çakırlar karyesi	3.765	104	36,2
Varsak köyü	6.475	64	101,1
Garibce karyesi	4.936	65	75,9
Karaman karyesi	4.926	65	75,7
Fığla köyü	9.426	145	65,0
Küçükbalıklı köyü	7.900	72	109,7
Oran karyesi	6.900	77	89,6
Bıyıklı karyesi	1.650	37	44,5
Çam karyesi	435	8	54,3
Dere karyesi	2.900	37	78,3
Zeytün karyesi abdal taifesi	5.220	79	66,0
Zeytün karyesi	945	12	78,7
Kızıllı karyesi	158	3	52,6
Endiye karyesi	170	3	56,6
Doyran köyü	2.688	59	45,5
Endiye köyü	3.455	82	42,1
Beyrebucak/Direvli k.	4.761	57	83,5
Enhar Çiftliği köyü	1.705	43	39,6
Karaçalı karyesi	1.933	30	64,4
Kışla Karyesi	4.112	126	32,6
Köyler Toplam	173.944,5	2.619	66,4
Çiftlikler			
Köseler Çiftliği	1.084	30	36,1
Yuda Çiftliği	4.825	48	100,5
Garkın (Kargın) Çiftliği	2.560,5	41	62,4
Kemeragzı Çiftliği	1.351	30	45,0
Hurma Çiftliği	1.380	46	30
Uncalı Çiftliği	516	25	20,6
Kundu Çiftliği	1.997	54	36,9
Zivind Çiftliği	10.478	96	109,1
Mandıralar Çiftliği	1.450	49	29,5
Dumanlar Çiftliği	385	14	27,5
Çukurca Çiftliği	1.115	21	53,0
Karakapu Çiftliği	1.057	30	35,2
Leylek Çiftliği	940	37	25,4
Çiftlikler Toplam	29.138,5	521	55,9
Mahalleler			
Kirişçiler Mahallesi	118	13	9,0
Elmalı Mahallesi	40	7	5,7
Divanepiri Mahallesi	396	20	19,8
Tahıl pazarı Mahallesi	451	19	23,7
Arap Mescidi Mahallesi	411	34	12,0
Aşıkdoğan Mahallesi	960	56	17,1
Keçiyalı Mahallesi	780	38	20,5
Ahıkızı Mahallesi	741	32	23,1
Sağırbey Mahallesi	1.182	70	16,8
Karadağ Mahallesi	265	15	17,6

Cami-i Atik Mahallesi	666	48	13,8
Meydan Mahallesi	2.321	113	20,5
Cadiş Bahçesi Mahallesi	150	4	37,5
Cellahkara Mahallesi	243	13	18,6
Demirci Süleyman Mh.	1.841	94	19,5
Kızılharim Mahallesi	406	21	19,3
İskender Çelebi Mh.	543	29	18,7
Takiyyeci Mustafa Mh.	1.267	65	19,4
Urban Mahallesi	416	24	17,3
Babadoğan mh. (Ermeni)	95	9	10,5
Gebiz A. Aşağıoba mh.	4.246	56	75,8
Martan A. Yetimler mh.	1.593	26	61,2
Kızılsaray Mahallesi	1.630	117	13,9
Eğdirhasan Mahallesi	527	47	11,2
Hacıbalban Mahallesi	610	33	18,4
Şeyhsancağı Mahallesi	416	21	19,8
Balibey Mahallesi	1.496	65	23,0
Makbulağa Mh. (Rum)	4.432	187	23,7
Tuzcular Mahallesi	640	43	14,8
Şehr-i Karakoyunlu Mh.	453	12	37,7
Hattabsüleyman mh.	470	28	16,7
Makbuleağa Mahallesi	70	3	23,3
Cami-i cedid (Reaya)	335	13	25,7
Babadoğan mh. (Reaya)	5.106	187	27,3
Sofular Mahallesi	1947,5	59	33,0
Sofular mh. (Ermeni)	3.538	14	252,7
Asmadalı mahallesi	332	33	10,0
Mahalleler Toplam	41.133,5	1.668	24,6
GENEL TOPLAM	244.216,5	4.808	50,7

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerine bakıldığında; temettuat defterleri verilerine göre 4.808 hane tespit edilen Antalya kazası yerleşim birimlerindeki vergi-i mahsusa toplamının 244.216,5 kuruş olduğu görülmektedir. Hane başına düşen ortalama vergi-i mahsusa miktarı ise 50,7 kuruştur.

Köyler, 173.944,5 kuruş toplamla vergi-i mahsusa genel toplamının % 71'ini teşkil etmekte olup, 2.619 hane toplamı tespit edilen köylerde hane başına düşen ortalama vergi-i mahsusa miktarı 66,4 kuruştur. Köyler içinde hane başına düşen vergi-i mahsusa ortalamasının en yüksek olduğu yer 148,3 kuruş ile Yaka köyüdür. Duacı köyü

128,5 kuruş, Küçükbalıklı köyü 109,7 kuruş, Ali Fahreddin Sağır köyü 107,4 kuruş, Yalınkebir karyesi 105,0 kuruş, Varsak köyü 101,1 kuruş ile hane başına düşen ortalama vergi-i mahsusa toplamının 100 kuruşu geçtiği diğer köylerdir. Hane başına düşen vergi-i mahsusanın en düşük olduğu yer ise 14,4 kuruş ile Kındıra karyesidir.

Çiftlikler 29.138,5 kuruş toplamla, vergi-i mahsusa genel toplamı içinde % 12'lik bir paya sahiptir. Toplam hane sayısı 521 olarak tespit edilen çiftliklerde hane başına düşen vergi miktarının 55,9 kuruş olduğu görülmektedir. Çiftliklerde hane başına düşen vergi-i mahsusa ortalamasının en yüksek olduğu yer 109,1 kuruş ile Zivind çiftliğidir. Ardından ise 100,5 kuruş ile Yuda çiftliği gelmektedir. Hane başına düşen vergi-i mahsusa ortalamasının en düşük olduğu yer ise 20,6 kuruş ile Uncalı çiftliğidir.

Mahalleler, vergi-i mahsusa genel toplamı içinde 41.133,5 kuruş toplamla %17'lik bir paya sahiptir. Toplam hane sayısı 1.668 olarak tespit edilen mahallelerde hane başına düşen vergi-i mahsusa miktarı ise 24,6 kuruş olup, köy ve çiftliklerde tespit edilen ortalamaların yarısından düşüktür. Mahalleler içinde hane başına düşen vergi-i mahsusa ortalamasının en yüksek olduğu yer 252,7 kuruş ile Sofular (Ermeni) mahallesidir ki, bu ortalama tüm yerleşim birimleri içindeki en yüksek ortalama değildir. Hane başına düşen vergi-i mahsusa ortalamasının mahallelerde en düşük olduğu yer ise 5,7 kuruş ile Elmalı mahallesidir.

Kazada, bir grup halk vergiden muaf tutulmuştur. Kayıtlarda, çalışamayacak durumda olan sakat, hasta, fakir hane reisleri, hane reisi durumunda olan kadınlar, yetimler, imam, müezzin, müftü, hatip, papaz, muhtar, ayan, ulema, talebe gibi bazı kişilerin bu grup içinde yer aldıkları görülmektedir. Ancak, bu gruptaki kişilerden bazen vergi alındığı, bazen ise alınmadığı şeklindeki kayıtlar da karşımıza çıkmıştır. Bu kişilerden gelir getirici varlıkları olanların genel olarak vergiye tabi tutuldukları görülmekle birlikte, kayıtlarda gelir getirici varlıkları olduğu halde vergi talep edilmediği görülen kayıtlara da rastlandığını belirtmek gerekir.

Son olarak ise, vergi-i mahsusa toplamının 244.216,5 kuruş bulduğu Antalya kazası yerleşim birimlerindeki müslüman ve gayr-ı müslim nüfustan tahsil edilen vergi-i mahsusa miktarlarına değinecek olursak; toplam içinde müslüman nüfustan tahsil edilen vergi-i mahsusa miktarı 230.710,5 kuruş, gayr-ı müslim nüfustan tahsil edilen vergi-i

mahsusa miktarı ise 13.506 kuruştur. Buna göre, vergi-i mahsusa miktarının % 94'nü müslüman hanelerden alınan verginin, % 6'sını ise gary-ı müslim hanelerden alınan verginin oluşturduğunu söyleyebiliriz.

3.2.3.2 Adet-i Ağnam

Adet-i ağnam, küçükbaş hayvanlardan alınan bir vergi türü olup, “resm-i ağnam, resm-i ganem” olarak da adlandırılmaktadır.³⁷² Mevcut hayvan varlığı içinde küçükbaş hayvan varlığı ilk sırada olan Antalya kazası yerleşim birimlerinde, nakdi olarak tahsil edilen adet-i ağnam vergisi miktarları ve hane başına düşen ortalamaları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 42

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Adet-i Ağnam ve Hane Başına Düşen Adet-i Ağnam Miktarları (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Adet-i Ağnam Toplamı	Hane Sayısı	Hane Başına Düşen Adet-i Ağnam
Köyler			
Yazır karyesi	878,5	99	8,8
Sülekler karyesi	329,5	62	5,3
Karcıbayırı Şerefeddin köyü	71	20	3,5
Ekşili köyü	50	47	1,0
Ali Fahreddin Kebir köyü	715	114	6,2
Simandır karyesi	1.119,5	34	32,9
Geyikbayırı karyesi	134	22	6,0
Sekellü karyesi	85	13	6,5
Ali Fahreddin Sağır köyü	1.686,6	135	12,4
Karataş karyesi	19,5	29	0,6
Kargılık karyesi	60	10	6
Akkilise karyesi	57,5	27	2,1
Çaykenarı karyesi	83,5	62	1,3
Sekici karyesi	267	139	1,9
Belek karyesi	28,5	36	0,7
Yaka köyü	1	3	0,3
Solak karyesi	5	41	0,1
Bağçe karyesi	2,5	24	0,1
Güzar karyesi	31	11	2,8
Hisarçandırı karyesi	270,5	53	5,1
Yalınkebir karyesi	103	68	1,5
Asikaramanlı köyü	13,1	33	0,3
Örgünlü karyesi	58	47	1,2
Çitdibi köyü	22,5	9	2,5

³⁷² Tabakoğlu, s.205

Osmanhalifeler karyesi	80	24	3,3
Beğeş karyesi	220,3	43	5,1
Duraliler karyesi	55	27	2,0
Baltan karyesi	41,6	85	0,4
Yarbaş Çandır karyesi	36,3	50	0,7
Çakırlar karyesi	5	104	0,0
Garibce karyesi	15	65	0,2
Karaman karyesi	808,5	65	12,4
Fığla köyü	306,5	145	2,1
Küçükbalıklı köyü	275,5	72	3,8
Oran karyesi	895,5	77	11,6
Dere karyesi	184	37	4,9
Doyran köyü	125,5	59	2,1
Endiye köyü	125,5	82	1,5
Beyrebucak/Direvli k.	154,5	57	2,7
Karaçalı karyesi	8,5	30	0,2
Kışla Karyesi	81,8	126	0,6
Köyler Toplam	9.510,7	2.286	4,1
Çiftlikler			
Köseler Çiftliği	20	30	0,6
Yuda Çiftliği	51	48	1,0
Garkın (Kargın) Çiftliği	70	41	1,7
Kemerağzı Çiftliği	18,8	30	0,6
Hurma Çiftliği	111,5	46	2,4
Uncalı Çiftliği	10	25	0,4
Kundu Çiftliği	50	54	0,9
Zivind Çiftliği	225,1	96	2,3
Karakapu Çiftliği	7,5	30	0,2
Leylek Çiftliği	12,5	37	0,3
Çiftlikler Toplam	576,4	437	1,3
GENEL TOPLAM	10.087,1	2.723	3,9

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerinden de görülebileceği gibi, Antalya kazası mahallelerinde adet-i ağnam vergisi kaydına rastlanmamıştır. Köylerde ve çiftliklerde adet-i ağnam vergisi kaydına rastlanmayan yerler ise Kındıra, Çağlak, Duacı, Alaylı, Varsak, Bıyıklı, Çam, Zeytün karyesi abdal tairesi, Zeytün karyesi, Kızıllı, Endiye, Enhar Çiftliği köyleri ile Mandıralar, Dumanlar ve Çukurca çiftlikleridir.

Tablo verilerine göre, Antalya kazası yerleşim birimlerinde adet-i ağnam vergisinin toplamı 10.087,1 kuruştur. Kaza genelinde adet-i ağnam vergisi ödeyen 2.723

hanede, adet-i ağnam vergisinin hane başına düşen ortalama miktarı 3,9 kuruş olarak tespit edilmiştir. Toplam adet-i ağnam vergisi içinde köylerin payı, 9.510,7 kuruşla % 94 olup, hane başına düşen ortalama vergi miktarı ise 4,1 kuruştur. Çiftliklerin toplam içindeki payı ise, 576,4 kuruşla % 6 olup, hane başına düşen ortalama vergi miktarı 1,3 kuruştur.

Köyler içinde hane başına düşen ortalama adet-i ağnam vergisinin en yüksek olduğu yer 32,9 kuruşla Simandır karyesi olup, bu miktar diğer yerlere göre oldukça yüksektir. Hane başına düşen ortalama adet-i ağnam vergisinin en düşük olduğu yerler ise, 1 kuruşun altında kalan bir miktarla Karataş, Belek, Yaka, Solak, Bağçe, Asikaramanlı, Baltan, Yarbaşı Çandır, Çakırlar, Garibce, Karaçalı ve Kışla köyleridir.

Çiftliklerde, hane başına düşen ortalama adet-i ağnam vergisinin en yüksek olduğu yer 2,4 kuruşla Hurma çiftliğidir. Ardından ise, 2,3 kuruşla Zivind çiftliği gelmektedir. Çiftlikler içinde hane başına düşen ortalama adet-i ağnam vergisinin en düşük olduğu yerler ise, 1 kuruşun altında kalan bir miktarla Köseler, Kemerağzı, Uncalı, Kundu, Karakapu ve Leylek çiftlikleridir.

Görüldüğü üzere, küçükbaş hayvan varlığının, 80.566 adetle kazadaki toplam hayvan varlığı içinde ilk sırada yer almasına rağmen, küçükbaş hayvanattan alınan adet-i ağnam vergisinin yerleşim birimlerindeki hane başına düşen ortalamalarının oldukça düşük olduğu görülmektedir.

3.2.3.3 Öşür

Öşür, “onda bir” anlamına gelmekte olup³⁷³, ayni ve nakdi olmak üzere doğrudan doğruya üretimden alınan bir vergi türüdür.³⁷⁴ Tanzimat’a kadar her sancakta, o yerin özellikleri ve Osmanlılardan önceki uygulama göz önünde bulundurularak 1/5, 1/7, 1/8, 1/10, hatta bazı durumlarda 1/15 oranlarında alınmıştır. 1839’dan sonra ise Tanzimat’ın getirdiği eşitlik ilkesi doğrultusunda öşür vergisinin her yerde aynı oranda toplanması karar altına alınmıştır.³⁷⁵ Ancak, Antalya kazasına ait verilerde, ürünlerden birim başına alınan öşür miktarlarının yerleşim birimlerinde farklılık arz ettiği

³⁷³ Devellioğlu, “Öşür”, s.851

³⁷⁴ Güran, “19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı”, ss.199-200

³⁷⁵ Kütükoğlu, s.166

görülmektedir. Kaza yerleşim birimlerinde hıntadan 1/10, 1/8, şairden 1/5, 1/6, melezden 1/7, 1/8, darıdan 1/5, 1/6, penbeden 1/2, duhandan 1/3, 1/4, 1/5, burçaktan 1/4, 1/5, aleften 1/6, çeltikten 1/8 , kendirden %2 oranlarında öşür alındığı tespit edilmiştir.*

Antalya kazası yerleşim birimlerine ait temettuat defterleri verilerine göre, 1844 senesinde kazada, tarla mahsulleri, bağ-bahçe-bostan mahsulleri ve arıcılıktan elde edilen mahsulatın öşre tabi tutulduğu görülmektedir. Aşağıda yer verdiğimiz tablolarda, tarla mahsulleri içinde hububat, sinai bitkileri ve baklagil ürünleri mahsulatından alınan öşür miktarları yer almaktadır. Bağ-bahçe-bostan mahsulleri içine, bu adla kaydedilen öşür miktarları ve öşr-i dut, öşr-i meyve, öşr-i harir olarak kaydedilen öşür miktarları dahil edilmiştir. Arıcılıktan elde edilen mahsulat içine ise bedel-i kovan, öşr-i kovan olarak kaydedilen öşür miktarları dahil edilmiştir. Her üç grup için tespit edilen öşür miktarları, yerleşim birimleri itibariyle ayrı tablolarda gösterilmektedir.

Tablo verilerinin değerlendirmesine geçmeden önce, tarla ürünlerinden aynı olarak alınan öşür miktarlarına değinecek olursak; tarla ürünlerinden aynı olarak alınan öşür toplamı 36.184,5 kile/kıyye'dir. Bu toplamın % 85'ini hububat ürünleri, % 12'sini sinai bitkileri ve % 3'ünü baklagil ürünleri oluşturmaktadır. Hububat ürünlerinden aynı olarak alınan 30.644 kile/kıyye öşrün % 61'ini hınta, %31'ini şair, % 2'sini darıdan alınan öşür oluşturmaktadır. Çeltik, burçak ve aleften alınan öşür miktarları %1'in altında kalmaktadır. Toplamı 4.556,5 kile/kıyye olan sinai bitkilerinden alınan öşrün % 59'unu penbe, % 20'sini sisam, % 14'ünü duhan, % 6'sını kendir ve % 1'ini asfurdan alınan öşür oluşturmaktadır. Toplamı 984 kile/kıyye olan baklagil ürünlerinden alınan öşür miktarı içinde ise, harnup % 78, fiğ % 14, börülce % 5 ve nohut % 3'lük bir paya sahiptir.

Görüldüğü üzere, tarla ürünleri mahsulatından aynı olarak alınan öşrün yarısından fazlası bir kısmı hububat ürünlerinden tahsil edilmekte olup, hububat ürünleri içinde ise en fazla öşrün hıntadan alındığı görülmektedir.

---

* Örneğin; Asikaramanlı köyünde hıntadan 1/8 oranında öşür alınırken, Doyuran köyünde 1/10 oranında öşür alınmıştır. Yine Asikaramanlı köyünde şairden 1/5 oranında öşür alınırken, Doyuran köyünde 1/6 oranında öşür alınmıştır. Bu şekildeki farklılıklar, diğer yerleşim birimleri ve diğer ürünlerde de görülmektedir.

Aşağıda yer alan tabloda, tarla ürünlerinden alınan öşür miktarları ve hane başına düşen ortalamalarının nakdi değerlerine yer verilmiştir. Buna göre tablo verileri, hububat ürünleri mahsulatı içinde; hinta, şair, darı, melez, çeltik, burçak ve alef ürünlerinden alınan öşür miktarları, sınai bitkileri mahsulatı içinde; penbe, duhan, sisam, kendir, asfur ürünlerinden alınan öşür miktarları ve baklagil ürünleri mahsulatı içinde; nohut, fiğ, harnup, börülce ürünlerinden alınan öşür miktarlarının nakdi değerlerinin yerleşim birimlerindeki toplamlarından oluşmaktadır.

Tablo 43

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Tarla Mahsullerinden Alınan Toplam Öşür Vergisi ve Hane Başına Düşen Öşür Miktarları (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Öşür	Hane Sayısı	Hane Başına Düşen Öşür
Köyler			
Yazır karyesi	11.089,5	99	112,0
Sülekler karyesi	4.207,5	62	67,8
Karcıbayırı Şerefeddin köyü	426	20	21,3
Kındıra karyesi	180,5	17	10,6
Ekşili köyü	512,5	47	10,9
Ali Fahreddin Kebir köyü	14.411	114	126,4
Çağlak köyü	1.691	42	40,2
Simandır karyesi	2.423,5	34	71,2
Geyikbayırı karyesi	668	22	30,3
Sekellü karyesi	1.240	13	95,3
Ali Fahreddin Sağır köyü	20.794,5	135	154,0
Karataş karyesi	4.261	29	146,9
Kargılık karyesi	815	10	81,5
Akkilise karyesi	3.307,5	27	122,5
Çaykenarı karyesi	9.825	62	158,4
Sekici karyesi	3.381,5	139	24,3
Belek karyesi	2.492	36	69,2
Yaka köyü	398	3	132,6
Solak karyesi	4.543	41	110,8
Bağçe karyesi	536,5	24	22,3
Güzar karyesi	1.212,5	11	110,2
Hisarçandır karyesi	1.425	53	26,8
Yalınkebir karyesi	6.720	68	98,8
Asıkaramanlı köyü	1.934	33	58,6
Örgünlü karyesi	4.296	47	91,4
Çitdibi köyü	232	9	25,7
Osmanhalifeler karyesi	2.440	24	101,6
Beğes karyesi	6.348	43	147,6
Duraliler karyesi	3.219,5	27	119,2
Baltan karyesi	7.862,5	85	92,5
Alaylı karyesi	1.037	18	57,6
Yarbaş Çandır karyesi	1.533	50	30,6
Çakırlar karyesi	7.746,5	104	74,4
Garibce karyesi	11.701,5	65	180,0
Karaman karyesi	3.061,5	65	47,1
Fiğla köyü	11.229	145	77,4

Küçükbalıklı köyü	9.783,5	72	135,8
Oran karyesi	7.913	77	102,7
Bıyıklı karyesi	694	37	18,7
Dere karyesi	3.459,9	37	93,5
Zeytün karyesi	50	12	4,1
Kızılı karyesi	181	3	60,3
Endiye karyesi	191	3	63,6
Doyran köyü	3.802,5	59	64,4
Endiye köyü	3.492	82	42,5
Beyrebucak/Direvli k.	2.612	57	45,8
Enhar Çiftliği köyü	3.536	43	82,2
Karaçalı karyesi	548,5	30	18,2
Kışla Karyesi	8.643,5	126	68,5
Köyler Toplam	204.108,4	2.461	82,9
Çiftlikler			
Köseler Çiftliği	4.297,5	30	143,2
Yuda Çiftliği	6.925	48	144,2
Garkın (Kargın) Çiftliği	6.106,5	41	148,9
Kemerağzı Çiftliği	4.108,5	30	136,9
Hurma Çiftliği	4.700	46	102,1
Uncalı Çiftliği	1.012,5	25	40,5
Kundu Çiftliği	4.215,5	54	78,0
Zivind Çiftliği	13.735,5	96	143,0
Mandırılar Çiftliği	3.043	49	62,1
Dumanlar Çiftliği	966,5	14	69,0
Çukurca Çiftliği	2.978	21	141,8
Karakapu Çiftliği	3.190	30	106,3
Leylek Çiftliği	4.876,5	37	131,7
Çiftlikler Toplam	60.155	521	115,4
Mahalleler			
Meydan Mahallesi	749	113	6,6
Demirci Süleyman Mh.	37,5	94	0,3
Kızılharım Mahallesi	313,5	21	14,9
Takiyyeci Mustafa Mh.	389	65	5,9
Urban Mahallesi	169	24	7,0
Gebiz A. Aşağıoba mh.	2.631,5	56	46,9
Martan A. Yetimler mh.	1.476	26	56,7
Kızılsaray Mahallesi	788	117	6,7
Eğdirhasan Mahallesi	120	47	2,5
Hacıbalban Mahallesi	65	33	1,9
Şeyhsancağı Mahallesi	230,5	21	10,9
Şehr-i Karakoyunlu Mh.	96,5	12	8,0
Hattabsüleyman mh.	130	28	4,6
Sofular Mahallesi	247,5	59	4,1
Mahalleler Toplam	7.443	716	10,3
GENEL TOPLAM	271.706,4	3.698	73,4

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tabloda da görüleceği üzere, Antalya kazası yerleşim birimlerinde 1844 senesinde tahsil edilen öşürün nakdi değeri toplam 271.706,4 kuruştur. Bu toplamda, köylerin payı % 75, çiftliklerin payı % 22 ve mahallelerin payı % 3'tür. Bu durum, tarımsal üretimin kırsal alanda yoğunlaştığının da bir göstergesidir. Hane başına düşen ortalama öşür miktarı köylerde 82,9 kuruş, çiftliklerde 115,4 kuruş ve mahallelerde 10,3 kuruştur. Genel toplam içinde ise hane başına düşen ortalama öşür miktarı 73,4 kuruştur.

Toplam öşür miktarı içinde hububat ürünlerinden alınan öşür miktarı 246.105,4 kuruş olup, % 91'lik bir paya denk düşmektedir. Hububat üretimi içinde ise hintanın payı % 74, şairin payı % 20, darının payı % 4 ve melezin payı % 2'dir. Çeltik, burçak ve aleften alınan öşür miktarları ise %1'in altındadır. Toplam öşür miktarı içinde sınai bitkilerinden alınan öşür miktarı 24.596 kuruş olup, genel toplamın % 9'unu teşkil etmektedir. Sınai bitkilerinin öşür dağılımına göre, sisam % 64, penbe % 21, duhan % 11 ve kendir % 2 ve asfur % 2'lik bir paya sahiptir. Toplamı 1.005 kuruş olan baklagillerden alınan öşür ise % 1'i bulmamaktadır. Baklagil ürünlerinden alınan öşür toplamı içinde börülce % 37, fiğ % 36, nohut % 17 ve harnup % 10 oranında bir paya sahiptir.

Yerleşim birimlerine ayrı ayrı bakacak olursak; köylerde hane başına düşen öşür miktarının en fazla olduğu yer 180 kuruşla Garibce karyesidir. Hane başına düşen öşür miktarının 100 kuruşu geçtiği diğer yerler ise, 112 kuruşla Yazır karyesi, 126,4 kuruşla Ali Fahreddin Kebir köyü, 154 kuruşla Ali Fahreddin Sağır köyü, 146,9 kuruşla Karataş karyesi, 122,5 kuruşla Akkilise karyesi, 158,4 kuruşla Çaykenarı karyesi, 132,6 kuruşla Yaka köyü, 110,8 kuruşla Solak karyesi, 110,2 kuruşla Güzar karyesi, 101,6 kuruşla Osmanhalifeler karyesi, 147,6 kuruşla Beğeş karyesi, 119,2 kuruşla Duraliler karyesi, 135,8 kuruşla Küçükbalıklı köyü, 102,7 kuruşla Oran karyesidir. Hane başına düşen öşür miktarının en az olduğu yer ise, 4,1 kuruşla Zeytün karyesidir.

Çiftliklerde hane başına düşen öşür miktarının en fazla olduğu yer, 148,9 kuruşla Garkın (Kargın) Çiftliğidir. Hane başına düşen öşür miktarının 100 kuruşu geçtiği diğer yerler ise, 143,2 kuruşla Köseler çiftliği, 144,2 kuruşla Yuda çiftliği, 136,9 kuruşla Kemerağzı çiftliği, 102,1 kuruşla Hurma çiftliği, 143 kuruşla Zivind çiftliği, 141,8 kuruşla Çukurca çiftliği, 106,3 kuruşla Karakapu çiftliği ve 131,7 kuruşla Leylek

çiftliğidir. Hane başına düşen öşür miktarının en az olduğu yer ise, 40,5 kuruşla Uncalı çiftliğidir.

Öşür vergisi tahsil edildiği görülen 14 mahalle içinde hane başına düşen öşür miktarının en fazla olduğu yer, 56,7 kuruşla Martan Aşireti Yetimler mahallesidir. İkinci sırada ise 46,9 kuruşla Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesi gelmektedir. Mahalleler içinde hane başına düşen öşür miktarının en az olduğu yer ise, 0,3 kuruşla Demirci Süleyman mahallesidir.

Tablo verilerinden görüldüğü kadarıyla, ödenen öşür miktarıyla hane sayıları arasında bir paralellik bulunmamaktadır. Nitekim, hane sayısı daha az olduğu halde, hane sayısı daha fazla olan yerlere göre daha fazla öşür ödendiği görülen yerler bulunmaktadır. Tabloda da bu durum açıkça görülmektedir. Örnek vermek gerekirse; hane sayısı 139 olan Sekici karyesinde hane başına düşen öşür miktarı 24,3 kuruş iken, yine hane sayısı 104 olan Çakırlar karyesinde hane başına düşen öşür miktarı 74,4 kuruş iken, kazadaki tüm yerleşim birimleri içinde hane başına düşen öşür miktarının en yüksek olduğu yer olan Garibce karyesinde hane sayısı 65 olup, tahsil edilen öşürün hane başına düşen miktarı 180 kuruştur. Tablodaki diğer veriler incelendiğinde, buna benzer örneklerin belirttiğimiz durumla örtüştüğü görülecektir.

Antalya kazası yerleşim birimlerinde, bağ-bahçe-bostan mahsullerinden tahsil edilen öşür miktarları ve hane başına düşen ortalamalar aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Daha önce de belirtildiği üzere, bağ-bahçe-bostan mahsulleri içine, öşr-i bağ, öşr-i bostan, öşr-i dut, öşr-i meyve, öşr-i harir olarak kaydedilen öşür miktarları dahil edilmiştir.

Tablo 44

**Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Bağ-Bağçe- Bostan Mahsullerinden Alınan
Toplam Öşür ve Hane Başına Düşen Öşür Miktarları (Kuruş) (1844)**

Yerleşim Birimleri	Bağ-Bağçe- Bostan Öşrü	Hane Sayısı	Hane Başına Düşen Bağ-Bağçe- Bostan Öşrü
Köyler			
Sülekler karyesi	640	62	10,3
Karcıbayırı Şerefeddin köyü	213,5	20	10,6
Çağlak köyü	644	42	15,3
Geyikbayırı karyesi	224,5	22	10,2
Sekellü karyesi	84	13	6,4
Karataş karyesi	21	29	0,7
Kargılık karyesi	49,5	10	4,9
Çaykenarı karyesi	1.010	62	16,2
Sekici karyesi	562,5	139	4,0
Belek karyesi	800	36	22,2
Yaka köyü	800	3	266,6
Bağçe karyesi	30	24	1,2
Hisarçandır karyesi	185	53	3,4
Örgünlü karyesi	67	47	1,4
Yarbaş Çandır karyesi	487,5	50	9,7
Çakırlar karyesi	946,5	104	9,1
Karaman karyesi	43	65	0,6
Fığla köyü	22	145	0,1
Endiye karyesi	66	3	22
Doyran köyü	548,5	59	9,2
Endiye köyü	1.018	82	12,4
Kışla Karyesi	124	126	0,9
Köyler Toplam	8.586,5	1.196	7,1
Çiftlikler			
Garkın (Kargın) Çiftliği	31	41	0,7
Hurma Çiftliği	27	46	0,5
Uncalı Çiftliği	700	25	28
Zivind Çiftliği	80,5	96	0,8
Çukurca Çiftliği	178	21	8,4
Karakapu Çiftliği	350,5	30	11,6
Leylek Çiftliği	143,5	37	3,8
Çiftlikler Toplam	1.510,5	296	5,1
Mahalleler			
Kirişçiler Mahallesi	39	13	3
Meydan Mahallesi	905,5	113	8,0
Demirci Süleyman Mh.	15	94	0,1
Kızılharim Mahallesi	65	21	3,0
Urban Mahallesi	11	24	0,4
Kızılsaray Mahallesi	28,5	117	0,2
Eğdirhasan Mahallesi	67	47	1,4
Hacıbalban Mahallesi	50	33	1,5

Makbulağa Mh. (Rum)	50	187	0,2
Şehr-i Karakoyunlu Mh.	210	12	17,5
Babadoğan mh. (Reaya)	155	187	0,8
Sofular Mahallesi	165	59	2,7
Mahalleler Toplam	1.761	907	1,9
GENEL TOPLAM	11.858	2.399	4,9

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerine göre, Antalya kazası yerleşim birimlerinde bağ-bağçe-bostan mahsullerinden tahsil edilen toplam öşür miktarı 11.858 kuruş olup, hane başına düşen ortalama öşür miktarı 4,9 kuruştur. Bu toplam içinde köylerin payı 8.586,5 kuruşla % 72, mahallelerin payı 1.761 kuruşla % 15 ve çiftliklerin payı 1.510,5 kuruşla %13'tür. Hane başına düşen ortalama öşür miktarları ise köylerde 7,1 kuruş, çiftliklerde 5,1 kuruş ve mahallelerde 1,9 kuruştur.

Görüldüğü üzere, köylerin öşür toplamındaki payı ve hane başına düşen ortalama öşür miktarı mahalle ve çiftliklerden yüksektir. Ancak, öşür toplamındaki payıyla ikinci sırada yer alan mahallelerin hane başına düşen ortalama öşür miktarının, öşür toplamındaki payıyla üçüncü sırada yer alan çiftliklerdeki hane başına düşen ortalama öşür miktarının altında olduğu görülmektedir.

Tablo verilerini yerleşim birimleri açısından ayrı ayrı inceleyecek olursak; toplam 22 köy içinde hane başına düşen ortalama bağ-bağçe-bostan öşür miktarının en yüksek olduğu yer 266,6 kuruşla Yaka köyü olup, bu miktar tüm yerleşim birimlerindeki miktarın çok üzerinde bir miktardır. Köylerde hane başına düşen ortalama öşür miktarının en düşük olduğu yerler ise 1 kuruşun altında bir miktarla Fığla, Karaman, Karataş ve Kışla köyleridir.

Çiftliklerde ise, toplam 7 çiftlik içinde hane başına düşen ortalama öşür miktarının en yüksek olduğu yer 28 kuruşla Uncalı çiftliğidir. Hane başına düşen

ortalama öşür miktarının en düşük olduğu yerler ise 1 kuruşun altında kalan bir miktarla Garkın (Kargın), Hurma ve Zivind çiftlikleridir.

Mahallelere bakıldığında, bağ-bağçe-bostan öşrü tahsil edilen toplam 12 mahalle içinde, hane başına düşen ortalama öşür miktarının en yüksek olduğu yer 17,5 kuruşla Şehr-i Karakoyunlu mahallesidir. Mahalleler içinde hane başına düşen ortalama bağ-bağçe-bostan öşür miktarının en düşük olduğu yerler ise yine 1 kuruşun altında bir miktarla Demirci Süleyman, Urban, Kızılsaray, Makbulağa (Rum) ve Babadoğan (Reaya) mahalleleridir.

Antalya kazası yerleşim birimlerinde arıcılık faaliyetinden elde edilen mahsulattan alınan öşür miktarları ve hane başına düşen öşür ortalamaları aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Tablo verileri, temettuat kayıtlarında bedel-i kovan, öşür-i kovan olarak kaydedilen öşür miktarlarından oluşmaktadır.

Tablo 45

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Arıcılık Mahsulatından Alınan Toplam Öşür Vergisi ve Hane Başına Düşen Öşür Miktarları (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Bedel-i Kovan / Öşür-i Kovan	Hane Sayısı	Hane Başına Düşen Bedel-i Kovan / Öşür-i Kovan
Köyler			
Geyikbayırı karyesi	15	22	0,6
Sekici karyesi	105,5	139	0,7
Yarbaş Çandır karyesi	6,5	50	0,1
Oran karyesi	80,5	77	1,0
Köyler Toplam	207,5	288	0,7
Mahalleler			
Gebiz A. Aşağıoba mh.	9,5	56	0,1
GENEL TOPLAM	217	344	0,6

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerine baktığımızda, Antalya kazası yerleşim birimlerinde arıcılık faaliyetinden elde edilen mahsulattan alınan senelik öşür miktarının toplam 217 kuruş olduğu görülmektedir. Daha önce hayvancılık bahsinde de geçtiği üzere, kaza genelinde 37 köy, 8 mahalle ve 6 çiftlikte, arıcılık faaliyeti ile uğraşan hanelerin mevcut olduğu ve arıcılıktan sağlanan toplam gelirin 20.246 kuruş olduğu tespit edilmişti. Ancak, tabloda da görüleceği gibi 4 köy ve 1 mahallede arıcılık mahsulatından alınan öşür miktarları tespit edilebilmiştir. Buna göre, genel toplam içinde hane başına düşen ortalama bedel-i öşür/öşr-i kovan 0,6 kuruş, köylerdeki hane başına düşen ortalama miktar ise 0,7 kuruştur.

Antalya kazası yerleşim birimlerinde, tarla mahsulleri, bağ-bahçe-bostan mahsulleri ve arıcılıktan elde edilen mahsulattan alınan öşür miktarlarına yönelik tablo ve açıklamaların ardından, son olarak aşağıdaki tabloda toplam öşür miktarı ve bu üç grubun toplamdaki paylarına yer verilmektedir.

Tablo 46
Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Öşür ve Öşür Gruplarının Oransal Dağılımı (%) (1844)

Öşür Grupları	Toplam Öşür (Kuruş)	Yüzde (%)
Tarla Mahsulleri Öşrü	271.706,4	96
Bağ-Bağçe-Bostan Öşrü	11.858	4
Arıcılık Mahsulatı Öşrü	217	0
Genel Toplam	283.781,4	100

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Görüldüğü üzere, Antalya kazası yerleşim birimlerinde tespit edilen toplam öşür miktarı 283.781,4 kuruştur. Bunun, 271.706,4 kuruşla % 96'lık kısmının tarla mahsullerinden alındığı görülmektedir. Daha önce de bahsettiğimiz gibi tarla mahsulleri içinde ise en büyük payı hububat ürünlerinden alınan öşür miktarı oluşturmaktaydı. Bağ-bağçe-bostan mahsullerinden alınan öşür miktarının toplam içindeki payı ise,

11.858 kuruşla % 4'ü bulmaktadır. Arıcılık mahsulatından elde edilen öşür miktarı ise 217 kuruş olup % 1'in altında kaldığı görülmektedir.

3.2.3.4 Toplam Vergi

Buraya kadar, Antalya kazası yerleşim birimlerinde tahsil edilen vergi türleri ve hane başına düşen vergi ortalamalarına ayrı başlıklar altında yer verilmiştir. Bu kısımda ise, toplam vergi ve toplam vergi içinde vergi türlerinin dağılımı aşağıdaki tablo eşliğinde ele alınacaktır. Tabloda, tarla mahsulleri, bağ-bağçe-bostan ve arıcılık mahsulatından alınan öşür şeklinde ayırmalandırdığımız öşür grupları, “öşür vergisi” sütununda toplam olarak verilmiştir.

Tablo 47

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Vergi ve Vergi Türlerinin Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Vergi-yi Mahsusa	Adet-i Ağnam	Öşür Vergisi	Toplam Vergi
Köyler				
Yazır karyesi	8.300	878,5	11.089,5	20.268
Sülekler karyesi	2.692,5	329,5	4.847,5	7.869,5
Karcıbayırı Şerefeddin k.	887	71	639,5	1.597,5
Kındıra karyesi	245	-	180,5	425,5
Ekşili köyü	2.493	50	512,5	3.055,5
Ali Fahreddin Kebir k.	10.754,5	715	14.411	25.880,5
Çağlak köyü	2.320	-	2.335	4.655
Simandır karyesi	2.764,5	1.119,5	2.423,5	6.307,5
Geyikbayırı karyesi	1.470	134	907,5	2.511,5
Sekellü karyesi	765	85	1.324	2.174
Ali Fahreddin Sağır k.	14.500	1.686,6	20.794,5	36.981,1
Karataş karyesi	1.470	19,5	4.282	5.771,5
Kargılık karyesi	425	60	864,5	1.349,5
Akkilise karyesi	1.950	57,5	3.307,5	5.315
Duacı köyü	900	-	-	900
Çaykenarı karyesi	3.631	83,5	10.835	14.549,5
Sekici karyesi	13.209	267	4.049,5	17.525,5
Belek karyesi	1.263	28,5	3.292	4.583,5
Yaka köyü	445	1	1.198	1.644
Solak karyesi	2.203	5	4.543	6.751
Bağçe karyesi	485	2,5	566,5	1.054
Güzar karyesi	515	31	1.212,5	1.758,5
Hisarçandır karyesi	1.947	270,5	1.610	3.827,5
Yalınkebir karyesi	7.143,5	103	6.720	13.966,5
Asıkaramanlı köyü	2.340	13,1	1.934	4.287,1

Örgünlü karyesi	2.160	58	4.363	6.581
Çitdibi köyü	285	22,5	232	539,5
Osmanhalifeler karyesi	1.170	80	2.440	3.690
Beğeş karyesi	4.225	220,3	6.348	10.793,3
Duraliler karyesi	1.410	55	3.219,5	4.684,5
Baltan karyesi	2.946,5	41,6	7.862,5	10.850,6
Alaylı karyesi	650	-	1.037	1.687
Yarbaş Çandırı karyesi	1.520	36,3	2.027	3.583,3
Çakırlar karyesi	3.765	5	8.693	12.463
Varsak köyü	6.475	-	-	6.475
Garibce karyesi	4.936	15	11.701,5	16.652,5
Karaman karyesi	4.926	808,5	3.104,5	8.839
Fığla köyü	9.426	306,5	11.251	20.983,5
Küçükbalıklı köyü	7.900	275,5	9.783,5	17.959
Oran karyesi	6.900	895,5	7.993,5	15.789
Bıyıklı karyesi	1.650	-	694	2.344
Çam karyesi	435	-	-	435
Dere karyesi	2.900	184	3.459,9	6.543,9
Zeytün karyesi abdal t.	5.220	-	-	5.220
Zeytün karyesi	945	-	50	995
Kızıllı karyesi	158	-	181	339
Endiye karyesi	170	-	257	427
Doyran köyü	2.688	125,5	4.351	7.164,5
Endiye köyü	3.455	125,5	4.510	8.090,5
Beyrebucak/Direvli k.	4.761	154,5	2.612	7.527,5
Enhar Çiftliği köyü	1.705	-	3.536	5.241
Karaçalı karyesi	1.933	8,5	548,5	2.490
Kışla Karyesi	4.112	81,8	8.767,5	12.961,3
Köyler Toplam	173.944,5	9.510,7	212.902,4	396.357,6
Çiftlikler				
Köseler Çiftliği	1.084	20	4.297,5	5.401,5
Yuda Çiftliği	4.825	51	6.925	11.801
Garkın (Kargın) Çiftliği	2.560,5	70	6.137,5	8.768
Kemerağzı Çiftliği	1.351	18,8	4.108,5	5.478,3
Hurma Çiftliği	1.380	111,5	4.727	6.218,5
Uncalı Çiftliği	516	10	1.712,5	2.238,5
Kundu Çiftliği	1.997	50	4.215,5	6.262,5
Zivind Çiftliği	10.478	225,1	13.816	24.519,1
Mandıralar Çiftliği	1.450	-	3.043	4.493
Dumanlar Çiftliği	385	-	966,5	1.351,5
Çukurca Çiftliği	1.115	-	3.156	4.271
Karakapu Çiftliği	1.057	7,5	3.540,5	4.605
Leylek Çiftliği	940	12,5	5.020	5.972,5
Çiftlikler Toplam	29.138,5	576,4	61.665,5	91.380,4
Mahalleler				
Kirişçiler Mahallesi	118	-	39	157
Elmalı Mahallesi	40	-	-	40
Divanepiri Mahallesi	396	-	-	396
Tahıl pazarı Mahallesi	451	-	-	451

Arap Mescidi Mahallesi	411	-	-	411
Aşıkdoğan Mahallesi	960	-	-	960
Keçiyalı Mahallesi	780	-	-	780
Ahıkızı Mahallesi	741	-	-	741
Sağırbey Mahallesi	1.182	-	-	1.182
Karadağı Mahallesi	265	-	-	265
Cami-i Atik Mahallesi	666	-	-	666
Meydan Mahallesi	2.321	-	1.654,5	3.975,5
Cadiş Bahçesi Mahallesi	150	-	-	150
Cellahkara Mahallesi	243	-	-	243
Demirci Süleyman Mh.	1.841	-	52,5	1.893,5
Kızılharım Mahallesi	406	-	378,5	784,5
İskender Çelebi Mh.	543	-	-	543
Takiyyeci Mustafa Mh.	1.267	-	389	1.656
Urban Mahallesi	416	-	180	596
Babadoğan mh. (Ermeni)	95	-	-	95
Gebiz A. Aşağıoba mh.	4.246	-	2.641	6.887
Martan A. Yetimler mh.	1.593	-	1.476	3.069
Kızılsaray Mahallesi	1.630	-	816,5	2.446,5
Eğdirhasan Mahallesi	527	-	187	714
Hacıbalban Mahallesi	610	-	115	725
Şeyhsancağı Mahallesi	416	-	230,5	646,5
Balibey Mahallesi	1.496	-	-	1.496
Makbulağa Mh. (Rum)	4.432	-	50	4.482
Tuzcular Mahallesi	640	-	-	640
Şehr-i Karakoyunlu Mh.	453	-	306,5	759,5
Hattabsüleyman mh.	470	-	130	600
Makbuleağa Mahallesi	70	-	-	70
Cami-i cedit (Reaya)	335	-	-	335
Babadoğan mh. (Reaya)	5.106	-	155	5.261
Sofular Mahallesi	1947,5	-	412,5	2.360
Sofular mh. (Ermeni)	3.538	-	-	3.538
Asmadalı mahallesi	332	-	-	332
Mahalleler Toplam	41.133,5	-	9.213,5	50.347
GENEL TOPLAM	244.216,5	10.087,1	283.781,4	538.085

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerinde de görüldüğü üzere, Antalya kazası yerleşim birimlerinde senelik toplam vergi 538.085 kuruş olarak tespit edilmiştir. Toplam vergi içinde köylerin vergi toplamı ilk sırada gelmekte olup 396.357,6 kuruştur. İkinci sırada 91.380,4 kuruşla çiftlikler, üçüncü sırada ise 50.347 kuruşla mahalleler gelmektedir. Oransal olarak ifade etmek gerekirse, toplam vergi içinde köylerin payı % 74, çiftliklerin payı % 17 ve mahallelerin payı % 9'dur.

Toplam vergi içinde vergi türlerinin dağılımına baktığımızda; en fazla payın 283.781,4 kuruşla öşür vergisine ait olduğu görülmekte olup, toplam verginin % 53'lük kısmını oluşturmaktadır. Belirttiğimiz üzere, öşür vergisi tarla mahsulatından, bağ-bağçe-bostan mahsulatından ve arıcılık mahsulatından alınan öşür miktarlarını içermektedir. Toplam öşür vergisi içinde % 75'lik bir payla köylerin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Çiftliklerin payı % 22 ve mahallelerin payı ise % 3'tür.

Vergi-i mahsusa, 244.216,5 kuruşla toplam vergi içinde ikinci sırada yer almakta olup, % 45'lik bir paya sahiptir. Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi, toplam vergi-i mahsusa içinde köylerin payı % 71, ikinci sırada gelen mahallelerin payı % 17 ve çiftliklerin payı % 12'dir.

Toplam vergi içinde üçüncü sırada gelen ve toplamı 10.087,1 kuruş olarak tespit edilen adet-i ağnam vergisinin toplamdaki payı ise % 2'dir. Mahallelerde adet-i ağnam vergisi kaydına rastlanmamış olup, tespit edilen toplam adet-i ağnam vergisi içinde köylerin payı % 94, çiftliklerin payı ise % 6'dır.

Yerleşim birimlerine ayrı ayrı bakacak olursak; toplam verginin en yüksek olduğu yer köylerde, 36.981,1 kuruşla Ali Fahreddin Sağır köyüdür. İkinci sırada ise 25.880,5 kuruşla Ali Fahreddin Kebir köyü gelmektedir. Her iki köyde de hane sayısı 100'ü geçmektedir. Köylerde toplam verginin en düşük olduğu yer ise, 339 kuruşla Kızıllı karyesidir. Ardından ise, 425,5 kuruşla Kındıra karyesi gelmektedir. Bu iki köydeki hane sayılarının da 20'nin altında kaldığı görülmektedir.

Çiftliklerde toplam verginin en yüksek olduğu yerlere bakıldığında, 24.519,1 kuruşla Zivind çiftliğinin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. İkinci sırada ise, 11.801

kuruşla Yuda çiftliği gelmektedir. Zivind çiftliği, 96 hane ile çiftlikler içinde en yüksek hane sayısına sahipken, Yuda çiftliği 48 hane ile dördüncü sırada yer almaktadır.

Mahallelerde ise toplam verginin en yüksek olduğu yerler, 6.887 kuruşla Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesi ve ikinci sırada gelen 5.261 kuruşla Babadoğan (Reaya) mahalleleridir. Nüfusunu müslüman ahalinin oluşturduğu Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesinin hane sayısı 56 iken, nüfusunu gayr-i müslim ahalinin oluşturduğu Babadoğan (Reaya) mahallesinin hane sayısı 187'dir. Görüldüğü üzere, tahsil edilen toplam vergi ve hane sayısı arasında bir paralellik söz konusu değildir.

Kazada tespit edilen 538.085 guruş vergi toplamı içinde, müslüman nüfusun payı % 97, gayr-ı müslim nüfusun payı ise %3'tür. Gayr-ı müslim nüfus içinde en yüksek vergi tutarının 5.261 guruş ile Babadoğan (Reaya) mahallesine ait olduğu görülmektedir.

Netice itibariyle diyebiliriz ki, toplam vergi içinde tahsil edilen verginin büyük kısmını öşür vergisi oluşturmaktadır. Oranlardan da görüleceği üzere, tarımsal üretim kırsal kesimde daha yoğun yapılmaktadır. Kaza merkezinde daha ziyade zenaat ve ticaretin ön planda geldiğini söylemek mümkündür. İkinci sırada gelen vergi-i mahsusanın yarıdan fazlası köylerden, kalan yarısı ise mahalle ve çiftliklerden tahsil edilmiştir. Toplam vergi içinde üçüncü sırada gelen adet-i ağnam vergisinin ise tamamen kırsal kesimden tahsil edildiği görülmektedir. Toplam vergi içinde müslüman nüfusunun payı yüksektir. Yerleşim birimlerindeki hane sayıları ile tahsil edilen vergi toplamları arasında bir paralelliğin bulunmadığını da eklemek gerekir.

Antalya kazası yerleşim birimlerinde toplam vergi yükü ve hane reislerinin gelirleri arasındaki ilişki "Gelirler" kısmında ele alınacaktır.

3.2.4 Gelirler

3.2.4.1 Toplam Gelir

Temettuat defterlerinden elde edilen veriler sayesinde 1844 senesi itibariyle Antalya kazası yerleşim birimlerindeki hanelerin gelirlerini ve kazadaki toplam gelir miktarını öğrenebilmekteyiz. İncelemeye tabi tutulan yerleşim birimlerindeki toplam gelir ve hane başına ortalama gelir değerleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 48

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Gelir ve Kişi Başına Ortalama Gelir (1844)

Yerleşim Birimleri	Hane Sayısı	Toplam Gelir (Guruş)	Hane Başına Ortalama Gelir (Guruş)
Köyler			
Yazır karyesi	99	157.606	1.592
Sülekler karyesi	62	64.199,9	1.035
Karcıbayırı Şerefeddin k.	20	18.867	943
Kındıra karyesi	17	8.551,5	503
Ekşili köyü	47	39.555	842
Ali Fahreddin Kebir k.	114	198.909	1.745
Çağlak köyü	42	57.809,5	1.376
Simandır karyesi	34	60.566,4	1.781
Geyikbayırı karyesi	22	21.150	961
Sekellü karyesi	13	18.390	1.415
Ali Fahreddin Sağır k.	135	315.767,5	2.339
Karataş karyesi	29	46.319,5	1.597
Kargılık karyesi	10	11.302,5	1.130
Akkilise karyesi	27	45.731	1.694
Duacı köyü	7	10.000	1.429
Çaykenarı karyesi	62	115.757	1.867
Sekici karyesi	139	115.522,5	831
Belek karyesi	36	33.079	919
Yaka köyü	3	4.883	1.627
Solak karyesi	41	66.512	1.622
Bağçe karyesi	24	12.900	538
Güzar karyesi	11	17.850	1.623
Hisarçandır karyesi	53	31.248	590
Yalınkebir karyesi	68	101.826,5	1.497
Asıkaramanlı köyü	33	38.226	1.158
Örgünlü karyesi	47	56.112	1.194
Çitdibi köyü	9	4.650	517
Osmanhalifeler karyesi	24	29.885	1.245
Beğüş karyesi	43	77.707,5	1.807
Duraliler karyesi	27	41.363	1.532
Baltan karyesi	85	90.518	1.065

Alaylı karyesi	18	13.147	730
Yarbaş Çandır karyesi	50	32.141	643
Çakırlar karyesi	104	145.742,5	1.401
Varsak köyü	64	62.990	984
Garibce karyesi	65	205.294	3.158
Karaman karyesi	65	92.774,5	1.427
Fıçla köyü	145	221.128,5	1.525
Küçükbalıklı köyü	72	177.828	2.470
Oran karyesi	77	122.465	1.590
Bıyıklı karyesi	37	29.499	797
Çam karyesi	8	8.720	1.090
Dere karyesi	37	46.567	1.259
Zeytün karyesi abdal t.	79	38.638	489
Zeytün karyesi	12	18.560	1.547
Kızıllı karyesi	3	4.395	1.465
Endiye karyesi	3	3.485	1.162
Doyran köyü	59	59.074	1.001
Endiye köyü	82	64.570	787
Beyrebucak/Direvli k.	57	37.950	666
Enhar Çiftliği köyü	43	55.158,5	1.283
Karaçalı karyesi	30	38.932,5	1.298
Kışla Karyesi	126	112.418,4	892
Köyler Toplam	2.619	3.504.242,2	1.338
Çiftlikler			
Köseler Çiftliği	30	46.483,5	1.549
Yuda Çiftliği	48	80.390	1.675
Garkın (Kargın) Çiftliği	41	66.603	1.624
Kemerağzı Çiftliği	30	55.466	1.849
Hurma Çiftliği	46	65.438,8	1.423
Uncalı Çiftliği	25	21.401,7	856
Kundu Çiftliği	54	54.733,1	1.014
Zivind Çiftliği	96	164.411,6	1.713
Mandıralar Çiftliği	49	52.980,6	1.081
Dumanlar Çiftliği	14	11.907	851
Çukurca Çiftliği	21	40.095	1.909
Karakapu Çiftliği	30	47.960	1.599
Leylek Çiftliği	37	56.836,4	1.536
Çiftlikler Toplam	521	766.703	1.472
Mahalleler			
Kirişçiler Mahallesi	13	2.190	168
Elmalı Mahallesi	7	1.350	193
Divanepiri Mahallesi	20	29.862	1.493
Tahıl pazarı Mahallesi	19	6.160	324
Arap Mescidi Mahallesi	34	7.470	220
Aşıkdoğan Mahallesi	56	15.255	272
Keçiyalı Mahallesi	38	18.480	486
Ahıkızı Mahallesi	32	13.030	407
Sağırbey Mahallesi	70	22.925	328
Karadağı Mahallesi	15	13.718	915
Cami-i Atik Mahallesi	48	20.002	417
Meydan Mahallesi	113	43.232,5	383
Cadiş Bahçesi Mahallesi	4	2.380	595

Cellahkara Mahallesi	13	4.510	347
Demirci Süleyman Mh.	94	29.265	311
Kızılharım Mahallesi	21	6.930	330
İskender Çelebi Mh.	29	9.780	337
Takiyyeci Mustafa Mh.	65	15.940	245
Urban Mahallesi	24	6.410	267
Babadoğan mh. (Ermeni)	9	2.450	272
Gebiz A. Aşağıoba mh.	56	53.380,5	953
Martan A. Yetimler mh.	26	23.680	911
Kızılsaray Mahallesi	117	30.313	259
Eğdirhasan Mahallesi	47	8.856	188
Hacıbalban Mahallesi	33	29.947	907
Şeyhsancağı Mahallesi	21	5.711	272
Balibey Mahallesi	65	30.790	474
Makbulağa Mh. (Rum)	187	133.033	711
Tuzcular Mahallesi	43	14.364	334
Şehr-i Karakoyunlu Mh.	12	5.125	427
Hattabsüleyman mh.	28	13.896	496
Makbuleağa Mahallesi	3	990	330
Cami-i cedid (Reaya)	13	7.250	558
Babadoğan mh. (Reaya)	187	105.315	563
Sofular Mahallesi	59	20.260	343
Sofular mh. (Ermeni)	14	14.500	1.035
Asmadalı mahallesi	33	11.340	344
Mahalleler Toplam	1.668	2.068.829	1.240
GENEL TOPLAM	4.808	6.339.774,2	1.319

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo değerlerinden de görüleceği üzere, 4.808 hane için tespit edilen toplam gelir tutarı 6.339.774,2 guruştur. Bu toplam içinde, köylerin payı % 55, mahallelerin payı % 33 ve çiftliklerin payı % 12'dir.

Köyler toplamı içinde en yüksek gelir toplamı, 315.767,5 guruş ile Ali Fahreddin Sağır karyesine ait olup, bu toplam aynı zamanda tüm yerleşim birimleri içinde de en yüksek gelir toplamıdır. Köylerde en düşük gelir toplamı ise, 3.485 guruş ile Endiye karyesine aittir. Çiftliklerde en yüksek gelir toplamı, 164.411,6 guruş ile Zivind çiftliğine aittir, en düşük gelir toplamı ise 11.907 guruş ile Dumanlar çiftliğine aittir. Mahalleler içinde ise en yüksek gelir toplamının, 133.033 guruş ile Makbulağa

Rum mahallesine, en düşük gelir toplamının ise 990 guruş ile Makbulağa müslüman mahallesine ait olduğu görülmektedir.

Kaza genelinde hane başına ortalama gelir tutarı 1.319 guruş olarak tespit edilmiştir. Hane başına ortalama gelir miktarlarına köy, mahalle ve çiftlikler nezdinde bakıldığında, hane başına ortalama gelir sıralamasında 1.472 guruşla çiftlikler ilk sırada, 1.338 guruşla köyler ikinci sırada ve 1.240 guruşla mahalleler üçüncü sırada gelmektedir. Bu değerler, kazada tarımsal faaliyetlerden elde edilen gelirlerin daha yüksek olduğunun da bir göstergesidir. Köyler genelinde en yüksek ortalama 3.158 guruş ile Garbice karyesinde, en düşük ortalama ise 489 guruş ile Zeytün karyesi abdal tairesinde tespit edilmiştir. Çiftliklerde en yüksek ortalamanın 1.909 guruş ile Çukurca çiftliğinde, en düşük ortalamanın ise 851 guruşla Dumanlar çiftliğine ait olduğu görülmektedir. Mahallelerde ise, hane başına ortalama gelir miktarının en yüksek olduğu mahalle 1.493 guruşla Divanepiri Mahallesi, hane başına gelir ortalamasının en düşük olduğu yer 168 guruş ile Kirişçiler mahallesidir.

3.2.4.2 Gelir Kaynakları ve Gelir Dağılımı

Antalya kazası yerleşim birimlerinde 1844 senesi verilerine göre tespit edilen 6.339.774,2 guruş tutarındaki toplam gelirin kaynakları itibariyle dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Tabloda, hane resilerinin gelir kaynakları türleri tarımsal gelir, hayvansal gelir, ortaklık geliri, zenaat ve ticaret geliri, kira geliri, zuhurat geliri ve diğer gelirler olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 49

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Gelir Kaynakları (1844), (Guruş)

Yerleşim Birimleri	Tarımsal Gelir	Hayvansal Gelir	Ortaklık Geliri	Zenaat ve Ticaret Geliri	Kira Geliri	Zuhurat Geliri	Diğer Gelirler	Toplam
Köyler	2.278.643,2	299.838	231.059	213.029	20.441	398.937	62.295	3.504.242,2
Çiftlikler	452.807	40.704	197.089	21.785	4.020	37.116	13.182	766.703
Mahalleler	231.494	26.650	9.196	1.449.548	130.422	60.672	160.847	2.068.829
Genel Toplam	2.962.944,2	367.192	437.344	1.684.362	154.883	496.725	236.324	6.339.774,2
Toplam Gelirde Gelir Kaynaklarının Payı (%)	47	6	7	26	2	8	4	100

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerine göre, kaza yerleşim birimlerinde tespit edilen 6.339.774,2 gurus tutarındaki toplam gelirin % 55'i köylerden, % 12'si çiftliklerden ve % 33'ü mahallelerden elde edilmiştir.

Toplam gelirin % 47'sini tarımsal gelir oluşturmaktadır. Tarımsal gelir toplamı, mezru tarla gelirleri ve bağ-bağçe-bostan gelirlerinden oluşmakta olup, toplam içinde köylerin payı % 77, çiftliklerin payı % 15 ve mahallelerin payı % 8'dir. Büyükbaş-küçükbaş hayvansal gelir ve arıcılık gelirleri toplamından oluşan hayvansal gelirin toplam gelir içindeki payı % 6'dır. Hayvansal gelirin köylerdeki payı % 82, çiftliklerdeki payı % 11 ve mahallelerdeki payı % 7'dir. Ortaklık gelirleri, toplam gelirin % 7'sini oluşturmakta olup, toplam ortaklık geliri içinde köylerin payı % 53, çiftliklerin payı % 45 ve mahallelerin payı % 2'dir. Zenaat ve ticaret gelirlerinin toplam gelirdeki payı % 26'dır. Zenaat ve ticaret gelirleri toplamı içinde mahalleler % 86'lık bir payla ilk sırada olup ardından % 12'lik bir payla köyler ve % 1'lik bir payla

çiftlikler gelmektedir. Mezru tarla, bahçe, dükkan, mağaza, değirmen, kahvehane ve hane kira gelirleri toplamından oluşan kira gelirleri, toplam gelirin % 2'sini oluşturmaktadır. Toplam kira gelirin % 84'ü mahallelere, % 13'ü köylere ve % 3'ü çiftliklere aittir. Hane reislerinin sabit gelirleri dışında elde ettikleri yan gelirler olarak adlandırabileceğimiz zuhurat gelirlerinin toplam gelir içindeki payı % 8'dir. Temettuat kayıtlarına göre, kazadaki zuhurat gelirlerinin kömürcülükten, hamule naklinden, odunculuktan elde edildiği görülmektedir. Zuhurat gelirlerinin köylerdeki payı % 80, çiftliklerdeki payı % 8 ve mahallelerdeki payı % 12'dir. Tabloda yer alan, diğer gelirler toplamı sınıflandırması, temettuat kayıtlarına göre tespit edilen eğitim, din ve askeri alanlarda hizmete tabi hane reislerinin ücret gelirleri, kayıtlarda meslekleri belirtilmeyip, gelirleri belirtilen haneler ile yetim, ihtiyar ve kadın olarak kaydedilen hanelerin gelir toplamlarından oluşmaktadır. Bu gruptaki gelir toplamının, toplam gelirdeki payı % 4 olup, toplam içinde köylerin payı % 26, çiftliklerin payı % 6 ve mahallelerin payı % 68'dir.

Tablo verilerinden de görüleceği üzere, toplam gelirin yarıdan fazlası köyler ve çiftlikler olmak üzere kırsal kesimden elde edilmiştir. Toplam gelir içinde tarımsal gelirler ilk sırada, zenaat ve ticaret gelirleri ikinci sırada gelmektedir. Tarımsal gelir, hayvansal gelir, ortaklık geliri ve zuhurat geliri paylarının kırsal kesimde, zenaat ve ticaret geliri, kira geliri ve diğer gelirler paylarının kaza merkezinde yüksek olduğu görülmektedir.

Toplam gelirin, Antalya kazası yerleşim birimlerindeki hane reislerinin gelir gruplarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 50

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Hane Reislerinin Gelir Gruplarına Göre Dağılımı, (Guruş), (1844)

Yerleşim Birimleri	0	0 -	100 -	500 -	1000 -	2000 -	3000 -	4000 -	5000 -	6000 -	7000 -	8000 -	8000 ve yukarı
Köyler													
Yazır Karyesi	-	3	9	17	54	13	5	1	-	-	1	-	-
Sülekler Karyesi	-	1	21	13	21	5	3	-	-	-	-	-	-
Karcıbayırı Şerefettin	-	-	5	8	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Kındıra Karyesi	-	-	24	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekşili Karyesi	-	1	17	15	12	1	1	-	-	-	-	-	-
Ali Fahreddin Kebir	-	1	6	18	37	30	8	1	1	1	-	-	-
Çağlak Köyü	-	1	4	9	22	4	2	-	-	-	-	-	-
Simandır K.	-	-	4	5	12	7	4	2	-	-	-	-	-
Geyikbayırı K.	-	-	3	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Sekellü K.	-	-	2	14	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Ali Fahreddin Sağır	-	-	6	19	46	20	17	7	4	5	1	-	-
Karataş Karyesi	-	1	19	8	12	5	1	-	-	-	-	-	-
Kargılık Karyesi	-	-	3	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Akkilise Karyesi	-	-	1	4	13	8	1	-	-	-	-	-	-
Duacı Köyü	-	-	-	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Çaykenarı Karyes	1	1	6	14	27	10	5	3	2	-	-	-	-
Sekici Karyesi	2	2	63	40	12	1	-	-	-	-	-	-	-
Belek Karyesi	-	3	16	7	9	2	-	1	-	-	-	-	-
Yaka Karyesi	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Solak Karyesi	-	3	4	25	15	6	1	-	1	-	-	-	-
Bağçe Karyesi	-	2	10	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Güzar Karyesi	-	-	1	1	6	3	-	-	-	-	-	-	-
Hisarçandır Kary	-	5	18	24	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Yalınkebir Karye	-	-	5	17	32	11	2	2	-	-	-	-	-
Asıkaramanlı Köy	-	-	6	12	13	3	-	-	-	-	-	-	-
Örgünlü Karyesi	-	-	10	12	18	5	1	1	-	-	-	-	-
Çitdibi Karyesi	-	-	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osmanhalifeliler K	-	-	3	9	6	6	-	-	-	-	-	-	-
Beğüş Karyesi	-	-	-	5	26	9	4	-	-	-	-	-	-
Duraliler Karyesi	-	-	1	5	16	4	-	1	-	-	-	-	-
Baltan Karyesi	-	-	23	31	24	7	-	-	-	-	-	-	-
Alaylı Karyesi	-	-	3	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Yarbaş Çandır K	-	1	20	19	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Çakırlar karyesi	-	-	20	25	46	13	6	1	-	-	-	-	-
Varsak köyü	2	-	11	26	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Garibce Karyesi	-	-	7	3	13	11	15	6	5	3	-	3	-
Karaman Karyesi	-	-	6	18	28	11	2	1	-	-	-	-	-
Fiğla Karyesi	-	3	10	23	72	32	5	-	-	-	-	-	-
Küçükbalıklı Kar	-	1	2	9	25	13	6	10	2	1	2	-	-
Oran Karyesi	1	1	4	7	45	19	-	-	-	-	-	-	-
Bıyıklı Karyesi	-	2	12	9	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Çam Karyesi	-	1	1	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Dere Karyesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zeytin K. Abdal T	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zeytin Karyesi	-	-	1	1	7	2	1	-	-	-	-	-
Kızıllı Karyesi	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Endiye Karyesi	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Doyuran Karyesi	-	-	11	23	24	2	-	-	-	-	-	-
Endiye Köyü (İslam)	-	1	30	31	18	2	1	-	-	-	-	-
Beyrebucak-Direvli	2	-	15	34	6	-	-	-	-	-	-	-
Enhar Çiftliği Köy	-	-	11	4	20	8	-	-	-	-	-	-
Karaçalı Karyesi	-	-	8	6	15	4	-	-	-	-	-	-
Kışla Karyesi	1	-	60	38	29	5	1	-	-	-	-	-
Çiftlikler												
Köseler Çiftliği	1	-	10	22	16	-	-	-	-	-	1	-
Yaka Çiftliği	-	-	5	-	32	9	2	-	-	-	-	-
Garkın Çiftliği	-	-	8	24	7	1	-	1	-	-	-	-
Kemerağzı Çiftliği	1	3	18	8	6	10	3	-	-	-	-	-
Hurma Çiftliği	-	-	10	9	13	16	-	-	-	-	-	-
Uncalı Çiftliği	-	-	-	20	19	3	-	-	-	-	-	-
Kundu Çiftliği	-	-	26	29	12	4	-	-	-	-	-	-
Zivind Çiftliği	-	2	5	19	35	27	5	3	-	-	-	-
Mandırılar Ç.	-	1	16	27	16	-	1	-	-	-	-	-
Dumanlar Çiftliği	-	-	12	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Çukurca Çiftliği	-	1	3	1	5	8	2	1	-	-	-	-
Karakapu Çiftliği	-	-	1	4	18	5	1	-	-	-	-	-
Leylek Çiftliği	-	-	12	9	14	1	1	-	-	-	-	-
Mahalleler												
Kirişçiler Mh.	1	4	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elmalu Mh.	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Divanepiri Mh.	1	-	15	1	1	-	-	-	-	-	1	1
Tahıl pazarı Mh.	1	2	13	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Arabmescidi Mh.	3	6	24	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Aşıkdoğan Mh.	3	4	43	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Keçibali Mh.	4	2	21	10	1	-	-	-	-	-	-	-
Ahıkızı Mh.	2	2	23	2	3	-	-	-	-	-	-	-
Sağırbey Mh.	3	7	53	6	2	-	-	-	-	-	-	-
Karadağı Mh.	1	1	10	1	1	-	-	-	-	-	-	1
Cami-i Atik Mh.	6	2	31	7	1	1	-	-	-	-	-	-
Meydan Mh.	12	10	60	27	4	-	-	-	-	-	-	-
Cadiş Bağçesi Mh	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Cellah Kara Mh.	3	-	7	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Demirci Süleyman	5	7	59	9	4	-	-	-	-	-	-	-
Kızılharım Mh.	1	1	16	1	2	-	-	-	-	-	-	-
İskender Çelebi M	2	1	24	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Takiyyeci Mustafa	7	3	50	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Urban Mh.	4	1	18	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Babadoğan Mh.	1	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gebiz Aşağıoba Mh	4	2	9	21	22	1	-	-	-	-	-	-
Mortuna A. Yetimler	-	-	7	8	11	-	-	-	-	-	-	-
Kızılsaray Mh.	21	2	83	9	2	-	-	-	-	-	-	-
Eğdir Hasan Mh.	8	4	33	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hacıbalaban Mh.	6	2	21	2	-	1	-	-	-	-	-	1
Şeyhsancağı Mh.	3	2	14	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Balibey Mh.	7	5	39	9	4	-	-	1	-	-	-	-

Makbulağa (Rum)	6	4	82	46	24	2	2	-	2	-	-	-
Tuzcular Mh.	-	2	37	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Şehr-i Karakoyunlu	-	1	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hatab Süleyman M	4	1	15	5	3	-	-	-	-	-	-	-
Makbulağa Mh.	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Cami-i Cedid (Reaya)	3	-	4	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Babadoğan (Reaya)	18	7	110	37	13	-	-	-	-	-	-	2
Sofular Mh.	3	5	44	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Sofular (Ermeni) M	-	-	5	2	7	-	-	-	-	-	-	-
Asmadalı Mh.	1	1	27	4	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	158	133	1.680	1.080	1.189	375	109	43	17	10	6	8

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Temettuat kayıtlarına göre oluşturulan yukarıdaki tablo verilerine göre, geliri olmayan hane sayısı 158'dir. 0-100 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 133, 100-500 arası gelir dilimindeki hane sayısı 1.680, 500-1.000 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 1.080, 1.000-2.000 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 1.189, 2.000-3.000 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 375, 3.000-4.000 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 109, 4.000-5.000 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 43, 5.000-6.000 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 17, 6.000-7.000 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 10, 7.000-8.000 gürüş arası gelir dilimindeki hane sayısı 6 ve 8.000 gürüş ve yukarısında gelire sahip olan hane sayısı 8'dir.

Geliri olmayan hane sayısı kırsal kesimde 11 hane, kaza merkezinde 147 hanedir. Elde edilen rakamlara göre, kaza merkezindeki hanelerin gelir dilimi aralığı 0-2.000 gürüş arasında yoğunlaşmaktadır. 8.000 gürüş ve yukarısında gelire sahip olan haneden 5'i kaza merkezinde, 3'ü kırsal kesimde bulunmaktadır. Kırsal kesimde hanelerin gelir dilimi aralığı ise 100-4.000 gürüş arasında yoğunlaşmaktadır. Kırsal kesim nüfusunun, kaza merkezindeki nüfusa nispetle daha yüksek gelir getiren dilimlerde yer aldığını söylemek mümkündür.

Tablo verileri doğrultusunda haneleri gelirlerine göre; 1.000 gürüşten yukarı gelire sahip olanları zengin, 100-1.000 gürüş arası gelire sahip olanları orta halli ve 100

guruşun altında gelire sahip olanları fakir olarak ayırabiliriz. Bu ayrıma göre, kazada 1.000 guruşu aşan gelire sahip hane sayısı 1.757 hane, 100-1.000 guruş arası gelire sahip hane sayısı 2.760 hane ve 100 guruşun altında gelire sahip hane sayısı 133 hanedir. Bu verilerden hareketle, kazada orta halli kesimin ağırlıkta olduğunu söyleyebiliriz.

3.2.4.3 Gelir - Vergi İlişkisi

Antalya kazası yerleşim birimlerine ait temettuat defterleri verilerine göre toplam vergi 538.085 guruş olarak tespit edilmiştir. Toplam vergi içinde hane başına düşen ortalama vergi miktarı yerleşim birimleri itibariyle aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 51

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Hane Başına Düşen Vergi Miktarı (Kuruş) (1844)

Yerleşim Birimleri	Toplam Vergi	Hane Sayısı	Hane Başına Düşen Vergi Miktarı
Köyler			
Yazır karyesi	20.268	99	204,7
Sülekler karyesi	7.869,5	62	126,9
Karcıbayırı Şerefeddin köyü	1.597,5	20	79,8
Kındıra karyesi	425,5	17	25
Ekşili köyü	3.055,5	47	65
Ali Fahreddin Kebir köyü	25.880,5	114	227
Çağlak köyü	4.655	42	110,8
Simandır karyesi	6.307,5	34	185,5
Geyikbayırı karyesi	2.511,5	22	114,1
Sekellü karyesi	2.174	13	167,2
Ali Fahreddin Sağır köyü	36.981,1	135	273,9
Karataş karyesi	5.771,5	29	199
Kargılık karyesi	1.349,5	10	134,9
Akkilise karyesi	5.315	27	196,8
Duacı köyü	900	7	128,5
Çaykenarı karyesi	14.549,5	62	234,6
Sekici karyesi	17.525,5	139	126
Belek karyesi	4.583,5	36	127,3
Yaka köyü	1.644	3	548
Solak karyesi	6.751	41	164
Bağçe karyesi	1.054	24	43,9
Güzar karyesi	1.758,5	11	159,8
Hisarçandır karyesi	3.827,5	53	72,2
Yalınkebir karyesi	13.966,5	68	205,3
Asıkaramanlı köyü	4.287,1	33	129,9

Örgünlü karyesi	6.581	47	140
Çitdibi köyü	539,5	9	59,9
Osmanhalifeler karyesi	3.690	24	153,7
Beğeş karyesi	10.793,3	43	251
Duraliler karyesi	4.684,5	27	173,5
Baltan karyesi	10.850,6	85	127,6
Alaylı karyesi	1.687	18	93,7
Yarbaş Çandır karyesi	3.583,3	50	71,6
Çakırlar karyesi	12.463	104	119,8
Varsak köyü	6.475	64	101,1
Garibce karyesi	16.652,5	65	256,1
Karaman karyesi	8.839	65	135,9
Fığla köyü	20.983,5	145	144,7
Küçükbalıklı köyü	17.959	72	249,4
Oran karyesi	15.789	77	205
Bıyıklı karyesi	2.344	37	63,3
Çam karyesi	435	8	54,3
Dere karyesi	6.543,9	37	176,8
Zeytün karyesi abdal taifesi	5.220	79	66
Zeytün karyesi	995	12	82,9
Kızıllı karyesi	339	3	113
Endiye karyesi	427	3	142,3
Doyran köyü	7.164,5	59	121,4
Endiye köyü	8.090,5	82	98,6
Beyrebucak/Direvli k.	7.527,5	57	132
Enhar Çiftliği köyü	5.241	43	121,8
Karaçalı karyesi	2.490	30	83
Kışla Karyesi	12.961,3	126	102,8
Köyler Toplam	396.357,6	2.619	151,3
Çiftlikler			
Köseler Çiftliği	5.401,5	30	180
Yuda Çiftliği	11.801	48	245,8
Garkın (Kargın) Çiftliği	8.768	41	213,8
Kemerağzı Çiftliği	5.478,3	30	182,6
Hurma Çiftliği	6.218,5	46	135,1
Uncalı Çiftliği	2.238,5	25	89,5
Kundu Çiftliği	6.262,5	54	115,9
Zivind Çiftliği	24.519,1	96	255,4
Mandıralar Çiftliği	4.493	49	91,6
Dumanlar Çiftliği	1.351,5	14	96,5
Çukurca Çiftliği	4.271	21	203,3
Karakapu Çiftliği	4.605	30	153,5
Leylek Çiftliği	5.972,5	37	161,4
Çiftlikler Toplam	91.380,4	521	175,3
Mahalleler			
Kirişçiler Mahallesi	157	13	12
Elmalı Mahallesi	40	7	5,7
Divanepiri Mahallesi	396	20	19,8
Tahılazarı Mahallesi	451	19	23,7

Arap Mescidi Mahallesi	411	34	12
Aşıkdoğan Mahallesi	960	56	17,1
Keçiyalı Mahallesi	780	38	20,52
Ahıkızı Mahallesi	741	32	23,1
Sağırbey Mahallesi	1.182	70	16,8
Karadağı Mahallesi	265	15	17,6
Cami-i Atik Mahallesi	666	48	13,8
Meydan Mahallesi	3.975,5	113	35,1
Cadiş Bahçesi Mahallesi	150	4	37,5
Cellahkara Mahallesi	243	13	18,6
Demirci Süleyman Mh.	1.893,5	94	20,1
Kızılharim Mahallesi	784,5	21	37,3
İskender Çelebi Mh.	543	29	18,7
Takiyyeci Mustafa Mh.	1.656	65	25,4
Urban Mahallesi	596	24	24,8
Babadoğan mh. (Ermeni)	95	9	10,5
Gebiz A. Aşağıoba mh.	6.887	56	122,9
Martan A. Yetimler mh.	3.069	26	118
Kızılsaray Mahallesi	2.446,5	117	20,9
Eğdirhasan Mahallesi	714	47	15,1
Hacıbalban Mahallesi	725	33	21,9
Şeyhsancağı Mahallesi	646,5	21	30,7
Balibey Mahallesi	1.496	65	23
Makbulağa Mh. (Rum)	4.482	187	23,9
Tuzcular Mahallesi	640	43	14,8
Şehr-i Karakoyunlu Mh.	759,5	12	63,2
Hattabsüleyman mh.	600	28	21,4
Makbuleağa Mahallesi	70	3	23,3
Cami-i cedid (Reaya)	335	13	25,7
Babadoğan mh. (Reaya)	5.261	187	28,1
Sofular Mahallesi	2.360	59	40
Sofular mh. (Ermeni)	3.538	14	252,7
Asmadalı mahallesi	332	33	10
Mahalleler Toplam	50.347	1.668	30,1
GENEL TOPLAM	538.085	4.808	111,9

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo değerlerinde de görüleceği üzere, kaza genelinde hane başına düşen ortalama vergi tutarı 111,9 guruştur. Köyler 151,3 guruş ve çiftlikler 175,3 guruş ile kaza genel ortalamasının oldukça üzerinde iken, mahallelerdeki tutar 30,1 guruş olup genel ortalamanın oldukça altındadır. Bu durum, tarımsal ve hayvansal faaliyetlerin

kırsal kesimdeki ağırlığı ve dolayısıyla öşür ve adet-i ağnam vergi paylarının kırsal kesimde daha yüksek oluşundan ileri gelmektedir. Yerleşim birimlerinde hane başına düşen vergi miktarlarının birbirine yakın olmadıkları görülmektedir. Tüm yerleşim birimleri içinde, hane başına düşen vergi ortalamasının en yüksek olduğu yer 548 guruş ile Yaka köyü, en düşük olduğu yer ise 5,7 guruş ile Elmalı mahallesidir.

Kazada, toplam verginin % 3'lük kısmını ödeyen gayr-ı müslim kesimin hane başına düşen ortalama vergi tutarının en yüksek olduğu yer 252,7 guruş ile Sofular Ermeni mahallesi, en düşük olduğu yer ise 10,5 guruş ile Babadoğan Ermeni mahallesidir.

Aşağıda yer alan tabloda, kazadaki toplam gelir ve toplam vergi değerleri oranlanarak vergi-gelir ilişkisi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 52

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerinde Toplam Gelirde Toplam Verginin Payı (Yüzde) (1844)

Yerleşim Birimleri	Toplam Gelir	Toplam Vergi	Verginin Gelirdeki Payı (%)
Köyler			
Yazır karyesi	157.606	20.268	13
Sülekler karyesi	64.199,9	7.869,5	12
Karcıbayırı Şerefeddin köyü	18.867	1.597,5	8
Kındıra karyesi	8.551,5	425,5	5
Ekşili köyü	39.555	3.055,5	8
Ali Fahreddin Kebir köyü	198.909	25.880,5	13
Çağlak köyü	57.809,5	4.655	8
Simandır karyesi	60.566,4	6.307,5	10
Geyikbayırı karyesi	21.150	2.511,5	12
Sekellü karyesi	18.390	2.174	12
Ali Fahreddin Sağır köyü	315.767,5	36.981,1	12
Karataş karyesi	46.319,5	5.771,5	12
Kargılık karyesi	11.302,5	1.349,5	12
Akkilise karyesi	45.731	5.315	12
Duacı köyü	10.000	900	9
Çaykenarı karyesi	115.757	14.549,5	13
Sekici karyesi	115.522,5	17.525,5	15
Belek karyesi	33.079	4.583,5	14
Yaka köyü	4.883	1.644	34
Solak karyesi	66.512	6.751	10
Bağçe karyesi	12.900	1.054	8
Güzar karyesi	17.850	1.758,5	10
Hisarçandır karyesi	31.248	3.827,5	12

Yalınkebir karyesi	101.826,5	13.966,5	14
Asıkaramanlı köyü	38.226	4.287,1	11
Örgünlü karyesi	56.112	6.581	12
Çitdibi köyü	4.650	539,5	12
Osmanhalifeler karyesi	29.885	3.690	12
Beğeş karyesi	77.707,5	10.793,3	14
Duraliler karyesi	41.363	4.684,5	11
Baltan karyesi	90.518	10.850,6	12
Alaylı karyesi	13.147	1.687	13
Yarbaş Çandırlı karyesi	32.141	3.583,3	11
Çakırlar karyesi	145.742,5	12.463	9
Varsak köyü	62.990	6.475	10
Garibce karyesi	205.294	16.652,5	8
Karaman karyesi	92.774,5	8.839	10
Fıgla köyü	221.128,5	20.983,5	9
Küçükbalıklı köyü	177.828	17.959	10
Oran karyesi	122.465	15.789	13
Bıyıklı karyesi	29.499	2.344	8
Çam karyesi	8.720	435	5
Dere karyesi	46.567	6.543,9	14
Zeytün karyesi abdal taifesi	38.638	5.220	14
Zeytün karyesi	18.560	995	5
Kızıllı karyesi	4.395	339	8
Endiye karyesi	3.485	427	12
Doyran köyü	59.074	7.164,5	12
Endiye köyü	64.570	8.090,5	13
Beyrebucak/Direvli k.	37.950	7.527,5	20
Enhar Çiftliği köyü	55.158,5	5.241	10
Karaçalı karyesi	38.932,5	2.490	6
Kışla Karyesi	112.418,4	12.961,3	12
Köyler Toplam	3.504.242,2	396.357,6	11
Çiftlikler			
Köseler Çiftliği	46.483,5	5.401,5	12
Yuda Çiftliği	80.390	11.801	15
Garkın (Kargın) Çiftliği	66.603	8.768	13
Kemerağzı Çiftliği	55.466	5.478,3	10
Hurma Çiftliği	65.438,8	6.218,5	10
Uncalı Çiftliği	21.401,7	2.238,5	10
Kundu Çiftliği	54.733,1	6.262,5	11
Zivind Çiftliği	164.411,6	24.519,1	15
Mandıralar Çiftliği	52.980,6	4.493	8
Dumanlar Çiftliği	11.907	1.351,5	11
Çukurca Çiftliği	40.095	4.271	11
Karakapu Çiftliği	47.960	4.605	10
Leylek Çiftliği	56.836,4	5.972,5	11
Çiftlikler Toplam	766.703	91.380,4	12
Mahalleler			
Kirişçiler Mahallesi	2.190	157	7
Elmalı Mahallesi	1.350	40	3
Divanepiri Mahallesi	29.862	396	1
Tahılpazarı Mahallesi	6.160	451	7
Arap Mescidi Mahallesi	7.470	411	6

Aşıkdoğan Mahallesi	15.255	960	6
Keçiyalı Mahallesi	18.480	780	4
Ahıkızı Mahallesi	13.030	741	6
Sağırbey Mahallesi	22.925	1.182	5
Karadağı Mahallesi	13.718	265	2
Cami-i Atik Mahallesi	20.002	666	3
Meydan Mahallesi	43.232,5	3.975,5	9
Cadiş Bahçesi Mahallesi	2.380	150	6
Cellahkara Mahallesi	4.510	243	5
Demirci Süleyman Mh.	29.265	1.893,5	6
Kızılharim Mahallesi	6.930	784,5	11
İskender Çelebi Mh.	9.780	543	6
Takiyyeci Mustafa Mh.	15.940	1.656	10
Urban Mahallesi	6.410	596	9
Babadoğan mh. (Ermeni)	2.450	95	4
Gebiz A. Aşağıoba mh.	53.380,5	6.887	13
Martan A. Yetimler mh.	23.680	3.069	13
Kızılsaray Mahallesi	30.313	2.446,5	8
Eğdirhasan Mahallesi	8.856	714	8
Hacıbalban Mahallesi	29.947	725	2
Şeyhsancağı Mahallesi	5.711	646,5	11
Balibey Mahallesi	30.790	1.496	5
Makbulağa Mh. (Rum)	133.033	4.482	3
Tuzcular Mahallesi	14.364	640	4
Şehr-i Karakoyunlu Mh.	5.125	759,5	15
Hattabsüleyman mh.	13.896	600	4
Makbuleağa Mahallesi	990	70	7
Cami-i cedid (Reaya)	7.250	335	5
Babadoğan mh. (Reaya)	105.315	5.261	5
Sofular Mahallesi	20.260	2.360	12
Sofular mh. (Ermeni)	14.500	3.538	24
Asmadalı mahallesi	11.340	332	3
Mahalleler Toplam	2.068.829	50.347	2
GENEL TOPLAM	6.339.774,2	538.085	8

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablo verilerine göre, Antalya kazası genelinde toplam verginin toplam gelir içindeki payı % 8'dir. Kazada, hanelerin elde ettiği toplam gelirin ortalama % 8'inin vergi ödemelerine gittiği görülmektedir. Tarımsal ve hayvansal faaliyetlerin ağırlıkta olduğu kırsal alanda vergi yükü payı kaza merkezine göre yüksektir. Buna göre, çiftliklerin payı % 12, köylerin payı % 11 olup kaza genel ortalamasının üzerindedir. Zenaat ve ticaret faaliyetlerinin ağırlıkta olduğu kaza merkezinde ise vergi yükü payı %

2 olup, genel ortalamanın oldukça altındadır. Verginin gelirdeki payının en yüksek olduğu yer % 34'lük bir payla Yaka köyü iken, en düşük olduğu yer % 1'lik bir payla Divanepiri mahallesidir. Bu verilerden hareketle, kırsal kesimde toplam gelirden vergilere ödenen payın yüksek olduğunu ve yerleşim birimleri itibariyle toplam gelir ve toplam vergi arasında bir paralelliğin bulunmadığını söyleyebiliriz.

Kazadaki gayr-ı müslim kesimin vergi yükü payları içinde en yüksek payın % 24'lük bir payla Sofular Ermeni mahallesine, en düşük payın ise %3'lük bir payla Makbuleağa Rum mahallesine ait olduğu görülmektedir.

3.2.5 Sanayi, Ticaret, Ulaşım Ve Haberleşme

3.2.5.1 Sanayi

Klasik dönemde Osmanlı ekonomisini yönlendiren anlayışın temelinde, devletin ve toplumun tüm katmanlarının ihtiyaçlarının karşılanması yatmaktadır. İktisadi faaliyetin hedefi, üretilen mal ve hizmetlerin öncelikle yerel düzeyde ihtiyaçları karşılaması, sonrasında ise kademe kademe tüm toplumun ihtiyaçlarını karşılaması olarak görülmüştür.³⁷⁶

Sanayi sektörü için de geçerli olan bu provizyonist anlayış doğrultusunda Osmanlı sınaî üretimini, kırsal alanda yaşayan nüfusun kendi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak yaptıkları üretim ve kentlerde esnaf tarafından piyasaya dönük olarak yapılan üretim oluşturmuştur. Sınaî sektörünün temelini oluşturan küçük sanayide deri işlemeciliği, ipekli ve yünlü dokumacılık, pamuklu dokumacılık önde gelmiştir. Esnaf teşkilatının elinde olan bu sanayi tarım ve hayvancılık sektörleriyle yakın ilişki içinde olmuştur. Devletin bizzat organize edip elinde tuttuğu gemi inşa sanayii ise büyük sanayi için örnek verilebilir.³⁷⁷

18. yüzyılda Avrupa'nın içinde bulunduğu devinim sürecinin oldukça gerisinde kalan Osmanlı'da, mevcut toplum yapısının çözülmekte gecikmesi, bilgi beceri sahibi işgücünün oluşmasını, teknolojik transfer için gerekli düşün ortamının gelişmesini

---

³⁷⁶ Genç, s.68

³⁷⁷ Tabakoğlu, s.222

engellemiştir.³⁷⁸ Birikimlerin, ziraat veya sanayide gelişmeye uygun yatırımlara dönüşme imkanları kısıtlı kalmıştır. Sanayi ve imalat sektöründe, devlet destekli esnaf örgütlerinin sıkı ve dayanışmacı yapısı, ziraatte, miri toprak sisteminin kapitalist tipte bir gelişme yaratacak yatırımlara elverişli olmayışı ve 18. yüzyıl sonlarındaki savunma savaşlarının artan mali yükü Osmanlı ekonomisi için olumsuz bir tablo yaratmıştır.³⁷⁹

19. yüzyıl'da, devletin sınai alanda bir takım girişimlerde bulunduğu görülmektedir. 1830'larda Osmanlı sanayi sektöründe ilk kez buharlı makinelerin kullanılmaya başlandığı bir çok fabrika kurulmuştur. Ordu için elbise, ayakkabı, fes, mühimmat benzeri mamullerin imal edilmesi amacıyla kurulan ve hemen hepsi devlete ait olan bu fabrikalar için herhangi bir koruma söz konusu olmamıştır. Sayıları ve kapasiteleri giderek çoğaltılan bu fabrikalardan bazılarının üretim kapasitelerinin 1830'lu yılların sonundan itibaren devletin ihtiyacını aşmasıyla birlikte kalan kısım serbest pazarda satılmaya başlanmıştır. Sınai yatırımların genişlemesi 1840'lı yıllarda da hızlanarak devam etmiştir. Ancak, 1861 senesinde imzalanan ticaret antlaşmasına kadar provizyonist ve fiskalist yaklaşımda bir değişme söz konusu olmamıştır. İthal gümrüklerinin % 5 gibi düşük ve ihraç gümrüklerinin % 12 gibi yüksek bir oranda tutulduğu, fiskalizm ile birlikte güçlü bir provizyonizm örneği teşkil eden 1838 ticaret antlaşmasının aksine, 1861'deki antlaşmayla birlikte, ithal gümrükleri % 5'ten % 8'e çıkarılmış, ihraç gümrükleri ise % 12'den % 8'e indirilmiştir. 1869'da ihraç gümrük oranının % 1'e çekilmesi ve o tarihten itibaren bu had içinde tutulacağına kararlaştırılması, provizyonizmin terk edildiği ve ihracatın arzu edilir bir faaliyet olarak algılanmaya başlandığını gösteren önemli bir değişme olmuştur.³⁸⁰

19. yüzyılda imzalanan ticaret antlaşmaları, Osmanlı tarımının geçimlik yapısını çözmüş, provizyonist klasik Osmanlı iktisadi anlayışı parasallaşmış, pazar göstergeleri ve piyasa güdöleri kapalı Osmanlı ekonomisini dış pazara açmış, üreticide "tevekkül" düşüncesinin yerini, "kazanç" düşüncesi almaya başlamıştır.³⁸¹ Yüzyıl sonlarına doğru, sanayi alanında esnaf teşkilatlandırılarak simkeşler, debbağlar, saraçlar,

---

³⁷⁸ Zafer Toprak, "Osmanlı Devleti ve Sanayileşme Sorunu", **Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi 5.Cilt**, İstanbul: İletişim Yayınları, 1985, s.1343

³⁷⁹ Genç, s.91

³⁸⁰ Genç, ss.93-94

³⁸¹ Toprak, "Osmanlı Devleti ve Sanayileşme Sorunu", s.1341

kumaşçılar, dökümcüler ve demirciler şirketleri kurulmuş ve sanayi mektepleri açılmıştır.³⁸²

Avrupa'daki Sanayi Devrimi'nin Osmanlı'ya olumsuz yansımalarının, Osmanlı sanayiinin çöküşe uğradığı şeklinde algılanmaması gerektiğine yönelik bazı görüşlere burada yer vermek gerekmektedir. Hammadde ve pazar arayışı içinde olan Avrupa'nın Osmanlı Devleti üzerindeki emellerini gerçekleştirmeye yönelik girişimleri ve Osmanlı Devleti'nin iktisadi ve askeri açıdan içinde bulunduğu durum Osmanlı Devleti'ni çöküşe doğru götürüyor olsa da, Osmanlı imalatçıları, başlangıçtaki olumsuz dalgayı atlatıp, yeni sürece ve değişen şartlara intibak etme gayreti içinde olmuşlardır. 1870'den 1914'e kadar bir çok sanayi dalında üretim hem ülke içi satışlar açısından hem de ihracat olarak genişlemiştir.³⁸³ Dokuma üretimi varlığını sürdürmüş, ithal kumaş tüketimi sınırlı kalmıştır. Ayrıca, ihracata yönelik halıcılığın da önemi artmış ve yaygınlaşmıştır.³⁸⁴ Osmanlı'nın 19. yüzyılda izlemiş olduğu liberal dış ticaret politikası tüm çarpıklıklarına rağmen iktisadi bir gelişmeye yol açmıştır. Nitekim, 1820-1914 arası dış ticaret hacmindeki büyüme de bu gelişmeye dayandırılmaktadır.³⁸⁵

Denilebilir ki; 18. ve 19. yüzyıllarda, Avrupa'nın içinde bulunduğu gelişim ve dönüşüm sürecinde, Osmanlı Devleti de sabit bir konumda kalmamış, bir takım faktörlerin etkisiyle, zamana, bölgelere ve sektörler göre bazen genişleyen, bazen daralan, bazen de değişmeyen unsurları ile oldukça kompleks bir değişme tablosu çizmiştir.³⁸⁶

Osmanlı sanayisinin 18. ve 19. yüzyıllardaki durumuna yönelik kısaca yer verdiğimiz bilgilerin ardından, 19. yüzyıl'da, Osmanlı Devleti'nin sancak merkezlerinden biri olan Antalya kazasında sanayiye yönelik olarak yapmış olduğumuz tespitlere yer verilecektir.

Temettuat defterleri verileri doğrultusunda edinebildiğimiz bakış açısına göre, kazadaki sanayi yapısını provizyonist, klasik Osmanlı iktisadi anlayışının

---

³⁸² Tabakoğlu, s.233

³⁸³ Quataert, "19. Yüzyıla Genel Bir Bakış, Islahatlar Devri 1812-1914", ss.1001-1002

³⁸⁴ Tabakoğlu, s.231

³⁸⁵ Toprak, "Osmanlı Devleti ve Sanayileşme Sorunu", s.1344

³⁸⁶ Genç, s.226

şekillendirdiğini belirtebiliriz. Temettuat defterlerinden tespit ettiğimiz mesleklere bakıldığında kazadaki sanayi durumuna yönelik detaylar da ortaya çıkmaktadır. Buna göre; kazada varolan sanayi ürünlerini işleyen küçük ölçekli işletmeler debbağ, semerci, kazaz, boyacı, mutaf, yorgancı, çulha, bezzaz, yemenici, peştemalci, terzi, pabuşcu, çizmeci, çilingir, dülger, doğramacı, hatabcı, hasırcı, sepetci, attar, helvacı, ekmekci, uncu, tahinci, kadayıfçı, sakızcı, mumcu, yağcı, değirmenci, kalafat, kürek kaplayıcı, demirci, bakırcı, kömürcü, kireççi, kiremitçi, çömlekçi esnafından oluşmaktadır.³⁸⁷ Bu mesleklere bakıldığında, kazadaki küçük ölçekli sınai üretimin diğer sektörlerle ve kazanın bulunduğu coğrafya ile arasındaki ilişki de görülebilmektedir.

Kazadaki dokumacılık faaliyetinin hammaddesinin tarımsal ve hayvansal üretimden sağlandığı yer verdiğimiz mesleklerden anlaşılmaktadır. Kazada çulha, kazaz, mutaf, hallaç, bezzaz gibi dokumacılıkla ilgili mesleklerin yaygınlığı, daha önce de bahsettiğimiz üzere, kazada sayıca fazla olan küçükbaş hayvan varlığı ve penbe, harir, kendir gibi ürünlerin tarımının yapıyor oluşu ile açıklanabilir. Yine, hammaddesini kazadaki hayvan varlığının oluşturduğu bir diğer zenaat kolu da debbağlıktır. Üretimi yapılan sınai bitkilerden bir diğeri olan sisamın da tahinciliğin hammaddesini oluşturduğunu belirtmek gerekir.

Antalya'nın, Akdeniz kıyısında, ormanlık ve toprak yapısı itibariyle kalkerli bir coğrafyada bulunuyor olmasının da kaza esnafının faaliyetlerine yön verdiği görülmektedir. Çömlekçi, kireççi, bakırcı, kömürcü, demirci, kiremitçi gibi mesleklerin varlığı kazanın bulunduğu coğrafyaya dayandırılabilir. Kürek kaplayıcılık, kalafat gibi meslekleri ise Antalya'nın bir kıyı kenti olması özelliğinden kaynaklı olarak var olan iş kollarına örnek gösterebiliriz. 9 Mayıs 1819 tarihli bir belgede, Antalya iskelesinde gemi yapıldığı ve kullanılacak kereste ve istihdam edilen marangozlardan bahsedilmekte olup,³⁸⁸ bu bilgiden de kazanın bulunduğu coğrafyanın iş kollarıyla ilişkisini görmek mümkündür. Kazadaki dülger, doğramacı, hatabcı esnafın varlığının da kazanın geniş ormanlara sahip oluşundan ileri gelmekte olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim, bu yöreden farklı yerlere yapılan kereste sevkiyatı ve kereste kaçakçılığına dair pek çok belgeden keresteciliğin kazada önemli bir faaliyet alanı olduğu

³⁸⁷ Bknz. Tablo No: 67, s.250

³⁸⁸ BOA. C.BH., 206-964, 9 Mayıs 1819

anlaşılmaktadır.³⁸⁹ Gelirler bölümünde de yer vereceğimiz üzere, incelemeye tabi tuttuğumuz temettuat defterlerinde de farklı mesleklerdeki hane reislerinin kerestecilikten yan gelir elde ettiklerine yönelik kayıtlar mevcuttur.

1844 senesi verilerini içeren temettuat defterlerinden edindiğimiz tespitler, 1869 tarihli Konya Vilayet Salnamesi'nde edindiğimiz tespitlerle de örtüşmektedir. Kazadaki sanayiye yönelik olarak 1869 tarihli salnameden edinilen bilgilere göre, kazadaki sanayi ürünleri olarak, bezir, susam ve zeytinyağı, a'la ipekli gömleklik bez ve adi bez, kilim, seccade dokumacılığı, her türden haffafiye, debbağiyeye ürünleri ve epeyce harir üretiminin mevcut olduğu görülmektedir. Yine aynı salnamede, kazadaki sınai üretime yönelik olarak, 1 debbağhane, 1 yağhane, 1 kiremithane, 7 değirmen tespit edilmiştir.³⁹⁰

Genel olarak Antalya'da da yaygın olduğu görülen dokuma sanayi bilindiği üzere, Avrupa'nın sanayileşmesinde öncü sektör olmuştur. Pamuk ise, Avrupa'nın sanayileşmesinde etkili olan dokuma sektörünün en önemli hammaddesini oluşturmuştur. Amerikan iç savaşının, Avrupa'da ihtiyaç duyulan ham pamuğun Amerika'dan karşılanmasını güçleştirmesi, 19. yüzyıla kadar Osmanlı Devleti'nin önemli bir ihraç malı olan ancak daha sonra Amerikan ve Mısır pamuğu ile rekabet karşısında üretimi ve ihracatı gerileyen pamuğun üretim ve ihracatında yeniden bir canlanma yaratmıştır.³⁹¹

Yabancı sermaye, Osmanlı topraklarında sınai bitkilerinin daha yaygın bir şekilde yetiştirilmesi için büyük çabalar içinde olmuştur. Hammadde arayışı içindeki Avrupa'nın, pamuk üretimini teşvikiyle, pazar için üretimin en azından bazı bölgelerde köklü bir şekilde yerleştiği söylenebilir. Pamuk üretimini yaygınlaştırma çabaları Osmanlı topraklarında özellikle pamuk üretimine elverişli Batı Anadolu, Çukurova, Selanik, Suriye kıyıları ve Doğu Anadolu gibi yöreleri kapsamış olmakla birlikte, Batı Anadolu kapitalist gelişmelere açılma açısından diğer yerlerden önde olmuştur.³⁹² Her

³⁸⁹ BOA. C.NF., 43-2131, 23 Mart 1846; BOA. A.MKT., 69-82, 7 Mart 1847; BOA. A.MKT.MVL., 4-85, 19 Nisan 1847; BOA.A.MKT.MHM., 144-23, 30 Ekim 1858; BOA. A.MKT. UM., 334-79, 23 Kasım 1858; BOA. A.MKT.MHM., 278-42, 27 Eylül 1863; BOA. BEO. 582-43595, 4 Şubat 1895

³⁹⁰ **Konya Vilayeti Sal-namesi / 1869 Konya Yıllığı**, ss.135-136

³⁹¹ Güran, **19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı**, s.51

³⁹² Orhan Kurmuş, **Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi**, 3. Baskı, Ankara: Savaş Yayınları, 1982, ss.69-71

ne kadar elimizde 19. yüzyıl Antalya'sında pamuk üretim ve ihracatına yönelik istatistiki rakamlar mevcut olmasa da, pamuk üretiminin dokumacılığın önemli hammaddelerinden biri olarak, Antalya'da yerel ihtiyaçları karşılama yanısıra, kaza dışına ihracatın da söz konusu olduğunu belirtebiliriz.³⁹³

Antalya'da yetiştirilen sınai bitkilerden daha önce "tarımsal üretim" bölümünde bahsetmiştik. Temettuat verilerine göre 1844 senesi itibariyle toplamda 245.960 guruşluk bir değeri bulan sınai bitkiler üretimi içinde susamın (sisam) % 64, pamuğun (penbe) % 21, tütünün (duhan) % 11, kendirin % 2 ve asfurun % 2'lik bir paya sahip olduğu tespit edilmiştir.

Sınai bitkiler üretimi içinde % 11'lik bir paya sahip olan tütün üretimi, kazadaki ürün çeşitliliğine de bir örnek teşkil etmektedir. Tütünle ilgili olarak burada kazadaki tütün rejisiyle ilgili karşılaştığımız belgelerden edindiğimiz tespitlere de yer vermek yararlı olacaktır.

Bilindiği üzere, Osmanlı Devleti'nde Reji Şirketi 14 Nisan 1884'te faaliyete geçmiştir. Bu şirket, şartnamesi gereğince anonim bir ortaklık olarak, süresi 1914 yılında sona ermek üzere 30 yıllık bir süre için kurulmuştur. Osmanlı Devleti'nde tüketilecek tütün Reji kapsamına alınmış, ihraç edilecek tütün serbest bırakılmıştır. Ancak, Reji'nin bir takım uygulamaları nedeniyle tütün ihracatçılarının işi zorlaştırılmıştır. Bu zorluklardan biri, ekim için ruhsat alma zorunluluğunun getirilmesi olup, bunun yanı sıra tütün ihracatçılarının ruhsat almak için bir takım bürokratik uygulamalarla uğraştırılması olmuştur. Osmanlı Devleti'nden aldığı yasal haklarla, Reji Şirketi kısa bir süre içinde etkinliğini arttırmıştır.³⁹⁴

Reji Şirketi'nin Antalya'daki varlığı ve uygulamalarına yönelik tespit edilen belgeler de yukarıda yer verdiğimiz bilgileri doğrulamaktadır. Bu belgelerden, 13 Şubat 1887 tarihli bir belgede, Antalya kazasındaki tütün üreticilerinin Reji Şirketinin çıkardığı zorluklara maruz kaldıkları görülmekte olup, bu zorlukların giderilerek,

---

³⁹³ BOA., C.BH., 64-3018, 30 Nisan 1815

³⁹⁴ Tiğınçe Oktar, "Osmanlı Devleti'nde Reji Şirketinin Kurulmasından Sonraki Gelişmeler", **Tütün Kitabı**, Editör: Emine Gürsoy Naskali, İstanbul: Kitabevi, 2003, ss.45-46

çiftçilerin tütünle ilgili nizamnameyi bilmemelerinden kaynaklanan hatalara düşmelerinin önlenmesi hususunda gerekenlerin yapılması bildirilmektedir.³⁹⁵

Konuyla ilgili 6 Haziran 1887 tarihli bir diğer belgede ise, Antalya’da tütünün Reji Şirketi tarafından düşük fiyata satın alınması, bazen de tütünün kötü olduğu gerekçesiyle yakılarak imha edilmesi neticesinde, yörede tütün üretimiyle uğraşan birkaç karye ahalisinin ziraati terk ettiğinden bahsedilmektedir.³⁹⁶ Ayrıca, 13 Kasım 1890 tarihli bir belgeden, Antalya’ya hariçten ve dahilden gelecek olan tenbakünün (tömbeki)* sarf ve satışının da Reji düzenine tabi olduğu görülmektedir.³⁹⁷

Belgelerden, Reji Şirketi memurlarının tütün kaçakçılığını önlemek amacıyla limana gelen sefinelerde denetim yaptıkları da görülmektedir. 2 Kasım 1887 tarihli bir belgeye göre, Antalya’daki bir Rus sefinesinin Reji memurları tarafından izinsiz olarak arama yapmaları şikayete konu olmuş ve yabancı devlet sefinelerinde arama yapmak isteyen Reji memurlarının önceden devlet konsolosluğuna haber vermeleri gerektiği bildirilmiştir.³⁹⁸ Aynı konuyla ilgili olarak 27 Mart 1888 tarihli belgede ise, Rus sefinesine Reji memurlarının Rus konsolosluğunun haberi olmaksızın girmiş olmalarının hukuka aykırı olması dolayısıyla, Rus tarafına tazminat ödenmesi ve ilgili memurların cezalandırılması talebinden bahsedilmektedir.³⁹⁹ 29 Mart 1888 tarihli bir diğer belgede ise, Reji memurları tarafından Rus sefinesinin Rus konsolosluğuna haber verilmeden arandığı iddiasının yapılan soruşturma neticesinde asılsız olduğunun anlaşıldığı bildirilmektedir.⁴⁰⁰

10 Nisan 1894 tarihli bir belgede, Antalya kazasına yerleştirilen Çerkez muhacirlerinin tütün ekimiyle uğraştıkları görülmektedir. Aynı belgeden anlaşıldığı kadarıyla, Çerkez muhacirlerinin, Türkçe lisanına ve devlet kanun ve nizamlarına aşina olmamalarından dolayı, 2 yıldan beridir ruhsatsız tütün ekme girişiminde buldukları gibi, ürettiklerinin kaydedilmesine de karşı koydukları görülmektedir. Bu muhacirlerin

³⁹⁵ BOA. DH.MKT., 1399-65, 13 Şubat 1887

³⁹⁶ BOA. DH.MKT., 1424-48, 6 Haziran 1887

* Tenbakü: (tömbeki) Nargile ile içilen tütün. Bknz., Devellioğlu, s.1077

³⁹⁷ BOA.DH.MKT., 1781-34, 13 Kasım 1890

³⁹⁸ BOA, DH.MKT., 1459-108, 2 Kasım 1887

³⁹⁹ BOA. DH.MKT., 1497-30, 27 Mart 1888

⁴⁰⁰ BOA. DH.MKT., 1497-69, 29 Mart 1888

Türkçeyi ve yasal hükümleri öğreninceye kadar haklarında istisnai muameleye devam edilmesinin kötü örnek teşkil edeceği ve bu sebeple hazineyi zarara uğratacağından dolayı bunun uygun olmayacağı, ayrıca kendilerine ya tütün yerine başka mahsul ekimiyle yetinmeleri ve yahut tütün hakkındaki nizami hükümlere uymalarının güzelce anlatılması bildirilmektedir. Muhacirlerin yine eskisi gibi davranmaya devam etmeleri halinde ise nizamname hükümlerinin tamamen uygulanacağını kendilerine kesin olarak anlatılarak tütün ekiminde serbest bırakılmaları ve içinde bulunulan sene ekiminin kaydettirilmesi hususunda ısrar edilmesinin istenmeyen olaylara meydan vereceği düşünülüyorsa da bahsi geçen sene için durumun müsamaha ile geçiştirilmesinin münasip olacağı beyan edilmektedir.⁴⁰¹ 18 Eylül 1894 tarihli bir diğer belgede ise, Reji kolcularının ettikleri tütünün denetlenmesine karşı koyan Çerkez muhacirlerine silahla müdahale edileceğinin bildirildiği görülmektedir.⁴⁰²

Yer verdiğimiz belgelerden de görüleceği üzere, Reji Şirketi'nin uygulamaları, Antalya'daki tütün üretimi ve üreticileri üzerinde de etkili olmuştur. Osmanlı Devleti ve tütün üreticileri açısından olumsuzluklara sebebiyet veren Tütün Rejisi, 1925 yılında 4 milyon Türk lirasına satın alınarak devletleştirilmiştir.⁴⁰³

3.2.5.2 Ticaret

Osmanlı Devleti'nde, iktisadi zihniyetin dayandığı prensipler doğrultusunda en önemli ve gerekli iktisadi faaliyet olarak tarım öncelikli olmuştur. Diğer iktisadi faaliyetleri de bu prensipler yönlendirmiştir. İktisadi amaçlar doğrultusunda hareket eden Avrupa'nın aksine, Osmanlı'nın ticarete bakışını iç piyasa talebinin karşılanması ve gelirci yaklaşım belirlemiştir. Devletin ticaret yollarının güvenliğini sağlama ve denetim altında tutma yönündeki uğraşlarının altında da bu yaklaşım yatmaktadır.⁴⁰⁴ Ticaretten elde edilen gümrük gelirlerinin devletin önemli gelir kalemlerinden biri olmasından dolayı, Osmanlı ekonomisinde geleneksel olarak ticaret serbestisi ve özellikle transit ve dış ticaretin geliştirilmesi bir ilke olarak benimsenmiştir.

⁴⁰¹ BOA. DH.MKT., 222-22, 10 Nisan 1894

⁴⁰² BOA. BEO., 477-35751, 18 Eylül 1894

⁴⁰³ Oktar, "Osmanlı Devleti'nde Reji Şirketinin Kurulmasından Sonraki Gelişmeler", s.55

⁴⁰⁴ İnalçık, "Ekonomik Zihniyet", s.82; s.87

Ticari faaliyetlerde tekeli eğilimlerin güçlenmesini, üretici ve tüketicinin zarar görmesini önlemeye yönelik bir denetim mekanizması da kurulmuştur.⁴⁰⁵

Doğu ve Batı ekonomilerini birbirine bağlayan ipek ve baharat yollarının Akdeniz'e ulaştığı bölge olarak Anadolu, Selçuklularda olduğu gibi Osmanlı döneminde de hem iç hem de dış ticaretin sürdürüldüğü önemli bir ticaret hattı olmuştur. Devlet sınırlarının en geniş olduğu dönemlerde, Karadeniz, Marmara, Ege Denizi ve Kızıldeniz'in birer iç deniz durumuna gelmiştir. Akdeniz'de büyük ölçüde ve Hind Denizi ve Basra Körfezi'nde de önemli düzeyde Osmanlı hakimiyetinin bulunuyor oluşu, Uzakdoğu ile Avrupa arası ticarete deniz ticaretinin yanı sıra kara ticaretinin de sürekli canlı kalmasını sağlamıştır.⁴⁰⁶ Osmanlı'nın Akdeniz'deki hakimiyeti kürekli kadirgalardan yelkenli kalyonlara geçiş sürecinde sarsıntıya uğrasa da, XVIII. yüzyıl başlarında Akdeniz'de Osmanlı hakimiyeti tekrar sağlanmıştır.⁴⁰⁷

Coğrafi Keşifler Çağı olarak adlandırılan ve 1400-1600 yılları arasındaki süreçte oluşan birikimi, iktisadi, ticari, bilimsel ve teknolojik açıdan değerlendirmeyi bilen Avrupa bu sayede, Asya denizciliğine karşı kesin bir üstünlük kazanmayı başarmıştır.⁴⁰⁸ 1600 ve 1800 arasında Osmanlı ticaret hacmi savaşlar ve karışıklıklar nedeniyle çok yavaş ve duraklamalarla gelişmiş, sonrasında ise hızlanmıştır. Devletin dünya ticaretindeki payı 1800'ün ilk döneminde keskin bir düşüşe uğrarken, bundan sonra çok daha yavaş bir seyir izlemiştir.⁴⁰⁹

Avrupa'nın Hindistan'a Akdeniz dışından ulaşması ve Akdeniz'in devre dışı kalmasıyla Osmanlı Devleti dünya ticaretindeki belirleyici rolünü kaybetmiştir. 17. ve 18. yüzyıllarda Akdeniz'deki Osmanlı limanları yine faaliyette olmaya devam etmiştir. Ancak, yeni durumda Batılıların bu limanlardan aldıkları malları transit ticaret konu

---

⁴⁰⁵ Tabakoğlu, s.234

⁴⁰⁶ Çelik, **Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl**, ss.94-95

⁴⁰⁷ Tabakoğlu, s.237

⁴⁰⁸ David Arnold, **Coğrafi Keşifler Tarihi**, Çev. Osman Bahadır, 3. baskı, İstanbul: Yöneliş, 2001, s.41

⁴⁰⁹ Charles Issawi, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Avrupa Ekonomisindeki Yeri (1600-1914)-Bazı Gözlemler ve Sorunlar", **Osmanlı ve Dünya-Osmanlı Devleti ve Dünya Tarihindeki Yeri**, Haz. Kemal H. Karpat, İstanbul: Ufuk Kitapları, 2000, s.162

olan mallar değil, bölgeden temin edilen hammadde oluşturmuştur. Osmanlı ticaretinin yönlendiricisi Merkantilizm gereği desteklenen batılı tüccarlar olmuşlardır.⁴¹⁰

Osmanlı Devleti'nde ticari faaliyetleri sürdüren kesim içinde, müslüman ve reaya tüccar grubu ile Hayriye, Avrupa ve müstemim tüccarlar grubu yer almaktadır. Müslüman ve reaya tüccar grubu az bir karla yerli esnaf tarafından imal edilen eşyanın ticaretini yapan grup olup, tüccardan ziyade esnafın bir kolu olarak görülebilir. Avrupa, Hayriye ve müstemim tüccarları ise dış ticaretle uğraşan grubu oluşturmaktadırlar. Avrupa tüccarları grubu, Osmanlı tebaasından olup, 1806'da kendilerine tanınan imtiyazla, Avrupa ile ticaret yapan gayr-ı Müslimlerin oluşturduğu gruptur. Hayriye tüccarları gurubu ise, müslüman tüccarların oluşturduğu grup olup, gayr-ı müslim tüccara tanınan imtiyazlı durumun müslüman tüccara da tanınmasıyla ortaya çıkmıştır. Müstemim tüccarlar ise yabancı devletler tebaasındaki tüccarların oluşturduğu grup olup, yabancı devletlere imtiyazlar verilmeye başlandığı andan itibaren Osmanlı topraklarında ticari faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.⁴¹¹

Osmanlı Devleti'nde iç ticaret, Selçuklarda olduğu gibi zenaat ve ticaret erbabının açık veya kapalı çarşılardaki dükkanlarında sürdürdükleri faaliyetlerden oluşmuştur. Çarşılar, Osmanlı kentlerinde ticari yaşantının sembolü niteliğinde olup, ortasında veya yanı başında da pazar yerleri yer almıştır. Ticari yaşam Osmanlılar döneminde disiplinli bir şekilde geliştirilmiş ve dükkan açıp sınai ve ticari faaliyette bulunma yetkisi denetim altında tutulmuştur.⁴¹²

Devlet, lonca sistemi içinde üretim sürecini, hammaddelerin dağıtımını, ürünlerin nitelik, nitelik ve fiyatını iç ticaret üzerindeki denetim mekanizması yoluyla gerçekleştirmiştir. Böylelikle, hammadde alımlarını yönlendiren, loncaların yeterli hammadde bulabilmeleri için ihracat yasakları koyan devlet, hem girdi ve çıktı fiyatları, hem de üretimin niceliğini denetlemiştir. Devlet iç ticareti, bölgesel ve bölgelerarası pazarlar veya tüccarlara imtiyaz satışları yoluyla denetimi altında tutmuştur. Anadolu'da köylerde ve kasabalarda her hafta kurulan bölgesel pazarlardaki ticari

---

⁴¹⁰ Çelik, *Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl*, s.99

⁴¹¹ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı-İngiliz İktisadi Münasebetleri I (1580-1838)*, Ankara: 1974, ss.71-73

⁴¹² Tabakoğlu, s.243

işlemlerden alınan pazar vergisi (bac-ı pazar) devletin önemli gelir kaynakları arasında yer almıştır. Devletin iç ticareten sağladığı bir başka gelir ise gümrük gelirleri olup, bu gelirleri özellikle büyük kentlerdeki ticari ve sınai işletmeleri, maden işletmeleri ve tekell maddelerinden sağlanan gelirler oluşturmuştur.⁴¹³

Osmanlı Devleti'nin ticarete bakış açısı, iç ve dış ticaretiyle ilgili yukarıda yer verdiğimiz genel değerlendirmelerin ardından, ticaret hususunda Antalya kazasına dair elde ettiğimiz tespitlere yer verilecektir.

Antalya, antik çağlardan itibaren hakimiyeti altında bulunduğu devletler açısından askeri ve ticari açıdan önemli bir liman kenti olmuştur. Antalya'nın Bizans hakimiyetinden Selçuklu hakimiyetine geçmesiyle, Akdeniz'de Türkler'e bir kapı açılmıştır. Selçuklular, kentte ithalat ve ihracat emniyet altına almış ve kente yerleştirilen tüccar ve sermayedarlarla ticari faaliyetleri bir düzen altına alınmıştır. Bunun dışında, Antalya limanı oluşturulmaya başlanan Türk donanmasına da bir üs olmuştur. Selçuklular döneminde, korsan ve eşkıya saldırılarında zarar gören tüccarların mallarının hazineden tazmin edilmesi, kervan yollarının emniyeti ve yolcuların istirahati için pek çok önlemin alınmış olması ve kervan yollarında kurulan kervansaraylar, Selçukluların bu yöredeki ticarete verdikleri önemi gösterir niteliktedir.⁴¹⁴

Doğal bir limana sahip olan Antalya, Osmanlılar döneminde de askeri ve ticari açıdan önemini korumuştur. Kent, Anadolu'dan ve kentin hinterlandından gelen veya buralara ulaştırılacak malların ticaretinin sağlandığı, kısacası hem iç hem de dış ticarete konu faaliyetlerin sürdürüldüğü bir liman kenti olmuştur.

Daha önce de belirttiğimiz üzere, kentin bulunduğu konum itibarıyla burada yetiştirilen tarımsal ve hayvansal ürünler, madencilik ve ormancılık ürünleri kentteki sınai ve ticari faaliyetlerin yönlendirici unsurunu oluşturmuştur. Böylelikle kentte, farklı sınai faaliyet dallarının gelişmesi ve bu sınai üretimin etrafında ticari faaliyetin organize olabilmesi mümkün olmuştur. Temettuat defterleri verilerine göre, sınai ve ticari faaliyetlerle uğraşanlar içinde, zenaat esnafının yanı sıra, Avrupa tüccarı, Avrupa tüccarı hizmetkârı, tüccar, ticaretçi, tefeci ve çerçilerin yer aldığı görülmektedir. Toplam

---

⁴¹³ Aktüre, ss.62-63

⁴¹⁴ Turan, ss. 134-136

içinde % 24'lük bir paya sahip olan zenaat ve ticaretle ilgili meslekler kent merkezinde yoğunlaşmaktadır.⁴¹⁵

1812 senesi ilkbaharında Antalya'da bulunmuş olan İngiliz seyyah Beaufort, Antalya kıyılarında son zamanlara kadar ticaretin etkisinin pek duyulmadığından bahsetmektedir. Beaufort'un ifadesinden Antalya'daki ticaretin 19. yüzyıl başlarından itibaren etkili olmaya başladığı anlaşılmaktadır. Beaufort tespitlerinde, Osmanlı'nın provizyonist yaklaşımlarla ihracatı önlemesi hususu ve Osmanlı Devleti'nde sıklıkla yaşanan kaçakçılık sorununa da değinmiştir. Osmanlı yönetimindeki ülkelerin tamamında, tahıl ihracının ürüne el koyma ve kölelik gibi cezalarla yasaklanmış olmasına rağmen, yaptırımlardaki bu aşırı sertlikten kaynaklı olarak ortaya çıkan kaçakçılığın ticarete artan bir canlılık kazandırmaya yaradığını belirtmektedir. Beaufort, Antalya'da da bu durumun etkilerinin görülmeye başladığını, limanda bekleyen Rum teknelerine yüklenmek üzere iç kesimlerin uzak noktalarından bile develer, atlar ve eşekler ile her gün değişik mallar getirildiğini belirtmektedir.⁴¹⁶

Arşiv belgelerinden, Beaufort'un 19. yüzyıl başlarında gözlemlediği kaçakçılık faaliyetlerinin Antalya'da yüzyıl sonlarına kadar sürdüğü anlaşılmaktadır. 18 Mayıs 1830 tarihli bir belgede, Anadolu'da üretilen eşyanın yabancılara satılmasının yasak olmasına rağmen bu yasağa uyulmadığından bahsedilmektedir. Aynı belgede, bu gibi eşyanın "cihadiye" adıyla bir vergi alınarak İzmir İskelesi'nden ihracına müsaade olunması kararlaştırılmışsa da palamud ve zahire gibi nakli zor olan şeylerin yalnız İzmir yoluyla ihracının da zor oluşundan dolayı, vergisi alınmak kaydıyla Antalya ve havalisinden ihracına müsaade olunmasına karar verildiği görülmektedir.⁴¹⁷

Belgelerden anlaşıldığı kadarıyla, iç kesimlerden Antalya iskelesine gelen ve buradan başka yerlere gönderilen tuz, barut ve tütün kaçakçılığa konu mallar içinde yer almaktadır.⁴¹⁸ 30 Ekim 1899 tarihli bir belgeden Antalya'da ele geçirilen kaçak barutun

---

⁴¹⁵ Bknz. Tablo No: 67, s.250 ; Tablo No: 68, s.253

⁴¹⁶ Francis Beaufort, **Karamanya**, Çev. Ali Neyzi-Doğan Türker, Suna-İnan Kırac Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü Çeviri Dizisi: 1, s.131

⁴¹⁷ BOA. C.ML., 492-20001, 18 Mayıs 1830

⁴¹⁸ BOA. DH.MKT., 1449-106, 22 Eylül 1886

bedelinin Depo-yı Humayun'a teslim edildiğini öğrenmekteyiz.⁴¹⁹ Yüzyıl sonu itibariyle Antalya sahillerinde yasak eşya kaçakçılığının arttığı görülmektedir.⁴²⁰

Antalya'da ihracı yapılan ürünler içinde, buğday, arpa, pirinç, pamuk, peksimed, sadeyağ, odun, kömür, hayvan, top, mühimmat, kereste gibi ürünler yer almakta olup, bazı durumlar vesilesiyle zaman zaman bu ürünlere ihraç yasağı getirildiği de olmuştur. Bunun bir örneği 28 Mart 1847 tarihli bir belgede görülmektedir. Belgede, Avrupa'ya yapılan buğday ihracından dolayı buğday fiyatlarının yükseldiği ve bu nedenle ahalinin ihtiyacı olan buğday temin edilinceye kadar ihracatın durdurulması bildirilmektedir.⁴²¹ 7 Haziran 1891 tarihli bir başka belgede, veba-yı bakari hastalığı sebebiyle Bab-ı Ali'den izin alınmadıkça hayvan ve zahire ihracının yasak olduğu tebliğ edilmektedir.⁴²² 13 Ekim 1863 tarihli bir belgede ise, Antalyalı tüccar Zenayiroğullarının İskenderiye'ye götürülmek üzere kestikleri kerestelerin ihracının engellenmesi bildirilmektedir.⁴²³ Kereste ihracında yaşanan sorunların yanı sıra, ruhsatsız kereste kesiminin de devlet için bir sorun teşkil ettiği konuyla ilgili belgelerden anlaşılmaktadır.⁴²⁴

Eldeki mevcut belgelerden, Antalya'dan ürünlerin sevk edildikleri yerler de tespit edilebilmektedir. 7 Kasım 1859 tarihli bir belgeden Haleb için gerekli buğdayın Antalya'dan tedariki ve buğdayın fiyat ve nakliyesinin görüşülmesi üzerine bir komisyon teşkil edilmesi kararlaştırılmıştır.⁴²⁵ 30 Ağustos 1861 tarihli bir diğer belgede, Antalya iskelesinden, İskenderiye ve Dimyat'a gönderilen kereste ve çeşitli eşyadan bahsedilmektedir.⁴²⁶ 10 Kasım 1887 tarihli bir belgede, Konya'daki kuraklıktan dolayı, ihtiyaç sahiplerine dağıtılmak üzere, Teke Sancağı ve Antalya iskelelerinden vilayete getirilecek zahireden vergi alınmaması bildirilmektedir.⁴²⁷ 22 Ağustos 1887 tarihli bir belgede ise, zahiresini devamlı olarak Antalya'dan karşıladığından, Antalya'dan zahire

---

⁴¹⁹ BOA. DH.MKT., 2263-39, (30 Ekim 1899)

⁴²⁰ BOA. DH.MKT., 2227-95, 1 Ağustos 1899

⁴²¹ BOA. A.MKT.MHM., 2-54, 28 Mart 1847; BOA. C.ML., 477-19472, 23 Kasım 1832; BOA. C.BH., 64-3018, 30 Nisan 1815

⁴²² BA. DH.MKT., 1840-40, 7 Haziran 1891

⁴²³ BOA. A.MKT. MHM., 280-37, 13 Ekim 1863

⁴²⁴ BOA. A.MKT.UM., 334-79, 23 Kasım 1858; BOA. BEO., 160-11939, 31 Ağustos 1892; BOA. BEO., 582-43595, 4 Şubat 1895

⁴²⁵ BOA. A.MKT.UM., 376-61, 7 Kasım 1859

⁴²⁶ BOA. A.MKT.MVL., 141-90, 30 Ağustos 1861

⁴²⁷ BOA. DH.MKT., 1462-27, 10 Kasım 1887

ihracının yasaklanmasıyla zorda kalan Sporat Adaları (Oniki Adalar) halkı bu yasaktan istisna tutulmuştur.⁴²⁸ 20 Mayıs 1899 tarihli bir belgede ise, Antalya’da açılacak hastanenin masrafları ile Kaş kazası tabib maaşına karşılık olarak Antalya, Elmalı ve Kaş kazalarında Mısır hattıyla ihraç edilecek odun, kömür ve keresteden “arziyye” resmi alınmasının talep edildiği görülmektedir.⁴²⁹ Mısır’ın kereste ihtiyacının Antalya ve havalisinden karşılandığı yüzyılın ilk yarısına ait belgelerden de anlaşılmaktadır. 30 Mart 1812 ve 23 Mart 1846 tarihli her iki belgede de Mısır’da, Nil Nehri üzerinde yapılacak köprülerin kereste ihtiyacının Antalya ve Alanya’dan kestirilecek keresteden karşılandığını göstermektedir.⁴³⁰ 9 Şubat 1847 tarihli başka bir belgede ise, Mısır’daki sefine-i humayun tamiri için gerekli kerestenin Antalya, Alanya ve İçel taraflarından tedarikinin kararlaştırıldığı görülmektedir.⁴³¹

Devletin bir takım uygulamalarından kentteki ticarete verdiği önem anlaşılmaktadır. Ticareti geliştirmek maksadı ile Antalya havalisinde işletilmek üzere Tersane-i Amire’de yeni bir vapurun imali kararı,⁴³² Antalya’da Ticaret Meclisi kurulmasının kararlaştırılması,⁴³³ Antalya sahillerinin muhafazası için vapur gönderilmesi,⁴³⁴ ithalat ve ihracatın kolaylaştırılması amacıyla Antalya iskelesindeki rıhtımın modernizasyonu ve genişletilmesi girişiminde bulunulması,⁴³⁵ devletin yöredeki ticaretin gelişmesi ve güvenli bir şekilde sürdürülebilmesine verdiği önemi gösterir uygulamalardır.

3.2.5.3 Antalya Limanı

Antalya, Türk hakimiyeti öncesinde olduğu gibi, Türk hakimiyetine geçtikten sonraki dönemlerde de önemli bir liman kenti olmuştur. Osmanlılar döneminde de bu önemini koruyan kent, Anadolu mallarının çıkış, Suriye, Mısır, Hindistan mallarının ise Anadolu’ya giriş yaptığı liman kentleri arasında yer almıştır. Ancak, 16. yüzyıldan itibaren Antalya eski önemini yitirmeye başlamıştır. Bu durum, Mısır ve Rodos’un

⁴²⁸ BOA. DH.MKT., 1441-55, 22 Ağustos 1887

⁴²⁹ BOA. DH.MKT., 2205-34, 20 Mayıs 1899

⁴³⁰ BOA. C.NF., 46-2299, 30 Mart 1812; C.NF., 43-2131, 23 Mart 1846

⁴³¹ BOA. A.MKT., 92-29, 9 Şubat 1847

⁴³² BOA. A.MKT., 90-22, 22 Ocak 1847

⁴³³ BOA. A.MKT.MHM., 10 Haziran 1859

⁴³⁴ BOA. BEO., 407-30479, 23 Mayıs 1894

⁴³⁵ BOA. DH. MKT., 2136-55, 19 Kasım 1898

fethiyle İstanbul ile İskenderiye arasında doğrudan ve güvenli bir deniz trafiğinin mümkün olmasından ileri gelmiştir.⁴³⁶ Bu süreçte, Antalya Gümrüğü gelirleri devamlı bir düşüş seyri göstermiştir.⁴³⁷

18. yüzyıl itibariyle ise, İzmir'in giderek önem kazanmasıyla Antalya'daki ticari canlılığın azalma eğilimi devam etmiştir.⁴³⁸ Antalya Gümrüğü'nün Haremeyn muhasebesinden alınması da yüzyıl başlarından itibaren önemli seviyede gelir düşüşüne neden olmuştur. 19. yüzyıl başları itibariyle ise Antalya emtia gümrüğü gelirlerindeki düşüş artmıştır. Antalya gümrüğü gelirlerinin devamlı bir düşüş içinde olmasında, çevre gümrüklerinin önemlerinin gittikçe artmasının yanında, hububat kaçakçılığı etkili olmuştur. 18. yüzyıl boyunca süren hububat kaçakçılığı, 19. yüzyılda da varlığını sürdürmüş ve bu durum dolayısıyla resm-i gümrük gelirleri düşmüştür.⁴³⁹ 1810'larda İngiltere ve Avrupa'da hakimiyet kurmuş olan Fransa arasındaki savaşlarla artan hububat ihtiyacı, yöredeki kaçakçılığı arttırıcı bir etkide bulunmuştur.⁴⁴⁰ Ayrıca, Antalya ve civarında liman ve koyların yanı sıra kıyıya yakın adaların bulunuyor oluşu da Antalya'da öteden beri kaçakçılığı etkili kılan bir unsur olmuştur.⁴⁴¹ Bu durum, Antalya gümrük gelirlerinin düşmesine sebep olurken, aynı zamanda Antalya'daki ticaretin potansiyelini gösterir niteliktedir.

28 Şubat 1560-1 Şubat 1561 tarihleri arasındaki gümrük kayıtlarını ihtiva eden Antalya gümrük defteri, tespit edilebilen en eski tarihli gümrük defteridir. Defter verilerine göre bu 11 aylık süre içinde gelen gemi adedi 33'ü sefine, 8'i sandal olmak üzere 41, giden gemi adedi ise 29'u sefine, 24'ü sandal olmak üzere 53'tür. Gelen mallar içinde gulam, cariye, pirinç, manda derisi, keten, tülbent, destmal; gidenler içinde ise halı, kilim, afyon, ceviz, palamud, badem, kirpas gibi mallar bulunmaktadır.⁴⁴²

---

⁴³⁶ Armağan, "XVI. Yüzyılda Antalya", s.111

⁴³⁷ Moğol, a.g.e., s.105

⁴³⁸ Armağan, "XVI. Yüzyılda Antalya", s.111

⁴³⁹ Moğol, a.g.e, ss.105-108

⁴⁴⁰ Faroqhi, "19. Yüzyılın Başlarında Antalya Limanı", s.1462

⁴⁴¹ Karaca, s.112

⁴⁴² Mübahat S. Kütükoğlu, "Osmanlı Gümrük Kayıtları", **Osmanlı Araştırmaları I**, İstanbul: 1980, s.221; Karaca, s.110

İncelediğimiz döneme ait verilerle ilgili olarak ise, Antalya'ya ait kadı sicillerinde liman faaliyetlerini gösteren mufassal ve icmal olmak üzere 2 çeşit kayıt mevcuttur. Mufassal kayıtlar 1814-1815 yıllarında sekiz aylık bir dönemi, icmal kayıtları ise, 1818-1819 yıllarını kapsamaktadır. Bu kayıtlara göre, 1814-1815 arası dönemde de, 1818-1819 arası dönemde de limana gelen gemi sayısının hemen hemen aynı olduğu görülmektedir. Her iki dönemde de kış aylarında gelen gemi sayısı her ay iki üç gemiyi, yaz aylarında ise on bir gemiyi geçmemektedir.⁴⁴³

1841 senesi Haziran ayı itibariyle Antalya gümrük hasılatını gösteren defter verilerine göre ise, bu bir aylık zaman zarfı içinde limana gelen ve limandan giden gemi sayısının 17 adet olduğu görülmektedir. Bu defterden elde edilen verilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

---

⁴⁴³ Faroqhi, "19. Yüzyılın Başlarında Antalya Limanı", ss. 1463-1464

Tablo 53

Antalya Limanı Gemi Trafığı ve Gümrük Vergisi Değerleri (Haziran-1841)

Gelen Gemi	Reft-Amed (guruş)	Giden Gemi	Reft-Amed (guruş)	Belli Değil	Reft-Amed (guruş)
İbrahim Reis cerimi İskenderiye tarafından (21 tüccar)	2.794,5	Arab Mehmed Reis cerimi Kıbrıs tarafına (2 tüccar)	138	Hacı Ahmed Kapudan sefinesiyle giden (2 tüccar)	343
Arab İbrahim cerimi İskenderiye tarafından (6 tüccar)	851	Yusuf Kapudan sefinesi İskenderiye tarafına (3 tüccar)	2.535,5	Moralı Yusuf Reis kayığıyla giden (4 tüccar)	221,5
İbrahim suk-1 Abbas cerimi İskenderiye'den (31 tüccar)	9.070,5	Suk-1 Abbas cerimi İskenderiye tarafına (3 tüccar)	567,5	Kaşud Kapudan Totori sefinesiyle giden (2 tüccar)	100
Şire'den gelen Alaiyyeli Abdülkerim Kapudan kayığı (12 tüccar)	1.188,5			Hacı Ahmed Kapudan sefinesiyle giden (9 tüccar)	399
Hüseyin Kapudan cerimi İskenderiye tarafından (15 tüccar)	6.679			Suk-1 Abbas cerimiyle gelen (1 tüccar)	270
				Şaban Derviş cerimiyle gelen (1 tüccar)	225
				Mustafa Kabalı cerimiyle gelen (1 tüccar)	225
				İbrahim Reis cerimiyle gelen (1 tüccar)	360
				Mehmed Soğan cerimi (5 tüccar)	3.593
				Genel Toplam	29.561

1841 senesinde, Antalya limanı bir aylık gemi trafiği ve alınan gümrük vergisi toplamına yer verdiğimiz yukarıdaki tabloya göre, tespit edilen 17 gemiden 5'i İskenderiye tarafından gelen gemidir. 3 adet olan giden gemilerden ise 2'sinin İskenderiye tarafına, 1'nin ise Kıbrıs tarafına gittiği görülmektedir. Defter kayıtlarında geliş-gidiş yaptıkları yer belirtilmediği için kalan 9 gemi tabloda "belli değil" olarak kaydedilmiştir.

Bilindiği üzere Osmanlı gümrük rejiminde ticarete konu maldan, gümrük olan yere giriş ve çıkışlarda ayrı ayı vergi alınır. Girişte alınan vergi "amediyeye", çıkışta alınan ise "reftiye" olarak adlandırılmıştır.⁴⁴⁴ Tablo verilerini elde ettiğimiz defter kayıtlarında, tüccarın her mal için verdiği gümrük miktarı ayrı ayrı verilmiş olmakla birlikte, tabloda her geminin gümrük toplamalarının alınmasıyla ulaşılan rakamlara yer verilmiştir. Buna göre, bir ay içinde gidiş-geliş yapan 17 gemiden alınan reft-amed toplamı 29.561 guruş olarak tespit edilmiştir. Bu gemiler içinde, 9.070,5 guruşla en fazla reft-amed toplamının en fazla olduğu gemi, İskenderiye'den gelen ve 31 tüccarın eşyasının bulunduğu görülen İbrahim suk-ı Abbas cerimidir. Reft-amed tutarı en az olan gemi ise, 100 guruş ile geliş-gidiş yerini tespit edemediğimiz ve 2 tüccara ait eşyanın kayıtlı olduğu görülen Kaşud Kapudan Totori sefinesidir. Gemilerde eşyası bulunan tüccarların çoğunluğunu Bursalı tüccarlar oluşturmakta olup, diğer tüccarların Denizli, Afyonkarahisar, Konya, Antakya, Pazarköy, Alanya, Geyve, Mora, Kıbrıs, Isparta, Antalya, Halep, Gönyeli oldukları görülmektedir. Bazılarında ise böyle bir bilgi bulunmamaktadır.

Defter kayıtlarına göre gelen mallar içinde; nebati, hamammiye, hasnek, siyah cariyeye, siyah gulam, agabati, kebir nebati, şal, sarık, entarlık, hinta, melez, şair, ham penbe, çeltik, keçi, şem-i asel, çınari, hurma, tesbih, kanto şam, basma, kaba meşlah, kumaş, kırmızı boğası, kahve-i frengi, uht-i çam, mısır, derz, pabuş, kahve tabesi, sığır keveni, peksimed, şeker, henna, ak mısır, ham kurşun, kırmızı, kenak mısır, tuz, revnak-ı evsat, süpürge, ufak alaca, sisam yer almaktadır. Giden mallar içinde ise; şem-i asel, ceviz, alaca, harş, kaşuk, siyah gulam, sığır, hıyar, zerdali, domates, hinta, şair, keven,

---

⁴⁴⁴ Mübahat S. Kütükoğlu, "Osmanlılar'da Gümrük", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt-14, İstanbul:1996, s.263

peksimed, hurma, mısır, bulgur, çöğen, kırmızı boğası, kömür, katran, ağaç kalınak, rişte-i penbe, revgan-ı sade yer almaktadır.

Defter kayıtlarından da anlaşılacağı üzere, bu bir aylık zaman zarfı içinde gelen gemi sayısı daha fazladır. Ayrıca, genel ifadeyle gemi olarak bahsettiğimiz nakliye vasıtası içinde sefine dışında kayık kullanıldığı da görülmekte olup, kayıklarla muhtemelen yakın limanlara gidiş-geliş yapıldığı anlaşılmaktadır.

1845 tarihli (3230 / 3231 numaralı) nüfus defterlerinde, çoğunlukla ticari amaçlarla gelen ve kazada, iskele, gümrük, han, medrese, bahçe ve odalarda kayıtlı bulunan yabancı ehl-i islam ve ehl-i zimmet nüfusu toplamı 797 kişi olarak tespit edilmiştir. Bunun 660'ını ehl-i İslam ve 137'sini ehl-i reaya oluşturmaktadır. Ehl-i reaya içinde Rumlar çoğunlukta olup, ticaret için iskeledeki hanlarda buldukları belirtilen 7 İngiliz ve 5 Avusturya tebaasından tüccarın kayıtlı oluşu, bu tarihlerde Antalya limanının Avrupa devletleriyle de ilişki içinde olduğuna dair bir ipucu vermektedir.⁴⁴⁵

Yüzyıl sonlarına ait veriler, Antalya'ya limanına giriş-çıkış yapan gemi sayısının ve dolayısıyla Antalya'nın dış piyasa ile olan ilişkisinin arttığını göstermektedir. Aşağıda yer verilen tabloda 1889-1890 yılları arası dönemde limana giriş-çıkış yapan gemilerin bandıra, tür, sayı ve tonajlarına yer verilmiştir.

Tablo 54

Mart 1889-Şubat 1890 Yılları Arasında Antalya Limanına Giriş-Çıkış Yapan Gemilerin Bandıra-Tür-Sayı ve Tonajları

Bandıra	Gemi Sayısı ve Türü			Tonaj		
	Buharlı	Yelkenli	Toplam	Buharlı	Yelkenli	Toplam
İngiliz	83	-	83	28.164	-	28.164
Avusturya-Macaristan	1	-	1	1.102	-	1.102
Yunan	73	52	125	14.857	5.469	20.326
İtalyan	-	1	1	-	348	348
Osmanlı	23	1.019	1.042	21.345	26.930	48.275
Sisam Adası	-	11	11	-	434	434
Rus	-	1	1	-	255	255
Toplam	180	1.084	1.264	65.468	33.436	98.904

Kaynak: Cuinet, *La Turquie D'Asie I*, s.859

⁴⁴⁵ Bknz. Tablo No: 61, s.235

Tabloda da görüleceği üzere, Mart 1889-Şubat 1890 tarihleri arası dönemde limana, buharlı ve yelkenli olarak giriş-çıkış yapan toplam gemi sayısı 1.264'tür. Bunun 1.042'si toplam tonajı 48.275'i bulan Osmanlı gemisidir. Yabancı gemiler içinde ilk sırada, 125 gemi ile Yunan gemileri ve ardından 83 gemi ile İngiliz gemileri gelmektedir. Sayıca Yunan gemileri fazla olsa da tonaj itibariyle İngiliz gemilerinin önde olduğu görülmektedir. Diğer gemiler ise, 11 gemi ile Sisam adası, 1'er gemi ile Avusturya-Macaristan, İtalyan ve Rus bandıralı gemilerdir. Bu gemilerin tonajlarına bakıldığında, Sisam Adası bandıralı 11 geminin 434'ü bulan tonaj itibariyle, 1 Avusturya- Macaristan bandıralı geminin 1.102'yi bulan tonajının oldukça gerisinde kaldığı görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda, bir karşılaştırma yapabilmek amacıyla, aynı tarihler arasında Antalya limanı ve civarındaki limanlara giriş-çıkış yapan gemilerin tür-sayı ve tonajları verilmiştir.

Tablo 55

Mart 1889-Şubat 1890 Tarihleri Arasında Antalya Limanı ve Civarındaki Limanlara Giriş-Çıkış Yapan Gemilerin Tür-Sayı ve Tonajları

Bandıra	Gemi Sayısı ve Türü			Tonaj		
	Buharlı	Yelkenli	Toplam	Buharlı	Yelkenli	Toplam
Antalya Limanı	180	1.084	1.264	65.468	33.436	98.904
Alanya Limanı	126	565	691	37.946	23.869	61.815
Mersin Limanı	310	590	900	278.739	16.173	294.912
Anamur Limanı	55	300	355	18.138	13.863	32.001
Toplam	671	2.539	3.210	400.291	87.341	397.632

Kaynak: Cuinet, *La Turquie D'Asie I*, s.859 ve s.870; Cuinet, *La Turquie D'Asie II*, s.57 ve s.84

* Antalya ve Alanya Limanı verileri Cilt I, Mersin ve Anamur Limanı verileri ise Cilt II'de yer almaktadır.

Tablo verilerine bakıldığında, Mart 1889-Şubat 1890 tarihleri arasında Antalya limanı ve civar limanlara giriş-çıkış yapan buharlı ve yelkenli gemi sayısının 3.210 ve toplam tonajın 397.632 olduğu görülmektedir. Görüldüğü üzere, buharlı ve yelkenli gemi toplamında Antalya ilk sırada yer almakta ve ardından sırasıyla Mersin, Alanya ve Anamur gelmektedir. Ancak Antalya limanının buharlı gemi sayısı olarak Mersin limanının gerisinde kaldığı görülmektedir. Antalya limanı yelkenli gemi sayısında ilk

sırada gelmekte olup, ardından ise Alanya ve Mersin gelmektedir. Anamur limanı ise, her iki tür gemi sayısı ve taşıma kapasitesi itibariyle diğer limanların gerisindedir.

Buharlı gemilerin toplam taşıma kapasitesi 400.291 olup, bu toplam içinde Mersin limanının payı % 70, Antalya limanının payı % 16, Alanya limanının payı % 9 ve Anamur limanının payı %5'tir. Yelkenli gemilerin taşıma kapasitelerinin toplamı ise 87.341'dir. Bu toplamda, Antalya limanının payı % 38, Alanya limanının payı % 27, Mersin limanının payı % 19 ve Anamur limanının payı % 16'dır.

Yüzyılın sonlarına doğru, 1890 senesinde, Antalya limanında gerçekleşen ithalat ve ihracata ait değerler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 56
1890 Senesinde Antalya Limanında Gerçekleşen İhracat ve İthalat Değerleri (Dolar)

İthalat Ürünleri	Değer (Dolar)	İhracat Ürünleri	Değer (Dolar)
Kahve	4.000.000	Tahıl	45.000.000
Şeker, pirinç ve biber	6.500.000	Un	2.000.000
Manifaktür (pamuk, pamuk ipliği, perdelik kumaş, ipek)	14.200.000	Çiftlik hayvanları	4.000.000
Tuz	1.000.000	Kereste	18.000.000
Züccaciye ve hırdavat	2.000.000	Susam	21.000.000
Madenler	1.200.000	Yün	3.000.000
Şarap ve brendi	200.000	Deri	2.000.000
Kına	30.000	Vallonée (?)	2.000.000
Dattes séches (?)	30.000	Meyankökü ve sabun otu	2.000.000
Rus yağı (petrol)	6.000.000	Çeşitli	5.000.000
Çeşitli	2.000.000		
Toplam	37.160.000	Toplam	104.000.000
		Genel Toplam	141.160.000

Kaynak: Cuinet, *La Turquie D'Asie I*, s.858

Tabloda da görüldüğü üzere, 1890 senesinde Antalya'daki toplam ticaret haddi 141.160.000 dolardır. Bunun 37.160.000 dolarını ithalat, 104.000.000 dolarını ihracat oluşturmaktadır. Toplam içinde ihracatın payı % 74, ithalatın payı ise % 26'dır. İthalata konu ürünler içinde pamuk, pamuk ipliği, perdelik kumaş, ipek gibi manifaktür

ürünleri ilk sırada yer almakta, ardından şeker, pirinç ve biber gelmektedir. İhraç edilen ürünlerde ise ilk sırada tahıl, ardından ise susam ve kereste gelmektedir.

Bir karşılaştırma yapılabilmesi açısından, 1890 senesinde Antalya limanındaki ithalat ve ihracat değerleri, Mersin ve İzmir limanlarındaki ithalat ve ihracat değerleriyle birlikte aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 57
1890 Senesinde Antalya Limanı ve Diğer Bazı Limanlardaki İthalat-İhracat Değerleri

Liman	İthalat (Frank)	İhracat (Frank)
Antalya Limanı	8.500.000	24.000.000
Mersin Limanı	8.528.000	15.230.000
İzmir Limanı	64.165.260	92.804.914
Toplam	81.193.260	132.034.914

Kaynak: Cuinet, *La Turquie D'Asie I*, s.858; Cuinet, *La Turquie D'Asie II*, s.54 ve s.56; Abdullah Martal, *19. Yüzyılın İkinci Yarısında İzmir ve Çevresinde Sanayi ve Ticaret*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, 1992), ss.99-100

Tablo verilerine göre, bu üç limanda 1890 senesi itibariyle tespit edilen toplam 81.193.260 frank değerindeki ithalat ve toplam 132.034.914 frank değerindeki ihracat içinde, İzmir limanı ilk sırada yer almaktadır. İhracat içinde İzmir'in payı % 70, Antalya'nın payı % 18 ve Mersin'in payı % 12'dir. Toplam ithalat içinde ise, İzmir'in payı % 79, Mersin'in payı %11 ve Antalya'nın payı % 10'dur. Bu değerlerden de anlaşılacağı üzere, ticaret haddi açısından İzmir önde gelmekte olup, Antalya ihracatta Mersin'den önde, ithalatta ise biraz gerisinde kalmaktadır.

İncelediğimiz döneme ait bazı belgelerden, Antalya gümrüğünde usulsüz vergi alındığına dair kayıtlar da bulunmaktadır. Bu belgelerden, 5 Ağustos 1860 tarihli bir belgeye göre, Antalya iskelesinden geçirilen koyunlar için gümrük memurlarının nizamaya aykırı olarak aldığı gümrük resminin iadesinin istendiği görülmektedir. 8 Ekim 1868 tarihli bir başka belgede de, Antalya iskelesinden başka yerlere naklolunan zahire için tüccardan resm alınmasının kanun ve anlaşmalara aykırı olduğu ve alınan resmin

iyade edilmesi istenmektedir.⁴⁴⁶ Konuyla ilgili olarak, 31 Ekim 1883 tarihli bir diğer belgede ise, gümrüklere gelen tütünlerin nevi ve cinsine göre kararlaştırılmış rusumu alındıktan sonra, sahiplerine verilen tezkirelerle başka yerlere gönderilen tütünlerden tekrar gümrük resmi alınmaması gerekirken, Selanik'ten Antalya'ya gönderilen tütünlerden resm talep edildiği bildirilmektedir.⁴⁴⁷ Belgelerden de görüleceği üzere, devlet bu türden usulsüzlüklere müsamaha göstermemiştir.

Antalya limanı, ticari faaliyetler ve gümrük gelirlerinin dışında, gemi inşası açısından da önemli olmuştur. Limanda, ticaret, ulaşım ve askeri açıdan önem arz eden gemi inşa faaliyetlerinin 16. yüzyıldan beridir sürdürülmekte olduğu görülmektedir. Liman, ticarete konu olan malların gidiş-geliş noktası olduğu gibi, devlet adamlarının çevredeki sancaklara gidiş-gelişlerinde, asker sevkiyatında da kullanılmıştır.⁴⁴⁸ Antalya limanı ayrıca, 19. yüzyıl'da Osmanlı topraklarına gelen muhacirlerin sevkiyatında da bir nakil istasyonu işlevi görmüştür.

3.2.5.4 Ulaşım ve Haberleşme

Devletlerin ekonomik ve askeri gayeleri açısından ulaşım ve haberleşme teknolojisinin önemi yadsınamaz. Bu önemin derecesi ise, her toplumda devletin ve üretimin teşkilatlanma biçimine göre değişmektedir. Bir imparatorluğun devlet müessesesi için gelişmiş bir ulaşım ve haberleşme sisteminin kurulmasında varlığını sürdürme gayesi etkili olurken, feodal bir beylik için böyle bir talep söz konusu değildir. Bu nedendir ki, her devletin ulaşım ve haberleşme sisteminin geliştirilmesine yönelik gayretleri farklılıklar arz eder.⁴⁴⁹

Osmanlı Devleti de, Selçuklulardan devraldıkları tesisleri hem ticaret, hem ulaştırma ve haberleşmede kullanmış, ülke topraklarının genişlemeye başlamasıyla mevcut olana yeni ilavelerde bulunmuştur.⁴⁵⁰ Osmanlı ulaştırma sistemi içinde kara ulaştırması ve deniz ulaştırması bütünleşmiş bir yapı içinde olmuştur. Bu bütünleşme,

⁴⁴⁶ BOA. A. MKT.MHM., 423-9, 8 Ekim 1868

⁴⁴⁷ BOA.C.ML., 33-1506, 31 Ekim 1883

⁴⁴⁸ Karaca, s.115

⁴⁴⁹ İlhan Tekeli-Selim İlkin, "Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. Yüzyılda Araba Teknolojisi ve Karayolu Yapımındaki Gelişmeler", **Cumhuriyet'in Harcı Modernitenin Altyapısı Oluşurken**, 1.Baskı, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2004, s.65

⁴⁵⁰ Çelik, **Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl**, s.95

İstanbul, İzmir, Antalya, Alanya, Sinop ve Trabzon gibi limanların, aynı zamanda karayollarının nihayetinde bulunuyor olmalarından ileri gelmiştir.⁴⁵¹

Osmanlı'nın Tanzimat öncesinde karayolu ulaşım politikası, geleneksel yöntemlerin dışına çıkılmadan, onların korunması şeklinde olmuştur. Mevcut yolların ulaşım elverişli olmayışı, yılın bazı dönemlerinde bir çok bölgenin birbiriyle ve hükümet merkezi ile bağlantısının kesilmesi gibi durumlar yönetim, ekonomi ve sosyal yaşantı açısından sorunlar yaratmıştır.⁴⁵² 1838 Ticaret Anlaşması, 1839 Tanzimat Fermanı ve 1854 Kırım Savaşı, devletin dışa açılması ve piyasa mekanizmasının işlemeye başlaması açısından önemli gelişmeler olmuştur. Batı'ya açılma süreci sonucunda artan ulaşım talebi, 1860'larda karayolu olsun, deniz ve demiryolu örgütlenmesinde olsun önemli dönüşümlerin başlamasını beraberinde getirmiştir.⁴⁵³

Klasik dönemde, Selçuklulardan devralınan ulaşım teknolojisinde bir değişiklik yapılmamış, sadece yollar üzerindeki kervansaray, han, zaviye, köprü gibi bayındırlık tesisleri korunup, geliştirilmiştir. Ulaşım güvenliğinin sağlanması için, yol, geçit ve köprülerde dervişler istihdam edilmiştir. Sonraları ise bu amaçla derbent teşkilatı oluşturulmuştur. Bu dönemde kara ulaşımında çoğunlukla, deve ve tekerlekli araçlar kullanılmıştır.⁴⁵⁴ Devenin yanı sıra katır ve öküz de uzun mesafe taşımalarında kullanılmıştır. Kısa mesafelerde ise kağrı arabalarının varlığı devam etmiştir.⁴⁵⁵

Osmanlı devlet adamlarının, ulaşım alanındaki gelişmelere ilgi duymaya ve öğrenmeye yönelik girişimlerde bulunmaya başlamaları yenileşme döneminde olmuştur. Avrupa'ya gönderilen elçilerin sundukları raporlar ve bazı Osmanlı aydınlarının da görüşleri, sağlayacağı sayısız yarar dolayısıyla ulaşımın kolaylaştırılmasının gerekliliğini ortaya koymuştur. II. Mahmud döneminde, devlet olanaklarıyla, posta örgütü kurmaya girilirken, ilk iş olarak Üsküdar'dan İzmit'e bir posta yolu yapılmıştır. Ayrıca, İstanbul-Edirne yolunun düzenlenmesine de başlanmıştır. Abdülmecit döneminde ise, Anadolu'da yol yapımının gerekli olduğu hükümet tarafından benimsenmekle birlikte, gerçekleştirilmek istenenler uygulamada başarıya

---

⁴⁵¹ Tabakoğlu, s.239

⁴⁵² Çadircı, s.299

⁴⁵³ Tekeli-İlkin, s.434

⁴⁵⁴ Tabakoğlu, a.g.e., s.239

⁴⁵⁵ Tekeli-İlkin, s.79

ulaşamamıştır. Yol yapımının önceki uygulamalara göre daha bilinçli ve düzenli olarak ele alınışı ise 1864 vilayet nizamnamesi ile mümkün olmuştur.⁴⁵⁶

Tanzimat sonrası, merkezi yönetimin güçlendirilmesi amacıyla karayollarının geliştirilmesine yönelik bu girişimler, halkın da gereğinde fiilen çalışmasına rağmen, karayolları istenen hız ve kalitede gerçekleştirilememiştir.⁴⁵⁷ 1875'e gelindiğinde şose olarak ulaşıma açılan yollar, Trabzon-Erzurum, Konya-Silifke-Adana-Mersin, İstanbul-Edirne, İstanbul-Bursa, İzmir-Aydın yolları olmuştur.⁴⁵⁸ Ulaşım açılan yollar, bu kentlerin ekonomik açıdan gelişmelerine olanak sağlamıştır.

Osmanlı'da deniz ulaşımının öneminin kavranmış olmasına yönelik olarak ilk uygulama, Tanzimat öncesinde III. Selim tarafından, olanaklar elverdiğince Osmanlı donanmasını ve tersaneyi yenileme çalışmaları olmuştur. II. Mahmut da aynı girişimleri sürdürmüş, döneminde Avrupa'daki buharlı gemilerin faaliyete geçmiş olmaları üzerine, 1827'de bir buharlı gemi satın alarak deniz filosuna katmıştır. Tanzimat'la birlikte, Osmanlı tersanelerinde, buharlı gemilerin tekneleri yapılmaya başlanmış, makineler ise İngiltere'den getirilmiştir.⁴⁵⁹ Ancak, yelkenli gemiler önemlerini kaybetmemişler, hatta, sayıları 19. yüzyıl sonuna kadar artmaya devam etmiştir.⁴⁶⁰

Devlet, Avrupa'da hem ticari, hem askeri alanda kullanılan buharlı gemilerden ticaret alanında yeterince yararlanılamamıştır. Osmanlı limanları ile yabancı limanlar arasında, deniz yolu taşımacılığına yabancı kumpanyalar rekabetsiz hakim olmuştur.⁴⁶¹

18. yüzyılın sonunda buhar makinesinin icadı ve nakliyata tatbiki, deniz ve kara yolları vasıtasıyla, insanların seyahat ve malların taşınma tarzını tamamen değiştirmiş, 19. yüzyıl ilerledikçe, güvenli ve süratli taşımacılık mümkün olmuştur. Demiryolları ile uzak yerlere ulaşılmış, maliyetler ucuzlamış ve sahiller, limanlar ve iç bölgelerin birbiriyle bağlantısı kolaylaşmıştır.⁴⁶²

---

⁴⁵⁶ Çadircı, s.299

⁴⁵⁷ Tabakoğlu, s.240

⁴⁵⁸ Çadircı, s.300

⁴⁵⁹ Çadircı, ss.302

⁴⁶⁰ Quataert, s.919

⁴⁶¹ Çadircı, ss.302-303

⁴⁶² Quataert, s.919

İlk olarak 1825’lerde İngiltere’de döşenen demiryolu, hızla diğer Avrupa ülkelerine de yayılırken, Osmanlı Devleti, teknik ve sermayenin olmayışından dolayı buna yönelik bir girişimde bulunamamıştır. Devletin kendi imkanlarıyla bu işi gerçekleştirememesi, devleti demiryolu yapımı için Avrupa sermayesinden yararlanmaya yöneltmiştir. Böylece, İngiliz kumpanyalarına verilen ilk hat, İzmir-Aydın hattı 1860’da tamamlanmıştır. İkinci hat ise 1866’da tamamlanmıştır. 1872’de yapımına devlet tarafından başlanan Turgutlu-Alaşehir demiryolu da 1875’te ulaşıma açılmıştır. 1871 senesinden itibaren devlet, demiryolu yapımında yabancılara imtiyaz vermeyi bırakıp, kendi imkanlarıyla demiryolu yapımını sürdürmüştür. Bursa-Mudanya ve Haydarpaşa-İzmit hatları, devletin kendi imkanlarıyla ulaşıma açılmıştır.⁴⁶³ İlk somut adımı 1883’te atılan Mersin-Adana demiryolu ise 1886’da işletmeye açılmıştır.⁴⁶⁴ Demiryolları yapımı, kıyı kesimlerle iç kesimler arasındaki bağlantıyı kolaylaştırarak, bu güzergahlarda dış pazarlara yönelik üretimin artmasını ve ticaretin gelişmesini sağlamıştır.

Osmanlı yöneticilerinin demir yolu yatırımlarından bekledikleri yararların başında iç güvenliğin sağlanması, merkezi devletin gücünün ülkenin uzak kesimlerine kadar ulaştırılması, savaş dönemlerinde asker ve malzeme sevk edilmesi ve tarımsal vergilerin az kayıpla tahsil edilebilmesi gelmiştir. Bu amaçlarla yabancı sermayeye imtiyazlar veren devlet, her yıl kilometre garantisi altında ek ödeme yapmayı etmiştir. Bu garanti, demiryolu geçen vilayetlerin aşar gelirleri olup, alacaklılar adına Duyun-i Umumiye tarafından alınmıştır.⁴⁶⁵ Ancak tüm olumsuzluklara rağmen, özellikle kıyı şeritlerindeki demiryolu yapımı, ticaret ve ziraatin gelişmesini sağlamış, çağdaş ulaştırma olanağından kısıtlı da olsa Osmanlı halkı da yararlanmaya başlamıştır. Kapalı ve durgun tarım ekonomisi canlanmış, ticari faaliyetler ivme kazanmıştır.⁴⁶⁶

Klasik Osmanlı sisteminde haberleşme ise, menzil teşkilatı vasıtasıyla sağlanmıştır. Devlet, ana yollar ve tali yollar üzerinde, emirlerin ve diğer haberleşmenin hızlı ve güvenli bir şekilde ulaştırılması ve tebliği için menzil hane denen konak yerleri tesis etmiştir. Menziller, gerek ordunun iaşesinin sağlanmasında ve gerekse ticari

---

⁴⁶³ Çadircı, ss.300-301

⁴⁶⁴ “Adana” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-1**, İstanbul : Anadolu Yayıncılık, 1981, s.34

⁴⁶⁵ Tabakoğlu, s.241

⁴⁶⁶ Çadircı, s.302

nakliyatla, özel haberleşmenin sağlanmasında kullanılmıştır. 16. yüzyıl başlarına kadar “ulak hükmü” yoluyla sürdürülen haberleşme işlemleri, bu yüzyılın başından itibaren devre dışı bırakılmış ve menzil teşkilatı kurulmuştur. 19. yüzyıl başlarına kadar var olan bu teşkilat, vuku bulan bazı olumsuzluklar nedeniyle 1829 senesinde ilga edilmiştir.⁴⁶⁷

19. yüzyılda, Avrupa'nın haberleşmeye yönelik içinde bulunduğu gelişmeler, biraz gecikmeyle Osmanlı Devleti'nde de görülmeye başlamıştır. Haberleşmenin daha hızlı ve düzenli bir şekilde yürütülmesi amacıyla hareketle, 1841'de ilk posta teşkilatı kurulmuştur.⁴⁶⁸ 1863'te ise kıyılardaki posta hizmetlerini geliştirmek amacıyla sahil postaları kurulmuştur.⁴⁶⁹

Posta taşımacılığı, bu dönemde de eski yöntemlerle yapılmaya devam etmiştir. Postaya verilenler, menzil sisteminde olduğu gibi, beygirler ve diğer yük taşıyan hayvanlarla taşınmıştır. Bazı merkezler arasında deniz yolu taşımacılığı da kullanılmıştır. 1847 yılında ise, ilk kez üç Ermeni, İstanbul-Edirne arasında posta arabası işletmek için başvuruda bulunmuşlar ve bu başvuru kabul edilmiştir. Posta teşkilatı kurulmuş olsa da, bu konuda sorunlar devam etmiştir. Posta teşkilatına devredilen menziller arasında nakliyat yapacak beygir bulundurmanın pahalı olması, yol güvenliğinin yeterince sağlanamamasından dolayı sıklıkla soygunların olması bu sorunlardandır.⁴⁷⁰

Avrupa'da, 1832'de telgrafın icadının ardından, 1876'da telefon, 1895'te telsiz haberleşmesi gibi önemli gelişmeler kaydedilmiştir.⁴⁷¹ Osmanlı Devleti'nin telgrafla tanışması, Kırım Savaşı vesilesiyle olmuştur. İlk telgraf muhabereci Fransızca olarak Latin harfleriyle yapılmış olup, 1861'den sonra Türkçe yapılmaya başlanmıştır. 1868'lere gelindiğinde ise, devletin belli başlı büyük kentleriyle İstanbul arasında telgrafla haberleşme mümkün hale gelmiştir. Posta ve telgrafla haberleşmenin

---

⁴⁶⁷ Yusuf Halaçoğlu, “Osmanlı İmparatorluğu'nda Menzil Teşkilatı Hakkında Bazı Mülâhazalar”, **Osmanlı Araştırmaları II**, İstanbul: 1981, ss. 123-125; s.132

⁴⁶⁸ Tabakoğlu, s. 242

⁴⁶⁹ Tekeli-İlkin, s.101

⁴⁷⁰ Çadircı, ss. 296-297

⁴⁷¹ Tabakoğlu, s.242

yaygınlaşmasının ardından 1872 senesi itibariyle haberleşme hizmetleri, Posta-Telgraf İdaresi olarak tek bir kuruluş çatısı altında birleştirilmiştir.⁴⁷²

Denilebilir ki, ulaşım ve haberleşmeye yönelik yapılan yeniliklerde, ülkenin iç pazar bütünlüğünü sağlayacak bir sistem kurulması amacından çok, devletin Avrupa ekonomisiyle bütünleşmesini sağlayan bir sistem kurulması amacı etkili olmuştur.⁴⁷³

İncelediğimiz döneme dair belgelerden, devletin ulaşım ve haberleşme sisteminde yapmış olduğu değişiklikler, bir liman kenti olan Antalya’da da takip edilebilmektedir. Antalya’da kara ve deniz ulaşımında kentin konumu etkili olmuştur. Kuzeyinde ve batısında pek az yerde geçit veren dağların ekonomik mesafeleri çok uzatıyor olması, iç kesimlerle olan kara ulaşımını sınırlandırmıştır. Dolayısıyla, Antalya yöresi ve civarı ile kıyı şeridi üzerinden, deniz yoluyla bağlantı kurulması daha kolay olmuştur. Bu durum, eskiden beri ilişki içinde bulunan Konya ve yöresiyle ilişkilerin zayıflamasına, kuzeyde Burdur, Isparta ve Denizli’nin güney kesimleriyle olan ilişkisinin kopması ve bu yörelerdeki iktisadi potansiyelin İzmir’e yönelmesine sebebiyet vermiştir. Ancak, 1970’lerin ortalarından itibaren yörenin iç merkezlerle bağlantı standartlarının yükseltilmesiyle, bu iç merkezlerle olan ekonomik mesafeler kısaltılmıştır.⁴⁷⁴

Kentteki kara ulaşımında, deve, merkep, katır, at gibi binek hayvanlarının kullanılmakta olduğu görülmektedir. Temettuat defterleri verilerine göre 199 deveci tespit edilmiş olup, meslekler içinde ziraatle uğraşanların ardından ikinci sırada yer almaktadır. Bu durum, kentteki ulaşımında deve kullanımının yaygın olduğunu göstermektedir. Ordu için Antalya’dan yüz deve tedarik edildiğini bildiren 30 Ağustos 1810 tarihli bir belgeden, Antalya’daki deve varlığının sadece kent ulaşımında kullanılmadığı anlaşılmaktadır.⁴⁷⁵ Uzak mesafeler arasında deve ile sağlanan ulaşım yakın mesafeler arasında diğer binek hayvanları ile sağlanmıştır.

Deniz ulaşımında ise, sefine, şalope, sandal, kayık gibi deniz vasıtalarının kullanıldığı görülmektedir. Sefine ve şalopeler daha uzak mesafelerde kullanılırken,

---

⁴⁷² Çadircı, ss. 297-298

⁴⁷³ Tekeli-İlkin, s.435

⁴⁷⁴ Antalya” **Yurt Ansiklopedisi, Cilt-2**, s.818

⁴⁷⁵ BOA. C.AS., 445-18545, 30 Ağustos 1810

sandal ve kayıklar yakın mesafeler arasında kullanılmıştır. Bir liman kenti olarak tersanesi de bulunan Antalya'nın ormanlık bir coğrafyada bulunması, gemi inşa faaliyetleri açısından avantaj sağlamıştır.

Devletin, Antalya limanı vasıtasıyla gerçekleşen ticaretin ve deniz ulaşımının muhafazası için tedbirler aldığı görülmektedir. 23 Mayıs 1894 tarihli bir belgede, Antalya sahillerinin muhafazası için vapur gönderilmesi bildirilmiştir.⁴⁷⁶ İthalat ve ihracatın kolaylaştırılması amacıyla da Antalya iskelesindeki rıhtımın modernizasyonu ve genişletilmesi girişiminde bulunulduğu görülmektedir.⁴⁷⁷

Antalya'da haberleşme ise, 1829 senesinde ilga edilmesine kadar menzil teşkilatı içinde sürdürülmüştür. 1817 tarihli bir defterde, hazineden Antalya menzilcisine kısım kısım ödenen meblağı gösteren kayıtlar bulunmaktadır. Bu kayıtlara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 58
1817 Yılında Hazineden Antalya Menzilcisine Verilen Meblağ (Guruş)

Meblağ (Guruş)	Tarih / Açıklama
1.500	27 Ocak 1817 tarihinde verilen
1.500	4 Şubat 1817 tarihinde verilen
1.000	14 Şubat 1817 tarihinde verilen
3.250	22 Şubat 1817 tarihinde verilen
2.000	24 Şubat 1817 tarihinde verilen
1.000	26 Şubat 1817 tarihinde verilen
590	27 Mart 1817 tarihinde verilen
1.000	29 Mart 1817 / menzilci-i merhum Kahveci Mehmed'e furuht olunan baha-i bargir
520	ba tezkere sarrafbaşımın verdiği
570	Hacı Mehmed yediyle menzilciye verilen
50	... kaydiyesinden havale olunan
801	Bademağacı tarafına Osman Beğ yediyle verilen baha-i zahire
650	baha-i bargir
500	12 Nisan 1817 / Kızılkaya'dan havale olunan
440	Mirahor ağası
Toplam =	15.371 guruş

Kaynak: B.O.A. D.BŞM. d.08327 (Bab-ı Defteri, Baş Muhasebe Kalem Defteri)

⁴⁷⁶ BOA. BEO., 407-30479, 23 Mayıs 1894

⁴⁷⁷ BOA. DH. MKT., 2136-55, 19 Kasım 1898

Tabloda da görüleceği üzere, 27 Ocak 1817 tarihi ile 12 Nisan 1817 tarihleri arasındaki belli günlerde Antalya menzilcisine verilen toplam meblağ 15.371 guruştur. En yüksek meblağ 3.250 guruş olup 22 Şubat 1817’de verilmiştir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi Osmanlı Devleti’nde ilk posta teşkilatı 1841’de kurulmuştur.⁴⁷⁸ Bu teşkilatın ülke genelinde tatbiki zaman içinde gerçekleşmiştir. Antalya’ya dair bazı belgelerden, haberleşme hususunda bazı sorunlar yaşandığı anlaşılmaktadır. Bunlardan, 25 Ocak 1846 tarihli bir belgede, İmar Meclisi tarafından, Antalya ile Alanya sancağı arasında haftada bir posta olmasından dolayı Alanya’ya ait imar plan ve evraklarının geciktiği bildirilmektedir.⁴⁷⁹ Haberleşmede yaşanan sıkıntıların sonraki yıllarda da devam ettiği görülmektedir. 18 Eylül 1859 tarihli bir belgede, Rodos, Kıbrıs ve Beyrut iskelelerine giden posta vapurlarından birinin ayda bir Antalya iskelesine uğraması talep edilmektedir.⁴⁸⁰ 25 Eylül 1859 tarihli bir diğer belgede de yine, Antalya iskelesine posta için vapur uğratılmasından bahsedilmektedir.⁴⁸¹ Ancak, 16 Ocak 1860 tarihli bir belgeden öğrendiğimize göre, masrafını karşılamadığından dolayı, Antalya iskelesine vapur gönderilemeyeceği ve postanın Beyrut’a gönderilerek oradan vapura konulması bildirilmektedir.⁴⁸² Belgelerden de anlaşılacağı üzere, 19. yüzyıl ortaları itibariyle Antalya’da haberleşme hususunda sorunlar bulunduğu görülmektedir.

29 Ağustos 1888 tarihli bir belgede, Antalya ve civarındaki iskelelere yabancı vapurların getirecekleri evrakların içinde muzır şeyler bulunup bulunmadığının tahkiki için ya zorla Antalya postahaneleri tarafından alınıp dağıtılması, yada incelenmesi hususunda sefaretlerden bilgi verilemesinin istendiği görülmektedir.⁴⁸³ Belgeden, bu tarihte Antalya’da postahanelerin bulunduğu anlaşılmaktadır. 13 Haziran 1899 tarihli bir belgede, Antalya ve Isparta postahanelerine katip ve memur tayini talep edildiği, 21 Haziran 1899 tarihli diğer bir belgede ise, Alanya ve Antalya’ya düzenli posta işletilmesi için İdare-i Mahsusa’ya tebligat yapıldığı görülmektedir.⁴⁸⁴ Bu belgelerden

---

⁴⁷⁸ Tabakoğlu, s. 242

⁴⁷⁹ BOA. A.MKT., 34-41, 25 Ocak 1846

⁴⁸⁰ BOA., A.MKT. MHM., 178-89, 18 Eylül 1859

⁴⁸¹ BOA. A.MKT., 166-40, 25 Eylül 1859

⁴⁸² BOA. A.MKT. MHM. 175-27, 16 Ocak 1860

⁴⁸³ BOA. DH.MKT., 1537-86, 29 Ağustos 1888

⁴⁸⁴ BOA. DH.MKT., 64-131, 13 Haziran 1899; BOA. DH.MKT., 2284-91, 21 Haziran 1899

edinilen intibaya göre, yüzyıl sonlarına gelinmiş olmasına rağmen, Antalya'da haberleşme sisteminin tam olarak rayına oturmamış olduğu söylenebilir.

Bilindiği üzere, Osmanlı Devleti'nin telgrafla tanışması Kırım Savaşı vesilesiyle olmuştur. 1868'ler itibariyle de devletin belli başlı büyük kentleri ile İstanbul arasında telgrafla haberleşme mümkün hale gelmiştir.⁴⁸⁵ Tespit edebildiğimiz belgelere göre, Antalya'da 1890'lı yıllarda telgrafla haberleşmenin mevcut olduğu görülmektedir. 20 Kasım 1890 tarihli bir belgede, Teke Sancağı Mutasarrıflığı'nca aşar ihalesinde suistimaller yapıldığına dair Antalya'dan Ahmed Refik imzasıyla gönderilen telgrafın Konya Vilayeti'nce değerlendirilmesi bildirilmektedir.⁴⁸⁶ 17 Kasım 1892 tarihli ve 4 Şubat 1893 tarihli belgelerde de, bir takım mevzulara yönelik olarak Antalya'dan telgraf çekildiği görülmektedir.⁴⁸⁷ 25 Nisan 1894 tarihli bir belgeden edindiğimiz bilgiye göre de bu tarihte, Faik Efendi isimli bir şahıs Antalya Telgraf Müdürü görevinde bulunmaktadır.⁴⁸⁸

---

⁴⁸⁵ Çadircı, ss. 297-298

⁴⁸⁶ BOA. DH.MKT, 1783-12, 20 Kasım 1890

⁴⁸⁷ BOA. BEO., 107-8004, 17 Kasım 1892; BOA. BEO., 149-11148, 4 Şubat 1893

⁴⁸⁸ BOA. BEO., 391-29295, 25 Nisan 1894

4. SOSYAL YAPI

4.1 Osmanlı Devleti'nde Sosyal Yapı

Osmanlı toplumsal sistemi, Avrupa'da olduğu gibi sınıf esasına dayalı olmamış, toplumsal sisteme tesir eden bir takım unsurlar, Osmanlı Devleti'nin sınıflı bir devlet haline dönüşmesini engellemiştir.⁴⁸⁹ Bu unsurların en önemlisi, İslami unsurlara göre şekillenen toplum ve mülkiyet anlayışıdır. Bu anlayış, diğer Türk-İslam toplumlarında olduğu gibi Osmanlı toplumunda da sadece idari kademelenmeye dayanan farklı bir tabakalaşma oluşmasını sağlamıştır. İslami anlayışla gelen, toplumun tüm üyelerinin yönettiklerinden sorumlu olması düşüncesinden dolayıdır ki, yönetenlerle yönetilenler arasındaki ilişki, bir tahakküm değil, sorumluluk ilişkisi olarak kendini göstermiştir. Sınıflaşmaların ortaya çıkışını engelleyen bir diğer unsur da, "nizam-ı alem" idealinin temelini oluşturan tevhid yani birlik ilkesi olup, bu ilke etkisiyledir ki; Osmanlı Devleti, bir dünya devleti olmayı başarabilmiştir.⁴⁹⁰

Selçuklulardan Osmanlılara aktarılan sosyal yapı unsurlarının şekillenişinde, başlangıçta Sasaniler tarafından geliştirilen ve İslam-Önasya uygarlığına, Abbasi halifelerinin hizmetinde bulunan İranlı bürokratlar vasıtasıyla yerleşen düşünceler etkili olmuştur.⁴⁹¹

Sosyal yapı kavramı bünyesinde, nüfus, yerleşim ve sosyal grup ilişkileri gibi genel unsurları barındırmakta olup, özelde her toplum için farklılıklar arz etmektedir. Osmanlı toplumsal sisteminin kendine has farklılıklarının görülebilmesi için, bu unsurların Osmanlı Devleti'ndeki yansımalarına bakılması gerekmektedir.

Öncelikle *nüfus* açısından bakılacak olursa, Osmanlı Devleti'nin asırlar boyunca yetersiz bir nüfusa sahip olduğu ve bunun önemli bir sorun teşkil ettiği görülmektedir.⁴⁹² Osmanlı Devleti'ndeki nüfus seyirinde XVI. yüzyılda belirgin bir artış görülmüş olmakla birlikte bu artış genel kanıyı değiştirecek nitelikte değildir. XVII.

---

⁴⁸⁹ Taner Timur, **Osmanlı Toplumsal Düzeni-Kuruluş ve Yükseliş Döneminde**, 2.Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi, 1979, s. 224

⁴⁹⁰ Tabakoğlu, s.142

⁴⁹¹ Stanford Shaw, **Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye**, İstanbul: E Yayınları Tarih Dizisi, 1982, s. 166

⁴⁹² Tabakoğlu, s.138

yüzyıl, nüfus durgunluğunun belirmeye başladığı yüzyıl olup, nüfusta kayda değer bir artış, XIX. yüzyıl sonları ile XX. yüzyıl başlarında ortaya çıkmıştır.⁴⁹³

Batıda olduğu gibi Osmanlı İmparatorluğu'nda da XVI. yüzyılın büyük bir bölümünde nüfus sürekli bir artış göstermiştir. Bu döneme ilişkin nüfus tahminlerine göre, imparatorluğun nüfusu 1530'larda 12-13 milyondan yüzyıl sonlarında 25-30 milyona yükselmiştir. Anadolu nüfusunun ise XVI. yüzyıl boyunca 5 milyondan 10 milyona yükseldiği tahmin edilmektedir.⁴⁹⁴

Burada belirtilmesi gereken bir husus; XVI. yüzyıl, nüfusun niceliksel olarak artması dışında, niteliksel olarak da diğer dönemlerden farklılık arz ettiği bir yüzyıl olmuştur. XVI. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun Avrupa'ya göre 1800'de olduğundan çok daha fazla oranlarda kalifiye personel -doktor, mimar, usta-barındırdığı ve sonraki dönemlerde aradaki uçurumun en azından Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar genişlemeye devam ettiği söylenebilir.⁴⁹⁵

XVI. yüzyılda, nüfustaki niceliksel artışın oluşturduğu birikim, aynı yüzyılın sonlarında ortaya çıkan Celali isyanları ve levent hareketlerinin sebepleri arasında gösterilmektedir.⁴⁹⁶ Bu görüşe dayanak olarak ise, nüfus artışı ile gelen topraksızlık neticesinde hane kuracak ve kendi başlarına üretime geçecek genç nüfus arasında topraksızların sayısının artmış olması ileri sürülmektedir.⁴⁹⁷ Bunun karşıtı bir görüşe göre ise; Anadolu'nun genel nüfusunda XVI. yüzyılda meydana gelen önemli artışa karşın, tarımsal nüfus fazlası olduğuna ilişkin belirtilerin önemli ölçekte ortaya çıkmasına neden olacak yoğunlukta değildir. Dışarıda paralı asker yada kent üreticileri olarak istihdam fırsatlarının yarattığı çekim gücü, köyden göçün teşvikinde kırsal alanın kalabalıklaşmış olmasının itme gücünden daha önemli bir rol oynamıştır. Ancak köylerin, taşra idarecilerinin cebri salmaları ile aşırı vergilere tabi tutulduğu koşullarda,

---

⁴⁹³ Gülfetin Çelik, "Osmanlı Devleti'nin Nüfus ve İskan Politikası", **Divan İlmi Araştırmalar**, 1999/1, Sayı:6, İstanbul: Bilim ve Sanat Vakfı, 1999, s.57

⁴⁹⁴ Pamuk, s.112

⁴⁹⁵ Issawi, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Avrupa Ekonomisindeki Yeri (1600-1914)-Bazı Gözlemler ve Sorunlar", s.165

⁴⁹⁶ Tabakoğlu, s.140

⁴⁹⁷ Pamuk, s.133

kırsal alandaki güvensiz ortamın da kendi payına dikkate değer bir itiş faktörü olarak değerlendirilebileceği ifade edilmektedir.⁴⁹⁸

XVII. ve XVIII. yüzyıllar nüfusun seyri açısından, Celali isyanları, eşkıyalık hareketleri, savaşlar gibi nedenlerle özellikle genç erkek nüfusun azaldığı, dolayısıyla nüfus boşluklarının ve durağanlığın söz konusu olduğu dönemlerdir.⁴⁹⁹ XIX. yüzyıla kadar kadarki süreçte, Anadolu nüfusunun 7-7.5 milyona çıkabilmiş olması, bu durağanlığın bir göstergesi olarak kabul edilebilir.⁵⁰⁰

XIX. yüzyıl boyunca, Anadolu'nun ve genel olarak Osmanlı İmparatorluğu'ndan kopmayan bölgelerin nüfusu sürekli artmıştır. Bugünkü Türkiye sınırları içinde kalan alanların nüfusunun XIX. yüzyılın ikinci çeyreğinde 8-9 milyondan, I. Dünya Savaşı öncesinde 16-17 milyona yükseldiği tahmin edilmektedir. Bu hızlı artışın bir bölümü, nüfusun kendi büyümesinden kaynaklanırken, diğer bölümü, XIX. yüzyıl boyunca İmparatorluk'tan ayrılan bölgelerdeki Müslüman nüfusun Osmanlı topraklarına göç etmelerinden kaynaklanmıştır.⁵⁰¹ Devam eden göçler XX. yüzyıl başlarında tahmini Anadolu nüfusunu, 1906 yılında, 13,1 milyona ve 1914 yılında ise 15.3 milyona yükseltmiştir.⁵⁰²

Genel olarak ifade edilecek olursa, XVI-XX. yüzyıl arasındaki dört yüz yıllık süreçte, nüfus durağan bir seyir izlemiştir. Bu durağanlığın ekonomiye yansımaları ise, emek talebi karşısında emek arzının yetersiz kalması ve bu durumun ücret seviyesini yükseltmesi şeklinde olmuştur.⁵⁰³

Osmanlı'da sosyal yapı unsurlarına *yerleşim* açısından bakıldığında, bu hususta izlenen politikanın Selçuklu iskan ve yerleştirme politikasının bir devamı niteliğinde olduğunu belirtebiliriz. Selçuklulardaki mevcut yapının Osmanlılara aktarılmasında dört sosyal zümre; ahiler, gaziler, abdallar ve bacılar etkin olmuşlardır. Bu zümreler,

---

⁴⁹⁸ Suraiya Faroqhi, “Krizler ve Değişim 1590-1699”, **Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1600–1914 Cilt 2**, Editörler: Halil İnalçık-Donald Quataert, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2004, s. 565

⁴⁹⁹ Tabakoğlu, s.140

⁵⁰⁰ Çelik, “Osmanlı Devleti'nin Nüfus ve İskan Politikası”, s.57

⁵⁰¹ Pamuk, s.216

⁵⁰² Çelik, “Osmanlı Devleti'nin Nüfus ve İskan Politikası”, s.57

⁵⁰³ Tabakoğlu, s.298

Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemlerinde iskan ve kolonizasyon açısından önemli fonksiyonlar üstlenmişlerdir.⁵⁰⁴

Osmanlı Devleti'nin erken dönemlerinde, Bizans Devleti ve Balkanlar'daki küçük prensliklerin içinde buldukları siyasal parçalanma koşulları yayılma alanı açısından önemli bir avantaj sağlamıştır.⁵⁰⁵ Bu süreçte, Türk dervişlerinin, ordularla birlikte hatta onlardan da önce karşı tarafı manen fethetme faaliyetleri, fethin ön hazırlığı olarak nitelendirilebilir.⁵⁰⁶

Osmanlı Devleti yöneticileri tarafından, fethedilen topraklarda yavaş bir yayılma politikası izlenmiş ve ilk aşamada fethedilen topraklarda varolan mülkiyet ve üretim ilişkilerine dokunulmamıştır. Zaman içerisinde bu topraklarda devlet mülkiyeti yerleştirilmeye başlanmış ve fethedilen topraklar tımar adı verilen birimlere bölünerek askeri yükümlülük karşılığında sipahilere dağıtılmıştır. Ancak, Osmanlı Devleti uzun dönemli bir yayılma politikası açısından fethedilen topraklarda yalnızca kurumsal ve idari değişikliklerin yeterli olmayacağından hareketle, fethedilen topraklara gönüllü göç veya zorunlu sürgün yoluyla nüfus yerleştirme politikası benimsemiş ve yaygın olarak uygulanmıştır.⁵⁰⁷

Bilindiği üzere, Osmanlı iskan politikası Selçukluların uyguladığı politikanın bir devamı olarak, hakimiyeti pekiştirmeye yönelik olmuştur. Yayılma döneminde dervişler ve kurdukları zaviyeler, Anadolu'nun ve Balkanlar'ın Türkleşip İslamlaşmasında ve ziraat ve hayvancılığa dayanan kırsal iskan birimlerinin kurulmasında önemli rol oynamışlardır. Osmanlı iskan politikası gereği, Anadolu'dan Rumeli'ye Türk nüfus, Rumeli'den Anadolu'ya hristiyan nüfusun nakli sistemli olarak sürdürülmüştür.⁵⁰⁸ Burada şunu da belirtmek gerekir ki; Osmanlı yayılmacılığı, sadece askeri amaçlar doğrultusunda gerçekleşmemiştir. Anadolu'da büyük bir yoğunluk arz edecek şekilde sıkışık kalmış olan halk yığınlarının ve özellikle de Göçebe Türkmen

---

⁵⁰⁴ Tabakoğlu, s.137

⁵⁰⁵ Pamuk, s. 31

⁵⁰⁶ Ömer Lütfi Barkan, "Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler I", **Osmanlı Devleti'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi/ Tetkikler-Makaleler**, Cilt I, Haz. Hüseyin Özdeğer, İstanbul: İ.Ü.İ.F. Yayın No: 565, Dilek Ofset-Matbaacılık, 2000, s. 522

⁵⁰⁷ Pamuk, s. 32

⁵⁰⁸ Tabakoğlu, s.154

aşiretlerinin boş toprak bularak yayılma ihtiyacının da Osmanlı yayılcılığında büyük bir etken olduğu belirtilmelidir.⁵⁰⁹

XVI. yüzyılda, Selçuklu döneminden beridir yoğun bir şekilde süren yerleşim sonucu, Oğuz boylarına mensup pek çok aşiret Anadolu'ya yerleştirilmiştir. Bu şekilde, bütün Anadolu'da bu aşiret isimleriyle anılan iskan yerleri oluşturulmuş, aşiretlerin kaynaşmasıyla Anadolu, yeni bir nüfus yapısına sahip olmuştur. Tımar sistemi içinde kırsal kesim ağırlıklı yerleşim yapısına sahip olan Anadolu'nun düzenli olarak yerleşime açılma dönemi, XVI. yüzyıl sonlarına kadar sürmüştür. Yerleşim politikasında (tımar kesimi dahilinde) kırsal kesim öncelikli bir yerleşimi tercih eden Osmanlı Devleti'nin bu konuda başarılı olduğu söylenebilir.⁵¹⁰

Osmanlı İmparatorluğu'nda teşkilatlı bir devlet idaresi ve vergi sisteminin bir gereği olarak, bir çok zümre kendi meslek ve vazifesine bağlı durumda olmuştur. Bir takım meşguliyetler (toprak işçiliği, madencilik, derbencilik, tuzculuk vb.) babadan oğula geçen mükellefiyet halinde devam etmekte olup, özellikle köylünün çiftini çubuğunu terk edip başka işlerle meşgul olması, yazılı olduğu yerden uzaklaşması yasaklanmıştır. Bu gibi durumlarda, çiftini çubuğunu terk edenler takip edilerek, on beş senelik bir süre zarfında yakalandıkları takdirde, zorla yerlerine ve işleri başına sevk olunmuşlar yada, çiftbozan resmi veya leventlik akçesi adı altında bir tazminat ödemeğe mecbur tutulmuşlardır.⁵¹¹ Bu yaptırımların, üretimin aksamamasına yönelik olduğu söylenebilir.

Her Sanayi Devrimi öncesi toplumda olduğu gibi, XVI. yüzyıl Osmanlı toplumunda da nüfusun %90'ı belki de daha fazlasını kırsal kesim oluşturmuştur. Bu kırsal nüfusun çoğunluğu ise, devlet mülkiyetindeki topraklar üzerinde ve aile işletmeleri çerçevesinde tarımla iştilig olmuşturlardır. Kırsal nüfusun azımsanmayacak bir bölümünü ise daha çok hayvancılıkla uğraşan, konar-göçerler oluşturmuştur. Bir diğer

---

⁵⁰⁹ Barkan, "Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler I", s.529

⁵¹⁰ Çelik, "Osmanlı Devleti'nin Nüfus ve İskan Politikası", ss. 58-59

⁵¹¹ Barkan, "Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler I", s.530

kesimi oluşturan kentli nüfus ise, nüfusun %5-10'u arasında olup, esnaf loncalarına bağlı olarak zanaatlerle ve diğer tarım dışı faaliyetlerin içinde olmuşlardır.⁵¹²

Kır iskan birimi dışında kalan kentlerde, özellikle “Büyük Kaçgun” dan sonra nüfus artışları ve kent nüfuslarında görülen sürekli büyümeye rağmen, bu eğilim, XVI. yüzyıl başlarında ve sonlarında olduğu üzere, XIX. yüzyıl başlarında da kentlere yığılma anlamına gelecek bir kentli nüfus artışı yaratmamıştır. Sistemin genel çerçevesinde meydana gelen değişmelerle birlikte ancak, XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra kentlerin gerçek anlamda büyümesi söz konusu olmuştur.⁵¹³

Osmanlı Devleti'nin sosyal yapı unsurlarına *sosyal tabakalaşma ve sosyal grup ilişkileri* açısından bakıldığında ise; Osmanlı Devleti'nin sınıf esasına dayanmayan, bütün sosyal grupları kuşatmayı hedefleyen ve herhangi bir sosyal grubun öncelik taşımadığı bir yapı sergilediği görülmektedir. Bu yapıda mevcut bulunan sosyal gruplar; idari açıdan yöneten-yönetilen, hukuki açıdan hür-köle, dini bakımdan müslim-gayr-ı müslim, yerleşim açısından yerleşik (köylü, şehirli)-göçebe olarak ele alınmışlardır.⁵¹⁴

Osmanlılar'da en genel ifadeyle sosyal tabakalaşmayı belirleyen; yönetenler (askeri zümre) ve yönetilenler (reaya) ayrımı oluşturmuştur. Osmanlı Devleti'nin ilk zamanlarında ağır basan askeri karakterinden dolayı askeri olarak da adlandırılan yöneticiler zümresi, devletin her türlü yönetim faaliyetinin yerine getirilmesinden sorumlu olup gelirleri tımar, hazine veya vakıflar vasıtası ile sağlanmış, vergiden muaf tutulmuşlardır. Reaya yani yönetilenler ise üretim yapan ve vergi ödeyen olarak, yapılan ayırmadaki diğer zümreyi oluşturmuştur. Burada sosyal tabakalaşmada mali düşüncenin belirleyici bir rol oynadığı söylenebilir.⁵¹⁵

Osmanlı Devleti'nin bir sınıf devleti haline gelmemiş olmasında İslam-Önasya'dan aktarılan düşünceler ve hakkaniyet çemberi gibi zihni etmenlerin yanı sıra, Osmanlı Devleti'nde sosyal gruplar arasında var olan sosyal hareketlilik de etkili olmuştur. Sosyal tabakalaşmanın keskin çizgilerle ayrılmadığı Osmanlı Devleti'nde,

---

⁵¹² Pamuk, s.39

⁵¹³ Çelik, “Osmanlı Devleti'nin Nüfus ve İskan Politikası”, ss.59-60

⁵¹⁴ Çelik, s.111

⁵¹⁵ Tabakoğlu, s.142

yöneticilerin gün gelip reaya konumuna düşebilme ihtimallerinin yanı sıra, yönetilenlerin de yükselerek yöneticiler sınıfına dahil olabilme ihtimalleri her zaman mümkün olabilmıştır.⁵¹⁶ Ancak devlet politikası gereği, diğer sosyal gruplar arasındaki birbirine geçişlilikte sağlanan kolaylık, yöneten-yönetilen ilişkisinde nispeten sınırlandırılmıştır. Gayr-ı müslim olanın müslüman olması, göçebe olanın yerleşik, kölenin hür duruma geçişi çeşitli kolaylıklara sahipken, reayanın askeri sınıfa geçişi kolay olmamıştır.⁵¹⁷

Zaman zaman devletin tarafsızlığının, yönetenler lehine değişebildiği görülmekteyse de devlet, yönetilen zümreyi yöneten zümre karşısında savunmasız bir durumda bırakmamıştır. Merkezden taşradaki yöneticilere, halka iyi davranmaları ve haksız vergi uygulamalarında bulunmamaları şeklinde öneriler içeren adaletnamelerin gönderilmesi de bu amaca yönelik uygulamalara örnek gösterilebilir.⁵¹⁸

Sosyal grupların dini açıdan ayrımı, Müslüman-gayr-i müslim şeklinde yapılmıştır. Bu ayrımın ve sosyal düzenin korunması amacıyla hareketle, yerleşim düzeninde, Müslüman ve gayrimüslimler kendilerine ait mahallelerde ikamet etmişlerdir. Anadolu’da Müslüman ve hristiyan ağırlıklı bir dağılım söz konusu olup⁵¹⁹ Yahudi nüfus oranının bu dağılımdaki payı daha düşük olmuştur. Toprak kayıpları, müslüman nüfus oranını artırıcı bir etkide bulunmuştur. Anadolu’da ve Arap eyaletlerinde Müslüman nüfus Avrupa’ya nispetle daha yüksek bir paya sahip olmuştur.⁵²⁰

Tanzimat’la gelen yenileşme süreci, sosyal gruplaşmadaki kıstaslara da tesirde bulunmuştur. Askeri-reaya ayrımının yerine, müslüman-gayr-ı müslim ayrımı öne çıkartılmıştır. Dini ve etnik ayrışmanın belirginleşmesinde batılı devletlerin etkileri büyük olmuştur.⁵²¹

Yerleşim açısından yapılan ayrım ise, yerleşik-göçebe ayrımı şeklinde olup, yerleşik kesimi köylü-şehirli kesim, göçebe kesimi ise, konar-göçerler oluşturmuştur.

---

⁵¹⁶ Shaw, s. 167

⁵¹⁷ Çelik, “Osmanlı Devleti’nin Nüfus ve İskan Politikası”, s.66

⁵¹⁸ Timur, ss. 224-225

⁵¹⁹ Çelik, “Osmanlı Devleti’nin Nüfus ve İskan Politikası”, ss.62-63

⁵²⁰ Quataert, “19. Yüzyıla Genel Bir Bakış, Islahatlar Devri 1812–1914”, ss. 906-907

⁵²¹ Çelik, “Osmanlı Devleti’nin Nüfus ve İskan Politikası”, s.66

Osmanlı Devleti, Selçuklu Devleti gibi, konar-göçerlikten yerleşik hayata geçişi destekleyici, kimi zaman zorlayıcı bir politika izlemiştir.⁵²² Nitekim, XVII. yüzyılın sonları itibarıyla ve XVIII. yüzyıl boyunca aşiretleri iskan faaliyetleri yoğun bir şekilde sürdürülmüştür. Bu politikada, sosyal düzenin korunması amacı dışında, mali amaçlarla da hareket edildiği söylenebilir.⁵²³ Konar-göçerlerin yerleşik hayata geçişe direnç göstermelerine karşın, onlar da reayadan sayılmış ve reaya gibi vergi ödeme, askerlik yada diğer hizmetler biçiminde çeşitli mükellefiyetler yüklenmiştir.⁵²⁴ Hatta, ağır vergi yükü karşısında konar-göçer zümreden, Celali ayaklanmalarına katılımlar da olmuştur.⁵²⁵

Devlet, sosyal gruplar arasındaki dengenin sağlanmasında, oluşturduğu kurumlar ve ürettiği politikaları devreye sokarak, ahilik müessesesi, lonca teşkilatı, tımar sistemi, kadılık kurumu, ihtisap müessesesi gibi üretim, dağıtım ve paylaşımı sağlayan kurumları destekleyici bir tutum içinde olmuştur. Devlet bu destekleyici kurumların oluşumunda, kamu çıkarlarına hizmet eden olarak ferdi özgürlüklere dayalı bir yol izlemiştir. Vakıf müessesesi paylaşım ve tüketim problemlerinde, tarikatlar ise üretim, tüketim ve paylaşım aşamalarında etkin rol oynayan sivil kurumlar olmuşlardır. Sistem içinde bu kurumlar, hem ekonomik hem sosyo-kültürel işleyişi sağlamışlardır.⁵²⁶

4.2 19. Yüzyılda Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda Sosyal Yapı

4.2.1 Nüfus ve Yerleşim

Sancak merkezi konumundaki Antalya, nüfus ve yerleşim açısından tipik bir Anadolu kenti özelliklerini bünyesinde barındırmaktadır. Selçuklular gibi Osmanlılar'da da kıyı kentleri özellikle de savunma açısından oldukça önemli olmuş ve kentler kurulan kalelerin etrafında gelişip büyümüştür. Antalya'da nüfus çoğunluğunun yaşadığı kale içi ve sonraki genişlemeyle kale dışına taşan yerleşim de bu durumun bir göstergesidir.

---

⁵²² Çelik, "Osmanlı Devleti'nin Nüfus ve İskan Politikası", s.63

⁵²³ Tabakoğlu, s.163

⁵²⁴ Timur, s.216

⁵²⁵ Faroqhi, "Krizler ve Değişim 1590-1699", s.567

⁵²⁶ Çelik, *Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl*, s.111

Selçuklu döneminde surlarla çevrili kapalı bir şehir olan Antalya, Osmanlı döneminde fiziki yönden gelişerek sur dışına doğru yayılmaya başlamıştır. Çarşı ve pazarların sur dışında yer alması bu gelişmeyi yönlendirmiştir.⁵²⁷

19. yüzyılda Antalya kazasının sahip olduğu nüfus ve yerleşim unsurlarının tespitinde mevcut kaynaklardan elde edilen veriler, kaynakların her biri farklı tarihleri ihtiva ettikleri için tarihsel sıra içinde ayrı ayrı değerlendirmeye alınmıştır. Kaynaklar içinde yer alan, temettuat defterleri hane esaslı, nüfus defterleri* ise kişi esasına (erkek nüfus) göre düzenlenmiştir.

İncelemeye tabi tutulan nüfus defterleri, 1830/1840/1845 senelerine ait olup 6 adettir. Defter tarihlerinin farklılık arz etmesi nedeniyle, aşağıda yer alan tablolar defter tarihlerine göre düzenlenmiştir. Bu defterlerden 1830 tarihli (3190 numaralı) nüfus defteri verilerine göre oluşturulan tablo aşağıda yer almaktadır.*

---

⁵²⁷ Emecen, “Antalya”, s.234

* Başbakanlık Osmanlı Arşivleri’nde araştırmaya sunulan nüfus defterlerinden Antalya merkez kazası nüfusuna yönelik olarak 10 adet defter tespit edilmiştir. Bu 10 defterden, müslüman ve reaya nüfusa ait 1831 tarihli (3204 numaralı) ve 1840 tarihli (3205 / 3206 / 3207 numaralı) 4 adet defter, çalışma dönemimiz içinde restore edilmekte oldukları için incelemeye tabi tutulamamıştır.

* 1830 senesinde ilk defa yapılan nüfus sayımı için bkz., Karal, s.122. (Bu çalışmada, Antalya merkez kazası köy ve mahallelerinin sadece nüfus toplamları yer almaktadır. Köylerin sayısı 26 köy olarak belirtilmişken, mahallelerin sayısı belirtilmemiştir. Antalya mahalleleri toplam nüfusu 2.879 ve köyleri nüfusu 1.963 olarak verilmiştir. Antalya köyleri toplamı, bizim tespit ettiğimiz rakamlarla örtüşmektedir. Ancak, defter sonu toplamları itibarıyla mahalleler toplamı olarak bizim ulaştığımız rakam 2.873’tür. Aşağıdaki tablo, köy ve mahallelerin defter sonu toplamlarına göre düzenlenmiştir. Ekler bölümünde ise, defter detayları bizim elde ettiğimiz toplamlara göre verilmiştir.)

Tablo 59

1830 Tarihli Nüfus Defterine Göre Antalya Kazası Yerleşim Birimlerindeki Nüfus Miktarı

Köy İsimleri		Nüfus Miktarı	Köy İsimleri		Nüfus Miktarı
1	Karye-i Sekici ve Bahtlı ve Çakırlar	242	14	Karye-i Bıyıklı	80
2	Karye-i Avcıbayırı maa Doyuran	114	15	Karye-i Ekşili	112
3	Karye-i Kıkbayırı	49	16	Karye-i Bağçe	56
4	Karye-i Duacı	28	17	Karye-i Çıglık	105
5	Karye-i Hurma	39	18	Karye-i Şehr-i Karakoyunlusu	34
6	Karye-i Şerefeddin	30	19	Karye-i Solaklar	62
7	Karye-i Duraliler	49	20	Karye-i Zeytun	21
8	Karye-i Çam	15	21	Karye-i Önceli	51
9	Karye-i Dumanlar	25	22	Karye-i Varsak	140
10	Karye-i Karaçallı	93	23	Karye-i Mandirle	87
11	Karye-i Çirkinoba	66	24	Karye-i Kındıra	9
12	Karye-i Kundu	62	25	Karye-i Kızıllı	149
13	Karye-i Asikaraman	104	26	Karye-i Güzelim Karamanlu	141
Köyler Toplam					1.963
Mahalle İsimleri		Nüfus Miktarı	Mahalle İsimleri		Nüfus Miktarı
1	Mahalle-i Cami-i Cedid	76	18	Mahalle-i Elmalı	93
2	Mahalle-i Cami-i Cedid cami-i atik	74	19	Mahalle-i Aşık Doğan	45
3	Mahalle-i Makbulağa	173	20	Mahalle-i Sağırbey	117
4	Mahalle-i Hatib Süleyman	52	21	Mahalle-i Keçibali	53
5	Mahalle-i Mecdeddin	59	22	Mahalle-i Şeyh Sinan	266
6	Mahalle-i Hasbalaban	67	23	Mahalle-i Çavuş Bahçesi	47
7	Mahalle-i Karadayı	29	24	Mahalle-i Tahıl Pazarı	31
8	Mahalle-i İskender çelesi	55	25	Mahalle-i Eğdir Hasan	66
9	Mahalle-i Babadoğan	75	26	Mahalle-i Şecaaddin	26
10	Mahalle-i Tuzcular	69	27	Mahalle-i Sofiler	119
11	Mahalle-i Culahkara	29	28	Mahalle-i Arab Mescidi	30
12	Mahalle-i Ahikızı	45	29	Mahalle-i Araban	37
13	Mahalle-i Ahiyusuf	37	30	Mahalle-i Kızıllarım	38
14	Mahalle-i Timurcu Süleyman	129	31	Mahalle-i Takiyeci	115
15	Mahalle-i Bal-i Bey	121	32	Mahalle-i Kirişçi	13
16	Mahalle-i Divanepiri	57	33	Mahalle-i Meydan	255
17	Mahalle-i Kızılsaray	114	34	Mahalle-i Timurcu Kara	261
Mahalleler Toplam					2.873
GENEL TOPLAM					4.836

KAYNAK: BOA. NFS. D. NU: 3190

1830 tarihli nüfus defteri tablo verilerine bakacak olursak; 26 köyde 1.963 kişi tespit edilmiştir. 242 kişi tespit edilen Sekici, Bahtlı ve Çakırlar köyleri ile 114 kişi tespit edilen Avcıbayırı ve Doyuran köylerinin toplamlarının birlikte verildiği görülmektedir. Nüfusun en fazla olduğu köy, 149 kişi tespit edilen Kızıllı köyü olup, bunu 141 kişi ile Güzelim Karamanlu köyü ve 140 kişi ile Varsak köyü izlemektedir. 9 kişinin bulunduğu Kındıra köyü ise nüfusu en az olan köydür.

34 mahallede ise 2.873 kişi tespit edilmiştir. 34 mahalleden ilk 13 mahalle, kale içinde olup toplam nüfus 840 kişidir. Geri kalan 21 mahalle ise, kale dışında olup toplam nüfus 2.033 kişidir. Bu durum, kentin kale dışına doğru genişlediğinin de bir göstergesidir. Nüfusun en fazla olduğu mahalle 266 kişi tespit edilen Şeyh Sinan mahallesidir. İkinci sırada 261 kişi ile Timurci Kara mahallesi, üçüncü sırada ise 255 kişi ile Meydan mahallesi gelmektedir. Mahalleler içinde nüfusu en az olan yer ise, 13 kişi tespit edilen Kirişçi mahallesidir.

Genel toplam olarak bakıldığında; 26 köyde 1.963 kişi ve 34 mahallede 2.873 kişi tespit edilmiş olup, tüm toplam 4.836 kişidir. Bu rakamlar erkek nüfusu içermektedir. Bir bu kadar da kadın nüfus varlığı olduğu kabul edilirse, 1830 senesi itibarıyla, 26 köy ve 34 mahallenin toplam nüfusunun 9.672 kişiden müteşekkil olduğunu söyleyebiliriz.

İncelemeye tabi tutulan diğer nüfus defterlerinden 3'ü (3208/ 3211/ 3212 numaralı), 1840 senesine ait olup bu 3 defterin verileri aynı tablo içinde gösterilmiştir. Bu üç defterde, mahalleler yer almamakta olup, 33 köy, Zeytun Karyesi Manutaş Abdal Taifesi ve Yabancı Kazgancı Müslim Kıbtıyan nüfus verileri yer almaktadır.

Tablo 60

1840 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Antalya Kazası Köylerindeki Nüfus Miktarı

Köy İsimleri		Nüfus Miktarı	Köy İsimleri		Nüfus Miktarı
1	Karye-i Önceli	74	19	Karye-i Ekşili	131
2	Karye-i Hurma	135	20	Karye-i Kızıllı	150
3	Karye-i Çakırlar	212	21	Karye-i Manderli	78
4	Karye-i Bahtlı	115	22	Karye-i Dumanlar	23
5	Karye-i Sekici	40	23	Karye-i Solak	76
6	Karye-i Kıkbayırı	64	24	Karye-i Çam	15
7	Karye-i Şerefeddin	44	25	Karye-i Keşerli	35
8	Karye-i Avcıbayırı	143	26	Karye-i Çirkinoba	128
9	Karye-i Karamanlu	170	27	Karye-i Kındıra	39
10	Karye-i Alaplu	28	28	Karye-i Karaveliler	114
11	Karye-i Asikaraman	81	29	Karye-i Karaçalı	75
12	Karye-i Zeytun	28	30	Karye-i Kundu	115
13	Karye-i Varsak	144	31	Karye-i Hisarçandır	140
14	Karye-i Duacı	16	32	Karye-i Yarbaşçandır	88
15	Karye-i Duraliler	50	33	Karye-i Çitdibi	13
16	Karye-i Çıglık	125	34	Zeytun Karyesi Manutaş Abdal Taifesi	183
17	Karye-i Bağçe	33	35	Yabancı Kazgancı Müslim Kıbtıyan	38
18	Karye-i Bıyıklı	67	GENEL TOPLAM		3.010

KAYNAK: BOA. NFS. D. NU: 3208-3211-3212

Tabloda yer alan 33 köyün nüfus verileri 3208 numaralı defterden, Zeytun Karyesi Manutaş Abdal Taifesi nüfus verileri 3211 numaralı defterden ve Yabancı Kazgancı Müslim Kıbtıyan nüfusu verileri 3212 numaralı defterden tespit edilmiştir. Buna göre; 1840 senesinde 33 köyde tespit edilen toplam nüfus 2.789 kişidir. Nüfusun en fazla olduğu köy 212 kişi ile Çakırlar köyüdür. İkinci sırada, 170 kişi ile Karamanlu köyü gelirken, üçüncü sırada ise 150 kişi ile Kızıllı köyü gelmektedir. Yukarıdaki tabloda yer alan, 1830 tarihli nüfus defteri verilerine bakıldığında, Çakırlar köyü diğer iki köyle birlikte sayıldığı için toplam nüfusu bilinmemektedir. 1830'da, nüfusu 149 kişi olan Kızıllı köyü nüfusunda, 1840'ta pek bir değişme olmadığı ve 1830'da nüfusu 141 kişi olan Karamanlu köyünde ise nüfusun 1840'ta, 170 kişiye yükseldiği görülmektedir. Tablo verilerine göre, nüfusun en az olduğu köy ise 13 kişi ile Çitdibi köyüdür.

1840 senesi itibariyle tabloda köyler dışında yer verdiğimiz Zeytun Karyesi Manutaş Abdal Taifesi nüfusu 183 kişi, Yabancı Kazgancı Müslim Kıbtıyan nüfusu ise 38 kişidir.

Tablo genel toplamı alındığında, 1840 senesi verileri itibariyle, 33 köyde 2.789 kişi, Zeytun Karyesi Manutaş Abdal Taifesi nüfusu 183 kişi ve Yabancı Kazgancı Müslim Kıbtıyan nüfusu 38 kişi olmak üzere toplamda 3.010 kişi tespit edilmiştir. Bir bu kadar da kadın nüfus bulunduğu kabul edilirse toplam nüfus 6.020 kişi etmektedir.

Kişilerin yaşlarının da verildiği defterlerde, 15 yaş altındakiler çocuk ve 15 yaş üstündekiler yetişkin olarak değerlendirildiğinde elde edilen sonuca göre, bu 6.020 kişiden 3.182 kişinin yetişkin, 2.838 kişinin ise çocuk olduğunu söyleyebiliriz. Genel toplam içinde, çocuk nüfusunun oransal payı % 47, yetişkin nüfusun oransal payı ise % 53'tür.

Tespit edilen nüfus defterlerinden diğer ikisi ise (3230 / 3231 numaralı) 1845 senesine ait olup, bu tarihte Antalya kazasında bulunan yabancı ehl-i islam ve ehl-i zimmet nüfusu verilerini içermektedir. Bu verilerden oluşturulan tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 61

1845 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Antalya Kazasında Bulunan Yabancı Ehl-i İslam ve Ehl-i Zimmet Nüfus Miktarı

Ehl-i İslam / Bulunduğu Yer	Nüfus Miktarı	Ehl-i Zimmet / Bulunduğu Yer	Nüfus Miktarı
Antalya kazası	21	Antalya çarşısı iki kapılı handa bulunan yabancı Rumiyan	30
Antalya gümrüğünde bulunan yabancıyan	11	Antalya'da bir kapılı handa bulunan reaya	14
Kale içinde Müderris Hacı Kurra Efendi Medresesi'nde bulunan yabancıyan	18	İskelede Han-ı Cedid'de bulunan yabancı Rumiyan	10
Karakaş Cami-i Şerifi Medresesi'nde bulunan yabancıyan	17	İskelede ticaret için bulunan İngiliz devleti tebaası	7
Kızılsaray mahallesinde Müderris Şeyh Ali Efendi Medresesi'nde bulunan	5	İskelede Hacı İbrahim Efendi hanında bulunan Avusturya devleti tebaası	5
Şeyh Sinan mahallesinde Müderris Hüseyin Efendi Medresesi'nde bulunan	4	Antalya civarındaki bahçelerde bulunan yabancı Rumiyan	5
Kahvehaneleri ile Şeyh Sinan mahallesinde bulunan	14	Antalya'da Rum mahallelerinde bulunan yabancı Rumiyan	66
Timurcu Kara mahallesinde Ahmet Efendi Medresesi'nde bulunan	7		
Yukarıpazar'da Hoca Nabi Vakfi odalarında bulunan	20		
İskelede Atik handa bulunan yabancıyan	11		
İskelede Hacı Nakib Efendi Kahvehanesi odalarında bulunan yabancıyan	11		
Bali Beğ cami-i şerifi medresesinde bulunan yabancıyan	17		
Meydan mahallesinde Müderris Ali Efendi Medresesi'nde bulunan	7		
İskelede Han-ı Cedid'de bulunan yabancıyan	18		
İki kapılı handa bulunan yabancıyan	29		
Bali Beğ mahallesinde İsmail Efendizade Mehmed Efendi Medresesi'nde bulunan	21		
Bir kapılı handa bulunan yabancıyan	23		
Antalya'nın mahalleleri ve medreselerinde bulunan yabancıyan	175		
Antalya'nın köylerinde bulunan yabancıyan	231		
Toplam	660	Toplam	137
GENEL TOPLAM			797

KAYNAK: BOA. NFS. D. NU: 3230-3231

Yukarıdaki tabloya göre; 1845 senesi itibariyle Antalya merkez kazasına çoğunlukla ticari amaçlarla gelen ve kazanın mahalle ve köylerindeki han, medrese, bahçe ve odalarda bulunan yabancı ehl-i islam ve ehl-i zimmet nüfusu toplamı 797 kişidir. Bu toplamın 660 kişisini ehl-i islam ve 137 kişisini ehl-i reaya oluşturmaktadır. Ehl-i islam nüfusundan 429 kişinin kaza merkezinde, 231 kişinin ise kaza köylerinde bulunduğu görülmektedir. 137 kişi olan ehl-i zimmet nüfusun tamamı kaza merkezinde bulunmaktadır.

Kayıtlara göre, bahsi geçen bu nüfus içinde Hamid ve Muğla sancağı kazalarından gelenler çoğunluktadır. Kayıtlarda meslekleri verilmiş olanlar da bulunmakta olup, tespit edilen mesleklerin, gemici, kayıkcı, dikici, duhancı, hamal, mutaf, terzi, helvacı, çulha, kebapçı, peştemalci, dülger, bakkal, sabuncu, kahveci, eskici, yemenici, çukacı, abacı, bazergan, kuyumcu, ekmekçi, bıçakçı, talebe, bağcı, bağçevan, boyacı, cerrah, mumcu, sakızcı ve pabuşcu olmak üzere çoğunlukla zenaat ve ticaretle ilgili meslekler olduğu görülmektedir.

1830 / 1840 / 1845 senelerine ait nüfus defterlerinden tespit edilen ve yukarıda yer verdiğimiz veriler, bahsi geçen yıllara göre kazadaki müslim / gayr-ı müslim tüm mahalle ve köylerin nüfus miktarlarına yönelik bilgiler içermedikleri için ve farklı tarihlere ait oldukları için genel bir nüfus tahmininde bulunmayı güçleştirmektedir. Ancak yer verdiğimiz bu verilerin, farklı yıllarda kaza nüfusunun yapısına dair sağladıkları bilgiler açısından önemli veriler olduklarını belirtmek gerekir.

Nüfusla ilgili tespitlerde bulunmamıza imkan sağlayan diğer bir kaynak da temettuat defterleridir. Teke Sancağı'nın merkez kazası konumunda bulunan Antalya'nın köy, mahalle ve çiftliklerindeki haneler itibariyle sayım sonuçlarının kaydedildiği bu defterler, daha önce de belirttiğimiz üzere, 53 köy, 37 mahalle ve 13 çiftliktir. Kazaya bağlı nahiyeler ve bu nahiyelere bağlı yerleşim birimleri, çalışmanın kapsamı dolayısıyla değerlendirme dışında tutulmuştur. Defterlerde, hane sayıları arasında mevcut bulunan atlamalar, defter sayfalarında eksikliklerin bulunduğunu göstermektedir. Defterlerde tespit edilen mevcut haneler üzerinden kazaya yönelik yapılan genel değerlendirmelerde bu hususların da göz önünde bulundurulması gerektiği unutulmamalıdır.

Aşağıda yer alan tablo verileri, 53 köy, 37 mahalle ve 13 çiftlik olmak üzere Antalya merkez kazasına ait toplam 103 adet temettuat defteri verisi doğrultusunda düzenlenmiştir.

Tablo 62

Hane ve Dini Dağılım İtibarıyla Antalya Merkez Kazası Yerleşim Birimleri (1844)

	Köy İsimleri	Hane Sayısı	Dini Durumu
1	Yazır Karyesi	99	Müslüman
2	Sülekler Karyesi	62	Müslüman
3	Karcıbayırı Şerefeddin karyesi	20	Müslüman
4	Kindıra karyesi	17	Müslüman
5	Ekşili köyü	47	Müslüman
6	Ali Fahreddin Kebir köyü	114	Müslüman
7	Çağlak köyü	42	Müslüman
8	Simandır karyesi	34	Müslüman
9	Geyikbayırı karyesi	22	Müslüman
10	Sekellü karyesi	13	Müslüman
11	Ali Fahreddin Sagir karyesi	135	Müslüman
12	Karataş karyesi	29	Müslüman
13	Kargılık karyesi	10	Müslüman
14	Akkilise karyesi	27	Müslüman
15	Duacı köyü	7	Müslüman
16	Çaykenarı karyesi	62	Müslüman
17	Sekici karyesi	139	Müslüman
18	Belek karyesi	36	Müslüman
19	Yaka köyü	3	Müslüman
20	Solak karyesi	41	Müslüman
21	Bağçe karyesi	24	Müslüman
22	Güzar karyesi	11	Müslüman
23	Hisarçandır karyesi	53	Müslüman
24	Yalınkebir karyesi	68	Müslüman
25	Asikaramanlı köyü	33	Müslüman
26	Örgünlü karyesi	47	Müslüman
27	Çitdibi köyü	9	Müslüman
28	Osmanhalifeler karyesi	24	Müslüman
29	Beğeş karyesi	43	Müslüman
30	Duraliler karyesi	27	Müslüman
31	Baltan karyesi	85	Müslüman
32	Alaylı karyesi	18	Müslüman
33	Yarbaş Çandır karyesi	50	Müslüman
34	Çakırlar karyesi	104	Müslüman
35	Varsak köyü	64	Müslüman
36	Garibce karyesi	65	Müslüman
37	Karaman karyesi	65	Müslüman
38	Fığla köyü	145	Müslüman
39	Küçükbalıklı köyü	72	Müslüman

40	Oran karyesi	77	Müslüman
41	Bıyıklı karyesi	37	Müslüman
42	Çam karyesi	8	Müslüman
43	Dere karyesi	37	Müslüman
44	Zeytün karyesi abdal taifesi	79	Müslüman
45	Zeytün karyesi	12	Müslüman
46	Kızıllı karyesi	3	Müslüman
47	Endiye karyesi	3	Müslüman
48	Doyran köyü	59	Müslüman
49	Endiye köyü	82	Müslüman
50	Beyrebucak/Direvli köyü	57	Müslüman
51	Enhar Çiftliği köyü	43	Müslüman
52	Karaçalı karyesi	30	Müslüman
53	Kışla Karyesi	126	Müslüman
KÖY HANE TOPLAMI		2619	
	Mahalle İsimleri	Hane Sayısı	Dini Durumu
1	Kirişçiler Mahallesi	13	Müslüman
2	Elmalı Mahallesi	7	Müslüman
3	Divanepiri Mahallesi	20	Müslüman
4	Tahılpazarı Mahallesi	19	Müslüman
5	Arap Mescidi Mahallesi	34	Müslüman
6	Aşıkdoğan Mahallesi	56	Müslüman
7	Keçiyalı Mahallesi	38	Müslüman
8	Ahıkızı Mahallesi	32	Müslüman
9	Sağırbey Mahallesi	70	Müslüman
10	Karadağı Mahallesi	15	Müslüman
11	Cami-i Atik Mahallesi	48	Müslüman
12	Meydan Mahallesi	113	Müslüman
13	Cadiş Bahçesi Mahallesi	4	Müslüman
14	Cellahkara Mahallesi	13	Müslüman
15	Demirci Süleyman Mahallesi	94	Müslüman
16	Kızılharim Mahallesi	21	Müslüman
17	İskender Çelebi Mahallesi	29	Müslüman
18	Takiyyeci Mustafa Mahallesi	65	Müslüman
19	Urban Mahallesi	24	Müslüman
20	Babadoğan mh. Ermeni taifesi	9	Gayrimüslim
21	Gebiz Aşireti Aşağıoba mh.	56	Müslüman
22	Martan Aşireti Yetimler mh.	26	Müslüman
23	Kızılsaray Mahallesi	117	Müslüman
24	Eğdirhasan Mahallesi	47	Müslüman
25	Hacıbalban Mahallesi	33	Müslüman
26	Şeyhsancağı Mahallesi	21	Müslüman
27	Balibey Mahallesi	65	Müslüman
28	Makbulağa mahallesi (Rum)	187	Gayrimüslim
29	Tuzcular Mahallesi	43	Müslüman
30	Şehr-i karakoyunlu Mahallesi	12	Müslüman
31	Hattabsüleyman Mahallesi	28	Müslüman
32	Makbuleağa Mahallesi	3	Müslüman
33	Cami-i cedit mahallesi (Reaya)	13	Gayrimüslim

34	Babadoğan mahallesi (Reaya)	187	Gayrimüslim
35	Sofular Mahallesi	59	Müslüman
36	Sofular mahallesi (Ermeni)	14	Gayrimüslim
37	Asmadalı mahallesi	33	Müslüman
MAHALLE HANE TOPLAMI		1668	
	Çiftlik İsimleri	Hane Sayısı	Dini Durumu
1	Köseler Çiftliği	30	Müslüman
2	Yuda Çiftliği	48	Müslüman
3	Garkın (Kargın) Çiftliği	41	Müslüman
4	Kemerağzı Çiftliği	30	Müslüman
5	Hurma Çiftliği	46	Müslüman
6	Uncalı Çiftliği	25	Müslüman
7	Kundu Çiftliği	54	Müslüman
8	Zivind Çiftliği	96	Müslüman
9	Mandıralar Çiftliği	49	Müslüman
10	Dumanlar Çiftliği	14	Müslüman
11	Çukurca Çiftliği	21	Müslüman
12	Karakapu Çiftliği	30	Müslüman
13	Leylek Çiftliği	37	Müslüman
ÇİFTLİK HANE TOPLAMI		521	
GENEL TOPLAM		4.808	

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727,17728.

Defter verilerinden elde edilen sonuca göre, köy, mahalle ve çiftlik olarak Antalya merkez kazasına bağlı yerleşim birimlerinin isimleri, hane sayıları ve dini durumları yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Tablo incelendiğinde görülmektedir ki; köy, mahalle ve çiftlik isimlerinin tamamı Türk-İslam kökenlidir. 1844 senesi verilerine göre, Antalya merkez kazasının tespit edebildiğimiz yerleşim birimleri hane nezdinde, 53 köyde 2.619 hane, 37 mahallede 1.668 hane ve 13 çiftlikte 521 hane olarak tespit edilmiştir. Tüm yerleşim birimlerindeki haneler genel toplamı ise 4.808 olarak hesaplanmıştır.

Köy, mahalle ve çiftlikleri hane sayıları itibariyle sırayla değerlendirecek olursak; köyler nezdinde en yüksek hane sayısının 145 haneli Fığla karyesi'nde, en düşük hane sayısının ise, her biri 3 haneli olan Yaka, Kızıllı ve Endiye karyelerinde olduğu görülmektedir. Mahalleler nezdinde bakıldığında ise, her ikisi de gayrimüslim

yapıda olan ve her ikisinde de 187 hane tespit edilen Makbulağa mahallesi (Rum) ve Babadoğan mahallesi (Reaya) en yüksek hane sayısına sahip mahallelerdir. Babadoğan mahallesinin, 9 haneye sahip Babadoğan mahallesi Ermeni taifesi olarak ayrı bir defterde sayıldığı görülmektedir. İki defterdeki hane toplamını aldığımızda, gayrimüslim Babadoğan mahallesi 196 haneye mahalleler içinde en yüksek hane sayısına sahip olmaktadır. Mahallelerde en düşük haneli mahalle ise, 3 haneli Makbulağa Mahallesi'dir. Bu mahalle Müslüman mahallesidir. Gayrimüslim Makbulağa mahallesi ve müslüman Makbulağa mahallesi olarak ayrı defterlerde sayımı yapılmış olan bu mahalle dini açıdan karışık bir yapı sergilemekte olup gayrimüslim kesim yoğunluk göstermektedir. Yine ayrı defterlerde sayımı yapılmış olan 59 haneli müslüman Sofular mahallesi ve 14 haneli gayrimüslim Sofular mahallesinin de dini açıdan karışık bir yapı sergilediğini ve bu mahallede ise müslüman nüfusun gayrimüslim nüfusa göre fazla olduğu görülmektedir. Çiftlikler itibariyle bakıldığında ise, 96 haneli Zivind Çiftliği hane sayısı en yüksek olan çiftlik, 14 haneye sahip Dumanlar Çiftliği ise en düşük haneli çiftlik durumundadır.

Antalya kazası yerleşim birimlerindeki tespit ettiğimiz hane sayılarından yola çıkarak yaptığımız nüfus tahminlerinde, genellikle bu tür tahminlerde kullanılan (x3-x4-x5) katsayılarını kullanmak suretiyle asgari, ortalama ve azami nüfus tahmininde bulunmaya çalıştık. Elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 63

Antalya Kazası Yerleşim Birimlerindeki Hane Sayıları ve Nüfus Tahminleri (1844)

Yerleşim Birimleri	Hane Sayısı	x3	x4	x5
Köyler	2.619	7.857	10.476	13.095
Mahalleler	1.668	5.004	6.672	8.340
Çiftlikler	521	1.563	2.084	2.605
TOPLAM	4.808	14.424	19.232	24.040

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Yer verdiğimiz tabloda da görüleceği üzere, Antalya merkez kazasına dahil 53 köy, 37 mahalle ve 13 çiftlikte tespit edebildiğimiz toplam hane sayısı 4.808 hanedir. Bu toplamın (x3-x4-x5) katsayıları ile çarpımı sonucunda elde ettiğimiz verilere göre, sayımın yapıldığı tarihlerde Antalya merkez kazası nüfusunun asgari 14.424, ortalama 19.232, azami 24.040 değerlerine sahip olabileceği tahmininde bulunulabilir.

Temettuat defterleri verileri doğrultusunda kaza nüfusu dini yapı açısından değerlendirilirdir; kazada, köy ve çiftliklerdeki nüfusun tamamını müslüman nüfus oluştururken, gayrimüslim nüfusun merkezdeki birkaç mahallede toplandığı görülmektedir.

Tablo 64

Antalya Kazası'ndaki Yerleşim Birimlerinin Dini Dağılımı (1844)

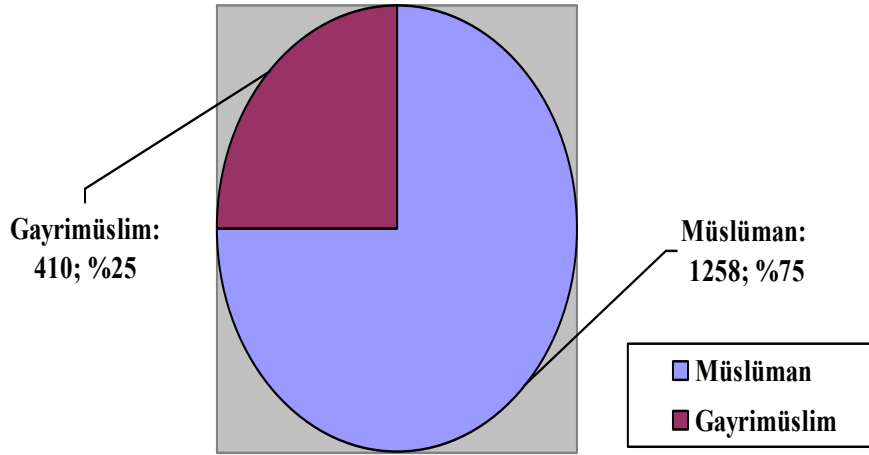
Yerleşim Birimleri	Müslüman	Gayrimüslim	Karışık	Toplam
Köyler	53	-	-	53
Mahalleler	32	3	2	37
Çiftlikler	13	-	-	13
Toplam	98	3	2	103

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Tablodaki verilere baktığımızda, Antalya kazasına dahil olan yerleşim birimlerinden köy ve çiftliklerde gayrimüslim nüfusa rastlanmamaktadır. Mahalleler nezdinde ise, müslüman mahalle sayısı 32, gayri müslim mahalle sayısı 3 ve karışık mahalle sayısı 2'dir. Gayrimüslim mahallelerden biri; Babadoğan Mahallesi'dir. Bu mahallenin sayımlarda iki ayrı defterde sayıldığını daha önce belirtmiştik. Gayrimüslim Babadoğan mahallesindeki nüfus Ermeni taifesinden olup, her iki defter sayımı sonucu toplamına göre 196 haneyle tüm mahalleler içinde en kalabalık mahalle konumundadır. Diğer gayrimüslim mahalle ise Cami-i Cedid mahallesidir. Bu mahalledeki hane sayısı 13 olup, küçük bir mahalle olduğu söylenebilir. 3 gayrimüslim mahalledeki hane sayıları toplamı 209'dur.

Karışık mahalleler ise Sofular ve Makbulağa mahalleleridir. Sofular mahallesinin 59 müslüman ve 14 gayrimüslim haneye sahip olduğu ve müslüman kesimin ağırlıkta olduğu görülmektedir. Sofular mahallesindeki gayrimüslim kesim de Ermeni taifesindedir. Karışık mahallelerden bir diğeri olan Makbulağa mahallesi ise, 187 gayrimüslim ve 3 müslüman haneye sahip olup, Babadoğan mahallesi gibi en kalabalık mahallelerden biri konumundadır. Makbulağa mahallesindeki gayrimüslim kesimi ise Rum ahalesinin oluşturduğu görülmektedir. Karışık mahallelerdeki toplam hane sayısı 263 olup, bunun 201'i gayrimüslim hane, 62'si müslüman hane.

Tespit edilen 37 mahalle hane sayısı toplamı daha önce de yer verdiğimiz üzere 1.668 hanedir. Toplam hane sayısı içinde gayrimüslim hane sayısı 410 olup, 1.258'i bulan müslüman hane sayısının oldukça gerisindedir. Bu rakamlar itibariyle, toplam 1.668 hane ile 37 mahalle nezdinde gayrimüslim kesimin %25 ve müslüman kesimin % 75 gibi bir oran teşkil ettiği söylenebilir.

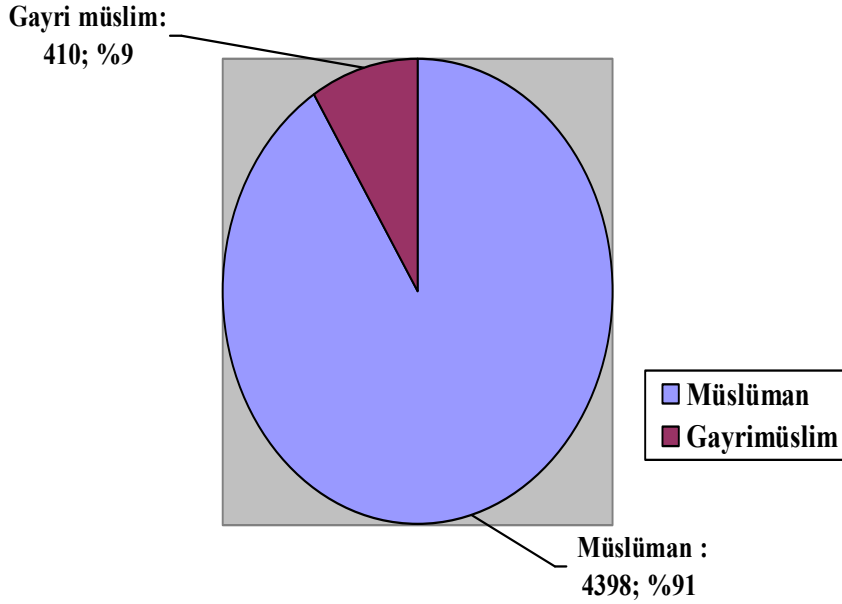

Grafik 1

Haneler İtibariyle Antalya Kazası Mahallelerinde Nüfusun Dini Dağılımı (1844)

Tüm yerleşim birimlerindeki haneler itibariyle bakıldığında ise, 103 yerleşim birimi tespit ettiğimiz Antalya merkez kazasındaki toplam 4.808 hanenin, 4.398'inin müslüman, 410'unun da gayrimüslim hane olduğu görülmektedir. Bu da, % 9

gayrimüslim, %91 müslüman hane gibi bir orana denk düşmektedir. Bu dağılımın grafiği aşağıda yer almaktadır.

Grafik 2

Haneler İtibariyle Antalya Merkez Kazasında Nüfusun Dini Dağılımı (1844)

Grafikte de görüleceği üzere, 1844 senesi verilerine dayanan hane sayıları itibariyle Antalya kazasındaki gayrimüslim nüfus, toplam nüfusun küçük bir dilimini oluşturmaktadır.

Antalya kazası nüfusunun 19. yüzyılın ikinci yarısındaki duruma bakacak olursak; 1870 tarihli Konya Vilayeti Salnamesi'nde, Antalya kazasındaki erkek nüfus 14.958 olarak kaydedilmiştir.⁵²⁸ 1888 tarihli Konya vilayet salnamesinde ise Kıptiyân, Rum, Âşâyîr ve İslam nüfusun kadın-erkek olarak toplamda 73.404 olduğu görülmektedir.⁵²⁹ Bu rakam içinde, Antalya kazasının nahiyelerinin de yer aldığını belirtmek gerekir.

Sancak merkezi Antalya'nın 1890 senesindeki nüfus durumu ise, diğer kazalarla birlikte aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

⁵²⁸ **Konya Vilayeti Sal-namesi / 1870 Konya Yılığ**, Çev.Mehmet Eminoglu, Konya: Konya Büyükşehir Belediyesi Yayını, s.105

⁵²⁹ Güçlü, s.43

Tablo 65

1890 Senesi İtibariyle Teke Sancağı Kazalarının Nüfus Bileşenleri

Kazalar	Müslüman	Rum Ortodoks	Ermeni	Yahudi	Katolik	Protestan	Toplam
Antalya	66.542	13.005	49	375	20	9	80.000
Elmalı	39.565	5.000	411	24	-		45.000
Kaş	34.272	4.728	-	-	-		39.000
Alanya	32.854	4.121	-	25	-		37.000
Akseki	22.854	146	-	-	-		23.000
Toplam	196.087	27.000	460	424	20	9	224.000

Kaynak: Cuinet, *La Turquie D'Asie I*, s. 854

Tablo verilerine bakıldığında, 1890 senesi itibariyle Teke sancağı kazalarının toplam nüfusunun 224.000 olduğu görülmektedir. Bu toplamda, sancak merkezi olarak Antalya kazası % 36'lık bir payla diğer kazalardan önde gelmektedir. Toplam içinde, Elmalı kazasının payı % 20, Kaş kazasının payı % 17, Alanya kazasının payı % 17 ve Akseki kazasının payı % 10'dur. Toplamı, 80.000'i bulan Antalya kazası nüfusu içinde, Müslümanların payı % 83, Rum Ortodoksların payı % 16, Ermeni Yahudi, Katolik ve Protestan nüfusun payları toplamı ise % 1'dir. Görüleceği üzere, dini ve etnik açıdan çeşitlilik gösteren kaza nüfusunun yarıdan fazlasını müslüman nüfus oluşturmaktadır.

Antalya kazasının merkez ve merkeze bağlı civar yerleşimler olmak üzere 1890 senesi nüfus toplamı ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 66

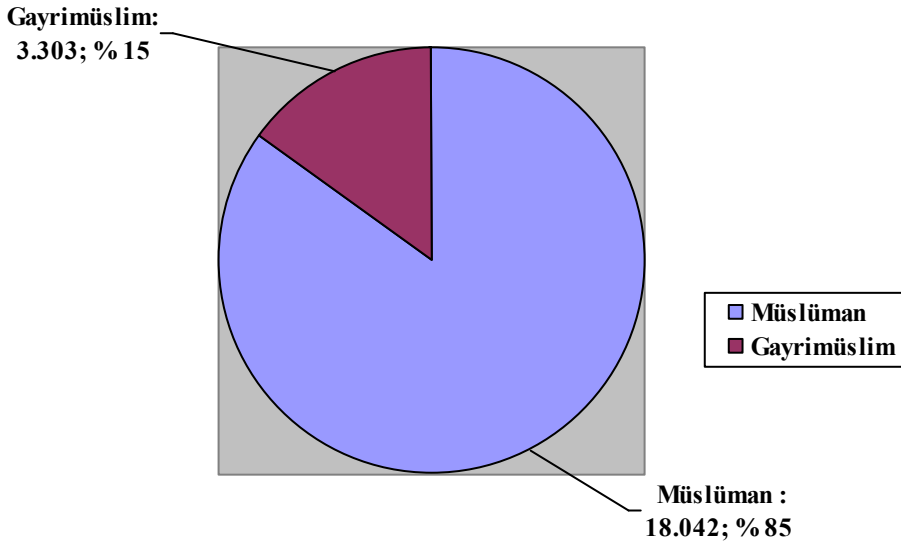
1890 Senesi İtibariyle Antalya Merkez Kazasının Nüfus Bileşenleri (%)

Nüfusun Etnik ve Dini Bileşimi	Nüfus Miktarı	Oran (%)
Müslüman	15.664	63
Rum Ortodoks	8.967	36
Yahudi	300	1
Ermeni	40	0
Katolik	20	0
Protestan	9	0
Toplam	25.000	100

Kaynak: Cuinet, *La Turquie D'Asie I*, s. 860

Tabloda da görüleceği üzere, merkez kaza ve civarı nüfus toplamı 25.000'dir. Bu toplamın % 63'ünü Müslümanlar oluşturmaktadır. Rum Ortodokslar % 36'lık bir payla dağılımda ikinci sırada gelmektedir. Yahudi nüfus % 1'lik bir payı teşkil ederken, Ermeni, Katolik ve Protestan nüfusun dağılımdaki paylarının % 1'in altında kaldığı görülmektedir.

1892 tarihli salnamede ise, Ermeni, Rum ve İslam olarak Antalya kazasının nahiyeleriyle birlikte toplam nüfusu 74.996 olarak verilmiştir. Bu toplamın 21.345'inin merkez kazaya ait olduğu görülmektedir. Merkez kazadaki bu nüfusun ise, 18.042'sinin müslüman, 3.303'ünün de gayrimüslim olduğu görülmektedir.⁵³⁰ Bu verileri bir grafikte gösterecek olursak;

Grafik 3

19. Yüzyıl Sonları İtibarıyla Merkez Kazasında Nüfusun Dini Dağılımı (1892)

Görüldüğü gibi, 19. yüzyıl sonları itibarıyla kaza nüfusunun genel toplamında müslüman kesim % 85'lik bir paya sahipken, gayrimüslim kesim % 15'lik bir paya sahip bulunmaktadır. Gayrimüslim kesimi Rum, Ermeni ve Musevi cemaatleri teşkil etmekte olup, Osmanlı topraklarındaki gayrimüslim kesimin genelinde olduğu gibi,

⁵³⁰ Güçlü, s. 44

Antalya'daki gayrimüslim kesim de çoğunlukla ziraat dışı faaliyetlerle iştiğal olmuşlardır. Ziraat dışı bu faaliyetler genellikle, ticaret ve zenaate yöneliktir. Temettuat kayıtlarından edindiğimiz verilere göre, Antalya kazasındaki gayrimüslim kesimin çoğunlukla, tüccar, terzi, sarraf, bezaz, pabuşçı, çilingir, dülger, değirmenci, dikici, doğramacı gibi meslekleri icra ettikleri görülmektedir.

1906 tarihli salname verilerine göre ise, kazanın nahiyeleri de dahil olmak üzere, İslam, Rum, Ermeni, Musevi, Kıpti olarak kadın-erkek toplam nüfusunun, 20. yüzyıl başları itibariyle 97.089'a ulaştığı görülmektedir.⁵³¹

Salname verilerden de görüleceği üzere, temettuat kayıtlarında ismen rastlamamakla birlikte, kaza nüfusu içinde Kıptiler ve Museviler de yer almaktadırlar. Daha önce de belirttiğimiz üzere, 1840 senesi nüfus verilerinde Yabancı Kazgancı Müslim Kıptiyan nüfusu 38 kişi olarak tespit edilmiştir. Kazadaki Musevi ve Kıpti varlığına diğer arşiv dökümanlarında da rastlanmaktadır.⁵³² Kıpti varlığı ile ilgili olarak, 12 Ocak 1874 tarihli bir belgede Kıptiler'den, "Tahtacı Aşireti'nin Müslüman Kıptileri" olarak bahsedildiği görülmektedir. Aynı belgede, Müslüman Kıptiler'in diğer vatandaşlardan ayırt edilmeksizin bundan böyle askere alınacakları bildirilmektedir.⁵³³

Antalya kazasının nüfus durumuna yönelik yaptığımız değerlendirmelere, kaza nüfusu üzerine etkide bulunan bazı hususları da eklemek gerekmektedir. İncelediğimiz dönem, Osmanlı Devleti'nin dönüşüm içinde bulunduğu, yenileşmeye yönelik olarak düzenlemelere gittiği bir dönem olup, idari alandaki düzenlemelerin sıklığından dolayı kaza genelinde idari taksimatta yapılan değişikliklerin nüfusa da yansımış olabileceğini belirtmek gerekir. Bunun dışında, kaza nüfusu üzerinde kazaya gelen göçler, kazadan göç eden ve sürgüne gönderilenlerin varlığı gibi hususlar da nüfusta artış ve azalışlara sebep olmuştur. Bir diğer husus da salgın hastalık hususudur ki, kolera hastalığının Antalya'da uzunca bir süre etkili olduğu belgelerden anlaşılmaktadır.⁵³⁴

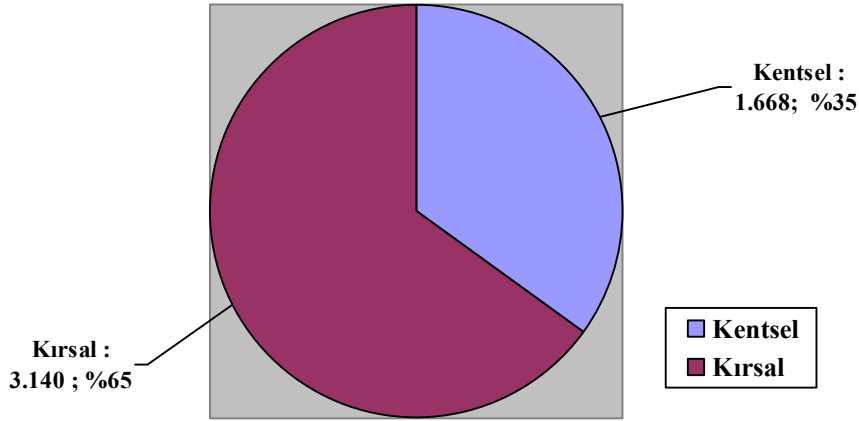
⁵³¹ Güçlü, s.44

⁵³² BOA, BEO., 273-20465, (10 Eylül 1893)

⁵³³ BOA, A.MKT.MHM., 472-52, (12 Ocak 1874)

⁵³⁴ BOA., A.MKT.MHM., 363-85, (29 Eylül 1866); BOA, A.MKT.MHM., 554-73, (14 Kasım 1894); BOA, A.MKT.MHM., 565-1, (7 Ağustos 1895)

Temettuat defterlerinden tespit ettiğimiz bulgular doğrultusunda Antalya kazası nüfusunu yerleşim unsuru açısından değerlendirecek olursak; Antalya kazasının toplam 4.808 haneyi bulan yerleşim birimleri içinde köy ve çiftliklerdeki hane sayıları toplamı olan kırsal yerleşimin 3.140 hane ile, 1.668 hane olarak tespit ettiğimiz merkezdeki mahalle hane sayısını aştığı görülmektedir. Buradan hareketle diyebiliriz ki; merkez kaza Antalya’da nüfusun % 65’i kırsal kesimde, % 35’i ise kaza merkezinde yaşamaktadır. Osmanlı Devleti’nde genel itibariyle hakim olan kırsal yerleşimle de paralellik arz eden bu durum aşağıda grafik olarak gösterilmektedir.

Grafik 4

Haneler İtibarıyla Antalya Kazası’nda Nüfusun Kentsel ve Kırsal Dağılımı (1844)

Burada, kazadaki yerleşim özelliklerini görebilmemiz açısından, Antalya merkez kazasındaki yerleşim unsuruna yönelik birkaç noktaya değinmek faydalı olacaktır. Yerleşimle ilgili belirtilmesi gereken bir husus, gayrimüslim nüfusun kaza merkezindeki mahallelerde toplandığıdır. Nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan müslüman nüfus ise, hem merkezde hem de kırsalda ağırlıklı bir yapı sergilemektedir. 1333 senesinde Antalya’da bulunan Seyyah İbn-i Batuta’nın aktardıklarına göre, Antalya’da etnik ve dini duruma göre kentteki mahalleler surlarla çevrilmiş olup, mahalleler arasındaki irtibat surlardan açılan kapılarla sağlanmıştır. Bu mahalleler, kenti kuşatan büyük surların içinde yer almaktadır. İbn-i Batuta, bu mahallelerde yerleşmiş bulunan Rum, Yahudi, Müslüman ahali ve şehrin beyi, ailesi, devlet erkanı ve kapıkullarının oturdukları semt ile “mina” (liman) adıyla anılan semtte oturan Hristiyan

tüccarlardan bahsetmektedir.⁵³⁵ Nüfusun dini ve etnik açıdan oluşturduğu bu yerleşim şeklinin XIX. yüzyılda da mevcudiyetini koruduğu ve nüfusta meydana gelen artışla yerleşimin bu dönemlerde, sur içinden sur dışına doğru yayıldığı, döneme ait belgelerden anlaşılmaktadır.⁵³⁶

Yerleşim unsuruna yönelik diğer bir husus ise, yerleşik ve yarı-yerleşik ayrımına yöneliktir. Osmanlı Devleti'nin geneli itibariyle var olan bu ayrımı, Antalya'da da birebir görmek mümkündür. Kır-kent iskanına dahil olan yerleşik kesimin yanı sıra Antalya'da, konar-göçer bir kesimin varlığı da söz konusudur. Yerleşik kesim, kent merkezindeki mahallelerde ve kırsal kesimi oluşturan köylerde ve çiftliklerde ikamet eder iken, yarı-yerleşik konar-göçer zümreler, yaylak ve kışlaklarda hareketlilik içinde olmuşlardır. Nitekim, aşiretlerin nüfus sayımlarının kışlaklarına indiklerinde yapıldığını belgelerden öğrenmekteyiz. 1898 tarihli bir belgede, Teke sancağında konar göçer bir çok kabile ve aşiretin bulunmasından dolayı, bunların tam olarak sayılabilmeleri için nüfus sayımının bir yıl daha uzatıldığının bahsi geçmektedir.⁵³⁷

Belgede de bahsi geçtiği üzere Teke yöresi, eski dönemlerden beridir konar-göçer zümrelerin yoğunlukta olduğu bir yöre olup, Osmanlı Devleti'nin izlediği aşiretleri iskan politikasının bu yörede de uygulanmaya çalışıldığı görülmektedir. İzlenen iskan politikası tam anlamıyla başarıya ulaşmasa da, bu dönemlerde bazı aşiretlerin bu politikanın etkisiyle veya kendiliklerinden yerleşik hayata geçtikleri görülmektedir. Temettuat defterleri ve nüfus defterlerinde isimleri geçen Zeytun karyesi Manutaş Abdal Taifesi, Gebiz Aşireti Aşağıoba ve Martan Aşireti Yetimler mahallelerinin varlığı da bu zümrelerden yerleşik hayata geçenlerin mevcut olduğunun bir göstergesidir.

Antalya'daki aşiretlerle ilgili bazı belgelerden anladığımız kadarıyla, aşiretlerin yerleşik hayata adaptasyonda zorlandıkları, askere alınmaları hususunda direnç

---

⁵³⁵ İbn-i Battuta, s.403

⁵³⁶ BOA, C.BLD., 15-745, (2 Nisan 1840); BOA., C.ADL., 21-1266, (27 Mart 1865)

⁵³⁷ BOA. A.MKT.MVL., 40-89, 27 Mart 1851); BOA. DH.MKT., 2090-87, (13 Ağustos 1898)

gösterdikleri, hırsızlık, gasp, ziraate zarar verme gibi nedenlerle yerleşik halkla ve yönetimle aralarında bir takım sorunların söz konusu olduğu görülmektedir.⁵³⁸

İncelediğimiz dönemde, Antalya'daki yerleşim unsuruna dair değinilmesi gereken bir husus da, 19. yüzyıl Antalya'sına dair belgelerde sıklıkla karşılaşılan muhacirlerin iskanı hususudur. Muhaceratin başlıca sebebi, can ve mal güvenliğinin olmamasından kaynaklıdır.⁵³⁹ Belgelerde 19. yüzyılın ikinci yarısı itibarıyla, özellikle de sonlarında, farklı noktalardan pek çok muhacir zümresinin Antalya'da iskan edildiği anlaşılmaktadır. Bu dönemde, bir taraftan Osmanlı Devleti'nin ulaşmış olduğu tabii sınırlarından geri çekilmesi esnasında Girid ve Rumeli'den, diğer taraftan Rusların uygulamış olduğu tehcir neticesinde Kafkasya'dan çok sayıda Müslüman-Türk Osmanlı topraklarına göç etmek zorunda kalmıştır.⁵⁴⁰ Belgelerde bu zümrelerden, Girid, Kafkas, Çerkez, Nogay, Tuna, Filibe muhacirleri olarak bahsedildiği görülmektedir.⁵⁴¹ Bu muhacirler, geçici olarak okullara, barakalara, boş evlere, çiftliklere, köylere yerleştirilmiş ve sonrasında bir an önce kalıcı olarak iskan edilmeleri için çalışılmıştır. Kalıcı iskana geçişte zaman zaman gecikmeler yaşandığı olmuştur.⁵⁴²

Edinilen bilgiler göstermektedir ki; Antalya, farklı yerlerden gelen muhacirlerin yerleştirildiği bir iskan merkezi olmasının dışında, bir kıyı kenti olması nedeniyle, muhacirlerin iskan edilecekleri noktalara ulaştırılmaları konusunda bir nakil istasyonu konumunda olmuştur.⁵⁴³ Rumeli muhacirlerinin sevkiyatına dair 5 Aralık 1884 tarihli bir belgede, Konya'ya gitmek üzere Gelibolu'ya geçecek muhacirlerin bundan böyle Lapseki'ye uğratılmayarak doğrudan doğruya Antalya İskelesi'ne sevk edilmeleri bildirilmektedir.⁵⁴⁴ 26 Kasım 1890 tarihli bir başka belgede ise, 9.000 küsur Kafkas muhacirin 2.400 civarındaki birinci kfilesinin Antalya'ya nakledildiği,

---

⁵³⁸ BOA, A.MKT.MHM., 472-52, (12 Ocak 1874); BOA, DH.MKT., 1-30, (17 Eylül 1892); BOA, A.MKT.UM., 163-94, (9 Eylül 1854); BOA, A.MKT.MHM., 23-85, (20 Ağustos 1850)

⁵³⁹ Gülfettin Çelik, **Sosyo-Ekonomik Sonuçlarıyla Osmanlı Türkiyesi'ne Göçler (1877-1912)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, 1994), s.21

⁵⁴⁰ Ali Rıza Gönüllü, "Antalya'da İskan Edilen Muhacirler (1878-1923)", **Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, <http://www.turkiyat.selcuk.edu.tr/pdfdergi/s26/293-325.pdf>, s.322, (Erişim Tarihi: 20.07.2011)

⁵⁴¹ BOA, A.MKT.MHM., 507-23, (15 Ağustos 1899); BOA, DH.MKT., 118-13, (10 Kasım 1890); BOA, DH.MKT., 1836-33, (26 Mayıs 1891); BOA, A.MKT.UM., 439-51, (1 Aralık 1860); BOA, DH.MKT., 1393-72, (20 Ocak 1887); BOA, DH.MKT. 1479-6, (20 Ocak 1888)

⁵⁴² Çelik, **Sosyo-Ekonomik Sonuçlarıyla Osmanlı Türkiyesi'ne Göçler (1877-1912)**, s.49

⁵⁴³ BOA, A.MKT.NZD., 326-1, (27 Eylül 1860)

⁵⁴⁴ BOA, DH.MKT. 1346-25 (5 Aralık 1884)

kalanların tamamının ise Adana Vilayeti'ne iskanlarına karar verilmesinden dolayı bunların da Mersin'e gönderilmelerinin tasarlandığı ancak, Mersin'de çıkan kolera yüzünden bilahare deniz yoluyla Mersin'e gönderilmek üzere geçici olarak Antalya'ya yerleştirilmiş oldukları görülmektedir.⁵⁴⁵ 17 Şubat 1891 tarihli daha sonraki bir belgede ise, Adana ve Halep'deki koleranın bertaraf edildiği ve Antalya'da geçici olarak bekletilen muhacirlerin bu mevkilere nakledilmesi bildirilmektedir.⁵⁴⁶

4.2.2 Nüfusun Mesleki Dağılımı

Yukarıdaki kısımda, 19. yüzyıl ortaları itibariyle Antalya merkez kazası yerleşim birimlerindeki tahmini nüfus rakamlarına, nüfusun dini dağılımına ve yerleşim unsurlarına yönelik olarak kaynaklardan elde ettiğimiz tespitlere yer verdik. Temettuat defterleri verilerine göre oluşturulan aşağıdaki tabloda ise, Antalya merkez kazası yerleşim birimlerinde, hane reislerinin mesleki dağılımına yönelik olarak elde ettiğimiz veriler yer almaktadır.

Tablo 67

Antalya Merkez Kazası'na Bağlı Yerleşim Birimlerinde Mesleki Dağılım (1844)

Meslek	Hane	Meslek	Hane	Meslek	Hane
Amele	150	Dülger	34	Muhzır	2
Asker	98	Dülger Çırağı	4	Mumcu	2
Aşçı	1	Dülger Kalfası	2	Mutaf	10
Attar	4	Duhancı	9	Müderriş	23
Avrupa Tüccarı	14	Duham kapıcısı	1	Müezzin	6
A.T. Hizmetkarı	2	Duvarcı	5	Müftü	1
Bağcı	5	Ekmekçi	5	Mütevelli	1
Bahçevan	36	Ekmekçi Çırağı	3	Nalçacı	1
Bakırcı	2	Esirci	6	Nalbant	4
Bakkal	5	Eskici	14	Natır	1
Balıkçı	5	Gündelikçi	5	Neccar	1
Bargirci	2	Habbaz	5	Oturakçı	1
Bazergan	11	Hallaç	1	Pabuşçı	22
Bazar	2	Hamal	15	Pağçacı	1
Bazban	1	Hamamcı	6	Papaz	2
Berber	19	Hancı	1	Pasban	1
Berber Çırağı	2	Hane odabaşısı	1	Posta kethüdası	2

⁵⁴⁵ BOA, DH.MKT., 1785-3, (26 Kasım 1890)

⁵⁴⁶ BOA, DH.MKT., 1810-50, (17 Şubat 1891)

* Hane reisinin mesleğinin askerlikle ilgili olanlarının tamamına, "Asker" başlığı altında yer verilmiştir. Bunlar: Asker, asker emeklisi, tımarlı asker, zabtiye askeri, topçu yüzbaşı, topçu onbaşı, topçu çavuşu, topçu neferi, topçu mülazımı'dır.

Berber Kalfası	2	Hasırcı	15	Sabuncu simsarı	2
Besici	2	Hatabcı	2	Saka	6
Bezeci	2	Hatip	20	Sandıkçı	1
Bezzaz	41	Havancı	1	Sarraf	1
Bostancı	1	Havıtcı	1	Sebzeci	36
Boyacı	7	Helvacı	8	Sefine taifesi	2
Boyacı İşçisi	2	Helvacı Çırağı	1	Sefine yazıcısı	1
Cercer	1	Hekim	1	Semerci	6
Cerrah	1	Hizmetkar	174	Semerci Çırağı	1
Çapacı	1	İmam	34	Semerci Kalfası	2
Çerçi	6	Kadayıfçı	3	Sepetçi	1
Çıracı	4	Kahveci	7	Seyis	3
Çiftlik sahibi	25	Kalafat	1	Sığirtmaç	3
Çilingir	6	Kalaycı	20	Sıvacı	3
Çizmeçi	1	Kale Kapıcısı	1	Sucu	3
Çizmeçi Çırağı	1	Karantina katibi	1	Şambörekçisi	1
Çoban	52	Karcı	1	Şerbetçi	1
Çömlekçi	1	Karayapucı	15	Tahinci	2
Çubukçu	3	Kasap	12	Tahmisci	2
Çukacı	1	Kasap Çırağı	4	Tahtacı	1
Çulha	75	Kasap İşçisi	2	Tefeci	1
Çulha Çırağı	3	Kasap Hizmetkarı	5	Tenekeçi	2
Çulha İşçisi	16	Katip	4	Tercüman	1
Debbağ	13	Kavaf	3	Terzi	43
Debbağ Çırağı	8	Kayıkçı	29	Toprakçı	2
Değirmenci	37	Kazaz Çırağı	1	Tüccar (Tacir/Ticaretci)	32
Dellal (Tellal)	6	Kıracı	7	Ulema	6
Dellal Çırağı	1	Kireççi	1	Uncu	4
Demirci (Timurcu)	15	Kiremitçi	2	Yağcı	3
Demirci Çırağı	1	Kömürcü	1	Yağcı İşçisi	3
Demirci İşçisi	1	Kuyumcu	6	Yazıcı	2
Deveci	199	Kürekçi	3	Yemenici	2
Deveci Hizmetkarı	12	Kürek kaplayıcı	1	Yolcu esnafı	70
Dibekçi	1	Mahkeme katibi	1	Yorgancı	6
Dibekçi Çırağı	1	Makaracı	1	Yorgancı Çırağı	2
Dikici	10	Meykedeci	1	Zabıtcı	1
Dikici Çırağı	5	Mısırcı	3	Ziraatçı	2.495
Dikici Kalfası	1	Muallim	11	Diğer**	200
Doğramacı	5	Muhtar	4		
				GENEL TOPLAM	4.488

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

** Bu kısma, başkalarının yardımlarıyla geçinen, derviş, dilenci (sail), fakir, ihtiyar, mecnun, sakat, hasta, (alil, mariz), yetim, talebe olarak kaydedilen haneler dahil edilmiştir.

İncelemeye tabi tuttuğumuz temettuat defterlerinden elde edilen yukarıdaki tablo verileri, Osmanlı Devleti'nin tarıma dayalı ekonomik yapısıyla örtüşen veriler olup, aynı zamanda, kazadaki mesleki çeşitliliği de gösterir niteliktedir. Tabloda yer alan meslekleri, kır-kent bağlamında değerlendirdiğimizde, tarımla ilgili mesleklerin çoğunlukla kaza kırsalında, zenaat ve ticaretle ilgili olan mesleklerin ise merkezde yoğunlaştığı görülmektedir.

İncelediğimiz kırsal ve kentsel yerleşim birimlerinin tümünde, hane reislerinin uğraştıkları meslekler toplamı toplamı 4.488 olup, bu toplam içindeki en büyük payı, 2.495 hane sayısı ile ziraatçiliğin oluşturduğu görülmektedir. Ziraatçiliği ise 200 hane ile “diğerleri” grubunda yer verdiğimiz başkalarının yardımlarıyla geçinen, ihtiyar, hasta, yetim, fakir, dilenci, talebe ve derviş olarak kaydedilen, herhangi bir mesleki faaliyette bulunmayan haneler, 199 hane ile devecilik, 174 hane ile hizmetkarlık, 150 hane ile amelecilik izlemektedir. İmam, hatip, müezzin, müftü, papaz gibi dini görevlilerin toplamı 63 hane olarak tespit edilmiştir. Muallim, müderris, ulema gibi eğitimle ilgili görevlilerin tespit edildiği hane sayısı ise 40'tır. Tıbbi meslekler olarak ise, iki hane tespit edilmiş olup bunlardan birinin cerrah, diğerinin ise hekim olarak kaydedilmiş olduğu görülmektedir. Asmadalı mahallesinde kayıtlı olan cerrah Hacı Mehmed Ağa, Cezayir asıllı olup, misafireten kazada bulunmaktadır. Makbuleağa mahallesinde kayıtlı hekimin ise, Kosntanti adlı bir gayr-i müslim olduğu görülmektedir.

Hane reislerinin mesleklerini, “tarımla ilgili meslekler”, “zenaat ve ticaretle ilgili meslekler”, “üretimle ilgili olmayan meslekler” olarak bir tasnife tabi tutabiliriz. Bu tasnife göre, “tarımla ilgili meslekler” içine; çiftlik sahibi olanlar, ziraatçi, çapacı, çoban, sığırtmaç, bağçevan, bağcı, bostancı, sebzeçi ve muhtemelen tarla, bağ-bahçe tarımında çalışan ameleci, gündelikçi ve hizmetkarlar dahil edilmiştir. “Zenaat ve ticaretle ilgili meslekler” içine; attarlık, berberlik, bezzazlık, boyacılık, debbağlık, dellallık, devecilik, hammallık, hasırcılık, kasaplık, kayıkçılık, sarraflık, papuşçuluk, terzilik, tüccarlık vb. gibi yukarıdaki tabloda da yer alan meslekler ve bu zenaat kollarında kalfa, çırak, işçi, hizmetkar olarak kaydedilmiş olanlar girmektedir. “Üretimle ilgili olmayan meslekler” grubuna ise; dini görevliler, eğitim görevlileri, askerler, muhtarlar, katipler, posta hizmeti görenler gibi devlet görevlileri ve diğerleri

olarak bahsettiğimiz, başkalarının yardımlarıyla geçinen, ihtiyarlar, hastalar, yetim kalmış olanlar, dervişler vb. dahil edilmiştir. Yapılan tasnife göre elde edilen verilerin yerleşim birimleri itibariyle dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 68

Teke Sancağı Antalya Merkez Kazası'nda Mesleki Grupların Yerleşim Birimleri İtibariyle Dağılımı (1844)

Yerleşim Birimleri	Tarımla İlgili Meslekler Hane Sayısı	Zenaat ve Ticaretle İlgili Meslekler Hane Sayısı	Üretimle İlgili Olmayan Meslekler Hane Sayısı
Köyler			
Yazır Karyesi	92	2	5
Sülekler Karyesi	53	1	2
Karcıbayırı Şerefeddin k.	15	2	-
Kındıra karyesi	15	1	-
Ekşili köyü	39	6	1
Ali Fahreddin Kebir köyü	105	1	4
Çağlak köyü	39	2	-
Simandır karyesi	31	-	1
Geyikbayırı karyesi	19	-	2
Sekellü karyesi	11	-	-
Ali Fahreddin Sagir k.	127	1	3
Karataş karyesi	22	3	1
Kargılık karyesi	8	-	-
Akkilise karyesi	24	2	-
Duacı köyü	-	6	-
Çaykenarı karyesi	52	1	2
Sekici karyesi	105	1	19
Belek karyesi	31	1	-
Yaka köyü	3	-	-
Solak karyesi	36	-	-
Bağçe karyesi	19	-	-
Güzar karyesi	11	-	-
Hisarçandır karyesi	44	-	6
Yalınkebir karyesi	62	-	2
Asıkaramanlı köyü	27	4	1
Örgünlü karyesi	40	2	1
Çitdibi köyü	9	-	-
Osmanhalifeler karyesi	22	-	2
Beğüş karyesi	41	-	1
Duraliler karyesi	23	1	-
Baltan karyesi	65	9	2
Alaylı karyesi	17	-	-
Yarbaş Çandır karyesi	30	1	12
Çakırlar karyesi	80	5	9

Varsak köyü	1	58	1
Garibce karyesi	57	1	2
Karaman karyesi	49	12	-
Fıġla köyü	136	5	2
Küçükbalıklı köyü	63	1	1
Oran karyesi	69	-	2
Bıyıklı karyesi	27	6	1
Çam karyesi	-	6	-
Dere karyesi	32	4	1
Zeytün karyesi abdal t.*	-	-	-
Zeytün karyesi	2	9	-
Kızıllı karyesi	3	-	-
Endiye karyesi	3	-	-
Doyran köyü	54	1	2
Endiye köyü	74	2	4
Beyrebucak/Direvli köyü	43	9	4
Enhar Çiftliği köyü	33	6	-
Karaçalı karyesi	16	14	-
Kışla Karyesi	81	17	8
Köyler Toplam	2.060	203	104
Mahalleler			
Kirişçiler Mahallesi	5	5	3
Elmalı Mahallesi	3	2	2
Divanepiri Mahallesi	12	5	2
Tahılpazarı Mahallesi	8	7	4
Arap Mescidi Mahallesi	7	17	10
Aşıkdoğan Mahallesi	12	32	8
Keçiyalı Mahallesi	11	16	8
Ahıkızı Mahallesi	4	19	6
Sağırbey Mahallesi	14	44	12
Karadağı Mahallesi	3	9	3
Cami-i Atik Mahallesi	7	27	14
Meydan Mahallesi	63	16	30
Cadış Bahçesi Mahallesi	-	3	1
Cellahkara Mahallesi	4	6	3
Demirci Süleyman Mh.	13	61	17
Kızıllarım Mahallesi	11	6	3
İskender Çelebi Mh.	6	18	5
Takiyyeci Mustafa Mh.	20	27	17
Urban Mahallesi	6	12	5
Babadoğan mh. (Ermeni)	3	5	1
Gebiz A. Aşağıoba mh.	44	1	10
Martan A. Yetimler mh.	19	2	-
Kızılsaray Mahallesi	51	43	22
Eğdirhasan Mahallesi	11	19	14
Hacıbalban Mahallesi	6	14	11

* Zeytun Karyesi Abdal Taifesi'ne ait kayıtlarda herhangi bir meslek belirtilmemiş olup, konar-göçer bu zümrenin hayvancılık ve sair ticaret (sepet, kalbur imali) ile uğraştıkları anlaşılmaktadır.

Şehsancağı Mahallesi	8	8	4
Balibey Mahallesi	13	40	12
Makbulağa Mh. (Rum)	30	146	11
Tuzcular Mahallesi	12	22	8
Şehr-i karakoyunlu Mh.	9	-	3
Hattabsüleyman Mh.	4	13	7
Makbuleağa Mahallesi	1	-	2
Cami-i cedid Mh.(Reaya)	1	8	4
Babadoğan Mh. (Reaya)	31	136	20
Sofular Mahallesi	14	31	12
Sofular mh. (Ermeni)	1	13	-
Asmadalı mahallesi	4	17	12
Mahalleler Toplam	471	850	306
Çiftlikler			
Köseler Çiftliği	29	-	-
Yuda Çiftliği	47	-	1
Garkın (Kargın) Çiftliği	38	1	-
Kemerağzı Çiftliği	26	1	1
Hurma Çiftliği	39	2	1
Uncalı Çiftliği	20	2	-
Kundu Çiftliği	44	3	2
Zivind Çiftliği	87	4	3
Mandıralar Çiftliği	30	11	2
Dumanlar Çiftliği	12	-	1
Çukurca Çiftliği	18	1	2
Karakapu Çiftliği	28	-	1
Leylek Çiftliği	36	1	-
Çiftlikler Toplam	454	26	14
GENEL TOPLAM	2.985	1.079	424

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Antalya merkez kazasında mesleki grupların yerleşim birimleri itibariyle dağılımına yer verdiğimiz yukarıdaki tabloyu öncelikle “tarımla ilgili meslekler” açısından değerlendirecek olursak; köylerdeki toplam 2.060, mahallelerdeki toplam 471, çiftliklerdeki toplam 454 olup “tarımla ilgili meslekler” genel toplamının 2.985 olduğu görülmektedir. Yüzde oran olarak ifade etmek gerekirse, genel toplam içinde köylerin payı % 69, mahallelerin payı % 16 ve çiftliklerin payı % 15’tir. Görüldüğü üzere, tarımla ilgili mesleklerle uğraşanların büyük çoğunluğu kırsal kesimdedir.

Yerleşim birimleri içinde “tarımla ilgili meslekler”in en fazla olduğu yer köylerde; 136 hane ile Fığla köyü, mahallelerde; 63 hane ile Meydan mahallesi ve çiftliklerde; 87 hane ile Zivind çiftliğidir. En az olduğu yer ise köylerde; 1 hane ile Varsak köyü, mahallelerde; 1’er hane ile Makbuleağa, Cami-i cedit (Reaya), Sofular (Ermeni) mahalleleri, çiftliklerde; 18 hane ile Çukurca çiftliğidir. Kayıtlarda bu gruptan mesleğe rastlanmayan yerler ise köylerde; hane reislerinin sadece devecilikle uğraştığı, Duacı ve Çam karyeleri, mahallelerde; 1 imam, 1 çulha ve 2 yolcu esnafı tespit edilen Cadiş Bahçesi mahallesidir.

İkinci olarak “zanaat ve ticaretle ilgili meslekler” grubuna bakacak olursak; köylerdeki toplam 203, mahallelerdeki toplam 850, çiftliklerdeki toplam 26 olup, genel toplam 1.079’dur. Oransal dağılım olarak köylerin % 19, mahallelerin % 79 ve çiftliklerin % 2’lik bir paya sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuç, zenaat ve ticari faaliyetlerin merkezde yoğunlaşmış olduğunun da bir göstergesidir.

“Zenaat ve ticaretle ilgili meslekler”in yerleşim birimleri içinde en fazla olduğu yer köylerde; 58 hane ile Varsak köyüdür. 64 haneli Varsak köyünde 1 hatip, 1 gündelikçi ve 58 deveci tespit edilmiş olup, bu rakam köydeki mesleki ağırlığı göstermektedir. Meslekler içinde ziraatçilikten sonra, 199 hane ile ikinci sırada yer alan deveci varlığının en fazla olduğu yer de Varsak köyüdür. Bilindiği üzere nakliyecilik, uzun yolda daha dayanıklı olan deve ile kısa yolda katır, bargir gibi binek hayvanları ile yapılmaktadır.⁵⁴⁷ Bu bağlamda, tespit edilen deveci varlığını, kazadaki uzun mesafe nakliyecilik faaliyetleriyle ilişkilendirmemiz mümkündür.

“Zenaat ve ticaretle ilgili meslekler”in mahallelerde en fazla olduğu yer 146 hane ile Makbulağa (Rum) mahallesi, çiftliklerde en fazla olduğu yer ise, 11 hane ile Mandıralar çiftliğidir. “Zenaat ve ticaretle ilgili meslekler”in en az olduğu yerlere baktığımızda ise, köylerde; 1’er hane ile Sülekler, Kındıra, Ali Fahreddin Kebir, Ali Fahreddin Sagir, Çaykenarı, Sekici, Belek, Duraliler, Yarbaş Çandırı, Garibce, Küçükbalıklı, Doyran köyleridir. Simandır, Geyikbayırı, Sekellü, Kargılık, Yaka, Solak, Bağçe, Güzar, Hisarçandırı, Yalınkebir, Çitdibi, Osmanhalifeler, Beğüş, Alaylı, Oran, Zeytün karyesi abdal taifesi, Kızıllı, Endiye köyleri ise kayıtlarda bu gruptaki

⁵⁴⁷ Mübahat S. Kütükoğlu, **XIX. Asır Ortalarında Tavas Kazası**, İstanbul: Elif Kitabevi, 2007, s.153

mesleklere rastlamadığımız köylerdir. “Zenaat ve ticaretle ilgili meslekler”in mahallelerde en az olduğu yer 1 hane ile Gebiz Aşireti Aşağıoba mahallesi, bu gruptan mesleğe rastlanmayan yerler ise, Şehr-i karakoyunlu ve Makbuleağa mahalleleridir. Çiftliklerde ise, en az olan yerler 1’er hane ile Garkın (Kargın), Kemerağzı, Çukurca ve Leylek çiftlikleri olup, bu gruptan mesleğe rastlanmayan yerler ise, Kösel, Yuda, Dumanlar ve Karakapu çiftlikleridir.

Üçüncü grubu oluşturan “üretimle ilgili olmayan meslekler”e baktığımızda; köylerdeki toplamın 104, mahallelerdeki toplamın 306, çiftliklerdeki toplamın 14 ve genel toplamın ise 424 olduğu görülmektedir. Oransal dağılım olarak, köyler % 25, mahalleler % 72 ve çiftlikler % 3’lük bir paya sahiptirler. Görüldüğü üzere, en fazla pay mahallelere aittir.

Yerleşim birimleri içinde, “üretimle ilgili olmayan meslekler”in en fazla olduğu yer köylerde; 19 hane ile Sekici karyesi, mahallelerde; 30 hane ile Meydan mahallesi, çiftliklerde; 3 hane ile Zivind çiftliğidir. Bu gruptan mesleğin en az olduğu yerler ise köylerde; 1’er hane ile Ekşili, Simandır, Karataş, Asikaramanlı, Örgünlü, Beğüş, Varsak, Küçükbalıklı, Bıyıklı, Dere karyeleridir. Mahallelerde; 1’er hane ile Cadiş Bahçesi ve Babadoğan (Ermeni) mahalleleridir. Çiftliklerde; yine 1’er hane ile Yuda, Kemerağzı, Hurma, Dumanlar ve Karakapu çiftlikleridir. Kayıtlarda bu gruptan mesleğe rastlamadığımız yerler ise köylerde; Karcıbayırı Şerefeddin, Kındıra, Çağlak, Sekellü, Kargılık, Akkilise, Duacı, Belek, Yaka, Solak, Bağçe, Güzar, Çitdibi, Duraliler, Alaylı, Karaman, Çam, Zeytün karyesi abdal tairesi, Zeytün, Kızıllı, Endiye, Enhar Çiftliği ve Karaçalı köyleridir. Mahallelerde; Martan Aşireti Yetimler ve Sofular (Ermeni) mahalleleri ve çiftliklerde ise; Kösel, Garkın (Kargın), Uncalı ve Leylek çiftlikleridir.

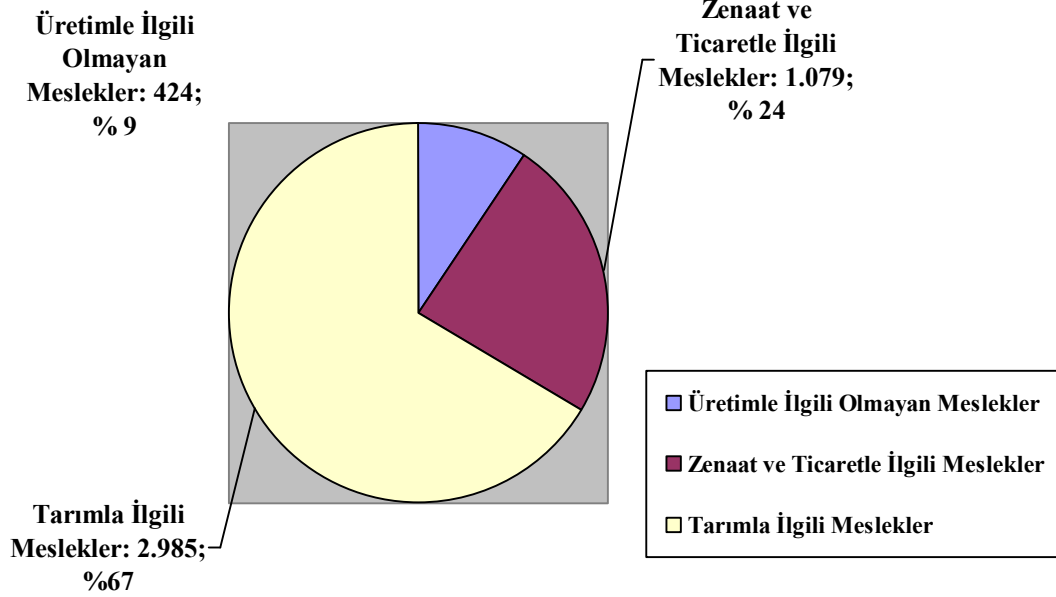
Aşağıda, Antalya kazası yerleşim birimlerinde mesleki grupların hane sayıları itibarıyla oransal dağılımına, tablo ve grafik olarak yer verilmektedir.

Tablo 69

Antalya Merkez Kazası'nda Mesleki Grupların Hane Sayıları İtibariyle Oransal Dağılımı (%) (1844)

Mesleki Gruplar	Genel Toplam	Oran (%)
Tarımla İlgili Meslekler	2.985	67
Zenaat ve Ticaretle İlgili Meslekler	1.079	24
Üretimle İlgili Olmayanlar	424	9
TOPLAM	4.488	100

KAYNAK: BOA. ML. VRD. TMT. NU: 9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728.

Grafik 5

Antalya Merkez Kazası'nda Hane Sayıları İtibariyle Mesleki Grupların Oransal Dağılımı (%) (1844)

Tablo ve grafikte de görüleceği üzere, hane sayıları itibariyle mesleki gruplar içinde % 67'lik bir payla tarımla ilgili meslekler ilk sırada gelmektedir. Ardından ise, % 24'lük bir payla “zanaat ve ticaretle ilgili meslekler” ve % 9'luk bir payla “üretimle ilgili olmayan meslekler” gelmektedir.

Yukarıda yer vermiş olduğumuz verilerinden hareketle yaptığımız açıklamaların ardından genel bir değerlendirme yapacak olursak; kırsal-kentsel yerleşim bağlamında mesleki çeşitliliğin kaza merkezinde yoğunlaştığı görülmektedir. Tarımsal faaliyetlerin büyük kısmının gerçekleştirildiği kırsal alanlarda, buna paralel olarak “tarımla ilgili meslekler” yoğunluk arz etmektedir. “Zenaat ve ticaretle ilgili meslekler” ve “üretimle ilgili olmayan meslekler”in toplam içindeki paylarının köy ve çiftliklere oranla mahallelerde yüksek çıkmasını, kaza merkezinde zenaat ve ticaretle ilgili olarak bir uzmanlaşmaya gidilmesi şeklinde değerlendirebiliriz.

4.2.3 Sosyal Grup İlişkileri ve Sosyal Hayat

Sınıf esasına dayanmayan Osmanlı toplumsal sistemi, yöneten-yönetilen, müslüman-gayrimüslim, yerleşik-göçebe şeklinde ayrımlandırılan sosyal grupları, sistemle bütünleştirici bir yapıda olmuştur. Bu yapıyı Antalya kazasında gözlemlemek de mümkündür.

Bu itibarla bakıldığında Antalya kazasında yönetici zümre içinde, mutassarıf, mütesellim, muhassıl, kadı, naip, vali, kaymakam, zabıt, topçu, muhtar, hatip, imam, patrik, papaz gibi görevlilerin yer aldığı görülmektedir. Yönetilen zümre ise, müslüman ve gayrimüslim nüfusun oluşturduğu vergi veren ve üretim yapan zümre olup, kaza merkezi ve kırsalındaki yerleşik ve göçebe kesimi ihtiva etmektedir. Kırsal kesimde ziraat ve hayvancılık, merkezde, zanaat ve ticarete yönelik faaliyetlerin hakim olduğu kazada, yarı yerleşik göçebeler de kışlak ve yaylaklarda ziraat ve çoğunlukla da hayvancılık faaliyetleriyle ekonomiye artı değer kazandıran kesimler olmuşlardır. Bu artı değerın devletçe belirlenen kısmının toplanması da yönetici zümrenin idari ve askeri görevleri dışındaki mali görevleri içinde yer almıştır.

Yöneten-yönetilen zümre ayrımını mali düşünce yönlendirmiştir. Kendilerine tımar kesiminden, hazineden veya vakıflardan gelir ayrılan yönetici zümre, yönetilen

zümre yani reayanın ödediği bazı vergilerden muaf tutulmuştur. Yönetilen zümre içindeki dini ayırmda da mali düşüncenin etkili olduğu belirtilmelidir. Temel haklar bakımından gayrimüslim tebaanın müslümanlarla aralarında bir fark bulunmamaktadır. Tek fark, gayrimüslimlerin cizye vergisi ödemeleridir.⁵⁴⁸

Genel itibariyle bakıldığında, Antalya kazasında üretim yapan ve vergi ödeyen yönetilen zümrenin devlete ödemekle yükümlü olduğu vergiler şunlardır; devletçe bir kazadan istenen toplam verginin kaza genelindeki haneler itibariyle paylaştırıldığı vergi-yi mahsusa, gayrimüslimlerden alınan ancak, Antalya'ya ait incelediğimiz Temettuat defterlerinde kayıtlarına rastlamadığımız cizye vergisi, aynı ve nakdi olarak alınan aşar vergisidir. Aşarın aynen alınan türü, gayri safi bitkisel üretimin onda biri oranında alınan öşür, nakden alınan türü ise, bağ ve bahçe ürünlerinden alınan bedel-i aşar-ı bostan, bedel-i mukataa-i bağçe, arılardan alınan bedel-i aşar-ı kovan, küçükbaş hayvanlardan alınan bedel-i adet-i ağnam rüsumudur.⁵⁴⁹

Yöneten ve yönetilen zümre arasındaki ilişkilerde, vergi hususunda zaman zaman uyuşmazlıkların vuku bulunduğu görülmektedir. Yönetici zümrenin reayadan nizama aykırı olarak vergi tahsil etmesi, fazla vergi almaya çalışarak reayanın mağduriyetine sebep olması gibi uygulamalar bu konuda belgelere yansıyan durumlardır. Devletin bu gibi durumlar karşısındaki uygulamasının, reayanın mağduriyetine son verilerek ödediği bedelin geri iade edilmesi ve nizama aykırı bir şekilde vergi tahsil eden görevlinin cezalandırılması şeklinde olduğu görülmektedir.⁵⁵⁰

Yönetilen zümrenin kendi aralarındaki uyuşmazlıklara da değinmek gerekmektedir. Reaya arasında, özel hukuk ve şer'iyye mahkemelerini ilgilendiren dava konuları olarak, alacak- verecek anlaşmazlıkları, bir takım hak ihlalleri, cinayet, hırsızlık gibi konular yoğunluktadır.⁵⁵¹ Reaya zümre içinde, göçebe-yerleşik olma

---

⁵⁴⁸ Tabakoğlu, ss.142-144

⁵⁴⁹ Tefik Güran, **19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar**, İstanbul: Eren Yayıncılık, 1998, ss.199-200

⁵⁵⁰ BOA, A.MKT.MHM., 190-56, (5 Ağustos 1860); BOA, A.MKT.MHM., 423-9, (8 Ekim 1868); BOA, A.MKT.MVL., 104-23, (27 Aralık 1858)

⁵⁵¹ BOA, A.MKT., 13-76, (17 Haziran 1844); BOA., A.AMD., 29-54, (31 Ocak 1851); BOA, A.MKT.NZD., 100-76, (16 Kasım 1853); BOA, A.MKT.MVL., 74-24, (12 Ağustos 1855); BOA, A.MKT.MVL., 98-67, (12 Temmuz 1858); BOA, A.MKT.NZD., 163-96, (18 Eylül 1855); BOA, MVL., 616-62, (21 Ekim 1861); BOA, DH.MKT., 1394-1, (21 Ocak 1887); BOA, BEO., 69-5102, (12 Eylül 1892); BOA, MV., 77-27, (16 Kasım 1893)

unsurundan kaynaklı anlaşmazlıklara da rastlanmaktadır.⁵⁵² Nitekim, 9 Eylül 1854 tarihli bir belgede, baharda Aydın, Teke ve Burdur'a gelen aşayirin ahaliye huzursuzluk ve ziraate zarar vermelerinden dolayı geri gönderilmeleri belirtilmektedir.⁵⁵³ Bilindiği üzere, göçebe ve yerleşik ahali arasında bu türden anlaşmazlıklar ve göçebelerin iskanı hususu Osmanlı Devleti'nde eskiden beri süre gelen bir mesele olmuş ve göçebeler çeşitli yerlere sürgüne gönderilmişlerdir. Göçebelerle ilgili meselelerin, XIX. yüzyıl Antalya'sında da yer yer devam ettiği görülmektedir.

19. yüzyılda Antalya kazasına iskan edilen muhacirlerin de kazadaki sosyal yapıya etkilerinden bahsetmek gerekir. Daha önce de bahsettiğimiz üzere Antalya kazasına, XIX. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle, özellikle de sonlarına doğru, farklı coğrafyalardan gelen pek çok muhacir zümre iskan edilmiştir. Girid, Kafkas, Çerkez, Nogay, Tuna, Filibe muhacirleri belgelerde rastladığımız muhacir zümrelerdendir.⁵⁵⁴

Sayısız kalabalık muhacir zümrelerin sevkıyatı ve iskanı süreci, hem muhacirler hem de yönetim açısından sıkıntılı bir süreç olmuştur. Ancak belgelerden anlaşıldığı kadarıyla yönetim, bu süreçte yapılması gerekenleri mümkün olduğunca başarıyla uygulamaya çalışmıştır. Muhacirlerin iskanında onların geldikleri coğrafi koşulların da göz önünde bulundurulduğu görülmektedir. Mesela bir belgede, Kafkas muhacirlerin sahilde değil, dağlık mevkilerde iskan edilmelerinin daha uygun olacağı bildirilmektedir.⁵⁵⁵ Antalya'da iskan edilecek olan veya Antalya'dan asıl iskan edilecekleri yerlere gidene kadar burada geçici olarak iskan edilen muhacirlerin barınma ihtiyaçlarının, kendilerine tahsis edilecek hanelerin yapımına kadar Redif deposundan sağlanan çadırlarla giderildiği ve çadırların yetersiz kaldığı durumlarda ise, kirası devletçe ödenmek suretiyle han kiralandığı veya medreselerin kullanıldığı görülmektedir.⁵⁵⁶ Muhacirlerin, barınma ihtiyaçları yanı sıra, iaşe, sağlık gibi her türlü

---

⁵⁵² BOA, A.MKT.MHM., 23-85, (20 Ağustos 1850)

⁵⁵³ BOA, A.MKT.UM., 163-94, (9 Eylül 1854)

⁵⁵⁴ BOA, A.MKT.MHM., 507-23, (15 Ağustos 1899); BOA, DH.MKT., 118-13, (10 Kasım 1890); BOA, DH.MKT., 1836-33, (26 Mayıs 1891); BOA, A.MKT.UM., 439-51, (1 Aralık 1860); BOA, DH.MKT., 1393-72, (20 Ocak 1887); BOA, DH.MKT. 1479-6, (20 Ocak 1888)

⁵⁵⁵ BOA, DH.MKT., 1833-18, (16 Mayıs 1891)

⁵⁵⁶ BOA., DH.MKT., 1833-94, (18 Mayıs 1891); BOA, DH.MKT., 1811-34, (19 Şubat 1891); BOA, BEO., 107-8004, (17 Kasım 1892)

ihtiyaçları için yapılan masraflar, mal sandığından verilen tayinat, aşar varidatı, arazi satışı geliri gibi kaynaklarla karşılanmaya çalışılmıştır.⁵⁵⁷

Antalya'ya gelen muhacirlerin iskanında hayırsever yerli ahalinin de desteğini esirgemediği görülmektedir.⁵⁵⁸ Ancak, muhacirlerle halk arasında zama zaman huzursuzlukların da vuku bulduğu belirtilmelidir. 17 Kasım 1892 tarihli bir belgede, eğitim döneminde muhacirlerin medreselere yerleştirilmiş olmasının yerli ahali nezdinde bir rahatsızlık yarattığı görülmektedir. Ahalinin bu duruma yönelik şikayetleri karşısında yönetim tarafından, muhacirlerin seri bir şekilde hanelere ve lüzumu kadar hane bulunmadığı takdirde barakalara yerleştirilerek medreselerin tahliyesinin sağlanması bildirilmektedir.⁵⁵⁹ Muhacirlerin de, yerleştirildikleri arazilerin kendi geldikleri coğrafyadan farklı oluşu gibi nedenlerle bir takım şikayet ve taleplerde buldukları görülmektedir.⁵⁶⁰

Mahalli ve merkezi yönetim tarafından, muhacirlerin sevki ve iskanı sürecinde karşılaşılan her türlü sorunun bertaraf edilmesine yönelik olarak yerine getirilen uygulamaların yanı sıra, muhacirlerin iskanı sonrası sürece yönelik uygulamalar da yerine getirilmiştir. Bu zümrelerin toplumla kaynaşabilmeleri için Türkçe lisan ve Osmanlı nizamının öğretilmesinin amaçlanması ve geçimlerini sağlayabilmeleri için kendilerine arazi verilerek zirai üretime teşvik edilmeleri, muhacirlerin yaşadıkları yere uyum sağlayabilmeleri yönündeki girişimlerdir.⁵⁶¹

Sosyal grup ilişkilerindeki uyum açısından burada bir noktaya dikkat çekecek olursak; dini ve etnik çeşitliliğin mevcut olduğu kazaya dair bahsettiğimiz bu uyuşmazlıklar içinde, dini ve etnik unsurdan kaynaklı anlaşmazlıklara rastlanmamaktadır. Konuyla ilgili rastladığımız bir belgede, Teke Ceza Mahkemesi Reisi'nin mahkemeye müracaatta bulunan Museviler hakkında, mezheplerine mugayir muamelede bulunduğu dair, Antalya'daki Musevilerin ruhani vekilinin şikayette bulunduğu görülmekle birlikte, buna benzer başka örneklere rastlamadığımız için bunu

⁵⁵⁷ BOA. DH.MKT., 1793-65, (18 Aralık 1890); BOA. A.MKT.MHM., 508-5, (8 Ekim 1899); BOA. DH.MKT., 21-3, (3 Ağustos 1893)

⁵⁵⁸ BOA., DH. MKT. 1422-119, (28 Mayıs 1887)

⁵⁵⁹ BOA, BEO., 107-8004, (17 Kasım 1892); BOA, DH.MKT., 1815-49, (4 Mart 1891)

⁵⁶⁰ BOA. BEO., 217-16260, (10 Haziran 1893)

⁵⁶¹ BOA. DH.MKT., 222-22, (10 Nisan 1894)

istisna olarak kabul edebiliriz.⁵⁶² Buradan hareketle, kaza genelinde dini ve etnik unsurların toplumda bir ayrışma yaratmadığını söyleyebiliriz.

Gayrimüslimler azınlık konumda olsa da, ticari faaliyetlerdeki etkinliklerinin yanı sıra, bazı idari kararların alınmasında oy hakkına da sahip olmuşlar, toplumsal sistemin dışına itilmemişlerdir. Müslümanlarla aralarındaki anlaşmazlıklarda olduğu gibi, kendi aralarındaki anlaşmazlıklarda da müslüman mahkemesine başvurabilmişler, ticari hayatta müslüman esnafla bir arada yer almışlardır. Antalya'daki esnaf grupları arasında yer alan gayrimüslimlere de rastlanmaktadır. Gayrimüslimler, dini hürriyete sahip olarak kendi dini liderleri tarafından idare edilmişlerdir. Adli, iktisadi hiçbir konuda haksızlığa uğratılmadan, müslüman unsurdan tecrid edilmeden, iktisadi ve içtimai hayatın içinde yer almışlardır.⁵⁶³

Sosyal yapıya yansıyan uyum ve dayanışmaya yönelik olarak vakıfların rolünden de bahsetmek gerekir. Vakıf müessesesi genellikle dini ve uhrevi bir müessese olarak görülmesine karşın dünyevi ve beledi bir teşekküldür.⁵⁶⁴ Bu müessese, sosyal güvenlikle alakalı olmasının yanı sıra, eğitim, sağlık ve sosyal yardım, diyanet ve bayındırlık yatırımlarını yürüten bir kurum olarak mali sistemin bir ögesi konumunda olmuştur. Taşınır servetin özellikle de nakit para vakıflarının tartışmalı olmasına rağmen, Osmanlı'da para vakıfları önemli kredi ve finansman kurumları olarak görülmüşlerdir.⁵⁶⁵

Osmanlı toplumsal sistemi içindeki fonksiyonları cihetiyle ülke geneline yayılmış bulunan vakıfların, Antalya kazası genelinde de yaygın olduğu görülmektedir. Özellikle de, XIX. yüzyıl sonlarında vakıf sayısı oldukça artmıştır. Sancak geneli itibariyle ifade edecek olursak vakıfların, Antalya, İstanos ve Elmalu'da yoğunlukta olduğunu belirtebiliriz.⁵⁶⁶ Çoğunluğu oluşturan vakıflar, sırasıyla, zaviye, mescid, cami ve evladlık vakıflar olup, bunların yanı sıra, medrese, mektebhane, köprü, bahçe, muallimhane, imaret, mezar, çeşme, avarız, hamam, kervansaray ve cemaatler için yapılan vakıflar da mevcuttur. Kazada, müslüman zanaatkarların yanı sıra, Rum,

---

⁵⁶² BOA, DH.MKT., 1394-1, (21 Ocak 1887)

⁵⁶³ Moğol, ss.129-132

⁵⁶⁴ Ergin, s.116

⁵⁶⁵ Tabakoğlu, ss.210-212

⁵⁶⁶ Karaca, s.319

Yahudi zanaatkarlar, askeri sınıftan şehir kethüdası, kale merdanları, iskele emirleri, hisar erenleri, kale dizdarları, sancakdarlar ve özellikle kadılar vakıflarla yoğun ilişki içinde olmuşlardır.⁵⁶⁷

Vakfa konu olan ve sosyal yapı içinde, din, eğitim, sağlık ve sosyal hayat içinde karşılanması gereken diğer ihtiyaçlara yönelik oluşturulmuş yapıları, 1869 ve 1870 tarihli Konya Vilayet Salnameleri ve Cuinet'ten alınan 1890 senesi verilerine göre oluşturduğumuz tabloda şu şekilde gösterebiliriz:

Tablo 70
1869-1870-1890 Senesine Ait Verilere Göre Antalya Kazası'ndaki Mevcut Yapılar

Sene: 1869		Sene: 1870		Sene: 1890	
Yapı	Adet	Yapı	Adet		Adet
Cami	24	Cami ve Mescitler	92	Cami	62
Mescit	37	Medreseler	17	Ortodoks Rum Kilisesi	12
Medrese	17	Mekatib-i Rüştüye	1	Ermeni kilisesi	1
Mevlevihane	1	Mekatib-i Sıbyan	54	Sinagog	1
Mekatib-i Rüştüye	1	Kilise	8	Müslüman Mektebi	40
Mekatib-i Sıbyan	30	Han	11	Ortodoks Rum Mektebi	10
Kilise	8 (7 adet Rum-1 adet Ermeni)	Hamam	6	Hamam	13
Hristiyan Mektebi	3	Dükkan, Mağaza vb.	870	Han	10
Musevi mabedi	1			Hastane	2
Musevi Mektebi	1			Otel-Lokanta	3
Hamam	3				
Mağaza	121				
Debbağhane	1				
Yağhane	1				
Kiremithane	1				
Han	10				
Dükkan	600				
Değirmen	7				
Karantinahane	1				

Kaynak: Cuinet, *La Turquie D'Asie I*, ss.861-862 ; *Konya Vilayeti Sal-namesi / 1869 Konya Yıllığı*, s.135 ; *Konya Vilayeti Sal-namesi / 1870 Konya Yıllığı*, s.105

⁵⁶⁷ Erdoğan, "Antalya ve Havalisi İçin Bir Kaynak: Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke", s.95

Görölmekte olduğu üzere 1869 ve 1870 yılları arası bir yıllık zaman zarfında, sosyal yapı içinde, sosyal hayatın gereklerine göre oluşturulmuş bu yapıların bazıları sayıca değişikliğe uğramıştır. Buna göre: 1869’da 61 olan Cami ve mescit sayısı 1870’de 92’ye çıkmıştır. Sıbyan mekteplerinin sayısı 30’dan 54’e, hamam 3’ten 6’ya, han 10’dan 11’e, toplamları 731’i bulan dükkan, mağaza, kiremithane, yağhane, debbağhane ve değirmen gibi ticaret ve zenaate yönelik yapıların ise 1870 yılı itibariyle 870’e yükselmiş olduğu görölmektedir.

1869-1870 ve 1890 senesi verileri arasında kıyaslama yapabildiklerimize baktığımızda ise, 1869’da 24 olan cami sayısı 1890’da 62 adet, 1869-1870’de 8 adet olan kilise sayısı 1890’da 13 adet, 1869’da 3 adet olan hristiyan mektebi 1890’da 10 adet (2 adeti kız mektebi), 1870’de 54 olan müslüman mektebi, 1890’da 40 adet(1 adeti kız mektebi), 1870’de 6 adet olan hamam sayısı, 1890’da 13 adet, 1870’de 11 adet olan han sayısı, 1890’da 10 adet olarak kaydedilmiştir. Diğer yıllardan farklı olarak 1890 senesinde 2 hastane ve 3 otel-lokantanın da kayıtlarda yer aldığı görölmektedir.

Bu kısımda son olarak, yabancı devletlerin konsoloslukları vasıtasıyla Antalya’daki varlıklarından bahsedecek olursak, mevcut belgeler göstermektedir ki, Antalya kazasında incelediğimiz dönem itibariyle pek çok ülke konsololuğunun bulunduğu görölmektedir. Osmanlı Devleti’nde konsolosluklar, uzun yıllardan beri bulunmakta olup, her devletin ticari faaliyette bulunan tebaasının işlemlerinin halledilmesi ve korunması amacıyla hareketle açılmışlardır. Tam yetkili olarak konsolos veya konsolos vekilleri atanan konsolosluklarda, konsoloslar ve konsolos vekillerinin yanı sıra, tercümanları, aileleri ve hizmetkarları haraç, avarız, kasabiyye ve diğer vergilerden muaf tutulmuşlardır. Konsoloslar buldukları yörelerde devletin temsilcisi olarak bir takım ayrıcalıklara ve görevleri ile ilgili konularda serbest hareket alanına sahip olmuşlardır. İstanbul’da oturan yabancı devlet elçiliklerinin sahip olduğu haklar konsoloslar için de geçerli olmuştur. Konsolosluklar ticari amaçlarla açılmış olsa da esasında politik ve dini amaçlar güdülmüştür.⁵⁶⁸

---

568 Osman Köse, “Balkanlarda Rus Konsolosluklarının Kuruluşu ve Faaliyetleri”, **Turkish Studies International Periodical For the Languages, Volume 1/2**, 2006, ss.156-157, http://turkoloji.cu.edu.tr/GENEL/osman_kose_balkanlar_rus_konsolosluklari_kurulusu.pdf, (Erişim Tarihi: 04.08.2011)

Bir kıyı kenti olarak, ticari hayatın canlı olduğu ve yabancı tüccarların da faaliyette bulunduğu Antalya’da, konsolos ve konsolos vekilleri bulunan ülkelerden tespit edebildiklerimiz içinde, Fransa, Yunanistan, İngiltere ve Rusya bulunmaktadır.⁵⁶⁹ Belgelerde, bu devletlerin tebaasından olup, Osmanlı Devleti tebaasına geçme talebinde bulunanlara da rastlamaktayız. Bununla ilgili olarak belgelere yansıyan bir olayda, Yunan tabiiyetinden Osmanlı tabiiyetine geçmek isteyen Yunan Doktor Dimitri Poldimor’un Osmanlı tabiiyetine geçme yönündeki dilekçesi Yunan konsolosu tarafından kabul olunmamış, ayrıca doktor konsolos tarafından hırpalanmıştır.⁵⁷⁰ Konuyla ilgili olarak, Doktor Poldimor’un tabiiyet değiştirmesine Yunan konsolosunun karşı çıkma nedeninin sorulduğu ve cevap beklendiği bildirilmektedir.⁵⁷¹ Örnek verdiğimiz bu olayda da görüldüğü gibi, konsoloslar sadece kendi tebaalarının ticari faaliyetleri ve korunmaları hususunda değil, buna benzer durumlarda da etkinlik göstermişlerdir.

Konsolosların hükümetle resmi yazışmalarına yönelik olarak, 26 Mayıs 1862 tarihli bir belgede, Hükümet Tercümanlığı’nın Antalya Sandık Emni Vasilaki Bazirgan’a verilmesinin uygun olmadığı ve takrirlerinin Türkçe olarak yazılmasının konsoloslara bildirildiği görülmektedir.⁵⁷²

4.2.4 19. Yüzyılda Antalya ve Civarındaki Sosyal Karışıklıklar, İsyanlar ve Sürgünler

-Tekelioğlu İsyanı

17. yüzyılın ortalarında cereyan eden Körbey Mustafa İsyanı’nın ardından, 19. yüzyılın başlarına kadar Antalya ve civarında kayda değer bir hadise meydana gelmemiştir.⁵⁷³ 19. yüzyılın ilk yarısında, devleti epeyce uğraştıran ve Antalya yöresini kasıp kavuran Tekelioğlu isyanı vuku bulmuştur. Bu isyan da tıpkı Körbey Mustafa Paşa İsyanı gibi, uzun yıllar Teke sancağına sadece idari anlamda değil, her anlamda

⁵⁶⁹ BOA, A.DVN.DVE., 26-B/86, (30 Kasım 1861); BOA, DH.MKT., 2230-63, (7 Ağustos 1899); BOA, DH.MKT., 1497-30, (27 Mart 1888)

⁵⁷⁰ BOA, DH.MKT., 1752-5, (17 Ağustos 1890)

⁵⁷¹ BOA, DH.MKT., 1757-3, (2 Eylül 1890)

⁵⁷² BOA, A.MKT.UM., 568-94, (26 Mayıs 1862)

⁵⁷³ Emecen, “Antalya”, s.234

tasarruf eden ve yerli bir aile olan Tekelioğulları ailesinden Tekelioğlu İbrahim Bey tarafından çıkarılmıştır.⁵⁷⁴

Tarihi kaynaklarda, Teke-İli'ndeki eski ailelerden olup, Osmanlı hizmetine girenlere genellikle Tekeoğlu ismi verile gelmiştir. 18. yüzyılın sonunda ve 19. yüzyılın başlarında kendilerine Tekeli denilen yerli ailelerin, mesela, 1794'te ölen Teke mütesellimlerinden Deli Bekir'in, 1812'de ölen Hacı Mehmed Ağa'nın ve oğlu İbrahim'in, esasen eski Tekeoğulları ile hiçbir ilgisi olmayıp, tarihi kaynak ve vesikalarda Tekelioğulları veya Hacı Osmanoğulları (1772-1814) olarak yer aldıkları görülmektedir.⁵⁷⁵ Kaptan-ı Derya Hüsrev Paşa tarafından gönderilen 1 Temmuz 1814 tarihli bir şukkada da bu aileden olanların hükümete sadakat göstermemeleri nedeniyle bütün efradıyla başka bir yerde iskan ettirilmelerinden bahsedilmektedir.⁵⁷⁶ 19 Ocak 1815 tarihli bir başka belgede ise, Hacı Osmanoğulları veya Tekelioğulları olarak nam salan bu ailenin adli ve mülki tüm düzeni alt üst ederek Teke'de kırk seneden beridir zorbalıkla hüküm sürdükleri ve memleketin kanun ve şariat dahilinde idaresi için bir ferman gönderilmesi ricasında bulunduğu görülmektedir.⁵⁷⁷

Zenginlikleriyle de meşhur olan bu aile Hacı Osmanoğulları adını, 1772'de Teke Sancağı'nda ayan olduğu bilinen Hacı Osman'dan almıştır. Tarihi kaynaklardan edinilen bilgilere göre, 1768-1774 harpleri esnasında Hacı Osman'ın kendisinden istenen askeri göndermemesi nedeniyle, 1778 tarihine kadar Teke Sancağı'nda bu aileden hiç kimseye mütesellimlik veya başka bir görev verilmemiştir. Hacı Osman'ın oğlu Deli Bekir, babasının 1778'de siyaseten katli üzerine, babasının intikamını almak için veya kendi can korkusuyla, huzursuzluk çıkarmaya başlamıştır. Elmalı Kazası'nı basarak, Kadı Abdullah Efendi ve kazanın diğer ileri gelenlerinden otuz kişiyi öldürmüştür.⁵⁷⁸ Cereyan eden olaylar neticesinde, Deli Bekir yakalanarak 1794'de idam edilmiştir. Ardından ise Teke Sancağı'nda idareyi eline alan, yine aynı aileden

---

⁵⁷⁴ Tızlak, "Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar", s.41

⁵⁷⁵ Tekindağ, "Teke-Oğulları", s.132

⁵⁷⁶ BOA. HH., 1224-47850, 1 Temmuz 1814

⁵⁷⁷ BOA. HH., 1225-47862, 19 Ocak 1815

⁵⁷⁸ Sivrikaya, ss.1-2

Hacı Mehmed Ağa olmuştur. Hacı Mehmed Ağa da ailenin diğer fertleri gibi, merkezi yönetimin emirlerini yerine getirme konusunda gevşek davranışlar içinde olmuştur.⁵⁷⁹

Bu ailenin Teke Sancağı'nda hüküm sürdüğü kırk yılı aşkın sürede, hükümetçe sancağa gönderilen kadılar ve naipler burada üç aydan fazla görev icra edememişlerdir. Halkın uyanmaması için ilmiye makamları alınır satılır hale getirilmiş, öğretmen ve öğrencilerin kendi istekleri doğrultusunda hareket etmeleri sağlanmış, kimi zaman servetle kimi zaman ise baskı ve zulümle aile, yöredeki nüfuzunu pekiştirmiştir. Ailenin dillere destan serveti edinmeleri, vergi suistimallerinde bulunarak yöre halkını sömürme⁵⁸⁰ ve halkın mal ve mülkünü zapt etme yoluyla gerçekleşmiştir. Nitekim, 31 Mart 1805 tarihli bir belgede de böyle bir zapt olayının kayda geçmiş olduğu görülmektedir. Belge, aile fertlerinden Hacı Mehmed Ağa'nın, Kaş ayamı Hacı Ali'den zapt etmiş olduğu emval ve emlakının iadesine ilişkindir.⁵⁸¹ Ayrıca, yörede kendileri gibi meşhur İbradılı Kadı Abdurrahman Paşa'nın, padişah emri olmaksızın öldürülerek, onun tüm mal ve mülküne el konulması da aile servetini oldukça arttırmıştır. Sultan Mahmud'un nazarında çok değerli ve yenilikçi ayrıca, Osmanlı'ya da çok emeği geçmiş biri olan Kadı Abdurrahman Paşa'nın öldürülmesi olayı, hükümet açısından bardağı taşıran son damla olmuştur. Yörede yıllardır terör estiren bu ailenin, el koydukları Kadı Abdurrahman Paşa'ya ait serveti devlete vermemeleri neticesinde, devlet kuvvetleri harekete geçirilmek üzereyken, o dönemde ailenin fertlerinden idarede bulunan Hacı Mehmed Paşa'nın kendi eceliyle ve büyük servetiyle ölmesi üzerine, bu servet ailenin diğer temsilcisi olan oğul İbrahim Ağa'dan istenmiştir. Ancak, o da babasının izlediği oyalama taktikleriyle, bu serveti devlete vermeye yanaşmamıştır.⁵⁸² İbrahim Ağa, sancakta yönetimi ele geçirmek için, hükümetçe sancağın idaresinin tevcih olunduğu Karaman Valisi Hacı Ali Paşa'nın halka eziyet ettiği ve sancağın idaresinin vefat eden Hacı Mehmed Ağa'nın oğlu İbrahim'e tevcih olunması yönünde, Antalya halkı tarafından bir arzuhal yazılmasını dahi sağlayarak yerini sağlamlaştırmaya çalışmıştır.⁵⁸³

⁵⁷⁹ Tızlak, "Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar", s.44

⁵⁸⁰ Sivrikaya, s.57

⁵⁸¹ BOA., HH., 93-3786/B, 31 Mart 1805

⁵⁸² Tızlak, "Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar", ss.45

⁵⁸³ BOA. HH., 649-31763, 23 Aralık 1813

İbrahim Ağa'nın Kadı Paşa'ya ait serveti iade etmekte direnmesi ve sert bir cevap vermesi, hükümetçe kendisinde bir isyan teşebbüsü olarak görülmüş olduğundan, Cevdet tarihine göre, 29 ay karadan ve denizden muhasara edilen Antalya Kalesi alınmış ve İbrahim Ağa da idam edilmiştir.⁵⁸⁴ İbrahim Ağa'nın bertaraf edilmesinin kolaylıkla olmadığı bazı yazışmalardan da anlaşılmaktadır. 2 Şubat 1813 tarihli bir belgede, Teke Mütesellimi Hacı Mehmed'in oğlu İbrahim'in ölü veya diri olarak ele geçirilmesi için Karaman Valisi ve Teke Sancağı Mutasarrıfı Hacı Ali Paşa'nın emrine Suğla Mütesellimi İlyas Ağa tarafından ve çevre yerlerden çok sayıda asker gönderilmesi bildirilmektedir.⁵⁸⁵ Ancak, daha sonraki yıla ait kayıtlardan, Hacı Ali Paşa'nın bu işte muvaffakiyet sağlayamadığı anlaşılmaktadır. 12 Aralık 1814 tarihli bir belgede, Tekelioğlu İbrahim üzerine Aydın muhassılı Kara Osmanzade Hacı Mehmed Ağa'nın tayin olunduğu görülmektedir.⁵⁸⁶ 27 Ocak 1814 tarihli diğer bir belgede de, Aydın muhassılı Kara Osmanzade Hacı Mehmed Ağa'nın emrindeki askerlerle birlikte Kapdan-ı Derya Hüsrev Paşa'nın yanına hareket ettiğinden bahsedilmektedir.⁵⁸⁷ Bu bilgiler ışığında denilebilir ki; denizden ve karadan yapılan kuşatma neticesinde Tekelioğlu İbrahim'in ele geçirilerek idam edilmesinde, Aydın muhassılı Kara Osmanzade Hacı Mehmed Ağa ve Kapdan-ı Derya Hüsrev Paşa etkin rol oynamışlardır.

Yapılan kuşatmada başarı sağlanması neticesinde, Antalya Kalesi'nin alınması ve Tekelioğlu İbrahim'in idamıyla yörede, 1772'den beri süren Hacıosmanoğulları veya Tekelioğulları hakimiyeti son bulmuştur.⁵⁸⁸

Tekelioğlu ailesinin devlet tarafından el konulan servetinin bir çok emsallerine nazaran oldukça büyük bir servet olduğu, el koyma sonunda yapılan sayımlar ile ortaya çıkmıştır. Özellikle, Hacı Mehmed Ağa ve oğlu İbrahim Ağa'nın görülmemiş baskı ve zulmünün halkta bu aileye karşı oluşturduğu nefret de en az onların serveti kadar büyük olmuştur. Bu iki şahsın mezarlarının, o dönemler Antalya'sının içinde değil de, dışında kalan Şarampol mezarlığında bulunması da bundan ötürüdür.⁵⁸⁹

---

⁵⁸⁴ Erten, s.102

⁵⁸⁵ BOA., C.ZB., 80-3983, 2 Şubat 1813

⁵⁸⁶ BOA. HH., 1350-52738, 12 Aralık 1814

⁵⁸⁷ BOA. HH., 1350-52756, 27 Ocak 1814

⁵⁸⁸ Tızlak, "Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar", ss.45-47

⁵⁸⁹ Sivrikaya, s.61

Teke Sancağı'nın, uzunca yıllar terör estiren bu aileden kurtarılmasının ardından, bu aileye mensup olduğu tespit edilen 51 kişi Selanik'e sürgün edilmiştir.* Bu süreçle birlikte, bir takım idari, ekonomik ve mali tedbir ile Teke-İli'nin imar faaliyetlerine girişilmiştir. Sonrasında ise, isyan nedeniyle yerini yurdunu terk ederek başka yerlere göçen Türkmenlerin geri getirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca, isyandan oldukça zarar gören ve isyanın izlerini taşıyan Antalya Kalesi'nin tamiri için de girişimlerde bulunulmuştur.⁵⁹⁰

-19. Yüzyılın Ortaları İtibariyle Antalya ve Civarının Eşkîyalık Olayları Açısından Durumu

Antalya ve civarı, Osmanlı hakimiyetinin ilk dönemlerinden itibaren sosyal karışıklıkların sıklıkla yaşandığı bir yöre olmuştur.⁵⁹¹ Bu yörenin Osmanlı hakimiyetine geçtiği tarihten itibaren burada derin izler bırakmış, büyük çaplı isyan ve hadiseler yukarıda bahsettiğimiz şekilde gelişmiştir. 19. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle de yörede huzur kaçırın bir takım eşkıyalık hadiselerinin cereyan ettiği görülmektedir.

19 Temmuz 1854 tarihli bir belgede, Antalya'da vuku bulan ayaklanmayı bastırmak için asker gönderildiği bahsinden, 1854 senesinde Antalya'da bu türden bir hadisenin cereyan etmiş olduğu anlaşılmaktadır.⁵⁹² Yine bir diğer belgeden anlaşıldığı kadarıyla, bu isyanın devlet güçleri tarafından bastırıldığı ve sorumluların cezalandırıldığı görülmektedir. Nitekim, isyana karışanlardan, İsmail Bey isminde bir kişinin Rodos'a sürüldüğü görülmekte ve bu kişinin Antalya'ya getirilmemesi istenilmektedir. Belgede ayrıca, isyanla ilgili bir inceleme yapılması hususuna değinilmektedir.⁵⁹³

Bu isyanla ilgili 11 Temmuz 1855 tarihli başka bir belgede ise, yukarıda bahsi geçen İsmail Bey dışında, isyana karışan diğerlerinin isimlerini öğrenmenin yanı sıra, isyan neticesinde Rodos Adası'na sürgün edilen bu kişilerden, cezası bitenlerin

---

* Bkz. Tekindağ, "Teke-Oğulları", s.132 (Burada, bu aileden 36'sının Selanik Sancağı'na sürgün edildiğinden bahsedilmektedir.)

⁵⁹⁰ Tızlak, "Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar", s.47

⁵⁹¹ Tızlak, "Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar", s.49

⁵⁹² BOA. A.MKT.NZD., 115-39, 19 Temmuz 1854.

⁵⁹³ BOA. A.MKT.UM., 162-24, 12 Ağustos 1854

memleketlerine; diğerlerinin de Konya'ya gönderilmeleri hususunun Rodos Valisi'ne bildirildiği görülmektedir. Buna göre isyana karışanlar olarak, azadan İsmail Bey, müftü vekili Ahmet, Hacı Ahmet ve Süleyman Bey'lerin birer sene, Hacı Veli oğlu Hacı Ahmet ise iki sene müddetle Rodos Adası'nda sürgüne gönderilmiş olduklarını öğrenmekteyiz. Bu kişilerden ceza süresi bir yıl olanlar, bu süreyi tamamladıkları için memleketlerine gönderilmek üzere, ceza süresi iki sene olan Hacı Veli oğlu Hacı Ahmet Bey'in ise cezasının kalan kısmını Konya'da tamamlamak üzere hep birlikte Konya'ya gönderilmeleri hususu bildirilmektedir.⁵⁹⁴ Konuyla ilgili bazı belgelerden, bahsedilen bu hüküm öncesi süreçte, isyana karışan bu kişilerin affi ve serbest bırakılmalarına dair taleplerde bulunduğu görülmektedir.⁵⁹⁵

31 Ağustos 1856 tarihli bir yazışmada ise, bahsi geçen isyanda ilgileri bulunup Rodos'a sürgünle cezalandırılan meclis üyelerinin yerlerine, Osman Ağazade Bekir Efendi, Mehmet Hurşit Efendi ve Yusuf Ağa adlı kişilerin tayinleri hususunun Maliye Nezareti'ne bildirildiğinden bahsedilmektedir.⁵⁹⁶

Bahsettiğimiz bu hadise dışında, Antalya bu dönemlerde eşkıyalık hadiselerine maruz kalmaya devam etmiştir. Nitekim, 6 Ekim 1859 tarihli bir belgede, baskın yapan eşkıya hakkında uygulanacak ceza ve alınacak tedbirlere yönelik bir emirname düzenlendiği görülmektedir.⁵⁹⁷

24 Şubat 1887 tarihli bir kayıta ise, Teke sancağı Mutasarrıfı Ziya Bey, eşkıya ile mücadeledeki gayretleri nedeniyle tebrik edilmiştir.⁵⁹⁸ Ancak, bu gayetlerin yöredeki eşkıyanın kökünün kazınmasında yeterli olmadığı yine aynı yıla ait başka bir kayıttan anlaşılmaktadır. 6 Eylül 1887 tarihli bu kayıta, Teke sancağı sahillerinin eşkıya yatağı haline geldiğinin bahsi geçmekte olup, buraların eşkıyadan temizlenmesi ve korunması amacıyla birer vapur görevlendirilmesi bildirilmektedir.⁵⁹⁹

---

⁵⁹⁴ BOA. A.MKT.UM., 200-77, 11 Temmuz 1855

⁵⁹⁵ BOA., MVL., 279-53, 21 Ağustos 1854; BOA., İ.MVL., 332-14256, 25 Mayıs 1855; BOA., MVL., 289-62, 19 Haziran 1855

⁵⁹⁶ BOA. A.MKT.NZD. 191-97, 31 Ağustos 1856

⁵⁹⁷ BOA., A.MKT.UM., 370-29, 6 Ekim 1859

⁵⁹⁸ BOA., DH.MKT., 1401-36, 24 Şubat 1887

⁵⁹⁹ BOA., DH.MKT., 1444-76, 6 Eylül 1887

19. yüzyılın sonlarına ait bazı kayıtlardan, eşkıya faaliyetlerinin köy basma, adam kaçırmaya gibi eylemler dışında, Antalya'dan çeşitli yerlere hareket eden postalara saldırılarda bulunma eylemini de kapsadığı anlaşılmaktadır. Bunlardan 26 Haziran 1890 tarihli bir kayıta, Antalya'dan Isparta'ya hareket eden postanın eşkıya saldırısına uğramış olduğu görülmektedir.⁶⁰⁰ 13 Kasım 1898 tarihli bir diğer kayıt ise, yine Antalya'dan hareket eden postanın Aladağ civarında, Bucak nahiyesi ahalisinden Yalancı Koca Bekir ve arkadaşlarının tecavüzüne uğradığı ancak, postanın Burdur'a sorunsuz ulaştığı ve takibe alınan eşkıyanın yakalandığına dairdir.⁶⁰¹

Eşkıya takibi için Beşinci Ordu'ya mensup Kolordu kaymakamlarından birinin, Antalya Alayı Miralay Şem'i Bey'in yerine tayinine ilişkin 9 Ekim 1903 tarihli bir kayıttan anlaşıldığı kadarıyla, Antalya ve civarında eşkıyalık faaliyetleri 20. yüzyıl başları itibariyle de sıklıkla cereyan etmiştir.⁶⁰² Hatta mevcut kayıtlar göstermektedir ki; bu türden hadiseler Milli Mücadele dönemlerine dek sürmüştür. Kalem-i Mahsus'dan Antalya Mutasarrıflığı'na çekilen 15 Ekim 1917 tarihli cevabi telgraf, eşkıya takibine memur müfrezeler için üç bin kuruş gönderildiğine dairdir.⁶⁰³ Arşiv kayıtlarında, köy evlerini basma, yakma, postalara saldırarak para gasbetme gibi eşkıyalık hadiselerinin bildirildiği ve asayişin temini hususunda yöre idarecilerine gönderilen emirlerin yer aldığı 1919 tarihine kayıtlı pek çok belge,⁶⁰⁴ Antalya ve civarında 19. yüzyılda var olan eşkıyalık faaliyetlerinin 20. yüzyılın başlarında da azalmadan devam ettiğini göstermektedir.

-Antalya ve Civarında Sürgünler

Osmanlı Devleti'nde sürgünler, yukarıda belirttiğimiz isyan ve karışıklıklar neticesinde düzenin tesisi veya sorumluların cezalandırılmasında kullanılan yöntemlerden biri olmasının dışında, esasen iskan ve yerleştirme amacıyla kullanılan usullerden biri olmuştur. Bu amaçla yapılan sürgünlerde, yeni fethedilen bir memleketin

⁶⁰⁰ BOA., ŞD., 1703-25, 26 Haziran 1890

⁶⁰¹ BOA., DH.MKT., 2133-53, 13 Kasım 1898

⁶⁰² BOA., Y..MTV., 252-71, 9 Ekim 1903

⁶⁰³ BOA., DH.ŞFR., 80-172, 15 Ekim 1917

⁶⁰⁴ Bununla ilgili örnek belgeler için bkz., BOA., DH.ŞFR., 95-46, 6 Ocak 1919; BOA., DH.ŞFR., 95-187, 20 Ocak 1919; BOA., DH.ŞFR., 98-109, 10 Nisan 1919; BOA., DH.EUM.AYŞ., 4-46, 10 Nisan 1919; BOA., DH.EUM.AYŞ., 5-37, 16 Nisan 1919; DH.EUM.AYŞ., 5-52, 17 Nisan 1919; DH.EUM.AYŞ., 6-58, 28 Nisan 1919; DH.EUM.AYŞ., 13-53, 24 Haziran 1919; DH.EUM.AYŞ., 14-98, 8 Temmuz 1919

veya ülke içinde herhangi bir bölgenin imarı için sürgün hükümleri doğrultusunda bu alanlara, çeşitli vasıflardaki aileler gönderilmekteydi. Bu aileler gittikleri yerde bir süre vergiden muaf tutularak, farklı bir çok avantaja da sahip olmaktaydılar. Sürgünler esasen gönüllülüğe göre yapılmakta olup, bu yetersiz kaldığında cebri sürgüne başvurulmaktaydı. İhtiyaç halinde, devlet halka sürgün gitme mükellefiyeti yüklemekteydi. Buna göre, her köy ve kasaba, büyüklüğüne göre, on haneden bir veya iki hane olarak sürgün çıkarmak zorunda kalırdı. Bu uygulama ile bir sürgün, ülkenin farklı yerlerinden gelmiş insanları yeni fethedilmiş yerde bir araya getirmiş olmaktaydı.

605

Görüldüğü üzere bu sürgünler, belirli bir plan dahilinde yapılmıştır. Sürgünlerin gerçekleştirilmesinde defterler dahi tutulmuştur. Her önüne gelen, rast gele sürülmemiştir. Sürgüne tabi olanların genellikle, yaşadığı yerle fazla bütünleşmemiş kişiler, tefeciler, sabıkalılar, topraksızlar ve yeni göçmenlerden seçilmesine dikkat edilmiştir.⁶⁰⁶ Sürgüne tabi olan esnaf, çiftçi gibi kimselerin, mümkün olabildiği kadarıyla, alet ve vasıtalarıyla hatta hayvanlarıyla sevk edilmeleri sağlanmıştır.⁶⁰⁷

Mühimme defterlerinde yer alan hükümlerden, Antalya ve civarında yapılan cezalandırma maksadı dışındaki sürgünlere yönelik bilgiler edilmesi mümkün olmaktadır. Bu hükümlere göre, sürgünler çoğunlukla Kıbrıs, Rodos ve İstanbul gibi yerlere yapılmıştır. Tespit edilebildiği kadarıyla, Teke Sancağı'ndan Kıbrıs Adası'na yapılan sürgünlerle ilgili hükümlerin, 1573 senesinde başladığı ve 1574, 1575, 1577, 1578 tarihlerinde yoğunluk kazandığı görülmektedir. Kıbrıs'a sürgünler genellikle, hisar eri nezaretinde Antalya'dan Alaiye'ye oradan Silifke'ye ve oradan da Kıbrıs'a gönderilmek suretiyle gerçekleşmekteydi. Kıbrıs'a sürülerek orada iskan edilen kişiler, buldukları yeri terk ederek Anadolu yakasına geçmeleri halinde tekrar yakalanarak Kıbrıs beylerbeyliğine teslim edilmekteydi. Yapılan teftişler neticesinde kimi zaman haksız yere sürgün yapıldığı ve bu teftişler neticesinde bu gibi haksızlıkların giderildiği de görülmektedir.

---

⁶⁰⁵ Tabakoğlu, ss.154-155

⁶⁰⁶ Karaca, s.52

⁶⁰⁷ Tabakoğlu, s.155

Kıbrıs'a Müslümanlar dışında zaman zaman zımniler de sürgün edilmişlerdir. Kıbrıs'a yapılan sürgünler esnasında sürgüne gitmek istemeyenlerin devlet görevlilerine rüşvet verme veya bazı görevlilerin rüşvet almaları sıklıkla yaşanan olaylardır. Hükümet, idari baskının yanı sıra, gönüllü göçü teşvik için, Kıbrıs'a göç edenlerden iki-üç yıllık vergi alınmaması yoluna gitse de bu girişimi pek de başarılı olmamıştır. İnsanları Kıbrıs'a gitmekten alıkoyan ve sürülenlerin de adadan ayrılmasına yol açan bir neden olarak, bölgedeki korsan saldırılarının oluşturduğu güvensiz ortam gösterilebilir. Ayrıca, sürgünler arasında çok sayıda sabıkalı bulunmasının etkili olduğu da söylenebilir. Netice itibariyle, Antalya ve civarından Kıbrıs'a yapılan iskan amaçlı sürgünlerde hükümet beklediği başarıyı elde edememiştir.⁶⁰⁸

Konar göçer Yörükân taifesinin Hamid, Teke ve Akşehir'de hayvanlarıyla ekinleri telef etmelerinden dolayı, topluca Kıbrıs'a sürgün edilmeleri için Kütahya, Aydın ve Teke mütesellimlerine gönderilen 19 Haziran 1727 tarihli bir emirnamenin varlığı, mevcut kaynaklara göre 16. yüzyılın ikinci yarısında başlayıp, o dönemler yoğunluk kazanan Kıbrıs'a yapılan sürgünlerin yörede sonraki yıllarda da devam ettiğini göstermektedir.⁶⁰⁹

Antalya ve civarından farklı yerlere yapılan sürgünler dışında, bu yöreye de farklı yerlerden sürgüne gönderilenler olmuştur. Konuya ilişkin kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla, Antalya'ya sürgün gönderme uygulaması, 19. yüzyıl boyunca ve 20. yüzyıl başlarına dek sürmüştür. Bu sürgünlerin genellikle, kargaşa çıkarma, zimmete para geçirme, hırsızlık, askerlikten kaçma gibi gerekçelere dayandığı görülmektedir.⁶¹⁰

Netice itibariyle denilebilir ki; Osmanlı döneminde, cezalandırma maksadıyla olsun, iskan maksadıyla olsun Antalya ve civarında yapılan bütün sürgünler, bu yörenin demografik yapısında büyük değişiklikler meydana getirmiştir.⁶¹¹

---

⁶⁰⁸ Karaca, ss.51-53

⁶⁰⁹ BOA., İE.DH., 30-2709, 19 Haziran 1727

⁶¹⁰ Konuyla ilgili olarak bkz. BOA., C.ZB., 85-4210, 15 Kasım 1822; BOA., A.MKT.MVL., 21-47, 18 Kasım 1849; BOA., İ.DH., 878-70064, 12 Mart 1883; BOA., DH.MKT., 1701-55, 20 Şubat 1890; BOA., DH.MKT., 2574-26, 7 Ocak 1902; BOA., DH.MUİ., 32/1-38, 10 Kasım 1909; BOA., DH.EUM.EMN., 93-11, 10 Mart 1912; BOA., DH.EUM.MH., 160-2, 20 Ağustos 1917;

⁶¹¹ Karaca, s.53

SONUÇ

Tarihsel açıdan 19. yüzyıl değerlendirilirken, Sanayi Devrimi'ni yaşayan Avrupa'nın hammadde ve pazar arayışı içinde oluşu ve buna yönelik faaliyetleri, toprak kayıplarına uğrayan ve Avrupa'daki gelişimin gerisinde kalan Osmanlı Devleti'nin ise ekonomik kaygılardan öte siyasi ve askeri kaygılarla yenileşmeye yönelik bir takım girişimlerde bulunduğu şeklinde değerlendirmeler yapılmaktadır. Ancak, 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin sosyo-ekonomik yapısındaki değişim, sanayileşen Avrupa'dan gelen etkiler gibi dışsal faktörlerin yanı sıra, Osmanlı Devleti'nin kendi iç dinamiklerinden kaynaklı etkilerin bileşiminin bir neticesidir. Bu iç ve dış dinamiklerin etkisiyle 19. yüzyılda, klasik Osmanlı sistemi kadim prensiplerinden ayrılmaya, devletin siyasi, idari, adli, ekonomik ve sosyal olmak üzere tüm kurumları dönüşüme uğramaya başlamıştır.

Çeşitli arşiv kaynakları ve diğer ikincil kaynaklardan istifade edilerek ortaya koyduğumuz çalışmamızda, Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu bu dönüşümün izleri, Osmanlı taşrasında bir sancak merkezi ve liman kenti olan Antalya'nın sosyo-ekonomik yapısının bir profili elde edilerek takip edilmeye çalışılmıştır. Elde ettiğimiz sonuçlara baktığımızda; bu yüzyılda Osmanlı Devleti'nde iç ve dış şartların etkisiyle idari, adli, ekonomik ve sosyal yapıda meydana gelen değişimlerin Antalya'ya yönelik tespit ettiğimiz bulgularla örtüştüğü görülmektedir.

Anadolu'daki en eski yerleşim yerlerinden biri olan Antalya, tarihsel süreç içinde Roma, Bizans, Selçuklu hakimiyeti altında olmuş ardından ise, Osmanlı hakimiyetine geçmiştir. Osmanlı hakimiyeti ile teşkil edilen Teke sancağının merkez kazası olan Antalya aynı zamanda, 15. yüzyılın ortalarına kadar Osmanlı şehzadelerine sancak merkezliği de yapmıştır.

19. yüzyılda, Osmanlı Devleti'nde yapılan idari düzenlemeler neticesinde, daha önce Karaman eyaletine bağlı olan Teke sancağı, vilayet sistemine geçilmesiyle birlikte Konya vilayetine bağlanmıştır. Antalya bu süreçte sancak merkezi olmayı sürdürmüştür. İncelediğimiz dönemde, Osmanlı idari taksimatında Teke sancağı merkez kazası olan Antalya'nın bir kaza olarak alt idari birimlerini, nahiyeler, köyler, mahalleler ve

çiftlikler oluşturmuştur. Kazadaki idari birimler, farklı kaynaklarda, farklı sayılarda tespit edilmiş olup, bazı yerleşim birimleri kimi kaynakta köy, kimi kaynakta mahalle veya çiftlik olarak kaydedilmişlerdir. Yıllar itibariyle kazadaki idari birimlerin sayı ve isimlerindeki bu farklılıklar, 19. yüzyılda Osmanlı idari yapısındaki düzenlemelerden ileri gelmektedir. Bu idari düzenlemelerin, Antalya'daki demografik yapıyı etkilediği görülmektedir.

Osmanlı Devleti'nde adli yapının temel birimini, askeri teşkilattan ayrı olarak tamamıyla sivil karakterli kazalar oluşturmuştur. Antalya da idari ve askeri açıdan Teke sancağının merkezi olmasının yanı sıra adli teşkilat açısından da kaza merkezi konumunda bulunmuştur. Adli yapıya dair elde etmiş olduğumuz tespitler, kazanın sosyal yapısına dair önemli ipuçları sağlamaktadır.

Eldeki verilere göre, adli davalarda, idari açıdan işlenen suçların çoğunlukla, rüşvet, halka zulüm, kalpazanlık, görevi suistimal gibi suçlar olduğu ve bu türden suçlara ise genellikle ömür boyu hak mahrumiyeti, kürek cezası gibi cezalar verildiği görülmektedir. Bu tür davaların yargılanması işlemleri, 1864 ve 1871 Nizamnameleri ile yapılan düzenlemelerin bir sonucu olarak kurulan idare meclisleri tarafından yerine getirilmiştir.

Özel hukuk ve şer'iyye mahkemelerini ilgilendiren suçlar arasında ise cinayetler önde olmak üzere, hırsızlık ve kaçakçılık, bir takım hak ihlalleri, kız kaçırma, kumar oynatma, ormanlardan kanunsuz olarak kereste kesimi gibi suçların yer aldığı görülmektedir. Kürek cezası, pranga cezası, para cezası, kalebendlik, diyet ödeme gibi cezalar, sayılan bu suçlara verilen cezalardır. Bu cezaların dışında, cinayet suçlarında maktul yakınlarının talepleri doğrultusunda kadı ilâmı ve fetva emininin tasdiki ile kısas cezasının da uygulandığı görülmektedir. Kısas cezasının şer'i makam onayı ile uygulanması, sivil alana yönelik önemli bir düzenlemedir.

Adli yapı ve teşkilatın Osmanlı Devleti'nin genel kaidelerine göre şekillendiği Antalya'da, adli işler kadı ve yardımcıları vasıtasıyla yerine getirilmiştir. Davalar, Ticaret, Ceza ve Hukuk Mahkemeleri'nde görülmüştür.

Vakıf sistemi, Osmanlı Devleti'nde sosyal hayat ve özellikle beledi faaliyetlerin yerine getirilmesi açısından büyük bir öneme sahip olmuştur. Antalya'nın vakıflar açısından zengin oluşu da, Antalya sosyal yapısı içinde vakıfların önemini gösterir niteliktedir. Vakıfların yoğun olarak bulunduğu Teke sancağında vakıfların çoğunluğunun, sancak merkezi Antalya, İstanos ve Elmalu'da yer aldığı görülmektedir. Bu vakıfların çoğunluğu ise sırasıyla, zaviye, mescid, cami ve evlâdlık vakıflardan oluşmaktadır. Ayrıca, medrese, mektebhane, köprü, bahçe, muallimhane, imaret, mezar, çeşme, avarız, hamam, kervansaray ve cemaatler için de vakıflar yapılmıştır. 19. yüzyılın sonlarında sayılarının oldukça arttığı görülen Antalya'daki vakıfların mahiyetleri itibarıyla; "*Hayri veya Şer'i*" vakıf, "*Avarız*" vakfı, "*Yarı-Ailevi*" vakıf ve "*Zapt etmek suretiyle Hayri veya Şer'i*" vakıf olarak tasnif edilmesi mümkündür.

Antalya'da, kaza ekonomisinin temelini tarımsal faaliyetler oluşturmaktadır. 1844 senesi verilerine göre, kullanılan tarımsal toprak toplamının 175.309 dönüm olup, toplam dönüm içinde, ekili (mezru) topraklar % 84, ekilmemiş (gayr-i mezru) topraklar %15 ve bağ-bağçe ve bostanlar % 1'lik bir pay teşkil etmektedirler. Tarımsal toprak çoğunlukla, bizzat toprak sahibi tarafından işletilmekle birlikte, kiraya verilerek veya kiralanarak, ortakla birlikte veya ortağa verme yoluyla işletilmektedir. Toplam 146.286,5 dönüm ekili tarlanın % 78'i sahibi tarafından, % 14'ü kiraya verilerek veya kiralanarak ekilen, % 4'ü ortakla birlikte ekilen, % 4'ü ise, ortağa verilerek işletilen tarladır. Antalya kazası yerleşim birimlerinde büyük tarımsal işletmelerin % 46, orta büyüklükteki tarımsal işletmelerin payı % 42 ve küçük tarımsal işletmeler % 12 olarak tespit edilmiştir. Bu oranlar, kazadaki tarımsal faaliyetlerin çoğunluklu olarak büyük ve orta büyüklükteki tarımsal işletmelerde yapıldığını göstermektedir.

Tarımsal ürünlerin çeşitlilik gösterdiği Antalya'da, hınta, şair, darı, melez, çeltik, burçak, alef gibi hububat ürünleri, harnup, fiğ, bürülce, nohut gibi baklagil ürünleri, penbe, sisam, duhan, kendir, asfur gibi sınavi bitkiler üretimi yapıldığı görülmektedir. Yetiştirilen bu ürün grupları içinde hububat üretimi ağırlıkta olup, hububat ürünleri içinde ise hınta üretimi ilk sırada yer almaktadır. Kazada ayrıca, bağ-bağçe ve bostanlarda meyve ve sebze üretimi yapılmakta olup, üzüm, harir (dut), zeytin gibi ürünler de yetiştirilmektedir.

Hayvancılığın da önemli bir ekonomik faaliyet olduğu Antalya’da, büyükbaş ve küçükbaş olarak tasnif ettiğimiz hayvan varlığı içinde küçükbaş hayvan varlığı % 80, büyükbaş hayvan varlığı % 20’lik bir paya sahiptir. Hayvan varlığının yarısından fazlasının oluşturan küçükbaş hayvanat içinde ise keçi ve oğlak varlığının önde geldiği görülmektedir. Bu durum, yörenin dağlık coğrafi yapısının bu cins hayvan yetiştiriciliği açısından uygun olmasından ileri gelmektedir. Arıcılık faaliyetinin de söz konusu olduğu kaza yerleşim birimlerinde, temettuat verilerine göre, arı kovanı olan 284 hanede, 2.033 adet arı kovanı tespit edilmiştir.

Belgelerden edindiğimiz bilgilere göre, 19. yüzyıl başları itibariyle deve varlığını, 19. yüzyıl sonları itibariyle ise sığır varlığını tehdit eden salgın hastalıklar, Antalya’daki hayvan varlığı üzerinde olumsuz etkide bulunmuş olup, devletin hayvansal gelir tahsilatını da zorlaştırmıştır.

Temettuat defterlerinden elde edilen 1844 senesi verileri itibariyle, kazada tahsil edilen toplam verginin, % 53’ünü öşür vergisi, % 45’ini vergi-i mahsusa ve % 2’sini adet-i ağnam vergisi oluşturmaktadır. Görüldüğü üzere, tahsil edilen vergiler içinde öşür vergisi ilk sırada yer almaktadır. Toplam verginin, % 91’i köy ve çiftliklerden, % 9’u ise mahallelerden tahsil edilmiştir.

Antalya’da 1844 senesi verileri itibariyle toplam gelir 6.339.774,2 guruş ve hane başına düşen ortalama gelir tutarı ise 1.319 guruş olarak tespit edilmiştir. Toplam gelir içinde köylerin payı % 55, mahallelerin payı % 33 ve çiftliklerin payı % 12’dir. Toplam gelirin % 67’lik kısmı kaza kırsalından elde edilmekte olup, bu durum kaza kırsalındaki hane resilerinin gelirlerinin kaza merkezindeki hane resilerinin gelirlerine göre daha yüksek olduğunun bir göstergesidir. Gelir kalemleri arasında tarım gelirleri ağırlıkta olup, hayvancılık gelirleri, zenaat ve ticaret gelirleri, kira gelirleri, ortakçılık gelirleri, zuhurat gelirleri ve diğer gelir kalemleri hanelerin gelir kaynaklarını oluşturmaktadır. Toplam gelir içinde, hane reislerinin gelir gruplarına göre dağılımı itibariyle, kazada en büyük grubu orta halli kesimin oluşturduğu görülmektedir.

Kaza genelinde hane başına ortalama gelir tutarı 1.319 guruş, hane başına düşen ortalama vergi tutarı 111,9 guruş olarak tespit edilmiştir. Antalya kazası genelinde toplam gelirdeki vergi yükü payı ortalama % 8’dir. Toplam gelirden,

vergilere aktarılan pay kırsal kesimde daha yüksektir. Bu durum, kaza merkezinde zenaat ve ticaretin, kırsal kesimde tarımsal faaliyetlerin ağırlıkta olmasından ileri gelmektedir.

Antalya'da varolan küçük ölçekli sınai üretimin diğer sektörlerle ve kazanın bulunduğu coğrafya ile sıkı bir ilişkide olduğu görülmektedir. Tarımsal ve hayvansal ürünlerin hammaddesini oluşturduğu küçük ölçekli sınai faaliyetlerin, genel Osmanlı esnaf teşkilatı prensipleri içinde sürdürüldüğü söylenebilir. Kazadaki esnaf faaliyetlerinin, kazada yetiştirilen penbe, sisam, zeytin, harir, duhan gibi tarımsal ürünler ve kazanın coğrafi nitelikleri itibariyle sahip olduğu orman ürünleri ile toprak yapısının sağladığı avantajlar doğrultusunda geliştiği görülmektedir. Nitekim kazada, özellikle dokumacı, debbağ, hatabcı, dülger, doğramacı, çömlekçi, gibi esnaf kollarının varlığı da buna işaret etmektedir. Kazadaki sınai üretime yönelik yapılar içinde, 1 debbağhane, 1 yağhane, 1 kiremithane, 7 değirmen tespit edilmiştir.

Antalya, Mısır ve Rodos'un fethiyle İstanbul ile İskenderiye arasında doğrudan ve güvenli bir deniz trafiğinin mümkün hale gelmesi ile Osmanlı Devleti için ticari açıdan olan önemini 16. yüzyıldan itibaren kaybetmeye başlamıştır. Karayolları ve demiryolları olmak üzere, Osmanlı ulaşım sisteminde meydana gelen gelişmeler, 18. yüzyıl itibariyle giderek önem kazanan İzmir'in ve 19. yüzyılda yine bir Akdeniz liman kenti olan Mersin'in ticaret açısından yükselişe geçmesini sağlamıştır. Bu durum, Antalya'daki ticari canlılığın ve Antalya limanı gümrük gelirlerinin azalma eğilimine girmesinde etkili olmuştur. Antalya gümrüğü gelirlerinin devamlı bir düşüş içinde olmasında, çevre gümrüklerinin önemlerinin gittikçe artmasının yanında, hububat kaçakçılığı etkili olmuştur. 18. yüzyıl boyunca süren hububat kaçakçılığı, 19. yüzyılda da varlığını sürdürmüştür ve bu durum dolayısıyla resm-i gümrük gelirleri düşmüştür.

Antalya'da ticari faaliyetler, tarımsal ve hayvansal ürünler, madencilik ve ormancılık ürünlerine dayalı sınai üretimin etrafında organize olmuştur. Sınai ve ticari faaliyetlerin tarımsal ürünlerin ihracına yönelik olarak şekillendiği görülmektedir. 1890 senesi verilerine göre, Antalya'daki toplam ticaret haddinin % 74'ünü ihracat, % 26'sını ithalat oluşturmaktadır. İhraç edilen ürünlerde ilk sırada tahıl, ardından ise susam ve

kereste gelmektedir. İthal edilen ürünler arasında ilk sırada pamuk, pamuk ipliği, perdelik kumaş, ipek gibi manifaktür ürünleri, ardından ise şeker, pirinç ve biber gibi gıda maddeleri gelmektedir.

Mart 1889-Şubat 1890 tarihleri arası dönemde, buharlı ve yelkenli olarak Antalya limanına giriş-çıkış yapan toplam gemi sayısı 1.264 olup, bu gemilerin İngiliz, Yunan, Osmanlı, Avusturya-Macaristan, İtalyan, Sisam Adası, Rus gemileri oldukları görülmektedir. Bu gemiler içinde Yunan gemileri fazla olsa da tonaj itibariyle İngiliz gemileri önde gelmektedir. Faroqhi, kaza dış ticaretinde yüzyıl sonları itibariyle gerçekleşen esas yeniliğin İngiliz gemi sayısındaki artış olduğunu belirtmektedir ki,⁶¹² bu değerlendirme ve eldeki veriler kaza ekonomisinin dışarıyla bağlantısının arttığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Antalya limanına ait veriler, 19. yüzyılda ticaret haddi açısından büyük bir gelişim içinde olan İzmir ve Mersin limanlarında gerçekleşen ithalat ve ihracat rakamları kıyaslandığında, 1890 senesi itibariyle, bu üç limandaki toplam ihracat içinde % 70'lik payla İzmir limanının ilk sırada, % 18'lik payla Antalya limanının ikinci sırada, Mersin limanının ise % 12'lik payla üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Toplam ithalatta ise, % 79 payla yine İzmir limanı ilk sırada yer alırken, Mersin limanı % 11'lik bir payla ikinci sırada ve % 10'luk bir payla Antalya limanı üçüncü sırada yer almaktadır. Bu veriler, yüzyıl sonları itibariyle Antalya limanında gerçekleşen ticarete, ihracatın payının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

İncelediğimiz döneme dair belgelerden, devletin ulaşım ve haberleşme sisteminde yapmış olduğu değişiklikler, bir liman kenti olan Antalya'da da takip edilebilmektedir. Antalya'da kara ve deniz ulaşımında kentin konumu etkili olmuştur. Kuzeyinde ve batısında pek az yerde geçit veren dağların ekonomik mesafeleri çok uzatıyor olması, iç kesimlerle olan kara ulaşımını sınırlandırmıştır. Kentteki kara ulaşımında, deve, merkep, katır, at gibi binek hayvanlarının kullanılmakta olduğu görülmektedir. Uzak mesafeler arasında deve ile sağlanan ulaşım yakın mesafeler arasında diğer binek hayvanları ile sağlanmıştır. Gemi inşa faaliyetlerinin de

---

⁶¹² Faroqhi, "19. Yüzyılın Başlarında Antalya Limanı", s.1465

sürdürüldüğü kazada, kıyı şeridi üzerinden, deniz yoluyla bağlantı kurulması daha kolay olmuştur.

Antalya’da haberleşme, 1829 senesinde ilga edilişine kadar menzil teşkilatı içinde sürdürülmüştür. Yüzyıl sonlarına ait belgelerden, Antalya’da bir postahane bulunduğu, telgrafla haberleşmenin mevcut olduğu görülmekle birlikte, bu tarihlerde haberleşme sisteminin henüz tam anlamıyla rayına oturmamış olduğu anlaşılmaktadır.

Sancak merkezi konumundaki Antalya’nın, nüfus ve yerleşim özelliklerine ait tespitlerde yararlanılan kaynaklar, farklı tarihlerdeki verileri içermekte olmaları ve müslim ve gayr-ı müslim olmak üzere kazadaki tüm mahalle ve köylerin nüfus miktarlarına yönelik verileri içermemelerinden dolayı genel bir nüfus tahmininde bulunmayı güçleştirmiştir. Nüfus ve yerleşime ait tespitlerde, 1830 / 1840 / 1845 senelerine ait nüfus defterleri, 1844 senesi verilerini içeren temettuat defterleri, yüzyılın ikinci yarısına ait salname verileri ve diğer çalışmalardan elde edilen veriler çalışmamızda ayrı ayrı ele alınmıştır.

Bu doğrultuda 1830 tarihli nüfus defteri verilerine göre, kaza erkek nüfusu 26 köyde 1.963 kişi ve 34 mahallede 2.873 kişi olmak üzere toplam 4.836 kişidir. Bir bu kadar da kadın nüfus varlığı dahil edilince, 1830 senesinde 26 köy ve 34 mahalle itibariyle toplam nüfus 9.672 kişi olarak tespit edilmiştir. Temettuat defterleri verilerine göre ise, Antalya merkez kazasına dahil 53 köy, 37 mahalle ve 13 çiftlikte toplam hane sayısı 4.808’dir. Hane sayısı itibariyle nüfusun % 91’ni müslüman, % 9’unu ise gayr-ı müslim nüfus oluşturmaktadır. Hane sayısının (x3-x4-x5) katsayıları ile çarpımı sonucunda elde edilen sonuca göre ise 1844 senesinde Antalya merkez kazası nüfusunun asgari 14.424, ortalama 19.232, azami 24.040 kişiden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Yüzyıl sonlarına doğru ise, kaza nüfusuna dair tespit edilen rakamlar şöyledir: 1888’de Kıptiyân, Rum, Âşâyîr ve İslam nüfusu kadın-erkek olarak toplamda 73.404 kişi,* 1890 senesinde, merkez kaza ve civarı nüfus toplamı 25.000 kişi, 1892 senesinde, Ermeni, Rum ve İslam olarak kaza nüfusu 21.345 kişidir. 20. yüzyıl başları

---

* Bu toplama, Antalya kazasının nahiyeleri de dahildir.

itibariyle ise, kaza nüfusunun nahiyeleriyle birlikte, İslam, Rum, Ermeni, Musevi, Kıbtî kadın-erkek nüfus olmak üzere 97.089'a ulaştığı görülmektedir.**

Kazada yerleşim kırsal ağırlıklıdır. Rum, Ermeni ve Musevi cemaatlerinden oluşan gayr-ı müslim kesimin kaza merkezinde yoğunlaştığı görülmektedir. Nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan müslüman nüfus ise, hem merkezde hem de kırsalda ağırlıklı bir yapı sergilemektedir. Kır-kent iskanına dahil olan yerleşik kesimin yanı sıra Antalya'da, konar-göçer bir kesim ile muhacirlerin varlığı da söz konusudur. Yarı-yerleşik konar-göçer zümreler, yaylak ve kışlaklarda hareketlilik içinde olup, yerleşik halk açısından zaman zaman huzursuzluk kaynağı olmuşlardır. Muhacirler ise kazaya, 19. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle, özellikle de sonlarında iskan edilmişlerdir. Sayıca kalabalık, Girid, Kafkas, Çerkez, Nogay, Tuna, Filibe muhacirlerinin sevkiyatı ve iskanı süreci, hem muhacirler hem de yönetim açısından sıkıntılı bir süreç olmakla birlikte, yönetimin bu süreçte yapılması gerekenleri mümkün olduğunca başarıyla uygulamaya çalıştığı görülmektedir. İskan sonrası süreçte de yönetim, muhacir zümrelerin toplumla kaynaşabilmeleri için Türkçe lisan ve Osmanlı nizamının öğretilmesi, geçimlerini sağlayabilmeleri için kendilerine arazi verilerek zirai üretime teşvik edilmeleri gibi çeşitli girişimlerde bulunmuştur.

Kırsal-kentsel yerleşim bağlamında mesleki çeşitliliğin kaza merkezinde yoğunlaştığı görülmektedir. Tarımsal faaliyetlerin büyük kısmının gerçekleştirildiği kırsal alanlarda, buna paralel olarak "tarımla ilgili meslekler" yoğunluk arz etmektedir. "Zenaat ve ticaretle ilgili meslekler" ve "üretimle ilgili olmayan meslekler" in toplam içindeki paylarının köy ve çiftliklere oranla mahallelerde yüksek çıkmasını, kaza merkezinde zenaat ve ticaretle ilgili olarak bir uzmanlaşmaya gidilmesi şeklinde değerlendirebiliriz.

Sosyal grup ilişkilerindeki uyum açısından kazada dini ve etnik unsurdan kaynaklı anlaşmazlıklara rastlanmamaktadır. Gayrimüslimler, ticari faaliyetlerdeki

---

** İncelediğimiz dönem, Osmanlı Devleti'nin dönüşüm içinde bulunduğu, yenileşmeye yönelik olarak düzenlemelere gittiği bir dönem olup, idari alandaki düzenlemelerin sıklığından dolayı kaza genelinde idari taksimatta yapılan değişikliklerin nüfusa da yansımış olabileceğini belirtmek gerekir. Bunun dışında, kazaya gelen göçler, kazadan göç eden ve sürgüne gönderilenlerin varlığı ve uzunca bir süre etkili olan kolera salgını gibi hususlar da kazadaki demografik yapıyı etkilemiştir.

etkinliklerinin yanı sıra, bazı idari kararların alınmasında oy hakkına da sahip olmuşlar, toplumsal sistemin dışına itilmemişlerdir. Müslümanlarla aralarındaki anlaşmazlıklarda olduğu gibi, kendi aralarındaki anlaşmazlıklarda da müslüman mahkemesine başvurabilmişler, ticari hayatta müslüman esnafla bir arada yer almışlardır.

17. yüzyılın ortalarında cereyan eden Körbey Mustafa İsyanı'nın ardından, 19. yüzyılın başlarına kadar Antalya ve civarında kayda değer bir sosyal hadise meydana gelmemiştir. 19. yüzyılın ilk yarısında, devleti epeyce uğraştıran ve Antalya yöresini kasıp kavuran Tekelioğlu isyanı vuku bulmuştur. 19. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle de yörede huzur kaçırın bir takım eşkıyalık hadiselerinin cereyan ettiği görülmektedir. Bu türden sosyal hadiselerin vuku bulması nedeniyle, Antalya ve civarından farklı yerlere ve farklı yerlerden Antalya'ya sürgün gönderme uygulaması 19. yüzyıl boyunca ve 20. yüzyıl başlarına dek devam etmiştir.

Netice itibariyle çalışmamızda, mevcut kaynakların imkan verdiği ölçüde, devletin 19. yüzyılda içinde bulunduğu idari, adli, ekonomik ve sosyal dönüşümün izleri, Antalya kenti özelinde ortaya konulmaya çalışılmıştır. 19. yüzyıldaki yenileşmeye yönelik düzenlemeler ve gelişmeler, Antalya'da da takip edilebilmektedir. Bu dönemde Antalya ekonomisinin dışa açılma ve gelişme seyrinin ise, Akdeniz, Ege ve Karadeniz'deki diğer bazı Osmanlı liman kentlerindeki kadar yüksek ivmeli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 19. yüzyılda bir sancak merkezi olan Antalya'nın sosyo-ekonomik açıdan, tipik bir Osmanlı kentinin özellikleriyle örtüşen bir yapı sergilediğini belirtebiliriz. Antalya'ya yönelik olarak, çalışmamızın kapsamının imkan verdiği ölçüde ortaya koyduklarımızın dışında ulaştığımız bir sonuç ise, Antalya'ya dair değerlendirmeye tabi tuttuğumuz hususların ve çalışmamızda yararlandığımız birincil kaynakların her birinin ayrı çalışma konuları olarak ve daha detaylı bir şekilde değerlendirilmesi gerektiğidir.

EKLER

Ek Harita 1.

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

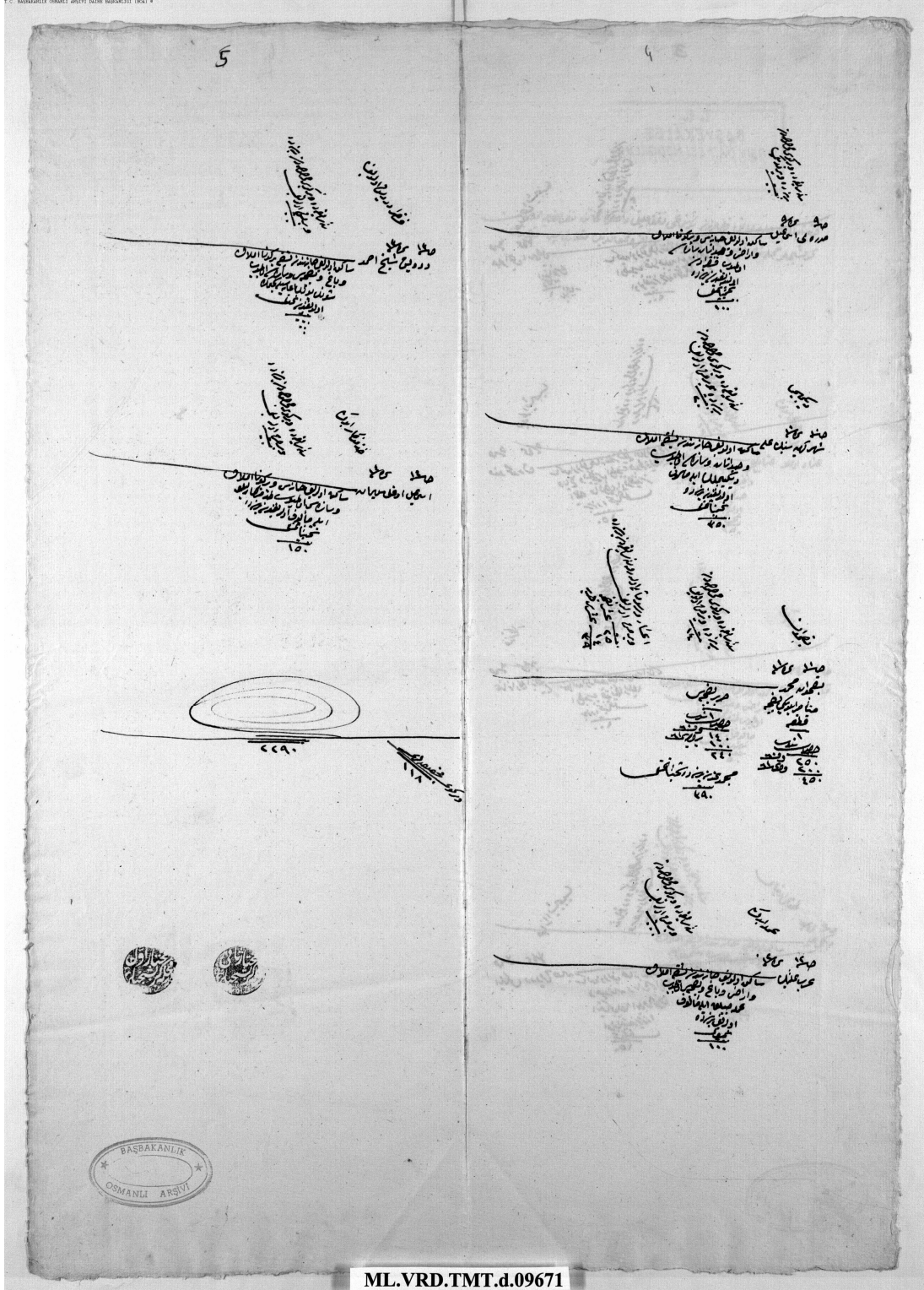
Kazaları ve Nahiyeleriyle Teke
Sancağı Haritası (1923)

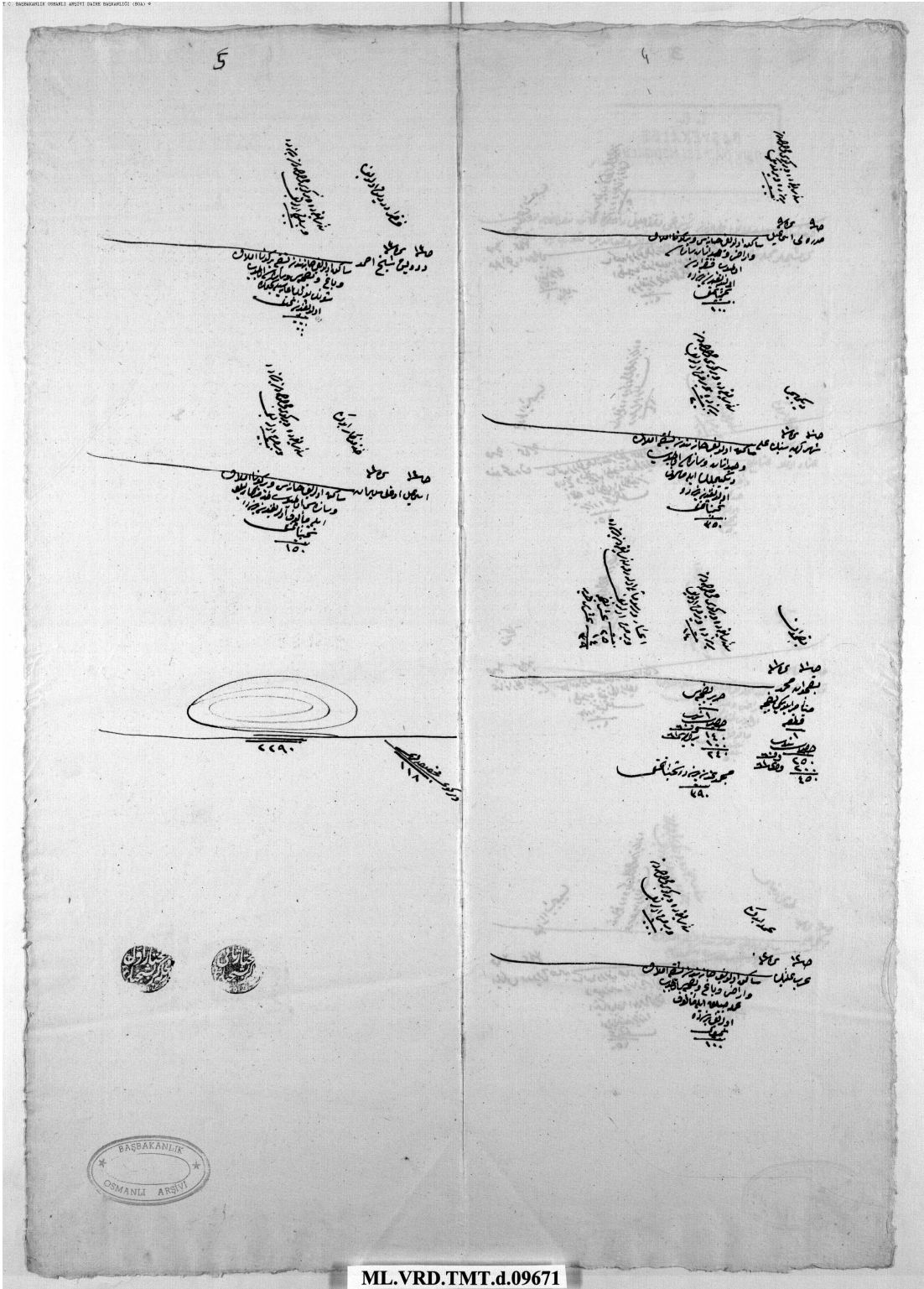

Kaynak:

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (B. O. A.), HRT. H. 604

Ek Belge 1. Antalya Kazası Temettuat Defteri Örneği (H. 1260-1261/ M. 1844-1845).

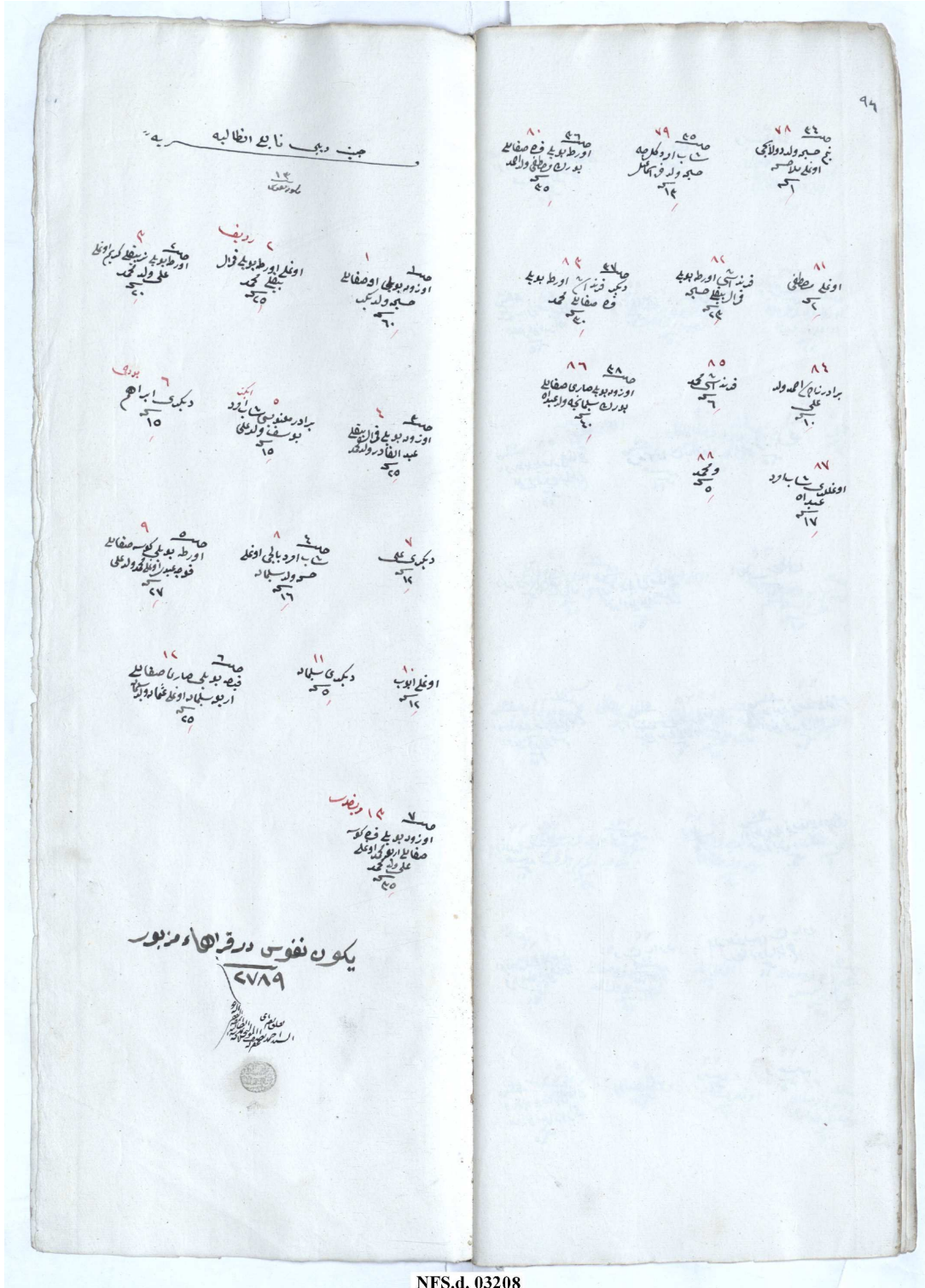

ML.VRD.TMT.d.09671

Kaynak: Başbakanlık Osmalı Arşivi (B. O. A.), ML. VRD. TMT. d. 9671

Ek Belge 2. Antalya Kazası Nüfus Defteri Örneği (H. 1256- M.1840)

ص ۴۸
ص ۴۹
ص ۵۰
ص ۵۱
ص ۵۲
ص ۵۳
ص ۵۴
ص ۵۵
ص ۵۶
ص ۵۷
ص ۵۸
ص ۵۹
ص ۶۰
ص ۶۱
ص ۶۲
ص ۶۳
ص ۶۴
ص ۶۵
ص ۶۶
ص ۶۷
ص ۶۸
ص ۶۹
ص ۷۰
ص ۷۱
ص ۷۲
ص ۷۳
ص ۷۴
ص ۷۵
ص ۷۶
ص ۷۷
ص ۷۸
ص ۷۹
ص ۸۰
ص ۸۱
ص ۸۲
ص ۸۳
ص ۸۴
ص ۸۵
ص ۸۶
ص ۸۷
ص ۸۸
ص ۸۹
ص ۹۰
ص ۹۱
ص ۹۲
ص ۹۳
ص ۹۴
ص ۹۵
ص ۹۶
ص ۹۷
ص ۹۸
ص ۹۹
ص ۱۰۰

جنت دین نایب الظالمه

ص ۱۴
ص ۱۵
ص ۱۶
ص ۱۷
ص ۱۸
ص ۱۹
ص ۲۰
ص ۲۱
ص ۲۲
ص ۲۳
ص ۲۴
ص ۲۵
ص ۲۶
ص ۲۷
ص ۲۸
ص ۲۹
ص ۳۰
ص ۳۱
ص ۳۲
ص ۳۳
ص ۳۴
ص ۳۵
ص ۳۶
ص ۳۷
ص ۳۸
ص ۳۹
ص ۴۰
ص ۴۱
ص ۴۲
ص ۴۳
ص ۴۴
ص ۴۵
ص ۴۶
ص ۴۷
ص ۴۸
ص ۴۹
ص ۵۰
ص ۵۱
ص ۵۲
ص ۵۳
ص ۵۴
ص ۵۵
ص ۵۶
ص ۵۷
ص ۵۸
ص ۵۹
ص ۶۰
ص ۶۱
ص ۶۲
ص ۶۳
ص ۶۴
ص ۶۵
ص ۶۶
ص ۶۷
ص ۶۸
ص ۶۹
ص ۷۰
ص ۷۱
ص ۷۲
ص ۷۳
ص ۷۴
ص ۷۵
ص ۷۶
ص ۷۷
ص ۷۸
ص ۷۹
ص ۸۰
ص ۸۱
ص ۸۲
ص ۸۳
ص ۸۴
ص ۸۵
ص ۸۶
ص ۸۷
ص ۸۸
ص ۸۹
ص ۹۰
ص ۹۱
ص ۹۲
ص ۹۳
ص ۹۴
ص ۹۵
ص ۹۶
ص ۹۷
ص ۹۸
ص ۹۹
ص ۱۰۰

یکون نفوس در قرآن اومر بور

۷۷۸۹

ص ۱۰۱
ص ۱۰۲
ص ۱۰۳
ص ۱۰۴
ص ۱۰۵
ص ۱۰۶
ص ۱۰۷
ص ۱۰۸
ص ۱۰۹
ص ۱۱۰
ص ۱۱۱
ص ۱۱۲
ص ۱۱۳
ص ۱۱۴
ص ۱۱۵
ص ۱۱۶
ص ۱۱۷
ص ۱۱۸
ص ۱۱۹
ص ۱۲۰
ص ۱۲۱
ص ۱۲۲
ص ۱۲۳
ص ۱۲۴
ص ۱۲۵
ص ۱۲۶
ص ۱۲۷
ص ۱۲۸
ص ۱۲۹
ص ۱۳۰
ص ۱۳۱
ص ۱۳۲
ص ۱۳۳
ص ۱۳۴
ص ۱۳۵
ص ۱۳۶
ص ۱۳۷
ص ۱۳۸
ص ۱۳۹
ص ۱۴۰
ص ۱۴۱
ص ۱۴۲
ص ۱۴۳
ص ۱۴۴
ص ۱۴۵
ص ۱۴۶
ص ۱۴۷
ص ۱۴۸
ص ۱۴۹
ص ۱۵۰

Kaynak: Başbakanlık Osmanlı Arşivi (B. O. A.), NFS. d. 3208

Ek Tablo 1. 3190 Numaralı Teke sancağında vaki nefis-i Antalya şehrinde mevcut nüfus defteri (1830)

Mahalle-i Cami-i Cedid

1- Orta boylu kır sakallı Hafız Hacı Hamza ibni Hasan imam-ı mahalle sin 47	2- Hasan ibni Hacı Hazma sin 12	3- Ali ibni Hacı Hazma sin 10	4- Hüseyin ibni Hacı Hazma sin 1	5-Uzun boylu ak sakallı Mecduddin mahallesi imamı Hacı Hafız Hüseyin ibni Hasan sin 63
6- Uzun boylu kara sakallı Hafız Ataullah ibni Hacı Hafız Hüseyin sin36	7- Orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Hacı Hafız Hüseyin Bezas sin25	8- Hüseyin ibni Hacı Hafız Hüseyin sin1	9- Osman ibni Hafız Ataullah sin 5	10- Ahmed ibni Ataullah sin 3
11- Ali ibni Ataullah sin 40	12- ibni Mehmed sin 40	13- Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Mustafa sin 55	14- Orta boylu kır sakallı Hacı Mehmed ibni Osman (bezaz) sin 59	15- Mehmed ibni Hacı Mehmed sin 12
16- Ahmed ibni Hacı Mehmed sin 9	17- Uzun boylu kumral bıyıklı Osman ibni Halil sin 30	18- Uzun boylu kara sakallı Ahmed ibni İsmail (mücellid) sin 35	19- İsmail ibni Ahmed sin 3	20- Mehmed ibni Ahmed sin 4
21- Uzun boylu kır sakallı Osman ibni Halil (bezaz) sin 50	22- Orta boylu ince kara bıyıklı Halil ibni Osman (bezaz) sin 25	23- İsmail ibni Osman sin 11	24- İbrahim ibni Osman sin 9	25- Ali ibni Osman sin 6
26- Orta boylu kır sakallı Hacı Hasan ibni Hacı Ahmed (bezaz) sin 55	27- Şab-ı emred Ali ibni Hacı Hasan (bezaz) sin 18	28- Mustafa ibni Hacı Hasansin 11	29- Ahmed ibni Hacı Hasan sin 5	30- İsmail ibni Hacı Hasan sin 3
31- Kısa boylu kara bıyıklı Hüseyin ibni İsmail (bakkal) sin 25	32- Orta boylu kara bıyıklı Müezzın Hüseyin ibni İbrahim sin 25	33- Orta boylu kır sakallı Palamut Mescidi İmamı Mustafa ibni Resul sin 45	34- İbrahim ibni İmam Mustafa sin 11	35- İsmail ibni İmam Mustafa sin 5
36- Mehmed ibni İmam Mustafa sin 3	37- Orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Ömer (müstahfiz) sin 37	38- Orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Osman (topcı-i kala) sin 20	39- Mehmed ibni Osman sin 11	40- Mustafa ibni Osman sin 7
41- Orta boylu kır sakallı Osman ibni Mustafa (Culah) sin 50	42- Orta boylu köse ak sakallı Bekir ibni Mustafa (münadi) sin 70	43- Uzun boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Bekir (topcı-i kala) sin 25	44- Orta boylu şab-ı emred Hüseyin ibni Bekir sin 20	45- Uzun boylu ter bıyıklı İbrahim ibni Memiş (Culah) sin 25
46- Memiş ibni İbrahim sin 3	47- Uzun boylu kır sakallı Mehmed ibni Monla Ahmed (Culah) sin 58	48- Uzun boylu kara sakallı Hafız Ali ibni Mehmed (Culah) sin 24	49- Mustafa ibni Mehmed sin 11	50- Orta boylu köse sakallı Ömer ibni Mehmed (Culah) sin 41
51- Orta boylu ak sakallı İsmail ibni Abdurrahman (Culah) sin 53	52- Orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni İsmail (Culah) sin 20	53- Orta boylu ak sakallı Mustafa ibni Ali (çıracı) sin 65	54- Orta boylu ak sakallı Peştimalcı Ali ibni Abdullah (Culah) sin 75	55- Uzun boylu kara bıyıklı Yusuf ibni Mehmed (Culah) sin 28
56- Orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Hasan (mariz Culah) sin 53	57- Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Hüseyin (Culah) sin 55	58- Orta boylu ter bıyıklı Osman ibni Mehmed (Culah) sin 23	59- Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Mehmed (topcı-i kala, Culah) sin 20	60- İbrahim ibni Mustafa sin 6
61- Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Mehmed (topcı-i kala, Culah) sin 20	62- Mustafa ibni Abdullah (yetim) sin 8	63- Hasan ibni Halil (yetim) sin 8	64- Orta boylu kumral sakallı Mahmud ibni Salih (çizmeci) sin 30	65- Salih ibni Mahmud sin 5
66- Mehmed ibni Mahmud sin 2	67- Orta boylu ter kara bıyıklı Bestuni ibni Halifi (kileci) sin 25	68- Halifi ibni Bestuli sin 4	69- Orta boylu ter bıyıklı Hafız İsmail ibni Mehmed (bezaz) sin 25	70- Orta boylu kır sakallı Hacı Mustafa ibni Mehmed (semerci) sin 50
71- Mehmed ibni Hacı Mustafa sin 11	72- Orta boylu kara bıyıklı Şişman Mehmed ibni Osman (attar) sin 35	73- Orta boylu kır sakallı Burdurlu Hafız Ahmed ibni Osman sin 50	74- Şab-ı emred Osman ibni Hafız Ahmed (topcı-i kala) sin 15	75- Abdülkadir ibni Hafız Ahmed sin 8
76- İbrahim ibni Hafız Ahmed sin 6	Yekun : 76			

Mahalle-i Cami-i Atik

1- Orta boylu kara sakallı Abdurrahman ibni Ali imam-ı mahalle sin 36	2- Orta boylu ak sakallı Müezzın Bekir ibni Hasan sin 60	3- Şab-ı emred Hafız Hasan ibni Bekir sin 16	4- Orta boylu kara sakallı Derviş Abdullah ibni İsmail (hatib) sin 35	5- Orta boylu ak sakallı Osman ibni Mehmed (ferraş-ı cami-i şerif) sin 50
6- Orta boylu ak sakallı Hasan ibni Mehmed sin 70	7- Orta boylu kır sakallı mevlevihane şeyhi Hafız Ahmed ibni Abdullah sin 57	8- Şab-ı emred Hüseyin ibni Hafız Ahmed sin 18	9- Orta boylu kara sakallı Türbedar Ahmed Dede ibni Hüseyin sin 35	10- Derviş Mehmed Emin ibni Ahmed Dede sin 7
11- Derviş Aliyyürriza ibni Ahmed Dede sin 1	12- Kısa boylu ter bıyıklı Derviş Abdurrahman ibni Mehmed sin 20	13- Derviş Mehmed ibni Ali sin 10	14- Orta boylu ak sakallı Derviş Kanber ibni Abdullah sin 70	15- Derviş Abdullah ibni Halil sin 12
16- Şab-ı emred Yusuf ibni Hasan sin 15	17- Orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni Ahmed (Culah) sin 40	18- Şab-ı emred Abdullah ibni Hüseyin (Culah) sin 15	19- Ali ibni Hüseyin (Culah) sin 11	20- Halil ibni Hüseyin sin 2
21- Uzun boylu ak sakallı Mustafa ibni Hacı Musa (debbağ) sin 70	22- Yusuf ibni Mehmed (yetim) sin 11	23- Kısa boylu kır sakallı Halil ibni Abdullah (yapıcı) sin 52	24- Orta boylu köse sakallı Hafız Ahmed ibni Halil (dükkancı) sin 40	25- Hasan ibni Hafız Ahmed sin 11
26- Uzun boylu köse sakallı Hacı Salih ibni Hüseyin sin 35	27- Osman ibni Hacı Salih sin 2	28- Kısa boylu kara sakallı Hacı Osman ibni Mustafa sin 30	29- Orta boylu ter kara bıyıklı Ahmed ibni Mustafa sin 22	30- Uzun boylu köse sakallı Edirneli Mehmed ibni Ali (bevvab-ı kala) sin 40
31- Ali ibni Mehmed sin 8	32- Süleyman ibni Mehmed sin 4	33- Orta boylu kara sakallı Ömer ibni Mehmed (bevvab-ı kala) sin 33	34- Orta boylu köse kara sakallı Bağdadi Hacı Abdurrahman ibni Ahmed sin 40	35- Orta boylu kara sakallı Süleyman ibni Bekir (debbağ) sin 35
36- Orta boylu ter kara bıyıklı Osman ibni İsmail (topcı-i kala, debbağ) sin 25	37- Orta boylu şab-ı emred Ömer ibni İsmail (topcı-i kala, debbağ) sin 18	38- İbrahim ibni İsmail sin 6	39- Ahmed ibni İbrahim (yetim) sin 5	40- Orta boylu ak sakallı es-Seyyid İsmail ibni Hasan (tüccar) sin 60
41- Orta boylu ter kara bıyıklı Hasan ibni Seyyid İsmail sin 25	42- Orta boylu kır sakallı Bağdadi Abdurrahman ibni İlyas sin 45	43- Orta boylu ter bıyıklı Bağdadi Kenan ibni İlyass sin 25	44- Orta boylu kumral sakallı Hacı Bekir ibni İbrahim (debbağ) sin 35	45- Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Süleyman (debbağ) sin 22
46- Şab-ı emred Mehmed ibni Süleyman (debbağ) sin 14	47- Orta boylu köse sakallı Derviş Hacı Hüseyin ibni Hacı Mustafa sin 48	48- Kısa boylu kara sakallı Tokadlı Ali ibni Osman sin 45	49- Orta boylu kumral bıyıklı Mustafa ibni Osman (dükkancı) sin 30	50- Orta boylu kumral sakallı Hamidli İbrahim ibni Hüseyin sin 48
51- Orta boylu kır sakallı Bağdadi Ali ibni Sefer sin 50	52- Orta boylu kara sakallı Mahmud ibni Süleyman (topcı-i kala, müstahfiz) sin 35	53- Mehmed ibni Mahmud sin 2	54- Orta boylu ter bıyıklı Seyyid Abdi ibni Mustafa (topcı-i kala, debbağ) sin 20	55- Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Ahmed (topcı-i kala, debbağ) sin 21
56- Yusuf ibni Mehmed (yetim) sin 6	57- Orta boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Ahmed (müstahfiz, topcı-i kala) sin 22	58- Orta boylu kara sakallı Yekçeşm Mehmed ibni Ahmed (Culah) sin 30	59- Mehmed ibni Hacı Hüseyin (yetim) sin 8	60- Orta boylu kumral sakallı Halil ibni Osman (semurcu) sin 45
61-Şab-ı emred Abdullah ibni İbrahim (semurcu) sin 15	62- Orta boylu kumral sakallı Dersiam Numan Naim efendi ibni Hacı Ömer Efendi sin 31	63- Abdurrahman ibni Numan Naim Efendi sin 9	64- Orta boylu kumral sakallı Abdullah ibni Osman (mutaf) sin 26	65- Abdurrahman ibni İbrahim (yetim) sin 10
66- Orta boylu ter bıyıklı Halil ibni Abdullah (debbağ) sin 20	67- Uzun boylu kara sakallı Ahmed ibni Mustafa (debbağ) sin 35	68- Orta boylu ak sakallı Hacı Ali ibni Hasan (Culah) sin 65	69- Kısa boylu köse sakallı İskenderani Hammal Mehmed ibni Cevad sin 50	70- Orta boylu köse sakallı Ahmed ibni Hamal Mehmed sin 30
71- Şab-ı emred Ali ibni Hamal Mehmed sin 17	72- Hasan ibni Hamal Mehmed sin 4	73- Cevad ibni Hamal Mehmed sin 3	74- Şab-ı emred İsmail ibni Hasan (topcı-i kala, kahveci) sin 18	Yekun : 74

Mahalle-i Makbul Ağa

1- Orta boylu ak sakallı Hacı Mehmed Efendi ibni Osman (neccar) sin 55	2- Orta boylu müzellef sakallı Osman ibni Ömer (bezaz) sin 30	3- Şab-ı emred Mehmed ibni Ahmed sin 18	4- Süleyman ibni Ahmed (yetim) sin 8	5- Orta boylu köse sakallı es-Seyyid Mehmed ibni Hasan (bezaz) sin 50
6- Kara sakallı Anamurlu meczub Ali ibni Ali sin 30	7- Orta boylu kır sakallı Seyyid Hacı İbrahim ibni Hacı Ömer (kahveci) sin 50	8- Salih ibni Hacı İbrahim sin 11	9- Ömer ibni Hacı İbrahim sin 9	10- Hüseyin ibni Hacı İbrahim sin 6
11- Ahmed ibni Hacı İbrahim sin 4	12- Orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Halil (Culah) sin 45	13- Orta boylu ter bıyıklı Halil ibni İbrahim (Culah) sin 20	14- Şab-ı emred Mustafa ibni İbrahim sin 18	15- Emin ibni İbrahim sin 10
16- Uzun boylu köse sakallı Şeyh Mehmed ibni Abdullah (tüccar) sin 35	17- Uzun boylu kır sakallı Ahmed ibni Hüseyin (çıracı) sin 50	18- Hüseyin ibni Ahmed sin 6	19- Ömer ibni Ahmed sin 4	20- Mustafa ibni Mehmed (yetim, cami-i çerçi) sin 10
21- Mehmed Ali ibni İbrahim sin 7 yetim	22- Uzun boylu kara sakallı Mescid imamı Hasan ibni Veli sin 36	23- Orta boylu kara sakallı Osman ibni Veli sin 32 Humbaracı tekaüdi	24- Ömer ibni Osman mah 2	25- Orta boylu kara bıyıklı Mustafa ibni Veli sin 35 Humbaracı sipahilerinden-asker
26- Veli ibni Mustafa sin 12	27- Abdullah ibni Mustafa sin 7	28- Halil ibni Mustafa sin 3	29- Orta boylu köse sakallı Mehmed ibni Yunus sin 38 Dellak	30- Yunus ibni Mehmed mah 3
31- Topcı-i kala Orta boylu ter kara bıyıklı Rıza ibni Yunus sin 22	32- Orta boylu ak sakallı İbrahim ibni Ali sin 65 Culah	33- Topcı-i kala Uzun boylu ter kara bıyıklı Öme Ali ibni İbrahim sin 25 Culah	34- Orta boylu kara sakallı Ünyeli Tavil Hüseyin ibni Ömer sin 33 Timurcu	35- Hüseyin ibni Tavil Hüseyin sin 8
36- Ömer ibni Tavil Hüseyin sin 1	37- Topcı-i kala Orta boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Mehmed sin 25 Culah	38- Uzun boylu ter bıyıklı Yusuf ibni Salih sin 20 Culah	39- Uzun boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni Mustafa sin 27 Culah	40- Orta boylu kara sakallı Abdurrahman ibni Yusuf sin 35
41- Halil ibni Abdurrahman sin 3	42- Mustafa ibni Abdurrahman sin 2	43- Süleyman ibni Salih sin 8 Yetim	44- Ali ibni Salih sin 6	45- Topcı-i kala Müstahfız Şab-ı emred Mehmed ibni Süleyman sin 18 Culah
46- Hasan ibni Mehmed sin 1	47- Mehmed ibni Hasan sin 10 Yetim	48- Orta boylu kır sakallı Ahmed ibni Hacı Süleyman sin 50 Bakkal	49- Uzun boylu ince bıyıklı Halil ibni Halil sin 35 Culah	50- İskenderiyeli Mehmed ibni Hasan sin 11 Yetim
51- Müstahfız Kısa boylu kara sakallı Hafız Süleyman ibni Abdurrahman sin 35	52- Uzun boylu kara bıyıklı İstanköylü Mısır kapudanlarından Mehmed ibni Ahmed sin 43 Kapudan	53- Orta boylu kır sakallı Mısır kavaslarından Bursalı Ömer ibni Mehmed sin 45 alil	54- Mehmed ibni Bekir sin 10 Yetim	55- Ali ibni Ali sin 3 Yetim
56- Orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Mehmed sin 38 Culah	57- Mehmed ibni Ahmed sin 9	58- Uzun boylu kumral sakallı Mehmed ibni Ahmed sin 50	59- Orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Yusuf sin 40 Kazaz	60- Uzun boylu kumral sakallı Seyyid Mehmed ibni Ali sin 35 Tüccar
61- Mehmed ibni Ali sin 12 Tabi-i Seyyid Mehmed	62- Orta boylu kara sakallı Süleyman ibni Halil sin 40 Sebzeçi	63- Orta boylu kır sakallı Abdullah ibni Ali sin 60 Derzi	64- Şab-ı emred İbrahim ibni Abdullah sin 15 Ekmekçi	65- Ali ibni Abdullah sin 1
66- Topcı-i kala Orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Hüseyin sin 20 Culah	67- Mehmed ibni Abdullah sin 4	68- Orta boylu ak sakallı Ahmed ibni Mustafa sin 60 Münadi	69- Orta boylu kara bıyıklı Karadeniz Ereğlisinden Osman ibni Hüseyin sin 30 Timurcu	70- Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Ahmed sin 20 Camcı
71- Mehmed ibni Ahmed sin 10	72- Hüseyin ibni Osman mah 4	73- Ali ibni Halil sin 8 Yetim	74- Uzun boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Hasan sin 40 alil	75- Orta boylu ak sakallı Hacı Mehmed ibni Ali sin 70 Habbaz
76- Orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni Hacı Mehmed sin 30 Habbaz	77- Orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Hacı Mehmed sin 27	78- Şab-ı emred İbrahim ibni Hacı Mehmed sin 15	79- Hasan ibni Hüseyin mah 8	80- Halil ibni Ali mah 6
81- Zenci Mercan ibni Abdullah sin 30 Tabi-i habbaz Hacı Mehmed	82- Orta bolu kır sakallı Ömer ibni Halil sin 60 Culah	83- Orta boylu kara sakallı Paşa camii müezzini Ahmed ibni Ömer sin 30	84- Uzun boylu kumral sakallı Hacı Halil ibni Hacı Hüseyin sin 43 Culah	85- Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Davud sin 65 Tüccar

86-Şab-ı emred Hasan ibni Mehmed sin 18 Pederiyle tüccar	87-İsmail ibni Mehmed sin 11	88-Orta boylu uzun sakallı Mehmed ibni Mustafa sin 35 Culah	89-Mustafa ibni Mehmed sin 10	90-Halil ibni Mehmed sin 6
91-Orta boylu kara sakallı Şişman Seyyid Hüseyin ibni Mehmed sin 35 Müezzın	92-Orta boylu kara sakallı Hacı Cafer ibni Osman sin 30	93-Müstahfız Uzun boylu kara sakallı Abdülnasır ibni Hüseyin sin 40	94-Orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Hasan sin 38 Kıbrıslı kahveci	95-Orta boylu kara sakallı İskenderiyeli Hacı İbrahim ibni Hasan sin 40 Tüccar
96-Mekki ibni Hacı İbrahim sin 8	97-Ahmed ibni Hacı İbrahim sin 3	98-Kısa boylu kara sakallı Hacı İbrahim ibni Mehmed sin 43 Tüccar	99-Abdülhamid ibni Hacı İbrahim sin 8	100-Topcı-i kala Şab-ı emred Yusuf ibni Abdülnasır sin 16
101-Hasan ibni Abdülnasır sin 11	102-Hüseyin ibni Abdülnasır sin 9	103-Ali ibni Abdülnasır sin 5	104-İsmail ibni Abdülnasır sin 4	105-İbrahim ibni Abdülnasır yevm 40
106-Topcı-i kala Uzun boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Süleyman sin 19 Attar	107-Orta boylu kır sakallı Ali ibnül-Mukarreb (yaklaşmış) sin 45	108-Ahmed ibni Ali el-Mukarreb sin 5	109-Mehmed ibni Ali el-Mukarreb sin 3	110-Orta boylu kara sakallı Süleyman ibni Mehmed sin 40 Bezzaz
111-Ali ibni Süleyman sin 12	112-Ahmed ibni Süleyman sin 9	113-İsmail ibni Süleyman sin 4	114-Halil ibni Süleyman sin 1	115-Orta boylu kır sakallı Abdülcevad ibni Abdülbaki sin 70 Muallim-i sıbyan
116-Orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Abdülcevad sin 21 Culah	117-Abdül ibni Abdülcevad sin 11	118-İsa ibni Abdülcevad sin 9	119-Ahmed ibni Abdülcevad sin 6	120-Uzun boylu kara bıyıklı Hacı Salih ibni Hacı Abdullah sin 35 Bezaz
121-Orta boylu ince bıyıklı Ahmed ibni Hacı Ali sin 24 Kıracı	122-Süleyman ibni Süleyman sin 3 Yetim	123-Orta boylu kır sakallı Hüseyin ibni Hüseyin sin 45 Culah	124-Şab-ı emred İbrahim ibni Hüseyin sin 18 Culah	125-Mehmed ibni Hüseyin sin 8
126-Orta boylu köse sakallı Hacı Ali ibni Mehmed sin 40 Yağcı	127-Mehmed ibni Hacı Ali sin 2	128-Orta boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Mustafa sin 24 Culah	129-Uzun boylu köse sakallı Civelek ibni Halil sin 50 tüccar	130-Şab-ı emred Ali ibni Civelek sin 16
131-Orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Ahmed sin 22 Kayıkcı	132-Halil ibni Civelek sin 10	133-İsmail ibni Civelek sin 7	134-Topcı-i kala Kısa boylu kara bıyıklı Ali ibni Mehmed sin 25 Kahveci	135-Orta boylu kara bıyıklı Alaiyyeli Hüseyin ibni İbrahim sin 30 Dükkancı
136-Süleyman ibni Hüseyin sin 1	137-Şab-ı emred Hasan ibni Mehmed sin 20	138-Orta boylu kır sakallı Osman ibni Ahmed sin 40 Dükkancı	139-Orta boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni Mustafa sin 25 Kazzaz	140-Uzun boylu kara bıyıklı Mustafa ibni Halil sin 33 Culah
141-Orta boylu köse sakallı Nebi ibni Halil sin 30 Culah	142-Uzun boylu kara sakallı İskenderiyeli Hacı Hafız ibni Ahmed sin 30	143-Ahmed ibni Hacı Hafız sin 7	144-Orta boylu kır sakallı Mustafa Efendi ibni Osman sin 45 Muallim-i sıbyan	145-Orta boylu kara sakallı Osman ibni Mustafa sin 40 Duhancı
146-Orta boylu köse sakallı Ali ibni Mehmed sin 30 Culah	147-Orta boylu kır sakallı İsmail ibni Abdurrahman sin 55	148-Orta boylu kara sakallı Mustafa ibni Abdurrahman sin 30	149-Abdurrahman ibni Mustafa sin 3	150-Orta boylu ak sakallı İbrahim ibni Ahmed sin 70
151-Orta boylu kır sakallı Hüseyin ibni Ahmed sin 50	152-Şab-ı emred İsmail ibni Mustafa sin 15 Tabi-i Hacı Şeyh	153-Orta boylu ter bıyıklı Abdülfettah ibni Mustafa sin 20 Tabi-i Hacı Şeyh	154-Orta boylu ak sakallı Hacı Mustafa ibni Halil sin 70 Culah	155-Ter bıyıklı Mehmed ibni Hacı Mustafa sin 20 Culah
156-Orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Mehmed sin 40 Amele	157-Mehmed ibni Ahmed sin 10	158-Bekir ibni Ahmed sin 5	159-Orta boylu ak sakallı Çolak Osman sin 55 Habbaz	160-Topcı-i kala Orta boylu kara bıyıklı Hacı Mustafa ibni Hacı Ahmed sin 23 Culah
161-Topcı-i kala Şab-ı emred Mehmed ibni Ahmed sin 18 Culah	162-Müstahfız Topcı-i kala Uzun boylu kumral bıyıklı Ahmed ibni Hasan sin 38	163-Orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Hasan sin 25 Deveci	164-Orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Mehmed sin 45 Tüccar	165-Mehmed Salih ibni Ali sin 9
166-Süleyman ibni Ali sin 7	167-Şab-ı emred Yusuf ibni Mehmed sin 20	168-Arab Salih ibni Abdullah sin 50	Yekun : 168	

Mahalle-i Hatib Süleyman

1-Orta boylu kara sakallı es-Seyyid Hafız İbrahim ibni Mustafa imam-ı mahalle sin 30	2-Osman ibni Hafız İbrahim sin 5	3-Mustafa ibni Hafız İbrahim mah 3	4-Orta boylu müzellef sakallı Hafız Sadullah ibni Osman sin 25 Talib	5-Orta boylu ak sakallı Mustafa ibni Ali sin 65
6-Yusuf ibni Ömer sin 10 Yetim	7-Orta boylu kır sakallı es-Seyyid Ali ibni Mehmed sin 45 Kazzaz	8-Yusuf ibni es-Seyyid Ali sin 9	9-Mustafa ibni es-Seyyid Ali sin 5	10-Orta boylu kır sakallı Ali ibni Mehmed sin 55 İskender Çelebi mahallesi imamı
11-Orta boylu kara sakallı Süleyman ibni Ali sin 22 Debbağ	12-Mehmed Ali ibni Ali sin 6	13-Orta boylu kara sakallı Hacı Ahmed ibni es-Seyyid Ahmed sin 40 Sisam yağcısı	14-Mehmed ibni Hacı Ahmed sin 6	15-Uzun boylu köse sakallı İbrahim ibni es-Seyyid Ahmed sin 45 Yağcı
16-Şab-ı emred Halil ibni İbrahim sin 18 Yağcı	17-Mehmed ibni İbrahim sin 8	18-Abdurrahman ibni İbrahim sin 6	19-Hüseyin ibni İbrahim sin 1	20-Orta boylu kara bıyıklı Hacı Abdullah ibni Mehmed sin 25 Yağcı
21-Mehmed ibni Mehmed sin 5	22-Mehmed ibni Mehmed sin 3	23-Orta boylu köse sakallı İskenderani Süleyman ibni Abdullah sin 40 Hammal	24-Orta boylu kır sakallı Süleyman ibni Hasan sin 55 Culah	25-Orta boylu kara bıyıklı Hasan ibni Mehmed sin 22 Culah
26-Şab-ı emred Mehmed ibni Mehmed sin 18 Culah	27-Orta boylu ak sakallı Ramazan ibni Mehmed sin 70 Habbaz	28-Orta boylu köse sakallı Yekçeşm Mehmed ibni Ramazan sin 35 Habbaz	29-Topcı-i Kala Orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Ramazan sin 18 Habbaz	30-Hasan ibni Ramazan sin 7
31-Orta boylu ak sakallı Mustafa ibni Hacı Mehmed sin 60 Timurcı	32-Orta boylu kara sakallı Yusuf ibni Abdurrahman sin 30 Yağcı	33-Müstahfız Topcı-i Kala Orta boylu kara bıyıklı Hafız Hüseyin ibni Hacı Mustafa sin 20 Culah	34-Mustafa ibni Hafız Hüseyin sin 7	35-Orta boylu ter kara bıyıklı Osman ibni Eyyub sin 25 Yekçeşm
36-Topcı-i Kala Orta boylu ter bıyıklı İbrahim ibni Eyyub sin 20	37-Şab-ı emred Hasan Ali ibni Eyyub sin 18	38-Mehmed Ali ibni Eyyub sin 16	39-Uzun boylu kır sakallı Süleyman ibni Mehmed sin 50 Deveci	40-Şab-ı emred Süleyman ibni Mehmed Ali sin 14
41-Halil ibni Mehmed Ali sin 10	42-Mehmed Ali ibni Mehmed Ali sin 5	43-Orta boylu kara sakallı Mehmed ibni Halil sin 45	44-Süleyman ibni Mehmed sin 5	45-Orta boylu ak sakallı Mustafa ibni Ferid sin 80
46-Ahmed ibni Mustafa sin 10	47-Orta boylu kır sakallı Hasan Şahi ibni Mehmed sin 50 Tüccar-ı Mısır	48-Orta boylu ak sakallı Şeyh Mehmed ibni İtman sin 60	49-Orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Şeyh Mehmed sin 25	50-Şab-ı emred Abdullah ibni Şeyh Mehmed sin 15
51-Müstahfız Topcı-i Kala Orta boylu ter bıyıklı İsmail ibni Ahmed sin 21	52-Topcı-i Kala Orta boylu ter bıyıklı Ahmed Ali ibni Mustafa sin 20 Culah	Yekün: 52		

Mahalle-i Mecdeddin

1-Orta boylu köse sakallı Hacı Hafız Mehmed ibni Mustafa imam-ı mahalle sin 30	2-Hüseyin ibni Hacı Hafız Mehmed sin 10	3-İsmail ibni Hacı Hafız Mehmed sin 1	4-Osman ibni Hacı Hafız Mehmed sin 1	5-Mehmed ibni İbrahim sin 11 Yetim
6-Ahmed ibni İbrahim sin 10	7-Orta boylu ak sakallı Hacı Mehmed ibni Hasan sin 80 Bezzaz	8-Orta boylu tüysüz Süleyman ibni Hacı Mustafa sin 30 Bezzaz	9-Orta boylu ak sakallı Hacı Mustafa ibni Hacı Hasan sin 70	10-Şab-ı emred Mehmed ibni Hacı Mustafa sin 15 Debbâğ
11-Orta boylu köse sakallı Yusuf ibni Mehmed sin 35 Timurcı	12-Orta boylu kumral sakallı es-Seyyid Mustafa ibni Hacı Hasan sin 42 Bezzaz	13-Ali ibni es-Seyyid Mustafa sin 10	14-Hasan ibni es-Seyyid Mustafa sin 7	15-Mehmed ibni es-Seyyid Mustafa sin 3
16-Orta boylu ak sakallı Hacı Matar ibni Hacı Hasan sin 60 Hammal	17-Ali ibni Hacı Matar sin 5	18-Orta boylu kır sakallı Hacı Hüseyin ibni Hacı Ali sin 55 Duhancı	19-Mehmed ibni Hacı Hüseyin sin 4	20-Uzun boylu kır sakallı Ahmed ibni Süleyman sin 55 Pabuccı
21-Osman ibni Ahmed sin 10	22-Orta boylukara sakallı Hacı Mehmed ibni Ahmed sin 35 Habbaz	23-Uzun boylu kır sakallı Seyyid Mustafa ibni Seyyid Mehmed sin 55	24-Şab-ı emred Seyyid Mehmed ibni Seyyid Mustafa sin 18	25-Seyyid Bekir ibni Seyyid Mustafa sin 13
26-Orta boylu ak sakallı Hacı Yusuf ibni Hacı Hamza sin 65 Bezzaz	27-Orta boylu köse sakallı Mehmed ibni İbrahim sin 30 Habbaz	28-Kısa boylu kır sakallı İbrahim ibni Halil sin 65 Culah	29-Hasan Ali ibni İbrahim sin 7	30-Mustafa ibni İbrahim sin 2
31-Orta boylu kara sakallı Süleyman ibni İbrahim sin 23 Culah	32-Şab-ı emred Ahmed ibni İbrahim sin 15 Culah	33-Orta boylu köse sakallı Kadri ibni Ali sin 65 Hammal	34-Topcı-i Kala Şab-ı emred Süleyman ibni Kadri sin 18	35-Orta boylu ter bıyıklı Hafız Hasan ibni Kadri sin 22
36-Sabbah ibni Kadri sin 5	37-Orta boylu köse sakallı Mehmed ibni Bestuni sin 30 Yağcı	38-Yusuf ibni Mehmed sin 4	39-Mustafa ibni Mehmed sin 1	40-Orta boylu kara sakallı Hamid ibni Abdullah sin 35 Tüccar
41-Abdülbaki ibni Hamid sin 4	42-Hasan ibni Hamid sin 1	43-Hüseyin ibni Hamid sin 1	44-Topcı-i Kala Orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Mehmed sin 21 Habbaz	45-Şab-ı emred Ali ibni Mehmed sin 18 Bezzaz
46-Orta boylu kır sakallı Ali ibni Süleyman sin 50 Culah	47-Topcı-i Kala Şab-ı emred Süleyman ibni Ali sin 17	48-Orta boylu ak sakallı Hacı Süleyman ibni Memiş sin 55 Culah	49-Orta boylu köse sakallı İsmail ibni Halil sin 30 Dülger	50-Ahmed Ali ibni Halil sin 10
51-Orta boylu kara sakallı İsmail ibni Monla Mehmed sin 31 Culah	52-Orta boylu kır sakallı İsmail ibni Abdurrahman sin 50 Habbaz	53-Mehmed ibni Süleyman sin 10 Yetim	54-Uzun boylu kara bıyıklı Osman ibni Halil sin 35 Culah	55-Orta boylu ter kara bıyıklı Mehmed ibni Hüseyin sin 20 Yağcı
56-Şab-ı emred Abdi ibni Mehmed sin 15 Yağcı	57-Kısa boylu kara bıyıklı Süleyman ibni Mustafa sin 25 Sebzeci	58-Mustafa ibni Süleyman sin 4	59-Ahmed ibni Süleyman mah 8	Yekün : 59

Mahalle-i Hasbalaban

1-Orta boylu köse sakallı Hafız Abdurrahman Efendi ibni Mustafa imam-ı mahalle sin 25	2-Müstahfiz Orta boylu kır sakallı Hafız Mustafa ibni Hafız Hasan sin 65	3-Topcı-i Kala Orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Hafız Mustafa sin 20	4-Hasan ibni Hafız Mustafa mah 4	5-Orta boylu köse kumral sakallı Hacı Mustafa ibni Ahmed sin 40
6-Mehmed ibni Hacı Mustafa sin 5	7-Topcı-i Kala Uzun boylu kara bıyıklı Mustafa ibni Abdülkadir sin 25 Çubukcu	8-Orta boylukara bıyıklı Ali ibni Abdülkadir sin 30 Çubukcu	9-Abdülkadir ibni Ali sin 4	10-Hasan ibni Ali mah 3
11-Orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni Halil sin 45 Aşçı	12-Orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Hüseyin sin 20 Tabi-i Aşçı	13-Topcı-i Kala Şab-ı emred İbrahim ibni Hüseyin sin 15	14-Mustafa ibni Ali sin 1	15-Hasan ibni Hüseyin sin 2
16-Hüseyin ibni Hüseyin sin 1	17-Uzun boylu kumral müzellef sakallı Hafız Mustafa ibni Ahmed sin 24	18-Uzun boylu kumral bıyıklı Süleyman ibni Ahmed sin 27 Tabi-i hacı İbrahim	19-Hüseyin ibni Süleyman sin 8	20-Orta boylu ak sakallı Ahmed ibni Ömer sin 60 Bakkal başı
21-Orta boylu kır sakallı Hacı Ali ibni Himmət sin 50 Tüccar	22-Himmət ibni Hacı Ali sin 8	23-Uzun boylu kumral bıyıklı es-Seyyid Mustafa ibni Hacı Osman sin 25 Culah	24-Uzun boylu kumral bıyıklı Bekir ibni Hacı Osman sin 22 Culah	25-Orta boylu ter bıyıklı Ömer Ali ibni Hacı Osman sin 19 Culah
26-Şab-ı emred Mehmed ibni Hacı Osman sin 17 Culah	27-Orta boylu kumral sakallı Ömer ibni Ali sin 30 Bakkal	28-Hüseyin ibni Ömer sin 11	29-Orta boylu kara sakallı Ali ibni Mehmed sin 45 Sebzeçi	30-Şab-ı emred Ali ibni Mustafa sin 16
31-Uzun boylu kumral sakallı Hacı Mehmed ibni Hacı Said sin 31	32-Orta boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni Süleyman sin 20 Tabi-i bakkalbaş	33-Uzun boylu kır sakallı Hüseyin ibni Süleyman sin 50 Kahveci	34-Halil ibni Hüseyin sin 10	35-Orta boylu kara sakallı Mehmed ibni Abdülfettah sin 22 Yağcı
36-Şab-ı emred Ömer ibni Hacı Ahmed sin 15	37-Uzun boylu sarı bıyıklı Feyzullah ibni Salih sin 40 Dükkancı	38-Murad ibni Feyzulah sin 5	39-Uzun boylu kara sakallı Mümin ibni Mümin sin 42 Tüccar	40-Ahmed ibni Mümin sin 9
41-Halil ibni Mümin mah 8	42-Kısa boylu müzellef sakallı Halil ibni İdris sin 25	43-İsmail ibni Halil mah 8	44-Uzun boylu müzellef sakallı Bekir ibni İsmail sin 25 Müezzini-i Paşa Cami	45-Uzun boylu kır sakallı Abdurrahman ibni Ahmed sin 50
46-Halil ibni Abdurrahman sin 12	47-Kısa boylu ak sakallı Ali ibni Hacı Mehmed sin 70	48-Uzun boylu ter bıyıklı Eyyub ibni Mehmed sin 20 Habbaz	49-Orta boylu kara sakallı Abdülkadir ibni Hacı Mehmed sin 40 Tüccar	50-Süleyman ibni Abdülkadir sin 5
51-Kısa boylu ak sakallı Bezistancı Hacı Hüseyin sin 70	52-Orta boylu kır sakallı Hacı Ali ibni Hasan sin 58	53-Orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Hacı Ali sin 25	54-Orta boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni Hacı Ali sin 20	55-Osman ibni Hacı Ali sin 1
56-Orta boylu kumral bıyıklı Yekçeşm(tek gözlü) Mehmed ibni Hasan sin 26 Tabi-i Hacı Ali	57-Sipahi tekaüdi Uzun boylu kumral sakallı Hacı İbrahim ibni Halil sin 50	58-Aşık Ağa taburundavOrta boylu kara bıyıklı sipahi süvarilerinden Hacı Mehmed ibni Halil sin 27	59-Aşık Ağa taburunda Orta boylu kara bıyıklı Yusuf ibni Halil sin 24	60-Cebelüli sipahi Şab-ı emred Ahmed ibni Halil sin 16
61-Abdurrahman ibni Hacı Mehmed mah 3	62-Orta boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Süleyman sin 28 Tabi-i Hacı İbrahim	63-Orta boylu ter bıyıklı Halil ibni Ahmed sin 25 Tabi-i Hacı İbrahim	64-Orta boylu kumral bıyıklı Mustafa ibni Mehmed sin 30 Tabi-i Hacı İbrahim	65-Orta boylu ter kara bıyıklı Bekir ibni İbrahim sin 28
66-Orta boylu sakallı Kör Hasan ibni Hacı Süleyman sin 35 Alil	67-Humbaracı tekatüdi Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Veli sin 55	Yekün : 67		

Mahalle-i Karadayı

1-Orta boylu kır sakallı Monla Mustafa ibni Molla Mehmed sin 45	2-Tekaüd-i sipahi Orta boylu kır sakallı Mahmud ibni Abdurrahman sin 48 Nakib	3-Abdurrahman ibni Mahmud sin 10	4-Müstahfiz Orta boylu ak sakallı Hüseyin ibni Abdurrahman sin 63	5-Orta boylu kara sakallı Yusuf ibni Abdullah sin 40 Bizban
6-İsmail ibni Osman sin 12 Tabi-i nakib	7-Orta boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni İsmail sin 20 Tabi-i nakib	8-Uzun boylu kır sakallı Halil ibni Ömer sin 60 Serrac	9-Hasan ibni Yusuf sin 4 Yetim	10-Ahmed ibni Hacı Süleyman sin 6 Bizban
11-Uzun boylu kır sakallı Hüseyin ibni Hasan sin 65 Debbağ	12-Şab-ı emred Hasan ibni Hüseyin sin 15	13-Müstahfiz Ömer ibni Mehmed sin 5 Yetim	14-Orta boylu kır sakallı Halil ibni Mehmed sin 55 Dükkancı	15-Orta boylu köse sakallı Hüseyin ibni Bağdadi sin 35 Debbağ
16-Orta boylu kumral sakallı Hasan ibni Halil sin 30 Kadayıfci	17-Halil ibni Hasan sin 4	18-Topcı-i Kala Uzun boylu kara bıyıklı Ahmed ibni Ahmed sin 31	19-Mehmed ibni Ahmed mah 6	20-Topcı-i Kala Uzun boylu ter bıyıklı Ali ibni Ali sin 20 Debbağ
21-Topcı-i Kala, onbaşı Orta boylu kumral bıyıklı İbrahim ibni Ali sin 40	22-Tekaüd-i sipahi Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni İsmail sin 50	23-İsmail ibni Mehmed sin 10	24-Ahmed ibni Mehmed sin 8	25-İbrahim ibni Mehmed sin 6
26-Mustafa ibni Mehmed sin 2	27-Uzun boylu kumral bıyıklı Yesli Mehmed ibni Mustafa sin 40 Kayıkcı	28-Orta boylu kara sakallı Mehmed ibni Mustafa sin 45 Çerçi	29-Orta boylu ak sakallı Hacı Mehmed ibni Hüseyin sin 75	Yekün :29

Mahalle-i İskender Çelebi

1-Orta boylu kır sakallı Tosyalı Hacı Ahmed ibni Mehmed sin 50 Tüccar	2-Uzun boylu ak sakallı Süleyman ibni Ahmed sin 60 Muhzır	3-Orta boylu kır sakallı Ali ibni Hasan sin 55	4-Orta boylu kara bıyıklı Hasan ibni Ali sin 35 Culah	5-Hüseyin ibni Hasan mah 3
6-Orta boylu kumral sakallı Ali ibni Mustafa sin 45 Doğramacı	7-Abdülbaki ibni Ali sin 3	8-Orta boylu kara sakallı Ahmed ibni İbrahim sin 25 Doğramacı	9-Hasan ibni Ahmed sin 5	10-Mehmed ibni Ahmed sin 2
11-Orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Mehmed sin 30 Mutaf	12-Orta boylu kara bıyıklı Hüseyin ibni Abdullah sin 30 Çizmeci	13-Topcı-i kala Orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin ibni Osman sin 40 Mutaf	14-İbrahim ibni Osman sin 3	15-Orta boylu kır sakallı Süleyman ibni Monla Musa sin 50 Culah
16-Mehmed Ali ibni Süleyman sin 10	17-Mustafa ibni Süleyman sin 5	18-Ahmed ibni Süleyman sin 2	19-Şab-ı emred Mustafa ibni Ömer sin 15	20-Hasan ibni Ömer sin 10
21-Mehmed ibni Kayıkcı Ahmed sin 8	22-Hüseyin ibni Kayıkcı Ahmed sin 2	23-Müstahfiz Orta boylu kır sakallı Ahmed ibni Hacı Halil sin 50 Debbâğ	24-Şab-ı emred Ali ibni Ahmed sin 18 Debbâğ	25-Kısa boylu kır sakallı Yusuf ibni Abdullah sin 50 Kızılkaya Naibi
26-Orta boylu ak sakallı Hacı Süleyman ibni Mehmed sin 65 Attar	27-Mustafa ibni Hacı Süleyman sin 10	28-Orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Hacı Süleyman sin 25 Attar	29-Orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni Osman sin 30 Debbâğ	30-Osman ibni Hüseyin sin 1
31-Orta boylu ak sakallı Abdurrahman ibni Yusuf sin 70 Eskici	32-Orta boylu ter kara bıyıklı Yusuf ibni Abdurrahman sin 20 Bağçevan	33-Orta boylu kara sakallı Zavalloğlu Hacı Halil ibni Süleyman sin 35 Yemenici	34-Ali ibni Zavalloğlu Hacı Halil sin 3	35-Orta boylu kır sakallı Ahmed ibni Ali sin 60 Debbâğ
36-Ali ibni Ahmed sin 9	37-Topcı-i kala Orta boylu kara bıyıklı Hasan ibni Halil sin 23	38-Orta boylu köse sakallı İskenderani İbrahim ibni Mehmed sin 60	39-Mehmed Ali ibni İbrahim sin 8	40-Halil ibni İbrahim sin 6
41-Hüseyin ibni İbrahim sin 4	42-Müstahfiz topcı-i kala Orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni Süleyman sin 33 Debbâğ	43-Müstahfiz Orta boylu kır sakallı Hacı Ali ibni Mehmed sin 50 Debbâğ	44-Şab-ı emred Mehmed ibni Hacı Ali sin 18 Debbâğ	45-Osman ibni Hüseyin sin 4
46-Osman ibni Osman Hacı sin 5 Yetim	47-Orta boylu köse kır sakallı İsmail ibni Mehmed sin 63 Cullah	48-Mehmed ibni İsmail sin 12	49-Mustafa ibni İsmail sin 8	50-Hüseyin ibni İsmail sin 6
51-Yusuf ibni İsmail sin 2	52-Ahmed ibni Kadri sin 12 Yetim	53-Orta boylu ter kara bıyıklı Mehmed ibni Ahmed sin 25 Debbâğ	54-Topcı-i kala Uzun boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Hacı İbrahim sin 20	55-Topcı-i kala Orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni Hüseyin sin 18
56-Mustafa ibni Ömer sin 25	57-Ali mah 2	Yekün : 57		

Mahalle-i Babadoğan

1-Orta boylu ak sakallı İsmail Efendi ibni Mehmed imam-ı mahalle sin 90	2-Orta boylu kara sakallı Osman ibni İsmail sin 35 Cullah	3-Orta boylu kumral bıyıklı Ömer ibni İsmail sin 30 Culah	4-Topcı-i kala Orta boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni İsmail sin 25 Culah	5-Ali ibni ömer sin 1
6-Orta boylu kır sakallı Mustafa ibni Mehmed sin 53	7-Müstahfiz Ömer ibni Mustafa sin 3	8-Orta boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni Ahmed sin 40 Dikici	9-Ahmed ibni Mehmed sin 2	10-Müstahfiz Uzun boylu kara sakallı Hacı İsmail ibni Hacı Süleyman sin 39
11-Osman ibni Hacı İsmail sin 12	12-Süleyman ibni Hacı İsmail sin 9	13-Süleyman ibni Mustafa sin 10 Yetim	14-Hüseyin ibni Mustafa sin 7	15-Hasan ibni Mustafa sin 5
16-Müstahfiz topcı-i kala Orta boylu kara bıyıklı Mustafa ibni Süleyman sin 28	17-Müstahfiz topcı-i kala Uzun boylu kara bıyıklı Veli ibni Mehmed sin 30	18-Orta boylu kır sakallı İbrahim ibni Mehmed sin 45 Culah	19-Orta boylu kara bıyıklı Mustafa ibni İbrahim sin 25 Culah	20-Mehmed ibni İbrahim sin 10
21-Orta boylu köse sakallı Halil ibni Bekir sin 40 Kıracı	22-Bekir ibni Halil sin 7	23-Hasan ibni Halil sin 4	24-Müstahfiz Uzun boylu kır sakallı İsmail ibni Ali sin 52	25-Müstahfiz topcı-i kala Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni İsmail sin 20
26-Kısa boylu kara sakallı Mustafa ibni Hasan sin 35 Culah	27-Abdülkerim ibni Mustafa sin 10	28-Süleyman ibni Mustafa sin 7	29-Kısa boylu kara sakallı Mehmed ibni Yusuf sin 35 Habbaz	30-Uzun boylu kara sakallı Mustafa ibni Ahmed sin 40 Culah
31-Uzun boylu kara sakallı Hacı İbrahim ibni Hacı Mehmed sin 38 Tüccar	32-Ahmed ibni Hacı İbraihm sin 12	33-Mehmed ibni Hacı İbrahim sin 6	34-Orta boylu kara sakallı Halil ibni Ali sin 30 Kassab	35-Orta boylu kumral sakallı Hasan ibni Mehmed sin 40 Debbağ
36-Osman ibni Hasan sin 10	37-Mehmed ibni Hasan sin 4	38-Müstahfiz Uzun boylu kara sakallı Hüseyin ibni Hacı Süleyman sin 45 Çerçi	39-Hasan ibni Hüseyin sin 7	40-Ahmed ibni Hüseyin sin 1
41-Müstahfiz Orta boylu kır sakallı Hafız Osman ibni Hacı Ali sin 55	42-Müstahfiz Kısa boylu kumral sakallı İsmail ibni Osman sin 43	43-Orta boylu köse sakallı İbrahim ibni Ali sin 40 Culah	44-Ali ibni İbrahim sin 1	45-Uzun boylu kumral sakallı Osman ibni Mehmed sin 40 Culah
46-Mehmed ibni Osman sin 6	47-Halil ibni Osman sin 1	48-Orta boylu kır sakallı Hafız Hacı Ahmed ibni Ali sin 50 Muallim-i sıbyan	49-Şakir ibni Hacı Ahmed sin 5	50-Mehmed Emin ibni Hacı Ahmed sin 1
51-Ahmed ibni İbrahim sin 12 Yetim Culah	52-Mehmed ibni İbrahim sin 4 Yetim	53-Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Ali sin 50 Culah	54-Uzun boylu kara bıyıklı Ömer ibni Mehmed sin 30 Culah	55-Şab-ı emred Ali ibni Mehmed sin 18 Culah
56-Orta boylu kumral sakallı Abdullah ibni Ali sin 25 Cabi-i Murad Paşa	57-Orta boylu ak sakallı Eyyub ibni Mehmed sin 80 Ama	58-Orta boylu kır sakallı Mehmed Ali ibni Musa sin 45 Pazar ağası	59-Hüseyin ibni Mehmed Ali sin 8	60-Müstahfiz Şab-ı emred Musa ibni Hüseyin sin 14
61-Orta boylu kara sakallı Yusuf ibni İbrahim sin 35 Culah	62-İbrahim ibni Mehmed sin 10 Yetim	63-Orta boylu kara sakallı Karaüzüm Hacı Mehmed ibni Hamza sin 35	64-Hamza ibni Karaüzüm Hacı Mehmed sin 7	65-Müstahfiz Topcı-i kala Uzun boylu kara bıyıklı Mustafa ibni Halil sin 30
66-Müstahfiz Orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Halil sin 28	67-Orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni Halil sin 20 Debbağ	68-Müstahfiz Şab-ı emred İbrahim ibni Halil sin 18	69-Uzun boylu ter kara bıyıklı Mehmed ibni Halil sin 25 Culah	70-Orta boylu kır sakallı Hacı İsmail ibni Ahmed sin 50 Bezaz
71-Orta boylu kara sakallı Hafız Ahmed ibni Hacı İsmail sin 25 Bezaz	72-Şab-ı emred Mehmed ibni Hacı İsmail sin 18 Bezaz	73-Mustafa ibni Hacı İsmail sin 10	74-Orta boylu ak sakallı Hafız Osman ibni Ali sin 60	75-Orta boylu kara bıyıklı Bekir ibni Osman sin 25 Tabi-i mübayaacı
Yekün nüfus : 75				

Mahalle-i Tuzclar

1-Orta boylu kara sakallı Hafız Mehmed ibni Yusuf imam-ı mahalle sin 40	2-Hafız Menamin ibni Hafız Mehmed sin 11	3-Uzun boylu ak sakallı Pazarbaşı İbrahim Beğ ibni Hüseyin sin 60	4-Uzun boylu şab-ı emred Hüseyin ibni İbrahim Beğ sin 18	5-Mahmud ibni İbrahim Beğ sin 1
6-Orta boylu kara sakallı Monla Hüseyin ibni Osman sin 35 Tabi-i Pazarbaşı	7-Uzun boylu kara bıyıklı Ahmed ibni Abdullah an asl Halili sin 30 Ticaretle	8-Topcı-i kala Uzun boylu kara bıyıklı İskendani İbrahim ibni Hacı Hasan sin 25	9-Orta boylu kara sakallı Halil ibni Süleyman sin 30 Kahveci	10-Uzun boylu kara sakallı Mısırlı Hacı Mehmed ibni Ali sin 45 Tüccar
11-Ali ibni Mısırlı Hacı Mehmed sin 4	12-Orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Hacı Süleyman sin 28 Tüccar-ı Mısır	13-Mehmed ibni İbrahim sin 4	14-Hüseyin ibni İbrahim sin 2	15-Orta boylu kara sakallı Hasan ibni Kudsi sin 30 Tüccar
16-Ali ibni Hasan sin 4	17-Hüseyin ibni Hasan mah 5	18-Uzun boylu ak sakallı Musa ibni Musa sin 60	19-Uzun boylu kara sakallı Hacı Mehmed ibni Hacı Hasan sin 30 Helvacı	20-Kısa boylu köse sakallı Seyyid Halil ibni Hacı İbrahim sin 60
21-Orta boylu ter bıyıklı Hafız İsmail ibni Seyyid Halil sin 20 Talib	22-Halil ibni Seyyid Halil sin 12	23-Mustafa ibni Seyyid Halil sin 6	24-Uzun boylu kara sakallı Ramazan ibni Hacı Hasan sin 41	25-Mehmed ibni Ramazan sin 8
26-Hasan ibni Ramazan sin 5	27-Orta boylu ak sakallı Hacı Hasan ibni Hacı Mehmed sin 110	28-Orta boylu kır sakallı Hacı İbrahim ibni Hasan sin 55	29-Mehmed ibni Hacı İbrahim sin 9	30-Hasan ibni Hacı İbrahim sin 6
31-Ali ibni Hacı İbrahim sin 1	32-Orta boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Halil sin 28 Tüccar	33-Ali ibni İbrahim sin 9	34-Hüseyin ibni İbrahim sin 6	35-Yusuf ibni İbrahim sin 4
36-Kısa boylu kara bıyıklı Hasan ibni Halil sin 25 Tüccar	37-Mehmed ibni Hasan sin 7	38-Uzun boylu köse sakallı Hasan ibni Ali sin 45 Hamamcı	39-Mehmed ibni Hasan sin 12	40-Uzun boylu ak sakallı Hacı Abdullah ibni Hacı Ali sin 65
41-Ali ibni Hacı Abdullah sin 12	42-Orta boylu kır sakallı Trabzoni Hacı Mehmed ibni Mustafa sin 50 Boyacı	43-Orta boylu kara sakallı Rodoslu Hacı Ahmed sin 30 Tüccar	44-Mehmed ibni Hacı Ahmed sin 8	45-Şab-ı emred Ahmed ibni Hacı Ömer sin 15 Berber
46-Orta boylu ak sakallı es-Seyyid Ahmed ibni Ömer sin 60 Culah	47-Orta boylu kara bıyıklı Ahmed ibni es-Seyyid Ahmed sin 20 Tüccar	48-Mehmed ibni es-Seyyid Ahmed sin 7	49-Orta boylu kumral köse sakallı Saki Ali ibni Ali sin 23	50-Mehmed ibni Saki Ali sin 1
51-Orta boylu kumral bıyıklı Çanakçalı Ahmed ibni Ahmed sin 26 Oturakçı	52-Orta boylu kır sakallı Seyyid Halil ibni Mustafa sin 55 Culah	53-Şab-ı emred Hafız İbrahim ibni Seyyid Halil sin 14 Culah	54-Ahmed ibni Seyyid Halil sin 12	55-Hüseyin ibni Seyyid Halil sin 7
56-Zevc-i ahardan Şab-ı emred Ali ibni Seyyid Halil sin 14 Culah	57-İbrahim ibni Seyyid Halil sin 12	58-Mustafa ibni Seyyid Halil sin 5	59-Müstahfiz topcı-i kala Uzun boylu kara bıyıklı Süleyman ibni Mustafa sin 20	60-Mehmed ibni Süleyman sin 1
61-Şab-ı emred Mehmed ibni Hasan sin 18 Börekçi	62-Orta boylu kır sakallı Hacı Mehmed ibni Ali sin 55 Tüccar	63-Ali ibni Hacı Mehmed sin 7	64-Ahmed ibni Hacı Mehmed sin 1	65-Şab-ı emred Yusuf ibni Yusuf sin 15
66-Orta boylu kara sakallı Ali ibni Yusuf sin 35 Sayıs	67-Kısa boylu kara bıyıklı İsmail ibni Hacı Salih sin 30 Pazar ağası kilecisi	68-Orta boylu kara bıyıklı Alaiyyeli İsa ibni Abdullah sin 35 Kıracı	69-Mustafa ibni İsa sin 1	70-Hamal Seyyid Ahmed bin Şerafeddin sin 40
71-Topcı-i kala Mehmed bin Şerafeddin mah 3	72-Topcı tekaüdlerinden Saatçi Mehmed Efendi bin Seyyid Ali sin 35	Yekün nüfus : 72		

Mahalle-i Culahkara

1-Orta boylu kır köse sakallı Ahmed Efendi ibni Hacı Abdurrahman sin 60 İmam-ı mahalle	2-Orta boylu kır sakallı Şeyh Ali ibni Şeyh Ali sin 55	3-Mehmed ibni Şeyh Ali sin 9	4-Ahmed ibni Şeyh Ali sin 7	5-Orta boylu kara sakallı Sağır Hacı Mehmed ibni Mustafa sin 45 Culah
6-Ömer ibni Hacı Mehmed sin 13	7-Mustafa ibni Hacı Mehmed sin 10	8-İsmail ibni Hacı Mehmed sin 2	9-Orta boylu kır sakallı Süleyman ibni Ömer sin 58 Culah	10-Ahmed ibni Süleyman sin 13
11-Bekir ibni Süleyman sin 8	12-Mehmed ibni Hacı Hasan sin 10 Yetim	13-Uzun boylu ak sakallı Seyyid Mehmed ibni Ali Efendi sin 55	14-Mustafa ibni Seyyid Mehmed sin 2	15-Orta boylu kara sakallı Seyyid Ali ibni Ömer sin 30 Culah
16-Mehmed ibni Seyyid Ali sin 7	17-Ahmed ibni Seyyid Ali sin 5	18-Mehmed ibni Hacı Said sin 10	19-Uzun boylu ak sakallı Duacı Ahmed ibni İbrahim sin 75	20-Ali ibni Mehmed sin 6 Yetim
21-Orta boylu kara sakallı Hacı Selami ibni Ahmed sin 35	22-Topcı-i kala Şabb-ı emred Bekir ibni Mehmed sin 18	23-Orta boylu kara bıyıklı Mehmed Ali ibni Hasan sin 40 Culah	24-Orta boylu kumral sakallı Gazzeli Mehmed ibni İbrahim sin 40 Tüccar	25-Orta boylu kumral bıyıklı Ali ibni Tahir sin 30 Deveci
26-Orta boylu kır sakallı Hacı İbrahim ibni Mehmed sin 65 Sayıs	27-Mehmed ibni Hacı İbrahim sin 8	28-Abdullah ibni Hacı İbrahim sin 3	29-Orta boylu ak sakallı Hacı İbrahim ibni Hacı Ayvaz sin 70	Yekün nüfus : 29

Mahalle-i Ahi Yusuf

1-Orta boylu kır sakallı İmam Mehmed Efendi ibni Hüseyin sin 60	2-Mustafa ibni İmam Mehmed Efendi sin 8	3-Orta boylu kır sakallı Giridli Hacı Osman ibni Ali sin 53 Tüccar	4-Topcı-i kala Orta boylu ter bıyıklı Halil ibni Hacı Osman sin 20	5-İmam ibni Halil mah 1
6-Orta boylu kır sakallı İskenderiyeli Hacı Ali ibni Hacı Hasan sin 55 Dükkancı	7-Orta boylu ter bıyıklı Yusuf ibni Hacı Ali sin 22	8-Şab-ı emred Ahmed ibni Hacı Ali sin 18	9-Ali ibni Hacı Ali sin 4	10-Orta boylu kır sakallı Alaiyyeli Hüseyin ibni Mehmed sin 48 Çerçi
11-Orta boylu Zenci Hamal Abdullah ibni Ali sin 35	12-Şab-ı emred Mehmed ibni Ahmed Efendi sin 15	13-Şeyh Ali ibni Ahmed Efendi sin 11	14-Şab-ı emred Hüseyin ibni Halil sin 18	15-Kala topcularının yüzbaşısı Uzun boylu kara bıyıklı İsmail ibni Mehmed sin 30
16-Mehmed ibni İsmail sin 1	17-Topcı-i kala Şab-ı emred Mustafa ibni Mahmud sin 18 Kahveci	18-Topcı-i kala Orta boylu ter kara bıyıklı İsmail ibni Bekir sin 25 Culah	19-Topcı-i kala Orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Hasan sin 35	20-Orta boylu kumral bıyıklı Haseki-i hassa-i sabık hala mübayaacı Halil ibni Mustafa sin 35
21-Mustafa ibni Mübayaacı Halil sin 5	22-Şab-ı emred Urumbeğ oğlu Osman'ın manevi oğlu Hasan sin 15	23-Kısa boylu kumral bıyıklı Alaiyyeli Yusuf Kapudan ibni Ali sin 35	24-Ziya ibni Halil Efendi sin 10 Yusuf Kapudan'ın kayını	25-Şab-ı emred hüseyin ibni Abdullah sin 15 Yusuf kapudanın azadlı gulamı
26-Topcı-i kala Şab-ı emred Ahmed ibni Süleyman sin 15	27-Topcı-i kala Orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Ali sin 20 Culah	28-Topcı-i kala Kısa boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni Ömer sin 20 Hizmetkar	29-Topcı-i kala Şab-ı emred Konyalı Seyyid İbni Mehmed sin 18	30-Orta boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Halil Zağferanbolulu sin 25 Tabi-i mübayaacı
31-Kısa boylu kara bıyıklı İznikmidli Mustafa ibni Mustafa sin 40 Tabi-i mübayaacı	32-Orta boylu ak sakallı Mısırlı Abdullah ibni Hacı Mübarek sin 55 Tabi-i mübayaacı	33-Orta boylu kara bıyıklı Hasan ibni Mübarek sin 22 Tabi-i mübayaacı	34-Orta boylu kır sakallı İskenderiyeli Hacı Hasan ibni Hacı Ali sin 55	35-Hızır ibni Hacı Hasan sin 11
36-Vahid Hüseyin ibni Hacı Hasan sin 4	37-Orta boylu kır sakallı Ahmed ibni İsmail sin 50 Deveci tabi-i mübayaacı	38-Yusuf ibni Hasan sin 55	Yekün nüfus : 38	

Mahalle-i Ahikızı

1-Uzun boylu kara sakallı es-Seyyid Hacı Mehmed ibni Ahmed imam-ı mahalle sin 41	2-Uzun boylu ter kara bıyıklı es-Seyyid Hafız Mehmed ibni Abdülkadir sin 21	3-Es-Seyyid Hüseyin ibni Abdülkadir sin 11	4-Orta boylu kır sakallı es-Seyyid Hacı Mehmed ibni Hacı Osman sin 55 Debbag	5-Orta boylu kara sakallı es-Seyyid Hüseyin ibni Hacı Osman sin 45 Debbag
6-Orta boylu kumral sakallı es-Seyyid Mustafa ibni Halil sin 45	7-Uzun boylu kara sakallı es-Seyyid Hacı Hasan ibni Hasan Efendi sin 35 Debbag	8-Orta boylu köse sakallı Hacı Hüseyin ibni Hacı İsmail sin 40 Debbag	9-İsmail ibni Hacı Hüseyin sin 5	10-Mustafa ibni Hacı Hüseyin sin 1
11-Orta boylu kara sakallı Osman ibni Molla İsmail sin 35 Debbag	12-Mustafa ibni Osman sin 1	13-Halil ibni Mehmed sin 8 Yetim tabi-i Debbag Osman	14-Uzun boylu kır sakallı Seyyid Mehmed ibni Ali sin 50 Debbag	15-Mustafa ibni Seyyid Mehmed sin 12
16-Ali ibni Seyyid Mehmed sin 10	17-Orta boylu kara sakallı Seyyid Emin ibni Ali sin 45 Debbag	18-Orta boylu kara sakallı Seyyid Mustafa ibni Abdülkerim sin 40 Debbag	19-İbrahim ibni Seyyid Mustafa sin 6	20-Ömer Ali ibni Seyyid Mustafa sin 3
21-Orta boylu köse sakallı Seyyid Ali ibni Süleyman sin 35 Debbag alil	22-Süleyman ibni Seyyid Ali sin 2	23-Uzun boylu kara bıyıklı Mihalicli Mehmed ibni Ahmed sin 30 Debbag şakirdi	24-Orta boylu kara sakallı Seyyid Mehmed ibni Hüseyin sin 40 Debbag, gözleri alil	25-İsmail ibni Seyyid Mehmed sin 3
26-Şab-ı emred Mustafa ibni Hasan sin 15 Debbag şakirdi	27-Marleli Hüseyin ibni İbrahim sin 13 Debbag şakirdi	28-Orta boylu ak sakallı İsmail ibni Hacı Süleyman sin 60	29-Süleyman ibni İsmail sin 12	30-Orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin ibni Hasan sin 30 Culah
31- Murad ibni İsmail sin 3	32- Müstahfiz topcı-i kala Şab-ı emred Hasan ibni merhum Dizdar Ali sin 14	33-Müstahfiz Hüseyin ibni merhum Dizdar Ali sin 8	34- Müstahfiz Mehmed ibni Dizdar Ali sin 6	35-Müstahfiz Orta boylu kara sakallı Seyyid Hacı İsmail ibni Hacı Mustafa sin 38 Debbag
36-Orta boylu kara bıyıklı Yusuf ibni Hacı Mustafa sin 25 Debbag	37-Orta boylu kara sakallı Seyyid Halil ibni Ahmed sin 55 Debbag	38Ahmed ibni Seyyid Halil sin 11	39-Orta boylu sarı sakallı Süleyman ibni Hacı İsmail sin 49 Debbag	40-Ömer ibni Süleyman sin 11
41-Orta boylu kara bıyıklı Hacı Halil ibni Mehmed sin 27 Culah	42-Orta boylu kara sakallı Hacı Mustafa ibni Mehmed sin 42 Culah	43-Mehmed ibni Hacı Mustafa sin 1	44-Hanifi ibni Seyyid Halil sin 9 Yetim	45-Mehmed ibni Seyyid Halil sin 4 Yetim
Yekün nüfus : 45				

Mahalle-i Timurcî Süleyman Haric-i Kala

1-Uzun boylu kır sakallı Osman ibni Süleyman sin 50	2-Kısa boylu kumral sakallı İsmail ibni Ahmed sin 55 Culah	3-Uzun boylu kara sakallı Şehla Hacı Mustafa ibni Halil sin 35 Boyacı	4-Halil ibni Hacı Mustafa sin 4	5-Süleyman ibni Hacı Mustafa sin 2
6-Kısa boylu kara sakallı Osman ibni İbrahim sin 35 Helvacı	7-İbrahim ibni Osman sin 5	8-Uzun boylu köse sakallı Mestan ibni İsmail sin 40 Helvacı	9-Kerim ibni Mestan sin 3	10-Kısa boylu kumral sakallı Halil ibni Kerim sin 28 Kassab
11-Mehmed ibni Halil sin 5	12-İbrahim ibni Halil mah 4	13-Kısa boylu köse sakallı Mustafa ibni Halil sin 25 Culah	14-Hasan ibni Mustafa sin 3	15-Kerim ibni İsmail sin 10 Yetim
16-Topcı-i kala Orta boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni Halil sin 20 Culah	17-Uzun boylu kır sakallı Ömer ibni Abdurrahman sin 50 Culah	18-Abdurrahman ibni Ömer sin 8	19-Orta boylu köse sakallı İskenderiyeli Ömer ibni Mehmed sin 45 Deve hatabcısı	20-Ali ibni Ömer sin 12
21-Mehmed ibni Ömer sin 8	22-Orta boylu kara sakallı Abdullah ibni Ömer sin 40 Kassab	23-İbrahim ibni Abdullah sin 4	24-Mehmed ibni Abdullah sin 2	25-Uzun boylu köse sakallı oylu ibni Ömer sin 51 Hallac
26-Orta boylu ter bıyıklı Ömer ibni oylu sin 20 Hallac	27-Orta boylu sarı bıyıklı Süleyman ibni Mehmed sin 30 Culah	28-İbrahim ibni Culah Halil sin 4 Yetim	29-Mehmed ibni Culah Halil sin 3	30-Orta boylu tüysüz Veli ibni Süleyman sin 20 Culah
31-Mustafa ibni Veli sin 2	32-Orta boylu kara sakallı Hasan ibni Hasan sin 40 Tüccar	33-Uzun boylu kır sakallı Halil ibni Hacı Hasan sin 60 Attar	34-Mustafa ibni Halil sin 10	35-Uzun boylu kumral bıyıklı Hasan ibni Halil sin 30 Deve hatabcısı
36-Uzun boylu kara bıyıklı İsmail ibni Mehmed sin 24 Culah	37-Topcı-i kala Şab-ı emred Mahmud ibni Abdullah sin 18	38-Orta boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni Ali sin 30 Culah	39-Ali ibni Mehmed sin 8	40-Orta boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Osman sin 25 Culah
41-Orta boylu ak sakallı Musa ibni Hacı Ali sin 60 Deve hatabcısı	42-Ali ibni Musa sin 8	43-Orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Hasan sin 25 Zahireci	44-Topcı-i kala Uzun boylu kara sakallı Hacı Mustafa ibni Hacı İsmail sin 28 Berber	45-İsmail ibni Hacı Mustafa sin 4
46-Uzun boylu kara sakallı İsa ibni Hacı İsmail sin 32 Kasab	47-Orta boylu kır sakallı Hüseyin ibni Hasan sin 51 Culah	48-Uzun boylu ter bıyıklı Hasan ibni Hüseyin sin 20 Çerçi	49-Uzun boylu kara bıyıklı Ömer ibni Hüseyin sin 30 Deveci	50-Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Bekir sin 50 Kadayıfci
51-Orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Mehmed sin 22 Kadayıfci	52-Uzun boylu kara bıyıklı Abdurrahman ibni Hasan sin 25 Culah	53-Orta boylu ak sakallı Ahmed ibni Ömer sin 61	54-Orta boylu köse sakallı Hacı Ahmed ibni Ahmed sin 50	55-Kısa boylu kır sakallı İbrahim ibni Mustafa sin 50 Culah
56-Kısa boylu kara bıyıklı Mustafa ibni İbrahim sin 30 Sebzeçi	57-Mehmed ibni Mustafa sin 9	58-İsmail ibni Mustafa sin 4	59-Yusuf ibni Mustafa sin 2	60-Uzun boylu kara sakallı Mehmed ibni Süleyman sin 42 Helvacı
61-Mehmed ibni Mehmed mah 6	62-Orta boylusuarı bıyıklı Osman ibni Ahmed sin 32 Mutaf	63-Ahmed ibni Osman sin 5	64-Mehmed ibni Osman mah 7	65-Kısa boylu kara bıyıklı Osman ibni Ahmed sin 25 Culah alil
66-Orta boylu kır sakallı Buldurlu Hasan ibni Hüseyin sin 50 Kasab	67-Hüseyin ibni Hasan sin 12	68-Orta boylu ak sakallı Ömer ibni Mehmed sin 60 Deveci	69-Uzun boylu çalıkyüzlü İsmail ibni Ömer sin 28 Culah mariz	70-Orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Ömer sin 30 Deveci
71-Topcı-i kala Uzun boylu ter kara bıyıklı Hasan ibni Ali sin 25 Culah	72-Ahmed ibni Mehmed sin 10 Culah şakirdi	73-Orta boylu kara sakallı Osman ibni Mustafa sin 40 Kahveci	74-Topcı-i kala Orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni İsmail sin 25 Kahveci	75-Uzun boylu kara bıyıklı Yusuf ibni Ahmed sin 30 Tüccar
76-Topcı-i kala Orta boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni İbrahim sin 25 Debbag	77-Orta boylu kumral bıyıklı Yusuf ibni İbrahim sin 33 Gözleri alil	78-Mehmed ibni Hacı Abdullah sin 10 Yetim	79-Uzun boylu kara sakallı Hacı Arif ibni Mustafa sin 40 Tüccar	80-Hasan ibni Hacı Arif sin 3
81-Orta boylu kumral bıyıklı Hacı Hasan ibni Mahmud sin 30 Tüccar	82-Hafız Mustafa ibni Hatib Mehmed sin 12	83-Ahmed ibni Hatib Mehmed sin 8	84-Orta boylu kara sakallı Hasan ibni Bekir sin 40 Kadayıfci	85-Bekir ibni Hasan sin 5

86-Halil ibni Mehmed sin 12 Kadayıfci	87-Topcı-i kala Şab-ı emred Ali ibni Ali sin 18	88-Orta boylu köse sakallı Yekçeşm Hafız Mehmed ibni Abdullah sin 25	89-Müstahfiz Orta boylu kara sakallı Bekir ibni Abdullah sin 22 Talib	90-Şab-ı emred İbrahim ibni Mehmed sin 18 Timurcı
91-Uzun boylu kara sakallı Ahmed ibni Mehmed sin 40 Yağcı	92-Ali ibni Ahmed sin 4	93-Orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Hüseyin sin 30	94-Uzun boylu kara sakallı Mehmed ibni Süleyman sin 43 Culah	95-Şab-ı emred Mustafa ibni Mehmed sin 15 Talib
96-Orta boylu köse sakallı Seyyid Hasan ibni Süleyman sin 40 Culah	97-Orta boylu kara sakallı Ali ibni Yusuf sin 30 Culah	98-Orta boylu ak sakallı Ali ibni Mehmed sin 55 Amele	99-Orta boylu ak sakallı Hacı Mustafa ibni Hasan sin 60 Tüccar	100-Şab-ı emred Mehmed ibni Hacı Mustafa sin 15 Talebe
101-Ahmed ibni Hacı Mustafa sin 12	102-Uzun boylu ak sakallı Hacı Hüseyin ibni Hacı Süleyman sin 65 Deveci	103-Orta boylu kara bıyıklı Hafız Ömer ibni Hacı Hüseyin sin 25 Culah	104-Osman ibni Hacı Hüseyin sin 13	105-Süleyman ibni Hacı Hüseyin sin 10
106-Orta boylu kara sakallı Mısırlı Ali ibni Ahmed sin 30 Yağcı	107-Hasan ibni Mısırlı Ali sin 1	108-Mehmed ibni Şeyh Ramazan sin 7 A'ma	109-Orta boylu kumral bıyıklı Ahmed ibni Osman sin 27 Culah	110-Ali ibni Osman mah 8
111-Uzun boylu kumral bıyıklı Çakır İbrahim ibni İbrahim sin 25 Muhzır	112-Orta boylu köse sakallı İskenderiyeli Hasan ibni Hasan sin 40 Akam	113-Orta boylu ak sakallı Hasan ibni Mustafa sin 60 Akkam	114-Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Hasan sin 20 Culah	115-Orta boylu ak sakallı Ömer ibni Hüseyin sin 55 Serik kazasında naib
116-Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni ahmed sin 20 Bağçevan	117-Orta boylu kara bıyıklı Hüseyin ibni Mehmed sin 35 Doğramacı	118-Orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Hacı Halil sin 30 Çerçi	119-Orta boylu kır sakallı Hacı Mustafa ibni Abdullah sin 50 Çerçi	120-Orta boylu kumral sakallı Koca Mehmed ibni Musa sin 40 Çerçi
121-Musa ibni Koca Mehmed sin 8	122-Orta boylu kara sakallı Hacı Hasan ibni Hüseyin sin 45 Çerçi	123-Mehmed ibni Hacı Hasan sin 12	124-Şab-ı emred Hüseyin ibni Hüseyin sin 14 Culah	125-Orta boylu kara sakallı Mustafa ibni Ali sin 45 Culah
126-Ali ibni Mustafa sin 8	127-Ahmed ibni Mustafa sin 5	128-Orta boylu ak sakallı Osman ibni Ali sin 60 Culah	129-Orta boylu kara sakallı oylu a ibni ömer sin 40 Çerçi	130-Orta boylu kara sakallı Ali ibni Ömer sin 35 Çerçi
131-Mehmed ibni Ali sin 2	132-Orta boylu kumral sakallı Hacı Ahmed ibni Ali sin 32 İzmir tüccarı	133-Orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni oylu sin 35 Berber	134-Orta boylu ter bıyıklı Şehla Mehmed ibni Halil sin 20 Bezaz, veled-i manevi Hüseyin	135-Orta boylu kara sakallı Halil ibni Mustafa sin 45 Culah
136-Uzun boylu kara sakallı Hüseyin ibni Mehmed sin 35 Semerci	137-Şab-ı emred oylu a ibni Ömer sin 18 Culah	138-Orta boylu köse sakallı Ali ibni Seyyid Ahmed sin 72	139-Hasan ibni Ali sin 13	140-Topcı-i kala Orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Mahmud sin 20 Culah
141-Orta boylu kumral sakallı Ahmed ibni Ahmed sin 45 Bağçevan gözleri alil	142-Orta boylu kara sakallı Abdurrahman ibni Mustafa sin 30 Bağçevan gözleri alil	143-Mustafa ibni Abdurrahman sin 7	144-Mehmed ibni Abdurrahman mah 6	145-Orta boylu köse sakallı Süleyman ibni Hacı oylu sin 27 Culah Şeyh Sinan mütevellisi
146-İbrahim ibni Süleyman sin 3	147-Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Osman sin 62 Culah	148-İsmail ibni Mehmed sin 2	149-Ali ibni Mehmed sin 1	150-Orta boylu kır sakallı Halil ibni Osman sin 52 A'ma
151-Osman ibni Halil sin 7	152-İbrahim ibni Halil mah 8	153-Orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni Ali sin 32	154-Mehmed ibni Hüseyin sin 3	155-Orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Ali sin 30
156-Topcı-i kala Şab-ı emred İsmail ibni Mehmed sin 18	157-Topcı-i kala Kısa boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Hüseyin sin 20	158-Uzun boylu kır sakallı oylu ibni Mustafa sin 52 Culah	159-Orta boylu ter kara bıyıklı Mustafa ibni oylu sin 25 Talib	160-Mehmed Ali ibni oylu sin 4
161-Orta boylu köse sakallı Topal Osman ibni Mehmed sin 43 Culah	162-Mehmed ibni Osman sin 5	163-Ömer Ali ibni Osman sin 3	Yekün nüfus : 163	

Mahalle-i Çavuşbağçesi Haric-i Kala

1-Orta boylu kır sakallı Molla Mustafa ibni Bekir imam-ı mahalle sin 50	2-Şab-ı emred Bekir ibni Molla Mustafa sin 15	3-İsmail ibni Monla Mustafa sin 9	4-Orta boylu ak sakallı Ali ibni Halil sin 55 Bağçevan	5-Halil ibni Ali sin 10
6-Ahmed ibni Ali sin 5	7-Orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Ali sin 20 Bağçevan	8-Orta boylu kır sakallı Hüseyin ibni Süleyman sin 55 Culah	9-Uzun boylu kumral sakallı Mehmed ibni Ali sin 50 Berber	10-Topcı-i kala Orta boylu ter bıyıklı Halil ibni Mehmed sin 22
11-Şab-ı emred İbrahim ibni Mehmed sin 18 Culah	12-Mahmud ibni Mehmed mah 6	13-Orta boylu kumral sakallı Süleyman ibni Hüseyin sin 50 Neccar	14-Mehmed ibni Süleyman sin 3	15-Orta boylu ak sakallı oylu ibni Hüseyin sin 60 A'ma
16-Orta boylu kumral sakallı Ömer ibni İbrahim sin 30 Culah	17-Orta boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni İbrahim sin 25 Culah	18-Orta boylu kır sakallı Hacı İbrahim ibni Ali sin 48 Kiracı	19-Ali ibni Hacı İbrahim sin 9	20-Uzun boylu kara sakallı Ömer ibni Mehmed sin 40 Amele
21-Hasan ibni Ömer sin 9	22-Hüseyin ibni Ömer sin 5	23-Orta boylu kumral sakallı Hacı Süleyman ibni Hacı Ahmed sin 30 Çerçi	24-Orta boylu kumral bıyıklı Osman ibni Hasan sin 25 Suyolcu	25-Orta boylu kır köse sakallı İsmail ibni Halil sin 50 Culah
26-Topcı-i kala Orta boylu ter bıyıklı Halil ibni İsmail sin 20 Culah	27-Uzun boylu tüysüz Ömer ibni Bekir sin 20 Culah	28-Orta boylu köse sakallı Süleyman ibni Hüseyin sin 25 Börekci ve çerçi	29-Orta boylu ak sakallı Hacı Mustafa ibni Süleyman sin 55 Bağçevan	30-Mehmed ibni Hacı Mustafa sin 10
31-Mustafa ibni İbrahim sin 10 Yetim	32-Orta boylu kır sakallı İbrahim ibni Hacı Ahmed sin 55 Alil	33-Mustafa ibni İbrahim sin 12	34-Ömer ibni Mehmed sin 12 Pederi cebehane sol kol ağası	35-Halil ibni Mehmed sin 8 Bu dahi sol kol ağası
36-Orta boylu kumral bıyıklı İsmail ibni Hacı Mehmed sin 28 Culah	37-Orta boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni Hacı Mehmed sin 21 Culah	38-Şab-ı emred Ahmed ibni Hacı Mehmed sin 15	39-Uzun boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Hüseyin sin 25 Çömleki	40-Orta boylu kumral sakallı Konyalı oğlu Hacı Ahmed ibni Hüseyin sin 40 Tüccar
41-Ahmed ibni Hacı Ahmed sin 2	42-Mehmed ibni Hacı Ahmed sin 1	43-Uzun boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni Abdullah sin 28 Zahireci	44-Orta boylu kır sakallı Hacı Mehmed ibni Ali sin 50 Bıçakçı	45-Ali ibni Hacı Mehmed sin 10
46-Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Ali sin 45 Çizmeçi	47-Halil ibni Mehmed sin 3	48-Mehmed ibni Ali sin 6	Yekün nüfus : 48	

Mahalle-i Tahıl pazarı Haric-i Kala

1-Orta boylu kara sakallı Hacı Mehmed ibni Bekir sin 40 Keresteci	2-Kısa boylu köse sakallı Ömer ibni İbrahim sin 50 Kalaycı	3-Mehmed ibni Kalaycı Ömer sin 8	4-İbrahim ibni Kalaycı Ömer sin 6	5-Hasan Ali ibni Kalaycı ömer mah 6
6-Uzun boylu kara sakallı Mehmed ibni Ali sin 43 Mutaf	7-Ali ibni Mehmed sin 7	8-Orta boylu kır köse sakallı Ömer ibni Halil sin 60 Kahveci	9-Halil ibni Ömer sin 6	10-Osman ibni Veli sin 12 Kahveci Ömer'in veled-i manevisi
11-Uzun boylu kara sakallı Süleyman ibni Halil sin 40 Deveci	12-Orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni İbrahim sin 20 Şerbetçi	13-Veli ibni Yusuf sin 10 Yetim	14-Orta boylu taze sakallı İbrahim ibni İsmail sin 26 Bağçevan	15-Orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Abdurrahman sin 20 Boyacı
16-Şab-ı emred Ömer ibni Abdurrahman sin 18	17-Orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Abdullah sin 40 Börekci	18-Şab-ı emred İbrahim ibni Ali sin 18 Şerbetçi	19-Topcı-i kala Şab-ı emred Ahmed ibni Hasan sin 18 Culah	20-Uzun boylu kara bıyıklı Bursalı Süleyman ibni Mustafa sin 25
21-Orta boylu kır sakallı Araboğlu Ali ibni Abdullah sin 50 Şerbetçi	22-Orta boylu müzellef sakallı Hasan ibni Emin sin 25 Semerci	23-Kısa boylu kır sakallı Süleyman ibni Mustafa sin 50 Dükkançı	24-Bekir ibni Süleyman sin 10	25-Orta boylu kara bıyıklı Ahmed ibni Ali sin 30 Timurcı
26-Orta boylu ter bıyıklı Abdurrahman ibni Ali sin 25 Timurcı	27-Orta boylu ter bıyıklı Halil ibni Veli sin 20 Tabi-i a'yan	28-Orta boylu köse sakallı Halil ibni Bektaş sin 38 Kasab	29-Bektaş ibni Halil sin 7	30-Mustafa ibni Halil sin 5
31-Hasan ibni Halil sin 4	32-Orta boylu ter bıyıklı Topal Mustafa ibni Hasan sin 20 Alil	33-Ali ibni Abdurrahman sin 18	Yekün nüfus : 33	

Mahalle-i Eğdir Hasan Haric-i Kala

1-Orta boylu kara sakallı Seyyid Ahmed ibni Mustafa sin 38	2-Şeyh Ali ibni Ali sin 7	3-Uzun boylu kır sakallı Süleyman ibni Ömer sin 55 Arpacı	4-Orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni Süleyman sin 45 Boyacı	5-İsmail ibni Hüseyin sin 7
6-Uzun boylu kara sakallı Osman ibni Mansur sin 38 Dükkançı	7-Kısa boylu kara sakallı Musa ibni Ahmed sin 40 Culah	8-Uzun boylu kara sakallı Mustafa ibni Halil sin 30 Culah	9-Orta boylu kumral sakallı Osman ibni Ahmed sin 32 Culah	10-Ahmed ibni Osman sin 2
11-Müstahfiz Uzun boylu kır sakallı Mustafa ibni Mehmed sin 60 Culah	12-Şab-ı emred Bekir ibni Mustafa sin 18 Culah	13-Orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Ahmed sin 60 Deveci	14-Orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Mehmed sin 25 Deveci	15-Osman ibni Mehmed sin 11
16-Ahmed ibni Mehmed sin 1	17-Orta boylu kır sakallı Süleyman ibni Ahmed sin 55 Deveci	18-Orta boylu müzellef sakallı Ali ibni Mehmed sin 24 Talib-i ulum	19-Orta boylu müzellef sakallı Ömer ibni İbrahim sin 25 Culah	20-Şab-ı emred Hüseyin ibni Osman sin 15 Culah
21-Mehmed ibni Osman sin 7	22-Orta boylu kara sakallı Ahemd ibni Mehmed sin 25 Oduncu	23-Mehmed ibni Ahmed mah 2	24-Uzun boylu kır sakallı Ali ibni Hacı Ali sin 45 Amele	25-Mehmed ibni Ali sin 10
26-Mustafa ibni Ali sin 8	27-Ali ibni Ali sin 5	28-Orta boylu köse sakallı Bedevi ibni Hacı Bedevi sin 45 Berber	29-Orta boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni Bedevi sin 22 Berber	30-Orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Bedevi sin 20 Derzi
31-Mustafa ibni Bedevi sin 10	32-Ali ibni Bedevi mah 2	33-Bedevi ibni Hüseyin sin 1	34-Orta boylu kır sakallı Ömer ibni İbrahim sin 64 Culah	35-Şab-ı emred mehmed ibni Ömer sin 17 Culah
36-Topçı-i kala Uzun boylu ter bıyıklı Osman ibni ömer sin 22	37-İbrahim ibni Ömer sin 7	38-Kısa boylu kumral sakallı Osman ibni Bekir sin 32 Culah	39-Orta boylu kara sakallı Hasan ibni Ahmed sin 30 Culah	40-Hasan ibni Hasan mah 6
41-Mustafa ibni İbrahim sin 9 Yetim	42-İbrahim ibni İbrahim sin 7	43-Orta boylu kara sakallı Kara Mehmed ibni Mustafa sin 30 Deveci	44-Orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni Mustafa sin 20 Deveci	45-Orta boylu kır sakallı Çerçi Halil ibni Mustafa sin 50 Culah
46-Orta boylu kır sakallı Çavuş Mustafa ibni Hasan sin 50 Culah	47-Hasan ibni Mustafa sin 7	48-Hüseyin ibni Mustafa sin 7	49-Orta boylu kara sakallı Mustafa ibni İbrahim sin 40 Yemenici	50-İbrahim ibni Mustafa sin 7
51-Ahmed ibni Mustafa sin 2	52-Kısa boylu kır sakallı Ahmed ibni Hacı Osman sin 45 Deveci	53-Orta boylu ak sakallı Mısırlı Mehmed ibni Seyyid Ahmed sin 70	54-Uzun boylu kır sakallı Rıdvan ibni Şahin sin 55	55-Uzun boylu kısa sakallı Şahin ibni Rıdvan sin 30 Kasab
56-Orta boylu ter bıyıklı Selim ibni Rıdvan sin 20 Kasab	57-Şab-ı emred Ali ibni Rıdvan sin 15	58-Mehmed ibni Rıdvan sin 12	59- Mustafa ibni Rıdvan sin 6	60- Hasan ibni Rıdvan sin 5
61-Rıdvan ibni Şahin yevm 2	62-orta boylu gür sakallı Osman ibni Ali sin 28 culah	63-Mustafa ibni Hasan 10 yetim	64-orta boylu kır sakallı Halil ibni Ali sin 45 deveci	65-Hasan ibni Halil sin 4
66-Şabbı-emred Ömer ibni mehmed sin 18 talib	Yekun : 66			

Mahalle-i Şeyh Şeca'addin Haric-i Kal'a

1-orta boylu ak sakallı mehmed efendi ibni Yusuf vekil imam- 1 mahalle sin 60	2-uzun boylu ak sakallı mehmed ibni Mustafa sin 61 çerçi	3-kısa boylu kara sakallı hafız mehmed ibni Ali sin 45 culah	4-orta boylu kara bıyıklı Ömer Ali ibni Ali sin 22culah	5-orta boylu ak sakallı Halil ibni kara Mustafa sin 69 alil
6-orta boylu ak sakallı hacı Ali ibni Süleyman sin 55 culah	7-Ömer Ali ibni hacı Ali sin 5	8-orta boylu ak sakallı Abdul ibni Süleyman sin 60 çerçi	9- orta boylu ter bıyıklı Süleyman ibni Abdul sin 25 bila sanat	10- İbrahim ibni Süleyman yevm 2
11- orta boylu kumral sakallı Ahmed ibni Osman sin 45 rençber	12-Osman ibni Ahmed sin 8	13- orta boylu kara sakallı Ali ibni Osman sin 40 culah	14-Osman ibni Ali sin 10	15- orta boylu kara sakallı Yusuf ibni Yusuf sin 20 bezzaz
16- deve Ali ibni Yusuf sin 4	17- Mehmed ibni Musa sin 10 veledi müteveffayı Yusuf	18- orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Yusuf sin 25 tüccar	19- orta boylu ter kara bıyıklı Ali Fahreddin Halil ibni İbrahim sin 25 topcu kala	20- orta boylu ter bıyıklı Veli ibni Salih sin 20 bahçıvan
Yekun : 20				

Mahalle-i Sofiler Haric-i Kal'a

1-uzun boylu kara sakallı hafız İbrahim efendi ibni Ahmed imam sin 20	2- Ahmed ibni hafız İbrahim efendi sin 1	3- orta boylu ak sakallı Nebi efendi ibni Mustafa müfti-i belde sin 70	4- orta boylu müzellef sakallı Sadullah efendi ibni Nebi efendi sin 25	5- uzun boylu kumral sakallı İsaıl ibni Mehmed sin 42 kasap
6- orta boylu kara sakallı Hüseyin Halil ibni Mehmed sin 22 deveci	7- Mehmed ibni Halil sin 1	8- orta boylu kara sakallı hacı Süleyman ibni hacı Ahmed sin 42 culah	9- orta boylu kara sakallı hafız hacı Ali ibni hacı Ahmed sin 28 boyacı	10- şabb-ı emred hacı Mehmed ibni hacı Ahmed sin 15 boyacı
11- uzun boylu kara sakallı Mehmed ibni Mustafa sin 40 culah	12- orta boylu gür sakallı Veli ibni Mehmed sin 25 culah	13- Abdurrahman ibni Veli mah 6	14- orta boylu kara sakallı hafız Ömer ibni İsmail sin 45 müezzın-i sofiler	15- uzun boylu kır sakallı Yusuf ibni Hüseyin sin 48 kasap
16- kısa boylu kumral sakallı Hüseyin ibni Mustafa sin 20 çerçi	17- Mustafa ibni Hüseyin sin 1	18- Süleyman ibni kasap Yusuf sin 1	19- orta boylu kumral bıyıklı Osman ibni Mustafa sin 25 bahçıvan	20- Ali ibni Mustafa sin 12
21- orta boylu kır sakallı hacı Mehmed ibni hacı İsmail sin 58 culah ve bahçıvan	22- orta boylu kumral gür sakallı hacı Ali ibni hacı Mehmed 25 culah	23- Mustafa ibni hacı Mehmed sin 2	24- İsmail ibni hacı Ali sin 6	25- uzun boylu kumral sakallı Mehmed ibni Veli sin 42 çerçi
26- Veli ibni Mehmed sin 8	27- Mustafa ibni Mehmed sin 4	28- uzun boylu kır sakallı yekçeşmi Osman ibni Ahmed sin 49 culah	29- kısa boylu kır sakallı Abdullah ibni Emir Hasan sin 42 culah	30- Murad ibni Abdullah sin 4
31- kısa boylu müzellef sakallı İbrahim ibni Mustafa efendi sin 20 culah	32- Mustafa ibni İbrahim sin 2	33- orta boylu kara sakallı Abdurrahman ibni Kerim sin 40 deveci tabi-i müfti	34- orta boylu ter bıyıklı Bekir ibni Mustafa sin 25 culah	35- orta boylu kır sakallı Ali ibni Halil sin 50 alil
36- Şabb-ı emred İbrahim ibni Ali sin 18 deveci	37-Şabb-ı emred Veli ibni Ali sin 15	38- Halil ibni Ali sin 12	39- Ömer Ali ibni Ali sin 10	40- Ali ibni Ali sin 8
41- Mustafa ibni Ali sin 6	42- uzun boylu kır sakallı Veli ibni Mehmed sin 55 deveci	43- Himmet ibni Veli sin 7	44- orta boylu kara bıyıklı Mustafa ibni mü'min sin 2	45- Mü'min ibni Mustafa sin 1
46- uzun boylu kumral sakallı Kerim ibni Mü'min sin 25 deveci	47- Musa ibni Kerim sin 7	48- Mustafa ibni Kerim sin 5	49- Mehmed ibni Kerim sin 2	50- uzun boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni Mü'min sin 20 deveci
51- Mü'min ibni Mehmed sin 1	52- diğer Mustafa ibni Kerim sin 8	53- Musa ibni Kerim sin 6	54- Mehmed ibni Kerim sin 2	55- Mehmed ibni li sin 12
56- orta boylu ter bıyıklı Süleyman ibni Halil sin 25 culah	57- Halil ibni Süleyman sin 2	58- uzun boylu kumral sakallı hacı Hüseyin ibni hacı Süleyman sin 45 culah	59- şabb-ı emred Süleyman ibni hacı Hüseyin sin 18 culah	60- Osman ibni hacı Hüseyin sin 5
61- orta boylu kır sakallı Mehmed ibn Abdullah sin 55 çerçi	62- orta boylu kısa sakallı Bekir ibni Ahmed sin 25 culah	63- Ali ibni Bekir sin 14	64- Ömer ibni Bekir sin 7	65- Mehmed ibni Bekir sin 5
66- orta boylu ak sakallı Hasan ibni Mehmed sin 60 culah	67- orta boylu kumral sakallı Mustafa ibni Veli sin 40 culah	68- orta boylu ak sakallı esseyyid İbrahim ibni Ömer sin 65 culah	69- orta boylu kara bıyıklı Ömer ibni esseyyid İbrahim sin 28 gemi hocası	70- orta boylu ter bıyıklı şehlâ İbrahim ibni Mehmed sin 20 culah
71- uzun boylu kara sakallı Ali ibni Hasan sin 20 culah	72- Ahmed ibni Ali mah 8	73- orta boylu kır sakallı hacı Ali ibni Abdullah sin 54 culah	74- orta boylu ter bıyıklı Abdi ibni hacı Halil sin 20 culah	75- şabb-ı emred Ali ibni hacı Halil sin 15 culah
76- Abdullah ibni hacı Halil sin 12	77- orta boylu gür sakallı Hüseyin ibni Osman sin 50 çerçi	78- orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Mehmed sin 40 çerçi	79- Hasan ibni Ali sin 4 yetim	80- Osman ibni Ali sin 2 yetim
81- orta boylu kara sakallı hacı Eyyüb ibni Bekir sin 42 culah	82- orta boylu ter bıyıklı hafız Mehmed ibni hacı Eyyüb sin 20 talib	83- orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Mehmed sin 20 tabi-i hacı Eyyüb	84- orta boylu kır sakallı Ahmed ibni hacı Abdurrahman sin 60 deveci	85- Abdurrahman ibni Ahmed sin 10

86- orta boylu kara sakallı Hüseyin ibni Hüseyin sin 25 culah alil	87- Ahmed ibni Hüseyin sin 1	88- Murad ibni İsmail sin 5	89- orta boylu kara sakallı Osman ibni Mustafa sin 45culah	90- Mustafa ibni Osman sin 5
91- orta boylu çil yüzlü Ali ibni Ömer sin 20 bahçıvan	92- orta boylu kır sakallı Ahmed ibni Hasan sin 52 culah	93- orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni Ahmed sin 25 culah	94- Mehmed ibni Hasan sin 8	95- orta boylu kır sakallı Hüseyin ibni Ali 45 deveci
96- İbrahim ibni Hüseyin sin 8	97- orta boylu kara sakallı Mehmed ibni Ali sin 25 deveci	98- orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Bekir sin 25 deveci	99- Bekir ibni Mehmed sin 2	100- orta boylu kumral sakallı Abdurrahman ibni Ali sin 25 deveci
101- orta boylu ak sakallı Habib ibni Habib sin 80	102- orta boylu kara sakallı hafız Ali ibni Mustafa sin 25 sofiler mahalle hatibi	103- Mustafa ibni hafız Ali sin 2	104- orta boylu kır sakallı Ahmed ibni Bekir sin 50 deveci	105- Mehmed ibni Ahmed sin 7
106- Süleyman ibni Mehmed Ali sin 12 tabi-i boyacı hafız	107- orta boylu kara sakallı Osman ibni İbrahim sin 40 merkebcı	108- orta boylu ter bıyıklı İbrahim ibni Mustafa sin 25 deveci	109- Mustafa ibni İbrahim sin 3	110- orta boylu kara sakallı Halil efendi ibni Süleyman sin 45 abacı
111- orta boylu kumral bıyıklı hacı mübarek ibni Arif sin 20 amele	112- orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Mehmed sin 25 oduncu	113- kısa boylu köse sakallı Süleyman ibni Ömer sin 40 deveci	114- orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Ahmed Ali sin 40 oduncu	115- Ahmed Ali ibni Ahmed sin 8
116- Mehmed ibni Ahmed sin 12 tabi-i hacı Eyyüb	117- Serikli Süleyman ibni Hüseyin sin 12 tabi-i hacı İbrahim	Yekun : 117		

Mahalle-i Arab Mescidi Haric-i Kal'a

1- orta boylu kara sakallı imam oğlu Hüseyin ibni Süleyman sin 40 culah	2- şeyh Ali ibni Hüseyin sin 2	3- uzun boylu kara bıyıklı Ahmed ibni Süleyman sin 28 culah	4- Süleyman ibni Ahmed mah 2	5- kısa boylu gür sakallı Ahmed ibni Ali sin 40 çerçi
6- orta boylu kır sakallı Hasan ibni Yusuf sin 50 kasap	7- orta boylu kumral sakallı Osman ibni Mehmed sin 25 demirci	8- uzun boylu kara bıyıklı Ahmed ibni bedevi sin 21 oduncu	9- orta boylu kır sakallı Hüseyin ibni Memiş sin 56 rençber	10- orta boylu kara sakallı Ahmed ibni hacı Mustafa sin 25 a'ma
11- orta boylu kumral gür sakallı Mustafa ibni İbrahim sin 40 culah	12- Mehmed ibni Mustafa sin 6	13- Bekir ibni Mustafa sin 2	14- orta boylu ak sakallı Osman ibni İbrahim sin 60 culah	15- orta boylu gür sakallı İbrahim ibni Halil sin 25 culah
16- orta boylu taze sakallı Hasan ibni Ali sin 25 dükkancı	17- Halil ibni Hasan mah 7	18- uzun boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Ahmed sin 20 culah	19- Ali ibni Ali mah 10 veledi müteveffa-i Mustafa	20- uzun boylu kara bıyıklı Hasan ibni hacı Bekir sin 25 demirci
21- orta boylu kumral sakallı Ahmed ibni Mustafa sin 40 alil	22- kadri ibni Mustafa sin 10	23- orta boylu kara sakallı Bekir ibni İsmail sin 40 alil	24- orta boylu kara sakallı Esseyid Mustafa ibni İbrahim sin 28 çerçi	25- Ali ibni seyyid Mustafa sin 12
26- Halil ibni seyyid Mustafa sin 4	27- Bekir ibni Latif sin 10 yetim	28- orta boylu ter kara bıyıklı Mehmed ibni Mehmed sin 29 deveci	29- Hüseyin ibni Mehmed sin 8	30- orta boylu kır sakallı Mehmed ibni sin 59 Kasappehlivanlı aşiretinden
Yekun : 30				

Mahalle-i Araban Haric-i Kal'a

1- orta boylu kara sakallı Musa ibni Feyzi sin 45	2- Feyzi ibni Musa sin 10	3- Emin ibni Musa sin 5	4- orta boylu ak sakallı Hüseyin ibni Mehmed sin 60 culah	5- orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Hüseyin sin 20 culah
6- şabb-ı emred Mehmed ibni Hüseyin sin 18	7- şabb-emred Osman ibni Hüseyin sin 15	8- uzun boylu kır sakallı Ömer ibni Mahmud sin 50 çerçi	9- uzun boylu gür sakallı Ömer ibni İsmail sin 40 culah	10- Ahmed ibni Memiş sin 6 veledi müteveffa-i Ömer
11- uzun boylu kır sakallı Ali ibni Veli sin 60 deveci	12- uzun boylu kumral sakallı Veli ibni Ali sin 20 deveci	13- Mehmed ibni Veli sin 1	14- Yusuf ibni Mehmed sin 12 yetim	15- orta boylu kara sakallı Abdullah ibni Abdullah sin 45 çerçi
16- uzun boylu kumral sakallı azma m ibni İsmail sin 45 çerçi	17- orta boylu kır sakallı Receb ibni Mustafa sin 55 rençber	18- Ahmed ibni receb sin 8	19- Ali ibni Receb sin 6	20- orta boylu kara sakallı Hasan ibni Mustafa sin 45 rençber
21- Süleyman ibni Hasan sin 10	22- Mustafa ibni Hasan sin 6	23- Mehmed ibni Hasan sin 2	24- kısa boylu gür sakallı Musa ibni Musa sin 25 rençber	25- Ali ibni Musa sin 2
26- orta boylu kara bıyıklı zenci İsmail ibni Ahmed sin 25 rençber	27- Süleyman ibni zenci İsmail sin 12	28- orta boylu ter bıyıklı Halil ibni Mehmed sin 25 culah	29- orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni Hüseyin sin 25 rençber	30- orta boylu kara bıyıklı çolak Ahmed ibni Bekir sin 25 alil
31- orta boylu ter bıyıklı Ömer ibni Mehmed sin 25 rençber	31-orta boylu taze kara sakallı Halil ibni Süleyman sin 25 rençber	32- Mehmed ibni Halil sin 4	33- Süleyman ibni Halil mah 10	34- Halil ibni Süleyman sin 7 yetim
36- orta boylu kumral sakallı Hüseyin ibni Süleyman sin 20 rençber	37- kısa boylu ter bıyıklı dur Ali ibni Kerim sin 20 hizmetkar	Yekun : 37		

Mahalle-i Kızıl Harim Haric-i Kal'a

1- orta boylu köse sakallı imam-ı mahalle Mehmed ibni Mustafa sin 20	2- orta boylu kara sakallı Ca'feribni Osman sin 44 culah	3- şabb-ı emred Mahmud ibni Ca'fer sin 16 culah	4- orta boylu kumral bıyıklı Halil ibni Ahmed sin 25 culah	5- uzun boylu ter kara bıyıklı Ali ibni Ahmed sin 25 rençber
6- Mustafa ibni Ali sin 2	7- orta boylu ak sakallı Salih ibni Veli sin 70 culah	8- Salih ibni Salih sin 6	9- Veli ibni Salih sin 1	10- uzun boylu ak sakallı Ali ibni Hüseyin sin 70
11- uzun boylu ter bıyıklı Ali ibni Ali sin 22 rençber	12- Hüseyin ibni Ali sin 12	13- Mehmed ibni Ali sin 8	14- uzun boylu kara sakallı Ali ibni Ahmed sin 50 deveci	15- şabb-ı emred Halil ibni Ali sin 15
16- orta boylu kara sakallı Yekçesm Ali ibni Osman sin 35 a'ma	17- orta boylu ak sakallı Mehmed ibni Süleyman sin 60 rençber	18- orta boyl ter bıyıklı Tatar hafız Hasan ibni Mehmed sin 20 Tatar-ı müselleme	19- orta boylu köse sakallı Yunus ibni Ahmed sin 40 çerçi	20- Ahmed ibni Yunus sin 10
21- Ali ibni Yunus sin 2	22- Mustafa ibni Hasan sin 10 yetim	23- Mustafa ibni Ömer sin 12 yetim	24- şabb-ı emred Hüseyin ibni Hasan sin 18 culah	25- orta boylu kara sakallı Mustafa ibni Halil sin 54 deveci
26- uzun boylu kara sakallı Ahmed ibni Mehmed sin 55 rençber	27- şabb-ı emred Hüseyin ibni Ahmed sin 18 rençber	28- şabb-ı emred Yusuf ibni Ahmed sin 14	29- orta boylu kır sakallı Hasan koca ibi Ali sin 60 rençber	30- kısa boylu köse sakallı Abdullah ibni Hüseyin sin 25 rençber
31- Süleyman ibni Abdullah sin 2	32- uzun boylu kumral sakallı Yusuf ibni İsmail sin 25 sürücü	33- İsmail ibni Yusuf sin 2	34- orta boylu kır sakallı Mustafa ibni Abdurrahman sin 62 sürücü	35- Ömer ibni Mustafa sin 8
36- Süleyman ibni Mustafa sin 3	37- uzun boylu köse sakallı Mustafa ibni Osman sin 26 sürücü	38- uzun boylu kumral sakallı Ahmed ibni Ahmed sin 42 rençber	Yekun : 38	

Mahalle-i Takiyec-i Haric-i Kal'a

1- orta boylu kara sakallı hafız İbrahim efendi ibni Bekir sin 20	2- Bekir ibni hafız İbrahim efendi sin 8	3- orta boylu kır sakallı dersiam Hüseyin efendi ibni Ahmed sin 50	4- orta boylu kara sakallı dersiam azma efendi ibni Ahmed sin 22	5- orta boylu kara sakallı hacı İsmail ibni Abdurrahman sin 20 culah
6- Abdurrahman ibni hacı İsmail sin 1	7- orta boylu kara sakallı Mü'min ibni Ali sin 42 culah	8- orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Halil sin 40 culah	9- orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Ahmed sin 20 culah	10- Mehmed Ali ibni Ahmed sin 1
11- orta boylu kara sakallı güdmet Mehmed ibni Mehmed sin 45	12- Halil ibni Halil in 5 yetim	13- şabb-ı emred İbrahim ibni Hüseyin sin 18 deveci	14- orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Mehmed sin 20 bahçıvan	15- şabb-ı emred İbrahim ibni Mustafa sin 12 culah
16- orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Halil sin 45 rençber	17- orta boylu kır sakallı İsmail ibni Osman sin 50 gözleri alil	18- şabb-ı emred İbrahim ibni İsmail sin 15	19- orta boylu köse sakallı hacı Ahmed ibni Mehmed sin 20 culah	20- Mehmed ibni Halil sin 10 yetim
21-orta boylu kara sakallı hafız Abdurrahman ibni Veli sin 20 culah	22- Veli ibni hafız Abdullah sin 1	23- orta boylu kır sakallı hacı İbrahim ibni Osman sin 50 culah	24- orta boylu ter bıyıklı Osman ibni hacı İbrahim sin 20 culah	25- şabb-ı emred Halil ibni hacı İbrahim sin 18
26-şabb-ı emred Mehmed ibni hacı İbrahim sin 16	27- Ömer ibni hacı İbrahim sin 6	28- orta boylu kumral bıyıklı Bekir ibni Halil sin 20 eskici	29- orta boylu ak sakallı Ömer ibni Mustafa sin 65 dükkancı	30- Mustafa ibni Ömer sin 10
31- Ahmed ibni Ömer sin 8	32- Mehmed ibni Ömer sin 4	33- İsmail ibni Ömer sin 2	34- orta boylu kara sakallı şeyhali ibni Osman sin 25	35- Osman ibni şeyh Ali sin 1
36-orta boylu kara sakallı kara Mustafa ibni Ahmed sin 45 oduncu	37- Mehmed ibni kara Mustafa sin 10	38- orta boylu sarı sakallı Yusuf ibni Hasan sin 40 culah	39- orta boylu kara sakallı Hasan ibni bedevi sin 30 oduncu	40- Mehmed ibni hasan sin 4
41- orta boylu kara sakallı Süleyman ibni Selim sin 30	42- Mehmed ibni Süleyman sin 2	43-orta boylu kara sakallı hacı Ali ibni Hacı Ali sin 38 sayıs	44- orta boylu ter bıyıklı İskenderanı Derviş ibni Mustafa sin 20 sayıs	45- şabb-ı emred Mehmed ibni Mustafa sin 17 oduncu
46- İbrahim ibni Mustafa sin 10 gemici çırağı	47- orta boylu ter bıyıklı İbrahim ibni hacı bedevi sin 20 oduncu	48- orta boylu kara sakallı şeyh mehmed ibni Mustafa sin 40 alil mariz	49- Ali ibni şeyh Mehmed sin 3	50- Hasan ibni Bayram sin 12 yetim
51- orta boylu kara sakallı Mustafa ibni monla Ahmed sin 50 eskici	52- orta boylu ak sakallı Abdusseyyid ibni Şerefeddin sin 70	53- Mehmed ibni azma m sin 1	54- orta boylu kara sakallı İsa ibni şerefeddin sin 30 oduncu	55- Hasan ibni İsa sin 1
56- orta boylu ak sakallı Şerafeddin ibni Şerafeddin sin 65	57-şabb-ı emred Mehmed ibni Şerafeddin sin 17	58- şabb-ı emred İbrahim ibni Şerafeddin sin 14	59- Ali ibni Şerafeddin sin 10	60- orta boylu ak sakallı Seyyid İsmail ibni Ahmed sin 62 dükkancı
61-orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Hasan sin 30	62- orta boylu kara sakallı Seyyid Mehmed ibni Seyyid Mehmed sin 45 doğramacı	63- Ali Seyyid Mehmed sin 10	64- Bekir ibni Seyyid Mehmed sin 5	65- orta boylu köse sakallı yopal Ahmed ibni Mehmed sin 40
66- orta boylu kumral sakallı Osman ibni Ali sin 30 eskici	67- Ahmed ibni Osman sin 2	68- Mahmud ibni hacı Musa sin 4 yetim	69- Ali ibni hacı Musa 2	70- şabb-ı emred Mestan ibni Osman sin 18 eskici
71- Hüseyin ibni Osman sin 10	72- Süleyman ibni Osman sin 4	73- orta boylu kara bıyıklı Mustafa ibni Halil sin 30 katırcı	74- orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Halil sin 20 culah	75- şabb-ı emred Ali ibni Memiş sin 16
76- İbrahim ibni Memiş sin 10	77- Murad ibni Memiş sin 3	78- orta boylu kır sakallı Ahmed ibni Mehmed sin 50 oduncu	79- Mehmed ibni Ahmed sin 6	80- İsmail ibni Ahmed mah 6
81- orta boylu kır kumral sakallı İsa ibni Hüseyin sin 60 deveci	82- şabb-ı emred Hüseyin ibni İsa sin 18 deveci	83- Hasan ibni İsa sin 6	84- orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Osman sin 40 culah	85- şabb-ı emred Mustafa ibni İbrahim sin 15
86- Osman ibni İbrahim sin 10	87- orta boylu kara sakallı Yusuf ibni Yusuf sin 40 çerçi	88- azma m n ibni Ahmed sin 10 yetim	89- orta boylu kara sakallı Mısırlı hacı Mustafa ibni Mehmed sin 40 tüccar	90- Abdulaziz ibni hacı Mustafa sin 12

91- Ali ibni hacı Mustafa sin 8	92- Mehmed ibni hacı Mustafa sin 3	93- İbrahim ibni hacı Mustafa sin 2	94- orta boylu kara sakallı iskanderanı Yusuf ibni mehmed sin 40 sayıs	95- orta boylu ak sakallı Süleyman ibni hacı Mehmed sin 60 alil
96- orta boylu ter bıyıklı Hüseyin ibni Süleyman sin 30 bahçıvan	97- orta boylu gür sakallı Ahmed ibni Hüseyin sin 30	98- Mehmed ibni Ahmed sin 4	99- kısa boylu kır sakallı Mehmed ibni Ahmed sin 50 culah	100- kısa boylu kara sakallı Konyalı seyyid Ali ibni Ahmed sin 32 dellak
101- orta boylu tüysüz Buldurlu hacı Mustafa ibni Hasan sin 30	102- Hasan ibni hacı Mustafa sin 3	103- uzun boylu kara sakallı hacı Hasan ibni Mehmed sin 65 sürücü	104- Ahmed ibni hacı Hasan sin 4	105- Ömer ibni hacı Hasan sin 2
106- uzun boylu ter kara bıyıklı Mehmed Ali ibni serci Hacı Hasan sin 30	107- İbrahim ibni hacı Hasan sin 11	Yekun : 107		

Mahalle-i Kirişci Haric-i Kal'a

1- uzun boylu kır sakallı Hüseyin ibni Ahmed sin 45 helvacı	2- şabb-ı emred Mustafa ibni Ali sin 16 helvacı	3- şabb-ı emred Mehmed ibni Ahmed sin 15 helvacı	4- orta boylu kara sakallı Abdunnebiy ibni Ahmed sin 32 hamal	5- Ali ibni Ahmed sin 10 yetim
6- Mehmed ibni Ahmed sin 3	7- kısa boylu kara bıyıklı Bilal ibni Ahmed sin 23 bahçıvan	8- Ahmed ibni Bilal sin 1	9- şabb-ı emred İsmail ibni İsmail sin 16 helvacı şakirdi	10- Aliibni İsmail sin 18 iki gözü alil
11- orta boylu kır sakallı amele Süleyman ibni Osman sin 63 berber	12- Mustafa ibni amele Süleyman sin 4	13- Yusuf ibni amele Süleyman sin 2	Yekun : 13	

Mahalle-i Meydan Haric-i Kal'a

1- orta boylu kara sakallı Bekir ibni Mehmed sin 45 imamı mahalle	2- Mehmed ibni Bekir sin 6	3- Mustafa ibni Bekir yevm 1	4- orta boylu kumral gür sakallı Mehmed ibni Hasan sin 36 talib	5- uzun boylu ak sakallı hafız Mustafa efendi ibni Süleyman sin 75
6- uzun boylu kumral sakallı hacı Mehmed ibni hacı Mustafa sin 40 abacı	7- Musa ibni hacı mehmed sin 8	8- Osman ibni hacı Mehmed sin 6	9- orta boylu kara sakallı Mehmed ibni Monla Mustafa sin 33 rençber	10- İsmail ibni Mehmed sin 8
11- orta boylu kumral sakallı çil yüzlü Mehmed ibni Mehmed sin 44 rençber	12- uzun boylu çil yüzlü köse Yusuf ibni Hasan sin 40 katip	13- Hasan ibni Yusuf sin 5	14- Ahmed ibni Yusuf sin 3	15- uzun boylu müzellef sakallı Ahmed ibni Ömer sin 26 talip
16- Mustafa ibni Ömer sin 9	17- uzun boylu köse sakallı Mehmed ini Ahmed sin 46 rençber	18- Ahmed ibni Mehmed sin 8	19- Süleyman ibni Mehmed sin 5	20- kısa boylu köse sakallı yekçeşm Hüseyin ibni İsa sin 35 talib
21- Hasan ibni Hüseyin sin 1	22- orta boylu kır sakallı İbrahim ibni İbrahim sin 50 ameale	23- orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni İbrahim sin 20 ameale	24- orta boylu köse sakallı Ahmed ibni Hasan sin 25	25- orta boylu tüysüz Hasan ibni Osman sin 28 culah
26- Veli ibni Hasan sin 5	27- Osman ibni Nasuh sin 5	28- orta boylu kır sakallı Mehmed ibni İsmail sin 55 değirmenci	29- İsmail ibni Mehmed sin 11 tabi-i değirmenci	30-brahim ibni Mehmed sin 7
31- orta boylu kumral sakallı Süleyman ibni İsmail sin 40 değirmenci	32- Süleyman ibni Süleyman sin 7	33-Osman ibni Süleyman sin 4	34- orta boylu kır sakallı İbrahim ibni İsmail sin 55 rençber	35- orta boylu ter bıyıklı Süleyman ibni İbrahim sin 17 rençber
36- orta boylu ter bıyıklı İsmail ibni Mehmed sin 20 rençber	37- orta boylu kara sakallı Mehmed ibni Ahmed sin 52 rençber	38- şabb-ı emred İbrahim ibni Mehmed sin 18 rençber	39- uzun boylu köse sakallı İbrahim ibni Süleyman sin 35 rençber	40-Mustafa ibni İbrahim mah 8
41-kısa boylu kara bıyıklı Hüseyin ibni Halil sin 35 rençber	42- uzun boylu ter kara bıyıklı Bekir ibni Ali sin 25 rençber	43- İsmail ibni Bekir sin 3	44- orta boylu kumral köse sakallı Esseyyid hafız Halil ibni Hasan sin 30 Muallim-i sibyan	45- orta boylu kara sakallı Mehmed ibni Yahya sin 46 katip
46-orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Osman sin 36 rençber	47- orta boylu ter bıyıklı çalık Mustafa ibni Yusuf sin 20 rençber	48-şabb-ı emred Mehmed ibni Yusuf sin 18 rençber	49- uzun boylu kara bıyıklı İbrahim ibni Ali sin 30 culah ve Müezzın	50- Emin ibni İbrahim sin 1
51- uzun boylu köse sakallı Mehmed ibni Ahmed sin 20 rençber	52- kısa boylu sarı köse sakallı Mehmed ibni Veli sin 40 Bahçivan	53- orta boylu tüysüz Ömer ibni Bekir sin 30 Bahçivan	54- Mustafa ibni tüysüz Ömer sin 2	55- orta boylu kumral bıyıklı Süleyman ibni Ahmed sin 20 Rençber
56- orta boylu kumral bıyıklı Osman ibni Ahmed sin 25 Bahçivan	57- Mustafa ibni Hasan sin 8 yetim	58- orta boylu köse sakallı Osman ibni Hasan sin 30 Serikli	59- Abdurrahman ibni Osman sin 5	60- Hasan ibni Osman mah 3
61- kısa boylu kumral sakallı Ahmed ibni Mehmed sin 30 Serikli rençber	62- şabb-ı emred Hüseyin ibni Ahmed sin 18	63-Süleyman ibni Ahmed sin 14	64- Ali ibni Ahmed sin 10	65- orta boylu kumral sakallı Yusuf ibni Yusuf sin 45 rençber Kara Koyunludan
66- uzun boylu kumral sakallı Hasan ibni Ömer sin 35 Rençber	67- kısa boylu köse sakallı Ali ibni Ahmed sin 30 Rençber	68- kısa boylu kara sakallı İsmail ibni Mehmed sin 46 Rençber	69- orta boylu kır sakallı Osman ibni Nasuh sin 55 Rençber	70- orta boylu ak sakallı Mehmed Ali ibni Halil sin 23 Culah
71- orta boylu kumral sakallı İsmail ibni Nasuh sin 40 Oduncu	72- Halil ibni İsmail sin 3	73- Hüseyin ibni İsmail sin 1	74- orta boylu kır sakallı Osman ibni Nasuh sin 55 Rençber	75- orta boylu ak sakallı Mehmed Ali ibni Halil sin 65 Değirmenci
76- orta boylu ter bıyıklı Halil ibni Halil sin 22 Bahçivan	77- orta boylu çil yüzlü köse Mustafa ibni Mehmed sin 33 Bahçivan	78- orta boylu tüysüz Durali ibni sin 18	79- uzun boylu kır sakallı Halil ibni Ömer sin 60 Rençber	80- orta boylu çil yüzlü teber oğlu Hasan ibni İbrahim sin 35 Rençber Kızılkayalı
81- azma m ibni Hasan mah 3	82- kısa boylu ak sakallı Veli ibni Kara Mehmed sin 63 Rençber	83- İbrahim ibni İbrahim sin 9	84- kısa boylu ter bıyıklı Osman ibni Veli sin 20 Deveci	85- şabb-ı emred Ali ibni Veli sin 15

86- Mehmed ibni Veli sin 12	87- orta boylu kumral sakallı İsmail ibni İbrahim sin 36 Rençber	88- orta boylu kumral bıyıklı Bekir ibni İbrahim sin 25 Deveci	89- uzun boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Veli sin 20 Alaiyyeli Deveci	90- orta boylu köse sakallı Hüseyin ibni monla Yusuf sin 40 Bahçivan
91- Osman ibni İbrahim sin 10 yetim	92- uzun boylu kara bıyıklı Mehmed Ali ibni Musa sin 30 Rençber	93- kısa boylu köse sakallı Veli ibni Ali sin 45 Bahçivan	94- kısa boylu kara bıyıklı Yusuf ibni Ali sin 25 Bahçivan	95- orta boylu kumral sakallı esseyyid Eyyüb ibni Mustafa in 40 Rençber
96- orta boylu ter bıyıklı Osman ibni Mehmed sin 20 Bahçivan	97-orta boylu köse sakallı İsmail ibni İbrahim sin 35 Bahçivan	98-orta boylu kara bıyıklı Ömer ibni İbrahim sin 40 Bahçivan	99- İbrahim ibni Ömer mah 1	100- orta boylu ter bıyıklı gözleri alil Ömer ibni Abdurrahman sin 25 tabi-i bahçivan Ömer
101- orta boylu çil yüzlü köse Mustafa ibni Hasan sin 30 rençber	102- orta boylu kara sakallı Hsan ibni Mustafa sin 30 rençber	103- Mustafa ibni Abdullah sin 8 veledi Müteveffayı Hasan	104- uzun boylu kumral bıyıklı Ahmed ibni Hasan sin 25 rençber	105- İbrahim ibni Hasan sin 12
106- Ali ibni İsmail sin 12 Ahmedin veledi müteveffası	107- uzun boylu kumral sakallı Hüseyin ibni Ali sin 35 çerçi	108- İbrahim ibni Hüseyin mah 5	109- kısa boylu kır sakallı Osman ibni Mehmed sin 60 sepetçi	110- Süleyman ibni Osman sin 5
111-Mehmed ibni Osman mah 3	112- orta boylu kumral bıyıklı Alaiyyeli Ahmed ibni Hüseyin sin 30	113- şabb-ı emred Mehmed ibni Ahmed sin 18 rençber	114- uzun boylu kara sakallı İsmail ibni Ali sin 36 abacı	115- orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni hacı Halil sin 25 bahçivan
116- uzun boylu kumral bıyıklı Ali ibni Hüseyin sin 21 rençber	117- İbrahim ibni Hüsein sin 10	118- Ömer ibni Hüseyin sin 8	119- orta boylu kır sakallı Mehmed memiş ibni Mustafa sin 50 EğdirHasan cami-i hatibi	120- orta boylu ak sakallı şahnacı Ahmed ibni Süleyman sin 55
121- Osman ibni Ahmed sin 2	122- Süleyman ibni Ahmed sin 25	123- uzun boylu kumral sakallı Ahmed ibni Mahmud sin 40 bahçivan	124- şabb-ı emred Alaiyyeli Ahmed ibni Hüseyin sin 15 tabi-i bahçivan-ı Ahmed	125- şabb-ı emred meydan cami-i hatibi Mehmed ibni Mehmed sin 18 talib
126- orta boylu ter bıyıklı Osman ibni Mehmed Ali sin 20 talebeden tabi-i hatib	127- uzun boylu kumral sakallı Ahmed ibni Mustafa sin 40 bahçivan	128- Ahmed ibni Ahmed sin 10	129- orta boylu sarı bıyıklı Süleyman ibni Ali sin 35 rençber	130- orta boylu kara sakallı Hasan ibni Mustafa sin 32 bahçivan
131- orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Mustafa sin 20 bahçivan	132-orta boylu ter kumral bıyıklı Ömer ibni Bekir sin 25 rençber	133- orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni Bekir sin 20 rençber	134- orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Mustafa sin 25 rençber	135- Ahmed ibni Mustafa sin 10
136- azma ibni İbrahim sin 12 rençber	137- uzun boylu kara bıyıklı kızıkayalı Ali ibni Mustafa sin 30 rençber	138- orta boulu ak sakallı Beşkazalı Mustafa ibni Mehmed Ali sin 70 rençber	139- orta boylu kara bıyıklı Ali ibni Mustafa sin 25 rençber	140- uzun boylu ter kumral bıyıklı Mustafa ibni Alisin 35 rençber
141- orta boylu çil yüzlü köse Manavgatlı Ahmed ibni Mustafa sin 35 bahçivan	142- Mustafa ibni Ahmed sin 6	143- uzun boylu kara sakallı Duşanbeli Mehmed ibni Ali sin 33 bahçivan	144- Ali ibni Mehmed sin 8	145- Ahmed ibni Mehmed mah 4
146- uzun boylu kır kumral sakallı Ali ibni Veli sin 55 bahçivan	147- Ömer ibni Ali sin 3	148- şabb-ı emred İçelli Mehmed ibni Baki sin 15	149- orta boylu köse sakallı Anamurlu Ali ibni Yusuf sin 22 bahçivan	150- uzun boylu kumral sakallı İsmail ibni Mehmed sin 38
151- Süleyman ibni İsmail sin 11	152- İsmail ibni İsmail sin 4	153- Mehmed ibni İsmail sin 1	154- kısa boylu ter bıyıklı Halil ibni Ahmed sin 25 amele	155- orta boylu kara sakallı döngereyi şeyh Ali ibni İbrahim efendi sin 33 rençber
156- Hasan ibni Şeyh Ali sin 5	157- uzun boylu kumral sakallı Mehmed ibni Ali sin 30 rençber	158- Ali ibni Mehmed sin 3	159- orta boylu kumral köse sakallı Ahmed ibni Receb sin 25 bahçivan	160- Mehmed ibni Ahmed sin 5
161- Mustafa ibni koçoğlu Hasan sin 13	162- Hasan Ali ibni koçoğlu Hasan sin 6	163- ak sakallı zenci Mustafa ibni Abdullah sin 60 bahçivan	164- uzun boylu kumral sakallı Abdurrahman ibni Yusuf sin 28 bahçivan	165- Yusuf ibni Abdurrahman sin 2
166- orta boylu taze kara sakallı İbradılı İbrahim ibni Mehmed sin 35 bahçivan	167- orta boylu kara sakallı Musa ibni Ahmed sin 40 rençber	168- orta boylu kumral sakallı Mustafa ibni Bekir sin 45 rençber	169- Ahmed Ali ibni Mustafa sin 2	170- orta boylu kumral sakallı Manavgatlı Musa ibni Mehmed sin 40 rençber

171- orta boylu köse sakallı Manavgatlı sağır Mehmed ibni Mehmed sin 30 rençber	172- uzun boylu kumral sakallı Mehmed ibni İsmail sin 50 çerçi	173- Mehmed ibni Mehmed sin 3	174- Musa ibni Ali sin 11 yetim	175- orta boylu köse sakallı İsmail ibni Ali sin 30 bıçakçı
176- Ali ibni İsmail sin 12	177- uzun boylu ter bıyıklı Süleyman ibni İsmail sin 25 rençber	178- İbrahim ibni İsmail sin 6	179- orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Mehmed sin 20 bahçıvan	180- orta boylu kara sakallı Abdurrahman ibni Abdurrahman sin 43 çerçi
181- şabb-ı emred Mustafa ibni Abdurrahman sin 18 çerçi	182- Mehmed ibni Abdurrahman sin 8	183- orta boylu köse sakallı Ahmed ibni Ahmed sin 30 çerçi	184- Osman ibni Ahmed mah 8	185- Hasan ibni Ali sin 8 yetim
186- Mehmed ibni Ali sin 6 yetim	187- uzun boylu kara bıyıklı Memiş ibni Osman sin 25 rençber	188- orta boylu kara sakallı Ali ibni Hüseyin sin 35 rençber	189- orta boylu ter bıyıklı Ermenekli Yusuf ibni Kerim sin 35 rençber	190- orta boylu ak sakallı Hüseyin ibni Mehmed sin 72 rençber
191- Ahmed ibni Hüseyin sin 8	192- Memiş ibni Hüseyin sin 5	193- uzun boylu kır sakallı Hüseyin ibni Mehmed sin 56 rençber	194- uzun boylu ter bıyıklı Halil ibni Hüseyin sin 20 rençber	195- Şabb-ı emred Kadri ibni Ali sin 18
196- orta boylu kumral köse sakallı Mehmed ibni Mustafa sin 32 rençber	197- Mustafa ibni Mehmed sin 3	198- kısa boylu kara sakallı Ahmed ibni azma sin 35 çerçi	199- ter bıyıklı Halil ibni İsmail sin 22 rençber	200- orta boyluk kumral sakallı Ahmed ibni Mehmed sin 35 rençber
201- orta boylu kara sakallı Mustafa ibni Ahmed sin 40 çerçi	202- Ahmed ibni Mustafa sin 12	203- uzun boylu kara bıyıklı Mustafa ibni Hüseyin sin 25 bahçıvan	204- orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Yusuf sin 40 rençber	205- Ahmed ibni Ahmed sin 5
206- orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Yusuf sin 31 bahçıvan	207- Ahmed ibni İbrahim sin 10	208- Veli ibni İbrahim sin 6	209- Hasan Ali ibni İbrahim sin 2	210- Mehmed ibni Mustafa sin 10 tabi-i bahçıvan İbrahim
211- orta boylu kumral sakallı Taşahır köylü Süleyman ibni Mustafa sin 46 çerçi	212- Mustafa ibni Süleyman sin 3	213- orta boylu kır sakallı Taşahır karyesinden Mustafa ibni Ahmed sin 53 tüccar	214- Mustafa ibni Mustafa sin 5	215- orta boylu kara sakallı Beşkazalı Hüseyin ibni Mehmed Ali sin 40 rençber
216- Halil ibni Hüseyin sin 7	217- Bekir ibni Hüseyin sin 5	218- Yusuf ibni Hüseyin sin 3	219- orta boylu kara sakallı Beşkazalı İsmail ibni Ahmed sin 35 rençber	220- orta boylu kara sakallı Mehmed ibni Bekir sin 40 çerçi
221- İsmail ibni Mehmed sin 3	222- orta boylu kara bıyıklı Beşkazalı İsmail ibni Mehmed sin 35 rençber	223- orta boylu köse sakallı Ömer ibni Hasan sin 45 rençber	224- Ali ibni Ömer sin 7	225- Veli ibni Ömer sin 6
226- Hüseyin ibni Ömer sin 1	227- orta boylu kır sakallı zenci Hüseyin ibni Süleyman si 60 bahçıvan	228- orta boylu zenci Ali ibni zenci Hüseyin sin 30 bahçıvan	229- uzun boylu zenci Süleyman ibni zenci Hüseyin sin 25	230- orta boylu köse sakallı Hüseyin ibni Mehmed sin 50 rençber
231- Mehmed ibni Hüseyin sin 10	232- Mustafa ibni Hüseyin sin 6	233- Mustafa ibni Hüseyin sin 4	234- Osman ibni Hüseyin sin 1	235- orta boylu kara bıyıklı Ahmed ibni Mustafa sin 20
Yekun : 235				

Mahalle-i Timurci Kara Haric-i Kal'a

1- orta boylu kara sakallı esseyid İbrahim efendi ibni Muhammed sin 33 imam-ı mahalle	2- Abdurrahman ibni Muhammed sin 9	3- Ahmed ibni Muhammed sin 5	4-orta boylu kara sakallı seyid Mustafa ibni Musa sin 40 timurci kara mütevellisi	5- kısa boylu taze sakallı Ali ibni Musa sin 25 talip
6- uzun boylu kumral sakallı İbrahim ibni İsmail sin 25 talip	7- orta boylu kara sakallı zenci Mercan ibni Abdullah sin 30 talip	8-uzun boylu kara sakallı Mustafa ibni İsmail sin 40 kahveci	9- İsmail ibni Mustafa sin 1	10- uzun boylu kara bıyıklı Mehmed ibni İsmail sin 25 çerçi
11- orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni İsmail sin 25 çerçi	12- orta boylu ter bıyıklı Süleyman ibni Süleyman sin 20 çerçi	13- orta boylu kumral sakallı Ahmed ibni Süleyman sin 35 çerçi	14- Hasan ibni Ahmed sin 6	15- orta boylu köse kara sakallı Memiş ibni Yusuf sin 26
16- kısa boylu kır sakallı Musa ibni Mehmed sin 50 culah	17- İsmail ibni Musa sin 10	18- Mehmed ibni Musa sin 6	19- Mustafa ibni Musa sin 1	20- orta boylu kara sakallı Alaiyeli katırcı İbrahim ibni Abdullah sin 50 katırcı
21-Abdullah ibni İbrahim sin 8	22- uzun boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Halil sin 34 deveci tabii imam	23- uzun boylu kumral sakallı İbrahim ibni Kadri sin 30 çerçi	24- orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Mustafa sin 22	25- orta boylu kara sakallı Kadri ibni Ömer sin 40 dükkancı
26- Mustafa ibni Kadri sin 10	27- Ömer ibni kadri sin 5	28- orta boylu kara bıyıklı Abdullah ibni Mehmed sin 30 culah	29- orta boylu ter bıyıklı İsmail ibni Mehmed sin 20	30- uzun boylu ak sakallı Hüseyin ibni Ahmed sin 60 dükkancı
31- orta boylu kumral sakallı Ahmed ibni Hüseyin sin 30 alil	32- uzun boylu kara bıyıklı Hüseyin ibni Mehmed sin 30 kahveci	33- Ahmed ibni Hüseyin sin 10	34-İbrahim ibni Hüseyin sin 5	35- orta boylu köse sakallı Mehmed ibni Mustafa sin 55 değirmenci
36- orta boylu ter bıyıklı Süleyman ibni Mehmed sin 20	37- Mustafa ibni Süleyman sin 2	38- uzun boylu kara sakallı Hasan ibni Mehmed sin 40 bahçıvan	39-şabb-ı emred İbrahim ibni Hasan sin 15	40- Mustafa ibni Hüseyin sin 12
41- uzun boylu kır sakallı Ahmed ibni Hüseyin sin 55 bahçıvan	42- orta boylu kır sakallı Halil ibni Ahmed sin 55 bahçıvan	43- Musa ibni Halil sin 12	44- Ahmed ibni Halil sin 8	45- Mehmed ibni Halil sin 6
46- orta boylu kır sakallı Mehmed ibni hacı Ahmed duhancı	47- Ahmed Ali ibni Mehmed sin 5	48-Mustafa ibni Mehmed mah 10	49- uzun boylu kara bıyıklı Yusuf ibni Osman sin 30	50- uzun boylu ter bıyıklı Ali ibni Osman sin 20 bahçıvan
51- orta boylu köse sakallı Mehmed ibni Mehmed sin 25 çerçi alil	52- uzun boylu ter bıyıklı Halil ibni Ali sin 25 bahçıvan	53- orta boylu kara sakallı çil yüzlü hacı Memiş ibni Halil sin 30 habbaz	54- şabb-ı emred Ahmed ibni İbrahim sin 15 culah	55- orta boylu ter bıyıklı Abdurrahman ibni Abdurrahman sin 22 bahçıvanı meriz
56- orta boylu ter bıyıklı Hasan ibni Mustafa sin 20 bahçıvan	57- şabb-ı emred İbrahim ibni İbrahim sin 16 dikici	58- orta boylu kumral sakallı Mehmed ibni Mustafa sin 30 bahçıvan meriz	59- orta boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Ömer sin 35 rençber	60- orta boylu kara sakallı Ahmed ibni Ali sin 45 bahçıvan
61- Mustafa ibni Ahmed mah 8	62- orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Osman sin 22 bahçıvan	63- orta boylu köse sakallı Ali ibni Salih sin 34 dikici	64- uzun boylu kumral sakallı İsmail ibni Hasan sin 40 bahçıvan	65- Mehmed ibni İsmail sin 2
66- uzun boylu ter bıyıklı İbrahim ibni Mustafa sin 25 bahçıvan	67- uzun boylu kumral sakallı Yusuf ibni Ahmed sin 40 bahçıvan	68- orta boylu kır sakallı İbrahim ibni Abdullah sin 45 culah	69- Abdullah ibni İbrahim sin 4	70- şabb-ı emred Duşanbeli Mehmed ibni Ahmed sin 19 bahçıvan
71- şabb-ı emred Duşanbeli Mustafa ibni Ahmed sin 15 bahçıvan	72- orta boylu kara sakallı şehla Ali ibni Ahmed sin 35 culah	73- Abdulkerim ibni Mehmed sin 12 yetim	74- orta boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni Hasan sin 28 bahçıvan	75- orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Hasan sin 60 culah
76- orta boylu ak sakallı Hacı Mustafa ibni İbrahim sin 70 bahçıvan	77- Mustafa ibni Hacı Mustafa mah 6	78- orta boylu kumral sakallı Aydınli Mehmed ibni Mustafa sin 40 culah	79- Mustafa ibni Mehmed sin 2	80- orta boylu kır sakallı Yekçşem hacı Ali ibni Hacı Hüseyin sin 50 dükkancı
81- ortaboylu kumral sakallı Süleyman ibni hacı İsmail sin 36 culah	82- Ali ibni Süleyman sin 13	83- uzun boylu kumral bıyıklı Ahmed ibni Halil sin 30 bahçıvan	84- orta boylu ter bıyıklı İbrahim ibni Ali sin 20 bahçıvan yanaşma	85- orta boylu kır sakallı Mustafa ibni Ahmed sin 40 çerçi

86- Ahmed ibni Mustafa sin 10	87- şabb-ı emred Yusuf ibni Süleyman sin 18 culah	88- Mehmed ibni Osman sin 8	89- Ahmed ibni Osman sin 2	90- orta boylu çil yüzlü kumral bıyıklı Estaneli Salih ibni Mehmed sin 30 tüccar
91- Mehmed ibni Ahmed sin 10 yetim	92- kısa boylu köse sakallı Hasan ibni Ömer sin 30 kalaycı	93- Süleyman ibni Hasan sin 1	94- orta boylu kır sakallı Ali ibni Hasan sin 55 bahçıvan	95- orta boylu kara sakallı İbrahim ibni Mehmed sin 40 culah
96- uzun boylu ter kara bıyıklı Musullu ibni Halil sin 28 dülger	97- uzun boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Halilsin 30 bahçıvan	98- orta boylu kır sakallı hacı Ömer ibni Hüseyin sin 60 bahçıvan	99- orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni hacı Ömer sin 28 bahçıvan	100- Hüseyin ibni Mustafa sin 5
101- Ali ibni Mustafa sin 1	102- Osman ibni hacı Ömer sin 5	103- İbrahim ibni hacı Ömersin 3	104- Ömer ibni hacı Ömer sin 1	105- şabb-ı emred Eğdirli Ali ibni Musa sin 16 bahçıvan
106- şabb-ı emred Manavgatlı Ömer ibni Ahmed sin 18 bahçıvan	107- uzun boylu kır köse sakallı Abdurrahman ibni Veli sin 60 bahçıvan hizmetkari	108- orta boylu kumral bıyıklı İsmail ibni Yusuf sin 30 culah	109- şabb-ı emred Halil ibni Mustafa sin 15 helvacı	110- orta boylu ter bıyıklı Nasuh ibni Mehmed sin 20 culah
111- orta boylu köse sakallı Anamurlu Yusuf ibni Ömer sin 45 rençber	112- Durmuş ibni köse Yusuf sin 5	113- Mustafa ibni köse Yusuf sin 3	114- orta boylu kara sakallı Beşkazalı Bekir ibni Ömer İbrahim sin 40 rençber	115- İbrahim ibni Bekir sin 10
116- Mustafa ibni Bekir sin 2	117- orta boylu kumral bıyıklı Aksekili Mehmed ibni Veli sin 29 rençber	118- şabb-ı emred Osman ibni Ali sin 15 rençber	119- orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Ali sin 25 rençber	120- uzun boylu kumral bıyıklı Mehmed ibni Abdurrahman sin 28 culah
121- orta boylu kır sakallı Mehmed ibni İsmail ibni sin 65 bahçıvan	122- orta boylu kara sakallı İsmail ibni Mehmed sin 30 bahçıvan	123- Mehmed ibni İsmail sin 5	124- Ahmed ibni İsmail sin 4	125- şabb-ı emred Alaiyeli Ali ibni Hüseyin sin 18 bahçıvan
126- uzun boylu kumral sakallı Osman ibni Mustafa sin 35 culah	127- Mustafa ibni Osman sin 8	128- Mehmed ibni Osman sin 3	129- orta boylu ter bıyıklı Alaiyede Nevahiden Hasan ibni Durmuş sin 20 bahçıvan	130- uzun boylu ak sakallı Bekir ibni Mustafa sin 60 culah
131- Mehmed ibni Bekir sin 13	132- uzun boylu ter kara bıyıklı Ali ibni Mehmed sin 25 culah	133- uzun boylu kara sakallı Mustafa ibni Hüseyin sin 45 culah	134- uzun boylu kara sakallı Mustafa ibni Hüseyin sin 45 culah	135- uzun boylu kumral bıyıklı Osman ibni Halil sin 30 culah
136- orta boylu kır sakallı hacı Mustafa ibni Ali sin 50	137- İbrahim ibni hacı Mustafa sin 10	138- orta boylu ter bıyıklı Ali ibni Hasan sin 20 tabi-i tekad hacı Mustafa	139- orta boylu kara sakallı topal Bekir ibni Süleyman sin 39 rençber	140- orta boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Hüseyin sin 25 culah
141- orta boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Kerim sin 20 bahçıvan Alaiyeli	142- Ömer ibni Emin sin 10 yetim	143- Hasan ibni Mehmed sin 5 yetim	144- orta boylu kır sakallı Mehmed ibni Ömer sin 50 culah	145- uzun boylu kara sakallı İbrahim ibni Ali sin 35 rençber
146- orta boylu ter bıyıklı Alaiyeli Süleyman ibni Ahmed sin 20 bahçıvan	147- Şabb-ı emred Anamurlu Ali ibni Mehmed sin 18 rençber	148- şabb-ı emred Beşkazalı yekçeşmi Halil ibni Osman sin 18 talib medresede	149- şabb-ı emred Beşkazalı Halil ibni Ahmed sin 16 talip	150- orta boylu sarı bıyıklı Hüseyin ibni Kerim sin 25 rençber
151- uzun boylu sarı sakallı Ali ibni Osman sin 55 rençber	152- orta boylu kara sakallı Hasan ibni Mehmed sin 35 nalband	153- Mehmed ibni Hasan sin 2	154- orta boylu kara sakallı Hasan ibni Hüseyin sin 35 bahçıvan	155- Hüseyin ibni Hasan sin 3
156- İsmail ibni Hasan mah 3	157- orta boylu ter bıyıklı Mehmed ibni Ali sin 20 bahçıvan	158- şabb-ı emred Hasan ibni Ahmed sin 16 culah	159- orta boylu ak sakallı Ahmed ibni İsmail sin 70 rençber	160- Yakub ibni Ahmed sin 2
161- uzun boylu kara bıyıklı Mehmed ibni Mustafa sin 35 bahçıvan	162- kısa boylu köse sakallı Süleyman ibni Ali sin 30 bahçıvan	163- orta boylu kara bıyıklı Abdurrahman ibni Ali içelli sin 25 rençber mariz	164- Mehmed Ali Hüseyin sin 12 yetim	165- Mustafa ibni Hüseyin sin 8 yetim
166- Mehmed ibni Ali sin 4 yetim	167- orta boylu ter bıyıklı Halil ibni Ali sin 20 bahçıvan	168- orta boylu kumral sakallı monla Naim ibni Hasan efendi sin 30 bahçıvan	169- Mustafa ibni monla Naim sin 2	170- orta boylu kumral kır sakallı Mustafa ibni Hüseyin sin 55 oduncu

171- orta boylu kumral sakallı Hasan ibni Ali sin 30 bahçıvan	172-uzun boylu ak sakallı Halil ibni Süleyman sin 70 bahçıvan	173- uzun boylu ter bıyıklı Mustafa ibni Halil sin 20 bahçıvan	174- Süleyman ibni Halil sin 10	175- Mehmed ibni Mustafa mah 3
176- orta boylu ter bıyıklı Osman ibni Mehmed sin 23 culah	177- uzun boylu ter bıyıklı Ahmed ibni Mehmed sin 25 rençber	178- orta boylu kara sakallı yekçeşm Halil ibni Mustafa sin 35 bahçıvan	179- Mustafa ibni Halil sin 3	180- orta boylu kara bıyıklı çil yüzlü Hüseyin ibni Bekir sin 25 bahçıvan
181- kısa boylu kara sakallı Ahmed ibni Ömer sin 40 rençber	182- Ömer ibni Ahmed sin 3	183- orta boylu kara sakallı Selentili Mustafa ibni Ahmed sin 45 rençber	184- orta boylu kara sakallı Süleyman ibni Ali sin 30 culah	185- orta boylu kara bıyıklı Osman ibni İbrahim sin 26 bahçıvan
186- orta boylu kara bıyıklı Süleyman ibni İbrahim sin 28 bahçıvan	187- orta boylu kumral sakallı Osman ibni Mehmed sin 35 bahçıvan meriz	188- orta boylu kara bıyıklı Musa ibni Halilsin 26 culah	189- orta boylu ter bıyıklı Mahmudlardan Alaiyede Durali ibni Mustafa sin 22 bahçıvan	190- orta boylu kara bıyıklı Hüseyin ibni Mustafa sin 24 bahçıvan
191- orta boylu kır sakallı Osman ibni Mehmed sin 45 yağcı	192- orta boylu kara sakallı zenci Ali ibni Abdullah sin 40 bahçıvan	193- orta boylu Mehmed ibni Zenci Ali sin 16	194- Ahmed ibni zenci Ali sin 8	195- Harrak ibni zenci Ali sin 6
196- Abdullah ibni hacı Ahmed sin 9 yetim	197- Ali ibni hacı Ahmed sin 3	198- kısa boylu kara sakallı Ömer ibni Ali sin 25 bahçıvan	199- Hasan ibni Ömer sin 1	200- Veli ibni Süleyman sin 12 yetim
201- kısa boylu kara sakallı Ermenekli yekçeşmi Ahmed ibni Mehmed sin 35 bahçıvan	202- Hasan ibni Mustafa sin 13	203- uzun boylu sarı sakallı Osman ibni Ömer sin 40 bahçıvan	204- Mehmed ibni Osman mah 3	205- kısa boylu kara sakallı yapayı Mustafa ibni Ahmed sin 35 değirmenci
206- uzun boylu kumral sakallı esseyid İsmail ibni Seyyid Ali sin 50	207- seyid Ali ibni seyid İsmail sin 3	208- orta boylu ter kara bıyıklı Mehmed ibni Ömer sin 25	209- orta boylu kır sakallı Abdul ibni Ahmed sin 50 bahçıvan	210- orta boylu kara bıyıklı Selenti kazasından Abdullah ibni Ahmed sin 30 bahçıvan hizmetkari
211- şabb-ı emred Alaiyeden karadeveli Mustafa ibni Mehmed sin 15 bahçıvan	212- orta boylu kumral sakallı Ali ibni İbrahim sin 26 bahçıvan	213- İbrahim ibni Ali sin 3	214- Mustafa ibni Ali sin mah 3	215- uzun boylu kara sakallı Hasan ibni Süleyman sin 40 bahçıvan
216- Ahmed ibni Hasan sin 3	217- şabb-ı emred karacasudan Ahmed ibni Ahmed sin 16 bahçıvan	218- orta boylu köse sakallı Halil ibni Osman sin 35 değirmenci	219- Osman ibni Halil sin 5	220- Hüseyin ibni Halil sin 3
221- orta boylu ak sakallı Yusuf ibni İbrahim sin 55 bahçıvan	222- Mustafa ibni Yusuf sin 13	223- orta boylu kumral sakallı monla Hasan ibni Mustafa sin 40 pazarcı imamı	224- Mustafa ibni monla Hasan sin 4	225-Mehmed ibni monla Hasan sin 2
226- Süleyman ibni kara Ali sin 6 yetim	227- Halil ibni Süleyman sin 10 yetim	228- orta boylu kır sakallı Hacı Mehmed ibni İsmail sin 45	229- Mustafa ibni Hacı Mehmed sin 6	230- Ahmed ibni hacı Mehmed sin 4
231- İsmail ibni hacı Mehmed sin 1	232- Yusuf ibni Yusuf sin 8 yetim	233- orta boylu ter bıyıklı Alaiyeli Mustafa ibni Mehmed sin 22 bahçıvan	234- orta boylu kır sakallı Mustafa ibni Seyyid sin 45 değirmenci	235- şabb-ı emred Süleyman ibni Mustafa sin 15
236- orta boylu kara sakallı Süleyman ibni Mehmed sin 30 abacı	237- Mehmed ibni Süleyman sin 6	238- orta boylu kır sakallı Mustafa ibni Yusuf sin 43 culah	239- şabb-ı emred İbrahim ibni Mustafa sin 16	240- Mehmed ibni Mustafa sin 10
241- Yusuf ibni İsmail sin 12 yetim	242- Ali ibni İsmail sin 8 yetim	243- orta boylu kara sakallı hacı Bekir efendi ibni Hasan sin 43 mescid imamı	244- Hasan ibni hacı Bekir sin 5	245- Hüseyin ibni hacı Bekir sin 3
246- orta boylu kara bıyıklı Mustafa ibni Hasan sin 29 culah	247- orta boylu kır sakallı Süleyman ibni Halil sin 45 bahçıvan	248- İsmail ibni Süleyman sin 8	249- Ali ibni Süleyman sin 3	250- orta boylu kara sakallı Hasan ibni Hüseyin sin 45 culah
251- Hüseyin ibni Hasan sin 5	252- orta boylu kumral sakallı Hasan Ali ibni Ali sin 33 çerçi	253- Mustafa ibni İbrahim sin 10 yetim	Yekun : 253	

Teke sancağının şehre tabi karyeleri nüfusu

Karye-i Sekici ve Bahtlı ve Çakırlar 242	Karye-i Avcıbayırı maa Toyuran 114	Karye-i Kıkbayırı 49	Karye-i Duacı 28	Karye-i (H)Kurma 39
Karye-i Şerefeddin 30	Karye-i Duraliler 49	Karye-i Çam 15	Karye-i Dumanlar 25 (24)	Karye-i Karaçalı 93
Karye-i Çirkinoba 66	Karye-i Kondu 62	Karye-i Bıyıklı 80	Karye-i Ekşili 112	Karye-i Bağçe 56
Karye-i Çıglık 105	Karye-i Şehr-i Karakoyunlusu 34	Karye-i Solaklar 62	Karye-i Zeytun 21	Karye-i Önceli 51
Karye-i Varsak 140	Karye-i Mandirle 87	Karye-i Kandıra 9	Karye-i Kızıllı 149	Karye-i Asıkaraman 104
Karye-i Güzelim Karamanlu 141	Yekün nüfus : 1963	Kura-i şehir 26		

Ek Tablo 2. 3208 Numaralı Teke sancağı, Antalya (Sahil kısmı) kazası, müslim defteri (1840)

Karye-i Öncelü

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu sarı sakallı İmam oğlu Hasan veledi Mehmed Ali sin 30	2	Orta boylu kumral bıyıklı Yakub veledi Ali sin 30	3	Karındaşı şab-ı emred Hasan sin 20
4	Orta boylu kır sakallı Ömer veledi Ali sin 55	5	Orta boylu ter bıyıklı Osman veledi Ali sin 25	6	Orta boylu köse kara sakallı Çömce Mehmed veledi Hasan sin 40
7	Orta boylu kara sakallı Kara Hüseyin veledi ismail sin 30	8	Oğlu Ahmed sin 2	9	Orta boylu şab-ı emred Durali veledi Hüseyin sin 15
10	Üveği babası orta boylu kara sakallı Gancacı Yusuf veledi Abdülcelil sin 45	11	Uzun boylu kır sakallı Dalamanlı Ahmed veledi Ahmed sin 48	12	Orta boylu kara sakallı Keleş oğlu Mehmed veledi Hasan sin 45
13	Orta boylu kır sakallı Gök Hasan oğlu Hüseyin veledi Hasan sin 35	14	Orta boylu kara sakallı İmam oğlu Mehmed veledi Osman sin 30	15	Orta boylu kara sakallı Ali Koca oğlu Osman veledi Ali sin 25
16	Oğlu Ali sin 2	17	Orta boylu ak sakallı Tevli oğlu İbrahim veledi Osman sin 80	18	Kısa boylu şab-ı emred Sultanoglu Mustafa veledi Ali sin 15
19	Ammisioğlu şab-ı emred Mehmed veledi Hasan sin 13	20	Orta boylu kara sakallı Abdülcelil veledi Musa sin 40	21	Oğlu şab-ı emred Osman sin 15
22	Üveği oğlu şab-ı emred Durali veledi Mustafa sin 15	23	Uzun boylu kara sakallı Mehmed veledi Abdurrahman sin 28	24	Oğlu Osman sin 1
25	Karındaşı Abdurrahman sin 8	26	Orta boylu sarı sakallı Uzunoglu Ali veledi Osman sin 25	27	Oğlu Osman sin 5
28	Diğer oğlu Veli sin 3	29	Orta boylu kara sakallı Yakub oğlu Abdullah veledi Hüseyin sin 40	30	Oğlu Mehmed sin 8
31	Orta boylu kumral sakallı Kör Hasan veledi Mustafa sin 30	32	Hidmetçisi Sağır Ahmed veledi Hasan sin 8	33	Uzun boylu şab-ı emred Veliyyüddin veledi Mehmed sin 15
34	Karındaşı şab-ı emred Osman sin 15	35	Eniştesi orta boylu köse kara sakallı Mahmud veledi Mahmud sin 38	36	Orta boylu kara sakallı Kürd Ali veledi Abdülkerim sin 30
37	Orta boylu kır sakallı Ahmed veledi Ali sin 45	38	Oğlu şab-ı emred Ali sin 10	39	Diğer oğlu Mehmed sin 7
40	Uzun boylu sarı bıyıklı Mehmed Memiş veledi Abdülcebel sin 25	41	Karındaşı şab-ı emred Ahmed sin 15	42	Orta boylu şab-ı emred Ahmed veledi Süleyman sin 18
43	Üveği babası orta boylu kır sakallı Deli Ali veledi Mehmed sin 80	44	Orta boylu kara sakallı Kara Musa veledi Ahmed sin 30	45	Yeğeni orta boylu ter bıyıklı Ahmed veledi Mehmed sin 16
46	Orta boylu kara sakallı Mehmed veledi Ahmed sin 35	47	Oğlu Hasan sin 5	48	Diğer oğlu Ahmed sin 1
49	Orta boylu ak sakallı Ahmed veledi Musa sin 60	50	Orta boylu kara sakallı Bekir oğlu Veliyyüddin veledi Ebubekir sin 30	51	Karındaşı şab-ı emred Ali sin 15
52	Mecnun. Diğer karındaşı orta boylu kara sakallı Mehmed sin 35	53	Orta boylu kara sakallı Şahin Ali veledi Salih sin 45	54	Orta boylu sarı sakallı Sarı Veli veledi Ali sin 30
55	Orta boylu kara sakalı Molla Hüseyin veledi Hasan sin 22	56	Orta boylu kara sakallı Hamza veledi Kara Mustafa sin 35	57	Çiftlik kethudası uzun boylu kara sakallı Mustafa Kethuda veledi Ebubekir sin 45
58	Oğlu İsmail sin 4	59	Diğer oğlu İbrahim sin 2	60	Hidmetçisi orta boylu ter bıyıklı Ahmed veledi Hüseyin sin 20
61	Çiftlik hizmetkarı orta boylu ter bıyıklı Durmuş veledi Ömer sin 25	62	Diğer hizmetkarı orta boylu ter bıyıklı Süleyman veledi Ahmed sin 30	63	Diğer hizmetkarı uzun boylu az bıyıklı Yusuf veledi Hasan sin 20
64	Koyun çobanı orta boylu şab-ı emred Mehmed veledi Himmet sin 15	65	Orta boylu kara sakallı Abdülkerim veledi Ali Koca sin 35	66	Oğlu Hasan sin 10
67	Diğer oğlu Abdülmümin sin 6	68	Diğer oğlu Mustafa sin 2	69	Uzun boylu sarı sakallı Hüseyin Kethuda veledi Hasan sin 40
70	Oğlu Mehmed sin 9	71	Diğer oğlu Ahmed sin	72	Orta boylu kara sakallı Molla İsmail veledi Kara Ali sin 33
73	Oğlu Ali sin 2	74	Orta boylu ter bıyıklı Hüseyin veledi Binyıl oğlu Ali sin 16		Yekun : 74

Karye-i Hurma tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu az kır sakallı el-Hacc Ali Ağa veledi Hacı Mehmed sin 38	2	Oğlu Ahmed sin 7	3	Muhtar-ı evvel. Orta boylu sarı sakallı Mehmed veledi Resul sin 50
4	Oğlu Resul sin 7	5	Diğer oğlu şab-ı emred Halil sin 12	6	Muhtar-ı sani. Orta boylu sarı sakallı Mehmed Ağa veledi Ali sin 40
7	Oğlu Abdülkadir sin 2	8	Orta boylu kara sakallı Ahmed veledi Köse Ali sin 35	9	Oğlu Veliyyüddin sin 1
10	Uzun boylu kara sakallı Süleyman veledi Köse Ali sin 28	11	Oğlu Mustafa sin 4	12	Diğer oğlu Ramazan sin 2
13	Orta boylu kara bıyıklı Hüseyin veledi Köse Ali sin 25	14	Orta boylu kara sakallı Kerkioğlu Hacı Ahmed veledi Hüseyin sin 41	15	Uzun boylu ter bıyıklı Kulaksız oğlu Mustafa veledi Hüseyin sin 30
16	Oğlu Hüseyin sin 3	17	Uzun boylu kumral sakallı Duhancı Mehmed veledi İbrahim sin 40	18	Oğlu Mustafa sin 9
19	Orta boylu köse sarı sakallı Çalık Halil veledi Abdülkerim sin 30	20	Babası orta boylu ak sakallı Abdülkerim veledi Abdullah sin 80	21	Uzun boylu kır sakallı Molla Hasan veledi Osman sin 50
22	Orta boylu kara sakallı Mustafa Ağa veledi Eyyub sin 40	23	Oğlu Ömer sin 10	24	Diğer oğlu Eyyub sin 6
25	Orta boylu ak sakallı Gök Ali veledi Yusuf sin 60	26	Oğlu orta boylu kumral bıyıklı Mahmud sin 25	27	Torunu İsmail veledi Abdullah sin 1
28	Orta boylu kara sakallı Halil veledi Kara Mehmed sin 35	29	Oğlu Mehmed sin 2	30	Üveği oğlu Ali veledi Durmuş Ali sin 4
31	Redifden muhrec. Orta boylu köse kara sakallı Süleyman veledi Ali sin 25	32	Oğlu Mustafa sin 4	33	Üveği oğlu Ahmed veledi Mustafa sin 9
34	Orta boylu köse kara sakallı İbrahim veledi Ali sin 30	35	Orta boylu ter bıyıklı Binbaşı Süleyman veledi Mehmed sin 18	36	Orta boylu tügsüz Mehmed veledi Yusuf sin 32
37	Orta boylu kır sakallı Arıcı oğlu Osman veledi Mehmed sin 45	38	Oğlu şab-ı emred Mehmed sin 15	39	Diğer oğlu Hasan sin 13
40	Diğer oğlu Süleyman sin 12	41	Orta boylu kara sakallı Süleyman veledi Ali sin 35	42	Orta boylu kumral sakallı değirmancı Ömer veledi Abdullah sin 35
43	Orta boylu kara sakallı Kaşlı İsmail veledi Mustafa sin 35	44	Oğlu Ali sin 3	45	Diğer oğlu Mehmed sin 1
46	Orta boylu kara sakallı Kara Salih veledi Mehmed sin 33	47	Oğlu Ali sin 5	48	Diğer oğlu Mehmed sin 3
49	Diğer oğlu Mustafa sin 1	50	Orta boylu kumral bıyıklı Antalyalı topçı neferatından Durali veledi Süleyman sin 23	51	Sığır iç ağası oğlu Hasan veledi Hüseyin sin 7
52	Karındaşı Mehmed sin 5	53	İmam-ı karye-i mezbur Orta boylu kumral sakallı Molla İsa veledi Durali sin 38	54	Orta boylu köse kara sakallı Kaşıkçı oğlu Mahmud veledi Hasan sin 40
55	Oğlu şab-ı emred Hasan sin 15	56	Uzun boylu Tüysüz Bayram Ali veledi Mehmed sin 18	57	Uzun boylu ter bıyıklı Hüseyin veledi Ali sin 30
58	Orta boylu köse kumral sakallı Berk Musa veledi Musa sin 40	59	Orta boylu köse kara sakallı Alil Mehmed Salih veledi Yusuf sin 30	60	Orta boylu kara sakallı Köse oğlu Süleyman veledi Halil sin 50
61	Orta boylu kara sakallı Davulcu Süleyman veledi Memiş sin 40	62	Oğlu Ramazan sin 10	63	Orta boylu köse kara sakallı Güleçoğlu Mustafa veledi Mehmed sin 50
64	Oğlu Mehmed sin 5	65	Diğer oğlu Ahmed sin 4	66	Orta boylu ter bıyıklı Mustafa veledi Ahmed sin 20
67	Karındaşı Receb sin 10	68	Diğer karındaşı Hasan sin 8	69	Diğer karındaşı Osman sin 6
70	Orta boylu kır sakallı Kocağöz oğlu Süleyman veledi Mehmed sin 40	71	Oğlu Abdullah sin 11	72	Orta boylu kara sakallı Bayraktar oğlu Osman veledi Ahmed sin 30
73	Oğlu Ahmed sin 6	74	Orta boylu az kır sakallı Hacı Osman veledi Süleyman sin 50	75	Oğlu Hüseyin sin 10
76	Diğer oğlu Yusuf sin 8	77	Orta boylu sarı bıyıklı Musa	78	Orta boylu kır sakallı Mustafa

			veledi Mehmed sin 25		veledi Molla İbrahim sin 45
79	Oğlu ter bıyıklı Halil sin 18	80	Diğer oğlu şab-ı emred Hasan sin 12	81	Orta boylu kara sakallı Habib oğlu İsmail veledi Hüseyn sin 40
82	Oğlu Hüseyn sin 1	83	Orta boylu kumral sakallı Veli veledi İbrahim sin 30	84	Karındaşı orta boylu sarı sakallı Halil sin 40
85	Orta boylu kumral sakallı Bölükbaşı Mustafa veledi Hüseyn sin 30	86	Oğlu Ramazan sin 2	87	Orta boylu ter bıyıklı Bukuloğlu Abdullah veledi Ahmed sin 20
88	Sağır Durali veledi Eyyub sin 7	89	Orta boylu kır sakallı Yusuf veledi Taşcı oğlu İbrahim sin 60	90	Oğlu orta boylu kara sakallı Ali sin 30
91	Diğer oğlu Ahmed sin 8	92	Diğer oğlu Süleyman sin 6	93	Torunu Mehmed sin 2
94	Orta boylu kara sakallı Solak oğlu Veli veledi Ömer sin 40	95	Oğlu Mehmed sin 5	96	Diğer oğlu Ömer sin 1
97	Uzun boylu ak sakallı Uzunoğlu Yusuf veledi Osman sin 55	98	Topcı neferinden Üveği oğlu orta boylu ter bıyıklı Hüseyn veledi Hüseyn sin 25	99	Karındaşı Mustafa sin 9
100	Orta boylu kara sakallı Kozcalı Ömer veledi Osman sin 30	101	Orta boylu kara sakallı es-Seyyid Mehmed veledi Molla Ahmed sin 30	102	Oğlu Abdullah sin 4
103	Sağır Durmuş Ali veledi Nasuh sin 11	104	Karındaşı Ali sin 5	105	Diğer karındaşı İbrahim sin 2
106	Diğer karındaşı orta boylu ter bıyıklı Mustafa sin 20	107	Orta boylu kara sakallı Deli Hüseyn veledi Ahmed sin 35	108	Orta boylu kara sakallı Kızıl oğlu Hüseyn veledi İbrahim sin 35
109	Oğlu Mustafa sin 8	110	Diğer oğlu Abdullah sin 6	111	Karındaşı oğlu Ali veledi Abdullah sin 11
112	Orta boylu köse sarıca sakallı Çillioğlu Hasan veledi Abdülkerim sin 30	113	Uzun boylu kır sakallı Tunuslu el-Hacc Halil veledi Mehmed sin 60	114	Oğlu orta boylu kara sakallı Mehmed sin 25
115	Torunu Mahmud sin 3	116	Diğer torunu Ahmed sin 1	117	Orta boylu kara sakallı Saka Halil veledi Ahmed sin 30
118	Birinci hanede mukayyed el-Hacc Ali Ağa'nın Mısırlı şab-ı emred Zenci Mehmed veledi Abdullah sin 18	119	Diğer hıdmetcisi orta boylu ter bıyıklı Hüseyn veledi Ali sin 20	120	Diğer zenci gulamı Mercan veledi Abdullah sin 15
121	Diğer hıdmetcisi Kara Hüseyn veledi Abdullah sin 8	122	Orta boylu ak sakallı Hasan veledi Mehmed sin 85	123	Oğlu Yusuf sin 7
124	Diğer oğlu Ali sin 4	125	Diğer oğlu Memiş sin 3	126	Diğer oğlu Hüseyn sin 1
127	Orta boylu kumral sakallı Akçaoğlu İbrahim veledi Hasan sin 35	128	Oğlu Ali sin 4	129	Diğer oğlu Hasan sin 3
130	Orta boylu kumral sakallı Sarı Osman veledi Osman sin 35	131	Orta boylu kara sakallı Çandırılı İbrahim veledi Hüseyn sin 35	132	Oğlu Mehmed sin 10
133	Diğer oğlu Durali sin 5	134	Orta boylu kara sakallı Çoban Mehmed veledi Osman sin 35	135	Oğlu Ahmed sin 1
					Yekun : 135

Karye-i Çakırlar tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Uzun boylu ak sakallı el-Hacc Mehmed Ağa veledi İbrahim sin 65	2	Hıdmetkarı orta boylu ter bıyıklı Abdurrahman veledi Mehmed sin 20	3	Diğer hıdmetkarı uzun boylu ter bıyıklı Kel Ahmed veledi Mehmed sin 21
4	Diğer hıdmetkarı Yeniçeşm Ahmed veledi Ali sin 15	5	Antalya kalasında topcı yüzbaşısı olduğu Oğlu orta boylu kara bıyıklı el-Hacc Murad Ağa veledi el-Hacc Mehmed sin 20	6	Zenci gulamı Mercan veledi Abdullah sin 10
7	Muhtar-ı sani Orta boylu kumral sakallı Mehmed veledi Halil sin 45	8	Oğlu Ömer sin 4	9	Orta boylu ak sakallı Nasuh veledi Abdülkerim sin 60
10	Oğlu şab-ı emred Ali sin 14	11	Diğer oğlu Mehmed sin 6	12	Uzun boylu ter bıyıklı Temeloğlu Halil veledi Halil sin 20
13	Orta boylu kır sakallı Koca Osman veledi İbrahim sin 50	14	Orta boylu kara sakalı Resul oğlu Ahmed veledi Resul sin 36	15	Oğlu Hüseyin sin 3
16	Orta boylu kumral sakallı Alil Hüseyin veledi Ali sin 40	17	Oğlu Ali sin 5	18	Diğer oğlu Hasan sin 2
19	Karındaşı uzun boylu ter bıyıklı İbrahim sin 25	20	Orta boylu kumral sakallı Kara Ömer oğlu Mehmed veledi Ömer sin 40	21	Oğlu Ömer sin 5
22	Diğer oğlu Yusuf sin 3	23	Orta boylu kır sakallı Durali oğlu Ömer veledi Ali sin 48	24	Orta boylu ter bıyıklı Kömbeli oğlu Ali veledi İsmail sin 20
25	Karındaşı şab-ı emred Ömer sin 12	26	Diğer karındaşı Hüseyin sin 10	27	Diğer karındaşı Hasan sin 15
28	Orta boylu kır sakallı Kıbrıslı Mehmed veledi Hasan sin 60	29	Oğlu şab-ı emred Hasan sin 17	30	Orta boylu kara sakallı Tosahioğlu Mehmed veledi Mehmed sin 40
31	Orta boylu kara sakallı Ali veledi Hasan sin 40	32	Orta boylu kara sakallı Çobanoğlu Mehmed veledi Yusuf sin 45	33	Oğlu Yusuf sin 10
34	Diğer oğlu Ömer sin 8	35	Orta boylu kara sakallı Temel İsmail veledi Abdülkerim sin 42	36	Oğlu Abdülkerim sin 6
37	Orta boylu kır sakallı Mustafa veledi Ömer sin 45	38	Orta boylu kır sakallı Zelce Yusuf veledi Durali sin 60	39	Oğlu ter bıyıklı Mehmed sin 18
40	Diğer oğlu Hasan sin 12	41	Diğer oğlu Musa sin 8	42	Orta boylu kara bıyıklı Samandırlı Ahmed veledi Hasan sin 32
43	Oğlu Mustafa sin 43	44	Orta boylu kara sakallı Kara Ahmed veledi Mustafa sin 40	45	Orta boylu ak sakallı Durali oğlu İsmail veledi Durali sin 55
46	Oğlu Halil sin 5	47	Diğer oğlu Ömer sin 1	48	İmam oğlu şab-ı emred Mehmed veledi İsmail sin 15
49	Orta boylu sarı sakallı Gök Hüseyin veledi Mehmed sin 40	50	Uzun boylu kara bıyıklı topcı neferatından Veli veledi Ali sin 30	51	Oğlu Hüseyin sin 1
52	Kaynı Sağır Mehmed Şakir veledi Ali sin 2	53	Orta boylu kara sakallı Combazlı oğlu Mustafa veledi Mehmed sin 45	54	Oğlu Mehmed sin 2
55	Diğer oğlu Abdullah sin 1	56	Orta boylu kumral sakallı Hacı Hasan oğlu Ahmed veledi Ömer sin 30	57	Orta boylu köse kara sakallı Kara Osman veledi Mehmed sin 30
58	Oğlu Mehmed sin 1	59	Orta boylu ak sakallı Yörük Mustafa veledi Osman sin 80	60	Oğlu orta boylu kara sakallı Osman sin 40
61	Torunu Mehmed sin 3	62	Diğer torunu Ali sin 1	63	Orta boylu kumral bıyıklı Halil veledi Mehmed sin 20
64	Karındaşı orta boylu sarı bıyıklı İsmail sin 18	65	Orta boylu kara sakallı Hatib Molla Mustafa veledi Mehmed sin 25	66	Orta boylu köse kara sakallı Kel Osman veledi Süleyman sin 40
67	Orta boylu kara sakallı Koca Ali veledi Ömer sin 45	68	Oğlu Mehmed sin 7	69	Orta boylu kara sakallı Hacı Hasan oğlu Mehmed veledi Osman sin 30
70	Oğlu Osman sin 1	71	Orta boylu kara sakallı Kaşlı Ali veledi Ahmed sin 40	72	Orta boylu ter bıyıklı Mehmed veledi Mustafa sin 20
73	Karındaşı orta boylu şab-ı	74	Karındaşı Mustafa sin 10	75	Orta boylu kumral sakallı Eğdirli

	emred Halil sin 18				oğlu Hasan veledi Ali sin 30
76	Oğlu Ali sin 2	77	Orta boylu köse sakallı Molla Ahmed veledi Mehmed sin 40	78	Oğlu Mehmed sin 2
79	Diğer oğlu Yusuf sin 1	80	Orta boylu kumral bıyıklı Kulakoğlu Ali veledi İsmail sin 30	81	Orta boylu kara sakallı Gökçe Ahmed oğlu Yusuf veledi Ahmed sin 38
82	Oğlu Mehmed sin 8	83	Diğer oğlu Ahmed sin 6	84	Orta boylu kır sakallı Gevye Mehmed veledi Mehmed sin 50
85	Orta boylu sarı bıyıklı İmam oğlu Mustafa veledi Mehmed sin 25	86	Antalya kalasında topcı neferatından olduğu Karındaşı şab-ı emred İbrahim veledi sin 20	87	Orta boylu kumral sakallı Molla Ahmed veledi Halil sin 35
88	Orta boylu sarı bıyıklı Karaoğlu Mustafa veledi Hasan sin 25	89	Karındaşı Yekçeşm Halil sin 15	90	Orta boylu kumral sakallı Gökçe oğlu İbrahim veledi Süleyman sin 35
91	Karındaşı oğlu Topal Ömer veledi Ali sin 8	92	Orta boylu ter bıyıklı Gökçeoğlu Ahmed veledi Süleyman sin 20	93	Karındaşı Hüseyin sin 4
94	Orta boylu kara sakallı Sarı Mehmed veledi Halil sin 35	95	Orta boylu kara sakallı Deli Osman veledi Süleyman sin 40	96	Orta boylu ter bıyıklı Deli Mustafa veledi Ali sin 23
97	Orta boylu kara sakallı Durali oğlu İbrahim veledi Ali sin 35	98	Uzun boylu kumral sakallı Bazergan Osman veledi Ali sin 42	99	Orta boylu sarıca bıyıklı Kelker Ali veledi Abdullah sin 25
100	Orta boylu kır sakallı Eyyub veledi Musa sin 50	101	Oğlu Musa sin 5	102	Diğer oğlu Yusuf sin 2
103	Orta boylu kumral sakallı Ali veledi Ahmed Hafız sin 40	104	Orta boylu kara sakallı İbrahim veledi Hafız Ahmed sin 35	105	Karındaşı Mehmed sin 2
106	Orta boylu köse sakallı Molla Ali veledi Mehmed sin 26	107	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Hüseyin sin 30	108	Orta boylu kır sakallı Timurcı Abdülkerim veledi Mehmed sin 50
109	Oğlu şab-ı emred Mehmed sin 15	110	Diğer oğlu Hüseyin sin 4	111	Orta boylu kara sakallı Hüseyin veledi Kel Abdullah sin 40
112	Üveği oğlu Mehmed veledi Ahmed sin 4	113	Orta boylu köse sarı sakallı Yusuf veledi İmam Musa sin 40	114	Oğlu Musa sin 6
115	Orta boylu kara sakallı Timurcı Osman veledi İbrahim sin 35	116	Oğlu İbrahim sin 4	117	Diğer oğlu Süleyman sin 2
118	Orta boylu kır sakallı Kara Nebi veledi Musa sin 50	119	Oğlu Süleyman sin 6	120	Diğer oğlu Musa sin 2
121	Orta boylu kara sakallı Kara Mustafa veledi Musa sin 40	122	Oğlu Mehmed sin 7	123	Diğer oğlu Bilal sin 2
124	Orta boylu ak sakallı Tüfenkli Hasan veledi Ali sin 70	125	Oğlu orta boylu kara sakallı Ali sin 30	126	Diğer oğlu şab-ı emred Ahmed sin 15
127	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Halil sin 20	128	Orta boylu kumral sakallı Abdülkadir veledi Halil sin 32	129	Oğlu Halil sin 4
130	Diğer oğlu Hüseyin sin 1	131	Orta boylu sarı sakallı Koca Veli veledi Mustafa sin 35	132	Orta boylu köse sakallı Yanık Mehmed veledi Halil sin 40
133	Oğlu Halil sin 1	134	Orta boylu kumral sakallı Köse Yusuf veledi Ali sin 30	135	Oğlu Mehmed sin 1
136	Orta boylu köse sakallı Mehmed veledi Osman sin 40	137	Orta boylu kırca sakallı Deveci Salih veledi Abdullah sin 40	138	Orta boylu kara sakallı Yaran Osman veledi Ömer sin 35
139	Oğlu Durali sin 3	140	Diğer oğlu Mustafa sin 1	141	Orta boylu şab-ı emred İbrahim veledi İsmail Hacı oğlu Mehmed sin 20
142	Orta boylu köse kara sakallı Mehmed veledi Ali sin 35	143	Orta boylu kır sakallı Çolak oğlu Kara Mehmed veledi Mehmed sin 50	144	Oğlu Mehmed sin 2
145	Orta boylu ter bıyıklı Redif Mehmed veledi Kel Hüseyin sin 25	146	Üveği oğlu Hüseyin veledi Mustafa sin 10	147	Orta boylu ter bıyıklı Redif Ahmed veledi İsmail sin 25
148	Orta boylu köse sakallı Hasan Hacı oğlu Ali veledi Mehmed sin 40	149	Oğlu Mehmed sin 2	150	Diğer oğlu Halil sin 1
151	Orta boylu kır sakallı Kalder Ali veledi İbrahim sin 50	152	Orta boylu ak sakallı Manav Mustafa veledi Ömer sin 60	153	Orta boylu sarı sakallı Gök Halil veledi Halil sin 35
154	Oğlu Mehmed sin 10	155	Diğer oğlu Ahmed sin 7	156	Diğer oğlu Mustafa sin 5
157	Orta boylu köse sakallı el-hacc Bekir veledi Mehmed	158	Orta boylu kara sakallı Kara Süleyman veledi Mehmed sin	159	Orta boylu kara sakallı Koca Musa oğlu Halil veledi Mehmed

	sin 30		25		sin 35
160	Oğlu İbrahim sin 3	161	Dđer oğlu Mehmed sin 1	162	Orta boylu kara sakallı el-Hacc Hüseyn veledi Ahmed sin 30
163	Oğlu Ahmed sin 2	164	Orta boylu kara sakallı Çoban Hamza veledi Mehmed sin 40	165	Orta boylu kumral sakallı Gök Ali veledi Halil sin 25
166	Orta boylu kumral sakallı Koca Halil veledi Koca Mehmed sin 35	167	Üveği oğlu Bekir veledi İsmail sin 5	168	Orta boylu kumral sakallı Mehmed veledi Sarı İsmail sin 25
169	Kaynı Hüseyn veledi Eğdirli Ali sin 8	170	Orta boylu kumral sakallı Kazancı oğlu Süleyman veledi Mehmed sin 40	171	Orta boylu köse sakallı Eyyub veledi Hasan sin 25
172	Uzun boylu kara sakallı Çoban Veli oğlu Ömer veledi Veli sin 30	173	Karındaşı orta boylu kara sakallı Osman veledi Veli sin 35	174	Uzun boylu kır sakallı Molla Mehmed veledi Ömer sin 50
175	Oğlu İsmail sin 4	176	Diğer oğlu İbrahim sin 1	177	Orta boylu köse sakallı Tatoğlu Mehmed veledi Hasan sin 25
178	Üveği oğlu Ali veledi Hasan sin 5	179	Orta boylu sarı sakallı Nebi veledi Ali sin 30	180	Yeğeni Ömer veledi Ramazan sin 10
181	Diğer yeğeni Halil veledi el-Hacc Ali sin 10	182	Orta boylu sarı sakallı Mehmed Ali veledi Osman sin 40	183	Oğlu Hüseyn sin 5
184	Orta boylu az sarı bıyıklı Ali veledi İsmail sin 30	185	Orta boylu sarı sakallı asakirden muhrec Mustafa veledi Abdüllatif sin 40	186	Orta boylu ter bıyıklı Receb veledi Mahmud sin 25
187	Oğlu Mahmud sin 3	188	Orta boylu kara sakallı Kuru Mehmed veledi Veli sin 40	189	Oğlu Veli sin 3
190	Orta boylu kara sakallı Deveci Ömer veledi Hasan sin 40	191	Sağır Hasan veledi Süleyman sin 10	192	Orta boylu kır sakallı Deli Hasan veledi Abdullah sin 45
193	Orta boylu kara bıyıklı Deli Yusuf veledi Resul sin 25	194	Orta boylu ter bıyıklı Mehmed veledi İsmail sin 20	195	Orta boylu kır sakallı Hasanca veledi Ahmed sin 60
196	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Ömer sin 20	197	Diğer oğlu ter bıyıklı kala topcı neferatından Mehmed sin 18	198	Orta boylu kara sakallı İmam Molla Hüseyn veledi Mehmed sin 40
199	Orta boylu ter bıyıklı Veli veledi Süleyman sin 30	200	Karındaşı şab-ı emred İbrahim veledi sin 20	201	Birinci hanede mukayyed el-Hacc Mehmed Ağa'nın devecisi orta boylu ter bıyıklı Ahmed veledi Himmet sin 18
202	Orta boylu ak sakallı Tavail İsmail Efendi veledi Osman sin 60	203	Oğlu Mehmed sin 7	204	Diğer oğlu Hasan sin 4
205	Orta boylu kumral sakallı Molla Halil veledi Abdullah sin 40	206	Uzun boylu ter bıyıklı Deli Ali veledi Hüseyn sin 25	207	Uzun boylu sarı sakallı Hasan veledi İmam Halil sin 40
208	Oğlu Mustafa sin 8	209	Sağır Ali veledi el-Hacc Halil sin 5	210	Sağır Mehmed veledi Durali sin 6
211	Orta boylu kumral sakallı Kansızoğlu Yusuf veledi Ahmed sin 30	212	Uzun boylu ter bıyıklı Durali oğlu Topcı Veli veledi Durali sin 20		Yekun : 212

Karye-i Bahtlı tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kır sakallı Muhtar-ı evvel Ahmed veledi Halil sin 50	2	Oğlu Osman sin 2	3	Zenci gulamı mercan veledi Abdullah sin 15
4	Uzun boylu kır sakallı es-Seyyid el-Hacc Mehmed Efendi veledi İbrahim sin 60	5	Oğlu orta boylu köse sakallı el-Hacc Mehmed Emin sin 30	6	Diğer oğlu orta boylu kara sakallı Mustafa sin 28
7	Diğer oğlu orta boylu kara sakallı Yusuf sin 25	8	Diğer oğlu şab-ı emred Naim sin 18	9	Uzun boylu kara sakallı el-Hacc Yusuf veledi el-Hacc Halil sin 40
10	Zenci gulamı Mercan veledi Abdullah sin 17	11	Karındaşı orta boylu şab-ı emred Mehmed sin 20	12	Orta boylu sarı kır sakallı el-Hacc Musa veledi İsmail sin 35
13	Oğlu Süleyman sin 2	14	Diğer oğlu sin 1	15	Karındaşı orta boylu kara sakallı İbrahim sin 30
16	Uzun boylu kara sakallı Arıkoğlu Mehmed veledi Mehmed sin 30	17	Oğlu Süleyman sin 1	18	Orta boylu kır sakallı Sancakdar es-Seyyid İsmail veledi Mustafa sin 45
19	Orta boylu kır sakallı el-Hacc Yusuf veledi Hüseyin sin 50	20	Oğlu Hüseyin sin 2	21	Diğer oğlu Mehmed sin 1
22	Orta boylu köse sakallı el-Hacc Hasan veledi Ömer sin 28	23	Oğlu Hüseyin sin 2	24	Orta boylu kara sakallı İmam Osman veledi Mustafa sin 35
25	Orta boylu kumral sakallı Hafız Ahmed veledi Osman sin 35	26	Üveği oğlu orta boylu şab-ı emred Ahmed veledi el-Hacc Bekir sin 20	27	Orta boylu kumral sakallı Abdullah veledi İsmail sin 30
28	Oğlu Mehmed sin 5	29	Orta boylu kumral sakallı Küçükkoğlu Mustafa veledi Mehmed sin 38	30	Oğlu Ahmed sin 3
31	Orta boylu kumral sakallı Kör Osman veledi Süleyman sin 50	32	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Musa sin 18	33	Diğer oğlu şab-ı emred Süleyman sin 16
34	Müderriş orta boylu kumral sakallı es-seyyid İbrahim Efendi veledi Mustafa sin 50	35	Oğlu Ahmed Şakir sin 1	36	Orta boylu ak sakallı Kıbrıslı Mehmed veledi Osman sin 55
37	Orta boylu kumral sakallı Emiroğlu İbrahim veledi Mustafa sin 30	38	Orta boylu sarı sakallı Civeoğlu Veli veledi Hasan sin 30	39	Üveği oğlu Yusuf veledi Mehmed sin 8
40	Orta boylu kır sakallı Mehmedce veledi Yusuf sin 45	41	Oğlu Veli sin 10	42	Diğer oğlu Yusuf sin 8
43	Diğer oğlu Nasuh sin 6	44	Diğer oğlu Ali sin 4	45	Orta boylu köse sakallı el-Hacc Mehmed veledi Osman sin 40
46	Oğlu Tavail Osman sin 12	47	Diğer oğlu Ahmed sin 1	48	Uzun boylu ak sakallı Karadayı oğlu Mustafa veledi Mustafa sin 45
49	Oğlu ter bıyıklı Ali sin 20	50	Diğer oğlu Mehmed sin 1	51	Orta boylu kumral sakallı Serikli oğlu Halil veledi Mehmed sin 40
52	Oğlu Ömer sin 8	53	Diğer oğlu Murad sin 1	54	Karındaşı orta boylu köse sakallı Alil Mehmed veledi sin 30
55	Orta boylu kır sakallı Hoca İsa oğlu Hüseyin veledi Ali sin 55	56	Orta boylu kır sakallı Taşçı Osman veledi İbrahim sin 56	57	Orta boylu kır sakallı Abdülkerim veledi İbrahim sin 45
58	Oğlu Durmuş sin 8	59	Diğer oğlu İbrahim sin 2	60	Diğer oğlu Hüseyin sin 1
61	Orta boylu köse kara sakallı İsa veledi Yusuf sin 25	62	Oğlu Süleyman sin 6	63	Diğer oğlu Yusuf sin 2
64	Karındaşı şab-ı emred Mehmed sin 16	65	Orta boylu kumral sakallı Eyyub veledi Mehmed sin 38	66	Oğlu Mustafa sin 1
67	Orta boylu kara sakallı Boziyyeli Hasan veledi Mehmed sin 55	68	Oğlu ter bıyıklı Kara Hüseyin sin 22	69	Diğer oğlu Ahmed sin 1
70	Üveği oğulları Mehmed veledi Ali sin 8	71	Diğeri Osman sin 4	72	Orta boylu şab-ı emred Boşnak Mehmed veledi Osman sin 20
73	Uzun boylu ak sakallı Osmanca veledi Mehmed sin 70	74	Oğlu orta boylu taze sakallı Veliyyüddin sin 25	75	Diğer oğlu Abdullah sin 5
76	Diğer oğlu Hüseyin sin 2	77	Orta boylu kara sakallı zenci Abdurrahman veledi Mehmed sin 40	78	Üveği oğlu Mehmed veledi Ali sin 8
79	Orta boylu sarı sakallı Cevi	80	Oğlu Hasan sin 8	81	Diğer oğlu Mehmed sin 4

	Süleyman veledi Hasan sin 35				
82	Diğer oğlu Ali sin 2	83	Orta boylu kumral sakallı Mehmed oğlu Ali veledi Mehmed sin 30	84	Oğlu Süleyman sin 3
85	Ammisi oğlu Ali veledi İbrahim sin 6	86	Orta boylu az bıyıklı Redif Hüseyin veledi Ali sin 20	87	Karındaşı Ali sin 8
88	Orta boylu kara sakallı Kara Ali veledi Veli sin 40	89	Yeğeni şab-ı emred Abdurrahman veledi Bekir sin 20	90	Orta boylu kara sakallı Tabanoğlu Mehmed veledi İbrahim sin 40
91	Orta boylu kara sakallı Kölemen oğlu Süleyman veledi Süleyman sin 40	92	Oğlu Mustafa sin 3	93	Üveği oğlu Mehmed sin 8
94	Gulamı Abdullah veledi Abdullah sin 15	95	Orta bolu şab-ı emred Redif Mehmed veledi Ali sin 20	96	Orta boylu kara sakallı Mehmed veledi Bekir sin 42
97	Oğlu şab-ı emred Topcu neferatından Ebubekir sin 18	98	Diğer oğlu şab-ı emred İsmail sin 15	99	Diğer oğlu Mustafa sin 5
100	Orta boylu köse sarı sakallı Ömer veledi İlyas sin 25	101	Orta boylu kara sakallı At Veli veledi Bekir sin 40	102	Oğlu Mehmed sin 1
103	Orta boylu kara sakallı Kara Ömer veledi Ali sin 25	104	Karındaşları şab-ı emred Topcu İbrahim sin 15	105	Diğer karındaşı Hasan sin 10
106	Orta boylu sarı sakallı Hasan Çavuş oğlu Mehmed veledi Ali sin 40	107	Oğlu Ali sin 4	108	Kısa boylu ak sakallı el-Hacc Hüseyin veledi Ali sin 65
109	Oğlu orta boylu kumral bıyıklı Topcu onbaşısı Veliyyüddin sin 20	110	Diğer oğlu Ali sin 6	111	Diğer oğlu Mehmed sin 4
112	Torunu Ahmed veledi Abdullah sin 1	113	Orta boylu kara sakallı el-Hacc Hafız Hamza veledi Mustafa sin 45	114	Oğlu Mustafa sin 7
115	Uzun boylu kumral bıyıklı Topcu İbrahim veledi Hasan sin 20				Yekun : 115

Karye-i Sekici tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kara sakallı Kılıçoğlu Mehmed veledi Mehmed sin 40	2	Oğlu Ahmed sin 7	3	Yeğeni Mustafa veledi Hasan sin 10
4	Orta boylu ak sakallı el-Hacc Ahmed veledi Mustafa sin 70	5	Oğlu Halil sin 8	6	Diğer oğlu Mustafa sin 6
7	Diğer oğlu Hüseyin sin 3	8	Zenci gulamı Mercan sin 16	9	Yeğeni orta boylu şab-ı emred Koca Ali veledi İsmail sin 15
10	Karındaşı Mehmed sin 8	11	Orta boylu kır sakallı el-Hacc Hasan veledi Abdullah sin 55	12	Oğlu Abdullah sin 6
13	Üveği oğlu Yusuf veledi Osman sin 12	14	Uzun boylu sarı sakallı Samandırılı oğlu Mehmed veledi Hasan sin 37	15	Kaynı şab-ı emred İbrahim veledi Musa sin 13
16	Orta boylu kumral sakallı Kara Osman oğlu İsmail veledi Kara Osman sin 35	17	Orta boylu kara sakallı İsmail veledi el-Hacc Ahmed sin 30	18	Orta boylu az kır sakallı Kara Salih veledi Durali sin 40
19	Oğlu Durali sin 7	20	Üveği oğulları Hüseyin veledi Durali sin 8	21	Veli sin 6
22	Orta boylu kır sakallı Ömer veledi Durali sin 60	23	Oğlu Mustafa sin 10	24	Orta boylu köse kumral sakallı Abdurrahman oğlu Ömer veledi Ali sin 35
25	Yeğeni Mustafa veledi İbrahim sin 3	26	Orta boylu kara bıyıklı Redif Koca Halil veledi Ali sin 30	27	Karındaşı Hüseyin sin 10
28	Orta boylu kumral sakallı Ali Beşe oğlu İsmail veledi Mustafa sin 40	29	Oğlu Durali sin 3	30	Orta boylu kara sakallı Ali Beşe oğlu Kara veli veledi Ali sin 40
31	Orta boylu ter bıyıklı Traşoğlu Osman veledi Yusuf sin 20	32	Orta boylu az sarıca bıyıklı Yeni Ahmed veledi Ali sin 20	33	Üveği oğlu Hüseyin veledi Mustafa sin 8
34	Orta boylu ak sakallı Kara Ömer veledi Osman sin 70	35	Oğlu şab-ı emred Osman sin 18	36	Diğer oğlu şab-ı emred Bekir sin 15
37	Diğer oğlu Mehmed sin 8	38	Diğer oğlu Ahmed sin 3	39	Sağır Ali veledi Bekir Hacc sin 2
40	On üçüncü hanede mukayyed Ali Beşe oğlunun üveği oğlu Ali veledi Ali sin 8	Yekun : 40			

Karye-i Kikbayırı tabi-i Antalya

Hane	İsim- Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kara sakallı Molla Veli veledi Ömer sin 40	2	Oğlu İbrahim sin 2	3	Diğer oğlu Mustafa sin 1
4	Muhtar-ı evvel orta boylu ak sakallı Ahmed veledi Mustafa sin 65	5	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Redif Mustafa sin 18	6	Diğer oğlu Nasuh sin 10
7	Diğer oğlu Ömer sin 8	8	Diğer oğlu Mehmed sin 4	9	Diğer oğlu İsmail sin 3
10	Muhtar-ı sani orta boylu kara sakallı Hüseyin veledi İsmail sin 40	11	Orta boylu kumral sakallı Ahtar Mahmud veledi Ahmed sin 35	12	Oğlu İbrahim sin 9
13	Diğer oğlu Abdullah sin 6	14	Diğer oğlu Musa sin 3	15	Diğer oğlu Mustafa sin 1
16	Orta boylu ak sakallı İmam Mustafa veledi Mehmed sin 65	17	Üveği oğlu orta boylu sarı sakallı Süleyman veledi Osman sin 35	18	Mezburun oğlu Mehmed Ali sin 1
19	Orta boylu köse sakallı Abdurrahman oğlu Mehmed veledi Ömer sin 25	20	Oğlu Ömer sin 3	21	Karındaşı orta boylu şab-ı emred Musa sin 18
22	Diğer karındaşı şab-ı emred İsmail sin 17	23	Diğer karındaşı orta boylu ter bıyıklı Abdurrahman sin 20	24	Orta boylu kumral sakallı üveği oğlu Ali veledi Ömer sin 30
25	Oğlu Süleyman sin 5	26	Diğer oğlu Mustafa sin 3	27	Orta boylu kumral bıyıklı Mehmed veledi Mehmed sin 30
28	Orta boylu kara sakallı Okluoğlu Ahmed veledi İsmail sin 55	29	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Yusuf sin 25	30	Kısa boylu az kır sakallı Oklu Mustafa veledi İsmail sin 60
31	Oğlu Abdullah sin 10	32	Diğer oğlu kumral bıyıklı İsmail sin 20	33	Orta boylu kır sakallı Sağır Hüseyin veledi Mehmed sin 55
34	Oğlu Hasan sin 10	35	Diğer oğlu Mehmed sin 8	36	Orta boylu sarıca kır sakallı Kardiçli Hüseyin veledi Abdurrahman sin 70
37	Oğlu şab-ı emred Abdurrahman sin 18	38	Orta boylu kara sakallı Ali oğlu Mehmed veledi Ali sin 35	39	Oğlu Ahmed sin 9
40	Diğer oğlu Musa sin 5	41	Orta boylu kara sakallı Oklu Süleyman veledi İsmail sin 50	42	Oğlu şab-ı emred Musa sin 16
43	Diğer oğlu İsmail sin 10	44	Orta boylu kır sakallı Kara Ahmed oğlu el-Hacc Ömer veledi Ahmed sin 51	45	Oğlu şab-ı emred Ahmed sin 20
46	Diğer oğlu şab-ı emred Mehmed sin 17	47	Orta boylu kara sakallı Oklu Osman veledi Hüseyin sin 35	48	Oğlu Mustafa sin 8
49	Kısa boylu ak sakallı Baldanoğlu İsmail veledi Osman sin 70	50	Oğlu ter bıyıklı Ali sin 25	51	Şab-ı emred Ali veledi Ali sin 15
52	Karındaşı Veli sin 13	53	Ammisi orta boylu sarı sakallı Mehmed veledi Hüseyin sin 40	54	Orta boylu kır sakallı Okluoğlu Süleyman veledi Hüseyin sin 50
55	Oğlu Mahmud sin 8	56	Diğer oğlu Osman sin 4	57	Orta boylu köse kara sakallı Himmet veledi Hüseyin sin 25
58	Oğlu Mehmed sin 5	59	Üveği oğulları Osman veledi Himmet sin 8	60	Ve Meczub Süleyman sin 15
61	Yine meczub Hasan sin 8	62	On altıncı hanede mukayyed el-Hacc Ömer'in yeğeni şab-ı emred Ahmed veledi İbrahim sin 15	63	Yiğirmi sekizinci numarada Oklu Ahmed'in oğlu İsmail sin 1
64	Elli dokuzuncu numarada Osman'ın karındaşı şab-ı emred Ahmed veledi Himmet sin 16	Yekun : 64			

Karye-i Şerefüddin bayırı tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Uzun boylu kır sakallı Osman Hacı veledi Hüseyin sin 50	2	Oğlu Mustafa sin 12	3	Diğer oğlu Ahmed sin 6
4	Diğer oğlu şab-ı emred Hüseyin sin 15	5	Orta boylu kara sakallı Mustafa veledi Ahmed sin 35	6	Oğlu Ahmed sin 4
7	Kısa boylu kara sakallı Ahmed veledi Süleyman sin 40	8	Oğlu Mustafa sin 2	9	Orta boylu kır sakallı Halil veledi Bekir sin 60
10	Oğlu orta boylu Tügsüzce İbrahim sin 25	11	Orta boylu kara sakallı Mehmed veledi Ahmed sin 40	12	Oğlu Ali sin 8
13	Diğer oğlu Süleyman sin 5	14	Diğer oğlu Musa sin 3	15	Uzun boylu kara sakallı Molla Mehmed veledi Mehmed sin 50
16	Oğlu Abdullah sin 8	17	Diğer oğlu Mustafa sin 2	18	Diğer oğlu Hasan sin 2
19	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Musa sin 45	20	Orta boylu kara sakallı Yeniçerm Mustafa veledi Mehmed sin 35	21	Karındaşları orta boylu kara sakallı Abdullah sin 30
22	Oğlu Hüseyin sin 1	23	Diğer karındaşı uzun boylu köse sakallı Süleyman sin 35	24	Oğlu Mehmed sin 1
25	Uzun boylu kumral sakallı İbrahim veledi Ali sin 30	26	Oğlu Ali sin 2	27	Kısa boylu kumral sakallı Satı oğlu Mustafa veledi İsmail sin 50
28	Oğlu şab-ı emred İsmail sin 20	29	Karındaşı orta boylu köse sakallı Yusuf mezbur İsmail sin 40	30	Oğlu Mehmed sin 4
31	Diğer oğlu Abdülkadir sin 2	32	Diğer oğlu Osman sin 1	33	Uzun boylu kara sakallı Hüseyin veledi Ömer sin 40
34	Kısa boylu Tüysüz Kel Osman oğlu Ömer veledi Osman sin 45	35	Oğlu İbrahim sin 2	36	Diğer oğlu Hasan Ali sin 1
37	Karındaşı orta boylu köse sakallı Mehmed veledi mezbur Osman sin 35	38	Oğlu Mustafa sin 8	39	Diğer oğlu Abdülkerim sin 1
40	Uzun boylu köse sakallı Molla İbrahim veledi Hasan sin 30	41	Oğlu Mehmed sin 2	42	Diğer oğlu Abdurrahman sin 1
43	Üveği oğlu Bekir veledi Mustafa sin 8	44	Orta boylu kumral sakallı İsmail veledi Ali sin 35	Yekun : 44	

Karye-i Avcıbayırı tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu az kır sakallı es-Seyyid İsmail Efendi veledi Süleyman sin 40	2	Üveği oğlu Mehmed Emin veledi Süleyman sin 9	3	Zenci gulamı Mehmed Said veledi Abdullah sin 15
4	Orta boylu ak sakallı el-Hacc Osman veledi İbrahim sin 45	5	Oğlu orta boylu sarı sakallı Bizban İbrahim sin 30	6	Diğer oğlu orta boylu köse sakallı Mehmed sin 25
7	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Ömer sin 20	8	Torunu Mehmed veledi İbrahim sin 6	9	Diğer torunu Ali veledi Mehmed sin 3
10	Zenci gulamı Mercan veledi Abdullah sin 14	11	Orta boylu köse sakallı Molla Ahmed veledi Hüseyin sin 20	12	Orta boylu kır sakallı Yörük Ahmed veledi Ali sin 50
13	Oğlu Mehmed sin 5	14	Diğer oğlu Hüseyin sin 4	15	Diğer oğlu Ali sin 2
16	Orta boylu kır sakallı Sipahi oğlu Ali veledi Mehmed sin 56	17	Oğlu şab-ı emred Taviil Mustafa sin 16	18	Diğer oğlu Mehmed sin 5
19	Diğer oğlu İsmail sin 3	20	Diğer oğlu Abdullah sin 1	21	Orta boylu kara sakallı Kara Osman veledi Mustafa sin 30
22	Oğlu Mustafa sin 5	23	Orta boylu sarı sakallı Koca Mehmed veledi İsmail sin 30	24	Karındaşı orta boylu sarı bıyıklı Hüseyin sin 25
25	Orta boylu köse kara sakallı Kötেকcili oğlu Hüseyin veledi Mehmed sin 30	26	Oğlu Mehmed sin 3	27	Karındaşı uzun boylu şab-ı emred Ali sin 20
28	Orta boylu ter bıyıklı Arab oğlu Mehmed Ali veledi Ahmed sin 20	29	Karındaşı orta boylu kara sakallı İbrahim sin 30	30	Orta boylu köse kara sakallı Kara Molla Mehmed veledi Hasan sin 30
31	Orta boylu sarı sakallı koca Musa veledi Mustafa sin 35	32	Oğlu Mehmed sin 1	33	Orta boylu kumral sakallı Kara Hüseyin veledi Mehmed sin 30
34	Üveği oğlu Halil veledi Musa sin 10	35	Diğer üveği oğlu Yekçeşm Mustafa sin 7	36	Uzun boylu köse sarı sakallı Vakf Mustafa veledi Hasan sin 40
37	Karındaşı uzun boylu sakallı Hüseyin veledi Hasan sin 30	38	Oğlu Halil sin 12	39	Orta boylu sarı kırca sakallı Akköse Halil veledi Mustafa sin 50
40	Oğulları orta boylu sarı bıyıklı Mehmed sin 30	41	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Hasan sin 22	42	Yeğeni orta boylu köse kara sakallı Mehmed veledi Ömer sin 30
43	Orta boylu kumral köse sakallı Balcı Veli veledi Ali sin 35	44	Oğlu Mehmed sin 3	45	Diğer oğlu Ali sin 1
46	Kaynı Süleyman veledi Mehmed sin 12	47	Orta boylu kumral sakallı Yekçeşm Himmet veledi İsmail sin 35	48	Oğlu İsmail sin 10
49	Diğer oğlu Hasan sin 3	50	Diğer oğlu Hüseyin sin 1	51	Uzun boylu kır sakallı Abdülkerim veledi Mehmed sin 50
52	Oğlu Hüseyin sin 10	53	Orta boylu kumral sakallı Yalıklı Osman veledi Mustafa sin 50	54	Oğlu Hasan sin 4
55	Diğer oğlu Hüseyin sin 3	56	Orta boylu köse kara sakallı İmam oğlu Mehmed veledi Himmet sin 50	57	Oğlu Ali veledi sin 5
58	Orta boylu kara sakallı Akoğlan Hüseyin veledi Ömer sin 30	59	Oğlu Hasan sin 8	60	Diğer oğlu Mehmed sin 3
61	Orta boylu sarı sakallı Molla Abdurrahman veledi Hüseyin sin 30	62	Uzun boylu köse kara sakallı Karadayı Mehmed veledi Ahmed sin 40	63	Oğlu Ahmed sin 10
64	Diğer oğlu Ali sin 8	65	Diğer oğlu Mustafa sin 6	66	Uzun boylu kumral sakallı Durali veledi Mustafa sin 40
67	Oğlu Mehmed sin 2	68	Karındaşı orta boylu köse sarı sakallı Dede Ebubekir veledi merhum Mustafa sin 35	69	Oğlu Osman sin 2
70	Diğer oğlu Ömer sin 1	71	Zenci gulamı Abdurrahman veledi Abdullah sin 25	72	Uzun boylu kara sakallı Eşenli Osman veledi Hüseyin sin 35
73	Oğlu Ali sin 5	74	Karındaşı uzun boylu kara sakallı Mehmed Efendi veledi merhum Hüseyin sin 36	75	Diğer karındaşı orta boylu sarı sakallı Ahmed veledi merhum Hüseyin sin 45
76	Oğlu Mehmed sin 5	77	Orta boylu köse kara sakallı Kaz Hasan veledi Mustafa sin	78	Oğlu Mustafa sin 3

			30		
79	Orta boylu kır sakallı Kapusuz Ali veledi Mustafa sin 50	80	Uzun boylu sarı köse sakallı Ebekci İbrahim veledi Hasan sin 50	81	Üveği oğlu Musa veledi İbrahim sin 12
82	Orta boylu kumral sakallı Musa veledi Osman sin 40	83	Oğlu şab-ı emred Osman sin 15	84	Diğer oğlu Mehmed sin 4
85	Uzun boylu kumral sakallı Balcı Mehmed veledi Ali sin 30	86	Üveği oğlu şab-ı emred Mehmed veledi Abdullah sin 20	87	Orta boylu kumral sakallı Çiloğlu Halil veledi Mehmed sin 40
88	Oğlu Mehmed sin 10	89	Diğer oğlu İsmail sin 8	90	Diğer oğlu Ahmed sin 4
91	Üveği karındaşı orta boylu ter bıyıklı Hüseyin veledi Osman sin 23	92	Orta boylu kara sakallı Eceoğlu Mehmed veledi Hüseyin sin 35	93	Orta boylu kumral sakallı Keloğlu Mehmed veledi Mustafa sin 40
94	Oğlu Mustafa sin 10	95	Diğer oğlu Halil sin 6	96	Orta boylu köse kara sakallı Mustafa veledi Hüseyin sin 25
97	Oğlu Hüseyin sin 2	98	Orta boylu kır sakallı Ali veledi Mehmed sin 60	99	Uzun boylu sarı sakallı Molla Mehmed veledi Abdülkadir sin 45
100	Oğlu Abdülkadir sin 7	101	Diğer oğlu Bekir sin 2	102	Uzun boylu kara sakallı Vali Mehmed veledi Mehmed sin 35
103	Orta boylu kara sakallı Molla Osman veledi Abdülkadir sin 33	104	Oğlu Musa sin 5	105	Diğer oğlu Ahmed sin 1
106	Orta boylu köse Çolak Ali veledi Veli sin 30	107	Orta boylu köse sarı sakallı Yenioğlu Mehmed veledi Osman sin 40	108	Üveği oğulları İbrahim veledi Osman sin 12
109	Diğer üveği oğlu Hüseyin sin 6	110	Diğer üveği oğlu Halil sin 3	111	Orta boylu kara sakallı Musa Hace veledi Ömer sin 36
112	Orta boylu köse kara sakallı Kara Mehmed veledi Mustafa sin 40	113	Babası orta boylu ak sakallı Mustafa veledi Mustafa sin 80	114	Kaynı Yusuf veledi Ahmed sin 8
115	Zenci gulamı Said veledi Abdullah sin 15	116	Sağır Hüseyin veledi Mehmed sin 8	117	Karındaşı Hasan sin 1
118	Üveği babası orta boylu köse sakallı Mustafa veledi Hüseyin sin 30	119	Orta boylu kumral sakallı Kara Hasan veledi Ali sin 40	120	Oğlu şab-ı emred Salih sin 15
121	Diğer oğlu Murad sin 4	122	Diğer oğlu Ali sin 2	123	Diğer oğlu Mehmed sin 2
124	Diğer oğlu Ramazan sin 1	125	Üveği oğlu Hüseyin veledi Yusuf sin 8	126	Kısa boylu ak sakallı Kürd İbrahim veledi Ahmed sin 60
127	Oğlu şab-ı emred Durmuş Ali sin 15	128	Diğer oğlu İbrahim sin 10	129	Orta boylu sarıca kır sakallı Köstekli Yusuf veledi Osman sin 60
130	Oğlu şab-ı emred Veli sin 15	131	Ömer veledi Kırh Veli sin 1	132	Sağır Mehmed veledi Ahmed sin 8
133	Karındaşı Halil sin 4	134	Orta boylu ter bıyıklı Ali Sipahi oğlu İbrahim veledi Ali sin 18	135	Orta boylu kumral sakallı Faskalı Halil veledi Ali sin 35
136	Karındaşı orta boylu köse sakallı Abdurrahman sin 30	137	Oğlu İsmail sin 3	138	Yeğeni Mehmed veledi Yusuf sin 8
139	Uzun boylu ak sakallı Zorlu Mehmed veledi Hasan sin 60	140	Oğulları şab-ı emred İbrahim sin 20	141	Ve Hasan şab-ı emred sin 18
142	Ve Ali sin 6	143	Ve Hüseyin sin 3	Yekun : 143	

Karye-i Karamanlu tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kara sakallı İbrahim Ağa veledi Süleyman sin 43	2	Uzun boylu kumral sakallı Patlangaçoğlu Abdullah veledi Ahmed sin 40	3	Orta boylu sarı sakallı Himmet oğlu Süleyman veledi Himmet sin 43
4	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Himmet sin 20	5	Orta boylu köse sakallı Kel Osman veledi Kara Mehmed sin 40	6	Oğlu Mehmed sin 12
7	Diğer oğlu Ömer sin 8	8	Uzun boylu kumral bıyıklı Hasan veledi Ebu Bekir sin 30	9	Üveği oğlu Ahmed veledi Halil sin 4
10	Orta boylu sarı bıyıklı Kapucu Mustafa veledi Süleyman sin 35	11	Oğlu Mehmed Emin sin 1	12	Kaynı Şaban veledi Mehmed sin 10
13	Karındaşı Hüseyin sin 8	14	Diğer karındaşı Yusuf sin 6	15	Diğer karındaşı Ramazan sin 4
16	Şab-ı emred İbrahim veledi Mustafa Hacı	17	Karındaşı şab-ı emred Mustafa sin 16	18	Uzun boylu kara sakallı Sülük oğlu Halil veledi Hüseyin sin 35
19	Sağır Durmuş Ali veledi Mehmed sin 12	20	Sağır Ali veledi İmamoğlu Bekir sin 12	21	Orta boylu kır sakallı Paşa oğlu Ali veledi Mehmed sin 55
22	Oğlu Mehmed sin 6	23	Diğer oğlu Osman sin 4	24	Diğer oğlu Murad sin 2
25	Orta boylu taze sakallı ihtiyar Abdülbaki oğlu Abdülbaki veledi Hüseyin sin 30	26	Oğlu Hüseyin sin 1	27	Uzun boylu kır sakallı Ayanoğlu Ali sin 50
28	Oğlu Abdullah sin 5	29	Diğer oğlu Ömer sin 3	30	Orta boylu ak sakallı Kel Ali veledi İbrahim sin 80
31	Orta boylu ak sakallı Kara Veli oğlu Ali veledi Kara Veli sin 60	32	Üveği oğlunun oğlu İbrahim veledi İsmail sin 8	33	Diğer oğlu Ebubekir sin 3
34	Orta boylu kara sakallı Molla Ömer oğlu Mustafa veledi Mehmed sin 40	35	Oğlu Mehmed sin 5	36	Diğer oğlu Omer sin 3
37	Sağır Musa veledi İsmail sin 2	38	Orta boylu kara sakallı Kövüşoğlu Halil veledi Ahmed sin 35	39	Oğlu İbrahim sin 3
40	Orta boylu kumral sakallı Telaşoğlu Durmuş Ali veledi Mehmed sin 35	41	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Ali sin 20	42	Uzun boylu kara bıyıklı Ömer oğlu veledi Abdülcelil sin 25
43	Karındaşı orta boylu kara sakallı Ahmed sin 30	44	Orta boylu kara sakallı Kara Deli İbrahim veledi Mestan sin 40	45	Uzun boylu kumral bıyıklı Telaş oğlu Ahmed veledi İbrahim sin 25
46	Karındaşı orta boylu kara sakallı Halil sin 35	47	Orta boylu kara bıyıklı Teke Veli oğlu Ahmed veledi İbrahim sin 43	48	Karındaşı orta boylu kara sakallı Osman sin 35
49	Ammisi orta boylu kır sakallı Ahmed veledi Ahmed sin 50	50	Oğlu Mehmed sin 6	51	Diğer oğlu Memiş sin 4
52	Orta boylu kara sakallı Kara Hasan veledi Mehmed sin 35	53	Oğlu Ömer	54	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Deli Hacı Ahmed sin 30
55	Orta boylu kır sakallı Geyikoğlu Halil veledi Hasan sin 55	56	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Hasan sin 25	57	Orta boylu kır sakallı Çavuş oğlu Ahmed veledi Süleyman sin 60
58	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Süleyman sin 20	59	Diğer oğlu şab-ı emred Yusuf sin 18	60	Orta boylu kır sakallı Hatib oğlu Hüseyin veledi Ahmed sin 50
61	Oğlu Ahmed sin 12	62	Diğer oğlu Mustafa sin 2	63	Orta boylu kara sakallı Kör Hüseyin oğlu Mustafa veledi Ömer sin 30
64	Oğlu Murad sin 5	65	Orta boylu kara sakallı Abdurrahman veledi Ahmed sin 25	66	Oğlu Osman sin 5
67	Diğer oğlu Ömer sin 3	68	Orta boylu kara sakallı İmam Mehmed veledi Ahmed sin 40	69	Uzun boylu kara sakallı Kör Hüseyin oğlu Mustafa veledi Ali sin 35
70	Uzun boylu kara sakallı Bekir Hasan oğlu Ahmed veledi Hasan sin 40	71	Oğlu Hasan sin 6	72	Diğer oğlu Ali sin 1
73	Orta boylu ak sakallı Keleş oğlu Mehmed veledi Osman sin 60	74	Oğlu orta boylu kara sakallı Ömer sin 30	75	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Halil sin 20
76	Diğer oğlu şab-ı emred Durali sin 13	77	Diğer oğlu Mehmed sin 6	78	Diğer oğlu Hüseyin sin 4
79	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Osman sin 28	80	Orta boylu kara sakallı Celil oğlu Osman veledi Hüseyin sin 40	81	Karındaşı orta boylu köse sakallı Mehmed sin 30
82	Diğer karındaşı orta boylu kara bıyıklı Mustafa sin 35	83	Orta boylu ak sakallı Emin Ömer veledi Hüseyin sin 80	84	Oğlu orta boylu kumral sakallı Osman veledi Emin Ömer sin 30
85	Torunu Ramazan sin 3	86	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Hüseyin sin 25	87	Oğlu Veli sin 5
88	Orta boylu sarı bıyıklı Oksüz oğlu Mehmed veledi İbrahim sin 25	89	Karındaşı şab-ı emred Ali sin 14	90	Diğer karındaşı Hasan sin 12

91	Orta boylu kumral sakallı Mehmed Ali veledi Sulu Abdülcelil sin 30	92	Oğlu Abdülcelil sin 10	93	Diğer oğlu Ali sin 2
94	Diğer oğlu Mustafa sin 1	95	Orta boylu kır sakallı Şeyh oğlu Mehmed veledi Osman sin 70	96	Oğlu orta boylu kara sakallı Mustafa sin 23
97	Orta boylu kara sakallı Hayaloğlu Ali veledi Ahmed sin 30	98	Oğlu Abdülkerim sin 7	99	Diğer oğlu Hamza sin 4
100	Orta boylu ak sakallı Halicoğlu Mehmed veledi İbrahim sin 70	101	Oğlu şab-ı emred Osman sin 15	102	Diğer oğlu Halil sin 12
103	Orta boylu kara sakallı Halilce oğlu Mustafa veledi İsmail sin 40	104	Oğlu Mahmud sin 2	105	Karındaşı orta boylu kara sakallı Ömer veledi merkum İsmail sin 42
106	Orta boylu kır sakallı Topal oğlu Mehmed veledi Ömer sin 70	107	Uzun boylu sarı sakallı Meyillüoğlu Mustafa veledi İsmail sin 40	108	Oğlu şab-ı emred İsmail sin 13
109	Diğer oğlu Ramazan sin 4	110	Uzun boylu kır sakallı Halil veledi Abdülcelil sin 50	111	Oğlu Mehmed sin 8
112	Orta boylu sarı bıyıklı Halilce oğlu Ali veledi İsmail sin 22	113	Sağır Süleyman veledi Meyillü oğlu Osman sin 8	114	Karındaşı İsmail sin 4
115	Diğer karındaşı Mustafa sin 3	116	Diğer karındaşı İbrahim sin 2	117	Orta boylu kara sakallı Hacı Hasan oğlu Ebubekir veledi Hüseyin sin 30
118	Oğlu Hüseyin sin 3	119	Sağır Ali veledi Çapanoğlu Mustafa sin 7	120	Karındaşı Bekir sin 5
121	Diğer karındaşı Mustafa sin 3	122	Uzun boylu sarı sakallı Meyillü oğlu Mehmed veledi İsmail sin 40	123	Orta boylu kara sakallı Kul Ömer oğlu Hüseyin veledi Ömer sin 40
124	Oğlu Osman sin 10	125	Diğer oğlu Ömer sin 1	126	Orta boylu ak sakallı Kula Ali veledi Ahmed sin 80
127	Oğlu orta boylu sarı sakallı Veli veledi Kula Ali sin 30	128	Torunu şab-ı emred Ahmed sin 13	129	Diğer torunu Mehmed sin 8
130	Diğer torunu Süleyman sin 4	131	Diğer torunu Ömer sin 1	132	Diğer torunu Abdullah sin 10
133	Diğer torunu Mustafa sin 6	134	Diğer torunu Hasan sin 2	135	Orta boylu kır sakallı Emin Ömer oğlu Mehmed veledi Ömer sin 35
136	Oğlu Osman sin 8	137	Orta boylu kır sakallı Halicoğlu Hüseyin veledi İsmail sin 50	138	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Mehmed sin 18
139	Diğer oğlu İsmail sin 9	140	Diğer oğlu Ömer sin 4	141	Orta boylu ak sakallı Gök Mehmed oğlu Abdülcelil veledi Mehmed sin 50
142	Oğlu Halil sin 12	143	Orta boylu kara sakallı Sülukoğlu Durmuş Ali veledi Hüseyin sin 40	144	Oğlu Hüseyin sin 6
145	Diğer oğlu Süleyman sin 3	146	Diğer oğlu Yusuf sin 1	147	Orta boylu kır sakallı Kısa Veli oğlu Ali veledi Veli sin 40
148	Oğlu Receb sin 12	149	Diğer oğlu Veli sin 8	150	Diğer oğlu Hüseyin sin 1
151	Uzun boylu kır sakallı Abdülkadir veledi Ahmed sin 60	152	Oğlu şab-ı emred Ahmed sin 16	153	Orta boylu kara sakallı Abdülcelil oğlu Mehmed veledi Abdülcelil sin 40
154	Oğlu Ramazan sin 4	155	Karındaşı orta boylu kara sakallı Ömer sin 35	156	Oğlu Hüseyin sin 10
157	Diğer oğlu Hüseyin sin 6	158	Diğer oğlu Abdülcelil sin 2	159	On ikinci hanede mukayyed ihtiyar Abdülbaki oğlu Abdülbaki'nin zenci gulamı Abdullah veledi Abdullah sin 15
160	Yedinci hanede mukayyed şab-ı emred İbrahim'in üveği babası orta boylu ter bıyıklı Manav Mehmed veledi Abdullah sin 25	161	Üçüncü hanede mukayyed Himmet oğlu Süleyman'ın üveği oğlu Mustafa veledi Mustafa sin 4	162	Uzun boylu kır sakallı Cankad oğlu Hacı Hüseyin veledi Halil sin 60
163	Oğlu Durali sin 2	164	Zenci gulamı Abdullah veledi Abdullah sin 16	165	Diğer zenci gulamı Bilal veledi Abdullah sin 10
166	Orta boylu ak sakallı Çukadar Ali veledi Abdullah sin 70	167	Oğulları orta boylu kara sakallı Ömer sin 40	168	Orta boylu kara sakallı Yusuf sin 30
169	Orta boylu kara sakallı Abdurrahman veledi Hüseyin sin 40	170	Karındaşı oğlu Sağır Hüseyin veledi Hüseyin sin 5	171	Orta boylu ak sakallı Koca Mehmed veledi Hasan sin 60
					Yekun : 171

Karye-i Alaplu tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kır sakallı Deli Halil veledi Ali sin 45	2	Oğlu Veli sin 10	3	Diğer oğlu Süleyman sin 5
4	Diğer oğlu Osman sin 1	5	Orta boylu kır sakallı sarı Ali veledi Mehmed sin 50	6	Oğlu şab-ı emred Süleyman sin 16
7	Yeğeni şab-ı emred Mustafa veledi Mehmed sin 15	8	Uzun boylu kara sakallı Veli veledi Abdülcelil sin 40	9	Oğlu Ali sin 8
10	Diğer oğlu Halil sin 5	11	Diğer oğlu Veli sin 1	12	Uzun boylu sarı sakallı Topaloğlu Hasan veledi Ali sin 45
13	Oğlu Mehmed sin 6	14	Diğer oğlu Ali sin 5	15	Diğer oğlu Ahmed sin 4
16	Üveği oğlu İsmail veledi Osman sin 8	17	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Hasan veledi Ali sin 20	18	Orta boylu kır sakallı Kara Mehmed veledi Süleyman sin 20
19	Oğlu Ali sin 6	20	Diğer oğlu Mehmed sin 2	21	Orta boylu kumral sakallı Keloğlu Mehmed veledi Mehmed sin 45
22	Oğlu Mehmed sin 7	23	Diğer oğlu Ali sin 5	24	Orta boylu kumral sakallı Kara Mehmed oğlu Mehmed veledi Mehmed sin 40
25	Orta boylu sarı köse sakallı Bekir veledi Mehmed sin 30	26	Oğlu Mehmed sin 1	27	Sağır Mehmed veledi Kamber oğlu Ömer sin 8
28	Karındaşı Mustafa sin 4	Yekun : 28			

Karye-i Asikaraman tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muhtar-ı evvel uzun boylu ak sakallı Yunus bin Süleyman sin 60	2	Oğulları orta boylu kara sakallı Süleyman sin 25	3	Diğeri Ali sin 3
4	Orta boylu ak sakallı Mustafa bin Koca Mehmed sin 70	5	Oğulları şab-ı emred Mehmed sin 18	6	Ve Süleyman sin 1
7	Orta boylu kumral sakallı Mehmed bin İbrahim sin 35	8	Oğlu İbrahim sin 3	9	Orta boylu sarı sakallı Yunus bin Ali sin 50
10	Oğlu Ahmed sin 5	11	Karındaşı orta boylu Hasan sin 30	12	Oğlu Mehmed sin 7
13	Orta boylu kara sakallı Ahmed bin Ahmed Kethuda sin 35	14	Uzun boylu kara sakallı Durmuş Ali bin Mustafa sin 50	15	Oğlu Süleyman sin 2
16	Orta boylu kumral sakallı Şehirli oğlu Halil bin Osman sin 35	17	Orta boylu ak sakallı Ali bin Hüseyin sin 60	18	Üveği oğulları kumral bıyıklı Süleyman bin Osman sin 22
19	Diğeri orta boylu kara sakallı Ömer bin mezbur Osman sin 35	20	Orta boylu kara sakallı Osman bin Ahmed Kethuda sin 40	21	Oğulları Süleyman sin 5
22	Ve Ahmed sin 2	23	Orta boylu ince sarı bıyıklı Sarı İsmail oğlu Ali bin Ömer sin 25	24	Oğlu Ömer sin 2
25	Orta boylu kumral bıyıklı Tombak Süleyman bin Süleyman sin 20	26	Sağır İdris bin İdris sin 15	27	Şab-ı emred Karabacak Mehmed bin İsmail sin 15
28	Karındaşları İsmail sin 5	29	Ve Numan sin 2	30	Uzun boylu sarı bıyıklı Onbaşı Süleyman bin Mehmed sin 30
31	Karındaşı şab-ı emred Musa sin 15	32	Ve İbrahim sin 12	33	Orta boylu kır sakallı Mustafa bin Mustafa sin 65
34	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Mustafa sin 25	35	Torunu Ali sin 1	36	Orta boylu kumral sakallı Musa bin Kara Musa sin 30
37	Oğulları Abdülkerim sin 5	38	Ve Hasan sin 1	39	Üveği oğlu Mehmed bin Mehmed sin 10
40	Uzun boylu kumral sakallı Kulacoğlu İbrahim bin İbrahim sin 40	41	Oğulları şab-ı emred Mustafa sin 15	42	Ve Mehmed sin 8
43	Ve Mahmud sin 6	44	Ve Ali sin 4	45	Ve Ömer sin 2
46	Orta boylu kumral bıyıklı Ömer Ali bin Ahmed sin 30	47	Karındaşı şab-ı emred Hasan sin 15	48	Orta boylu kara sakallı Ahmed bin Kara Veli sin 45
49	Karındaşı kara sakallı İbrahim sin 30	50	Oğlu Musa sin 5	51	Uzun boylu kumral sakallı Süleyman bin Ceneviz Süleyman sin 40
52	Oğlu İbrahim sin 3	53	Karındaşı orta boylu köse sakallı Musa sin 35	54	Diğeri orta boylu kara bıyıklı Hamza sin 25
55	Sağır Ali bin Himmet sin 10	56	Karındaşı Ahmed sin 10	57	Orta boylu kumral sakallı Veli bin Molla Osman sin 35
58	Ammisi oğulları şab-ı emred Halil bin Ömer sin 18	59	Ve şab-ı emred Mustafa bin Ahmed sin 15	60	Orta boylu kumral sakallı Deli Hasan bin Yusuf sin 35
61	Oğlu Abdurrahman sin 8	62	Orta boylu sarı bıyıklı Hasan Ali bin İbrahim sin 50	63	Oğulları İsa sin 3
64	Ve İbrahim sin 2	65	Uzun boylu kır sakallı Ahmed Efendi oğlu Ali bin Ahmed sin 61	66	Oğulları İbrahim sin 10
67	Ve Mehmed sin 5	68	Ve Ahmed sin 3	69	Uzun boylu kumral sakallı Veli bin Ali sin 40
70	Oğlu Ali sin 2	71	Ammisi oğlu Hasan bin Hasan sin 6	72	Orta boylu kır sakallı İbrahim bin Mustafa sin 60
73	Oğlu Mustafa sin 10	74	Orta boylu köse sakallı Hasan bin Hüseyin sin 45	75	Şab-ı emred Hüseyin bin Hacı Hüseyin sin 18
76	Sağır Hüseyin bin İsmail sin 6	77	Muhtar-ı sani orta boylu kara sakallı Hacı Abdullah bin Musa sin 40	78	Karındaşı şab-ı emred Süleyman sin 15
79	İmam orta boylu kara sakallı Hatib Molla Ali bin Mustafa sin 30	80	Uzun boylu sarı sakallı Varsaklı oğlu Mehmed bin Abdullah sin 40	81	Karındaşı oğlu Ahmed bin Ali sin 10
					Yekun : 81

Karye-i Zeytun tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kumral sakallı Damlamaz Seyyid Ali bin Ahmed sin 42	2	Oğlu Ahmed sin 5	3	Orta boylu sarı sakallı Köscioğlu Halil bin Halil sin 30
4	Uzun boylu kumral sakallı Ayan İsmail bin Halil sin 40	5	Orta boylu ak sakallı Mollaoğlu Ömer bin Mustafa sin 60	6	Oğlu Mustafa sin 2
7	Orta boylu kara sakallı Gökçeoğlu Hüseyin bin Osman sin 40	8	Oğulları Osman sin 10	9	Ve Nasuh sin 7
10	Karındaşı orta boylu Ali sin 25	11	Karındaşı oğlu Mustafa bin Mustafa sin 2	12	Şab-ı emred Süleyman bin Küsbecioğlu Ahmed sin 13
13	Orta boylu kara sakallı Hacı Mustafa bin Hüseyin sin 45	14	Oğulları Hüseyin sin 7	15	Ve Süleyman sin 3
16	Gulamı zenci Mercan bin Abdullah sin 12	17	Orta boylu kara sakallı Eğercioğlu Ahmed bin Mustafa sin 35	18	Oğlu Mustafa sin 6
19	Orta boylu kara sakallı Kara Yusuf bin Mustafa sin 45	20	Oğulları Mustafa sin 5	21	Ve Hüseyin sin 3
22	Orta boylu ter bıyıklı Kara Hasan bin Ahmed sin 25	23	Orta boylu kır sakallı Kürt Mehmed bin İbrahim sin 80	24	Oğulları Mehmed sin 7
25	Ve diğer Ömer sin 4	26	Orta boylu ak sakallı Koca Ali bin Mehmed sin 60	27	Orta boylu kara bıyıklı Südci oğlu Ahmed bin Mehmed sin 22
28	Karındaşı Süleyman sin 6	Yekun : 28			

Karye-i Varsak tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kır sakallı Hacı Memiş bin Hasan sin 60	2	Hafidi Hasan bin Ahmed sin 9	3	Orta boylu kara sakallı Himmet bin Kara Ali sin 50
4	Oğlu Ali sin 7	5	Karındaşı orta boylu kumral bıyıklı Mehmed sin 30	6	Diğer karındaşı orta boylu kara bıyıklı Ahmed sin 26
7	Orta boylu kara sakallı Çakal Ahmed bin Osman sin 45	8	Oğulları Osman sin 4	9	Ve Ali sin 1
10	Orta boylu kır sakallı Ali bin Memiş sin 60	11	Oğlu Süleyman sin 2	12	Orta boylu kara sakallı Solak Musa bin Mustafa sin 40
13	Oğulları Mustafa sin 7	14	Ve Hasan sin 1	15	Uzun boylu kumral sakallı Osman bin Kara İbrahim sin 40
16	Oğulları İbrahim sin 6	17	Ve Mahmud sin 5	18	Ve Ahmed sin 2
19	Karındaşı orta boylu kara sakallı Mehmed sin 37	20	Diğer karındaşı uzun boylu kumral sakallı Hacı Bekir sin 35	21	Oğlu Halil sin 5
22	Yeğeni şab-ı emred İbrahim bin Ali sin 13	23	Orta boylu ak sakallı Hacı Mustafa bin Hüseyin sin 60	24	Orta boylu kara sakallı Durmuş Ali bin Hasan sin 30
25	Uzun boylu sarı bıyıklı Hüseyin bin Ali sin 30	26	Karındaşı kara sakallı Hasan sin 50	27	Oğulları İbrahim sin 6
28	Ve diğeri Ali sin 4	29	Orta boylu kara sakallı İsmail bin Mehmed sin 30	30	Oğlu Mehmed sin 1
31	Karındaşı ter bıyıklı Hüseyin sin 20	32	Uzun boylu kumral sakallı Koca Mustafa bin Memiş sin 35	33	Orta boylu köse sarı sakallı Hacı Hasan bin Hüseyin sin 38
34	Oğlu Mehmed sin 2	35	Orta boylu kır sakallı Kara Yusuf bin Kara Mustafa sin 50	36	Oğlu Mehmed sin 7
37	Orta boylu kumral sakallı Topcanoğlu Süleyman bin Mehmed sin 40	38	Oğlu Mehmed sin 5	39	Orta boylu kumral sakallı Bölükbaşıoğlu Halil bin Mustafa sin 30
40	Oğlu Mustafa sin 1	41	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Durali sin 20	42	Orta boylu az kırca sakallı Akca İsmail bin Mehmed sin 53
43	Oğlu Ali sin 9	44	Uzun boylu kumral sakallı Deli Ali bin Hüseyin sin 35	45	Oğulları Hasan sin 8
46	Ve Mehmed sin 3	47	Karındaşı kara bıyıklı Ahmed sin 20	48	Orta boylu ak sakallı Torpak Hasan bin Koca Mustafa sin 80
49	Oğulları orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin sin 25	50	Diğeri kısa boylu ter bıyıklı Ali sin 20	51	Diğeri orta boylu kara sakalı Ahmed sin 30
52	Orta boylu kumral sakallı Topcan oğlu Ahmed bin Mehmed sin 35	53	Oğlu Mehmed sin 9	54	Orta boylu şab-ı emred Celeboğlu Mehmed bin Süleyman sin 18
55	Orta boylu sarı kır sakallı Topal mustafa bin Yakub sin 60	56	Oğulları Yusuf sin 12	57	Ve Ali sin 8
58	Orta boylu sarı sakallı Keleş Halil bin Yakub sin 40	59	Oğulları Ali sin 7	60	Ve İbrahim sin 55
61	Uzun boylu kara sakallı Halil bin Kara Ali sin 35	62	İmam orta boylu kumral sakallı Ali Hacı bin Hasan sin 35	63	Karındaşı orta boylu köse kara sakallı Kavlak İbrahim sin 30
64	Diğer karındaşı orta boylu ter bıyıklı İsmail sin 20	65	Orta boylu köse kara sakallı Ali bin Kara Mehmed sin 35	66	Oğulları Mehmed sin 6
67	Ve Hasan sin 1	68	Orta boylu ak sakallı Musli bin Ali sin 90	69	Oğlu orta boylu kumral sakallı Halil sin 45
70	Şaban oğlu Mehmed bin Hüseyin sin 14	71	Orta boylu kır sakallı Hacı Mehmed bin Hasan sin 50	72	Oğulları şab-ı emred Yusuf sin 18
73	Ve Hüseyin sin 6	74	Çelikoğlu Abdullah bin Ali sin 10	75	Karındaşı Abdülcilil sin 6
76	Orta boylu kara sakallı Çakal Musa bin Osman sin 60	77	Oğlu Ahmed sin 2	78	Üveği oğulları şab-ı emred Halil bin Mahmud sin 20
79	Ve şab-ı emred İsmail sin 15	80	Orta boylu kır sakallı Hacı Bekir bin Mehmed sin 60	81	Oğlu orta boylu sarı sakallı Halil sin 31
82	Üveği oğulları şab-ı emred Mehmed bin Hasan sin 20	83	Ve Ali sin 12	84	Uzun boylu ak sakallı Avcı Hasan bin Halil sin 70
85	Oğlu uzun boylu köse kara sakallı Ali sin 30	86	Orta boylu sarı sakallı Kavla Hasan bin İsmail sin 30	87	Oğulları İsmail sin 6
88	Ve Yusuf sin 1	89	Karındaşı şab-ı emred Abdülcilil sin 20	90	Diğer karındaşı kara bıyıklı Ahmed sin 25

91	Uzun boylu ak sakallı Böcek Mustafa bin İsmail sin 90	92	Oğlu orta boylu kara sakallı Mehmed Ali sin 35	93	Torunu İsmail sin 5
94	Orta boylu kır sakallı Kara Ahmed bin İsmail sin 60	95	Oğlu ter bıyıklı İsmail sin 20	96	8. hanede mukayyed Osman'ın oğlu Hasan sin 1
97	Orta boylu ak sakallı Ali Kethuda bin Süleyman sin 70	98	Orta boylu kumral sakallı Durmuş oğlu Mustafa bin Hasan sin 35	99	Oğlu Hasan sin 2
100	Orta boylu kara sakallı Bölükbaşı oğlu Hasan bin Mustafa sin 45	101	Oğulları Mehmed sin 7	102	Ve Mustafa sin 3
103	Orta boylu kumral sakallı Topal Ahmed bin Halil sin 25	104	Orta boylu köse kırca sakallı Bekir oğlu Halil bin Mehmed sin 50	105	Oğlu Hasan sin 7
106	Ayan orta boylu kumral sakallı Hüseyin bin İsmail sin 40	107	Oğlu İsmail sin 9	108	Hatib orta boylu kumral sakallı Hacı Mehmed Efendi ibni Ahmed sin 44
109	Oğulları Ahmed sin 8	110	Ve Hüseyin sin 3	111	Ve İsmail sin 1
112	Üveği karındaşı orta boylu sarı bıyıklı Ali bin İsmail sin 30	113	Orta boylu kır sakallı Manav Ali bin Mehmed sin 50	114	Oğlu Mehmed sin 5
115	Orta boylu ak sakallı Hamidli Ömer bin Ahmed sin 70	116	Oğlu Osman sin 8	117	Uzun boylu kır sakallı Çoban Hüseyin bin Çömez Mehmed sin 80
118	Oğlu orta boylu kumral sakallı Mehmed Ali sin 30	119	Orta boylu kırca sakallı Vali İbrahim bin Ahmed sin 50	120	Orta boylu şab-ı emred Mahaloğlu Ahmed bin Mehmed sin 22
121	Karındaşı şab-ı emred Ali sin 14	122	Diğer karındaşı ter bıyıklı Mustafa sin 25	123	Orta boylu sarıca kır sakallı Sarı Mehmed bin Yakub sin 50
124	Oğulları Ali sin 7	125	Ve Osman sin 5	126	Ve Hasan sin 2
127	Orta boylu kara bıyıklı Şeyh Ali bin Halil sin 25	128	Orta boylu kır sakallı Manav oğlu İbrahim bin Mehmed sin 40	129	Oğulları Mehmed sin 12
130	Ve İsmail sin 9	131	Orta boylu kumral sakallı Somun oğlu İsa bin Hüseyin sin 42	132	Oğulları şab-ı emred Hüseyin sin 16
133	Ve İsmail sin 8	134	Ve Hasan sin 4	135	Orta boylu kumral sakallı el-Hacc İbrahim bin Abdülcelil sin 58
136	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Mehmed Ali sin 25	137	Ve Abdülcelil sin 4	138	Ve Hasan sin 2
139	Orta boylu kır sakallı el-Hacc Mehmed bin Halil sin 60	140	Orta boylu kara sakallı Hasan Ali bin Ali sin 30	141	Oğulları Ali sin 6
142	Ve İsmail sin 3	143	Orta boylu kumral sakallı Hacı oğlu Hüseyin bin Hacı İsmail sin 30	144	Oğlu Hasan sin 6
					Yekun : 144

Karye-i Duacı tabi-i Antalya

Hane	İsiYaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kır sakallı Muhtar-ı evvel Mehmed bin Abdülcelil sin 55	2	Oğlu orta boylu sarı bıyıklı Abdülcelil sin 24	3	Ve Ahmed Ali sin 7
4	Uzun boylu kumral bıyıklı Ayan Ahmed bin Hacı İbrahim sin 25	5	Orta boylu köse sakallı İsmail bin Halil sin 30	6	Oğlu Musa sin 5
7	Orta boylu sarıca sakallı Bizban Osman bin Ali sin 35	8	Orta boylu kara sakallı Mehmed bin Halil sin 40	9	Oğlu Halil sin 8
10	Ve Hasan sin 3	11	Uzun boylu sarı sakallı Durali veledi Mehmed sin 35	12	Oğlu Mehmed sin 2
13	Orta boylu kumral sakallı Cılkoğlu Ahmed bin Abdülcelil sin 30	14	Orta boylu kır sakallı Hasan bin Abdülcelil sin 53	15	Oğulları Ali şab-ı emred sin 15
16	Ve Ahmed sin 8	Yekun : 16			

Karye-i Duraliler tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Ayan orta boylu kumral sakallı İsmail bin Osman sin 40	2	Oğulları Mustafa sin 5	3	Ve Osman sin 3
4	Ve Abdurrahman sin 1	5	Muhtar-ı evvel orta boylu kara sakallı Mustafa bin Veli sin 40	6	Oğlu Ömer sin 4
7	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Abdülkadir sin 25	8	Muhtar-ı sani orta boylu kırca sakallı Mehmed bin Mustafa sin 45	9	Orta boylu kır sakallı Hacı oğlu Durmuş Ali bin Ali sin 48
10	Karındaşı Hatib orta boylu kır sakallı Mehmed bin Ali sin 44	11	Uzun boylu kır sakallı Tatoğlu Mehmed bin Osman sin 52	12	Oğulları orta boylu ter bıyıklı Ömer sin 25
13	Orta boylu şab-ı emred Abdurrahman sin 20	14	Ve Süleyman sin 12	15	Ve Murad sin 8
16	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Mustafa bin mezbur Osman sin 20	17	Orta boylu sarı sakallı Karidoğlu Veli bin Ali sin 40	18	Orta boylu kır sakallı Kel Hüseyin bin Çil Ali sin 55
19	Uzun boylu kır sakallı Hasan bin Kara Veli sin 50	20	Oğlu Ali sin 5	21	Orta boylu kır sakallı Abdullah bin Molla Hasan sin 60
22	Oğlu Abdullah sin 1	23	Uzun boylu kır sakallı Hacı Bekir bin İsmail sin 52	24	Oğlu Ali sin 1
25	Uzun boylu köse sakallı Koca Yusuf bin Koca Yusuf sin 35	26	Oğulları Ali sin 9	27	Ve Ahmed sin 7
28	Ve Mehmed sin 4	29	Orta boylu kır sakallı Osman bin Mustafa sin 42	30	Uzun boylu sarı sakallı Danacı Hasan bin Osman sin 40
31	Oğlu İbrahim sin 3	32	Orta boylu kır sakallı Kuloğlu Ahmed bin Ali sin 45	33	Oğlu Ali sin 3
34	Orta boylu kır sakallı Osman bin Mustafa sin 42	35	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Süleyman sin 30	36	Orta boylu kara bıyıklı Mehmed bin Abdülbaki sin 26
37	Üveği oğlu orta boylu ter bıyıklı İsmail bin Ahmed sin 25	38	Orta boylu kır sakallı Pehlüvan Ali bin İsmail sin 45	39	Karındaşı orta boylu şab-ı emred Mehmed sin 15
40	Orta boylu kır sakallı Mustafa bin Mustafa sin 40	41	Üveği oğlu şab-ı emred Mustafa bin Ömer sin 22	42	Orta boylu ak sakallı Köbed oğlu Bekir bin Abdülkadir sin 65
43	Oğulları orta boylu sarı sakallı Abdülkadir sin 37	44	Ter bıyıklı İbrahim sin 25	45	Ve Süleyman sin 12
46	Orta boylu köse sakallı Nasuh oğlu Mehmed bin Ali sin 32	47	Karındaşı Çolak Süleyman sin 12	48	Sağır Mustafa bin Ekdirli Ömer sin 12
49	Uzun boylu kara sakallı Deli Mehmed oğlu Hüseyin bin Mehmed sin 35	50	Oğlu Mehmed sin 1	Yekun : 50	

Karye-i Çağlık tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Ayan uzun boylu kara sakallı Yusuf Ağa bin Mustafa sin 50	2	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Ömer Ali sin 20	3	Diğer oğlu Süleyman sin 8
4	Diğeri Nasuh sin 6	5	Diğeri Halil sin 4	6	Diğeri İsmail sin 1
7	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Mehmed sin 35	8	Oğlu Ahmed sin 10	9	Diğer oğlu Topal Ömer sin 6
10	Ve Hüseyin sin 4	11	Ve Bekir sin 2	12	Diğer karındaşı orta boylu kara sakallı Osman sin 45
13	Oğlu Mustafa sin 5	14	Uzun boylu kumral sakallı Abdülkerim bin Hasan Ali sin 35	15	Oğlu Ahmed sin 10
16	Ve Hasan sin 6	17	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Molla Ali sin 33	18	Oğlu Mehmed sin 5
19	Ve İbrahim sin 3	20	Orta boylu şab-ı emred Koca Ömer oğlu Ali bin İsmail sin 15	21	Orta boylu kır sakallı Hacı Osman bin Hacı Mustafa sin 43
22	Oğlu Ömer sin 1	23	Karındaşı uzun boylu kara sakallı Ahmed sin 30	24	Oğlu Musa sin 4
25	Ve Ramazan sin 2	26	Diğer karındaşı orta boylu kara sakallı İsa sin 35	27	Oğlu Mustafa sin 2
28	Uzun boylu kumral sakallı Semerci oğlu Mehmed Ali bin Mehmed sin 30	29	Oğlu Hasan sin 2	30	Karındaşları Ahmed sin 8
31	Ve Mehmed sin 6	32	Uzun boylu kır sakallı Şeyh Ali bin Bekir sin 55	33	Oğlu Ahmed sin 9
34	Karındaşı uzun boylu kumral sakallı Ömer sin 50	35	Oğulları Ali sin 6	36	Ve Durmuş Ali sin 1
37	Diğer karındaşı orta boylu kumral sakallı Halil sin 30	38	Uzun boylu kumral sakallı Hayta Mehmed bin Hasan sin 40	39	Oğlu Ali sin 1
40	Üveği oğulları orta boylu ter bıyıklı Yusuf bin Mustafa sin 22	41	Orta boylu şab-ı emred Ahmed sin 20	42	Ve Hüseyin sin 6
43	Orta boylu kumral sakallı Gökçe Ali bin Süleyman sin 30	44	Üveği oğlu Ömer bin Halil sin 6	45	Kopkopoğlu Mustafa şab-ı emred İsmail sin 13
46	Karındaşı Hasan sin 8	47	Diğeri orta boylu şab-ı emred Ebubekir sin 20	48	Kısa boylu kumral sakallı Bacaksız oğlu Hasan bin Halil sin 35
49	Oğlu Halil sin 1	50	Karındaşları orta boylu ter bıyıklı Hasan sin 20	51	Ve Ali sin 12
52	Uzun boylu ak sakallı Mehmed bin Mustafa sin 80	53	Oğlu uzun boylu sarı sakallı Süleyman sin 35	54	Diğer oğlu orta boylu kumral sakallı Osman sin 30
55	Torunu İbrahim bin Süleyman sin 1	56	Diğer torunu Mehmed bin Osman sin 1	57	Uzun boylu sarı sakallı Ahmed Ali bin Gök Hasan sin 35
58	Oğlu Hüseyin sin 1	59	Uzun boylu kır sakallı Hüseyin bin Osman sin 35	60	Oğlu Mustafa sin 8
61	Ve Halil sin 7	62	Ve Osman sin 4	63	Karındaşı orta boylu sarı sakallı Kocabıyık Yusuf sin 30
64	Oğlu Abdurrahman sin 1	65	Diğeri uzun boylu kumral bıyıklı Süleyman bin Mehmed sin 30	66	Diğer karındaşı orta boylu köse kara sakallı Mehmed sin 25
67	Diğer karındaşı orta boylu sarı bıyıklı Ahmed sin 25	68	Orta boylu kara sakallı Süleyman bin Halil sin 40	69	Oğlu Ali sin 1
70	Orta boylu ak sakallı İmam Molla Hüseyin bin Mustafa sin 85	71	Oğulları orta boylu kır sakallı Hüseyin sin 40	72	Diğeri orta boylu kumral sakallı Fethullah sin 36
73	Torunları Mehmed bin mezbur Hüseyin sin 5	74	Ve Mustafa sin 4	75	Orta boylu sarı sakallı muhtar-ı sani Akca İbrahim veledi Ahmed sin 35
76	Karındaşları orta boylu kumral bıyıklı Mehmed sin 25	77	Diğeri orta boylu kara bıyıklı İsmail sin 23	78	Diğeri orta boylu az bıyıklı Topal Halil sin 20
79	Diğeri şab-ı emred Ömer Ali sin 15	80	Orta boylu kara sakallı Topaloğlu Mehmed bin Mustafa sin 40	81	Oğulları İsmail sin 8
82	Ve Ömer Ali sin 5	83	Babası orta boylu ak sakallı Tavail Mustafa bin Hasan sin	84	Oğlu orta boylu kır sakallı Hüseyin Kethuda sin 55

			90		
85	Oğlu şab-ı emred Hasan sin 20	86	Karındaşı orta boylu kara sakallı Mustafa sin 50	87	Oğlu Süleyman sin 5
88	Uzun boylu ak sakallı Alil Veli bin Mehmed sin 55	89	Üveği oğlu Ahmed bin Ali sin 12	90	Orta boylu kır sakallı Eşi Mehmed bin Mustafa sin 65
91	Oğlu orta boylu kara sakallı Ahmed sin 30	92	Orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin bin Süleyman sin 30	93	Sağır Halil bin Solak Mustafa sin 10
94	Karındaşı Hüseyin sin 8	95	Orta boylu kır sakallı Kara Osman bin İsmail sin 40	96	Oğulları Ramazan sin 3
97	Ve Ahmed sin 2	98	Uzun boylu kumral sakallı At Hasan bin Süleyman sin 33	99	Karındaşı orta boylu kumral sakallı İsmail sin 45
100	Oğlu Süleyman sin 3	101	Diğer karındaşı orta boylu kara sakallı Mehmed sin 40	102	Orta boylu kumral sakallı Deli Ali bin Hüseyin sin 40
103	Orta boylu ak sakallı İbrahim bin Halil sin 50	104	Oğlu uzun boylu ter bıyıklı Halil sin 20	105	Diğer oğlu Mehmed sin 10
106	Diğeri Hüseyin sin 8	107	Orta boylu kara bıyıklı Yusuf Çavuş bin İbrahim sin 30	108	Karındaşı orta boylu kara sakallı Ahmed sin 20
109	Ve diğeri şab-ı emred Hasan sin 15	110	Orta boylu kır sakallı Cin İmamoğlu Halil bin Ahmed sin 55	111	Karındaşı orta boylu sarı sakallı Elagöz Osman bin Ahmed sin 45
112	Oğulları orta boylu kara sakallı Ali sin 20	113	Diğeri şab-ı emred Durmuş sin 15	114	Ve Hasan sin 12
115	Karındaşı oğlu Ömer bin Hasan sin 12	116	Orta boylu köse sakallı sarıca Osman sin 30	117	Oğlu Ahmed sin 7
118	Orta boylu kara sakallı Kara Yusuf bin Ahmed sin 35	119	Oğlu Mustafa sin 3	120	Orta boylu ak sakallı Himmet oğlu Hüseyin bin Ali sin 60
121	Oğlu sarı bıyıklı Ali sin 25	122	Diğer oğlu İsmail sin 8	123	Güveğisi orta boylu kara sakallı Ali bin Ahmed sin 35
124	Oğlu Ahmed sin 4	125	Karındaşı uzun boylu kara bıyıklı Süleyman sin 25	Yekun : 125	

Karye-i Bağce tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muhtar-ı evvel uzun boylu karaca sakallı Mehmed bin Halil sin 30	2	Oğlu Hasan sin 3	3	Karındaşı orta boylu sarı bıyıklı Musa sin 20
4	Diğer karındaşı orta boylu ter bıyıklı Mustafa sin 18	5	Diğeri şab-ı emred Hüseyin sin 15	6	Muhtar-ı sani uzun boylu kır sakallı Ömer bin İsa sin 40
7	Oğlu orta boylu taze sakallı İsa sin 20	9	Diğer Ali sin 5	8	Diğeri şab-ı emred Ahmed sin 15
10	Orta boylu kır sakallı Bekir bin İsa sin 60	11	Oğlu ter bıyıklı Mustafa sin 18	12	Diğeri şab-ı emred Nasuh sin 15
13	Orta boylu kumral sakallı Hasan bin İsa sin 35	14	Oğlu şab-ı emred Ali sin 15	15	Ve Ömer sin 7
16	Ve Mustafa sin 3	17	Kısa boylu kara sakallı Bacaksız İbrahim bin Ali sin 40	18	Oğulları ter bıyıklı Veli sin 18
19	Diğeri Ali sin 12	20	Ve orta boylu kara bıyıklı Abdurrahman sin 20	21	Uzun boylu kara sakallı İsmail bin Ömer sin 30
22	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Hüseyin sin 25	23	Orta boylu kır sakallı Sarı Hasan oğlu Ahmed bin Mustafa sin 50	24	Orta boylu kara sakallı Mahmud bin Mehmed sin 35
25	Orta boylu kumral sakallı Kadıoğlu Hüseyin bin Abdülaziz sin 38	26	Oğlu Bekir sin 6	27	Orta boylu ter bıyıklı bir gözü özürlü Ahmed bin Mustafa sin 18
28	Uzun boylu ak sakallı Hasan bin Molla Mehmed sin 80	29	Oğlu orta boylu kara sakallı Halil sin 25	30	Diğer oğlu Mustafa sin 12
31	Torunları İbrahim bin mezbur Halil sin 5	32	Ve Ömer sin 2	33	Kısa boylu kumral sakallı Sarı Mehmed bin Mustafa sin 35
				Yekun : 33	

Karye-i Bıyıklı tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Ayan orta boylu az kır sakallı Musa bin Mustafa sin 50	2	Oğlu şab-ı emred Mustafa sin 12	3	Muhtar-ı sani orta boylu kır sakallı Hasan bin Ahmed sin 50
4	Oğlu Ahmed sin 9	5	Ve Osman sin 2	6	Orta boylu kumral sakallı İmam Molla Hüseyn bin İsmail sin 48
7	Oğlu Musa sin 7	8	Orta boylu kumral sakallı Kel Mustafa bin Hasan sin 35	9	Oğlu Ahmed sin 2
10	Orta boylu kara sakallı Köcioğlu Ali bin Ali sin 50	11	Orta boylu kır sakallı İkizoğlu Mehmed bin İbrahim sin 40	12	Üveği oğlu Osman bin Abdülcilil sin 8
13	Orta boylu kır sakallı Habbe Ahmedoğlu Bekir bin Ahmed sin 55	14	Oğlu Osman sin 12	15	Orta boylu ak sakallı Yusuf bin Ahmed sin 60
16	Oğlu orta boylu kumral sakallı Ahmed sin 30	17	Orta boylu kara sakallı Mehmed bin Mehmed Bekir sin 45	18	Oğulları Hüseyn sin 3
19	Ve Osman sin 1	20	Uzun boylu az kara sakallı Hasan bin Molla Ömer sin 30	21	Orta boylu kara sakallı İbrahim bin Hasan sin 30
22	Orta boylu kır sakallı Elifoğlu Mehmed bin Hasan sin 55	23	Oğlu orta boylu sarı bıyıklı Osman sin 20	24	Yeğeni şab-ı emred İsmail bin Mustafa sin 20
25	Uzun boylu kara sakallı Kara Mustafa bin Musa sin 50	26	Üveği oğlu ter bıyıklı Mehmed bin Ahmed sin 20	27	Ve karındaşı şab-ı emred Mustafa sin 15
28	Diğeri uzun boylu taze köse sakallı Ömer bin Ahmed sin 30	29	Kara Mustafa oğlu İbrahim bin Ömer sin 8	30	Karındaşı Hasan sin 5
31	Uzun boylu kır sakallı Kule Hasan oğlu Mustafa sin 55	32	Orta boylu sarı bıyıklı Evş Hüseyn bin Mehmed sin 28	33	Oğlu Ali sin 1
34	Uzun boylu ince sarı bıyıklı Deynek oğlu Mahmud bin Halil sin 20	35	Karındaşı şab-ı emred Ebubekir sin 13	36	Kısa boylu kara sakallı Kara Musaoğlu Ahmed bin Mehmed sin 40
37	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Osman sin 20	38	Kısa boylu kara sakallı Macar Halil bin Halil sin 50	39	Oğulları Ali sin 10
40	Ve Mustafa sin 2	41	Uzun boylu kır sarı sakallı Köle Ali bin Osman sin 60	42	Karındaşı oğlu Osman bin Ömer sin 10
43	Uzun boylu kumral sakallı Hasan Ağa oğlu Mehmed bin Hasan sin 33	44	Oğlu Halil sin 7	45	Orta boylu şab-ı emred Solakoğlu Ömer bin Osman sin 18
46	Orta boylu şab-ı emred Musa bin Mehmed sin 25	47	Uzun boylu kara sakallı Mehmed bin Molla Veli sin 35	48	Oğlu Ali sin 1
49	Orta boylu kumral sakallı Yusuf bin Süleyman sin 40	50	Oğlu Nasuh sin 1	51	Babası orta boylu ak sakallı Süleyman bin Yusuf sin 80
52	Orta boylu kara sakallı Cemen Hasan bin Ahmed sin 30	53	Oğulları Ahmed sin 6	54	Ve Ali sin 3
55	Orta boylu sarı sakallı Abdurrahman bin Mehmed sin 30	56	Karındaşı şab-ı emred Ahmed sin 18	57	Orta boylu kara sakallı Osman bin Hüseyn sin 25
58	Üveği oğlu Mehmed bin Hüseyn sin 8	59	Ve Mustafa sin 1	60	22 hane ile mukayyed Haan Ağa oğlu Mehmed'in ammisi oğlu ter bıyıklı Topal Ahmed bin Veli sin 22
61	Orta boylu sarı sakallı Usta oğlu Mehmed bin Hüseyn sin 30	62	Oğlu Hüseyn sin 2	63	Orta boylu köse kara sakallı Nurgan Mehmed bin Ali sin 30
64	Orta boylu kır sakallı Taşlıoğlu Ömer bin İsmail sin 50	65	Oğlu Osman sin 10	66	Ve Mustafa sin 10
67	Ve İsmail sin 2	Yekun : 67			

Karye-i Ekşili tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kumral sakallı Ayan Ahmed bin Osman sin 30	2	Oğulları Osman sin 5	3	Ve Hüseyin sin 3
4	Üveği babası uzun boylu kır sakallı Veli bin Halil sin 55	5	Orta boylu kır sakallı Ömer bin Koca Ali sin 75	6	Oğlu uzun boylu köse sakallı Ali sin 30
7	Diğer oğlu şab-ı emred Mehmed sin 16	8	Torunu İbrahim bin Ali sin 3	9	Uzun boylu kara sakallı imam oğlu Ahmed bin Yusuf sin 30
10	Oğlu Mehmed sin 3	11	Orta boylu kara sakallı Ali bin Molla Hasan sin 45	12	Oğulları Hüseyin sin 5
13	Ve Mehmed sin 2	14	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Osman bin mezbur Molla Hasan sin 35	15	Oğlu Hasan sin 4
16	Orta boylu kır sakallı Süleymanca oğlu Ömer bin Süleyman sin 42	17	Oğulları Süleyman sin 12	18	Ve İbrahim sin 8
19	Uzun boylu köse kumral sakallı Ali bin Mehmed sin 42	20	Oğlu Mehmed sin 2	21	Sağır Hasan bin Mahmud sin 5
22	Orta boylu ak sakallı Osman bin Koca Ali sin 60	23	Oğulları Ali sin 8	24	Ve Halil sin 6
25	Ve Mustafa sin 3	26	Ve diğeri orta boylu ter bıyıklı Hasan sin 22	27	Orta boylu kır sakallı Çatal Ali bin Mustafa sin 55
28	Oğlu ter bıyıklı Mustafa sin 20	29	Uzun boylu ak sakallı Emir oğlu Halil bin Süleyman sin 75	30	Oğulları orta boylu kır sakallı Süleyman sin 40
31	Diğeri orta boylu kara bıyıklı Hüseyin sin 30	32	Uzun boylu köse kara sakallı Ak Bekir oğlu Bekir bin Ömer sin 35	33	Oğlu Mehmed sin 2
34	Uzun boylu Tüğsüzce Ahmed bin Ali Beğ sin 25	35	Karındaşı Hasan sin 8	36	Orta boylu kır sakallı Kaşlı oğlu Osman bin Halil sin 50
37	Oğlu şab-ı emred Ömer sin 20	38	Karındaşı orta boylu ak sakallı Mustafa sin 60	39	Kısa boylu kara sakallı Bolbelli İsmail bin Mehmed sin 30
40	Orta boylu kumral sakallı Tekeli Osman bin Süleyman sin 40	41	Oğulları Süleyman sin 6	42	Ve Halil sin 4
43	Ve Ahmed Ali sin 1	44	Orta boylu ak sakallı İmam Molla Abdülcélil bin Halil sin 57	45	Oğlu ter bıyıklı Halil sin 20
46	Karındaşı oğlu orta boylu şab-ı emred Hamza bin Mustafa sin 18	47	Orta boylu kumral sakallı Kurd Ali bin Hüseyin sin 40	48	Oğulları Veli sin 5
49	Ve Hüseyin sin 3	50	Ammisi orta boylu ak sakallı Hasan bin Veli sin 60	51	Uzun boylu köse kara sakallı Molla Osman oğlu Veli bin Mehmed sin 35
52	Oğlu Mustafa sin 1	53	Karındaşı orta boylu kara sakallı Osman sin 30	54	Orta boylu kara sakallı Ahmed bin Hasan sin 35
55	Oğlu ter bıyıklı Hasan sin 20	56	Orta boylu kara sakallı Ahmed bin Deli Hasan sin 35	57	Üveği oğlu Mustafa bin Ahmed sin 12
58	Diğeri ter bıyıklı Yusuf sin 20	59	Ve diğeri Mehmed sin 5	60	Uzun boylu köse kumral sakallı Muhtar-ı sani Çobanoğlu Mustafa bin Osman sin 42
61	Karındaşı uzun boylu köse sakallı Ahmed sin 38	62	Diğeri uzun boylu ter bıyıklı Abdülkerim sin 30	63	Diğer karındaşı uzun boylu köse sakallı Halil sin 40
64	Üveği oğlu orta boylu şab-ı emred Mustafa bin Ahmed sin 18	65	Uzun boylu kara sakallı İdris bin Ali sin 45	66	Oğlu Ali sin 2
67	Karındaşı oğlu şab-ı emred Ahmed bin Hüseyin sin 15	68	Orta boylu kır sakallı Çalıkoğlu Mustafa bin Hasan sin 45	69	Oğlu Hasan sin 5
70	Diğeri Halil sin 1	71	Orta boylu kır sakallı Süveyş oğlu Mehmed bin Ali sin 60	72	Oğlu şab-ı emred Ali sin 18
73	Orta boylu kır sakallı Kara Yusuf oğlu Mustafa bin Yusuf sin 40	74	Oğlu şab-ı emred Yusuf sin 17	75	Ve diğeri Ömer sin 7
76	Orta boylu kumral sakallı Topal Hasan bin Hüseyin sin 30	77	Karındaşı uzun boylu kumral sakallı Osman bin mezbur Hüseyin sin 35	78	Oğlu Hüseyin sin 6

79	Üveği oğlu Yusuf sin 5	80	Uzun boylu ak sakallı Çoban Ahmed bin Hüseyin sin 60	81	Oğulları şab-ı emred Veli sin 18
82	Ve Mahmud sin 9	83	Ve Mehmed sin 9	84	Ve diğer Hüseyin sin 8
85	Diğeri orta boylu kumral bıyıklı İsmail sin 22	86	Uzun boylu tüğsüzce Hüseyin bin Osman sin 18	87	Oğlu Osman sin 2
88	Orta boylu kır sakallı Kocabıyık Ahmed bin Osman sin 60	89	Oğlu Osman sin 5	90	Uzun boylu kır sakallı Deli Hüseyin oğlu Hasan bin Mustafa sin 45
91	Oğulları Mustafa şab-ı emred sin 15	92	Ve Ali sin 8	93	Ve Osman sin 2
94	Karındaşı Hasan sin 7	95	Orta boylu kır sakallı Abdülcelil bin Yusuf sin 60	96	Oğulları Halil şab-ı emred sin 15
97	Ve Bekir sin 9	98	Orta boylu ak sakallı Veli bin Ak Bekir sin 60	99	Oğulları uzun boylu kumral bıyıklı Ömer sin 25
100	Orta boylu ak sakallı Ak Bekir oğlu Mahmud bin Bekir sin 65	101	Oğulları orta boylu ter bıyıklı Ahmed sin 28	102	Ve ter bıyıklı Hüseyin sin 20
103	Ve Hasan sin 6	104	Ve Mustafa sin 4	105	Ve Mehmed sin 1
106	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Ali bin Veli sin 40	107	Muhtar-ı evvel uzun boylu kır sakallı Mehmed bin Ali sin 45	108	Oğlu Osman sin 8
109	Ve İsmail sin 7	110	Ve Ahmed sin 5	111	Karındaşları orta boylu kumral sakallı Hasan sin 30
112	Oğlu İbrahim sin 2	113	Diğer karındaşı uzun boylu kara bıyıklı Ali sin 30	114	Diğeri orta boylu kır sakallı Himmet sin 45
115	36 hanede mukayyed Deli Hüseyin oğlu Hasan'ın karındaşı şab-ı emred Mehmed sin 15	116	Sağır Osman bin Bekir sin 5	117	Uzun boylu kır sakallı el-Hacc Hasan bin Mahmud sin 50
118	Oğulları orta boylu kara bıyıklı Mahmud sin 30	119	Ve Mustafa sin 7	120	Ve Mehmed sin 2
121	Uzun boylu kır sakallı Ahmed bin Kara İsmail sin 45	122	Oğlu Topal İsmail sin 12	123	Karındaşı orta boylu kır sakallı Hasan bin mezbur Kara İsmail sin 40
124	Oğulları İsmail sin 3	125	Ve Mustafa sin 1	126	Diğer karındaşı uzun boylu az kırca sakallı Mustafa sin 35
127	Oğlu Ali sin 1	128	Diğer karındaşı orta boylu kara sakallı Mehmed sin 30	129	Diğer karındaşı orta boylu kara bıyıklı Hüseyin sin 25
130	Orta boylu kara sakallı Gemlioğlu Ahmed veledi Osman sin 50	131	Oğlu Osman sin 3	Yekun : 131	

Karye-i Kızılı tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu ak sakallı muhtar-ı evvel İbrahim bin İbrahim sin 60	2	Orta boylu kara sakallı Hatib Molla Ali bin Mehmed sin 35	3	Oğulları Mehmed Ali sin 8
4	Ve İbrahim sin 2	5	Karındaşı orta boylu ak sakallı Halil sin 60	6	Oğulları orta boylu şab-ı emred Mehmed sin 18
7	Ve Ahmed sin 1	8	Diğer karındaşı uzun boylu kara sakallı İmam Molla Abbas sin 43	9	Oğlu Mehmed sin 8
10	Diğer karındaşı uzun boylu kumral sakallı Hasan sin 40	11	Oğulları İsmail sin 9	12	Ve Mehmed sin 1
13	Orta boylu kır sakallı Osman oğlu Osman bin Mustafa sin 46	14	Oğulları Mustafa sin 4	15	Ve Yusuf sin 2
16	Ve ammisi orta boylu ak sakallı Ömer bin Osman sin 62	17	Üveği oğlu orta boylu ter bıyıklı Hasan bin Veli sin 20	18	Hasan Ali bin İlyas sin 10
19	Karındaşı Abdülcelil sin 6	20	Orta boylu kır sakallı İkizler Süleyman bin Mehmed sin 40	21	Oğulları Mehmed sin 9
22	Ve Musa	23	Ve Ahmed Ali sin 3	24	Karındaşı orta boylu kumral sakallı İsmail sin 42
25	Diğer karındaşı uzun boylu Abdurrahman sin 35	26	Diğer karındaşı orta boylu köse kumral sakallı Mustafa sin 40	27	Oğlu Ahmed sin 1
28	Diğer karındaşı orta boylu kara sakallı Halil sin 30	29	Oğlu Veli sin 1	30	Orta boylu kırca sakallı Cemen Hasan bin Bekir sin 40
31	Oğlu Mehmed sin 7	32	Orta boylu kumral sakallı Teke Ahmed oğlu Hüseyin bin Ahmed sin 40	33	Oğulları Ahmed sin 10
34	Ve Yusuf sin 5	35	Ve Veli sin 2	36	Uzun boylu kumral sakallı Madanoğlu Musa bin Ahmed Ali sin 30
37	Oğlu Ahmed Ali sin 6	38	Orta boylu kara sakallı Madanoğlu Mehmed bin İbrahim sin 50	39	Oğlu şab-ı emred Nebi sin 15
40	Uzun boylu kırca sakallı Musa oğlu Aynvahid Bekir bin Ali sin 50	41	Oğulları Hasan sin 12	42	Ve Mehmed sin 10
43	Ve Ahmed Ali sin 8	44	Uzun boylu kır sakallı Öksüz oğlu Ali bin Ahmed sin 50	45	Oğulları Ahmed sin 10
46	Ve İbrahim sin 8	47	Ve Halil sin 6	48	Orta boylu sarıca bıyıklı Bizban Bekir bin Mehmed sin 20
49	Karındaşı şab-ı emred Bizban Hasan sin 18	50	Uzun boylu köse sarıca sakallı Sofioğlu Mustafa bin İbrahim sin 30	51	Oğlu İbrahim sin 1
52	Orta boylu kumral sakallı Deli Mehmed oğlu Musa bin Mehmed sin 30	53	Oğlu Hasan Ali sin 1	54	Karındaşı orta boylu köse kara sakallı Osman sin 25
55	Oğlu Mehmed sin 1	56	Diğer karındaşı orta boylu ter bıyıklı Abdurrahman sin 23	57	Ammisi oğlu orta boylu kırca sarı sakallı Ali bin Ahmed sin 31
58	Uzun boylu kara sakallı Medad oğlu Süleyman bin Musa sin 40	59	Oğulları Musa sin 7	60	Ve Mustafa sin 5
61	Uzun boylu kumral köse sakallı Ali bin Memiş sin 35	62	Oğlu Mehmed sin 1	63	Eniştesi uzun boylu köse kara sakalı Ali bin İbrahim sin 45
64	Oğulları Hüseyin sin 5	65	Ve Halil sin 2	66	Orta boylu kara sakallı Veli bin Deli İsmail sin 25
67	Oğlu Ahmed Ali sin 1	68	Orta boylu kumral sakallı Perkazneoğlu Hasan bin Hasan sin 35	69	Oğulları Nebi sin 10
70	Ve Hasan sin 6	71	Uzun boylu kır sakallı Yunusoğlu Ali bin Yunus sin 50	72	Oğlu Hüseyin şab-ı emred sin 15
73	Orta boylu ak sakallı İbrahim bin Mehmed sin 65	74	Yeğeni orta boylu kır sakallı İbrahim bin Molla Veli sin 40	75	Oğulları Mehmed sin 10
76	Ve Veli sin 8	77	Orta boylu kara sakallı Ahmedce oğlu Yusuf bin Ali	78	Oğlu Osman sin 9

			sin 50		
79	Yeğeni orta boylu köse kara sakallı İsmail bin Ahmed sin 40	80	Oğulları Mehmed sin 12	81	Ve Ömer sin 9
82	Ve orta boylu ter bıyıklı Ahmed sin 16	83	Orta boylu köse kara sakallı Mustafa bin Hasan sin 52	84	Oğlu Hasan sin 4
85	Orta boylu kumral sakallı Ahmed bin Deli Ömer sin 50	86	Oğulları orta boylu ter bıyıklı Ömer sin 20	87	Diğeri Nasuh sin 12
88	Diğeri Süleyman sin 8	89	Diğeri Mehmed sin 5	90	Karındaşı orta boylu kara sakallı Osman sin 35
91	Diğeri karındaşı orta boylu kumral sakallı Mehmed sin 35	92	Oğlu Ali sin 4	93	Uzun boylu kara sakallı Gürcüoğlu Ahmed bin Mehmed sin 38
94	Oğlu Süleyman sin 1	95	Orta boylu ak sakallı Gürci oğlu İbrahim bin Ahmed sin 70	96	Uzun boylu kumral sakallı Emir Ail oğlu Mustafa bin Ali sin 45
97	Oğlu Süleyman sin 1	98	Uzun boylu kumral sakallı Molla Canoğlu Mehmed bin İbrahim sin 30	99	Oğulları İbrahim sin 5
100	Ve Mustafa sin 2	101	Karındaşı Ahmed Ali sin 12	102	Uzun boylu ter bıyıklı Gök Musa oğlu Ali bin Ali sin 23
103	Uzun boylu kır sakallı Veli oğlu Ahmed bin Veli sin 55	104	Oğlu Yusuf sin 2	105	Orta boylu kırca sakallı Ali Güloğlu Mustafa bin Ali sin 55
106	Oğlu Ali sin 3	107	Orta boylu kır sakallı Ayanoğlu Hüseyin bin Mustafa sin 45	108	Şab-ı emred Mehmed Ali bin Veli oğlu Mehmed sin 12
109	Orta boylu kara sakallı Gökçe oğlu İbrahim bin Hüseyin sin 40	110	Oğulları Hüseyin sin 8	111	Ve Ahmed Ali sin 1
112	Orta boylu kara sakallı Gökçe oğlu Osman bin Hüseyin sin 35	113	Oğlu Mustafa sin 6	114	Karındaşı uzun boylu ter bıyıklı Hasan sin 25
115	Orta boylu kara sakallı Mehmed bin Hüseyin sin 30	116	Orta boylu kumral sakallı Ömer bin Ahmed sin 40	117	Oğlu Mustafa sin 6
118	Orta boylu kara bıyıklı Abdurrahman bin Mustafa sin 25	119	Üveği karındaşı şab-ı emred Mustafa bin Ahmed sin 15	120	Orta boylu kara bıyıklı Mehmed bin Mustafa sin 25
121	Kayınpederi orta boylu köse kır sakallı Alil Ömer bin Abdullah sin 70	122	Orta boylu ak sakallı Himmet Ali bin Musa sin 80	123	Oğulları alil orta boylu kara sakallı İsmail sin 30
124	Diğeri orta boylu kara sakallı Bekir sin 35	125	Orta boylu kır sakallı Ahmed bin Durmuş Ali sin 58	126	Oğulları Yusuf sin 10
127	Ve Musa sin 5	128	Diğeri oğlu orta boylu ter bıyıklı Ali sin 20	129	Orta boylu kara sakallı Durmuş oğlu Ömer bin Ömer sin 30
130	Orta boylu kumral sakallı Hüseyin bin Mustafa sin 40	131	Oğulları Ahmed sin 8	132	Ve Halil sin 6
133	Ve İbrahim sin 1	134	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Hasan sin 35	135	Oğlu Mustafa sin 1
136	Orta boylu ak sakallı Mustafa bin Süleyman sin 70	137	Karındaşı oğlu orta boylu kumral sakallı Ahmed bin Mehmed sin 30	138	Oğlu Süleyman sin 1
139	Deli Osman oğlu şab-ı emred Ahmed bin Osman sin 15	140	Uzun boylu kır sakallı Ahmed bin Halil sin 45	141	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Osman sin 22
142	13. hanede mukayyed Ahmed oğlu Hüseyin'in karındaşı orta boylu ter bıyıklı Mehmed sin 20	143	Orta boylu sarı sakallı Sarı Osman bin Koca Mehmed sin 50	144	Oğulları Mahmud sin 10
145	Ve İsmail sin 6	146	Ve Mehmed sin 1	147	Uzun boylu köse kara sakallı Musa bin Ali sin 40
148	Oğulları Ali sin 8	149	Ve Ahmed sin 8	150	Muhtar-ı sani uzun boylu kara sakallı Mustafa bin Bekir sin 40
					Yekun : 150

Karye-i Manderile tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muhtar-ı evvel orta boylu kır sakallı Hüseyin bin Hasan sin 50	2	İmam orta boylu kara sakallı Molla Musa bin İbrahim sin 40	3	Oğlu Mehmed sin 1
4	Orta boylu kır sakallı İmamoğlu Ahmed bin Mehmed sin 50	5	Oğlu Halil sin 2	6	Uzun boylu kara bıyıklı Mehmed bin Musa sin 25
7	Karındaşı şab-ı emred Veli sin 20	8	Diğeri şab-ı emred Hüseyin sin 18	9	Orta boylu kumral bıyıklı Mustafa bin Memiş sin 30
10	Oğlu Memiş sin 1	11	Karındaşı şab-ı emred Mahmud sin 25	12	Diğer karındaşı kara sakallı Mehmed bin mezbur Memiş sin 28
13	Oğlu Hasan sin 3	14	Orta boylu ak sakallı Dişlioğlu Ahmed bin Mahmud sin 60	15	Oğulları orta boylu sarı bıyıklı Ali sin 21
16	Şab-ı emred Mahmud sin 18	17	Ve Mehmed sin 10	18	Hüseyin sin 5
19	Ve Halil sin 3	20	Orta boylu kır sakallı Emir Mehmed bin Ömer sin 50	21	Oğlu ter bıyıklı Ali sin 17
22	Orta boylu kara sakallı zenci Mercan bin Abdullah sin 50	23	Orta boylu ak sakallı Tuli Yusuf bin Süleyman sin 70	24	Oğlu orta boylu kara sakallı Süleyman sin 30
25	Orta boylu kumral sakallı Alacaoğlu Osman bin Hüseyin sin 40	26	Oğlu Süleyman sin 7	27	Ve Hüseyin sin 5
28	Orta boylu kumral sakallı Ebioğlu Yusuf bin Ali sin 45	29	Oğlu ter bıyıklı Süleyman sin 18	30	Orta boylu kara sakallı Kaşlı Mehmed bin Ali sin 50
31	Orta boylu sarı sakallı Mehmed bin Emir Hasan sin 25	32	Karındaşı Bekir sin 8	33	Orta boylu kara sakallı Karaoğlu Hüseyin bin Mehmed sin 25
34	Oğlu Durmuş Ali sin 7	35	Diğeri Yusuf sin 2	36	Orta boylu kır sakallı Kara Alioğlu Hasan bin Ali sin 60
37	Oğulları şab-ı emred Ali sin 13	38	Ve Mehmed sin 7	39	Ve Hüseyin sin 3
40	Ve Yusuf sin 1	41	Uzun boylu sarı bıyıklı Hasan oğlu Mehmed bin İbrahim sin 25	42	Oğulları İbrahim sin 5
43	Ve Ali sin 1	44	Uzun boylu kır sakallı Cin İmamoğlu Hasan bin Mehmed sin 50	45	Oğlu orta boylu kara sakallı Mustafa sin 30
46	Orta boylu ak sakallı Ödlioğlu İbrahim bin Ahmed sin 70	47	Oğulları şab-ı emred Mehmed Ali sin 16	48	Ve Mustafa sin 10
49	Orta boylu kır sakallı Feraceoğlu Abdullah bin Hüseyin sin 50	50	Oğlu Hüseyin sin 12	51	20. hanede mukayyed Ovalıoğlunun üveği oğlu Şeyh Ali bin Ömer sin 5
52	Orta boylu kumral sakallı Deli İsmail bin İbrahim sin 30	53	Oğlu İbiş sin 1	54	Karındaşı oğlu Mehmed bin Mehmed sin 4
55	Uzun boylu kara sakallı Kahveci oğlu Osman bin Hasan sin 42	56	Muhtar-ı sani orta boylu kır sakallı Mehmed bin Ali sin 60	57	Oğlu şab-ı emred Abdurrahman sin 19
58	Orta boylu kumral sakallı Geyikli Mustafa bin İbrahim sin 35	59	Oğlu Durmuş Ali sin 3	60	Uzun boylu kara sakallı Kara Mustafa bin İsmail sin 35
61	Oğlu İsmail sin 1	62	Karındaşı orta boylu kumral bıyıklı Hasan sin 25	63	Uzun boylu kır sakallı Kaşlı Musa bin Süleyman sin 60
64	Oğlu Durali sin 12	65	Orta boylu ince sarı bıyıklı Kaşlı Süleyman bin Hasan sin 22	66	Orta boylu köse kara sakallı Karaözlü İbrahim bin Mustafa sin 30
67	Oğulları Durmuş Ali sin 8	68	Ve Hasan sin 6	69	Ve Mustafa sin 3
70	Orta boylu kumral sakallı Kethuda Nasuh bin Mehmed sin 50	71	Oğulları şab-ı emred Durmuş Ali sin 13	72	Ve diğeri Mehmed sin 8
73	Orta boylu sarıca bıyıklı Baharatlı Mustafa bin Süleyman sin 25	74	Orta boylu ak sakallı İbrahim bin Musa sin 80	75	Oğlu orta boylu köse kara sakallı Ali sin 25
76	Torunu Ahmed sin 8	77	Orta boylu kumral bıyıklı Kıbrıslı Ali bin Osman sin 25	78	Babası orta boylu ak sakallı Osman bin Hüseyin sin 60
					Yekun : 78

Karye-i Dumanlar tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	İmam orta boylu köse kara sakallı Molla Hüseyin bin İsmail sin 40	2	Oğulları şab-ı emred Mahmud sin 17	3	Ve Mustafa sin 7
4	Muhtar-ı evvel orta boylu ak sakallı Yusuf bin Mehmed sin 80	5	Uzun boylu kara sakallı oğlu İsa sin 35	6	Mezburun oğulları Mehmed sin 6
7	Ve Ömer sin 3	8	Muhtar-ı sani orta boylu şab-ı emred Osman bin Süleyman sin 20	9	Karındaşı şab-ı emred Mustafa sin 16
10	Orta boylu sarı bıyıklı Türkman oğlu Ahmed bin Ali sin 25	11	Oğlu Ali sin 1	12	Orta boylu köse kara sakallı Çelebioğlu Mustafa bin Ömer sin 40
13	Uzun boylu kumral sakallı Talancioğlu Osman bin İsmail sin 40	14	Uveği oğlu Halil bin Ali sin 3	15	Orta boylu taze sakallı Topal Yusuf bin Hasan sin 30
16	Oğulları Ali sin 12	17	Ve Hasan sin 2	18	Orta boylu kumral sakallı Davud bin Mehmed sin 40
19	Oğulları Osman sin 10	20	Ve Mustafa sin 6	21	Orta boylu kara sakallı Serikli Ahmed bin Ali sin 50
22	Oğulları Ahmed sin 7	23	Ve İsmail sin 1	Yekun : 23	

Karye-i Solak tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Ayan orta boylu kara sakallı Veliyyüddin Ağa bin Ebubekir sin 40	2	Oğulları Ebubekir sin 7	3	Ve Mehmed sin 5
4	Ve karındaşı orta boylu kara sakallı İbrahim sin 30	5	Hizmetkarı şab-1 emred Osman bin Mustafa sin 12	6	Muhtar-ı sani orta boylu ak sakallı Ali Ağa bin Mehmed sin 80
7	Oğulları orta boylu kara sakallı İbrahim sin 35	8	Ve orta boylu kumral bıyıklı Mehmed sin 27	9	Torunu İsmail sin 5
10	Diğer torunu şab-1 emred Ali bin Yusuf sin 13	11	Diğer oğlu uzun boylu kumral bıyıklı Mehmed bin mezbur sin 34	12	Uzun boylu ter bıyıklı İmam Ahmed bin Ahmed sin 18
13	Karındaşı şab-1 emred Hatib Hüseyin sin 14	14	Uzun boylu kumral sakallı Çavuş oğlu Ali bin Mehmed sin 40	15	Oğulları Mehmed sin 8
16	Ve İbrahim sin 6	17	Orta boylu kır sakallı Tataroğlu İsa bin Ali sin 50	18	Oğulları şab-1 emred Ahmed sin 18
19	Şab-1 emred Süleyman sin 14	20	Ve Musa sin 6	21	Orta boylu kır sakallı Kara Ahmed bin Emir Ahmed sin 60
22	Oğlu şab-1 emred Hasan sin 15	23	Ve Ali sin 12	24	Ve Osman sin 9
25	Uzun boylu kumral sakallı Çolak oğlu Mustafa veledi Mehmed sin 40	26	Uzun boylu kara sakallı Tat Ahmed bin Osman sin 35	27	Oğulları Ahmed sin 7
28	Ve Mehmed sin 3	29	Ve Ömer sin 1	30	Uzun boylu kır sakallı Yaylalı Musa bin İsmail sin 60
31	Uzun boylu kara sakallı Verem Mehmed bin Mustafa sin 45	32	Oğlu Mustafa sin 1	33	Ve Yusuf sin 1
34	Orta boylu kır sakallı Kara Ahmed bin Ali sin 40	35	Oğlu Ahmed sin 7	36	Uzun boylu Tügsüz Ebubekir bin Süleyman sin 40
37	Zenci gulamı Abdullah bin Abdullah sin 13	38	Orta boylu kara sakallı Manav Hüseyin bin Mehmed sin 45	39	Oğulları Mehmed sin 8
40	Ve Hasan sin 6	41	Ve Ahmed sin 4	42	Ve Hüseyin sin 2
43	Ve Mustafa sin 1	44	Uzun boylu kara sakallı Topal Osman bin Osman sin 30	45	Oğlu Mustafa sin 3
46	Uzun boylu kara sakallı Kara Hüseyin bin Hasan sin 30	47	Orta boylu kara bıyıklı Köle Ali bin Ali sin 25	48	Orta boylu kır sakallı Darcın İsmail bin Ali sin 70
49	Oğulları orta boylu ter bıyıklı Mehmed sin 20	50	Ve ter bıyıklı Osman sin 18	51	Ve Yusuf sin 8
52	Uzun boylu kumral sakallı Kara İbrahim bin Ahmed sin 40	53	Orta boylu kumral bıyıklı Manav Hüseyin bin Ahmed sin 30	54	Orta boylu kumral sakallı Kırancın Musa bin Mehmed sin 45
55	Oğulları Eyyub sin 8	56	Ve Osman sin 6	57	Orta boylu kara sakallı Deli Hasan bin Kara Ahmed sin 32
58	Oğulları Ahmed sin 5	59	Ve Hasan Ali sin 1	60	Orta boylu kumral sakallı Manav Hasan bin Mehmed sin 35
61	Oğulları şab-1 emred Mehmed sin 13	62	Ve Mustafa sin 8	63	Ve Hasan Ali sin 6
64	Orta boylu ak sakallı Boz Ahmed oğlu Mustafa bin Ahmed sin 70	65	Orta boylu kumral sakallı Çorman Hasan bin Mehmed sin 50	66	Oğulları şab-1 emred Mehmed sin 14
67	Ve Ahmed sin 5	68	Ve Mustafa sin 2	69	Uzun boylu kumral bıyıklı Kop Mustafa bin Osman sin 35
70	Karındaşı şab-1 emred Halil sin 15	71	Orta boylu şab-1 emred Mustafa bin Mustafa sin 18	72	Karındaşı Hasan Ali sin 6
73	Şab-1 emred İsmail bin Koca İbrahim sin 13	74	Karındaşı Mehmed sin 8	75	Diğeri Hüseyin sin 5
76	Abdülkerim bin Mustafa sin 7	Yekun : 76			

Karye-i Cam tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Ayan uzun boylu kara sakallı İbrahim bin Durmuş Ali sin 35	2	Oğulları Durmuş Ali sin 7	3	Ve Mustafa sin 4
4	Ve Şeyh Ali sin 1	5	Muhtar-ı evvel orta boylu kumral sakallı Ali bin Hasan sin 33	6	Oğulları Halil sin 10
7	Ve Bizban Mustafa sin 4	8	Ve karındaşı orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin sin 25	9	Muhtar-ı sani orta boylu kara sakallı Abdurrahman bin Osman sin 35
10	Orta boylu ak sakallı Kulaksız oğlu Osman bin İbrahim sin 55	11	Orta boylu kumral sakallı Himmet oğlu Osman bin Himmet sin 35	12	Karındaşı uzun boylu ter bıyıklı Süleyman sin 25
13	Uzun boylu kara sakallı Kara Osman oğlu Süleyman bin Veli sin 30	14	Oğlu Veli sin 8	15	Uzun boylu ter bıyıklı Koca İbrahim oğlu Ahmed bin İbrahim sin 18
					Yekun : 15

Karye-i Keşerli tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muhtar-ı evvel orta boylu kara sakallı Bekir bin Halil sin 35	2	Karındaşı orta boylu kara sakallı Musa sin 30	3	Muhtar-ı sani uzun boylu sarı kır sakallı Ali bin Yusuf sin 50
4	Uzun boylu sarı sakallı Dağhoğlu Hasan Ali bin Hüseyin sin 45	5	Oğlu Hüseyin sin 5	6	Karındaşı uzun boylu sarı sakallı Ahmed bin Hüseyin sin 40
7	Uzun boylu kara sakallı Solak oğlu Ali bin Hasan sin 40	8	Oğlu Hasan sin 13	9	Oğlu İsmail sin 4
10	Ve diğeri Halil sin 2	11	Uzun boylu köse kara sakallı Çakırlı Osman bin Yusuf sin 30	12	Orta boylu kısa kara sakallı Osman bin Kara Musa sin 25
13	Oğlu Musa sin 2	14	Orta boylu sarı sakallı Ömer bin Kel Hasan sin 55	15	Oğlu Durmuş Ali sin 9
16	Orta boylu sarı sakallı Gökçe Ahmed bin Hasan sin 40	17	Oğlu Hasan sin 12	18	Uzunca boylu köse sakallı Öksüz Mustafa bin Ali sin 30
19	Oğlu Ali sin 2	20	Uzun boylu kara sakallı Karadani Mehmed bin Ali sin 40	21	Oğlu Ali sin 14
22	Diğeri Ahmed sin 12	23	Ve diğeri Halil sin 6	24	Uzun boylu ak sakallı Damlamaz Mustafa bin Hüseyin sin 70
25	Oğulları Mustafa sin 5	26	Ve Süleyman sin 8	27	Uzun boylu ak sakallı Mehmed bin Mustafa sin 70
28	Oğlu uzun boylu ter bıyıklı Mustafa sin 20	29	12. handa mukayyed karındaşı oğlu Ömer sin 7	30	Orta boylu kara sakallı Akbıyık oğlu Hüseyin bin Hüseyin sin 40
31	Oğlu Ali sin 3	32	Ali bin Mehmed sin 13	33	Karındaşı Ramazan sin 8
34	Diğeri Veli sin 2	35	Diğeri Osman sin 3	Yekun : 35	

Karye-i Çirkinoba tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muhtar-ı evvel uzun boylu kara sakallı Hüseyin bin İbrahim sin 40	2	Oğulları şab-ı emred İbrahim sin 15	3	Ve Hasan Ali sin 10
4	Karındaşı uzun boylu kara bıyıklı Ahmed sin 30	5	Oğulları İsmail sin 7	6	Ve Durmuş Ali sin 3
7	Diğer karındaşı oğlu Ali bin Mehmed sin 4	8	Orta boylu ak sakallı İmam Molla Hüseyin bin Mehmed sin 63	9	Oğulları şab-ı emred Mehmed sin 16
10	Ve Abdullah şab-ı emred sin 14	11	Ve Ebubekir sin 8	12	Muhtar-ı sani orta boylu kara sakallı İsmail bin Hüseyin sin 50
13	Oğlu Hüseyin sin 1	14	Uzun boylu sarı sakallı Köse Musa bin Veli sin 35	15	Oğlu Hasan Ali sin 6
16	Orta boylu kumral sakallı Duralı oğlu İbrahim bin Halil sin 30	17	Oğlu Halil sin 1	18	Karındaşları şab-ı emred Duralı sin 15
19	Ve Osman sin 12	20	Orta boylu köse sarı sakallı Kırhoğlu Mehmed bin Hüseyin sin 30	21	Uveği oğlu Hüseyin bin Süleyman sin 15
22	Diğeri Mehmed sin 7	23	Karındaşı orta boylu şab-ı emred İsmail sin 20	24	Uzun boylu kumral sakallı Tafoğlu Ömer Ali bin Mehmed sin 30
25	Oğlu Ramazan sin 1	26	Karındaşı uzun boylu sarı bıyıklı Mehmed sin 25	27	Orta boylu kara sakallı Kabacaoğlu Süleyman bin Halil sin 35
28	Oğlu Mehmed Ali sin 1	29	Karındaşı uzun boylu kara bıyıklı Mustafa sin 20	30	Diğer karındaşı Hasan sin 12
31	Diğeri Ahmed sin 4	32	Karındaşı oğlu Ali bin Halil sin 3	33	Orta boylu sarı sakallı Caferoğlu Yusuf bin Durmuş Ali sin 35
34	Oğulları Durmuş Ali sin 9	35	Ve Osman sin 4	36	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Ali sin 20
37	Orta boylu kara sakallı Koçoğlu Mustafa bin Hasan sin 22	38	Karındaşı şab-ı emred Hasan Ali sin 18	39	Orta boylu kumral sakallı Sadıkoğlu Halil bin Salih sin 30
40	Oğlu Hasan Ali sin 7	41	Orta boylu kara sakallı Ahmed bin Ali Efendi sin 45	42	Oğlu şab-ı emred Ali sin 16
43	Orta boylu kara sakallı Kara ömer oğlu Süleyman bin Ömer sin 35	44	Uzun boylu kumral sakallı Mahmud Ali bin Musa sin 35	45	Uveği oğlu ince sarı bıyıklı Hasan bin Hasan sin 22
46	Uzun boylu ak sakallı Söğüdü Ali bin Mehmed sin 60	47	Oğlu sarı bıyıklı Hasan Ali sin 30	48	Diğer oğlu orta boylu kumral sakallı Halil sin 35
49	Torunları Mehmed bin Halil sin 22	50	Ve Bayram sin 1	51	Orta boylu sarı sakallı Çorakoğlu Mustafa bin Ali sin 40
52	Orta boylu kır sakallı Kel Hasan oğlu Veli bin Hasan sin 50	53	Oğulları Osman sin 9	54	Ve Hasan sin 6
55	Ve Ali sin 2	56	Ve uzun boylu kara sakallı Küçük Ali oğlu Halil bin Ali sin 40	57	Oğulları Süleyman sin 4
58	Ve Osman sin 1	59	Orta boylu kumral sakallı Küçük Ali oğlu Hasan bin Ali sin 50	60	Oğulları Mehmed sin 12
61	Ve Hüseyin sin 9	62	Ve Ali sin 5	63	Ve İsmail sin 1
64	Uzun boylu kumral sakallı Rehvanoğlu Osman bin Osman sin 40	65	Orta boylu kumral sakallı Rehvan oğlu Mustafa bin Mehmed sin 40	66	Oğulları Hasan Ali sin 5
67	Ve Ahmed sin 2	68	Orta boylu sarı sakallı Ayanoğlu Hüseyin bin İbrahim sin 35	69	Oğulları İbrahim sin 4
70	Ve Abdullah sin 2	71	Orta boylu köse kumral sakallı Koca Yusuf oğlu İbrahim bin Yusuf sin 50	72	Oğlu Yusuf sin 9
73	Uzun boylu kır sakallı Bekiroğlu Ali bin Mehmed sin 50	74	Oğlu Mehmed Ali sin 8	75	Orta boylu ter bıyıklı Karakulak oğlu Hüseyin bin Halil sin 23
76	Orta boylu ak sakallı Güllü Ahmed bin Ali sin 70	77	Oğulları orta boylu kara sakallı Ali sin 30	78	Ve Himmet sin 10
79	Ve Süleyman sin 4	80	Orta boylu kara sakallı Ebu Seyyid oğlu Bekir bin Süleyman sin 40	81	Oğlu Şeyh Ali sin 1
82	Uzun boylu kara sakallı Topal Osman oğlu Süleyman bin Osman sin 40	83	Oğulları Osman sin 11	84	Ve Süleyman sin 4
85	Uzun boylu sarı sakallı Ceşoğlu İbrahim bin Mehmed sin 40	86	Oğlu Hasan sin 10	87	Ve Bekir sin 5

88	Orta boylu ak sakallı Hızıroğlu Hasan bin Osman sin 80	89	Oğulları şab-ı emred Hasan Ali sin 20	90	Diğeri şab-ı emred Hüseyin sin 17
91	Diğeri şab-ı emred Hızır sin 15	92	Orta boylu ak sakallı Kara Mehmed bin Halil sin 80	93	Orta boylu kumral sakallı Ahmedce oğlu Mehmed bin Ahmed sin 40
94	Oğlu Mustafa sin 7	95	Uzun boylu kara sakallı Koca Hasan bin Bekir sin 40	96	Oğulları Hüseyin sin 9
97	Ve diğeri Mehmed sin 3	98	Orta boylu az kırca sakallı Sadıkoğlu Ali bin Salih sin 45	99	Oğulları Ahmed sin 12
100	Ve Yusuf sin 2	101	Karındaşları orta boylu kara sakallı Süleyman sin 35	102	Oğlu Salih sin 1
103	Diğeri karındaşı orta boylu köse sakallı Hüseyin sin 30	104	Oğulları Bekir sin 5	105	Ve Mehmed sin 1
106	Diğeri karındaşı uzun boylu Ramazan sin 25	107	Orta boylu kara sakallı Tataoğlu Nebi bin Mehmed sin 35	108	Oğlu İsmail sin 3
109	Orta boylu kumral sakallı Tatoğlu İsmail sin 40	110	Oğlu Durali sin 2	111	Uzun boylu kara sakallı Tatoğlu Ali bin Hasan sin 40
112	Oğlu Ramazan sin 10	113	Uzun boylu ak sakallı Mollanın Ahmed bin Ali sin 80	114	Orta boylu kumral sakallı Hacı Ali oğlu Süleyman bin Osman sin 40
115	Orta boylu kara sakallı Koca Bekir bin Bekir sin 40	116	Orta boylu kara sakallı Ayanoğlu Mehmed bin İbrahim sin 25	117	Orta boylu ter bıyıklı Cafer oğlu Hasan bin Cafer sin 25
118	Orta boylu sarı sakallı Çoban Mehmed bin Abdullah sin 30	119	Oğlu Bekir sin 2	120	Karındaşı Durali sin 10
121	Orta boylu ter bıyıklı İsa oğlu İsmail bin İsmail sin 20	122	Sağır Hüseyin bin Hacı Ali oğlu Mehmed sin 10	123	Karındaşı Veli sin 2
124	Orta boylu kara sakallı Hacı Ali oğlu Ahmed bin Osman sin 40	125	Oğulları Osman sin 8	126	Ve Ali sin 3
127	Karındaşı orta boylu şab-ı emred İsmail bin mezbur Osman sin 22	128	Oğlu İsmail sin 1	Yekun : 128	

Karye-i Kandıra tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kır sakallı Hatib Abdülkadir bin Ali sin 50	2	Oğlu Mehmed sin 3	3	Karındaşı uzun boylu kara sakallı Veli bin mezbur Ali sin 40
4	Oğlu Ömer sin 6	5	Şab-ı emred Hasan bin Memiş sin 13	6	Şab-ı emred Ali bin Abdülkadir sin 14
7	Orta boylu ter bıyıklı Paşa oğlu Abdurrahman bin Abdurrahman sin 20	8	Orta boylu köse sakallı Tatışoğlu Ali bin Abdullah sin 30	9	Orta boylu kara bıyıklı Ali bin Halilce sin 25
10	Karındaşı ter bıyıklı Mehmed sin 8	11	Sağır Ömer bin Cebeci Osman sin 6	12	Karındaşı İbrahim sin 4
13	Uzun boylu sarı bıyıklı Veli bin Ahmed sin 30	14	Karındaşı orta boylu sarı bıyıklı Ali sin 40	15	Orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin İsa sin 25
16	Orta boylu sarı bıyıklı İsmail bin Hüseyin sin 30	17	Karındaşı ter bıyıklı Ali sin 20	18	Orta boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Hasan sin 28
19	Orta boylu ter bıyıklı Öksüz oğlu Ahmed bin Hüseyin sin 25	20	Karındaşı şab-ı emred Mehmed sin 18	21	Şab-ı emred Mehmed bin Musa sin 12
22	Orta boylu kara sakallı Debbağcı Hasan bin Ali sin 45	23	Oğlu Ali sin 5	24	Orta boylu kara sakallı Mustafa bin İsmail sin 40
25	Oğulları İsmail sin 11	26	Ve Mehmed sin 9	27	Ve Bekir sin 4
28	Karındaşı orta boylu köse sakallı Ahmed sin 35	29	Yeğeni şab-ı emred Ali bin Eyyub sin 18	30	Karındaşı şab-ı emred Hasan sin 13
31	Orta boylu kır sakallı Ahmed bin Hasan sin 35	32	Sağır kara Osman bin Mahmud sin 8	33	Karındaşı İsmail sin 8
34	Üveği babaları orta boylu kır sakallı Şamlı oğlu Süleyman bin Ali sin 50	35	Oğlu şab-ı emred Ali sin 18	36	Diğeri Mahmud sin 10
37	Orta boylu kara sakallı Kol Halil bin Ömer sin 25	38	Oğlu Mehmed sin 4	39	Üveği oğlu Osman bin Hasan sin 8
				Yekun : 39	

Karye-i Karaveliler tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kır sarı sakallı Muhtar-ı sani Ömer bin Osman sin 48	2	Oğulları şab-ı emred Osman sin 12	3	Ve İbrahim sin 3
4	Karındaşı orta boylu sarı sakallı Mehmed bin Osman sin 40	5	Orta boylu kır sakallı Aynıvahid Ebubekir bin Osman sin 50	6	Oğulları Yusuf sin 8
7	Ve Osman sin 6	8	Ve Ahmed sin 4	9	Ve İsmail sin 2
10	Orta boylu kır sakallı Kara Hüseyin oğlu Memiş sin 50	11	Oğlu Mehmed sin 8	12	Uzun boylu köse sarı sakallı Kara Ahmed bin Ahmed sin 40
13	Oğulları Mehmed sin 8	14	Ebubekir sin 6	15	Ve Ömer sin 4
16	Orta boylu kır sakallı Kara Mustafa bin Osman sin 60	17	Oğulları şab-ı emred Ebubekir sin 18	18	Ve Halil sin 2
19	Uzun boylu kır sakallı Karacaoğlu Hüseyin Mustafa sin 59	20	Oğulları Mustafa sin 18	21	Ve Hasan sin 15
22	Ve Osman sin 8	23	Ve diğeri Mehmed sin 3	24	Uzun boylu sarı sakallı Ahmed bin Ali sin 40
25	Oğlu Hasan sin 8	26	Orta boylu ak sakallı Karacaoğlu Ali bin Mustafa sin 55	27	Üveği oğulları orta boylu ter bıyıklı Halil bin Abbas sin 20
28	Diğeri şab-ı emred Mehmed bin Abbas sin 15	29	Orta boylu kırca kara sakallı Kadioğlu Ebubekir bin İsmail sin 60	30	Oğulları İbrahim sin 8
31	Ve İsmail sin 2	32	Orta boylu ak sakallı Ali bin Topal Hasan sin 65	33	Oğulları orta boylu ter bıyıklı Hasan bin Ali sin 20
34	Diğeri Veli sin 8	35	Ve diğeri Hüseyin sin 2	36	Uzun boylu kara sakallı Osman bin Köse Ali sin 30
37	Orta boylu ak sakallı Solak İsmail bin Mustafa sin 80	38	Orta boylu kara sakallı Mustafa bin İsmail sin 40	39	Orta boylu kara sakallı Halil bin Memiş sin 25
40	Oğulları Osman sin 6	41	Ve Halil sin 2	42	Uzun boylu ak sakallı Yusuf bin Osman sin 60
43	Oğlu Osman Ali sin 2	44	Uzun boylu ak sakallı Ahmed bin Koca Osman sin 55	45	Oğulları orta boylu ter bıyıklı Osman bin Ahmed sin 25
46	Şab-ı emred Veli sin 20	47	İbrahim sin 10	48	Ve Ali sin 5
49	Orta boylu ak sakallı Hüseyin bin Ahmed sin 20	50	Orta boylu kumral sakallı Ali sin 40	51	Torunu Hüseyin sin 5
52	Orta boylu kara sakallı Sarısulı Bekir bin Osman sin 40	53	Oğulları Süleyman sin 9	54	Ve Veli sin 7
55	Ve Hasan sin 4	56	Orta boylu ak sakallı Ali bin Ali sin 65	57	Oğlu Abdülkerim sin 7
58	Orta boylu ak sakallı Uncaoğlu Ömer bin Osman sin 89	59	Oğlu şab-ı emred Mustafa sin 15	60	Diğer oğlu orta boylu kara sakallı Yusuf sin 40
61	Ve diğeri orta boylu kara sakallı Ömer sin 45	62	Oğlu Ahmed sin 1	63	Üveği oğlu Süleyman sin 6
64	Diğeri Hüseyin sin 4	65	Orta boylu kır sakallı Cebeci Hasan bin Mahmud sin 49	66	Oğlu Mahmud sin 7
67	Orta boylu ak sakallı Mümin oğlu İbrahim sin 80	68	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Mümin bin İbrahim sin 28	69	Orta boylu kumral sakallı Ali bin İbrahim sin 45
70	Oğlu İbrahim sin 1	71	Orta boylu kumral sakallı Süleyman bin İbrahim sin 30	72	Oğulları Mustafa sin 7
73	Ve Halil sin 4	74	Orta boylu sarı bıyıklı İsmail bin Halil sin 30	75	Karındaşı şab-ı emred Hüseyin sin 14
76	Uzun boylu kara sakallı Abdülbaki bin Mustafa sin 40	77	Üveği oğulları orta boylu ter bıyıklı Mustafa bin Veli sin 22	78	Şab-ı emred Ahmed sin 16
79	Orta boylu kara sakallı Bacaksız oğlu Yusuf bin Mustafa sin 45	80	Oğulları ter bıyıklı Mustafa sin 22	81	Ve diğeri Ahmed sin 14
82	Ve İsmail sin 8	83	Uzun boylu sarı sakallı Deli Ömer oğlu Mehmed bin Ömer sin 45	84	Oğulları Ömer sin 15
85	Süleyman sin 4	86	Orta boylu kara sakallı Deli Mustafa oğlu Hüseyin bin Mustafa sin 45	87	Oğulları Mustafa sin 14
88	Ve Ömer sin 6	89	Ve İlyas sin 4	90	Orta boylu kara bıyıklı Osman bin Mustafa sin 30
91	Karındaşı ter bıyıklı Mehmed bin Mustafa sin 20	92	Uzun boylu kara sakallı Süleyman bin Deli Mustafa sin 36	93	Yeğeni orta boylu ter bıyıklı Ebubekir bin Abdülkadir sin 20
94	Orta boylu ak sakallı Yörük Hasan bin Hüseyin sin 80	95	Oğulları orta boylu ter bıyıklı İsmail sin 25	96	Torunu İbrahim sin 1
97	Diğer oğlu orta boylu ter bıyıklı Ali sin 20	98	Diğeri orta boylu köse kara sakallı Hüseyin sin 39	99	Oğulları Mehmed sin 8
100	Ve Mustafa sin 6	101	Uzun boylu kara sakallı İsmail bin Deli İsmail sin 38	102	Oğlu İsmail sin 4

103	Diğeri Hüseyin sin 1	104	Orta boylu kara sakallı Ahmed bin Ahmed sin 45	105	Oğlu Hüseyin sin 8
106	Orta boylu kara sakallı Mehmed bin Ahmed sin 42	107	Oğulları Osman sin 8	108	Ve Ali sin 7
109	Ve Abdullah sin 6	110	Ve İbrahim sin 1	111	Orta boylu kır sakallı Kara Bekir bin Osman sin 45
112	Oğlu Hüseyin sin 8	113	Çolak sağır Hasan bin Hüseyin Çolak sin 2	114	Uzun boylu kumral sakallı Mustafa bin Abbas sin 30
					Yekun : 114

Karye-i Karaçalı tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kumral sakallı Ayan Mustafa bin Abdullah sin 40	2	Oğlu Ali sin 8	3	Ve Abdullah sin 1
4	Muhtar-ı sani orta boylu kumral sakallı Ömer bin Mustafa sin 35	5	Oğlu Osman sin 4	6	İmam orta boylu kara sakallı Molla Mustafa bin Mahmud sin 35
7	Oğlu Mahmud sin 1	8	Üveği oğlu Eyyub bin Hüseyin sin 10	9	Ve Ahmed sin 3
10	Karındaşı Hüseyin sin 2	11	Orta boylu kara sakallı Kara Deli Hüseyin bin Hasan sin 40	12	Oğlu Mehmed sin 2
13	Karındaşı orta boylu kara sakallı Ali sin 37	14	Uzun boylu kara sakallı Aşıkoğlu Eyyub bin Ali sin 30	15	Uzun boylu kara sakallı Çağırıcı oğlu Abdullah bin Ali sin 40
16	Oğulları Yusuf sin 7	17	Ve Veli sin 5	18	Ve Hasan sin 2
19	Orta boylu köse kara sakallı Kölemen Mustafa bin Mustafa sin 35	20	Uzun boylu kara sakallı Kara Süleyman bin Halil sin 40	21	Oğlu Mustafa sin 1
22	Orta boylu ak sakallı Dayı Hüseyin bin Abdullah sin 70	23	Oğulları Ömer Ali sin 12	24	Ve Abdullah sin 6
25	Uzun boylu ak sakallı Sarı Süleyman bin Koca Veli sin 65	26	Oğulları şab-ı emred Mehmed sin 18	27	Ve Ahmed sin 13
28	Orta boylu az kır sakallı Kara Kel oğlu Mustafa bin Osman sin 45	29	Oğulları Mehmed sin 8	30	Ve İsmail sin 8
31	Ve Hüseyin sin 6	32	Ve Osman sin 4	33	Karındaşı orta boylu köse kara sakallı Köse Ömer sin 40
34	Oğlu Yusuf sin 8	35	Üveği oğlu şab-ı emred Mehmed sin 15	36	Ve şab-ı emred İbrahim sin 13
37	Orta boylu kara sakallı Molla Musa bin Hüseyin sin 30	38	Oğulları Hüseyin sin 2	39	Ve Mehmed sin 1
40	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Ali sin 25	41	Orta boylu kumral sakallı Ömer Hacı oğlu Mehmed bin Veli sin 45	42	Karındaşı orta boylu şab-ı emred Ali sin 23
43	Orta boylu kır sakallı Bölükbaşı oğlu Hasan bin Süleyman sin 60	44	Oğulları Durmuş Ali sin 6	45	Ve Mahmud sin 4
46	Üç hanede mukayyed imamın karındaşı orta boylu sarı sakallı İsmail sin 35	47	Sağır Nasuh bin Abdullah Hacı sin 8	48	Akrabasından şab-ı emred Abdülkerim bin İsmail sin 13
49	Şab-ı emred Karaoğlu Hasan bin Mustafa sin 14	50	Ve karındaşı Mustafa sin 7	51	Uzun boylu ak sakallı Karaoğlu Süleyman bin Hasan sin 60
52	Oğulları Ali sin 11	53	Ve Halil. Ama gözleri sin 7	54	Uzun boylu kara sakallı Cerekli oğlu Mehmed bin İsmail sin 30
55	Oğulları İsmail sin 3	56	Ve İbrahim sin 1	57	Uzun boylu kara sakallı Kel Bekir oğlu Veli bin Bekir sin 30
58	Karındaşı Mustafa sin 7	59	Orta boylu kumral sakallı Osman bin Hüseyin sin 40	60	Orta boylu köse kara sakallı Ak Bekir oğlu Veli bin Bekir sin 45
61	Üveği oğlu Hüseyin bin Süleyman sin 2	62	Orta boylu kumral sakallı Ahmed bin İbrahim sin 35	63	Orta boylu kumral sakallı Habib oğlu Ahmed Ali bin Habib sin 60
64	Oğlu Ali sin 1	65	Üveği oğlu Ali bin Ömer sin 5	66	Uzun boylu köse kara sakallı Ömer Ali bin Durmuş Ali sin 35
67	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Osman sin 30	68	Muhtar-ı evvel uzun boylu kumral sakallı İsa bin Musa sin 50	69	Oğulları Hasan sin 10
70	Ve Abdullah sin 1	71	Kayını orta boylu kara bıyıklı Molla Hasan bin Ali sin 25	72	Orta boylu kır sakallı Hüseyin bin Abdullah sin 60
73	Uzun boylu kara sakallı Kethuda oğlu İsmail bin Ahmed sin 45	74	Uzun boylu kara sakallı Kürdoğlu Ali bin Ali sin 35	75	Kayını uzun boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Osman sin 20
					Yekun : 75

Karye-i Kondu tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Hatib orta boylu ak sakallı İbrahim Efendi ibni Mustafa sin 60	2	Oğlu orta boylu kara sakallı Mehmed sin 25	3	Diğer şab-ı emred Ali sin 15
4	Torunu Mustafa sin 1	5	İmam orta boylu kara sakallı Molla Süleyman bin İbrahim sin 35	6	Muhtar-ı evvel orta boylu sarı sakallı İsmail Ağa ibni Mustafa sin 55
7	Oğulları Mehmed sin 10	8	Ve Ali sin 7	9	Oğlu Mustafa sin 1
10	Orta boylu kır sakallı Geviş oğlu Ali bin Mehmed sin 40	11	Oğulları Ömer sin 5	12	Ve Mehmed sin 3
13	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Bekir sin 20	14	Diğer karındaşı uzun boylu ter bıyıklı Halil sin 18	15	Orta boylu kara sakallı Kirazoğlu Mehmed bin Ali sin 35
16	Oğlu Ali sin 3	17	Karındaşı şab-ı emred Hüseyin sin 18	18	Diğer karındaşı Ahmed sin 5
19	Ammisioğlu Hasan bin Hasan sin 9	20	Orta boylu ter bıyıklı Osman bin Hüseyin sin 18	21	Orta boylu kara bıyıklı Hasan bin İsa sin 30
22	Karındaşı orta boylu kara sakallı Mustafa sin 45	23	Orta boylu kara sakallı Topal oğlu Mustafa bin Mehmed sin 40	24	Orta boylu kır sakallı Zeybek Ali bin Hasan sin 60
25	Uzun boylu kır sakallı Arab Mustafa bin Bilal sin 70	26	Oğulları uzun boylu kara bıyıklı Bilal sin 30	27	Ve diğerı orta boylu ter bıyıklı Mehmed sin 25
28	şab-ı emred Mustafa bin Camoğlu İsmail sin 13	29	Karındaşı Mahmud sin 1	30	şab-ı emred Camoğlu Mehmed bin İbrahim sin 14
31	Üveği oğlu Ali bin Mahmud sin 6	32	Uzun boylu köse kara sakallı Deli Ahmed bin Abdurrahman sin 40	33	Oğlu Ali sin 4
34	Ve Abdurrahman sin 2	35	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Süleyman sin 25	36	Uzun boylu kara sakallı Hasan bin Halil sin 36
37	Oğulları Hasan Ali sin 5	38	Ve Bekir sin 2	39	Karındaşı orta boylu kara sakallı Mehmed sin 30
40	Orta boylu kır sakallı Gök Bekir bin Mustafa sin 70	41	Orta boylu zenci Selim bin Abdullah sin 30	42	Oğlu Mehmed sin 1
43	şab-ı emred Durmuş Ali bin Koca Ömer sin 13	44	şab-ı emred uzun boylu Hüseyin bin Molla Musa sin 16	45	Orta boylu kara sakallı Manav oğlu Mehmed bin Hüseyin sin 40
46	Oğlu Ömer sin 5	47	Karındaşları uzun boylu kara bıyıklı Hasan sin 25	48	Diğerı ter bıyıklı Ali sin 18
49	Orta boylu ak sakallı Arab Hasan bin Mehmed sin 60	50	Oğlu Abdülkadir sin 4	51	Uzun boylu kır sakallı Kara Musa ibni Abdullah sin 55
52	Oğlu Abdullah sin 7	53	Orta boylu kumral sakallı Süleyman bin Abdurrahman sin 36	54	Orta boylu sarı bıyıklı İbrahim bin Durmuş Ali sin 20
55	Karındaşı oğlu Ali bin Mehmed sin 2	56	Uzun boylu kır sakallı Hayta Yusuf bin Mehmed sin 60	57	Orta boylu kumral bıyıklı Çiloğlan bin Hüseyin bin Süleyman sin 35
58	Karındaşı orta boylu şab-ı emred Halil sin 20	59	Otuz hanede Hayta Yusuf'un damadı uzun boylu sarı köse Abdullah bin Mehmed sin 30	60	Oğlu İsmail sin 2
61	Orta boylu kara sakallı Keşekli Mustafa bin Ömer sin 60	62	Üveği oğlu şab-ı emred İsmail bin Hüseyin sin 13	63	Uzun boylu köse sarı sakallı Gök Veli oğlu Hüseyin bin Veli sin 40
64	Oğulları Osman sin 5	65	Ve Veli sin 3	66	Karındaşı orta boylu şab-ı emred Molla Hasan sin 18
67	Diğer karındaşı şab-ı emred Mehmed sin 17	68	Uzun boylu kumral sakallı Yusuf bin Kara Musa sin 30	69	Oğlu Musa sin 3
70	Karındaşı şab-ı emred Nasuh sin 12	71	Orta boylu sarı sakallı Himmet bin Hasan sin 55	72	Oğlu Hasan sin 3
73	Uzun boylu kır sakallı Durmuş Ali bin Musa sin 60	74	Oğulları orta boylu ter bıyıklı Musa sin 30	75	Ve şab-ı emred Ali sin 17
76	Orta boylu kara sakallı Deli Mustafa bin Osman sin 52	77	Oğlu orta boylu şab-ı emred Osman sin 20	78	Diğerı şab-ı emred Abdullah sin 17
79	Uzun boylu köse kara sakallı Yusuf bin Osman sin 40	80	Oğlu şab-ı emred Ömer Ali sin 15	81	Diğerı şab-ı emred Osman sin 13
82	Diğerı Mehmed sin 8	83	Ve Mustafa sin 5	84	Ve Bekir sin 2
85	Ammisi oğlu şab-ı emred Ömer bin Mehmed sin 16	86	Karındaşı Hasan sin 6	87	Orta boylu sarıca sakallı Molla Yusuf bin Mehmed sin 34

88	Oğulları Ömer sin 2	89	Ve Mehmed sin 1	90	Orta boylu köse kara sakallı Koca İri Mehmed bin İsmail sin 42
91	Oğulları Ahmed sin 8	92	Ve İsmail sin 6	93	Orta boylu köse kara sakallı Topal Ali bin Mustafa sin 40
94	Oğlu Mustafa sin 9	95	Uzun boylu kır sakallı Hacı Mustafa bin İsmail sin 70	96	Orta boylu ak sakallı Seyid Ali bin Yusuf sin 90
97	Oğlu uzun boylu kır sakallı Yusuf sin 50	98	Oğlu Ahmed sin 9	99	Diğer oğlu orta boylu kara sakallı Musa sin 40
100	On üç hanede Arab Mustafa'nın kızının oğlu Hüseyin bin Hüseyin sin 4	101	Uzun boylu kara bıyıklı Kara Mehmed bin Hasan sin 25	102	Orta boylu kara sakallı Kara Ahmed bin Ali sin 35
103	Oğlu Ali sin 6	104	Orta boylu kara sakallı Karaözlü Durmuş Ali bin İbrahim sin 50	105	Üveği oğlu orta boylu kara bıyıklı İsa bin Osman sin 25
106	Diğeri Ahmed sin 8	107	Orta boylu şab-ı emred Kaymaköğlü Ahmed bin Hasan sin 16	108	Uzun boylu kumral bıyıklı Hacı oğlu Hüseyin bin İsmail sin 35
109	Karındaşı orta boylu köse sarı sakallı Mehmed sin 30	110	Üç hanede mukayyed İsmail Ağa'nın zenci gulamı Mercan bin Abdullah sin 13	111	Diğeri Abdullah bin Abdullah sin 20
112	Orta boylu kara bıyıklı Zenci Mehmed bin Abdülkerim sin 40	113	Muhtar İsmail Ağa'nın karındaşı orta boylu kumral sakallı Molla Hasan veledi Mustafa sin 28	114	Karındaşı uzun boylu ter bıyıklı Veli sin 20
115	Diğer karındaşı orta boylu sarı bıyıklı Hüseyin sin 30	Yekun : 115			

Karye-i Hisarcandırı tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kumral sakallı Muhtar-ı evvel Hasan veledi Mehmed sin 45	2	Oğlu Mehmed Ali sin 10	3	Diğeri Mustafa sin 8
4	Ve Abdurrahman sin 6	5	Ve Ahmed sin 4	6	Kısa boylu kır sakallı karye ihtiyarı Değirmancı Ali veledi Ömer sin 55
7	Oğlu ter bıyıklı Osman sin 20	8	Diğer oğlu şab-ı emred Mustafa sin 15	9	Diğer oğlu Hasan sin 13
10	Ve Ömer sin 5	11	Kısa boylu ak sakallı Değirmancı İsmail bin Ömer sin 60	12	Oğlu Kara sakallı Süleyman sin 25
13	Kısa boylu kara sakallı Değirmancı Halil veledi Ömer sin 45	14	Oğlu müzellef sakallı Mustafa sin 25	15	Diğer oğlu şab-ı emred Veli sin 15
16	Ve Ömer sin 3	17	Veled-i manevisi kara bıyıklı İsmail sin 25	18	Orta boylu sarı sakallı Mustafa veledi Mehmed sin 30
19	Oğlu Abdullah sin 4	20	Biraderzadesi Ömer veledi Ömer sin 8	21	Orta boylu kara sakallı İsmail veledi Ömer sin 40
22	Oğlu Bizban Abdullah sin 8	23	Ve Ali sin 4	24	Orta boylu kara sakallı Hasan veledi Ömer sin 35
25	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Ali sin 30	26	Diğer karındaşı orta boylu ter bıyıklı Mustafa sin 25	27	Orta boylu kara sakallı Osman oğlu Halil veledi Osman sin 30
28	Oğlu Ali sin 5	29	Diğer oğlu Osman sin 3	30	Diğer oğlu Mehmed mah 6
31	Kısa boylu kumral sakallı İsmail veledi Osman sin 27	32	Kısa boylu müzellef sakallı Ali veledi Abdullah sin 23	33	Oğlu Ömer sin 2
34	Uzun boylu kır sakallı Hacı Hatib İsmail veledi Hasan sin 60	35	Oğlu Ömer sin 4	36	Diğer oğlu Osman sin 2
37	Diğer oğlu orta boylu kara sakallı Hasan Ali veledi Hacı İsmail sin 40	38	Oğlu şab-ı emred Hüseyin sin 12	39	Orta boylu kır sakallı Monla Ali veledi Hüseyin sin 60
40	Oğlu orta boylu müzellef sakallı Mustafa sin 25	41	Diğer oğlu ter bıyıklı Hasan sin 20	42	Diğer oğlu şab-ı emred Ömer sin 18
43	Ve Veli sin 3	44	Oğlu orta boylu sarı sakallı İsmail veledi Monla Ali sin 35	45	Oğlu Hüseyin sin 8
46	Diğer oğlu Hamza Ali sin 6	47	Orta boylu sarı sakallı Süleyman veledi Hüseyin sin 40	48	Oğlu Hüseyin sin 8
49	Diğer oğlu Osman sin 4	50	Kısa boylu sarı sakallı Hasan Ali veledi Hamza sin 25	51	Orta boylu sarı sakallı Hasan veledi Abdullah sin 25
52	Oğlu Abdullah sin 2	53	Kısa boylu köse Hasan veledi Mehmed sin 25	54	Karındaşı şab-ı emred Mustafa sin 18
55	Orta boylu köse sakallı talebeden Molla Yusuf veledi İsmail sin 25	56	Uzun boylu kumral sakallı İsmail veledi Ali sin 40	57	Oğlu Ali sin 5
58	Karındaşı ter bıyıklı İmran veledi Musa sin 25	59	Orta boylu ak sakallı Hasan veledi Mustafa sin 65	60	Oğlu Halil sin 6
61	Diğer oğlu Mustafa sin 4	62	Diğer oğlu uzun boylu kumral sakallı Ömer veledi Hasan sin 35	63	Orta boylu kara sakallı Kassab Mustafa Hoca veledi Hasan sin 55
64	Oğlu şab-ı emred Mehmed sin 13	65	Ve Hasan sin 11	66	Kısa boylu ak sakallı İnce Mehmed veledi Yusuf sin 60
67	Oğlu şab-ı emred Ali sin 15	68	Diğer oğlu İsmail sin 5	69	Karındaşı kısa boylu ak sakallı Mustafa veledi Yusuf sin 55
70	Uzun boylu kır sakallı Kara Halil veledi Mehmed sin 45	71	Orta boylu kara sakallı Deli İsmail veledi Mehmed Ali sin 35	72	Oğlu Mehmed Ali sin 6
73	Diğer oğlu Hasan sin 3	74	Kısa boylu müzellef sakallı Arab İsmail veledi Mehmed sin 38	75	Kısa boylu müzellef sakallı İsmail veledi İbrahim sin 32
76	Oğlu Ali sin 1	77	Orta boylu kumral sakallı İnce Mehmed veledi Mustafa sin 40	78	Oğlu Mustafa sin 10
79	Bekir oğlu Ahmed sin 8	80	Diğer oğlu İsmail sin 5	81	Diğer oğlu Yusuf sin 1
82	Şab-ı emred ammizadesi Hüseyin veledi Hüseyin sin 15	83	Karındaşı kara bıyıklı İsmail sin 25	84	Uzun boylu kır sakallı Hacı Osman veledi Hasan sin 55
85	Oğlu Hasan sin 10	86	Kısa boylu ak sakallı Hatib	87	Oğlu orta boylu kara sakallı

			Hasan veledi İbrahim sin 65		Mustafa sin 35
88	Ve Abdullah sin 5	89	Ve Said sin 1	90	Yeğeni şab-ı emred Osman veledi Abdülkerim sin 11
91	Sağır Murad veledi Hasan sin 8	92	Karındaşı Ömer sin 3	93	Kısa boylu ak sakallı Süleyman veledi Hamza sin 60
94	Oğlu Said sin 9	95	Oğulluğu orta boylu kara sakallı Eyyub veledi Hasan sin 45	96	Oğlu şab-ı emred Mustafa sin 15
97	Mecnun orta boylu kara sakallı İbrahim Hafız veledi Abdullah sin 45	98	Oğlu şab-ı emred Mehmed sin 15	99	Diğer oğlu Mustafa sin 6
100	Diğer oğlu Ahmed sin 2	101	Uzun boylu kara sakallı Çoban oğlu Mustafa veledi Mehmed sin 40	102	Oğlu Mehmed sin 6
103	Diğer oğlu Osman sin 4	104	Diğer oğlu Ömer sin 2	105	Karındaşı uzun boylu kara sakallı Yusuf veledi Mehmed sin 38
106	Oğlu Mehmed sin 3	107	Ve Ali mah 6	108	Uzun boylu kumral sakallı Ali Paşa oğlu Halil veledi Mustafa sin 40
109	Oğlu Ömer sin 6	110	Karındaşı uzun boylu kumral sakallı Mehmed sin 42	111	Diğeri kara bıyıklı Ali sin 25
112	Kısa boylu köse kara sakallı Hacı Mehmed veledi Ahmed sin 35	113	Oğlu Fethullah sin 1	114	Karındaşı talebeden köse sakallı Yakub veledi Ahmed sin 22
115	Şab-ı emred Hüseyin veledi Mustafa sin 15	116	Orta boylu kara sakallı Hatib Mehmed veledi Mustafa sin 55	117	Oğlu kumral bıyıklı Redif Abdurrahman sin 32
118	Diğer oğlu ter bıyıklı Ömer sin 25	119	Diğer oğlu ter bıyıklı Mustafa sin 20	120	Orta boylu kara sakallı Sağır oğlu Mehmed veledi İsmail sin 45
121	Uzun boylu ak sakallı İnceoğlu Musa veledi Hüseyin sin 75	122	Oğlu uzun boylu kumral bıyıklı Redif Mehmed Çavuş sin 35	123	Diğer oğlu orta boylu kara sakallı Süleyman sin 28
124	Diğer oğlu ter bıyıklı İsa sin 22	125	Diğer oğlu ter bıyıklı Osman sin 20	126	Diğer oğlu orta boylu sarı sakallı Mustafa sin 30
127	Uzun boylu kumral sakallı Hasan veledi İbrahim sin 45	128	Oğlu Süleyman sin 3	129	Diğer oğlu Halil sin 1
130	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Molla Ali veledi İbrahim sin 40	131	Oğlu İbrahim sin 4	132	Diğer oğlu Mustafa sin 1
133	Biraderzadesi Osman veledi Mustafa sin 8	134	Orta boylu ak sakallı Yörük Ali veledi Hüseyin sin 55	135	Kısa boylu sarı sakallı Sağır Hasan veledi Abdullah sin 35
136	Orta boylu kumral sakallı Meyilli Parmaksız Mustafa veledi Mehmed sin 40	137	Oğlu Osman sin 1	138	Karındaşı kısa boylu kara sakallı Ali veledi Mehmed sin 50
139	Oğlu Mehmed sin 8	140	Ve Ahmed sin 3	Yekun : 140	

Karye-i Yarbaşı Çandır tabii Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu kır sakallı Veysel İsmail veledi İsmail sin 60	2	Oğulları orta boylu sarı sakallı Hasan sin 30	3	Ve orta bolu sarı bıyıklı Abdülkerim sin 25
4	Orta boylu kır sakallı Çolak Mustafa veledi Hasan sin 50	5	Oğulları Hasan sin 5	6	Ve Mehmed Ali sin 2
7	Orta boylu ak sakallı İsmail Hâce veledi Hasan sin 80	8	Oğulları ter bıyıklı Mustafa sin 20	9	Ve şab-ı emred Ahmed sin 17
10	Uzun boylu sarı sakallı Gök Hasan veledi Abdi sin 30	11	Uzun boylu müzellef sakallı İmam Hasan Hâce veledi Ali sin 33	12	Orta boylu kara sakallı Nabi Ali veledi Halil sin 35
13	Şab-ı emred Ali veledi Celfez Abdullah sin 15	14	Orta boylu kara köse sakallı Kara Hüseyin veledi Mustafa sin 50	15	Oğlu uzun boylu köse sakallı Bekir veledi mezbur sin 22
16	Diğer oğulları şab-ı emred Mehmed Emin sin 15	17	Ve Mustafa sin 10	18	Ve Mehmed sin 1
19	Uzun boylu sarı sakallı kısa oğlu Kerim veledi Hamza sin 32	20	Oğulları Ömer sin 7	21	Ve Hüseyin sin 5
22	Ve Hasan sin 3	23	Kısa boylu kara sakallı Göğenci oğlu Durmuş veledi İbrahim sin 35	24	Oğulları Hasan sin 6
25	Ve Salih sin 2	26	Orta boylu kumral bıyıklı Durali veledi Abdullah sin 25	27	Orta boylu kır sakallı Receb veledi Halil sin 50
28	Oğulları Halil sin 7	29	Ve Süleyman sin 5	30	Ve Ömer sin 3
31	Orta boylu kır sakallı Ama Hacı Mehmed veledi Molla Hasan sin 55	32	Oğlu Hüseyin sin 6	33	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Ali veledi Molla Hasan sin 45
34	Oğlu Abdurrahman sin 4	35	Kısa boylu kara sakallı Sipahi Hacı Mehmed veledi İbrahim sin 45	36	Oğlu Süleyman sin 5
37	Kısa boylu kumral sakallı Hacı Ali veledi Hüseyin sin 45	38	Oğlu Mustafa sin 4	39	Kısa boylu kara sakallı Kara Hüseyin veledi Mehmed sin 35
40	Oğlu Mustafa sin 3	41	Kısa boylu kumral sakallı Emin veledi Mustafa sin 30	42	Kısa boylu kumral sakallı Molla Abdülkerim veledi Hamza sin 32
43	Kısa boylu kara sakallı Hamza Ali veledi Hasan sin 55	44	Oğlu Ahmed sin 5	45	Kısa boylu kara sakallı Hatib Ali veledi Ahmed sin 35
46	Karındaşı Mehmed Emin sin 25	47	Uzun boylu kır sakallı Koca Ahmed veledi Osman sin 60	48	Oğulları Osman sin 6
49	Ve Abdülkerim sin 4	50	Ve Ali sin 1	51	Orta boylu sarı sakallı Abdurrahman veledi Hasan sin 35
52	Oğulları Veli sin 5	53	Ve Süleyman sin 2	54	Şab-ı emred Hüseyin veledi Cafer Ali Abdullah sin 15
55	Karındaşı Ali sin 10	56	Diğeri Hasan sin 8	57	Diğeri Mehmed sin 5
58	Orta boylu sarı sakallı Ali veledi Kara Abdülkerim sin 25	59	Karındaşı şab-ı emred Hasan sin 18	60	Diğer karındaşı Mehmed sin 15
61	Diğer karındaşı Ahmed sin 3	62	Orta boylu kumral sakallı Kethudaoğlu Ali veledi Halil sin 30	63	Oğlu Mustafa sin 1
64	Orta boylu ter bıyıklı Bölükbaşı oğlu Mehmed veledi Hasan sin 18	65	Eniştesi orta boylu sarı bıyıklı Morali Ali veledi Abdullah sin 30	66	Orta boylu kır sakallı Kor Hüseyin oğlu Mehmed veledi Ali sin 45
67	Oğulları ter bıyıklı Hasan sin 20	68	Ve Hüseyin sin 14	69	Ve Ali sin 3
70	Orta boylu kır sakallı Dolabıcı Derviş veledi Mehmed sin 50	71	Oğulları orta boylu kumral sakallı Ali Efendi sin 32	72	Ve şab-ı emred Mehmed sin 15
73	Veled-i manevisi şab-ı emred Ramazan veledi İbrahim sin 12	74	Orta boylu sarı sakallı Sarı Süleyman veledi Ahmed sin 45	75	Oğulları Ahmed sin 10
76	Ve Hasan sin 8	77	Ve Hüseyin sin 5	78	Nim Hüseyin veledi Dolabıcı oğlu Molla Hasan sin 1
79	Şab-ı emred Kelce Hüseyin veledi Kara İsmail sin 13	80	Orta boylu kara sakallı Yörük Mustafa veledi Ahmed sin 35	81	Oğlu Mustafa sin 2
82	Karındaşı orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin sin 23	83	Diğer karındaşı orta boylu kara sakallı Mehmed sin 30	84	Biraderzadesi Ahmed veledi Ali sin 10
85	Karındaşı Mehmed sin 6	86	Uzun boylu sarı sakallı Yörük Süleymanca veledi Abdullah sin 40	87	Oğulları şab-ı emred Abdullah sin 17
88	Ve Mehmed sin 5	Yekun : 88			

Karye-i Çitdibi tabi-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Uzun boylu ak sakallı Hüseyin veledi Bekir sin 60	2	Redif. Oğlu orta boylu kumral bıyıklı Mehmed sin 25	3	Orta boylu ter bıyıklı Kerim oğlu Ali veledi Mehmed sin 20
4	Uzun boylu kumral bıyıklı Abdülkadir veledi Mehmed sin 25	5	Birader-i manevisi şab-ı emred Yusuf veledi Ali sin 15	6	Diğeri İbrahim sin 15
7	Diğeri Ali sin 12	8	Şab-ı emred Balcıoğlu Hasan veledi Süleyman sin 16	9	Orta boylu köse sakallı Koca Abdi oğlu Mehmed veledi Ali sin 27
10	Oğlu Eyyub sin 12	11	Diğeri Süleyman sin 5	12	Kısa boylu sarı sakallı Arık Süleyman oğlu Osman veledi Süleyman sin 25
13	Mariz. Uzun boylu kara köse sakallı Arık Mehmed oğlu Ali veledi Mehmed sin 35	Yekun : 13			

Ek Tablo 3. 3211 Numaralı Nefs-i Antalya ile Zeytun karyesi beyinde Manutaş Abdal taifesinin nüfus defteri (1840)

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Uzun boylu sarıca bıyıklı Kethuda Ahmed bin Hüseyin sin 32	2	Oğlu ter bıyıklı sin 17	3	Diğer oğlu Ali sin 10
4	Diğer oğlu Hüseyin sin 7	5	Diğer oğlu Haydar sin 3	6	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Murtaza bin mezbur Hüseyin sin 25
7	Oğlu Mehmed sin 5	8	Uzun boylu kumral bıyıklı Kethuda Hüseyin bin Ahmed sin 60	9	Oğulları ter bıyıklı Hasan sin 18
10	Ve şab-ı emred Mehmed sin 14	11	Ve Murtaza sin 6	12	Torunu Ahmed sin 1
13	Orta boylu kara sakallı Sağır Hasan bin Mehmed sin 45	14	Oğulları Mehmed sin 10	15	Ve Ali sin 7
16	Orta boylu kumral bıyıklı Ceneli Veli bin Ahmed sin 30	17	Orta boylu kara sakallı Emir oğlu Ahmed bin Murtaza sin 35	18	Uzun boylu kır sakallı Kara Mustafa bin Kara İbrahim sin 55
19	Oğlu kara bıyıklı Mehmed sin 22	20	Torunu Mustafa sin 3	21	Ve Ahmed sin 1
22	Uzun boylu ak sakallı Küdün oğlan Mehmed bin Ahmed sin 55	23	Oğlu Veli sin 1	24	Üveği oğulları şab-ı emred Ahmed bin Veli sin 14
25	Ve Halil sin 10	26	Orta boylu kumral sakallı Celveroğlu Halil bin Keman sin 30	27	Oğlu Süleyman sin 7
28	Uzun boylu ak sakallı Kolsuz Kara Hüseyin bin Kara İbrahim sin 55	29	Oğulları şab-ı emred Ahmed sin 18	30	Ve Mehmed sin 7
31	Orta boylu taze kumral sakallı Kuşcu Mehmed bin Ali sin 35	32	Oğlu Hüseyin sin 2	33	Üveği oğlu Mehmed bin Kara Mehmed sin 4
34	Orta boylu sarı bıyıklı Öküz Veli bin Bektaş sin 20	35	Oğlu Ali sin 2	36	Karındaşı oğlu ter bıyıklı Nebi bin Ali sin 17
37	Diğer karındaşı oğulları Cafer bin Mustafa sin 7	38	Ve Hüseyin sin 5	39	Orta boylu kumral sakallı Köse Ali bin Yörüğün Mustafa sin 35
40	Oğulları şab-ı emred Ahmed sin 16	41	Ve Mustafa sin 13	42	Uzun boylu ak sakallı Kara Hasan bin Veli sin 55
43	Oğlu Hasan sin 7	44	Orta boylu kır sakallı Bayram Ali bin Veli sin 35	45	Orta boylu kara bıyıklı Veli sin 25
46	Ve şab-ı emred Mustafa sin 17	47	Uzun boylu kara sakallı Timurcı Hasan bin İsmail sin 40	48	Oğlu orta boylu kumral bıyıklı Mustafa sin 20
49	Ve Ali sin 11	50	Orta boylu kara bıyıklı Kara Ahmed bin Bektaş sin 23	51	Orta boylu az kara bıyıklı Koca Mustafa bin Murtaza sin 18
52	Karındaşı şab-ı emred Ali sin 5	53	Orta boylu kır sakallı Kara İsmail bin Veli sin 35	54	Oğlu orta boylu kara bıyıklı Mehmed sin 22
55	Diğeri Ali sin 8	56	Diğeri Hüseyin sin 5	57	Diğeri Veli sin 3
58	Diğeri Ahmed sin	59	Orta boylu kır sakallı Aşık Halil bin Hasan sin 60	60	Oğulları orta boylu kara bıyıklı Musa sin 23
61	Diğer oğlu kara bıyıklı Mehmed sin 18	62	Diğeri oğlu Hüseyin sin 11	63	Diğeri oğlu orta boylu kumral sakallı Hasan sin 30

64	Mezburun oğlu Mustafa sin 5	65	Diğer oğlu Halil sin 1	66	Orta boylu sarı bıyıklı Hasan Ali bin Timurcu Hüseyin sin 35
67	Oğlu Hüseyin sin 2	68	Diğeri Hüseyin sin 5	69	Orta boylu kumral sakallı Derviş Hasan bin Veli sin 40
70	Orta boylu kumral bıyıklı Deli Ali bin Mehmed sin 25	71	Oğlu Mehmed sin 1	72	Orta boylu kara bıyıklı Hasan bin İsmail sin 28
73	Orta boylu kır sakallı Mahmud bin Bektaş sin 50	74	Orta boylu ter bıyıklı oğlu Bektaş sin 17	75	Diğer oğlu İsmail sin 11
76	Diğeri Ahmed sin 5	77	Orta boylu kara bıyıklı Kel Hüseyin bin Hasan sin 30	78	Şab-ı emred orta boylu Hasan veledi Ali Kethuda sin 18
79	Orta boylu kumral bıyıklı Topal Mehmed bin Halil sin 30	80	Ammisi oğulları şab-ı emred Halil bin Kara Hüseyin sin 17	81	Ve Gök Mehmed sin 9
82	Orta boylu kumral bıyıklı Bektaş bin Ahmed sin 20	83	Orta boylu kır sakallı Mustafa Kethuda bin İsmail sin 50	84	Oğulları kara bıyıklı İsmail sin 22
85	Ve şab-ı emred Hasan sin 15	86	Orta boylu kır sakallı Hoş Ali bin Ahmed sin 50	87	Oğulları ter bıyıklı Hasan sin 20
88	Ve diğer oğlu Ali sin 1	89	Torunu Ahmed sin 3	90	Diğeri Veli sin 2
91	Karındaşı oğlu Hüseyin bin Hasan sin 8	92	Ve kayını oğlu ter bıyıklı Hüseyin bin Mehmed Ali sin 16	93	Orta boylu ak sakallı Durmuş Ali bin İsa sin 60
94	Oğlu kara bıyıklı İsa sin 25	95	Orta boylu kumral sakallı Hüseyin bin Veli sin 35	96	Oğulları şab-ı emred Mehmed sin 15
97	Ve Ali sin 8	98	Ve Mustafa sin 4	99	Orta boylu kara bıyıklı Hekimoğlu Hasan bin Veli sin 30
100	Orta boylu az kır sakallı Ördek İsmail bin İbrahim sin 50	101	Oğulları şab-ı emred İbrahim sin 15	102	Diğer oğlu Mehmed sin 10
103	Ve Mustafa sin 1	104	Orta boylu kara bıyıklı Koca Hasan bin Ali sin 30	105	Oğlu Mahmud sin 2
106	Karındaşı ter bıyıklı Mehmed sin 18	107	Orta boylu kumral sakallı Koşber Hüseyin bin Hasan sin 45	108	Oğlu Hasan sin 13
109	Orta boylu kumral sakallı Koca Mehmed bin Mustafa sin 35	110	Oğlu Hasan sin 4	111	Orta boylu ak sakallı Hekim Veli bin Mustafa sin 63
112	Oğulları ter bıyıklı Ali sin 18	113	Diğeri şab-ı emred Veli sin 14	114	Orta boylu ter bıyıklı Ahmed bin Mustafa sin 23
115	Orta boylu kır sakallı Armud Hasan bin Kara İbrahim sin 40	116	Oğulları kara bıyıklı Ali sin 20	117	Diğeri ter bıyıklı Hasan sin 15
118	Diğeri Hüseyin sin 10	119	Ve diğeri Mehmed sin 8	120	Ve diğeri Ali sin 4
121	Torunu Hasan sin 1	122	Orta boylu sarı bıyıklı Küçük Ali bin Halil sin 25	123	Orta boylu ter bıyıklı Cinni Ali bin Mustafa sin 18
124	Orta boylu kır sakallı Canım Mustafa bin İsa sin 45	125	Oğlu kara bıyıklı Hüseyin sin 20	126	Orta boylu ter bıyıklı Balıkcı Mehmed bin Musa sin 18
127	Karındaşı şab-ı emred Ali sin 13	128	Orta boylu kumral bıyıklı Hasan bin Süleyman sin 22	129	Karındaşı şab-ı emred Ahmed bin Süleyman sin 13
130	Orta boylu kara sakallı Cafer bin Kara Mustafa sin 40	131	Oğlu Hüseyin sin 4	132	Orta boylu ak sakallı İsmail Kethuda bin Veli sin 60
133	Oğlu Mustafa sin 5	134	Sagir Mehmed bin Mustafa sin 3	135	Orta boylu kara sakallı Değirmenci Kel Veli bin Ali sin 40

136	Orta boylu ak sakallı Kuşcı Kara Hasan bin Mustafa sin 60	137	Orta boylu kara bıyıklı Kel Hüseyin bin Mehmed sin 35	138	Orta boylu kara bıyıklı Küçük Hüseyin bin Tokmak sin 24
139	Orta boylu kara sakallı Kuşcı Kara Hüseyin veledi Ali sin 55	140	Oğlu orta boylu ter bıyıklı Ahmed sin 22	141	Ve diğeri Hasan sin 7
142	Karındaşı orta boylu sarı sakallı Öksüz Mahmud sin 40	143	Oğlu şab-ı emred Mustafa sin 15	144	Orta boylu sarı sakallı Murtaza oğlu Ali veledi Murtaza sin 45
145	Oğlu Murtaza sin 5	146	Orta boylu kır sakallı Zeybek Mehmed veledi Abdullah sin 45	147	Oğlu Mehmed sin 9
148	Orta boylu kara sakallı Yalak Hüseyin veledi Veli sin 30	149	Oğlu Hüseyin sin 6	150	Orta boylu sarı sakallı Durali oğlu Mustafa veledi Durali sin 35
151	Orta boylu kır sakallı Usta Ahmed veledi Ahmed sin 50	152	Orta boylu kır sakallı Sarı Mehmed veledi Veli sin 48	153	Oğulları ter bıyıklı Veli sin 18
154	Ve şab-ı emred Ali sin 16	155	Ve Mehmed sin 8	156	Orta boylu kara sakallı İsa oğlu İbrahim veledi İbrahim sin 35
157	Oğlu İsa sin 5	158	Orta boylu kara sakallı Yörügün oğlu Hüseyin veledi Mustafa sin 35	159	Oğlu Ali sin 3
160	Orta boylu kara sakallı Durmuş veledi Karabacak sin 30	161	Oğlu Murtaza sin 4	162	Diğeri Hasan sin 3
163	Orta boylu kara sakallı Hacı Ahmed oğlu Hasan veledi Hacı Ahmed sin 40	164	Orta boylu köse sakallı Kel Ali veledi Karabacak sin 30	165	Orta boylu kırca sakallı Hasan bin Veli sin 45
166	Oğlu şab-ı emred Hüseyin sin 15	167	Ve Hasan sin 12	168	Uzun boylu kır sakallı Kara Ahmed bin Mustafa sin 60
169	Oğlu şab-ı emred Ahmed sin 15	170	Orta boylu kara sakallı Üçler Mustafa bin Hasan sin 35	171	Oğlu Hasan sin 1
172	Ve Mustafa sin 2	173	Karındaşı orta boylu kara sakallı Halil sin 25	174	Orta boylu ter bıyıklı Cercili İbrahim bin Ali sin 23
175	Karındaşı orta boylu şab-ı emred Hüseyin sin 18	176	Orta boylu kara sakallı Musa bin Musa sin 30	177	Oğlu Veli sin 3
178	Uzun boylu şab-ı emred Mehmed bin Hüseyin sin 18	179	Sağır Hüseyin bin Eşneoğlu Ali sin 3	180	Orta boylu kara sakallı Kulakoğlu Veli veledi Mustafa sin 40
181	Oğulları Ahmed sin 12	182	Ve Mustafa sin 9	183	Orta boylu şab-ı emred Şallının oğlu Veli veledi Mustafa sin 20
					Yekun : 183

Ek Tablo 4. 3212 Numaralı Antalya civarında bulunan yabancı kazgancı müslim kıbtıyan taifesinin nüfus nüfus defteri (1840)

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu sarı sakallı ihtiyar Hacı İsmail bin Süleyman sin 35	2	Oğulları Süleyman sin 9	3	Ve Çakır Hüseyin sin 6
4	Orta boylu ak sakallı Deli Mehmed bin Hüseyin sin 45	5	Oğulları Hüseyin sin 12	6	Ve Mustafa sin 7
7	Orta boylu kumral sakallı Hacı Ali bin Süleyman sin 38	8	Oğulları Halil sin 12	9	Ve Ali sin 2
10	Ve İsmail sin 2	11	Orta boylu ak sakallı Hacı İsmail bin Abdullah sin 55	12	Oğulları orta boylu kara sakallı Ali sin 30
13	Ve orta boylu kara bıyıklı Süleyman sin 25	14	Ve İsmail sin 10	15	Orta boylu kumral sakallı Hacı Ali bin Hasan sin 40
16	Oğlu Ahmed sin 8	17	Orta boylu ak sakallı Hüseyin bin Hacı Hasan sin 55	18	Oğulları orta boylu kara bıyıklı Ali sin 25
19	Ve orta boylu kara bıyıklı Memiş sin 22	20	Ve orta boylu kumral bıyıklı Süleyman sin 24	21	Ve şab-ı emred Mustafa sin 16
22	Ve şab-ı emred İsmail sin 17	23	Ve Hasan sin 8	24	Uzun boylu ak sakallı Hacı Ali bin Hacı Memiş sin 55
25	Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Süleyman sin 28	26	Diğer oğlu şab-ı emred Ali sin 17	27	Orta boylu kumral sakallı Ahmed bin Hacı Hasan sin 32
28	Orta boylu kumral sakallı Sağır Ahmed bin Süleyman sin 35	29	Oğulları İsmail sin 9	30	Ve Hüseyin sin 8
31	Ve Ahmed sin 2	32	Orta boylu kara sakallı Mehmed Emin bin Süleyman sin 40	33	Oğulları İbrahim sin 6
34	Ve Ahmed sin 1	35	Uzun boylu kara sakallı Hacı Hasan bin Mustafa sin 70	36	Oğlu uzun boylu kara bıyıklı Hacı Ali sin 26
37	Karındaşı oğulları Ali bin Mustafa sin 6	38	Ve Mehdi sin 4	Yekun : 38	

Ek Tablo 5. 3230 Numaralı Teke sancağı kazalarında bulunan yabancı ehl-i islâmın nüfuslarını mübeyyin defteri (1845)

Kaza-i Antalya

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Kaimmakam-ı liva-i mezbur Hâcegan-ı divan-ı hümayundan edine-i Üsküdar'da İhsaniye mahallesi sakinlerinden orta boylu kumral sakalı Mehmed Nazım Beğ bin Abdullah sin 37	2	Oğlu Reşid Beğ sin 12	3	Diğeri oğlu Said Beğ sin 11
4	Tabi' Orta boylu kır sakallı el-Hacc Emin bin Mehmed sin 42	5	Tabi' Orta boylu kara bıyıklı Sakızlı Mehmed Ali bin Abdullah sin 33	6	Tabi' Kısa boylu ter bıyıklı Aydınlı Mehmed bin Memiş sin 18
7	Tabi' Uzunca boylu kara bıyıklı Sakızlı Salim bin Abdullah sin 25	8	Tabi' Uzunca boylu kara bıyıklı Karacasulu Ali bin Mustafa sin 35	9	Tabi' Zenci gulamı Mercan bin Abdullah sin 18
10	Tabi' Diğeri Mercan bin Abdullah sin 13	11	Tabi' Uzun boylu kumral bıyıklı Mustafa bin Ömer sin 35	12	Katib-i kaimmakam-ı liva-i mezbur Kaimmakamlık-ı liva-i mezbur katibi orta boylu karaca bıyıklı Ahmed Tevfik Efendi bin Abdullah sin 26
13	Tabi' Orta boylu kara bıyıklı Sakızlı Hüseyin bin Abdülbaki sin 45	14	Katib-i kaimmakamlık-ı liva-i mezbur Muğla sancağında Köyceğiz sakinlerinden uzun boylu kara sakallı Mehmed Emin Efendi bin Ahmed Efendi 37	15	Oğlu Ahmed sin 7
16	Diğeri Edhem sin 1	17	Zenci gulamı Server bin Abdullah sin 15	18	Tabi' Orta boylu sarıca bıyıklı Durmuş bin Abdullah sin 25
19	Orta boylu kır sakallı Uşşaki İbrahim Efendi bin Mehmed sin 50	20	Oğlu Mehmed sin 10	21	Diğeri Ahmed sin 4
22-	Naib-i kaza-i mezbur Dersaadet'de Serrachane mahallesi sakinlerinden müderrisinden uzun boylu ak sakallı Şehrizade es-Seyyid Mehmed Esad Efendi bin Mustafa sin 60	23	Kethudası Aksaray'da Cerrahpaşa mahallesi sakinlerinden orta boylu kara sakallı el-Hacc es-Seyyid Mehmed Eşref Efendi bin el-Hacc Mehmed Arif sin 31	24	Tabi' Asitane'de Zeyrek mahallesi sakinlerinden orta boylu kumral sakallı Derviş Hasan bin Latif sin 29
25	Tabi' Kemahlı orta boylu kara bıyıklı Mustafa bin Hüseyin sin 40	26	Tabi' Harputlu orta boylu kara bıyıklı Mehmed bin Ali sin 28	27	Tabi' Orta boylu sarı bıyıklı Burdur Karaağacı'ndan Mustafa bin Osman sin 30
28-	Tabi' Burdurlu uzunca boylu kara bıyıklı Ahmed bin Mehmed sin 28	29	Tabi' Eğinli orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin bin Mahmud sin 50		

Antalya Gümrüğünde Bulunan Yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Gümrük'te mütezimci uzunca boylu kara sakallı Seydişehirli es-Seyyid Mehmed Hidayet bin es-Seyyid İbrahim sin 41	2	Oğlu ter bıyıklı İbrahim sin 17	3	Akrabasından orta boylu kara bıyıklı İsmail bin Hüseyin sin 29
4	Uşağı orta boylu kumral sakallı Hasan bin Kadir sin 35	5	Diğeri şab-ı emred Zeynel Abidin bin Süleyman sin 18	6	Diğeri uşağı şab-ı emred Ömer bin İsmail sin 16
7	Zenci gulamı Hayrullah bin Abdullah sin 12	8	Diğeri Mercan bin Abdullah sin 15	9	Diğeri uşağı orta boylu kır sakallı Mehmed bin İbrahim sin 55
10	Diğeri uzun boylu sarı sakallı Ahmed bin Ömer sin 38	11	Diğeri uzun boylu kır sakallı İsmail bin Hasan sin 63		

Nefs-i Antalya'da derun-ı kalada Müderris Hacı Kurra Efendi medresesinde bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Uzun boylu kırca bıyıklı Erzurumlu Hacı Abdullah bin Ali sin 55 Keldir	2	Oğlu Ali sin 12	3	Diğeri Hasan sin 8
4	Rumili'nde Tırnovalı kısa boylu ak sakallı Hacı İbrahim bin İbrahim sin 62 Keldir	5	Oğlu orta boylu kumral sakallı Hacı Hafız Mehmed Efendi sin 30 Talebe	6	Konyalı Duhancı esnafından uzun boylu kumral sakallı Seyyid bin Mehmed Keldir
7	Mağribli uzun boylu kumral köse sakallı Mustafa bin Mehmed sin 35 Keldir	8	Mağribli uzun boylu kumral sakallı ırgad Hasan bin Abdulah sin 32	9	Gözleri lekeli Mısırlı kısa boylu ter bıyıklı ırgad Arab Hasan bin İsmail sin 25
10	Uzun boylu kara sakallı balmumcu Uşaklı Hacı Ali bin Mustafa sin 35 Keldir	11	Mısırlı uzun boylu kara sakallı Mehmed bin Said sin 30 Keldir	12	Tokatlı kısa boylu kır sakallı Saki Ali bin Osman sin 60 Keldir
13	Orta boylu kır sakallı Kayserili Hacı Mustafa Efendi bin Hacı İbrahim sin 53 Keldir	14	Orta boylu karaca bıyıklı Hamal Mahmud bin Ömer sin 25 Keldir	15	Orta boylu kumral sakallı Burusa Yenişehir'inden İbrahim bin Mehmed sin 25
16	Uzun boylu kumral sakallı Mısırlı Sabi Hacı Mehmed bin Abdullah sin 35	17	Uzunca boylu karaca bıyıklı Kayserili Mahmud bin Hacı Mustafa Efendi sin 29	18	Orta boylu kır sakallı Yenişehirli Hacı Hasan bin Abdurrahman sin 45

Karakaş Cami-i Şerifi Medresesinde Bulunan Yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Marleli orta boylu kumral sakallı Hamal İbrahim bin Osman sin 45 Keldir	2	Marleli orta boylu kumral sakallı Hamal Hasan bin Mehmed sin 35	3	Marleli orta boylu kumral sakallı Hamal Ali bin Abdullah sin 45
4	Marleli kısa boylu kır sakallı Hamal Ali bin Abdullah sin 55	5	Marleli uzun boylu kır sakallı Hamal Mehmed bin Mustafa sin 55	6	Marleli orta boylu ak sakallı Ahmed bin Mustafa sin 55
7	Marleli orta boylu ter bıyıklı Hamal Ali bin Mehmed sin 23	8	Marleli orta boylu ter bıyıklı Helvacı Şakir bin İbrahim bin Mustafa sin 22	9	Marleli orta boylu kır sakallı Hamal İbrahim bin Mustafa sin 55
10	Orta boylu kır sakallı Marleli Hamal Nebi bin Yusuf sin 55	11	Marleli kısa boylu kır sakallı Hamal Ahmed bin Mustafa sin 55	12	Marleli uzunca boylu kara sakallı Hamal Mustafa bin Hasan sin 40
13	Marleli orta boylu ter bıyıklı Hamal Mustafa bin Ahmed sin 22	14	Marleli orta boylu kara sakallı Yusuf bin Mehmed sin 30	15	Marleli orta boylu ak sakallı Mehmed bin Ahmed sin 70
16	Marleli orta boylu kır sakallı Hamal Mustafa bin Abdurrahman sin 55	17	Marleli Hamal orta boylu kara sakallı Mustafa bin Hasan sin 30		

**Kızılsaray mahallesinde Murad Paşa cami-i şerifi ittisalinde
Müderriş Şeyh Ali Efendi Medresesi'nde bulunan yabancıyan**

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Talebe Orta boylu kara sakallı Anamurlu Mustafa Efendi bin Mehmed sin 30	2	Talebe Çömezi şab-ı emred İçilli Molla Veli bin Mehmed sin 16	3	Talebe Tefni kazasında Hasan Paşalı karyesinden kısa boylu müzellef sakallı İbrahim bin Süleyman sin 23
4	Talebe Kısa boylu kumral sakallı Neşşehirli Ömer Efendi bin Mehmed Efendi sin 25	5	Talebe Aydınlı uzun boylu kumral sakallı Süleyman Efendi bin Osman sin 30		

Şeyh Sinan mahallesinde vaki Müderriş Hüseyin Efendi Medresesi'nde bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	İspartalı orta boylu ter bıyıklı Muytaf Mehed bin Ahmed sin 25	2	Uzun boylu kır sakallı Muytaf Ali bin Hüseyin sin 50	3	Kısa boylu ter bıyıklı İspartalı Muytaf Hüseyin bin Mustafa sin 24
4	Orta boylu kır sakallı Cezayirli Hacı Abdülkadir bin Mehmed sin 45				

Mahalle-i mezkurda kahvehaneleri ile mahalle derununda bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Mora muhacirlerinden orta boylu kumral bıyıklı Gastonlu Ahmed bin Veli sin 45	2	Karındaşı orta boylu kumral bıyıklı Moralı İsmail sin 30	3	Mora muhacirlerinden orta boylu kumral bıyıklı Gastonlu Hasan Hüseyin bin İsa sin 45
4	Mora muhacirlerinden orta boylu kır bıyıklı Moralı Ali bin Abdi sin 55	5	Moralı Ahmed'in gulamı Selim bin Abdullah sin 12	6	Moralı Arkadyalı kısa boylu kır bıyıklı Kahveci Ahmed bin Ali sin 45
7	Diyarbakirli uzun boylu kır sakallı Hamal Hacı Ömer bin Rıdvan sin 55	8	Oğlu şab-ı emred Rıdvan sin 15	9	Diğeri İbrahim sin 5
10	Moralı Arkadyalı yemenici orta boylu kumralca ter bıyıklı Mustafa bin Ali sin 25	11	Orta boylu kumral sakallı Kahveci Alaiyyeli Ali bin Veli sin 32	12	Orta boylu kara bıyıklı Alaiyyeli Yusuf bin Süleyman sin 35
13	Bağçevan Süleyman Hacı yanında orta boylu kumral sakallı Bağçevan İbrahim bin Ali sin 32	14	Refiki orta boylu kara bıyıklı bağçevan Osman bin Hasan sin 35		

Timurcu Kara mahallesinde Ahmed Efendi Medresesi'nde bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Talebe Orta boylu kumral sakallı Bozkırlı Hasan Efendi bin Osman sin 25 Keldir	2	Talebe Manavgatlı orta boylu müzellef sakallı İbrahim bin Ahmed sin 20	3	Talebe İçilli orta boylu kara sakallı Osman bin Veli sin 23 Keldir
4	Talebe İçilli orta boylu kara sakallı Mustafa bin İbrahim sin 23 Keldir	5	Talebe İçilli uzunca boylu ter bıyıklı Mehmed bin Mustafa sin 23 Keldir	6	Orta boylu kara sakallı Manavgatlı Süleyman bin Musa sin 25
7	Kısa boylu kara sakallı İçilli Ali bin Ahmed sin 20				

Antalya'da Yukarıpazar'da vaki Hoca Nabi vakfı odalarında bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Burdurlu dikici esnafından orta boylu kara sakallı Mehmed bin Ahmed sin 40 Keldir	2	Oğlu şab-ı emred Ahmed sin 14	3	Orta boylu kır sakallı Ahsemeli Duhancı Hacı Mustafa bin Süleyman sin 55 Keldir
4	Alaiyyeli uzunca kara sakallı Hasırcı Hacı Süleyman bin Hüseyin sin 35	5	Burdurlu orta boylu kara sakallı Dikici Ali bin Ali sin 45	6	Oğlu Ahmed sin 12
7	Kısa boylu kumralca bıyıklı eskici Sivashlı Hasan bin Mustafa sin 30 Keldir	8	Burdurlu Yemenici uzunca boylu kumral sakallı Mehmed bin Hüseyin sin 35 Keldir	9	Burdurlu orta boylu ter bıyıklı Yemenici Mehmed bin Hüseyin sin 21 Keldir
10	Selanikli orta boylu sarıca bıyıklı Samancı Hüseyin bin Mehmed sin 25 Keldir	11	Antalyalı kısa boylu kırca sakallı İbrahim bin Osman sin 50	12	Çulha topçı Antalyalı orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Odabaşı Ahmed sin 20
13	Alaiyyeli orta boylu kır sakallı Kabak Solak Mehmed bin Mustafa sin 55 Keldir	14	Alaiyyeli ter bıyıklı Kahveci tabiası Ali bin İsmail sin 18 Keldir	15	Antalyalı kısa boylu kumral sakallı Çulha Hasan bin Mustafa sin 35
16	Orta boylu kara bıyıklı Etmekci Moralı Salih bin Hüseyin sin 35	17	Antalyalı orta boylu kara köse sakallı Mehmed bin Süleyman sin 42	18	Oğlu Hüseyin sin 10
19	Orta boylu sarı sakallı Vidinli Kahveci Mehmed bin Selim sin 37	20	Orta boylu kumral sakallı Vidinli Mehmed bin Salih sin 35		

İskelede Atik Han dimeğle arif nam handa bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Han odaları hıdmetcisi uzun boylu kır sakallı Mehmed bin Ali sin 45 Keldir	2	Kısa boylu kumralca bıyıklı Kayıkcı Dimyatlı Mehmed bin Hüseyin sin 30	3	Kısa boylu kumralca bıyıklı Kayıkcı Reşidli Mehmed bin Vefayı sin 35 Keldir
4	Kısa boylu kumral bıyıklı Dimyatlı Kayıkcı Mehmed bin İbrahim sin 33 Keldir	5	Reşidli tüccar uzun boylu kır sakallı Hacı Mehmed bin Ahmed sin 62 Keldir	6	Kısa boylu kara sakallı Mısırlı Mehmed bin Kayıkcı Hasan sin 36 Keldir
7	Kısa boylu kır sakallı İskenderiyeli Kayıkcı Hasan bin Ali sin 50 Keldir	8	Kısa boylu ak sakallı Mehmed Reis Gazalı bin Ali sin 60 Keldir	9	Orta boylu kara sakallı Dimyatlı Kayıkcı Mehmed bin Ali sin 45 Keldir
10	Uzun boylu kara bıyıklı Antalyalı Şehmeran Hasan bin İsmail sin 30	11	Marmarisli orta boylu kumral bıyıklı Dülger İbrahim bin Hasan sin 35 Keldir		

İskele-i mezburda Hacı Nakib Efendi Kahvehanesi odalarında bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Mora muhacirlerinden uzunca boylu kumralca ter bıyıklı Mustafa bin Osman sin 22	2	Refiki kısa boylu kumralca bıyıklı Moralı Arkadyalı Salih bin Mustafa sin 20	3	Karadenizli orta boylu kumral bıyıklı Kalkan Mehmed bin Abdullah sin 25 Keldir
4	Madenli orta boylu kara bıyıklı Gemici Ahmed bin Halil sin 37 Keldir	5	Kahveci Alaiyyeli orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Mehmed sin 25 Keldir	6	Alaiyyeli Gemici orta boylu ter bıyıklı İsmail bin Mehmed sin 28
7	Alaiyyeli orta boylu kumralca bıyıklı Kayıkcı İbrahim bin Hacı Hüseyin sin 25	8	İzmirli uzun boylu kara bıyıklı Gemici Ali bin Osman sin 45	9	Alaiyyeli kısa boylu ter bıyıklı Gemici Ahmed bin Hacı Hasan sin 20
10	Moralı orta boylu sarı bıyıklı Kayıkcı Halil bin Derviş sin 23	11	Alaiyyeli orta boylu ter bıyıklı Gemici Hüseyin bin Mehmed sin 23		

Bali Beğ cami-i şerifi ittisalinde vaki medresede bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Marleli uzunca boylu sarı sakallı Postalcı Ahmed bin Mehmed sin 45	2	Marleli orta boylu kumral sakallı Postalcı Veziroğlu Mustafa bin Ali sin 27	3	Marleli uzun boylu kara sakallı Yemenici Hasan bin Hasan sin 35
4	Oğlu Mahmud sin 8	5	Marleli orta boylu kumral sakallı Helvacı Şakirdi Veli bin Mehmed sin 35	6	Uzun boylu ak sakallı Marleli Postalcı Receb bin Abdullah sin 55
7	Orta boylu kara bıyıklı Marleli Yemenici Hasan bin Mahmud sin 25	8	Marleli hamal orta boylu kırca sakallı Refik bin Ali sin 50	9	Oğlu Ali sin 11
10	Marleli kısa boylu kumral bıyıklı Postalcı Ali bin Mehmed sin 23	11	Karındaşı orta boylu kumralca bıyıklı Nebi sin 20	12	Çırağı Mahmud bin Zeybek Mehmed sin 8
13	Ahmedin şakirdi Marleli Ahmed bin Halil sin 10	14	Marleli orta boylu kumral bıyıklı Eskici Mustafa bin Memiş sin 30	15	Kalfası şab-ı emred Abdullah bin Abdullah sin 15
16	Orta boylu kara sakallı Marleli Dikici Mehmed bin Emin sin 38	17	Ortağı uzunca boylu kumralca bıyıklı Dikici Mehmed bin Mustafa sin 28		

Meydan mahallesinde Müderris Ali Efendi medresesinde bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Talebe-i ilim Manavgadlı Taşahır karyesinden orta boylu kara sakallı Mehmed Efendi bin Mehmed sin 27	2	Manavgadlı Avasanlı uzun boylu kara sakallı Ahmed bin Mehmed bin 30	3	Manavgadlı orta boylu kumralca sakallı Çardak karyesinden Ahmed Efendi bin Veli sin 30
4	Manavgadlı Sarılar karyesinden orta bolu kara sakallı Mehmed Ali Efendi bin Ahmed sin 25	5	Harimli orta boylu ter bıyıklı Mehmed Efendi bin Mustafa sin 21	6	Manavgadlı kısa boylu kara sakallı Hunduke karyesinden Ahmed bin İsmail sin 25
7	Manavgad aşiretinden Halil Beğ cemaatinden orta boylu kumral sakallı Mehmed bin Mustafa sin 25				

Antalya iskelesinde vaki Han-ı Cedid dimeğle arif nam handa bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Karadenizli Tırbozani uzunca boylu kumral bıyıklı Neccar Mehmed bin Hasan sin 35	2	Orta boylu kır sakallı Arab Hücac bin Hacı Ahmed sin 55	3	Oğlu Ahmed sin 7
4	Yafalı orta boylu ak sakallı Sabuncı Ali bin Vedud sin 70	5	Yafalı sabuncu uzun boylu kara sakallı Hasan bin Mehmed sin 25	6	Karındaşı oğlu Abdullah bin Hüseyin sin 11
7	Uzun boylu kır sakallı Halilürrahmani Helmalci Ahmed bin Mansur sin 60	8	Oğlu ter bıyıklı İsa sin 17	9	Refiki orta boylu kara sakallı Ahmed bin Evzi sin 38
10	Halilürrahmani Helmalci orta bolu kara sakallı Mehmed bin Seyid sin 35	11	Hurşid Kapudan sefinesi taifelerinden İzmidli uzun boylu kara bıyıklı Gemici Hüseyin bin Emin sin 30	12	Midilli adasından orta boylu kara bıyıklı Mahmud bin Mehmed sin 32
13	Orta boylu sarıca bıyıklı Gemici Trabozani Hasan bin Ali sin 22	14	Orta boylu kumral bıyıklı Gemici Özleli Hasan bin Hüseyin sin 25	15	İzmidli uzun boylu kumral bıyıklı Gemici Mehmed bin Ahmed sin 30
16	Bartınlı orta boylu kara bıyıklı Gemici Mustafa bin Mehmed sin 35	17	Erbilili kısa boylu kumral bıyıklı Hüseyin bin İbrahim sin 32	18	İskenderiyeli kısa boylu kara sakallı Tüccar Hasan bin Sıdkı sin 30

İki kapulu han dimeğle arif nam mahalde bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Burdurlu uzun boylu kır sakallı Debbâğ Hacı Hasan bin Mustafa sin 50	2	Oğlu uzun boylu ter bıyıklı Ahmed sin 19	3	Uzun boylu kumral sakallı Burdurlu Debbâğ Hacı Hasan bin Hacı Hüseyin sin 40
4	Arkadaşı uzun boylu kumral bıyıklı Burdurlu Timurcı Ahmed bin Hasan sin 21	5	Ispartalı orta boylu kumral bıyıklı Muhtaf Osman bin Ahmed sin 35	6	Ispartalı kısa boylu ter bıyıklı Mustafa bin Hasan sin 22
7	İzmir'de Değirmenci kısa boylu kara sakallı Osman bin İbrahim sin 35	8	Ispartalı uzun boylu kara sakallı Bakırcı Yusuf bin Mustafa sin 40	9	Oğlu şab-ı emred Mustafa sin 14
10	Şeriki uzun boylu ter bıyıklı Bakırcı Ahmed bin Ömer sin 22	11	Çırağı Ispartalı Ali bin Mustafa sin 10	12	Burdurlu uzun boylu kara sakallı İbrahim bin Ali sin 45
13	Orta boylu kara sakallı Ispartalı Çerçi Ali bin Mehmed Ali sin 30	14	Arkadaşı uzun boylu kara sakallı Hacı Mehmed bin Hacı Mustafa sin 50	15	Orta boylu kumral bıyıklı Sivash Serrac Hacı Mustafa bin İsmail sin 50
16	Uzun boylu kumral bıyıklı Akşehirli amele Hüseyin bin Hüseyin sin 42	17	Tosyalı ameleci uzunca boylu kara sakallı Mahmud bin Ahmed sin 40	18	İlbasanlı kısa boylu köse sakallı Derviş İbrahim bin Abdurrahman sin 42
19	Dimyatlı orta boylu kara sakallı Çamaşırcı Mehmed bin Ahmed sin 45	20	İskenderiyeli han kahvecisi uzun boylu kara sakallı Mehmed bin Halef sin 40	21	Orta boylu kumral bıyıklı Yenişehirli Ameleci Mehmed bin Ahmed sin 37
22	Sandıklılı Keçeci uzun boylu kara sakallı Ahmed bin Ali sin 53	23	Uzun boylu kumral bıyıklı Konyalı Amele Eyyub bin Mehmed sin 45	24	Denizlili orta boylu kumral sakallı Bezaz Salih bin İbrahim sin 35
25	Orta boylu sarı sakallı Peştemalci Osman bin Şeyh Ali sin 35	26	Antekeli kısa boylu kara sakallı Sail Mustafa bin Musa sin 42	27	Orta boylu kumral bıyıklı halili Kebapçı Mehmed bin Ferid sin 40
28	Orta boylu kumral sakallı Çallı Sürücü Süleyman bin Ali sin 35	29	Moralı orta boylu kumral bıyıklı Ali bin İbrahim sin 35		

Bali Beğ mahallesinde vaki İsmail Efendizade Mehmed Efendi medresesinde bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	İçilli kısa boylu ak sakallı Eskiçi Mehmed bin Abdullah sin 55	2	Oğlu şab-ı emred Mehmed sin 18	3	Burdurlu uzunca boylu kara sakallı Yemenici Abdullah bin Yusuf sin 40
4	Ispartalı uzun boylu kara sakallı Pabuccı Ahmed bin Abdır sin 25	5	Orta boylu kumralca sakallı Besneli Hacı Mehmed bin Hacı Mehmed sin 27	6	Marleli orta boylu kara sakallı Timurcı Ali bin Mehmed sin 37
7	Karındaşı orta boylu kara köse sakallı Timurcı Abdullah sin 35	8	Marleli Timurcı orta boylu kumral bıyıklı Halil bin Halil sin 35	9	Ortağı Marleli orta boylu ter bıyıklı Timurcı Süleyman bin Abdullah sin 35
10	Seferili ameleci orta boylu köse kara sakallı Abdülgani bin Selim sin 35	11	Asakir-i hassa-i şahane piyade üçüncü liva birinci alay ikinci tabur yedinci bölümünde yedinci onbaşıda üçüncü neferi olup ihrac tezkeresiyle geldi. Mısırlı orta boylu kumral köse sakallı İbrahim bin Abdurrahman sin 33	12	Asakir-i hassa-i şahane piyade ikinci liva üçüncü alay birinci tabur ikinci bölümünde ikinci onbaşıda birinci neferi olup ihrac tezkeresiyle geldi. Refiki uzun boylu köse sakallı Mısırlı Ahmed bin İbrahim sin 38
13	Asakir-i muntazama-i şahane yirmi üçüncü alayın birinci taburun beşinci bölümünde olup çürük tezkeresiyle geldi Kısa boylu kır sakallı Hamal Mısırlı Ebu Hüseyin bin Mehmed sin 45	14	Asakir-i hassa-i şahane piyade üçüncü liva birinci alay dördüncü taburun ikinci bölümünde birinci onbaşı olup ihrac Uzunca boylu kara sakallı Mısırlı Ahmed bin Ali sin 38	15	Marleli uzun boylu ak sakallı Dikici Osman bin Halil sin 52
16	Oğlu ter bıyıklı Hasan sin 20	17	Marleli orta boylu ak sakallı Hamal İbrahim bin İsa sin 55	18	Oğlu orta boylu sarı bıyıklı Dikici Kadir sin 27
19	Diğer oğlu uzun boylu sarıca ter bıyıklı Dikici Ahmed sin 22	20	Marleli Hamal kısa boylu kır sakallı Ömer bin Bekir sin 45	21	Marleli uzunca boylu ter bıyıklı Dağhoğlu Hüseyin bin Süleyman sin 18

Bir kapılı handa bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Alaiyyeli uzun boylu ak sakallı Bezas Hacı Hüseyin bin Mustafa sin 60	2	Şam-ı şerifli orta boylu kır sakallı Tüccar Halil İbrahim bin Yusuf sin 48	3	Uşağı orta boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Hacı Osman sin 23
4	Kısa boylu kumral sakallı Şam Trabluslu Tüccar Hacı Mehmed bin Mustafa sin 42	5	Uzun boylu kumral sakallı İskenderiyeli Tüccar Ali bin Ali sin 25	6	İskenderiyeli kısa boylu kır sakallı Tüccar Ali bin Hafni sin 45
7	Eskişehirli uzun boylu kara bıyıklı Kahveci Zenci Selim bin Abdullah sin 35	8	Yatağanlı Duhancı orta boylu kır sakallı Hacı Osman bin İsmail sin 50	9	Uzun boylu kır sakallı Kütahyalı Mehmed bin Mehmed sin 55
10	Oğlu ter bıyıklı Abdurrahman sin 21	11	Asakir-i hassa-i cenab-ı mülukanede topcı livası ikinci alayın ikinci taburunda birinci bölüğünde saka olup ihrac tezkeresiyle geldi Han ağası orta boylu kumral bıyıklı Ürgüblü Salih bin Osman sin 31	12	Kısa boylu kır sakallı yemenici İsmail bin Memiş sin 45
13	Uşağı kır bıyıklı Mehmet bin Mehmet sin 35	14	İçilli orta boylu kara bıyıklı Kahveci Salih bin Abdullah sin 32	15	Çallı orta boylu Yemenici Mustafa bin Mehmed sin 38
16	Alaiyyeli uzunca boylu kara bıyıklı Yemenici Mustafa sin 35	17	Ankaralı derzi orta boylu kumralca bıyıklı Osman bin Süleyman sin 30	18	Ankaralı uzunca boylu karaca bıyıklı Yemişçi Hüseyin bin Süleyman sin 25
19	Kırşehirli orta boylu kırca bıyıklı Kahveci İsmail bin Mehmed sin 22	20	Karadenizli orta boylu kumral bıyıklı Hacı Mehmed bin Mustafa sin 38	21	İranlı Yemenici Abdullah bin Naim sin 35
22	İranlı Naim bin Hacı Mehmed sin 40	23	Yozgadlı Hasan bin Hasan sin 35		

Antalya mahallatlarında ve medrese ve mahalle-i sairede bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Makbule mahallesinde Hacı Hasek hanesinde İskenderiyeli şab-ı emred Ali bin Hacı Abdurrahman sin 15	2	Derun-ı kalada uzunçarşu nam mahalde dükkancı Mısırlı orta boylu kara sakallı Arab Hacı İbrahim bin Hacı Mehmed sin 45	3	Keçibalı mahallesinde medresede sakin İskenderiyeli orta boylu kara sakallı amele Hüseyin bin Aref sin 35
4	Çarşubağçesi mahellesinde İzmir kasabasından orta boylu ter bıyıklı Halil bin Onbaşının Mustafa sin 17	5	Takyeci Mustafa mahallesinde medresede sakin orta boylu kara sakallı Mısırlı Said bin Hasan sin 45	6	Oğlu Hasan sin 9
7	Antalya çarşısında Cedidbostan hanında uzun boylu ter bıyıklı Zenci Medineli Atye bin Ferrac sin 25	8	Yine mahalle-i mezkurda uzun boylu ter bıyıklı Zenci Mercan bin Abdullah sin 27	9	Yine mahalle-i mezkurda Filibeli orta boylu kumral bıyıklı Hacı Mehmed bin Ahmed sin 25
10	Tuzcular mahallesinde Fenari Ramazan kefaletiyile Uzunçarşu dükkanlarında orta boylu kumral sakallı Mısırlı Abdulah bin Abdullah sin 40	11	İskender Çelebi mahallesinde Denizlide Hursalas mahallesinden orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Süleyman sin 22	12	Mahalle-i mezkurda Kileci Hasan yanında orta boylu ter bıyıklı Mısırlı Osman bin Ali sin 20
13	Oğlu Emin sin 1	14	Cami-i atik mahallesinde tebedan orta boylu sarı bıyıklı Mehmed bin Hacı Yunus sin 30	15	Derun-ı kalada Uzunçarşu nam mahalde Halili Hacı Mehmed kefaletiyile orta boylu kumral bıyıklı Halili Hacı Yusuf bin Mehmed sin 30
16	İskender Çelebi mahallesinde orta boylu kır sakallı Yozgadlı Emin bin Ali sin 50	17	Makbule mahallesinde orta boylu sarı bıyıklı İskenderiyeli Fakih bin Hacı Mustafa sin 25	18	Makbule mahallesinde Arab Hacı Hasan 'ın karındaşı İsmail'in yanında İskenderiyeli uzunca boylu kumralca bıyıklı Ekmekci Derviş bin Abdurrabi sin 25
19	Derun-ı kalada yokuşbaşı kahvesinde fukaradan orta boylu kara sakallı Mısırlı Derviş Mehmed bin Ali sin 45	20	Derun-ı kala yokuşbaşında dükkancı orta boylu kır sakallı Cezayirli Said bin İsa sin 55	21	Çavuşbağçesi mahallesinde kahveci Abdullah 'ın karındaşı orta boylu kumral sakallı Hüseyin bin Mehmed sin 30
22	Depolu cami medresesinde şab-ı emred Ahmed bin Hacı Hüseyin sin 15	23	Hasbalaban mahallesinde orta boylu kumralca bıyıklı Hacı Mehmed bin Ali sin 35	24	Oğlu Ali sin 6
25	Cami-i atik mahallesinde Hammal Musa Beğ yanında Dimyadi şab-ı emred Hamid bin Abdullah sin 14	26	Mahalle-i mezkurda Müderris Hacı Naim Efendi medresesinde Alaiyye sancağında Akseki kazasında şab-ı emred Süleyman bin Hacı Hasan sin 14	27	Medrese-i mezkurda Alaiyye sancağında Manavgadlı orta boylu kara sakallı İsmail bin Hasan sin 25
28	Üsküblü ammizadesi şab-ı emred Süleyman bin Ali sin 15	29	Üsküblü diğer ammizadesi Süleyman bin Hacı Mehmed sin 12	30	Akca Yusuf mahallesinde Asitaneli uzun boylu kara bıyıklı Kalkan Halil bin Ali sin 35
31	Oğlu İbrahim sin 8	32	Yine mahalle-i mezkurda Kütahyalı orta boylu kumral sakallı Neccar İbrahim bin Memiş sin 40	33	Moralı Müderris Ali Ağa'nın yanında orta boylu kara bıyıklı Cezayirli Abdullah bin Abdullah sin 20
34	Mahalle-i mezkurda Mısırlı orta boylu kır sakallı Seyyid Bekir bin Seyyid İbrahim sin 62	35	Yine mahalle-i mezkurda orta boylu karaca ter bıyıklı Mısırlı Ahmed bin Abdullah sin 23	36	Yine mahalle-i mezkurda Asitaneli orta boylu sarı bıyıklı Ahmed bin Mustafa sin 27
37	Karındaşı ter bıyıklı İsmail sin 22	38	Karadai mahallesinde orta boylu kırca sakallı Cezayirli Dülger Hasan bin Mehmed sin 42	39	Oğlu Ahmed sin 12
40	Diğeri Mehmed sin 9	41	İskender Çelebi mahallesinde Asitaneli kısa boylu ak sakallı Mehmed Necib Efendi bin Mehmed Emin sin 60	42	Oğlu Mehmed Rıfat sin 5
43	Diğeri Hasan sin 3	44	Gulamı ter bıyıklı Zenci Mahbub bin Abdullah sin 18	45	Yine mahalle-i mezkurda orta boylu kara sakallı Halil bin Ahmed sin 36
46	Cami-i cedid mahallesinde Aydınlı orta boylu kumral bıyıklı Mehmed Ali bin Ali sin 35	47	Timurcu Süleyman mahallesinde Moralı orta boylu ak sakallı Hacı Halil bin Mehmed sin 65	48	Mahalle-i mezkurda hacı Abdullah'ın odasında İspartalı orta boylu kara sakallı Bakırıcı Ali bin Mehmed sin 40
49	Oğlu Osman sin 1	50	Divanbayırı mahallesinde Hacı Mehmed Ağa konağında uzun	51	Mahalle-i mezkurda Hacı Mehmed Ağa konağında

			boy lu ter bıyıkl ı Mısırl ı Sayıs Hacı Hasan bin Hacı Ali sin 23		siyah ı' l- asl orta boy lu kır sakall ı Hacı Mustafa bin Abdullah sin 70
52	Keçibalı mahallesinde Müderris İsmail Efendi medresesinde Antalyalı orta boy lu kara bıyıkl ı Mehmed bin Araboğlu Abdulah sin 35	53	Timurc ı Süleyman mahallesinde Çulha Arab İmamoğlu Hacı Hasan Ali' nin yanında Karacasulu orta boy lu kır sakall ı Mehmed bin Mehmed sin 45	54	Refiki uzun boy lu kara sakall ı Çulha Hacı Mehmed bin Mehmed Efendi sin 40
55	Kadıköylü yine merkumun yanında orta boy lu kara bıyıkl ı Çulha Hüseyin bin Paşa oğlu Mehmed sin 55	56	Şeyh Sinan mahallesinde Hüseyin Efendi medresesinde orta boy lu kumral sakall ı Evliya Ali bin Hüseyin sin 40	57	Şeyh Sinan mahallesinde Molla Hasan oğlu Bağçevan Hasan' ın yanında Bolu sancağında Gere de kazasından orta boy lu sar ı bıyıkl ı Mehmed bin Hüseyin sin 30
58	Yine mahalle- i mezburda Bağçevan Yörükoğlu Mustafa yanında Akseki kazasından orta boy lu ter bıyıkl ı Hasan bin Ahmed sin 22	59	Timurc ı Kara mahallesinde uzun boy lu İbrahim' in yanında uzun boy lu şab- ı emred Mahmud Seyyidli Mehmed bin Hasan sin 18	60	Timurc ı Kara mahallesinde an asl Mısır Kahiresi sakinlerinden uzun boy lu kara sakall ı Abdullah bin Abdurrahman sin 40
61	Meydan mahallesinde Musul ahalisinden orta boy lu kır sakall ı Derviş Salih bin Abdullah sin 50	62	Oğlu Abdullah sin 2	63	Meydan mahallesinde İçilli uzun boy lu kara sakall ı Ali bin Ahmed sin 25
64	Karındaşı orta boy lu kara bıyıkl ı Hasan sin 30	65	Şehr- i karakoyunlusu mahallesinde Alaiyyeli uzun boy lu kumral sakall ı Bağçevan Mustafa bin Mehmed sin 33	66	Meydan mahallesinde Yolc ı Osman' ın yanında Manavgad kazasından Çakışlı Ali bin Ahmed sin 13
67	Meydan mahallesinde Kıbrısl ı uzun boy lu kara sakall ı Mehmed bin Ahmed sin 35	68	Arabmesicidi mahallesinde Sinaylı uzun boy lu kara sakall ı Yekçeşm Hacı Ali bin Resil sin 35	69	Hızır oğlu şab- ı emred Kıbrısl ı Halil bin Osman sin 15
70	Diğeri Hasan sin 13	71	Balibeg mahallesinde medresede sakin Pazarcıkl ı orta boy lu kumral bıyıkl ı Bıçakc ı Abdullah bin Mustafa sin 50	72	Oğlu Ali sin 4
73	Çavuş bağçesi mahallesinden orta boy lu kır sakall ı Diyarbekirli Sipahiden Hacı Hasan bin Hüseyin sin 45	74	Derun- ı kalada Paşa cami- i şerifi ittisinde soğukhanede sakin Saatci orta boy lu kara sakall ı İslambollu Mühendis Mehmed bin Abdullah sin 35	75	Makbule mahallesinde köle cinsinden orta boy lu kara sakall ı Osman Efendi bin Abdullah sin 44
76	Zenci gulam ı Server bin Abdullah sin 17	77	Mahalle- i mezburda Asitaneli Topkapıda Bayezid Ağa mahallesinde orta boy lu kır sakall ı tuz memur ı İbrahim Edhem bin İbrahim sin 45	78	Oğlu Hıfz ı Mustafa sin 3
79	Zenci gulam ı Mercan bin Abdullah sin 17	80	Müfti Efendi medresesinde sipahiden Boğdani orta boy lu kara sakall ı Derviş Mehmed bin Abdurrahman sin 40	81	Makbule mahallesinde Urfalı uzun boy lu kır sakall ı Hacı Said bin Süleyman sin 50
82	Oğlu orta boy lu kara bıyıkl ı Süleyman sin 25	83	Üveği oğlu Mehmed bin Hasan sin 5	84	Kayn ı Burdurlu Mahmud bin Abdullah sin 10
85	Cami- i atik mahallesinde uzun boy lu kara sakall ı Arab Duhanc ı İbrahim bin Hasan sin 36	86	Cami- i atik mahallesinde yokuş başında Mağribli uzunca boy lu köse sakall ı Hamal Hasan bin Salih sin 25	87	Takyeci Mustafa mahallesinde uzun boy lu kara sakall ı Mısırl ı Selim bin Ali sin 40
88	İslambollu Timurc ı Tavil yanında Burdurlu orta boy lu kumral bıyıkl ı Timurc ı Osman bin Ömer sin 35	89	Mora muhacirlerinden Makbule mahallesinde orta boy lu kumralca bıyıkl ı Esirci Musullu Ali Efendi bin Derviş sin 25	90	Makbule mahallesinde Şam- ı şerifli Aktar orta boy lu kır sakall ı Hacı Mehmed bin Hacı Ali sin 45
91	Oğlu Ali sin 7	92	Diğeri Abdurrezzak sin 4	93	Diğeri Derviş sin 1
94	Takyeci Mustafa mahallesinde uzun boy lu sar ı bıyıkl ı Moralı Endursalı Ahmed bin Osman sin 40	95	Oğlu Mehmed sin 3	96	Diğeri İbrahim sin 1
97	Mahalle- i mezburda Hüseyin Efendi medresesinde uzun boy lu kırca sakall ı Mısırl ı Ashab bin Mehmed sin 38	98	Medrese- i mezkurda Şam- ı şerif ahalisinden kısa boy lu müzellef sakall ı Şeyh Mehmed Efendi bin Ahmed Efendi sin 20	99	Medrese- i mezkurda Erzurum ahalisinden orta boy lu ak sakall ı Hacı Mehmed bin Mehmed sin 85
100	Oğlu Mehmed sin 13	101	Merdivanlı iskelede Hacı Mehmed' in kahvesinde Diyarbekirli orta boy lu kara bıyıkl ı Gemic ı Mehmed bin Ali	102	İskele- i mezburda Pavluz' un odasında orta boy lu kumral bıyıkl ı Gemic ı Bodrumlu Halil bin Ali sin 35

			sin 30		
103	Darendeli orta boylu kır sakallı fukaradan Halil bin Halil sin 45	104	Takyeci mahallesinde medresede orta boylu kır sakallı Mısırlı Ebuzeyd bin Hasan sin 50	105	Sekr maa Duşanbe kazasından uzun boylu kumral sakallı Amele Bekir bin Ali sin 40
106	Arkadaşı ter bıyıklı Amele Ahmed bin Bacaksız Osman sin 20	107	Diğeri şab-ı emred Hasan bin Ali sin 16	108	Diğeri şab-ı emred Mahmud bin Yenli Hasanoglu Mahmud sin 17
109	Timurci Süleyman mahallesinde Süleyman Sipahi hanesinde orta boylu kara sakallı İskenderuni Hamal Abdüssami bin Süleyman sin 35	110	Ahıkızı mahallesinde orta boylu kumral bıyıklı Erbilli Gemici Tahir bin Ali sin 30	111	Babadoğan mahallesinde Mumcı Halil'in yanında Karacasulu uzun boylu ter bıyıklı Çulha Halil bin Ali sin 22
112	Çavuşbağçesi mahallesinde Burdurlu orta boylu kara bıyıklı Bağcı Osman bin Ali sin 42	113	Oğlu Ali sin 7	114	Elmalu mahallesinde Cezayirli uzun boylu kara sakallı Arab Musa bin Hüseyin sin 37
115	Bağçevan Anbarlı Süleyman'ın yanında Çemişgezekli uzun boylu ter bıyıklı İbrahim bin Abdullah sin 23	116	Bağçevan Manav Ahmed'in yanında Alaiyyeli Eskibağ karyesinden uzunca boylu kumral bıyıklı Mehmed bin Kara Ahmed sin 23	117	Antalya gümrüğünde kahveci orta boylu ak sakallı Emir Hüseyin bin Mehmed sin 75
118	Mısırlı Mustafa Efendi'nin sığır çobanı Alaiyyeli orta boylu ter bıyıklı Yusuf bin Ali sin 20	119	Yine merkumun yanında Alaiyyeli orta boylu ter bıyıklı Seydilerli Mehmed bin Mehmed sin 18	120	Timurci Kara mahallesinde Sarı Mustafa oğlu Mehmed'in yanında orta boylu kumral bıyıklı Silistreli Hüseyin bin Musa sin 25
121	Cami-i atik mahallesinde Arab'ın hanesinde İskenderiyeli Hasan bin Arab Mehmed sin 13	122	Karındaşı Hüseyin bin 13	123	Sofilar mahallesinde Cezayirli orta boylu kır sakallı Halil bin Ahmed sin 58
124	Sofilar mahallesinde İmamoglu Hacı Ali'nin yanında uzun boylu kumralca bıyıklı Anamurlu Mehmed bin Abdullah sin 22	125	Timurci Kara mahallesinde Bağçevan Tarbaki oğlu Halil'in yanında orta boylu kara sakallı Arab Ahmed bin Şehadet sin 35	126	Alaiyyeli Hacı Ahmed bağçevanı kısa boylu kara sakallı Aksekili Mustafa bin İbrahim sin 35
127	Ispartalı Kavak Ahmed'in yanında Borlu kazasından orta boylu ter bıyıklı Ali bin Ahmed sin 22	128	Boyacı Veli yanında Marle kazasından Cebeci karyesinden Boyacı çırağı şab-ı emred Bayram bin Hacı İsmail sin 16	129	Tahtapazarı'nda boyacı dükkanında Burdurlu uzun boylu kumral bıyıklı Boyacı Abdullah bin Hasan sin 25
130	Refiki orta boylu ter bıyıklı Boyacı Mustafa bin Mustafa sin 20	131	Diğer refiki orta boylu şab-ı emred Ali bin Hüseyin sin 18	132	Seydişehirli Bazund'un yanında orta boylu kır sakallı Tekeli Mehmed bin Hasan sin 52
133	Takyeci mahallesinde Hamza Efendi medresesinde orta boylu kara sakallı Mısırlı Arab Ali bin Mehmed sin 35	134	Medrese-i mezkurda uzun boylu kumral sakallı Mısırlı Ali bin Tablavi sin 34	135	Medrese-i mezkurda orta boylu kara sakallı Mısırlı Hasan bin Abdurrahman sin 25
136	Timurci Süleyman mahallesinde uzun boylu kara sakallı Aydınli İmam Hacı Ahmed bin Mustafa sin 45	137	Mahalle-i mezkurda orta boylu sarı bıyıklı Kıbrıslı Serhoş Ali bin Abdullah sin 45	138	Elmalu mahallesinde Fenari Hacı Hasan kefaletiyle kısa boylu kara sakallı Zenci Abdullah bin Abdullah sin 40
139	Yine mahalle-i mezkurda merkum kefaletiyle uzun boylu kara sakallı Zenci Abdurrahman bin Abdullah sin 35	140	Yine mahalle-i mezkurda merkum kefaletiyle kısa boylu kara bıyıklı Abdullah bin Abdullah sin 30	141	Takyeci Mustafa mahallesinde uzun boylu kara sakallı Zenci Mehmed bin Abdullah sin 35
142	Üveği oğlu ter bıyıklı zenci Mehmed bin Abdullah sin 22	143	Cami-i atik mahallesinde Kadayıfci Mehmed'in yanında kısa boylu kara sakallı Mısırlı Hacı Hasan bin Ali sin 35	144	Makbule mahallesinde orta boylu ak sakallı Cezayirli Tüccar Mehmed bin Mehmed sin 60
145	Oğlu Mehmed sin 7	146	Diğeri Mustafa sin 4	147	Damadı orta boylu kara bıyıklı Cerrah Mehmed bin Hüseyin sin 35
148	Cezayirli orta boylu ak sakallı Mustafa bin Hasan sin 60	149	Takyeci Mustafa mahallesinde Eskici Derviş'in yeğeni Moralı uzun boylu kumralca bıyıklı Ali Efendi bin Hüseyin sin 25	150	Timurci Kara mahallesinde Emir Ahmed'in oğlu Ali'nin hıdmetkarı Alaiyyeli orta boylu karaca bıyıklı Osman bin Abdil sin 22
151	Antalya'da Bağçevan Sarı Mustafa oğlu Mehmed'in	152	Bazvend Hasan yanında Şebinkarahisarlı uzun boylu sarı	153	Yine merkumun yanında Sakızlı orta boylu kumralca bıyıklı

	yanında İçilli uzun boylu ter bıyıklı Ahmed oğlu Hüseyin bin Ahmed sin 22		bıyıklı Hacı Mustafa bin Abdullah sin 35		Hurşid bin Abdullah sin 3
154	Araboğlu Hasan kefaletiyle Kıbrıslı orta boylu karaca bıyıklı Karayapıcı Durmuş bin Şerif sin 25	155	Arab Emir'in oğlu Ali'nin yanında kısa boylu ter bıyıklı Antalyalı Ali bin Abdullah sin 20	156	Divane Piri mahallesinde orta boylu kara sakallı Acem İsmail Efendi bin Kadri sin 42
157	Bağçevan Molla Hasan oğlu Hüseyin yanında orta boylu kumralca bıyıklı Kıbrıslı Ahmed bin Hasan sin 25	158	Timurci Süleyman mahallesinde Moralı Zülküffer'in yanında Alaiyyeli Mehmed bin Abdullah sin 12	159	Orta boylu kara bıyıklı Kıbrıslı Hasan bin Abdullah sin 35
160	Oğlu Ali sin 9	161	Sofilar mahallesinde orta boylu kumral bıyıklı Moralı Hasan bin Molla Mehmed sin 35	162	Uzunca boylu kara bıyıklı Sakızcı Abdurrahman bin Ramazan sin 38
163	Aşık Doğan mahallesinde orta boylu kumral sakallı Çulha Hacı Osman bin Hacı Süleyman sin 45	164	Mahalle-i mezkurda Musullu orta boylu kara sakallı Hacı Hasan bin Ali sin 38	165	İskender çelebi mahallesinde Cezayirli orta boylu ak sakallı Hacı Mehmed bin Musa sin 77
166	Oğlu orta boylu karaca bıyıklı Musa sin 25	167	Diğeri ter bıyıklı Mustafa sin 20	168	Diğeri Mehmed sin 14
169	Ebradı kazasından orta boylu kumral bıyıklı Deli Ahmed bin Kara Mehmed sin 35	170	Canikli orta boylu karaca bıyıklı Kahveci tayifesi İsmail bin Said sin 25	171	Kıbrıslı kahveci işçisi orta boylu karaca bıyıklı Mustafa bin Mehmed sin 23
172	Kızılca mahallesinde Şeyh Berayil aşiretinden uzunca boylu kırca sakallı Hasan bin Yusuf sin 45	173	Oğlu orta boylu kumral sakallı Mustafa sin 23	174	Diğeri orta boylu ter bıyıklı Osman sin 18
175	Balibeg mahallesinde Arab İmam oğlu Hasan Ali'nin kefaletiyle orta boylu köse kara sakallı Çökme İsmail bin Mehmed sin 35				

Antalya kazası kuralarında bulunan yabancıyan**Karye-i Kafala**

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Kemer kazası kuralarından Eşen karyesinden orta boylu kara sakallı Ahmed Efendi bin Mustafa sin 40	2	Oğlu Mehmed Ali sin 10	3	Diğeri Mustafa sin 7

Karye-i Çukurca

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Hamid sancağında Burdur kuralarından Karaçal karyesinden Köse Mustafa oğlu şab-ı emred Hüseyin bin Koca Mustafa sin 15				

Karye-i Enbehan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Tefni kazasından Ovacık karyesinden orta boylu kumral sakallı Hüseyin bin Musa sin 38	2	Oğlu Musa sin 12	3	Diğeri Ahmed sin 8
4	Diğeri Mustafa sin 6	5	Diğeri Murad sin 1	6	Tefni kazasından orta boylu kara sakallı İmam Molla Osman bin Salih sin 40
7	Burdur'da Üçdübek mahallesinden orta boylu kumral sakallı Berber Mustafa bin Süleyman sin 26	8	Alaiyye kuralarından Raili karyesinden orta boylu ter bıyıklı İnceoğlan oğlu Ali bin Ahmed sin 20	9	Yine karye-i mezkurdan orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Abdullah sin 19

Karye-i Garibce

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Burdur kazalarından Erle kazasında Baymar karyesinden orta boylu kumral sakallı İmam Ali Hoca bin Bekirce sin 35	2	Ağlasun kazası kuralarından Mamak karyesinden şab-ı emred Halil bin Somuncu oğlu Mehmed sin 16	3	Karındaşı şab-ı emred Mehmed sin 12
4	Burdur gümrüğünden uzun boylu terce bıyıklı Hüseyin bin Emiroğlu Abdullah sin 20				

Karye-i Kemerazı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Beşkazada Seydiler karyesinden orta boylu kumral bıyıklı Hüseyin oğlu Hasan bin Mustafa sin 25	2	Karındaşı orta boylu kara sakallı Koca Bekir sin 45	3	Oğlu Mustafa bin Bekir sin 7
4	Beşkazalı orta boylu terce bıyıklı Mustafa bin Ali sin 25	5	Kız karındaşı oğlu Ahmed sin 5	6	Yine karye-i mezkurda Beşkazalı orta boylu kır sakallı Kel Mustafa bin Hasan sin 60
7	Oğlu orta boylu karaca bıyıklı Hasan sin 25	8	Diğer oğlu şab-ı emred Ahmed Ali sin 15		

Karye-i Karataş

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Beşkazalı Döğerli orta boylu kara bıyıklı Halil bin Ali sin 30	2	Karındaşı orta boylu karaca bıyıklı Tatar İbrahim sin 25	3	Seydiler karyesinden uzun boylu kır sakallı Kara Musa oğlu Hasan bin Musa sin 60
4	Oğlu orta boylu kara sakallı Hüseyin sin 30	5	Seydilerli uzun boylu ak sakallı Süleyman bin Mehmed sin 65	6	Oğlu şab-ı emred Mehmed sin 15

Karye-i Zivend

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Uzun boylu kara sakallı Mutaf Burdurlu Abdullah bin Mehmed sin 40	2	Oğlu Yusuf sin 7		

Karye-i Balıklı-i sagir

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Beşkazada Bekciler karyesinden orta boylu kır sakallı Topal Mustafa bin Mehmed sin 50	2	Oğlu Mehmed sin 11		

Karye-i Yazır

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Müderiss Abdurrahman Efendi medresesinde uzun boylu ter bıyıklı Burdurlu İbrahim hafız bin Hacı Mustafa sin 20	2	Çal kazasından orta boylu kumral sakallı İbrahim Hoca bin Abdullah sin 35	3	Muğla sancağında Devas kazasında Muğlasin karyesinden orta boylu kumral sakallı Mehmed bin Hüseyin sin 35
4	Refiki orta boylu kara sakallı Devaşı Ali bin Mehmed sin 38	5	Orta boylu kır sakallı Seydilerli Abdülkerim bin Süleyman sin 59	6	Oğlu Mehmed sin 8
7	Diğeri Ali sin 6	8	Diğeri Süleyman sin 2	9	Muğla sancağında Beşkazada Çobanlık karyesinden orta boylu kumral sakallı Musa bin Hüseyin sin 35
10	Oğlu Ali sin 1	11	Muğla sancağında Beşkazada Seydiler karyesinden uzun boylu kumral bıyıklı Mehmed bin Hacı Mustafa sin 25	12	Karındaşı ter bıyıklı İbrahim sin 18
13	Diğeri Abdullah sin 3	14	Muğla sancağında Davesli uzun boylu ak sakallı Mehmed bin Mahmud sin 60	15	Oğlu ter bıyıklı Bekir sin 19
16	Diğeri Himmet sin 4	17	Diğeri ter bıyıklı Mehmed Ali sin 24	18	Karındaşı kısa boylu kır sakallı Halil sin 50
19	Oğlu Süleyman sin 3				

Karye-i Önceli

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Beşkazada Dalaman karyesinden kısa boylu kumral sakallı Çiftci Hüseyin bin Mehmed sin 40	2	Karye-i mezkurdan orta boylu kumral sakallı Çiftci Ali bin Mehmed sin 33	3	Oğlu Ömer sin 6
4	Diğeri Mehmed sin 1				

Karye-i Avcıbayırı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Uzun boylu kumral sakallı Bilal oğlu Süleyman bin Mustafa sin 40	2	Oğlu Mustafa sin 4		

Karye-i Şerefüddin Bayırı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Beşkazada Kayı kazasından uzun boylu ak sakallı Tataroğlu Mehmed bin Mustafa sin 75	2	Oğlu orta boylu şab-ı emred Mehmed Ali sin 15		

Karye-i Duraliler

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Seydilerli orta boylu kumral sakallı Hüseyin bin Köçeklioğlu Mehmed sin 33	2	Oğlu Mustafa sin 1	3	Karındaşı oğlu şab-ı emred Yusuf bin Ali sin 15
4	Diğeri karındaşı şab-ı emred Veli sin 17	5	Seydilerli orta boylu kumral bıyıklı Mustafa oğlu Hasan bin Mustafa sin 3	6	Seydilerli uzun boylu kumral bıyıklı Hüseyin bin Hamza oğlu Ali sin 25
7	Oğlu Mustafa sin 1	8	Eşenli orta boylu kumral sakallı Celil bin Mustafa sin 28		

Karye-i Yarbaşı Çandır

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Mulurlar perakendesinden uzunca boylu kır sakallı Musa bin Yusuf sin 52	2	Orta boylu kır sakallı Koca Mehmed bin Ahmed sin 55	3	Oğlu karaca sakallı Ali sin 25
4	Diğeri Osman sin 14	5	Diğeri Ahmed sin 1	6	Orta boylu kumral sakallı Mehmed bin Mehmed sin 30
7	Üveği karındaşı orta boylu kır sakallı Ömer bin Mehmed sin 40	8	Oğlu ter bıyıklı Memiş sin 20	9	Orta boylu kır sakallı Yusufca bin Ömer sin 46
10	Oğlu karaca bıyıklı Mehmed sin 20				

Karye-i Çitdibi

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Döğeri kazasında Kütük karyesinden orta boylu kır sakallı Veli bin Abdullah sin 65	2	Oğlu orta boylu kumral sakallı Abdullah sin 33	3	Diğeri ter bıyıklı Mehmed sin 20
4	Diğeri şab-ı emred Mustafa sin 17	5	Diğeri İbrahim sin 9	6	Torunu Hüseyin bin Abdullah sin 3
7	Diğeri Ali sin 1				

Karye-i Çirkinoba

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Alaiyyeli orta boylu kumral bıyıklı Sadık bin Ahmed sin 30	2	Karındaşı uzun boylu kumralca bıyıklı Mehmed sin 25	3	Beşkızalı orta boylu ter bıyıklı Veli bin Ali oğlu Mehmed sin 20
4	Karındaşı orta boylu şab-ı emred Yunus sin 15	5	Diğeri Mustafa sin 13	6	Diğeri Süleyman sin 10
7	Diğeri Bekir sin 7				

Karye-i Bağçe

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Cıyan karyesinden uzun boylu kır sakallı Cepkanlı Süleyman bin Mehmed sin 45	2	Oğlu şab-ı emred Mustafa sin 16	3	Diğeri Hasan sin 6
4	Diğeri İsmail sin 2	5	Karındaşı uzun boylu kır sakallı Ali sin 48	6	Muğla sancağında Seydilerli orta boylu kır sakallı İsmailce bin Süleyman sin 43
7	Oğlu Mehmed sin 13	8	Karındaşı orta boylu kara sakallı Nasif sin 35	9	Orta boylu kır sakallı İmam Ömer Hoca bin Ahmed sin 50
10	Oğlu şab-ı emred Ahmed sin 16	11	Diğeri Mehmed sin 13	12	Orta boylu kır sakallı Hüseyince bin Nasif sin 45
13	Oğlu Hasan sin 7	14	Seydilerli Mehmed bin Ali sin 9	15	Karadereli aşiretinden orta boylu ak sakallı Hüseyin bin Abdullah sin 65
16	Oğlu şab-ı emred İsmail sin 13	17	Diğeri orta boylu sarı bıyıklı Ali sin 29		

Karye-i Kondu

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Beşkazalı şab-ı emred Çürük Ali bin Süleyman sin 17	2	Beşkazalı orta boylu kumral sakallı Fazlıoğlu Osman bin Ömer sin 30	3	Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Süleyman sin 20
4	Diğeri Mehmed sin 7	5	Duşanbe kazasından orta boylu kara sakallı Karacaoğlu Mehmed bin Mustafa sin 45	6	Oğlu şab-ı emred Ahmed sin 20
7	Diğeri şab-ı emred Hasan sin 18	8	Diğeri Mehmed sin 2	9	Beşkazalı orta boylu kumralca bıyıklı Yusuf bin Hüseyin sin 25
10	Karındaşı Hasan sin 10				

Karye-i Mandirle

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Alaiyye sancağında Duşanbe kazasından uzun boylu kara sakallı Kürdoğlu Mehmed bin İsmail sin 30	2	Karındaşı şab-ı emred Mustafa sin 14	3	Diğeri Yusuf sin 10
4	Diğeri Ali sin 5	5	Uzun boylu kumral sakallı Deveci Latif bin Ali sin 37	6	Oğlu Süleyman sin 7
7	Kısa boylu kumralca bıyıklı Duşanbeli Durali bin Ahmed sin 23	8	Güzelbeğli aşiretinden orta boylu ak sakallı Musa oğlu Mehmed bin Musa sin 75	9	Nefs-i Alaiyyeli orta boylu kumralca bıyıklı İsmail bin İsmail sin 25
10	Beşkaza'da Delasan karyesinden uzun boylu kır sakallı Karaoğlu Osman bin Mehmed sin 50	11	Üveği oğlu orta boylu kumralca bıyıklı Mustafa bin İsmail sin 25	12	Oğlu Süleyman bin İsmail sin 1
13	Diğer üveği oğlu uzun boylu kumralca bıyıklı Mehmed bin İsmail sin 23	14	Manavgadlı orta boylu kumral sakallı Akca Hasan bin Ahmed sin 37	15	Subaşıoğlu Ahmed yanında Tünküşli perakendesinden orta boylu kumralca sakallı Molla Ali bin Mehmed sin 22

Karye-i Solak

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Duşanbe kazasından orta boylu ter bıyıklı Mustafa bin Hamza sin 20	2	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Abdullah sin 38	3	Oğlu ter bıyıklı Halim sin 18
4	Duşanbe kazasından orta boylu kara sakallı Süleyman bin Ahmed sin 38	5	Oğlu Ahmed sin 10	6	Diğeri Mehmed Ali sin 2
7	Duşanbe kazasından orta boylu kara sakallı Ömer bin Ahmed sin 30	8	Duşanbe kazasından orta boylu kumral sakallı Ahmed bin Mehmed sin 35	9	Karındaşı orta boylu kumral bıyıklı Mehmed Ali sin 22
10	Diğeri şab-ı emred Süleyman sin 15	11	İçilli orta boylu kumral sakallı Ali bin Ahmed sin 50	12	Duşanbe kazasından kısa boylu kara sakallı Dingil Mustafa bin İsmail sin 35
13	Uzunca boylu kumral sakallı İçilli Mustafa bin Ömer sin 30	14	Duşanbe kazasından orta boylu kara sakallı Zenci Yusuf bin Said sin 25	15	Karındaşı ter bıyıklı Zenci Ali sin 20
16	Uzun boylu kumral sakallı İmam Çeltikçili Abdullah bin İsmail sin 35				

Karye-i Asi Karaman

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	An asl Serik kazasında Üçtepe karyesinden olup müddet-i vafireden berü Muğla sancağında Ahırköy karyesinde mukayyed orta boylu ak sakallı Timurlı oğlu Mustafa bin Osman sin 60	2	Oğlu orta boylu kumral sakallı Bekir sin 30	3	Diğeri ter bıyıklı Osman sin 23
4	Diğeri orta boylu kumralca ter bıyıklı Ali sin 18	5	Diğeri Hasan sin 13	6	Torunu İsmail bin Bekir sin 2
7	İçilli Ali Efendi perakendesinden orta boylu kara sakallı Süleyman oğlu Mehmed bin Süleyman sin 40	8	Oğlu Ali sin 7	9	Diğeri Halil sin 1
10	Refiki orta boylu kara sakallı İsa bin İsa sin 38	11	Oğlu Halil sin 5	12	Diğeri refiki orta boylu kumral sakallı Musa bin Ahmed sin 35
13	Oğlu Hasan sin 7	14	Diğeri Ahmed sin 5	15	Diğeri Mustafa sin 2

Karye-i Karamanlu

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Perakende orta boylu kır sakallı Kozak Hacı Mehmed Ali bin Molla Hüseyin sin 50	2	Oğlu şab-ı emred Durmuş Ali sin 14	3	Diğeri Osman sin 12
4	Diğeri Hüseyin sin 5				

Karye-i Kızıllı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Hamid sancağında Dersekneli orta boylu kır sakallı Osman bin Hüseyin sin 50	2	Oğlu ter bıyıklı Bekir sin 20	3	Diğeri şab-ı emred Abdil sin 16

Karye-i Ekşili

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Denizli' de merbut Burhanlı aşiretinden orta boylu kumral sakallı Kara Mehmed oğlu Abdülaziz bin Kara Mehmed sin 45	2	Oğlu Mehmed sin 8	3	Karındaşı orta boylu kumral sakallı Hacı Mustafa sin 40
4	Oğlu Ahmed sin 1				

Çubukhanı nam mahalde hancının yanında bulunan yabancıyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Kısa boylu kumral sakallı Yarankulu Mehmed bin Halil sin 30	2	Alaiyyeli orta boylu kırca sakallı Hasan bin Hüseyin sin 60		

Karye-i Zeytun

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Beşkaza'da Seydiler kazasından uzun boylu kumral sakallı Örenli Mehmed bin Halil sin 50	2	Oğlu orta boylu kumralca bıyıklı Halil sin 25	3	Üzümlü karyesinden orta boylu ak sakallı Mustafa bin Mehmed sin 75
4	Oğlu uzun boylu ter bıyıklı Mehmed bin Mustafa sin 22	5	Orta boylu kır sakallı Mutaf Burdurlu Abdullah bin Mehmed sin 40	6	Oğlu Yusuf sin 7
7	Ahmed sin 6				

Karye-i Bahtlı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Kayı kazasından uzun boylu kumral sakallı Mehmed bin Ahmed sin 35	2	Oğlu Ahmed sin 7		

Karye-i Hurma

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Karye-i mezkur civarında Kardic perakendesinden orta boylu kumral sakallı Hasan bin Sarı Süleyman sin 40	2	Üveği oğlu Kel Ali bin Kara Mustafa sin 15	3	Diğeri orta boylu müzellef sakallı Hüseyin sin 25
4	Diğeri orta boylu ter bıyıklı Hasan sin 23				

Karye-i Duraliler

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Eşen kazasından orta boylu kara sakallı İsmail bin Hasan sin 40	2	Oğlu Hasan sin 9		

Karye-i Çakırlar

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Çakırlar karyesi civarında Muğla sancağında Döğer kazasından orta boylu ak sakallı Kara İsmail bin Mehmed sin 70	2	Oğlu orta boylu kara sakallı Süleyman sin 30	3	Diğeri oğlu orta boylu kumral sakallı Mehmed sin 25
4	Karındaşı oğlu uzun boylu kumral sakallı Mustafa bin İbrahim sin 37	5	Karındaşı kumral bıyıklı Halil sin 30		

Karye-i Çaykenarı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Çaykenarında İbrahim Kahya'nın yanında Hamid kuralarından Arvalı karyesinden orta boylu kumralca bıyıklı Ahmed bin İsmail sin 25				

Aşiret-i Yekş Osmanlı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Dalaman kazasından olup aşiret-i mezkur civarında kısa boylu kumral sakallı Süleyman bin Mehmed sin 35	2	Oğlu Mehmed sin 9	3	Diğeri Ali sin 7
4	Diğeri Süleyman sin 5	5	Güzelbenekli aşiretinden orta boylu kırca sakallı İsmail bin Mustafa sin 35	6	Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Hüseyin sin 28
7	Diğeri ter bıyıklı Yusuf sin 20	8	Güzelbenekli aşiretinden uzun boylu kara bıyıklı Süleyman bin Abdil sin 28		

Aşiret-i Mordana mahalle-i Kurlu ve Aşağı Taife

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Kurlu mahallesinde Beşkaza'da Seydiler orta boylu kara sakallı İmam oğlu Abdullah bin Mehmed sin 35	2	Oğlu Hüseyin sin 5	3	Duşanbe kazasından Bazarcı karyesinden orta boylu kara sakallı Çakaloğlu Ömer bin Mustafa sin 40
4	Oğlu şab-ı emred Mehmed sin 15				

Karye-i Dumanlar

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Duşanbe kazasından orta boylu kara sakallı İmam Halil bin Halil sin 40	2	Oğlu Halil sin 13		

Aşiret-i Kanahlı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Orta boylu ak sakallı Himmet oğlu Mustafa bin Himmet sin 60	2	Oğlu orta boylu kara sakallı Molla Mehmed sin 25	3	Diğeri şab-ı emred İbrahim sin 18
4	Diğeri Ali sin 9	5	Diğeri Ahmed sin 5	6	Diğeri ter bıyıklı Mustafa sin 17
7	Yeğeni orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Mehmed sin 20	8	Karındaşı şab-ı emred Ömer sin 14	9	Orta boylu kara sakallı İbrahim bin Tavil Mehmed sin 32

Aşiret-i Tekeseki Yörüğü der mahalle-i Basiroğlu

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Alaiyye sancağında merbut Çil aşiretinden orta boylu kır sakallı Sülük Süleyman bin Aksülük sin 55	2	Oğlu Hasan sin 10	3	Diğeri Osman sin 4
1	Kömürcü perakendesinden Antalya şehri civarında orta boylu kır sakallı İnce İbrahim oğlu Ömer bin İbrahim sin 42	2	Oğlu Osman sin 2		

Karye-i Bıyıklı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Muğla sancağında Seydilerli Bıyıklı civarında orta boylu kır sakallı Ali bin Celil sin 45	2	Oğlu Receb sin 11		

Ek Tablo 6. 3231 Numaralı Teke sancağı Antalya kazasında bulunan ehl-i zimmet nüfusları defteri (1845)

Antalya çarşusunda iki kapulu handa bulunan yabancı rumiyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Ispartalı bazergan orta boylu kumral bıyıklı Nikola veledi İstirati sin 37	2	Uzun boylu kara bıyıklı Ispartalı bazergan Anaştas veledi Kıryako sin 32	3	Ispartalı orta boylu kumralca bıyıklı Dimitri veledi Avrail sin 23
4	Ispartalı orta boylu kara bıyıklı Derzi Yani veledi Yorgi sin 40	5	Akşehirli orta boylu kır bıyıklı Mita veledi Haralanboz sin 58	6	Torunu Yordan veledi Anaştas sin 13
7	Kısa boylu kumral bıyıklı Akşehirli Kuyumcu Anaştas veledi Mita sin 36	8	Orta boylu kara bıyıklı Bazergan Ayvaz veledi Totros sin 33	9	Ispartalı orta boylu kumral bıyıklı derzi Tukas veledi Sava sin 22
10	Ispartalı orta boylu ter bıyıklı Derzi Musayil veledi Aleksi sin 22	11	Arabkirli pabuccı orta boylu kumral bıyıklı Ermeni Agop veledi Manas sin 37	12	Amelmande kısa boylu ak sakallı Filibeli Marko veledi Vasil sin 95
13	Sivrihisari ameleci orta boylu kumralca bıyıklı Kirkor veledi Artin sin 21	14	Arabkirli orta boylu kara bıyıklı Berdan veledi Agob sin 56	15	Filibeli orta boylu kumral bıyıklı Abacı Pedro veledi Cinko sin 32
16	Filibeli uzun boylu kumral bıyıklı Abacı Apostol veledi Kostanti sin 29	17	Niğdeli uzun boylu kır bıyıklı Bazergan Anaştas veledi Arslan sin 51	18	Oğlu uzun boylu ter bıyıklı Trignos veledi Anaştas sin 18
19	Uzun boylu kır bıyıklı Ispartalı Bazergan Ülker veledi Kıryako sin 35	20	Abacı Apostol'un çırağı Filibeli şab-ı emred Vasili veledi Lamroz sin 15	21	Rodoslu orta boylu ter bıyıklı karayapucı Lifori veledi Manol sin 17
22	Rodoslu orta boylu kumralca bıyıklı Totroz veledi Yorgi sin 18	23	Filibeli uzun boylu kumralca bıyıklı Sayis Andon veledi Yorgi sin 32	24	Filibeli uzunca boylu kumralca bıyıklı Abacı Diyako veledi Aşkal sin 22
25	Filibeli uzun boylu kumral bıyıklı Abacı Yorgi veledi Luka sin 26	26	Filibeli kısa boylu ter bıyıklı Abacı Atnas veledi Anaştas sin 21	27	Ispartalı orta boylu kumral bıyıklı Bazergan Yani veledi Karagöz sin 45
28	Yanında Burdurlu ter bıyıklı Derzi Dimitri veledi Haranbo sin 17	29	Filibeli uzun boylu kara bıyıklı Derzi Vasili veledi Yani sin 30	30	Akçakiliseli uzunca boylu terce bıyıklı Derzi Pavli veledi Kıryako sin 23

Kaza-i mezburda Antalya'da vaki bir kapulu handa bulunan ehl-i zimmet reayanın beyanı

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Uzun boylu kır sakallı Kayserli İbrahim veledi Uğurlu sin 53	2	Uzun boylu kara bıyıklı Arabsenli Bakkal Anaştas veledi Kıryako sin 27	3	Orta boylu ak bıyıklı Dellal İstefan veledi Yani sin 60
4	Nemce tebeasından uzunca boylu ter bıyıklı Çukacı Kristiyan veledi Pavrid sin 21	5	Prusyan tebeasından orta boylu sarı bıyıklı Katavasli veledi Tinbasi sin 27	6	Burdurlu kısa boylu ter bıyıklı Dülger Avrail veledi Penabut sin 16
7	Karındaşı ter bıyıklı Dülger Yani veledi Penabut sin 18	8	Fertekli uzunca boylu kumral bıyıklı Bazergan İstefan veledi Anaştas sin 30	9	Yahudi Burdurlu orta boylu köse kumral sakallı Gazaz Marahay veledi Marahay sin 37
10	Oğlu şab-ı emred Bako sin 15	11	Uzun boylu kumral sakallı Rodoslu Gazaz Yehudi Yasef veledi Bako sin 22	12	Orta boylu kır bıyıklı han-ı mezbur hizmetcisi Gazer veledi Toroz sin 45
13	Kıbrıslı kısa boylu kumral bıyıklı Pabuccı Bako veledi Dimitri sin 30	14	Kıbrıslı uzunca bolu kır bıyıklı Rencber Erkiru veledi Baveryi sin 60		

Kaza-i mezburda iskelede vaki han-ı cedid dimeğle arif nam mahalde bulunan yabancı rumiyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Yafalı orta boylu kara bıyıklı Sabuncı Rufayıl veledi Lipa sin 32	2	Deraliyye'de Yeniköy mütemekkinlerinden uzun boylu kır bıyıklı Savtri veledi İstavri sin 60	3	İzmirli İskenderiye'den vürüden orta boylu kumralca bıyıklı Hancı Nikola veledi Atnaş sin 25
4	İnöz tebeasından orta boylu yarım sakallı Bayerli veledi Nikola sin 36	5	Orta boylu kara bıyıklı Yafalı Sabuncı Yasef veledi Misi sin 27	6	Orta boylu kumral bıyıklı Sombekili Gemici Mihail veledi Hiristo sin 24
7	Kıbrıslı iskelede kebapçı orta boylu kır bıyıklı Hristo veledi Filibo sin 50	8	Deraliyye'de Edirnekapısı'ndan orta boylu kumral bıyıklı Şekerci Kosta veledi Penabut sin 31	9	Gümrük mütezimi Hidayet Efendi yanında Eğinli orta boylu kumral bıyıklı Litroz veledi Esber sin 46
10	Oğlu orta boylu kumralca bıyıklı Dimitri sin 22				

İskele-i mezburda ticaret ile bulunan İngiliz devleti tebealarının nüfusları

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	İngiliz konsolosu uzun boylu kumral bıyıklı Con Berdi veledi Con Berdi sin 45	2	Fransız devleti tebeasından Tuluslu uzun boylu kara sakallı Derzi Corci veledi Fransuva sin 36	3	İngilizli Cuka ceziresinden kısa boylu kumral bıyıklı Sülükci Nikolaki veledi Manol sin 33
4	Karındaşı ter bıyıklı Kostanti sin 18	5	Orta boylu kumral bıyıklı Şaralı İnöz tebeasından Bazergan Nikolaki veledi Atnaş sin 38	6	Konsolosun aşıcısı orta boylu kır bıyıklı Kefalonyalı Vanke veledi Penabut sin 50
7	Orta boylu kumralca bıyıklı Hekim Korkozlu İsbiraki veledi Tanaş sin 45				

İskele-i mezburda Hacı İbrahim Efendi hanı dimeğle arif nam handa bulunan Nemce tebeaları

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Tiryasteli Bazergan orta boylu kara sakallı Kuzibe Markoviç veledi Françesko sin 30	2	Tiryasteli uzun boylu karaca sakallı Kuziye Fekonto veledi Civani sin 45	3	İzmirli uzun boylu ter bıyıklı Antonyo Kurban veledi Kuziye sin 22
4	Milanolu orta boylu sarı sakallı Antonyo Beramile veledi Karlo sin 29	5	Bolonyalı orta boylu sarı sakallı Eriko veledi Civani sin 33		

Antalya civarında vaki bağçelerde bulunan yabancı rumiyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Kıbrıslı orta boylu kumral bıyıklı Çiftci Filibo veledi Haralanboz sin 33	2	Pavlozun bağçesinde orta boylu kara bıyıklı Bağçevan Andon veledi Bamendi sin 27	3	Mersum bağçesinde orta boylu kumral bıyıklı Bağçevan Kıbrıslı Mihayıl veledi Yorgi sin 35
4	Hacı Masali'nin bağçesinde orta boylu kumral bıyıklı Kıbrıslı Marko veledi Berelos sin 39	5	Hacı Masali'nin bağçesinde Kıbrıslı orta boylu kara bıyıklı Bağçevan Sava veledi Nikola sin 40		

Kaza-i mezburda vaki rum mahallatları ile mahall-i sairelerinde bulunan yabancı rumiyan

Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş	Hane	İsim-Yaş
1	Makbule mahallesinde Bakırcı Haralanboz'un hanesinde İspartalı uzun boylu kumral bıyıklı Pulcı Kıryako veledi Vasili sin 36	2	Mahalle-i mezburda Hırko'nun yanında uzun boylu kumral bıyıklı Kıbrıslı Amele Kostanti veledi Nikola sin 40	3	Mahalle-i mezburda uzun boylu ter bıyıklı Kıbrıslı Andon veledi Nikola sin 23
4	Babadoğan mahallesinde Zanaıyır oğlu Vasili'nin yanında Burdurlu Yani veledi Nikola sin 11	5	Makbule mahallesinde Pehlüvan oğlu Kostanti yanında Kıbrıslı Filibo veledi Penabut sin 12	6	Mahalle-i mezburda Tavşan Kostanti'nin çırağı Kıbrıslı orta boylu ter bıyıklı Dülger Andırya veledi Nikola sin 21
7	Mahalle-i mezburda mersumun diğeri çırağı orta boylu kumral bıyıklı Kıbrıslı Bedri veledi Haralanboz sin 25	8	Mahalle-i mezburda mersumun diğeri çırağı orta boylu kumral bıyıklı Dülger Yani veledi Lefter sin 25	9	Yine mersumun diğeri çırağı ter bıyıklı Dülger Agab veledi Haralanboz sin 20
10	Cami-i cedid mahallesinde kısa boylu kumral bıyıklı Kıbrıslı Luka veledi Baba Yani sin 36	11	Ermeni Nevaniz Sergiz'in yanında orta boylu kumral bıyıklı Martroz veledi Sefer sin 42	12	Bağcı Metakir'in yanında Akşehirli orta bolu kumral bıyıklı Savtri veledi Raid sin 45
13	Alaiyyeli uzun boylu sarı bıyıklı Timurcı Anaştas veledi Kostanti sin 30	14	Antalya iskelesinde handa sakin Alaiyyeli orta boylu kara bıyıklı Timurcı Vasili veledi Bedro sin 40	15	Orta boylu sarı bıyıklı Moskof Yani veledi Kandirata sin 35
16	Cami-i cedid mahallesinde Burdurlu uzun boylu kır bıyıklı Bazergan Fibel veledi Lefter sin 50	17	Oğlu Angeli sin 7	18	Babadoğan mahallesinde Kudın'ın evinde uzun boylu ter bıyıklı Kıbrıslı Kalaycı Bakos veledi Zahred sin 222
19	Antalya kuralarından Andiye karyesinde İspartalı Değirmancı uzun boylu kumral bıyıklı Yorgi veledi Nikola sin 41	20	Yine karye-i mezburda Burdurlu kısa boylu kumral bıyıklı Değirmancı Nikola veledi Yani sin 31	21	Babadoğan mahallesinde Yorgancı Kıbrıslı orta boylu kumralca bıyıklı Kostanti veledi Antoni sin 20
22	Makbule mahallesinde Burdurlu orta boylu kara sakallı Papaz Kabalmi veledi Dorpuş sin 30	23	Karındaşı orta boylu kumral bıyıklı Andriya sin 32	24	Oğlu Angelos veledi Kabalmi sin 6
25	Diğeri Dimyanos sin 1	26	Karındaşı oğlu Yorgi sin 1	27	Amelmande babası orta boylu kır bıyıklı Dorpuş veledi Abdan sin 85
28	Ankaralı olup Deraliyye'de Galata'da mütemekkin Mısırlı oğlu Hoca Bedros'un uşağı orta boylu kumralca bıyıklı Mihayil veledi Firayil sin 22	29	Arkadaşı orta boylu kara bıyıklı Osef veledi Ermiya sin 37	30	Bağçevan Koca Baris'in yanında Kıbrıslı uzun boylu sarıca bıyıklı Bağçevan Befe veledi Hristo sin 25
31	Bağçevan Lizroz'un yanında Bağçevan çırağı Kıbrıslı orta boylu ter bıyıklı Yani veledi Hirstol sin 20	32	Bağçevan Koca Baris'in bağçesinde orta boylu kumral bıyıklı Kıbrıslı Irgad Yorgi veledi Marko sin 42	33	Alaiyyeli orta boylu kumral bıyıklı Lizroz veledi Kocabıyık Avrayil sin 26
34	Alaiyyeli uzun boylu kumral bıyıklı Dülger Sava veledi Kocabıyık Avrail sin 30	35	Uzun boylu kumral bıyıklı Kıbrıslı Hacı Tuka hanesinde Irgad Avram veledi Tiryandofil sin 35	36	Değirmenci Yorgi'nin yanında orta boylu şab-ı emred Yani veledi Simyon sin 15
37	Antalya kuralarından Çirkinoba karyesinde orta boylu kara bıyıklı Bağçevan Yorgi veledi İstavli sin 35	38	Cami-i cedid mahallesinde Kör Hekimin hanesinde orta boylu ter bıyıklı Dülger Andon veledi Kostanti sin 20	39	Babadoğan mahallesinde uzun boylu kır sakallı Kayılı Papaz Kostanti veledi Vasili sin 55
40	Oğlu Vasili sin 11	41	Diğeri Eşpama sin 9	42	Diğeri Penabut sin 7
43	Kayıllı orta boylu kır sakallı Papas Nikoforos veledi Manayil sin 49	44	Alaiyyeli orta boylu kumral bıyıklı Bazergan Sebri veledi Yorgi sin 45	45	Kıbrıslı Aşık Sava bağçesinde orta boylu kumral bıyıklı Hristofili veledi Yani sin 30
46	Bağçevan Pavli yanında Kıbrıslı orta boylu sarı bıyıklı Tavail veledi Yani sin 25	47	Bakırcı Vasili'nin yanında Bakırcı çırağı Kayılı Yani veledi Manol sin 12	48	Zanaıyır oğlu İstirati'nin yanında Burdurlu uzun boylu kumralca bıyıklı Anaştas veledi Bedro sin 24
49	Yine mersumun yanında orta boylu kumral bıyıklı Lombero	50	Yine mersumun yanında Kıbrıslı Hristofi veledi Nikola	51	Baltaoğlu bağçevan Kostanti yanında Kıbrıslı orta boylu ter

	veledi Arami sin 35		sin 12		bıyıklı Yani veledi Sava sin 18
52	Kıbrıslı Çirkinoba karyesinde bağçevan uzun boylu sarı bıyıklı Hristoli veledi Zaharya sin 33	53	Önceli karyesinde orta boylu ak bıyıklı Kıbrıslı Gavrail veledi Nikola sin 65	54	Tuma oğlu Hristoforoz'un bağçesinde Kıbrıslı uzun boylu ter bıyıklı Bağçevan Kostanti veledi Kostanti sin 23
55	Tırnovalı uzun boylu kara bıyıklı Vekilharc Kimo veledi Varbad sin 35	56	Sayis uzun boylu kumral bıyıklı Kızanlıklı Hristo veledi Dimo sin 28	57	Diğer sayisi uzun boylu kumral bıyıklı Burgazlı İstimati veledi Dimitri sin 29
58	Kemahlı orta boylu kumralca bıyıklı Markoz veledi Kirkor sin 22	59	Ermeni uzun boylu kara bıyıklı Bazvend amelesi Ankaralı Yasef veledi Artin sin 30	60	Makbule mahallesinde İçili'den Sabi Anaştaş veledi Vasili sin 9
61	Karındaşı Kıryako sin 5	62	Mahalle-i mezburda Pavloz'un karındaşı Yorgi'nin hanesinde Burdurlu Nikola veledi Penabut sin 9	63	Sekban oğlu Sava'nın hanesinde Alaiyeli orta boylu karaca bıyıklı Apostol veledi Hasırcı Yani sin 20
64	Karındaşı Dülger çırağı Nikola sin 15	65	Berber Tufe'nin yanında İlya veledi Muhrad sin 10	66	Burdurlu orta boylu kara bıyıklı Kostanti veledi Kıryako sin 35

KAYNAKÇA

Birincil Kaynaklar

1- Başbakanlık Osmalı Arşivi (B. O. A.) Defterleri

- Başbakanlık Osmalı Arşivi (B. O. A.) Maliye Nezareti Vâridât Muhasebesi Temettüat Defterleri (ML. VRD. TMT.), H. 1260-1261/ M. 1844-1845.

9666, 9667, 9668, 9670, 9671, 9673, 9674, 9675, 9676, 9677, 9678, 9679, 9680, 9681, 9682, 9683, 9684, 9685, 9686, 9687, 9688, 9689, 9690, 9691, 9692, 9693, 9694, 9695, 9696, 9697, 9698, 9700, 9701, 9702, 9703, 9704, 9705, 9706, 9707, 9708, 9709, 9710, 9711, 9712, 9713, 9714, 9715, 9716, 9717, 9718, 9721, 9722, 9723, 9724, 9725, 9726, 9727, 9728, 9729, 9730, 9731, 9732, 9737, 9738, 9740, 9741, 9742, 9743, 9744, 9745, 9746, 9747, 9749, 9750, 9751, 9752, 9753, 9754, 9755, 9756, 9757, 9758, 9759, 9760, 9761, 9762, 9763, 9764, 9765, 9766, 9767, 9768, 9769, 9771, 9772, 9773, 9774, 9776, 10574, 17567, 17578, 17588, 17726, 17727, 17728

- B. O. A. Maliye Nezareti Defteri, ML.VRD. d. 437

- B. O. A. Nüfus Defterleri : NFS. d. 3190, 3208, 3211, 3212, 3230, 3231

- B. O. A. Bab-ı Defteri, Baş Muhasebe Kalemi Defteri, D.BŞM. d. 08327

2- Başbakanlık Osmalı Arşivi (B. O. A.) Belgeleri*

- Bâbîâli Evrak Odası (BEO)

Sadaret Amedi Kalemi Evrakı (A. AMD.)

Sadaret Mektubi Kalemi Evrakı (A.MKT.)

Sadaret Mektubi, Meclis-i Vala (A.MKT. MVL.)

Sadaret Mektubi, Mühimme (A. MKT. MHM.)

Sadaret Mektubi, Nezaret ve Devâir (A.MKT.NZD)

Sadaret Mektubi, Umum Vilayet Yazışmaları (A. MKT. UM.)

Sadaret Düvel-i Ecnebiye (A.DVN.DVE.)

- Cevdet Tasnifi

---

* Belge numaraları dipnotlarda yer almaktadır.

Cevdet Adliye (C.ADL.)

Cevdet Askeriye (C. AS.)

Cevdet Bahriye (C.BH.)

Cevdet Belediye (C. BLD.)

Cevdet Maliye (C.ML.)

Cevdet Nafia (C. NF.)

Cevdet Zabtiye (C. ZB.)

- Dahiliye Nezareti Evrakı

Dahiliye Nezareti, Mektubi Kalemı (DH. MKT.)

Dahiliye Nezareti, Muhaberat-ı Umumiye İdaresi (DH. MUI.)

Dahiliye Nezareti, Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti, Asayiş Kalemı (DH EUM.AYŞ.)

Dahiliye Nezareti, Emniyet-i Umumiye, Emniyet Şubesi (DH. EUM. EMN.)

Dahiliye Nezareti, Emniyet-i Umumiye, Muhasebe Kalemı (DH. EUM. MH.)

Dahiliye Nezareti, Şifre Kalemı (DH. ŞFR.)

Dahiliye Nezareti, Teşri-i Muamelat ve Islahat Komisyonu, Islahat (DH. TMIK. S.)

- İrade Tasnifi

İrade, Dahiliye (İ. DH.)

İrade, Meclis-i Vala (İ. MVL.)

İrade, Orman ve Maadin (İ. OM.)

- Yıldız Evrakı

Mütenevvi Maruzat Evrakı (Y MTV)

Arzuhal ve Jurnal (Y PRK AZJ)

- Hatt-ı Hümayun (HAT.)

- Hariciye Nezareti, Mektubi Kalemi (HR. MKT.)
- İbnülemin, Dahiliye (İE. DH.)
- Meclis-i Vükela Mazbataları, (MV.)
- Şura-yı Devlet Tasnifi (ŞD.)
- Haritalar (HRT.H.)

İkincil Kaynaklar

1- Tezler

Çelik, Gülfettin, **Sosyo-Ekonomik Sonuçlarıyla Osmanlı Türkiye'si'ne Göçler (1877-1912)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, 1994)

Martal, Abdullah, **19. Yüzyılın İkinci Yarısında İzmir ve Çevresinde Sanayi ve Ticaret**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, 1992)

Moğol, Hasan **Şer'iyye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Antalya**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, 1990)

Ortaylı, İlber, **Tanzimatdan Sonra Mahalli İdareler-Kuruluş Dönemi (1840-1878)**, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi SBF, 1974)

Sarıhan, Serap, **I Numaralı Şer'iyye Siciline Göre XIX. Yüzyıl Başında Antalya'nın Sosyo-Ekonomik Profili**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi SBE, 2003)

Sivrikaya, İbrahim Adil, **Teke Sancağı Mütesellimi Hacı Mehmed Ağa**, (Yayınlanmamış Mezuniyet Tezi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Son Çağ Tarihi Kürsüsü, 1965/ 1966 Ders yılı)

Taşbaş, Erdal, **15 No'lu Antalya Şer'iyye Sicili Defterine Göre 1866-1867 Yılları Arasında Antalya Şehrinin İdari ve Sosyo-Ekonomik Durumu**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi SBE, 2007)

2- Kitaplar

1968 Antalya İl Yıllığı

ANONİM, **Tevârih-i Âl-i Osman**, F.Giese neşri, Hazırlayan: Nihat Azamat, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992

AKBAYAR, Nuri, **Osmanlı Yer Adları Sözlüğü**, 2. Baskı, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2003

AKDAĞ, Mustafa, **Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi / Cilt II**, İstanbul: Cem Yayınevi, 1974

AKTÜRE, Sevgi, **19. Yüzyıl Sonunda Anadolu Kenti Mekansal Yapı Çözümlemesi**, Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, 1978

AKYILDIZ, Ali, **Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme**, 1. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları, 2004

ARNOLD, David, **Coğrafi Keşifler Tarihi**, Çeviren: Osman Bahadır, 3. baskı, İstanbul: Yöneliş, 2001

BAYKARA, Tuncer, **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I / Anadolu'nun İdari Taksimatı**, Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yayınları-86, 1988

BEAUFORT, Francis, **Karamanya**, Çev. Ali Neyzi-Doğan Türker, Suna-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü Çeviri Dizisi: 1

Celal-Zade Mustafa, **Selim-Name**, Haz. Ahmet Uğur, Mustafa Çuhadar, İstanbul: MEB Yayınları:3023, 1997

CİN, Halil, **Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması**, Ankara: Yenigün Matbaası, 1978

CIPOLLA, Carlo M., **Dünya Nüfusunun İktisat Tarihi**, 2.Baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş., 1999

CUINET, Vital, **La Turquie D'Asie I**, Editör: Ernest Leroux, Paris: 1892

- CUINET, Vital, **La Turquie D'Asie II**, Editör: Ernest Leroux, Paris: 1892
- ÇADIRCI, Musa, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, Ankara: TTK Basımevi, 1991
- ÇELİK, Gülfettin, **Gebze/Sosyo-Ekonomik Bir İnceleme, Cilt I, 16-19. Yüzyıl**, Gebze: Gebze Belediyesi, 2003
- DOBB, Maurice, **Kapitalizm Sosyalizm Azgelişmiş Ülkeler ve İktisadi Kalkınma**, Çeviren. Mehmet Selik, Ankara: Ankara Üniversitesi SBF Yayınları: 464, 1981
- ERGİN, Osman Nuri, **Türk Belediyecilik ve Şehircilik Tarihi Üstüne Seçmeler**, Haz: Selahattin Yıldırım, İstanbul: T.C. Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği, 1987
- ERTEN, S.Fikri, **Antalya Vilayeti Tarihi**, İstanbul: Tan Matbaası, 1940
- FAROQHI, Suraiya, **Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir?**, Çeviren: Zeynep Altok, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2003
- GENÇ, Mehmet, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi**, 2. baskı, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2002
- GÜÇLÜ, Muhammet, **XX. Yüzyılın İlk Yarısında Antalya**, Antalya: Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Kültür Yayınları No: 25, 1997
- GÜRAN, Tevfik, **İktisat Tarihi**, Acar Matbaacılık, İstanbul: 2003
- GÜRAN, Tevfik, **19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar**, İstanbul: Eren Yayıncılık, 1998
- HEATON, Herbert, **Avrupa İktisat Tarihi**, 1. Baskı, Ankara: Paragraf Yayınevi, 2005
- HOBBSAWM, E.J., **Sanayi ve İmparatorluk**, 2. baskı, Ankara: Dost Kitabevi, 2003
- Hoca Sadeddin Efendi, **Tacü't-Tevârih I**, Sad. İsmet Parmaksızoğlu, İstanbul, 1974

HUBERMAN, Leo, **Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla**, 4.Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları, 2004

HUNT, E.K., **İktisadi Düşünce Tarihi**, 1. Baskı, Ankara: Dost Kitabevi, 2005

İbni Bibi (El-Hüseyin B. Muhammed B.Ali El-Ca'feri Er-Rugadi), **El-Evamirü'l-Ala'يه Fi'l-Umuri'l-Ala'يه (Selçuk Name) I**, Çev. Mürsel Öztürk, Kültür Bakanlığı Yayınları:1833

İSLAMOĞLU, Huricihan, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Köylü**, 2. baskı, İstanbul: İletişim Yayınları, 2010

KARACA, Behset, **XV. ve XVI. Yüzyıllarda Teke Sancağı**, 1.Baskı, Isparta: Fakülte Kitabevi, 2002

KARAL, Enver Ziya, **Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı 1831**, Ankara: Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü Yayını, 1943

KONYALI, İbrahim Hakkı, **Alanya (Alaiyye)**, İstanbul: Ayaydın Basımevi, 1946

Konya Vilayeti Sal-namesi / 1869 Konya Yıllığı, Çev.Mehmet Eminoglu, Konya: Konya Büyükşehir Belediyesi Yayını

Konya Vilayeti Sal-namesi / 1870 Konya Yıllığı, Çev.Mehmet Eminoglu, Konya: Konya Büyükşehir Belediyesi Yayını

KUNT, İ. Metin, **Türkiye Tarihi III / Osmanlı Devleti (1600-1908)**, 5. Baskı, İstanbul: Cem Yayınevi, 1997

KUNT, İ. Metin, **Sancaktan Eyalete (1550-1650) Arasında Osmanlı Ümerası ve İl İdaresi**, İstanbul: Boğaziçi Üniv. Yayınları, 1978

KUNTER, H. Baki, **Türk Vakıfları ve Vakfiyeleri Üzerine Mücmel Bir Etüd**, İstanbul: Cumhuriyet Matbaası, 1939

KURMUŞ, Orhan, **Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi**, 3. Baskı, Ankara: Savaş Yayınları, 1982

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., **XIX. Asır Ortalarında Tavas Kazası**, İstanbul: Elif Kitabevi, 2007

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S. **Osmanlı-İngiliz İktisadi Münasebetleri I (1580-1838)**, Ankara: 1974,

Mustafa Nuri Paşa, **Netayic Ül-Vukuat /Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi, Cilt III-IV**, Sadeleştiren: Neşet Çağatay, Ankara: TTK Basımevi, 1980

PAMUK, Şevket, **100 Soruda Osmanlı- Türkiye İktisadi Tarihi (1500-1914)**, 1.Baskı, İstanbul: Gerçek Yayınevi, 1988

PAMUK, Şevket, **Osmanlı Ekonomisi'nde Bağımlılık ve Büyüme 1820-1913**, 2. Baskı, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1994

SENCER, Muzaffer, **Türkiye'nin Yönetim Yapısı**, İstanbul:Alan Yayıncılık, 1986

SHAW, Stanford, **Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye**, İstanbul: E Yayınları Tarih Dizisi, 1982

Sofyalı Ali Çavuş Kanunnâmesi, Hazırlayan: Midhat Sertoğlu, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları No:515, 1992

T. C. Basbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, **Basbakanlık Osmanlı Arsivi Rehberi**, İstanbul, 2000

TABAKOĞLU, Ahmet, **Türk İktisat Tarihi**, 6. Baskı, İstanbul: Dergah Yayınları, 2003

TANCİ, Ebu Abdullah Muhammed İbn Battuta, **İbn Battuta Seyahatnamesi I**, Çev. A.Sait Aykut, 2. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2004

TİMUR, Taner, **Osmanlı Toplumsal Düzeni-Kuruluş ve Yükseliş Döneminde**, 2.Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi, 1979

TÖNÜK, Vecihi, **Türkiye'de İdare Teşkilatı'nın Tarihi Gelişimi ve Bugünkü Durumu**, Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayınları Seri:3, Sayı:1, Kanaat Basım ve Ciltevi, 1945

TURAN, Osman, **Selçuklular ve İslamiyet**, İstanbul: Turan Neşriyat, 1971

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri**, 2. Baskı, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1969

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı, **Osmanlı Tarihi, III. Cilt, II. Kısım**, 4. Baskı, Ankara: TTK Basımevi, 1988

YENAL, Oktay, **Cumhuriyet'in İktisat Tarihi**, 1.Baskı, İstanbul: Homer Kitabevi, 2003

3- Makaleler

AKDAĞ, Mustafa “Medreseli İsyanları”, **İ.Ü. İktisat Fakültesi Mecmuası, 1-4**, 1949, ss.361-387

AKGÜNDÜZ, Ahmed, “Osmanlı Hukukunda Vakıflar, Hükümleri ve Çeşitleri” **Türkler X**, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002, ss.447-460

ATABEYLİ, Naci Kum, “Teke (Antalya) Yörükleri Hakkında Notlar”, **Türk Tarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi**, Sayı IV, İstanbul: Maarif Matbaası, 1940, ss.213-222

BAĞIŞ, Ali İhsan, “Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türk-Müslüman Burjuvazisi Oluşturma Çabaları”, **Osmanlı 3 İktisat**, Ed. Güler Eren, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 1999, ss.543-547

BARKAN, Ömer Lütfi, “Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler I”, **Osmanlı Devleti'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi/ Tetkikler-Makaleler**, Cilt I, Haz. Hüseyin Özdeğer, İstanbul: İ.Ü.İ.F. Yayın No: 565, Dilek Ofset-Matbaacılık, 2000, ss.524-569

ÇELİK, Gülfettin, “Osmanlı Devleti'nin Nüfus ve İskan Politikası”, **Divan İlmî Araştırmalar**, 1999/1, Sayı:6, İstanbul: Bilim ve Sanat Vakfı, 1999, ss.49-110

ERDOĞRU, M. Akif, “Antalya ve Havalisi İçin Bir Kaynak: Defter-i Evkaf-ı Liva-i Teke”, **Tarih İncelemeleri Dergisi X**, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 1995, ss.91-185

EROĞLU, Haldun, “Şehzade Sancağı Antalya”, **Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu / 18-19 Aralık 2003**, Yayına Haz: Necdet Ekinci, Hatice Akın, Antalya: A.Ü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, 2006, ss. 15-25

FAROQHI, Suraiya, “Krizler ve Değişim 1590-1699”, **Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1600–1914 Cilt 2**, Editörler: Halil İnalçık-Donald Quataert, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2004, ss.543-758

HALAÇOĞLU, Yusuf, “Osmanlı İmparatorluğu’nda Menzil Teşkilatı Hakkında Bazı Mülahazalar”, **Osmanlı Araştırmaları II**, İstanbul: 1981, ss.122-132

ISSAWI, Charles, “Osmanlı İmparatorluğu’nun Avrupa Ekonomisindeki Yeri (1600-1914)-Bazı Gözlemler ve Sorunlar”, **Osmanlı ve Dünya-Osmanlı Devleti ve Dünya Tarihindeki Yeri**, Hazırlayan: Kemal H. Karpat, İstanbul: Ufuk Kitapları, 2000, ss.157-170

İNALCIK, Halil, “Çiftliklerin Doğuşu: Devlet, Toprak Sahipleri ve Kiracılar”, **Osmanlı Toprak Mülkiyeti ve Ticari Tarım**, Editörler: Çağlar Keyder, Faruk Tabak, Çev: Zeynep Altok, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1998, ss. 17-35

İNALCIK, Halil, “Ekonomik Zihniyet”, **Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1300-1600 Cilt 1**, 2. baskı, İstanbul: Eren Yayınları, 2004

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi Kaynaklarından Temettü Defterleri”, **Bellekten**, C. 59, S. 225, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1995, ss.395-412

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “Osmanlı Gümrük Kayıtları”, **Osmanlı Araştırmaları I**, İstanbul: 1980, ss.219-227

OKTAR, Tiğınçe, “Osmanlı Devleti’nde Reji Şirketinin Kurulmasından Sonraki Gelişmeler”, **Tütün Kitabı**, Editör: Emine Gürsoy Naskali, İstanbul: Kitabevi, 2003, 45-55

ÖZDEMİR, Rıfat, “Osmanlı Döneminde Antalya’nın Fiziki ve Demografik Yapısı (1800-1867)”, **XI. Türk Tarih Kongresi, (Ankara: 5-9 Eylül 1990), Kongreye Sunulan Bildiriler IV. Cilt**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1994, ss.1369-1405

ÖZTÜRK, Nazif, “Osmanlı Döneminde Vakıflar”, **Türkler X**, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002, ss.433-446

ÖZTÜRK, Said, “Türkiye’de Temettüat Çalışmaları”, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi: Türk İktisat Tarihi, C. 1, S. 1**, 2003, ss.287-304

QUATAERT, Donald, “19. Yüzyıla Genel Bir Bakış, İslahatlar Devri 1812–1914”, **Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1600–1914 Cilt 2**, Editörler: Halil İnalçık-Donald Quataert, İstanbul: Eren Yayıncılık, 2004, ss.885-1095

SEVİM, Ali ve Yücel, Yaşar, “Hamidoğulları Beyliği” **Türkiye Tarihi I Fetihden Osmanlılara Kadar**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1990, ss.229-231

TEKELİ, İlhan ve Selim İlkin, “Osmanlı İmparatorluğu’nda 19. Yüzyılda Araba Teknolojisi ve Karayolu Yapımındaki Gelişmeler”, **Cumhuriyet’in Harcı Modernitenin Altyapısı Oluşurken**, 1.Baskı, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2004, ss.63-122

TEKİNDAĞ, Şehabettin, “Şah Kulu Baba Tekeli İsyanı”, **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi 4**, İstanbul: Menteş Matbaası, Ocak-1968, ss.34-59

TIZLAK, Fahrettin, “Teke Elinde Sosyal Karışıklıklar”, **Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu / 18-19 Aralık 2003**, Yayına Haz: Necdet Ekinci, Hatice Akın, Antalya: A.Ü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, 2006, 27-50

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı, “Teke Oğulları”, **Türk Tarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi**, Sayı I, İstanbul: Devlet Matbaası, 1933, ss.95-98

YEDİYILDIZ, Bahaeddin, “Müessese-Toplum Münasebetleri Çerçevesinde XVIII. Asır Türk Toplumunu ve Vakıf Müessesesi”, **Vakıflar Dergisi, XV**, Ankara: 1982, ss.23-53

4- Ansiklopedi ve Sözlük Maddeleri

“Adana” **Yurt Ansiklopedisi Cilt-1**, İstanbul : Anadolu Yayıncılık, 1981

AKBAYAR, Nuri, “Mortına (Murtana)”, **Osmanlı Yer Adları Sözlüğü**, 2. baskı, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2003

“Antalya” **Yurt Ansiklopedisi, Cilt-2**, İstanbul : Anadolu Yayıncılık, 1982

DARKOT, Besim, “Antalya”, **MEB İslam Ansiklopedisi**, 1.Cilt, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1978

DEVELLİOĞLU, Ferit, “Dane”, “Müd”, “Öşür”, “Tenbakü”, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**, 16. Baskı, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 1999

EMECEN, Feridun, “Antalya”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt-3, İstanbul: 1991

İNALCIK, Halil, “Çiftlik”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt-8, İstanbul, 1993

KÜÇÜKAŞCI, Mustafa Sabri ve Yel, Ali Murat, “Mahalle”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt-27, Ankara, 2003

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “Osmanlılar’da Gümrük”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, Cilt-14, İstanbul:1996

TEKİNDAĞ, Şehabettin, “Teke-Eli”, **MEB İslam Ansiklopedisi**, 12/1.Cilt, 2.Baskı, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1979

TEKİNDAĞ, Şehabettin, “Teke-Oğulları”, **MEB İslam Ansiklopedisi**, 12/1.Cilt, 2.Baskı, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1979

TOPRAK, Zafer, “Osmanlı Devleti ve Sanayileşme Sorunu”, **Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi 5.Cilt**, İstanbul: İletişim Yayınları, 1985

5- İnternet Kaynakları

ACUN, Fatma , “Osmanlı Şehirlerinde Devlet ve Sivil Toplum”, **Sivil Toplum Dergisi 3 (10) / Nisan- Haziran 2005**,

http://yunus.hacettepe.edu.tr/~facun/Osmanli_sehirlerinde_sivil_toplum.pdf,
(Erişim Tarihi: 01.03.2011)

ARMAĞAN, Latif, “XVI. Yüzyılda Antalya”,

<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/18/35/292.pdf>, (Erişim Tarihi: 01.03.2011)

GÖNÜLLÜ, Ali Rıza, “Antalya’da İskan Edilen Muhacirler (1878-1923)”, **Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, <http://www.turkiyat.selcuk.edu.tr/pdfdergi/s26/293-325.pdf> , (Erişim Tarihi: 20.07.2011)

KÖSE, Osman, “Balkanlarda Rus Konsolosluklarının Kuruluşu ve Faaliyetleri”, **Turkish Studies International Periodical For the Languages, Volume 1/2**, 2006, ss.156-157, http://turkoloji.cu.edu.tr/GENEL/osman_kose_balkanlar_rus_konsolosluklari_kurulusu.pdf, (Erişim Tarihi: 04.08.2011)